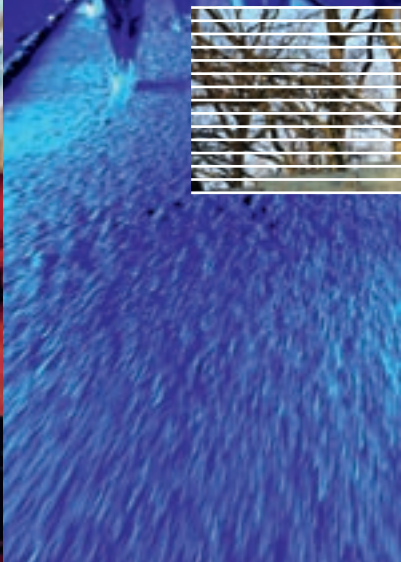

Concernverslag

2009

gemeente Eindhoven

Eindhoven
leading in technology

Concernverslag 2009

Inhoudsopgave

Jaarverslag		8.5 Milieu	241
Introductie		8.6 Verkeer en Vervoer	246
1. Algemeen		8.7 Ruimtelijke kwaliteit	252
1.1 Samenstelling van bestuur	3	9.1 Economische ontwikkeling	257
1.2 Bestuurlijke hoofdlijn	4	9.2 Brainport	261
1.3 Financiële hoofdlijn	16		
2. Paragrafen		Jaarrekening	
2.1 Bedrijfsvoering	29	5. Jaarrekening	
2.2 Vermogenspositie en weerstands- vermogen	38	5.1 Programmarekening	265
2.3 Verbonden partijen en subsidierelaties	43	5.2 Toelichting programmarekening	268
2.4 Onderhoud kapitaalgoederen	53	5.3 Balans	283
2.5 Grondbeleid	57	5.4 Toelichting balans	286
2.6 Lokale heffingen	64	5.5 Verantwoording specifieke uitkeringen	297
2.7 Financiering en treasury	68	6. Overig	
2.8 Projecten	71	Accountantsverklaring	299
2.9 Burgerjaarverslag	76	Afkortingen	301
3. Thema's			
3.1 Inleiding	81		
3.2 Bestuurlijke programma's	82		
3.3 Raadsthema's	133		
4. Programmaonderdelen			
1.1 Inkomensondersteuning	149		
1.3 Werk en inkomen	153		
2.3 Maatschappelijke zorg	158		
2.4 Inburgering en diversiteit en emancipatiebeleid	162		
2.5 Welzijn	167		
2.8 Eén in gezondheid	172		
3.1 Ononderbroken ontwikkelingslijn jeugd en jongeren	176		
3.2 Pedagogische infrastructuur fysiek	183		
4.3 Sportparticipatie Eindhovense bevolking	188		
4.5 Culturele basisinfrastructuur	194		
4.6 Laboratorium- en Designstad	199		
5.1 Parate dienstverlening en crisisbeheersing	202		
5.2 Veiligheid en Handhaving	205		
6.2 Bestuur	209		
6.3 Publieke dienstverlening	213		
7.3 Organisatie en bedrijfsvoering	216		
8.1 Wonen	220		
8.2 Openbare ruimte (m.u.v. water en groen)	225		
8.3 Groen en recreatievoorzieningen	230		
8.4 Water	235		

Introductie

I

Voor u ligt het Concernverslag van de gemeente Eindhoven over het jaar 2009. Met dit verslag leggen wij, als college van burgemeester en wethouders, aan de gemeenteraad verantwoording af over het gevoerde beleid in 2009. Het concernverslag is een belangrijk controle instrument van de Raad.

Het Concernverslag verschaft inzicht aan de burgers, maatschappelijke instellingen en bedrijven in de geleverde prestaties van het afgelopen jaar. De gemeente werkt met geld van de samenleving. De samenleving verwacht daarvoor terecht iets terug. Het is daarom onze plicht te laten zien of de plannen zijn gerealiseerd of niet, wat de kosten waren en wat we hebben geleerd voor de toekomst.

Het Concernverslag is onderverdeeld in het jaarverslag, de jaarrekening en de accountantsverklaring. Deze indeling is voorgeschreven door het Besluit Begroting en Verantwoording. Het Jaarverslag kent nagenoeg dezelfde indeling als de programmabegroting. Dezelfde onderwerpen, hoofdstukken en paragrafen komen ook in dit jaarverslag terug. In dit verslag wordt verantwoording afgelegd over zaken die in de programmabegroting zijn voorgenomen.

Het Jaarverslag bestaat uit vier hoofdstukken. In het algemene deel – hoofdstuk 1 – leest u de bestuurlijke hoofdlijn met daarin kort aangegeven wat we hebben bereikt in 2009. Verder treft u hier algemene informatie aan over het gemeentelijk bestuur en wordt in hoofdlijnen ingegaan op de jaarrekening. In hoofdstuk 2 wordt stilgestaan bij de door de voorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording) verplichte paragrafen: bedrijfsvoering; vermogenspositie en weerstandsvermogen; verbonden partijen; onderhoud kapitaalgoederen; grondbeleid; lokale heffingen; financiering en treasury. De paragraaf “projecten” is opgenomen om de raad specifiek te informeren over dit onderwerp. Daarnaast is er collegiaal in het college voor gekozen is om de wettelijke verplichting van rapportage aan de raad over dienstverlening en burgerparticipatie, op te nemen in het jaarverslag in de vorm van een paragraaf Burgerjaarverslag.

Het volgende onderdeel – hoofdstuk 3 – wordt het hoofdstuk thema’s genoemd. In dit hoofdstuk wordt verantwoording gegeven over de raadsthema’s en de bestuurlijke programma’s. De raadsthema’s zijn onderwerpen waarvan door de raad bij de start van de jaarrekening is aangegeven extra informatie te willen

terugvinden. De bestuurlijke programma’s zijn afgeleid van het coalitieakkoord Eindhoven Eén. In hoofdstuk 4 zijn de reguliere programma-onderdelen beschreven. Alle activiteiten van de gemeente Eindhoven zijn in een van de programma-onderdelen van hoofdstuk 4 terug te vinden. Dit in tegenstelling tot de informatie die is opgenomen in de hoofdstukken 2 en 3. Dit zijn per onderwerp dwarsdoorsneden van informatie die impliciet onderdeel uitmaakt van hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 bevat de feitelijke jaarrekening volgens de voorschriften (BBV). Hierin staan de rekening van baten en lasten, de balans, de toelichtingen daarop en de verantwoording voor specifieke uitkeringen. Hierbij wordt vaak verwezen naar de Concernrekening deel II waarin uitgebreidere cijfermatige toelichtingen zijn opgenomen als onderbouwing van de gegevens in het Concernverslag. Tot slot wordt het Concernverslag in hoofdstuk 6 afgesloten met de accountantsverklaring en een afkortingenlijst.

In een aparte productenverantwoording zijn de producten uitgewerkt, waarmee wij als college de door de gemeenteraad vastgestelde programma-onderdelen van hoofdstuk 4 hebben uitgevoerd. De vaststelling hiervan is voorbehouden aan het college.

Algemeen

1

- 1.1 Samenstelling van bestuur
- 1.2 Bestuurlijke hoofdlijn
- 1.3 Financiële hoofdlijn

I. Algemeen

1.1 Samenstelling van het bestuur

In 2009 zijn er geen gemeenteraadverkiezingen geweest. Het college van burgemeester en wethouders kende in 2009 de volgende portefeuillevverdeling:

De heer R. van Gijzel, Burgemeester.

Wettelijke taken van de burgemeester, openbare orde en veiligheid, mediazaken en communicatie, juridische zaken, internationale zaken, burgerzaken, voorzitter Brainport, voorzitter SRE,

Korpsbeheerder en verder alles wat niet speciaal aan één van de wethouders is opgedragen.

Mevrouw drs G.M. Mittendorff (CDA),

Loco-burgemeester en wethouder van jeugd en gezin. Jeugd en gezin, jeugd en techniek, jeugd en gezondheidszorg, onderwijs en educatie, cultuur,

bibliotheek, het Van Abbemuseum, design, veiligheid en handhaving, sport en recreatie, toerisme, evenementen en centrumzaken.

Mevrouw drs M.C.T. Fiers (PvdA),

Wethouder van wonen en ruimte. Wonen, volkshuisvesting, wijkvernieuwing, ruimtelijke kwaliteit, project Meerhoven, project Strijp S, project Dommelkwartier, project

Stationsgebied, BOR (bestuurscommissie), groen, water, onderhoud openbare ruimte, archeologie, monumenten, woonwagenebeleid, licht, Masterplan A-2, vergunningverlening (Goed Geregeld) en dienstverlening.

De heer drs H-M. Don (SP), Wethouder van maatschappelijke zorg, financiën, personeel en organisatie. Sociale zaken, re-integratiebeleid en sociale werkvoorziening, Wmo en welzijn, gezondheidszorg, financiën, personeel en

organisatie, interne ICT.

De heer drs H.J.A. van Merrienboer (PvdA), Wethouder van mobiliteit, milieu, economische zaken en stadsdeelgericht werken. SRE-zetel, mobiliteit, verkeer en vervoer, economische zaken inclusief markt zaken en Brainport, externe ICT en

breedband, milieu en afvalstoffenbeleid, vastgoed en accommodatiebeleid, grondbedrijf, burgerparticipatie en stadsdeelgericht werken, Brabant Stad en GSB.

De heer mr. drs. A.E.J. Brunninkhuis,

Gemeentesecretaris.

Vanaf 1/2 juni wegens ziekte waargenomen door de locogemeentesecretaris zijnde de heer G.Peeters.

I. Algemeen

4

1.2 Bestuurlijke hoofdlijn

Inleiding

Werk en inkomen

De wereldwijde economische crisis zorgt voor een complete verandering op de arbeidsmarkt. Dit heeft uiteraard gevolgen. De ambities van voorgaande jaren, gericht op het terugdringen van het aantal bijstandsgerechtigden dienen bijgesteld te worden. De economie wordt zwaar getroffen en dat heeft duidelijk zijn invloed op de omvang van het aantal werklozen

De doelstelling van wat we willen bereiken is ongewijzigd, namelijk de participatie in Eindhoven verbeteren en verhogen bij voorkeur door middel van betaalde arbeid. Om het doel van economische zelfredzaamheid te behalen wordt aan burgers, die hierbij ondersteuning behoeven een traject op maat aangeboden. Hierbij wordt aangesloten bij de competenties van burgers. Wel zal dit bemoeilijkt worden door de verandering op de arbeidsmarkt.

Arbeidsparticipatie

In 2009 is de visie op het Participatiebudget en het uitvoeringsprogramma vastgesteld. De inzet van deze middelen vindt plaats na besluitvorming door de toetsingscommissie. Deze draagt zorg voor een evenwichtige besteding van de participatiegelden door de brede vertegenwoordiging.

Ten behoeve van de werkzoekenden is Trabajo van start gegaan. Hier krijgen werkzoekenden een dienstverband aangeboden waarmee bijstandafhankelijkheid wordt voorkomen. Daarnaast is er nog een scala van voorzieningen, allemaal opgenomen in het uitvoeringsprogramma.

Verder is ook de geïntegreerde samenwerking tussen UWV WERKbedrijf en gemeenten van start gegaan in het Werkplein Mercado. Hierbij staat de dienstverlening aan werkzoekenden en werkgever centraal.

Per 1 oktober 2009 is de Wet investeren jongeren (WIJ) van kracht gegaan. Hiermee kunnen jongeren tot 27 jaar een aanvraag indienen voor een werkleeraanbod. Afhankelijk van de inhoud van het werkleeraanbod wordt ambtshalve beoordeeld of er recht bestaat op een inkomensvoorziening WIJ. Jongeren kunnen dus geen aanvraag meer indienen voor een uitkering. Het Jongerenloket speelt hierin een prominente rol, ook de Sector Werk heeft een jongerenteam

ingericht om de WIJ goed uit te kunnen voeren. Medio 2010 dienen alle personen met een WWB uitkering tot 27 jaar een werkleeraanbod in het kader van de WIJ te hebben.

We hebben ten gevolge van de recessie te maken met een substantiële toename van het aantal personen dat zich meldt op het Werkplein Mercado en dat zorgt uiteraard ook voor een toename van het aantal personen met een uitkering in het kader van de Wet werk en bijstand (WWB). Toename van het aantal werklozen en een afname van het aantal vacatures zorgen dat we in zwaar weer verkeren. Desondanks zijn we er in geslaagd om personen te begeleiden naar werk.

Zorg en Welzijn

Voor de uitvoering van de maatschappelijke opvang en verslavingszorg (Stedelijk Kompas) is de organisatie met de ketenpartners aangepast en de aansluiting met de regiogemeenten tot stand gebracht. Het coördinatiepunt hanteert een werkwijze voor trajectplannen die met de voornaamste instellingen is afgestemd. Sinds de invoering neemt het aantal aanmeldingen flink toe en ontstaat er ketenzorg rondom individuele dak- en thuislozen. Ook de WOT, de aanpak Straatprostitutie en het project Medische Heroïnebehandeling zijn ingebed in het Stedelijk Kompas.

In 2009 zijn wij in nauwe samenspraak met onze partners gestart met de aanpak van de gevolgen van de Pakketmaatregel AWBZ, hetgeen in 2010 moet leiden tot een voorstel voor de lange- en korte termijn.

Ook is er in 2009 gestart met de uitwerking van innovatieve aanpak van welzijn met als werktitel 'Vernieuwend welzijn in wijken'.

In 2009 heeft de introductie van de Mantelzorgen Vrijwilligerspas plaatsgevonden in combinatie met de introductie van het magazine Kanjers. Daarmee kunnen mantelzorgers en vrijwilligers o.a. met veel leuke aanbiedingen snel bereikt worden.

Het Netwerk Informele Zorg waarin alle in Eindhoven actieve organisaties vertegenwoordigd zijn heeft in 2009 een website ontwikkeld, een Informele zorg markt georganiseerd en een sociale kaart ontwikkeld. Bovendien is de samenwerking tussen betrokken organisaties aanmerkelijk verbeterd.

Het project 1001kracht, gericht op het meedoen van migranten vrouwen heeft een aantal

I. Algemeen

zichtbare activiteiten ontwikkeld met aantoonbare resultaten.

Door de verhoogde toegankelijkheid (drempelverlaging voor de doelgroep) zijn de aanvragen bij de WMO individuele voorzieningen flink toegenomen.

In 2009 heeft de afdeling WMO een aanvang gemaakt met het zelf indiceren. Dit zal in 2010 worden uitgebreid, waar nodig ondersteund door het afgesloten contract Medische Advisering. Eind 2009 is begonnen met een nieuwe aanbesteding CVV, hetgeen in 2010 zal moeten leiden tot een concrete overeenkomst.

Onderwijs en jeugd

De organisatie van het leerlingenvervoer verloopt goed. Er is wel sprake van aanzienlijke financiële structurele tekorten. Dit als gevolg van een nieuwe aanbesteding van het leerlingenvervoer in 2008 en de groei van leerlingen voor het speciaal onderwijs. Voor deze Cluster IV leerlingen is in 2008 ingezet op het voorkomen van wachtlijsten, aangezien er in 2008 in Eindhoven en de regio sprake was van een explosieve groei van het aantal van deze Cluster IV leerlingen. De realisatie van zogenaamde "autiklassen" voor deze leerlingen loopt conform afspraak (autiklassen = samenwerking van regulier onderwijs met speciaal onderwijs voor autistische kinderen).

De taakstelling van het aanbieden van voor- en vroegschoolse programma's aan doelgroepkinderen om taalachterstand in het basisonderwijs te voorkomen werd ruimschoots behaald. Begin 2010 wordt de visie op VVE geactualiseerd. Voor VVE gaan we uit van een doelgroep bereik van 100% in 2011. VVE is onderdeel van de LEA (zie verder).

In het kader van het voorkomen en terugdringen van voortijdig schoolverlaten zet de gemeente een breed scala aan succesvolle activiteiten in. Een nieuwe activiteit die in 2008 is gestart en in 2009 verder is uitgebouwd is het jongenloket. Trajectbegeleiders werken actief mee in dit loket om voortijdige schoolverlaters te kunnen herplaatsen. Vanwege de grote toename van jeugdige werklozen en vanwege de invoering van de wet WIJ vond medio 2009 een wijziging plaats in de opzet en organisatie van het jongerenloket. Het jongerenloket kreeg een regionale functie en binnen het jongerenloket werd een unit voor ambulante werk gerealiseerd.

De Educatieve Agenda's 12- en 12+ werden medio 2009 vastgesteld. Beide agenda's kennen 6 majeure thema's die door het onderwijsveld en gemeente gezamenlijk worden uitgewerkt. De

gemeenteraad heeft een aantal thema's geprioriteerd, te weten: onderwijsachterstandbestrijding, zorgstructuur, voor- en vroegschoolse educatie en voortijdig schoolverlaten.

Het Centrum Jeugd en Gezin heeft, in het kader van regie in het jeugdbeleid, twee belangrijke wettelijke kerntaken: coördinatie van de opvoedingsondersteuning en van de hulpverlening aan jongeren en gezinnen met complexe problematiek. Begin 2009 werd het 2-jarenplan "Ervaring Rijker" vastgesteld. Afgelopen jaar werden alle hulpverleners in Eindhoven geschoold in het preventieprogramma Triple P. Daarnaast vonden ruim 300 casusbesprekingen plaats met betrekking tot gezinnen met complexe problematiek.

Voor de aanpak van de Marokkaanse en Nederlandse risicojeugd werd medio 2009 het plan door de raad vastgesteld. Concreet gaat het om 4 uitgewerkte actielijnen: opvoedingsondersteuning, onderwijs/arbeid/hulpverlening, veiligheid, communicatie. Er zijn onder andere straatcoaches ingezet, Marokkaanse medewerkers aangesteld bij het Centrum voor jeugd en gezin en er is een stedelijk advies orgaan in oprichting.

Begin 2009 werd de nota Jongerenwerk door de raad vastgesteld. Op basis van de behoefte die in de wijken leefden en informatie van wijkagenten en stadsdeelcoördinatoren, is de vraag aan jongerenwerk gekwantificeerd en gekwalificeerd. De uitgangspunten en kaders van het stedelijk beleid werden hiermee vastgesteld en tevens werd de formatie jongerenwerkers structureel op orde gebracht.

Van de voorziening kinderopvang plus is afgelopen jaar gebruik gemaakt door kinderen op basis van hun begeleidingsbehoefte in combinatie met opvoedingsondersteuning aan ouders. De regeling is afgelopen jaar op een aantal kritische punten verbeterd op basis van toeleiding, kwaliteit en efficiency.

Tot slot is dossier over school 23 behandeld. Dit is een voorziening voor risicojeugd in het MBO. We hebben hier voor de korte termijn financiële tekorten op te vangen. Dit wordt geïntegreerd in de plusvoorziening.

Onderwijshuisvesting

Sinds 1997 is bekend dat zich op enig moment een tekort zal voordoen met betrekking tot het budget onderwijshuisvesting vanwege de

I. Algemeen

6

beperkte omvang van de middelen die hiervoor in de begroting zijn opgenomen waar tegenover structurele verplichtingen staan.

In 2009 zijn diverse dossiers door het college vastgesteld en aan de hand daarvan is het financiële overzicht onderwijshuisvesting / egalisereserve aangepast en wordt in 2013 een tekort begroot van €3,8 miljoen. Na 2013 bedraagt het gemiddeld begroot jaarlijks tekort €6,9 miljoen. Dit houdt in dat in 2013 de egalisereserve nul bedraagt en het onderwijshuisvestingsbudget onvoldoende dekking biedt voor de lopende verplichtingen. In de berekening is o.a. een 'temporiserings'effect met betrekking tot de investeringen meegenomen. Dit is echter een raming, waardoor de kans aanwezig is dat het tekort later optreedt.

Doordecentralisatie

In het coalitieakkoord 2006-2010 heeft de coalitie reeds de mening geuit dat de gewenste onderwijsvernieuwing voor het voortgezet onderwijs niet mag worden belemmerd door huisvestingsvraagstukken. De huidige verordening voor onderwijshuisvesting doet dat wel waardoor de gemeente Eindhoven in principe kiest voor doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting. Ook schoolbesturen wijzen erop dat in de huidige situatie huisvesting een tijdrovend en inspannend proces is. In de huidige situatie bestaat er een spanningsveld tussen de behoefte van schoolbesturen om zelf de verantwoordelijkheid over hun huisvestingsvraagstukken te kunnen nemen en aan de andere kant het op overeenstemming gericht overleg met andere schoolbesturen en de toetsing van de gemeente op de bestaande verordening.

Doordecentralisatie biedt de mogelijkheid om sneller en flexibler de huisvesting te realiseren en volledig 'baas over eigen huis' te zijn, zodat schoolbesturen zelf de vorm (kunnen inspelen op onderwijsvernieuwingen) en ook het gebruik (bijvoorbeeld openstelling buiten schooltijden voor medegebruik) van hun huisvesting bepalen. Doordecentralisatie maakt het voor het schoolbestuur mogelijk (financiële) middelen te bundelen om zo nieuwbouw of uitbreidingen te realiseren.

Spilcentra

De realisatie van SPIL is een 10-jarenplan en loopt van 2005-2010. We zitten nu halverwege de planperiode. In totaal 57 basisscholen zijn betrokken. Momenteel zijn er voor 34 SPIL-centra pedagogische plannen vastgesteld. Voor de

resterende 23 basisscholen worden de komende jaren de pedagogische plannen ontwikkeld.

De fysieke realisatie van de SPIL-centra heeft enige achterstand opgelopen, mede door vergunningsprocedures, planontwikkeling e.d. Hierdoor ontstaat de kans dat niet alle scholen in 2015 fysiek tot SPILcentra zijn omgebouwd. Eind 2009 zijn 17 SPIL-centra fysiek gerealiseerd. Van de resterende basisscholen zijn de voorbereidingen tot de bouw gestart. Voor de laatste basisscholen worden in 2010 en 2011 de jaarschijven aange-boden aan het college. Middels de overdracht van de voormalige dienst Maatschappelijke Ontwikkeling naar de sector Grond en Vastgoed is een taskforce SPIL opgericht. Deze taskforce heeft o.a. als taak de voortgang van de realisatie van SPIL-centra te bewaken en daar waar knelpunten ontstaan, deze op te pakken.

VMBO

Wat betreft de realisatie van de 3 brede ongedeelde VMBO-scholen is in 2008 het startsein gegeven voor de realisatie van het eerste VMBO, VMBO Botenlaan. Uit de beschikbare € 57 miljoen (NRE-middelen) is een via lumpsumbekostiging (het schoolbestuur is bouwheer) een budget van € 12,39 miljoen beschikbaar gesteld en betaald. Voor de realisatie van VMBO Stedelijk College en VMBO Pleincollege VMBO Eindhoven Zuid heeft het college eind 2009 besloten een aanvullend budget ter beschikking te stellen voor voorbereidings-kosten. Voor het Stedelijk College Eindhoven gaat het om een budget van € 0,8 miljoen en voor het VMBO Pleincollege Eindhoven Zuid een budget van € 0,6 miljoen. Deze budgetten komen bovenop de in 2004 uitbetaalde voorbereidingskosten aan de schoolbesturen ad € 0,4 miljoen per VMBO (financiering vanuit de egalisereserve onderwijshuisvesting). De realisatie van de 3 VMBO was in eerste instantie beoogd voor uiterlijk 2012. Op dit moment worden de kosten geraamd op € 90 miljoen (inclusief VMBO Botenlaan), terwijl de Raad € 57 miljoen hiervoor gereserveerd heeft. Het is op dit moment onduidelijk of bij de definitieve bekostigingsbesluiten voldoende dekking is. Er wordt gezocht naar alternatieve dekking zoals bijvoorbeeld doordecentralisatie.

Internationale school

Per 1 augustus 2009 is het samenwerkingsbestuur omgezet in een stichting algemeen bijzonder onderwijs.

In 2009 is de projectorganisatie ingericht waarbij de projectopdracht en het plan van aanpak zijn

I. Algemeen

uitgewerkt en vastgesteld. De voorbereidingen tot een PPS aanbesteding in de contractvorm DBFMO (design Build Finance Maintain Operate) gezamenlijk met de Internationale School zijn inmiddels gestart.

Kunst en Cultuur

Binnen Kunst en Cultuur is in 2009 gewerkt aan de implementatie van Cultuur Totaal. Het theoretische concept is omgezet in een toetsingskader (raadsbesluit 'Cultuur Totaal van theorie naar praktijk') op basis waarvan de subsidieaanvragen 2010 beoordeeld zijn door de adviescommissie Cultuur Totaal.

Als gevolg van de besluitvorming over 55 initiatieven rondom het advies van de commissie Cultuur Totaal hebben 21 'nieuwe' initiatieven subsidie gekregen en vier instellingen een 'gele kaart' omdat hun activiteiten niet aansluiten bij Cultuur Totaal.

Als topdisciplines zijn benoemd Beeldende Kunst, Design, Muziek en Urban Culture.

PopEi is failliet gegaan en de gemeente heeft de functie in stand gehouden met een noodconstructie (ambtelijke aansturing), toewerkend naar een structurele oplossing.

De gewenste nieuwe huisvesting voor Plaza Futura heeft opnieuw vertraging opgelopen in het zoeken naar de juiste locatie op Strijps in samenwerking met andere partijen.

Beheersystematiek cultureel vastgoed, om tot een betere scheiding van cultuur en vastgoed (in overeenstemming met cultuurtotaal) te komen is door de sector Grond & Vastgoed gewerkt aan een aanzet tot een nieuwe beheersystematiek voor cultureel maatschappelijk vastgoed (na voorbereiding in 2009 zal in 2010 de pilot m.b.t. Parktheater starten).

Design

Eindhoven heeft zich in 2009 kandidaat gesteld voor de titel World Design Capital 2012. In deze prestigieuze competitie is een finaleplaats bereikt waarmee Eindhoven 45 andere wereldsteden achter zich heeft gelaten. Deze finaleplaats heeft geleid tot grote nationale en internationale exposure en tot nieuwe (inter)nationale samenwerkingsverbanden. Met de winnaar Helsinki is een samenwerkingsovereenkomst gesloten en is de uitwerking hiervan in concrete projecten ter hand genomen. Eindhoven en Helsinki willen samen leidend zijn in grote Europese projecten, ook met oog op substantiële cofinanciering uit Europa in het kader van design en innovatie. Ook met Seoul zijn de eerste stappen gezet ten aanzien van samenwerking en

kennissuitwisseling op het gebied van designeducatie.

In 2009 is de beleidsnota "Design in Eindhoven 2010-2014, Creating a Caring Society" en bijbehorend uitvoeringsprogramma ontwikkeld. Centraal hierin staat de rol van design en designers in Eindhoven bij de aanpak van stedelijke, economische en sociaal-maatschappelijke vraagstukken.

Het Designhuis is in 2009 financieel in zwaar weer gekomen. Naast de basisfinanciering van de gemeente lukte het de Stichting niet de noodzakelijke eigen middelen binnen te halen. Om de functie van het Designhuis voor de stad, ook na juli 2009 te behouden zijn op projectbasis additioneel twee tentoonstellingen gefinancierd. Doelstelling is dat de functie van het Designhuis in 2010 overgenomen wordt door de in oprichting zijnde gemeenschappelijke service- en uitvoeringsorganisatie die de designpartners in de stad (Design Platform Eindhoven / Dutch Design Week, Design Academy Eindhoven, TU/e Industrial Design, Design Connection Brainport en de gemeente) aan het ontwikkelen zijn.

Sport

Eind 2008 is door de gemeenteraad de sportnota 2008-2015 'Hé, ga je mee?' vastgesteld. In dit beleidskader zijn voor een aantal thema's, de ambities van de sector Sport en Bewegen opgenomen.

Ondernemend burgerschap

In de drie gemeentelijke sportgebieden hebben de ontwikkelingen in 2009 niet stil gestaan. Door Sportbedrijf de Karpen is gestart met de nieuwbouw van de atletiekaccommodatie op sportpark Hondsheuvels. In dit jaar heeft ook de opening van het voetbalcomplex van voetbalvereniging Tongelre plaatsgevonden en is gestart met de herinrichting van sportpark Botenlaan. Daarnaast heeft Sportformule, een onderdeel van Sportbedrijf De Karpen, middels diverse projecten, kinderen in Eindhoven voor, tijdens en na schooltijd laten kennismaken met allerlei sporten en activiteiten. Ook tijdens vakanties zijn leuke sport- en spelmiddagen in de Eindhovense wijken georganiseerd, mede gericht op de doorstroom naar onze sportverenigingen. Sportcomplex Eindhoven Noord heeft in 2009 het 40 jarig bestaan van Ir. Ottenbad gevierd. In de Gennep Parken is in 2009 veel energie en menskracht gestoken in de voorbereidingen van de komst van de Fontys Sporthogeschool in 2012.

I. Algemeen

8

Sociale betrokkenheid, stad die bindt

Ook in 2009 is ingezet op het werken met nieuwe en structurele combinatiefuncties ten behoeve van een samenhangend aanbod van onderwijs, sport en cultuur. Deze functies zijn gericht op kinderen tot 18 jaar, verbinden sport en cultuur op school met sport en cultuur buiten schooltijd en verstevigen het buitenschoolse sport – en cultuuraanbod. Ook worden sportverenigingen versterkt zodat zij een rol kunnen spelen voor brede scholen, naschoolse activiteiten, (kwetsbare) doelgroepen en de (kracht)wijken. Eind 2009 waren 19 fte aan combinatiefunctionarissen in actief.

Het college van B&W heeft de aanbevelingen van de rekenkamercommissie inzake de Eindhovense Sportraad in 2009 overgenomen en met instemming van de raad de ESR voor de periode 2010 t/m 2012 extra middelen ter beschikking gesteld met name bedoeld om het algemeen management van de ESR te verstevigen en een kwaliteitsslag te maken op het onderdeel clubondersteuning en belangenbehartiging. In 2009 is sportbedrijf de Karpen gestart met de 'Arbeidspool Ergon' waarmee verenigingen ondersteunt worden op het gebied van onderhoud en schoonmaak van sportaccommodaties.

Door de beleidsnotitie 'Gehandicaptensport' en de startnotitie 'Ondersteuning sportverenigingen in Eindhoven met een aanbod aangepast sporten' is het onderwerp gehandicaptensport in 2009 nadrukkelijk onder de aandacht gebracht van de raad en partners binnen en buiten de gemeente. Hierdoor is het in 2009 gelukt om in samenwerking met partners en de inzet van de projectfinanciering diverse positieve resultaten voor de gehandicaptensport neer te zetten. Zo zijn er in het kader van de regeling 'Impuls brede scholen, sport en cultuur', twee combinatiefunctionarissen ingezet op het werkveld 'sport / speciaal onderwijs'. Er zijn middelen beschikbaar gesteld voor aangepaste sportactiviteiten op en na school, bij de sportvereniging. In 2009 heeft Eindhoven onderzak geboden aan het Sledge hockey en Dressuur gehandicaptensport. En samen met Blixembosch is de mogelijkheid tot een fieldlab aangepast sporten opgestart.

Netwerkstad, stad die verbindt

Door de staatssecretaris van VWS zijn er in Nederland vier Centra voor Topsport en Onderwijs aangewezen. Voor de inrichting van het CTO in Eindhoven is indicatief 2,3 miljoen euro beschikbaar gesteld door het Rijk. Doel van de CTO's is het geven van een extra impuls aan het

topsportklimaat in Nederland. Eind 2009 heeft de staatssecretaris de officiële accreditatie afgegeven. De navolgende sportbonden hebben besloten om zich met hun talentenopleiding te vestigen in Eindhoven, te weten: Judo-, Zwem-, Klim-, honkbal- en ijshockeybond en de gymnastiek unie. Deze bonden zijn met verschillende takken van sport binnen hun bond in Eindhoven vertegenwoordigd.

De Nederlandse – en Belgische Voetbalbond (KNVB/KBVB) hebben Eindhoven uitverkoren om gaststad te zijn van de bidorganisatie voor het WK Voetbal 2018 of 2022. Eind 2010 neemt de FIFA het besluit welk land of combinatie van landen het WK van 2018 of van 2022 mag gaan organiseren.

Beide bonden bereiden vanuit Eindhoven de kandidaatstelling van Nederland en België voor. De gemeente Eindhoven ondersteunt de organisatie door een aantal faciliteiten waaronder kantoorruimte in het KBC-gebouw, ter beschikking te stellen.

Brainport, stad van vernieuwing, kennis en techniek

Op het gebied van duurzame energie, heeft de sector Sport en Bewegen in 2009 diverse projecten opgestart c.q. verder uitgebouwd. Voorbeelden hiervan zijn de Biomassacentrale Ir. Ottenbad, de Biomassacentrale Tongelreep, plaatsen van zonneboilers op gemeentelijke sportparken en het plaatsen van ledverlichting op Sportcomplex Eindhoven Noord. In 2010 zullen initiatieven op het gebied van duurzame energie, verder worden uitgebreid. Daarnaast hebben de eerste voorbereidingen plaatsgevonden in het kader van Fieldlab Breedtesport en Fieldlab aangepast Sporten.

Evenementen

In 2009 is het nieuwe evenementenbeleid vastgesteld; enerzijds om met een gedifferentieerd evenementen-aanbod een bijdrage te leveren aan een levendige, attractieve en leefbare stad en anderzijds om nauwer sturing te kunnen geven op dienstverlening en handhaving zowel richting organisatoren als ook richting omwonenden.

Openbare Orde en Veiligheid

Ontwikkeling nieuw beleidskader veiligheid voor 4 jaar

2009 is in de beleidsmatige aansturing van veiligheid een overgangsjaar geweest. De aanpak van veiligheidsproblemen in de stad is gecontinueerd conform de 'Agenda openbare orde en veiligheid 2009'. 2009 was het overgangsjaar naar een nieuw beleidskader voor

I. Algemeen

2010 tot 2013. Hiertoe is medio 2009 een gemeentebrede veiligheidsanalyse opgesteld door het COT en aan de hand daarvan zijn in nauw overleg met de raad 6 prioriteiten opgesteld voor de komende 4 jaar: vermogensdelicten (woninginbraak, overvallen, autoinbraak en fietsendiefstal), risicojeugd, woonoverlast, geweld, veilig uitgaan en georganiseerde criminaliteit. Het beleidskader waarin ook de SMART targets op deze prioriteiten zijn beschreven, is 17 november door de raad vastgesteld. De strategische en programmatische aansturing is in handen gelegd van een directeur veiligheid. Eind 2009 is het Beleidskader vertaald in een concept-jaaractieplan 2010-2011, dat begin 2010 wordt uitgerold en waarbij het uitgangspunt is om door interne- en externe samenwerking tot meer synergie in de aanpak te komen. Op de AD-misdaadmeter 2009 komt Eindhoven niet langer op de eerste plaats.

Vergunningen, toezicht en handhaving

In 2008 zijn nagenoeg alle Eindhovense toezichthouders en handhavers organisatorisch ondergebracht in de nieuwe sector Vergunningen, Toezicht en Handhaving. Hierdoor zijn nagenoeg alle terreinen van toezicht en handhaving geïntegreerd en beter op elkaar afgestemd. De gezamenlijke aanpak van woonwagencentrales, de leefbaarheidsmatrix (o.a. woningsplitsing en omzetting) zijn daar goede voorbeelden van.

Ten behoeve van het gemeentebrede toezicht- en handhavingprogramma 2009 zijn alle relevante interne en externe partners bevestigd naar de gewenste inzet van toezicht- en handhaving om de gemeentelijke ambities uit diverse bestuurlijke programma's te kunnen verwezenlijken. Het, in het eerste kwartaal van 2009 vastgestelde programma, is hierop gebaseerd. Voorbeelden hiervan zijn de inzet ten behoeve van externe veiligheid, het realiseren van het aantal nieuw te bouwen woningen en toezicht op taxi en milieuzone.

In het programma van 2009 is ook expliciet rekening gehouden met activiteiten die voortkomen uit gebiedsgericht werken van de sector Gebiedsontwikkeling. In 2009 is flexibel meebewogen met de actuele behoefte aan toezicht in de buurten.

In 2009 is integraal werken voornamelijk projectmatig opgepakt bij de werkvelden milieu en APV en bij de werkvelden bouwen en brandveiligheid. Ook Stadtoezicht wordt intensiever ingezet bij de aanpak van woonoverlast en handhaving APV.

In het eerste kwartaal 2009 is het gemeentebrede integrale handhavingprogramma vastgesteld. De handhaving op afgegeven vergunningsvoorwaarden is conform het programma uitgevoerd.

Burger en Bestuur

Klanttevredenheidsonderzoek

In juni is door TNS NIPO een klanttevredenheidsonderzoek afgerond. Het onderzoek is onderdeel van Benchmarking Publiekszaken 2009. De gemeente Eindhoven scoort op het gebied van dienstverlening aan de publieksbalie een 8,1. Dit is hoger dan de waardering voor de gemiddelde gemeente in dezelfde grootteklasse. Vorig jaar werd de dienstverlening in de gemeente Eindhoven beoordeeld met een 7,6. Met een 8,1 neemt de gemeente Eindhoven een 2^e plaats in op de ranglijst van in totaal 104 deelnemende gemeenten aan de benchmark. Van alle aspecten wordt de vriendelijkheid medewerker het best beoordeeld (8,6), gevolgd door duidelijkheid informatie (8,6) en totale doorlooptijd (8,5). Voor wat betreft de telefonische dienstverlening scoort de gemeente Eindhoven gemiddeld een 7,5. Dit cijfer ligt hoger dan het gemiddelde voor gemeenten in dezelfde grootteklasse. De beleefdheid van de medewerkers wordt hierbij het beste beoordeeld (8,1). Voor wat betreft de digitale dienstverlening (het betreft hier klanten die via de website een aanvraag deden) scoort de gemeente Eindhoven gemiddeld een 7,6. Dit is een beter resultaat dan het gemiddelde (7,1). De snelheid van de website wordt hierbij het beste beoordeeld (7,6).

Burgerparticipatie, nieuwe buurtthermometer

Het verbeteren van de samenwerking met burgers, maar ook op het stimuleren en activeren van mensen om mee te doen, mee te werken en mee te denken aan stad, buurt of wijk en hen daartoe voldoende in staat stellen staan centraal bij burgerparticipatie. Waar mogelijk worden inwoners vroegtijdig betrokken bij ontwikkelingen, inwoners gestimuleerd om zelf actief te zijn en daarbij waar nodig te ondersteunen

Hiermee willen bereiken dat de betrokkenheid en het zelforganiserend vermogen van burgers toeneemt (actief burgerschap). Daarnaast wil de gemeente dat burgers zich gehoord en serieus genomen voelen en dat er beter beleid wordt gemaakt (interactief beleid).

Als we naar een aantal effecten kijken van de inspanningen van het afgelopen jaar dan is daar een, wellicht bescheiden, verbetering waar te nemen.

I. Algemeen

10

Een belangrijke ontwikkeling die in het voorgaande jaar in het kader van het uitvoeringsprogramma Burgerparticipatie 2008-2010 heeft plaatsgevonden was de vaststelling van de verordening Samenspraak en Inspraak. Hiermee wordt bevorderd dat er duidelijkheid komt over wanneer, de wijze waarop en de mate waarin inwoners invloed kunnen uitoefenen op ontwikkelingen in de buurt, wijk en stad. De intentie van de spelregels is dat de gemeente in een zo vroeg mogelijk stadium, waar mogelijk, in samenspraak met de inwoners ontwikkelingen voorbereidt, bepaalt, uitvoert en evalueert.

Minstens 150 medewerkers zijn in 2009 door het volgen van de cursus 'de weg naar samenspraak' geschoold in het toepassen van samenspraak. Om medewerkers verder bij het proces van samenspraak te ondersteunen is een helpdesk Samenspraak ingericht.

Andere in het oog springende activiteiten die in 2009 hebben plaatsgevonden waren:

- de realisatie van 13 buurtcontracten in 2009. Begin 2010 worden 24 buurtcontracten ondertekend;
- de verdere oprichting van steunpunten in de stad. Op het moment zijn er 19 operationele steunpunten/ buurtinfowinkels en 5 steunpunten in voorbereiding;
- de ontwikkeling van een huisstijl om de diverse samenwerkingsprojecten in de stad een 'gezicht' te geven;
- De totstandkoming van de externe wegwijzer Burgerparticipatie om bewoners te informeren over hoe de gemeente omgaat met Samenspraak en Actief burgerschap;
- Experimenten met zeggenschap zijn uitgevoerd. Met zeggenschap willen we bereiken dat inwoners mee kunnen bepalen en mee kunnen beslissen wat de gemeente in hun buurt of wijk moet doen en wat daarbij prioriteit moet krijgen.

In 2008 is een nieuwe buurtthermometer verschenen, gevolgd door een in samenspraak met bewoners, ondernemers en partners opgestelde stadsdeel- en buurtanalyses. Deze buurtthermometer verschijnt 1x per 2 jaar. De volgende buurtthermometer verschijnt in 2010. We zijn nu volop bezig met de voorbereidingen voor deze meting.

Bestuur

In 2009 hebben wij het strategisch stedelijk beleid versterkt en is ingezet op het organiseren van de uitvoering daarvan. Daarbij hebben wij

nadrukkelijk ingezet op actief relatiemanagement met onze strategische stedelijke partners (waaronder instellingen, woningcorporaties, belangenorganisaties en bewoners(koepels)), alsmede op het verder versterken van het strategisch management van externe bestuurlijke relaties op regionaal, provinciaal en (inter)nationaal niveau in de lijn met de doorontwikkeling van onze organisatie. Wij investeren in een slagvaardige samenwerking en belangenbehartiging naar regio, provincie, rijk en Europa. De opdracht van de minister van EZ aan de burgemeester in het kader van Brainport 2020 zal ook een stevige impuls geven aan de bestuurlijke samenwerking met onze publieke, semi-publieke en private partners. Daarnaast heeft 2009 in het teken gestaan van de uitvoering en afronding van een aantal lopende samenwerkingsprogramma's, zoals GSB-III, Samen Investeren, FOCUS en convenantsprojecten met de TU/e, Design Academy, Fontys en het ROC.

Aanpak kredietcrisis

Nadat eind 2008 reeds gestart was met een Taskforce Kredietcrisis is in 2009 nadrukkelijk werk gemaakt van de stimulerende rol die de lokale overheid kan hebben in het beperken van de negatieve gevolgen van de crisis voor de lokale economie. In juni 2009 heeft de raad het Aanvalsplan Kredietcrisis vastgesteld waarin de gemeente 33 projecten benoemd om als (regio) Eindhoven uiteindelijk sterker en duurzamer uit deze crisis te komen. In eerste instantie betreft dit de projecten op het gebied van arbeidsmobiliteit en jeugdwerkloosheid. Hiernaast met name fysieke projecten zoals de bouw van SPIL-centra en het aanleggen van fietspaden die al gepland stonden maar de komende 2 jaar versneld worden uitgevoerd om de (lokale) economie te stimuleren. Hierbij maken we ook maximaal gebruik van de crisis-middelen die op provincie en rijksniveau beschikbaar zijn. Ten slotte maar niet in de laatste plaats, beslaat het actieplan – inmiddels Stimulansplan 'Economisch Herstel' gedoopt – ook onze eigen dienstverlening. Zo is de betaaltermijn van facturen verkort, is de dienstverlening aan ondernemers geïntensiveerd en kijken we zo creatief als mogelijk naar onze eigen procedures (bv op het gebied van inkoop en vergunningverlening) hoe zaken zoveel als mogelijk versneld kunnen worden.

Nieuwe website

In 2009 is een vernieuwde website in gebruik genomen, is via het Digitaal Loket de mogelijkheid geïntroduceerd om voor een groot aantal producten een afspraak te maken (servicenorm binnen 5 minuten) en is het landelijk

I. Algemeen

concept 14 -040 met één ingangnummer voor de bereikbaarheid van de gemeente van start gegaan.

In 2009 zijn burgers in 42% van de gevallen telefonisch direct geholpen. Dat is weer een stijging ten opzichte van 2008 (38%). De groei naar het streefcijfer van 60 % is afhankelijk van overname van eerstelijnscontacten door het KlantContactCentrum. In 2010 worden die trajecten verder opgepakt.

Bezwaarschriften

Het aantal ingediende bezwaarschriften is het afgelopen jaar toegenomen. Dit is een gevolg van een aantal bijzondere zaken (besluiten) die in 2009 speelden en die geleid hebben tot een groot aantal bezwaarschriften. Het betreft hier onder meer de perikelen rondom de heiwerkzaamheden in het Stadionkwartier, hernummering van garageboxen, handhavingsbesluiten als gevolg van de aanwezigheid van hennepkwekerijen in woningen, striktere toepassing van de subsidieregeling en geweigerde ontheffingen in het kader van de Winkelsluitingswet.

In 2009 is opnieuw het aantal bezwaarschriften gestegen dat binnen de wettelijk gestelde termijn is afgehandeld. Ten opzichte van 2008, waar het percentage 63% (1034 zaken) bedroeg, is er een stijging gerealiseerd van 13%, 75% (1200) in 2009. Ook het aantal zaken dat via de 'andere aanpak', het via minnelijk overleg zoeken naar oplossingen, zijn afgedaan, is gestegen van 33% in 2008, naar 37,5 % in 2009.

Klachtenafhandeling

Waar in 2008 een daling in de afhandelingstermijn te zien was voor de klachtenafhandeling, is deze in 2009 opgelopen. Dit is een gevolg van tijdelijke onderbezetting van het aantal klachtenbehandelaren. De verwachting is dat de afhandelingstermijn in de tweede helft van 2010 weer een dalende lijn laat zien. De in 2009 verwachte centralisatie van klachtenbehandelaren zal in de loop van 2010 gerealiseerd worden.

Bedrijfsvoering

In 2009 is de nieuwe organisatiestructuur geïmplementeerd middels het verder op orde brengen van de formatie enerzijds en het benoemen van medewerkers op deze formatie anderzijds. De oude diensten hebben plaats gemaakt voor de nieuwe sectoren. De begroting is omgebouwd. Op het gebied van ICT hebben de noodzakelijk aanpassingen plaatsgevonden. Aandachtspunt blijft de huisvesting.

Tevens is veel aandacht uitgegaan naar de ontwikkeling van de cultuur. Het project De Ander Centraal is dan ook in 2009 actief geweest met het organiseren van activiteiten in het kader van prikkelen en bewustwording, dat vooral gericht is geweest op het voelbaar maken van en het leveren van impulsen aan een nieuwe cultuur. Teneinde de doelstellingen van Eén Organisatie te ondersteunen, is het COP

(CultuurOntwikkelingsProjecten) binnen de sector P&O opgericht. COP omvat een gemeentebrede benadering met standaardproducten en special products bestaande uit een aantal advies-, trainings- en begeleidingstrajecten. In 2009 is het management development traject afgerond. Alle leidinggevenden zijn getest op de hun drijfveren (Management Drives) en volgden vier modules gericht op hun specifieke rol in de veranderende organisatie.

2009 is ook het jaar dat voor het eerst wordt gebruikgemaakt van managementcontracten, die zijn afgesloten tussen de DR en de individuele sectorhoofden. Op basis van deze contracten is er tussentijds geëvalueerd en zijn de sectorhoofden aan het eind van 2009 beoordeeld. Voor 2010 wordt ook voor de afspraken tussen sectorhoofden en afdelingshoofden gebruik gemaakt van managementcontracten.

Sinds 1 januari 2009 is decentrale planning en control samengebracht in een nieuwe centrale sector Control. Belangrijke taken waren in 2009 het in samenwerking met andere sectoren zorgen voor nieuwe gemeentebrede kaderstelling zoals organisatiereglement, mandateringsregeling, budgethoudersregeling, systematiek kostentoerekening, etc. en het ombouwen van de begroting naar de nieuwe organisatie. Daarnaast is binnen de sector gewerkt aan uniformering van dossiërtoetsing en verdere uitlijning van werkzaamheden, bijvoorbeeld op het gebied van het planning en controlinstrumentarium. In het 4^e kwartaal is een gemeentebreed verbeterprogramma gereed gekomen met projecten op het gebied van samenwerking van control met de lijnorganisatie, inkomende subsidies, managementinformatie en bedrijfsprocessen en werkprocessen.

Huisvesting

In navolging van het opheffen van de vakdiensten en de implementatie van 24 sectoren binnen het project Eindhoven Eén, heeft 2009 in het teken gestaan om de huisvesting van de ambtelijke organisatie daarbij aan te laten sluiten. Hiervoor zijn forse verhuisbewegingen nodig, waarbij tevens het doel is om het MO-gebouw (Stadhuisplein 6) en Esplanada (Begeijnhof 35) te

I. Algemeen

12

onttrekken aan de gemeentelijke huisvesting, het Veiligheidshuis en de sector OOV via nieuwe huisvesting meer ruimte te geven, de laatste medewerkers uit het TD-gebouw elders te huisvesten en de verbouwing van het Inwonersplein mogelijk te maken. Alles bij elkaar niet alleen een groot aantal verhuizingen, maar ook nadenken over nieuwe manieren van werken om zo iedereen een plek te kunnen geven ook zonder de panden Esplanada en MO. De voorbereidingen hiervoor zijn ultimo 2009 nagenoeg afgerond. De feitelijke verhuizingen zullen in de eerste helft van 2010 plaatsvinden.

Tevens is in 2009 gestart met het vooruitkijken naar de lange termijn huisvesting voor de gemeentelijke organisatie, zowel m.b.t. de harde kant (het gebouw) als de zachte kant (de manier van werken in dit gebouw). Eind 2009 is hiervoor een dossier in college en raad geweest (waarop positief besloten is), om de vervolgstappen hiervoor en de eerste uitgangspunten vast te stellen. De tijdshorizon m.b.t. deze lange termijn huisvesting is thans gesteld op 2015.

Ruimtelijk

Per 1 juli 2008 is de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening van kracht met instrumenten als structuurvisie, digitale bestemmingsplannen en grondexploitatie. In december 2009 heeft de raad ingestemd met een interim-structuurvisie (looptijd tot 2011). Deze legt de ruimtelijke hoofdstructuur van Eindhoven vast en bevat een overzicht van alle bestaand thematisch beleid.

Er is in 2009 een businesscase opgesteld voor de ontwikkeling van de A2-zone, onder de naam Brainport Avenue. Er is een totaalbedrag van 75 miljoen euro voor de regio binnengehaald, onder voorwaarde dat in 2010 gestart wordt met de planvoorbereiding.

In de WestCorridor, de Dommelzone en het Centrumgebied zijn de lopende ruimtelijke ontwikkelingen in 2009 verder voortgezet. Spraakmakende projecten in deze zones zijn Striip S en Stadionkwartier in de WestCorridor, High Tech Campus in de Dommelzone en oplevering Lichttoren in het Centrum.

Wonen

Realisatie van 1.771 woningen in 2009 (doelstelling was 1500 woningen per jaar) ondanks de kredietcrisis die in september 2008 gestart was. Projecten waar bouwvergunning voor ontvangen is en waar prioriteit aan gehangen is, worden zo snel mogelijk

afgehandeld. Voorbeeld is Striip S veld E, dat versneld is, gezien de wettelijke termijn die ervoor stond.

De NV Wonen boven winkels is opgericht. Het project aan de Demer (Rond de Admirant, onderdeel Vijksteeg) met 28 appartementen is in 2009 opgeleverd.

Openbare ruimte

Door uitvoering van cyclisch onderhoud en uitvoering van de projecten uit het onderhoudsprogramma is in 2009 een bijdrage geleverd aan het onderhoud van de openbare ruimte. Dit betreft o.a. het groot onderhoud aan de Boschdijk Marathonloop en de Karel de Grotelaan, het herstraten van 8 straten en uitvoering van groot onderhoud aan 4 viaducten en deklaagvervanging van diverse ontsluitingswegen. De doelstelling om een basiskwaliteit in de hele stad te bereiken is nog niet volledig bereikt.

Door bij projecten en beheer de thema's burgerparticipatie, design, duurzaamheid en toegankelijkheid toe te passen, is een bijdrage geleverd aan een goede inrichting van de openbare ruimte.

Een specifiek speerpunt in de openbare ruimte is verlichting. In dit kader zijn in 2009 15 projecten op het gebied van licht uitgevoerd die een direct verband hebben met duurzaamheid, versterking van de identiteit en belevingswaarde (zoals, lichthinder regulering VVV-borden, Lichtnaald, LED verlichting sportpark Eindhoven Noord en tijdelijk lichtcafé tijdens STRP-Festival.

Ten opzichte van 2005 is de tevredenheid over de inrichting licht gestegen. De tevredenheid over het onderhoud is licht gedaald ten opzichte van 2005. Deels is dit te verklaren omdat nog niet alle achterstanden op het gebied van verharding, verlichting en civieltechnische kunstwerken is ingehaald. Opvallend is dat de tevredenheid over een aantal losse onderdelen over onderhoud in de openbare ruimte wel gestegen is (uitkomst kleine monitor 2009). Zo steeg de tevredenheid over de aanpak van onkruid, de aanpak van zwerfvuil en onderhoud van fietspaden). Dit is mogelijk het gevolg van de aanbevelingen die opgepakt zijn naar aanleiding van de evaluatie onderhoud openbare ruimte 2008.

Water

In het kader van water hebben diverse activiteiten plaatsgevonden. In 2009 is verder gewerkt aan de planvoorbereiding voor de aanleg van de waterstructuren Eindhoven Noord en de Burgh. Dit voor de afvoer van afgekoppeld regenwater dat daardoor niet meer in het riool terechtkomt.

I. Algemeen

Voor de nieuwe Gender is de planvoorbereiding gestart voor het deel Lodewijk Napoleonlaan - Willemstraat.

Voor de bestrijding van de grondwateroverlast zijn projecten in Gestelse Ontginning en Vonderkwartier afgerond en is het project Genderbeemd in uitvoering. Voor Gijzenrooi wordt gewerkt aan de planvoorbereiding. Verder is in samenwerking met de waterpartners (Waterschap, provincie en Brabant Water) invulling gegeven aan preventie van verdere overlast door de onttrekkingen Vredeoord en Aalsterweg in stand te houden en verder te optimaliseren.

In 2009 zijn de vijvers nabij de Parklaan uitgebaggerd. Dit is in goed overleg met de aanliggende eigenaren, die ook financieel partij zijn, uitgevoerd.

Ter voorkoming van overstorten op oppervlaktewater bij grote regenbuien is het bergbezinkbassin Kosmoslaan aangelegd. De verordening rioolheffing is in 2009 aangepast. Voor het afkoppelen van verhard oppervlak (bv door groene daken) is een subsidieregeling opgesteld.

Milieu

Milieu wordt benaderd vanuit 6 thema's te weten: Afvalbeheer, Bodembeheer, Externe veiligheid, Geluid, Lucht en Klimaat. Het programma 2006-2009 is geëvalueerd. Op basis daarvan is een verkenning gemaakt naar de Milieuambities voor de periode 2010-2013. Die ambitie zal door de nieuwe coalitie worden omgezet in een programma 2010-2013.

In de in mei 2009 vastgestelde visie Externe veiligheid is ruimtelijk vastgelegd waar in de stad onder voorwaarden ruimte is voor nieuwe risicovolle bedrijvigheid en hoe de gemeente wil omgaan met ruimtelijke verdichting nabij risicobronnen. De risicobronnen luchthaven en basisnet weg zijn in kaart gebracht. Ten aanzien van het basisnet spoor zijn belangrijke generieke veiligheidsverhogende maatregelen afgesproken met het rijk en de branche (ATBvv, warme BLEVE vrij transport van LPG).

Met het rijk en ProRail is na lange onderhandelingen en voorbereidingen overeengekomen dat het geluidscherm in Tongelre er (naar verwachting in 2011) zal komen. De voorbereidingen zijn in gang gezet.

Er is een flinke impuls gegeven aan het Duurzaamheids en klimaatbeleid. De routekaart naar energieneutraal Eindhoven heeft laten zien dat een flinke intensivering van het lopende Klimaatprogramma wenselijk is. Daartoe zal in 2010 een intensiveringsprogramma worden voorbereid en vastgesteld. Tot de volgende

bouwstenen is al besloten: 1. het opzetten van een duurzaam energiebedrijf; 2. Intensiveringsprogramma Koude-Warmte-Opslag; 3. Uitbreiden energiebesparingslening e.d. Duurzaamheid is als uitgangspunt opgenomen in de Gebiedsprogramma's en de strategische verkenning. Er zijn met veel sectoren afspraken gemaakt om duurzaamheid concreet te vertalen in bv eigen gebouwen, Spilcentra e.d.

Het project ondergrondse afvalinzameling is in 2009 voorspoedig verlopen. De verwachting is dat de plaatsing medio 2011 wordt afgerond.

Verkeer en vervoer

1 *Een betere bereikbaarheid* van de stad en regio voor alle verkeer- en vervoermiddelen. De ombouw van de A2 vordert gestaag. Voor de autobereikbaarheid van de stad heeft dit een zeer positieve invloed. Daarnaast zijn enkele BBZOB-maatregelen (Beter Bereikbaar Zuidoost Brabant) uitgevoerd die de doorstroming van het autoverkeer hebben verbeterd. De belangrijkste is de groene golf op de Eisenhowerlaan-Ring. Tevens zijn diverse verkeerlichten vervangen die enerzijds de doorstroming van het verkeer verbeteren en anderzijds een positief effect hebben op het verminderen van het aantal black spots.

2 *De verandering van de modal split* (de verdeling tussen de verschillende vervoerwijzen) ten gunste van fiets en openbaar vervoer door hoge kwaliteit van het infrastructurele netwerk. In 2009 zijn de HOV-strategie, de OV-agenda en het Actieplan Fiets! vastgesteld. Deze plannen hebben geleid tot een gewijzigde doelstelling met betrekking tot de verandering van de modal split. De uitvoering van deze plannen vanaf 2010 tot 2020 moet de veranderde modal split tot stand brengen.

3 *Een grotere verkeersveiligheid* door het opheffen van black spots, duurzaam veilige wijken (leefbaarheid) en systematische aandacht voor kwetsbare deelnemers. Doelstelling is om te komen tot een daling van het aantal letselongevallen van 25% in 2010 ten opzichte van het peiljaar 2000.

Het vervangen van verkeerslichten heeft naast een verbeterde doorstroming ook een positief effect op het verminderen van het aantal black spots. Hoeveel black spots er in 2009 nog zijn, is nog niet bekend. Hetzelfde geldt voor het aantal letselongevallen.

4 *Een betere luchtkwaliteit* (NOx, fijn stof) door het treffen van milieumaatregelen, in (regionale) samenwerking met alle beheerders van infrastructuur en marktpartijen. Wij streven naar

I. Algemeen

14

een afname van het gemotoriseerd verkeer binnen de Ring met 30% in de periode 2008-2010. In 2009 waren er twee specifieke locaties met knelpunten m.b.t. luchtkwaliteit: de Leenderweg en de Mauritsstraat – Mecklenburgstraat. Er is dit jaar een start gemaakt met de herinrichting van de Mauritsstraat-Mecklenburgstraat. Wij gaan er van uit dat deze maatregel een positieve invloed heeft op de luchtkwaliteit.

Economische ontwikkeling

Economie

Nederland, Brainport en Eindhoven zijn in een open economie met internationale oriëntatie niet gespaard gebleven voor de gevolgen van de wereldwijde financiële crisis. Economische activiteiten liepen terug, voorraden werden afgebouwd, werknemers met flexibele contracten werden afgestoten en diverse bedrijven, waaronder ook enkele toonaangevende uit deze regio, hebben werktijdverkorting toegepast. Met name de stuwende sector, bedrijvigheid die het moet hebben van export en investeringen, kwam in zwaar weer. Toch werd het gelukkig niet zo erg als op enig moment werd voorspeld. Evenals De Nederlandse Bank (DNB) en het Centraal Planbureau (CPB), hebben inmiddels ook ondernemers in Eindhoven en regio hun verwachtingen naar boven bijgesteld. De crisis lijkt minder diep te gaan dan eerder verwacht. Inmiddels lijkt vooral de oprabbende industrie te profiteren van het herstel van de wereldeconomie en brengt deze de voorraden weer op peil. Wel is het economisch herstel nog fragiel. De huidige opleving steunt immers voor een groot deel voornamelijk op tijdelijke factoren, zoals stimulerende overheidsmaatregelen en monetaire prikkels. Op het terrein van de kredietverstrekking bijvoorbeeld, ondervinden ondernemers immers nog altijd veel last van de crisis. Ook wordt een nog verder oplopende werkloosheid verwacht, alhoewel hiervan de toename wel positief - dus minder hoog - is bijgesteld.

De werkgelegenheid nam in Eindhoven in 2009, ondanks de crisis, nog steeds toe. De verwachte afname bij de hightech industrie kon grotendeels worden voorkomen doordat diverse Eindhovense bedrijven met de deeltijd-WW in staat werden gesteld vakkrachten te behouden die anders door de crisis zouden worden ontslagen. Naast de werkgelegenheidsgroei was tevens sprake van een wenselijke geachte verschuiving richting zakelijke en consumentgerichte dienstverlening. Deze wens vloeit voort uit de gedachte om qua werkgelegenheid niet te veel afhankelijk te zijn van de zeer

conjunctuurgevoelige maakindustrie. Het gaat hierbij om de verhouding van de werkgelegenheid in de zakelijke en consumentgerichte dienstverlening ten opzichte van die in de industrie. Het stimuleren van ondernemerschap en van startende ondernemers moet verder bijdragen aan deze diversificatie. Starters, samen met nieuwvestigers (bestaande bedrijven die zich in Eindhoven vestigen) zijn in de gemeente Eindhoven verantwoordelijk voor de instroom van bedrijvigheid. Het aantal starters bleek op basis van cijfers over de eerste drie kwartalen van 2009 op ongeveer gelijk niveau te blijven als het jaar daarvoor.

Verbetering van het vestigingsklimaat vindt in Eindhoven plaats middels facilitering van infrastructurele aard zoals het opknappen van winkelstrips en (kleinschalige) bedrijventerreinen en op de wat langere termijn, met het plannen van nieuwe bedrijventerreinen. Een andere faciliterende actie is het, op nationaal en internationaal niveau, onder de aandacht brengen van het belang van het investeren in Brainport. Zo wordt er deelgenomen aan diverse beurzen, worden diverse landen bezocht en worden handelsmissies ontvangen om de stad en de regio onder de aandacht te brengen van bedrijven die naar Eindhoven of de regio willen verhuizen. Dit gebeurt onder meer in samenwerking met de sinds 2010 tot NV Brainport Development gefuseerde NV REDE en Brainport Operations BV. Er wordt vooral een accent gelegd op het vormgeven van een vestigingsklimaat voor toptechnologie en design. Met licht en sport worden daar extra accenten aan toe gevoegd.

Brainport

De jaarrekening 2008, jaarverslag 2008 en jaarplan 2009 zijn geaccordeerd door het Stichtingsbestuur en door B&W akkoord bevonden. In 2008 zijn de voorbereidingen gestart voor de fusie tussen Stichting Brainport en NV Rede. Organisatorisch zullen zij in 2009 al als één organisatie optreden, de juridische fusie heeft 1 januari 2010 zijn beslag gekregen. In 2009 hebben de gemeenteraden van Eindhoven, Helmond, Veldhoven (mede-aandeelhouder met ingang van 1 januari 2010) en de Regioraad hier mee ingestemd.

Inhoudelijk zijn de doelstellingen in het kader van Brainport onveranderd.

Ten aanzien van de positie van Brainport in de toekomst is in 2008 de notitie Brainport 2020 opgesteld. Hierin wordt inzicht gegeven in de noodzaak van een lange termijn focus en inzet op

I. Algemeen

Brainport om ook duurzaam de positie van top-technologische regio waar te kunnen maken. Deze notitie, in combinatie met een stevige lobby, heeft in 2009 geleid tot een opdracht van Minister Van der Hoeven aan vertegenwoordigers van bedrijfsleven, kennis- en onderzoeksinstituten en overheden in Brainport om een toekomstvisie te ontwikkelen en die aan te bieden aan het Kabinet. De precieze opdracht luidt:

Gezamenlijk staan we voor de uitdaging Brainport door te ontwikkelen tot een technologische top regio van wereldformaat. Ontwikkel, analoog aan de luchtvaartnota en de havenvisie, een visie op Brainport. Op het schaalniveau van Zuidoost-Nederland met Brainport als belangrijke spil en met aandacht voor de grensoverschrijdende verbindingen naar met name Vlaanderen en Nordrhein-Westfalen.

Brainport 2020 zal in de zomer van 2010 gereed zijn.

In aansluiting op het Uitvoeringsprogramma 2009 heeft het college besloten op het verzameldossier waarmee het programma over vrijwel de gehele linie wordt geoperationaliseerd. Aan de meetbaarheid van het succes van Brainport is bovendien invulling gegeven door daarvoor indicatoren te formuleren. In de raadsvergadering van 21 oktober 2008 heeft de raad het voorstel tot het vaststellen van de indicatoren voor het meten van Brainport (raadsnummer 08.R2721.001) vastgesteld. Hiermee is de nota "Brainport op Koers; Indicatoren voor het succes Brainport" vastgesteld als meetinstrument om de resultaten van Brainport te kunnen meten, met dien verstande dat iedere economische indicator relatief gemaakt dient te worden, dat wil zeggen in relatie tot internationale, nationale of regionale ontwikkelingen. Deze is verder uitgewerkt en vastgesteld in 2009.

I. Algemeen

16

1.3 Financiële hoofdlijn

In deze paragraaf geven wij inzicht in het financiële resultaat over 2009 van de gemeente Eindhoven en de daaruit voortvloeiende financiële positie. Vervolgens schetsen wij kort de belangrijkste hoofdoorzaken die het financiële resultaat hebben veroorzaakt.

1.3.1 Financieel resultaat

Het onderstaande financiële overzicht van de gemeente Eindhoven laat zien dat er in de realisatie in 2009 totaal € 797,5 miljoen is uitgegeven en € 749,6 miljoen aan inkomsten is ontvangen. Daarnaast is er per saldo € 55,4 miljoen onttrokken aan reserves. Uiteindelijk resteert er in de jaarrekening een voordeel van € 7,5 miljoen.

Bedragen (x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten	716.387	841.497	797.469	44.028 V
Exploitatiebaten	700.250	743.158	749.562	6.404 V
Exploitatiesaldo	16.137 N	98.339 N	47.907 N	50.432 V
Mutaties reserves begroot	19.096 V	98.962 V	83.094 V	15.868 N
Mutaties reserves niet begroot		---	27.668 N	27.668 N
Resultaat	2.959 V	623 V	7.519 V	6.896 V

Verklaring rekeningresultaat

Hieronder wordt een overzicht weergegeven van de belangrijkste afwijkingen.

(Bedragen x € 1.000, V=voordeel, N=Nadeel)

Participatielasten 2009	6.350 V
Wet inburgering	1.266 N
Hulp bij het huishouden	1.529 N
Leerlingenvervoer	1.277 N
Resultaat sportgebieden	2.102 N
Personeelslasten	3.300 N
Kapitaallasten	4.464 V
Algemene uitkering	11.821 V
Beleggingsopbrengsten	2.150 N
Meeropbrengsten gemeentelijke heffingen	1.114 V
Opheffing voorziening BOR	5.338 V
Gevolgen strenge winter	1.150 N
Projecten maatschappelijk nut	1.247 N
Stichting City Dynamiek	1.247 N

Per post wordt hierna een korte toelichting gegeven:

Participatiebudget

In verband met aanpassingen in de meeneemregeling vanuit het Rijk (ipv 75% mag slechts 30% worden meegenomen naar 2010) is vanuit de sectoren Werk, Z&I en M&M onderzocht in hoeverre naast de reguliere activiteiten ook andere werkzaamheden, taken en activiteiten ten laste konden worden gebracht van het participatiebudget. Dit heeft in de realisatie geleid tot nagenoeg 6,4 miljoen aan additionele participatielasten 2009.

Wet inburgering

In de periode 2007 t/m 2009 zijn minder inburgeraars dan begroot gestart en deelname aan de inburgeringsexamen blijven achterwege. Dit heeft enerzijds als consequentie dat de trajectkosten lager uitvallen, anderzijds heeft er ultimo 2009 een tussenafrekening plaatsgevonden aan het Rijk voor de niet gestarte inburgeringsvoorzieningen en inburgeraars die niet tijdig hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen.

Hulp bij het huishouden

Er is een stijging te zien in het aantal uren Hulp in de huishouding in natura. Oorzaak o.a. zijn de vergrijzing en aanpassing van de regels. Ook de kosten voor indicatiestelling stegen a.g.v. de stijging in het aantal aanvragen hiervoor.

Leerlingenvervoer

Als gevolg van het hogere tarief en hogere kwaliteitseisen zijn de kosten voor het leerlingenvervoer hoger. Tevens is het aantal leerlingen dat dat gebruik maakt van leerlingenvervoer een stuk hoger dan waar in de begroting rekening mee is gehouden.

Resultaat sportgebieden

Bij de sportgebieden is sprake van een nadeel van € 2,1 miljoen met diverse oorzaken. O.a. betreft dit een taakstellende bezuiniging van de sportsector die niet gerealiseerd. Voorstellen om sportparken af te stoten c.q. in te dikken (N € 0,3 miljoen) kregen niet de instemming van de Raad. De BIO-massa centrale bij het IR.Ottenbad is niet gerealiseerd waardoor de beoogde bezuiniging

I. Algemeen

niet gehaald is. Daarnaast is een bijdrage vanuit de Stichting Citydynamiek voor verdere professionalisering van stichting de Marathon niet volledig ontvangen. Bij de sportgebieden wordt gewerkt met sportcontracten. Voordelen als gevolg van een gunstige bedrijfsvoering mogen gestort worden in de bedrijfsreserves van de drie sportgebieden. Kosten die buiten de beïnvloedingssfeer van de sportgebieden vallen, hebben resultaatconsequenties (N € 1,2 miljoen).

Personeelslasten

Op de personeelslasten ontstaat gemeentebreed een nadeel van € 3,3 miljoen. Kijkend naar de soort afwijking, dan ontstaan het nadeel grotendeels bij ingehuurd personeel (welke niet door vacatureruimte wordt afgedekt), door interim management, extra kosten Brandweer en Crisisbestrijding, wegwerken achterstanden en extra niet gedekte kosten bij projecten.

Kapitaallasten

Gemeentebreed ontstaat op de kapitaallasten een voordeel van € 4,5 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door extra kosten voor hemelwaterafvoer (Beatrix kanaal) (€ 100.000 N), uitgestelde en vertraagde investeringen t.b.v. automatisering (€ 2,0 miljoen V), uitgestelde en vertraagde investeringen t.b.v. Vastgoed voor dienstgebouwen, Sport, Kunst & Cultuur en Welzijn (€ 1,3 miljoen V) en diverse andere kleinere verschillen voor totaal van (€ 1,3 miljoen V).

Algemene uitkering

Het voordeel op de algemene uitkering heeft voor € 1,0 miljoen betrekking op de jaren 2006, 2007 en 2008. Het voordeel over 2009 wordt met name verklaard door een gunstige ontwikkeling van de uitkeringsbasis (per saldo meer bijstandsantallen en minder woningen) en een hoger accres. De accessen 2008 en 2009 waren nog behoorlijk op niveau door rijksstimuleringsmaatregelen.

Beleggingsopbrengsten

De geraamde onttrekking uit de reserve beleggingsopbrengsten kon niet gerealiseerd worden omdat de reserve niet is gevormd. Dit in verband met het feit dat er geen aandelen Obragas aan de regio zijn verkocht (N € 1,2 miljoen). Inzake dividenduitkering PUF en Obragas hebben de gemeentelijke aandeelhouders afgezien van dividend (N € 0,9 miljoen).

Meeropbrengsten gemeentelijke heffingen

Er is sprake van een meeropbrengst bij de OZB (V € 0,7 miljoen), met name door een hogere waarde van het WOZ-areaal dan eerder ingeschat.

Andere voordelen zijn te zien bij toeristenbelasting, precario en opbrengsten dwangbevelen.

Opheffing voorziening BOR

De sanctiemethodiek van BOR is gewijzigd. Hierdoor kan de in 2008 gevormde voorziening achterblijvende woningbouwproductie opgeheven worden. Omdat in 2008 de voorziening achterblijvende woningbouwproductie voor € 2,5 miljoen gedekt is uit de voorziening woonprogramma is dat bedrag weer teruggestort in deze voorziening. Het restant (€ 5,3 miljoen) valt daadwerkelijk vrij.

Gevolgen strenge winter

Als gevolg van de strenge winter is er een verdubbeling te zien in de kosten van strooiacties. Daarnaast is er veel vorstschade opgetreden, waardoor hoge kosten voor reparaties zijn gemaakt.

Projecten maatschappelijk nut

Kosten inzake uren worden doorbelast naar de projecten op basis van een voorcalculatorisch berekend uurtarief. Het daadwerkelijke nacalculatorisch uurtarief kan hiervan afwijken. Verschillen hertussen worden niet verrekend met de projecten maar komen ten laste van het resultaat. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 1,2 miljoen.

Stichting City Dynamiek

Inzake Stichting City Dynamiek zijn er tussen de begroting en realisatie diverse afwijkingen te zien. Oorzaak hiervan is dat de begroting van de gemeente niet aansluit bij de begroting van SCDE. O.a. voor het staangeld van de kermissen is een bate in de gemeentelijke begroting opgenomen, echter contractueel is met SCDE vastgelegd dat de exploitatie van de kermissen zonder verrekening van baten en lasten zal plaatsvinden. Verder is afdracht van de meeropbrengsten toeristenbelasting aan SCDE niet met begrotingswijziging geregeld. Een deel van de overschrijding van de kosten SCDE wordt derhalve gecompenseerd met een meeropbrengst bij de gemeentelijke belastingen. Drie medewerkers zijn gedetacheerd aan SCDE. Deze detacheringsofbrengsten zijn niet begroot. In 2010 wordt een dossier op gesteld om de budgetten te herijken.

I. Algemeen

18

Verklaring afwijking rekening ten opzichte van de gewijzigde begroting

Op alle onderdelen, zoals weergegeven in het financiële overzicht, zijn afwijkingen te zien ten opzichte van de gewijzigde begroting. De lasten zijn € 44,0 miljoen lager (voordeel) en de baten € 6,4 miljoen hoger (voordeel). Hierdoor is het exploitatiesaldo € 50,4 miljoen voordeliger dan begroot.

Gedurende het jaar is er door middel van resultaatbestemming € 83,1 miljoen onttrokken aan reserves voor posten die in de begroting zijn opgenomen, in plaats van per saldo € 99 miljoen. Daarnaast is er per saldo € 27,7 miljoen gestort in reserves terwijl deze stortingen als zodanig niet waren begroot.

Hierna worden een aantal verklaringen gegeven voor de hiervoor genoemde afwijkingen. Hierbij is telkens aangegeven in hoeverre de afwijking te

zien is bij de lasten, dan wel baten en/of mutaties reserves. N.B.: Verklaringen voor afwijkingen die al genoemd zijn bij de verklaring rekeningresultaat worden hierbij niet meer apart genoemd maar zijn samengevoegd weergegeven.

Voor verklaring van de genoemde afwijkingen is het van belang te vermelden dat in de begroting er rekening mee is gehouden dat bepaalde exploitatielasten worden gecompenseerd door onttrekkingen uit de reserves. Ingeval van lagere exploitatielasten voor dit soort posten (= **voordeel in de kolom lasten**) hebben dan ook lagere onttrekkingen aan de reserves tot gevolg (= **nadeel in de kolom "mutaties reserves"**). In de kolom "saldo is hierbij dus sprake van resultaatneutrale post. (nb.: de middelen blijven wel gereserveerd voor volgende jaren). Bij de exploitatiebaten geldt in principe hetzelfde maar het betreft dan stortingen in reserves.

Afwijking in € 1.000, V = voordeel, N = Nadeel					
PO	Toelichting afwijking	Lasten	Baten	Mutaties Reserves	Saldo
1.3	BBZ/IOAW/IOAZ/WWIK: stijgend aantal verstrekte bedrijfskapitalen als gevolg van de crisis welke door het Ministerie worden vergoed. Bij de IOAW is het aantal cliënten hoger dan begroot, deze zijn gecompenseerd door Rijksontvangsten.	2.024 N	2.479 V		455 V
1.3	Voor het WWB Werkdeel is in 2009 een voorlopig budget van €25,3 miljoen toegekend; daarnaast is nog €19,2 miljoen beschikbaar hetgeen van 2008 naar 2009 overgeheveld is. Het totaal beschikbare budget Werkdeel 2009 is dus € 44,5 miljoen. Hiervan is in 2009 circa € 33,5 miljoen besteed, wordt een bedrag ad € 8 miljoen overgeheveld van 2009 naar 2010 en leidt tot een terugbetalingsverplichting aan het Ministerie ultimo 2009 groot € 3,1 miljoen.	20.921 N	20.581 V		340 N
1.3 (R)	In het kader van jeugdwerkloosheid heeft de gemeente een bedrag ad € 2,5 miljoen van het Rijk ontvangen ("Klijnsma-gelden). Ultimo 2009 is een bedrag ad € 410.000 besteed; restant bedrag ad € 2,1 miljoen is gereserveerd.	2.117 V		2.117 N	0
2.3	GSB periode 2005-2009	1619 V	1619 N		
2.8 (R)	Kosten FLO ambulancezorg zijn voortaan voor rekening van de Nederlandse zorgautoriteit. De begrotingspost over 2009 en de gevormde reserve zijn vrijgevallen. Het voordeel is vervolgens gereserveerd	960 V		960 N	0
3.1 (R)	Overschotten op diverse onderdelen zoals Bureau Leerplicht, Gezinscoaches, Centrum Jeugd en Gezin en Educatie WEB ROC. Deels zijn de middelen gereserveerd en deels toegevoegd aan voorziening.	3.075 V	243 N	1.942 N	890 V
3.2	Temporiseren van investeringen in onderwijshuisvesting (later dan gepland), o.a. vanwege planontwikkeling of vergunningsprocedures. Het voordeel op de kapitaalslasten wat hierbij ontstaat wordt gestort in de reserve huisvesting onderwijs.	6.806 V		6.806N	0

I. Algemeen

19

4.5	Verwerven van kunstwerken en het organiseren en realiseren van tentoonstellingen: meer subsidies geworven om extra budget te creëren voor de aankoop van kunst en het maken van tentoonstellingen.	2.061 N	1.744 V	317 V	0
6.2 (R)	Voor een aantal projecten ikv Brainport Internationaal, Sociale Basiskwaliteit Wijken, Buurtontmoeting, Realiseren van steunpunten, Vouchersystemen en commissie Dijkstal zijn minder kosten gemaakt. Omdat de projectkosten afgedekt worden middels een onttrekking uit een reserve is deze onttrekking lager dan begroot.	1.932 V		1.837 N	95 V
7.3	Kortgeldfinanciering (o.a. voordeel financiering vaste activa), langgeldfinanciering (o.a. voordeel rente reserves, voordeel rente activa) en rente over eigen financieringsmiddelen (o.a. nadeel rente reserves).	3.312 V	2.095 N		1.217 V
7.3 (R)	IZA-opheffing levert een opbrengst op van € 3,2 miljoen. Een gedeelte (€ 1,27 miljoen) is gestort in de reserve reserveringen en het restant (€ 1,93 miljoen) in het Eigen Kapitaal.	1.930 N	3.200 V	1.270 N	0
7.3	In verband met de voorgenomen verkoop NRE zijn extra (niet begrote) advieskosten en accountantskosten gemaakt. Verder is er een (niet begrote) verkoopopbrengst Vastgoed gerealiseerd.	1.027 N	939 V	88 V	0
7.3	De voorziening Endinet is voor 20 miljoen vrijgevallen. Omdat de risico's nog niet volledig bekend zijn en in verband met een eerder genomen raadsbesluit zijn deze middelen gereserveerd		20.000 V	20.000 N	0
8.1	In het kader van tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwproductie 2e tranche is een subsidie ontvangen van het Rijk. Deze is voor € 1,3 miljoen is gestort in de voorziening algemeen risico en € 4,1 miljoen is geboekt als vooruitontvangen bedragen op de balans.	1.325 N	1.325 V		0
8.1 (R)	De vanuit het rijk beschikbaar gestelde middelen voor Krachtwijkaanpak zijn niet uitgegeven in 2009. De middelen blijven in de reserve.	1.810 V		1.810 N	0
8.7	De resultaten van het grondbedrijf (CP 8.7.04) worden verrekend met de reserve bouwgrondexploitatie. De afwijkingen zijn veroorzaakt door achterblijvende grondaankopen / bouw- en woonrijpmaken (voordeel op lasten) en achterblijvende grondverkoop (nadeel op baten). Daarnaast was sprake van een storting in een voorziening i.v.m. nadelige resultaten planexploitatie.	76.380 V	85.607 N	9.227 V	0
8.7	De resultaten van de projecten maatschappelijk nut (CP 8.7.05) worden verrekend met reserves (met name reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling).	28.620 N	28.796 V	130 N	46 V
Reserv. Dossier	Reserveringsdossier 2009, exclusief de onderdelen die in bovenstaande toelichtingen (aangeduid met "R") zijn opgenomen. Dit betreft middelen uit 2009 welke door diverse oorzaken niet in 2009 zijn besteed. Enkele grotere posten zijn de reserveringen in verband met pilot lokale TV (€ 450.000), brainportgelden (€ 1.862.000) en WMO-gelden (€ 538.000).	8.151 V		8.151 N	0
div.	Overige afwijkingen worden grotendeels veroorzaakt door de afwijkingen zoals gemeld bij de verklaring rekeningresultaat.	4.226 N	16.904 V	8.145 N	4.533 V
	Totaal	44.028 V	6.404 V	43.536 N	6.896 V

(R) = onderdeel van reserveringsdossier

I. Algemeen

20

Verklaring afwijkende gewijzigde begroting ten opzichte van de primitieve begroting

In het voorgaande financiële overzicht zijn ook afwijkingen te zien op alle onderdelen tussen de gewijzigde en de primitieve begroting. Dit wordt veroorzaakt doordat gedurende het jaar 2009 begrotingswijzigingen door het college /raad zijn goedgekeurd (256 wijzigingen). Onder andere is sprake van een zogenaamde verzamelwijziging die bestaat uit diverse begrotingswijzigingen uit 2008 met structurele gevolgen die niet meegenomen zijn in de primitieve begroting 2009. Daarnaast worden via

begrotingswijzigingen middelen ingezet vanuit diverse reserves (dit betreft eigen middelen). Tenslotte wijzigt de begroting door het ontvangen van middelen van derden en de inzet daarvan.

In deel II is een totaaloverzicht opgenomen van alle openbare begrotingswijzigingen welke door het college/raad zijn goedgekeurd.

In onderstaand overzicht zijn de begrotingswijzigingen met de grootste bedragen opgenomen evenals enkele kleinere begrotingswijzigingen ter illustratie.

Toelichting afwijking	Afwijking in €1.000, + = toename, - = afname			
	Lasten	Baten	Mutaties Reserves	Saldo
Uitvoeringsprogramma Groen 2009. De in de kadernota 2009-2012 voor het groenbeleidsplan opgenomen incidentele intensivering van € 3,9 mln voor de jaren 2010 tm 2012 van Saldireserve Specifiek (PO7.3) overhevelen naar de reserve groenvoorziening (PO 8.3) en 1,47 mln inzetten voor het uitvoeringsprogramma (PO8.7).	+1.470		-1.470 +3.900 -3.900	0
Projecten Integrale Wijkvernieuwing en toevoegen beschikbare middelen aan reserve Integrale Wijkvernieuwing. Voor € 5,25 mln overhevelen van reserve Strategische Impulsen (NRE middelen) (PO 7.3)) naar reserve Integrale Wijkvernieuwing (PO8.1) en de inzet (PO8.7) van € 1,3 mln uit de Saldireserve Specifiek (PO7.3) toegekend in de kadernota 2009-2012.	+1.300		-1300 +5.250 -5.250	0
Uitvoering DSOB besteding NRE middelen 2008-2010. Het overbrengen van NRE middelen voor een bedrag van € 18.491 mln van de Reserve Strategische Impulsen (PO 7.3) naar de reserve Verrekening projecten. Maatschappelijk Nut (8,7). Hiervan wordt € 10.724 mln in 2009 en € 7.197 mln in 2010 ingezet voor diverse projecten (PO8.7).	+10.724		-10.724 +18.491 -18.491	0
Het wijzigen van de Concernbegroting 2009 als gevolg van de 1e tussentijdse rapportage. Het verwachte tekort als gevolg van achterblijvende dividenduitkeringen NRE en ObN/Neth. voor een bedrag van € 7.175 mln (PO 7.3) te dekken uit de reserve Herstructurering NRE (PO 7.3) en het niet uitvoeren van een storting in de Reserve Overhead (PO 8.2).	+7.175		-7.175	0
Bijdrage SRE financieringsschap. Door een storting van € 3.585 mln in de voorziening bijdrage SRE financieringsschap (PO7.3) ten laste van de Saldi Reserve Specifiek (PO7.3) wordt de voorziening op het oude niveau gebracht.	+3.585		-3.585	0
Invoeringskosten Wabo voor de sector VTH. De invoering van de WABO is een wettelijke verplichting die hoge specifieke invoeringskosten met zich meebrengt (€ 295.000 PO5.2 en PO 8.7). De toevoeging aan de algemene uitkering (PO7.3) is expliciet bedoeld om de kosten hiervoor (deels) te compenseren.	+295	+295	0	0

I. Algemeen

1.3.2 Vermogenspositie

Ten opzicht van 2008 is de vermogenspositie van de gemeente Eindhoven met € 77,1 miljoen gedaald.

De reserves zijn per saldo gedaald met € 125,9 miljoen. De grote onttrekkingen (>€1 miljoen) in de reserves zijn:

- Verwerking jaarrekeningresultaat 2008 (€ 70,5 miljoen);
- Maatschappelijk nut (€19,8 miljoen);
- Strategische Impulsen (€ 8,6 miljoen);
- Bouwgrondexploitaties (€ 6,8 miljoen);
- Herstructurering NRE (€ 5 miljoen);
- Saldireserve specifiek (€ 4,7 miljoen);
- Brainport (€ 2,6 miljoen);
- BTW Compensatiefonds (€ 2,5 miljoen);
- Egalisatie overhead projecten (€ 2,2 miljoen);
- Spilcentra (€ 1,9 miljoen);
- Onderwijs Jeugd en Gezin (€ 1,6 miljoen);
- GSB (€ 1,5 miljoen);
- Nieuwbouw schouwburg (€ 1,3 miljoen);
- Meedoen (€ 1,2 miljoen);
- Onderhoud projecten NRE middelen (€ 1,1 miljoen);
- Uitvoering WMO (€ 1 miljoen);
- Ontwikkeling Fontys/WK voetbal 2018 (€ 1 miljoen).

Het totaal van alle kleinere onttrekkingen bedraagt ca. € 11 miljoen. Vanuit de voorziening Endinet is een bedrag van € 20 miljoen overgeheveld naar de reserves.

De voorzieningen zijn ten opzichte van 2008 met € 9 miljoen gedaald. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende post:

- Achterblijvende woningbouw (vrijval € 7,8 miljoen).

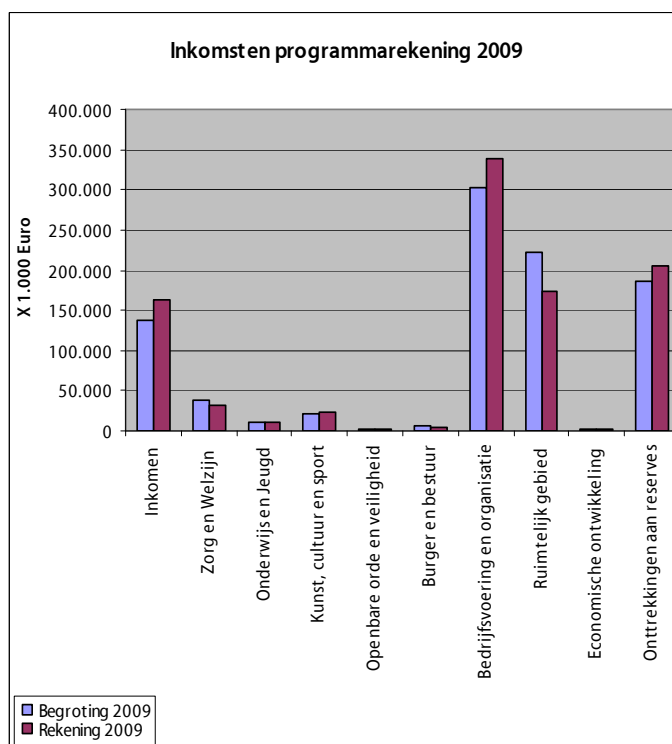
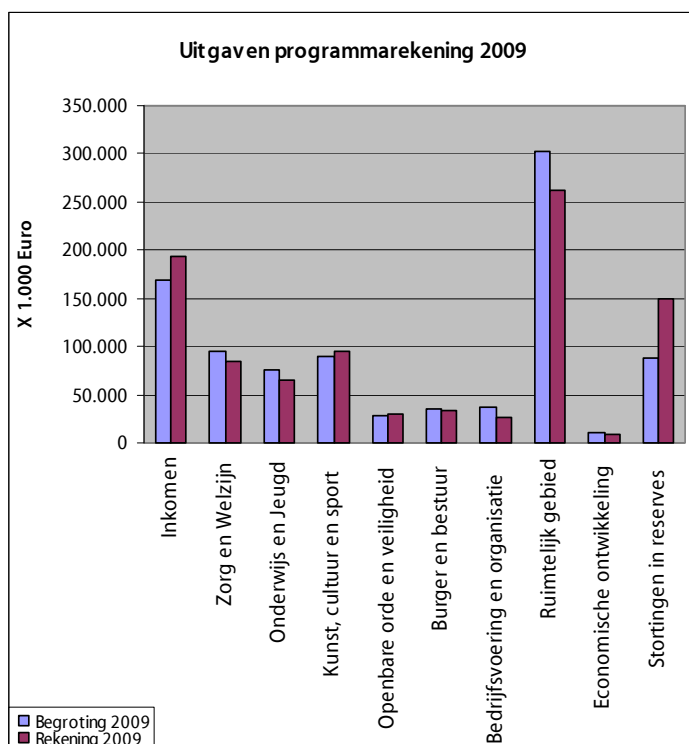
I. Algemeen

22

1.3.3 Jaarrekeningbeeld 2009

De middelen van de Gemeente en de wijze van besteding ervan naar raadsprogramma's

Bedragen x 1.000 euro	Uitgaven begroting 2009	Uitgaven rekening 2009	Inkomsten begroting 2009	Inkomsten rekening 2009	Saldo begroting 2009	Saldo rekening 2009
- = voordeel	(1)	(2)	(3)	(4)	5 = 1 - 3	6 = 2 - 4
1. Inkomen	169.481	192.946	137.535	163.287	31.946	29.659
2. Zorg en Welzijn	95.315	84.766	37.584	31.591	57.731	53.175
3. Onderwijs en Jeugd	74.897	65.886	10.855	11.041	64.042	54.845
4. Kunst, cultuur en sport	90.091	94.527	21.836	23.379	68.255	71.148
5. Openbare orde en veiligheid	27.842	29.216	2.594	1.417	25.248	27.799
6. Burger en bestuur	35.571	33.742	5.326	5.045	30.245	28.697
7. Bedrijfsvoering en organisatie	36.476	26.501	302.701	338.265	-266.225	-311.764
8. Ruimtelijk gebied	301.988	261.359	222.671	174.347	79.317	87.012
9. Economische ontwikkeling	9.836	8.525	2.056	1.190	7.780	7.335
Mutaties reserves	88.138	149.849	187.100	205.274	-98.962	-55.425
Totaal	929.635	947.317	930.258	954.836	-623	-7.519

I. Algemeen

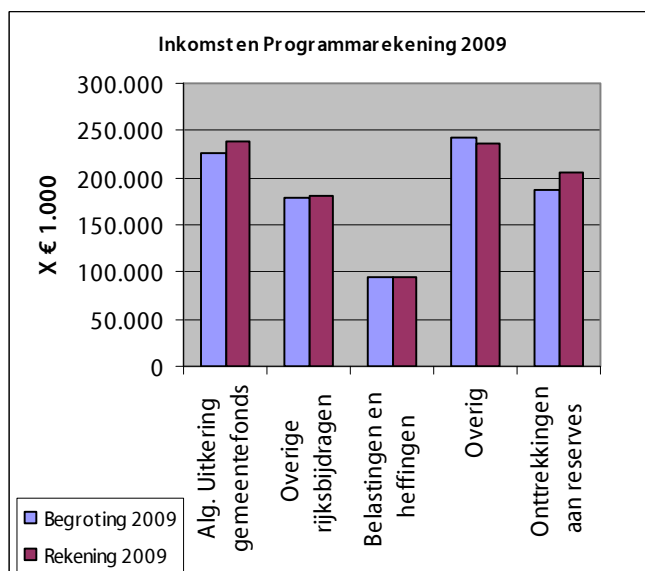
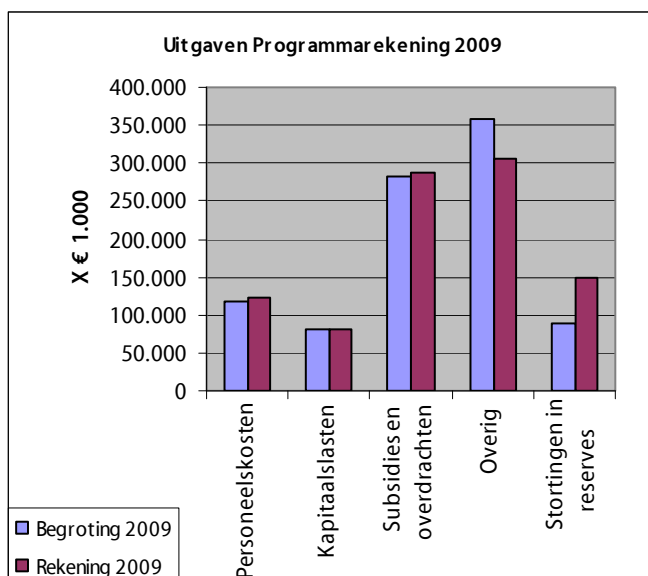
De middelen van de gemeente en de wijze van besteding ervan verdeeld naar kosten en opbrengstencategorieën

Bedragen x 1.000 euro

	Uitgaven		Percentage	
	Gewijzigde begroting 2009	Rekening 2009	Gewijzigde begroting 2009	Rekening 2009
1 Personeelskosten	118.713	122.522	13%	13%
2 Kapitaalslasten	80.688	79.850	9%	9%
3 Subsidies en overdrachten	283.014	288.524	30%	30%
4 Overig	359.082	306.572	39%	32%
5 Stortingen in reserves	88.138	149.849	9%	16%
Totaal	929.635	947.317	100%	100%

Bedragen x 1.000 euro

	Inkomsten		Percentage	
	Gewijzigde begroting 2009	rekening 2009	Gewijzigde begroting 2009	Rekening 2009
1 Alg. Uitkering gemeentefonds	227.006	238.827	25%	25%
2 Overige rijksbijdragen	178.941	181.421	19%	19%
3 Belastingen en heffingen	94.823	93.814	10%	10%
4 Overig	242.388	235.499	26%	25%
5 Onttrekkingen aan reserves	187.100	205.275	20%	21%
Totaal	930.258	954.836	100%	100%

I. Algemeen

24

Overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het bedrag voor onvoorzien

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2007 (1)	Realisatie 2008 (2)	Gewijzigde begroting 2009 (3)	Realisatie 2009 (4)	Afwijking 5 = 4 - 3
<i>Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is.</i>					
-OZB	38.162	38.735	38.977	39.711	734 V
-Hondenbelasting	850	852	872	899	27 V
-Precario rechten	884	1.003	777	910	133 V
-Baatbelasting	72	36	0	-2	2 N
<i>Algemene uitkeringen</i>	193.300	215.734	227.006	238.827	11.821 V
<i>Dividend</i>					
- BNG	1.846	300	250	244	6 N
- Rente beleggingen garantieproducten	1.012	1.572	1.572	1.572	0
- Eindhoven airport	57	57	57	57	0
- Essent	191	59	6	58	52 V
- Endinet	8.763	0	910	0	910 N
- Endinet (voorheen PUF) nagekomen dividend	0	17.237	0	0	0
- Rente beleggingen	4.478	1.363	1.300	1.052	248 N
<i>Overige algemene dekkingsmiddelen</i>					
Rente eigen kapitaal	3.277	3.022	2.065	3.892	1.827 V
Rente belegde reserves	17.941	17.213	22.297	18.375	3.922 N
<i>Onvoorzien</i>	200	227	227	162	65 N
Totaal	271.033	297.410	296.316	305.757	9.441 V

Toelichting algemene dekkingsmiddelen en het bedrag voor onvoorzien

De algemene dekkingsmiddelen vormen de basis om de uitgaven in het kader van de verschillende programmaonderdelen te dekken. In het voorgaande overzicht is aangegeven uit welke onderdelen deze algemene dekkingsmiddelen bestaan. Hieronder volgt voor de belangrijkste onderdelen een toelichting op het verschil tussen het in 2009 begrote en gerealiseerde bedrag.

Lokale heffingen

Bij de lokale heffingen wordt een onderscheid gemaakt tussen de heffingen waarvan de besteding gebonden is en waarvan de besteding niet gebonden is. Deze laatste zijn in voorgaand

overzicht meegenomen. De afwijking tussen de begroting en realisatie 2009 bij de OZB opbrengst wordt verklaard door afwijkingen ten opzicht van de gehanteerde uitgangspunten in de OZB-tariefvaststelling 2009. Daarnaast hebben er minder verminderingen plaatsgevonden.

Algemene uitkering

Het resultaat op de algemene uitkering bestaat voor een bedrag van € 1,0 miljoen uit nacalculaties 2006, 2007 en 2008. Het voordeel over 2009 wordt met name verklaard door een gunstige ontwikkeling van de uitkeringsbasis (per saldo meer bijstandsaantallen en minder woningen) en een hoger accres. Het accres betreft een hogere afrekening van het accres 2008 en een hoger accres 2009. De accessen 2008 en 2009

I. Algemeen

waren nog behoorlijk op niveau, door de rijksstimuleringsmaatregelen wegens de economische crisis.

Dividend

Voor regulier dividend vanuit Endinet was in de begroting voor 2009 een bedrag begroot van € 9,96 miljoen. Evenals in 2008 hebben de gemeentelijke aandeelhouders van dividend afgezien. Naar aanleiding van de 1^e tussentijdse rapportage is het nadeel dat hierdoor ontstaat gedeeltelijk gedekt. Het restantnadeel is € 910.000.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Door een eerdere stelselwijziging (BBV) wordt geen rente meer bijgeschreven voor reserves en voorzieningen, maar valt de rente vrij ten gunste van de algemene middelen. De stand van de reserves en voorzieningen is lager dan verwacht bij het opstellen van de begroting.

Onvoorzien

Jaarlijks wordt in de begroting een bedrag van € 227.000 opgenomen voor onvoorziene lasten, voor niet begrote uitgaven die onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar zijn. Gedurende het jaar 2009 is € 162.000 beschikbaar gesteld voor een tweetal incidentele onderwerpen, te weten: veteranenhuis en doorontwikkeling designhuis.

I. Algemeen

26

Inzet NRE middelen

Vanuit de verkoop van de NRE zijn middelen beschikbaar gekomen welke inmiddels volledig geprioriteerd zijn.

Beschikbare NRE middelen (bedragen x € 1 miljoen)

Ontvangst uit verkoop	259,0
Af: reserve beleggingen	-100,0
Bij: rente	5,5
Bij: nagekomen dividend 2005-2006	16,0
Totaal	180,5

De beschikbare NRE middelen zijn vanaf 2006 tot en met 2010 gefaseerd beschikbaar gesteld:

Besteding NRE middelen (bedragen x €1 miljoen)

Inzet programmabegroting 2006-2009	18,0
Inzet programmabegroting 2007-2010	84,0
Inzet programmabegroting 2008-2011	75,0
Inzet programmabegroting 2010-2013	3,5
Totaal	180,5

De NRE middelen zijn gestort in de reserve Strategische Impulsen. Deze reserve heeft eind 2009 een stand van € 63,4 miljoen. Dit is het saldo

van de nog niet opgevraagde bedragen tot en met 2009 en de nog in te zetten bedragen vanaf 2010.

Een groot deel van de middelen zijn de afgelopen jaren van de reserve overgeheveld naar de exploitatie van de sectoren. Niet bestede middelen zijn soms gereserveerd, maar soms ook vrijgevallen. Op hoofdlijnen kan gezegd worden dat van de beschikbare middelen tot en met 2009 (€ 138 miljoen) een bedrag van € 88,5 miljoen (64%) is besteed, en een bedrag van € 46,5 miljoen (35%) wat reeds geclaimd is en nog besteed gaat worden aan o.a. onderhoud van de Stad, mobiliteit/infrastructurele werken en brainport. Dat betekent dat € 1,7 miljoen (1%) in de planperiode onderdeel uitmaakt van het rekeningresultaat.

De nog beschikbare budgetten (gepland in de jaren 2010-2013) worden middels dossier onttrokken uit de reserve strategische impulsen en zijn bestemd voor oa. VMBO-scholen, Brainport, wegwerken achterstanden openbare ruimte en HOV-as.

In de Concernrekening deel II is een totaaloverzicht "verantwoording NRE-middelen" opgenomen, waarbij per project de stand van zaken is vermeld.

(Bedragen x € 1.000, N= nadeel, V= voordeel)								
Hoofd aandachts gebied	Budget	Realisatie 2006	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009	Aangegane verplichting	Prognose nog te besteden	(Verwacht) resultaat
Aandachtsgebieden budget 2006								
Basiskwaliteit openbare ruimte	5.000	885	1.061	560	2.494	0	0	0
Cofinanciering uitvoeringsprogramma Brainport	5.000	1.802	1.810	244	1.205	48	65	174 N
Fysieke infrastructuur	1.500	614	-217	1.103	0	0	0	0
Sociale basiskwaliteit in de wijken	2.000	528	290	1.106	76	0	0	0
Klantgerichte dienstverlening	2.450	534	544	546	6	0	415	405 V
Herijking minimabeleid	2.000	0	375	380	527	0	717	1 V
Knelpunten / onvoorziën	1.000	0	0	0	0	0	1.000	0
Subtotaal budget 2006	18.950	4.363	3.863	3.939	4.308	48	2.197	232 V

I. Algemeen

27

(Bedragen x € 1.000, N= nadeel, V= voordeel)								
Hoofd aandachts gebied	Budget	Realisatie 2006	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009	Aangegane verplichting	Prognose nog te besteden	(Verwacht resultaat
Aandachtsgebieden budget 2007								
Burger en Bestuur	1.050	Nvt	200	160	218	0	472	0
Werk en Inkomen	4.100	Nvt	2.248	640	1.109	0	50	53 V
Jeugd en Sociale agenda	15.640	Nvt	197	11.752	856	0	2.835	0
Ruimte en Wonen	10.950	Nvt	2.237	2.239	2.139	783	3.460	92 V
Subtotaal budget 2007	31.740	Nvt	4.882	14.791	4.322	783	6.817	145 V
Aandachtsgebieden budget 2008								
Burger en Bestuur	1.064	Nvt	Nvt	593	252	0	219	0
Werk en Inkomen	4.000	Nvt	Nvt	2.657	1.163	180	0	0
Ruimte en Wonen	12.144	Nvt	Nvt	1.355	8.539	0	2.242	8 V
Intensive- ringen	43.606	Nvt	Nvt	8.647	2.936	0	30.666	1.357 V
Subtotaal budget 2008	60.814	Nvt	Nvt	13.252	12.890	180	33.127	1.365 V
Aandachtsgebieden budget 2009								
Burger en Bestuur	1.050	Nvt	Nvt	Nvt	807	0	243	0
Werk en Inkomen	4.000	Nvt	Nvt	Nvt	3.838	162	0	0
Ruimte en Wonen	13.784	Nvt	Nvt	Nvt	13.784	0	0	0
Intensive- ringen	7.649	Nvt	Nvt	Nvt	3.466	50	4.159	-26 N
Subtotaal budget 2009	26.483	Nvt	Nvt	Nvt	21.895	212	4.402	-26 N
Totaal NRE-middelen	137.987	4.363	8.745	31.982	43.415	1.223	46.543	1.716 V

I. Algemeen

Paragrafen

2

- 2.1 Bedrijfsvoering
- 2.2 Vermogenspositie en weerstandsvermogen
- 2.3 Verbonden partijen en subsidierelaties
- 2.4 Onderhoud kapitaalgoederen
- 2.5 Grondbeleid
- 2.6 Lokale heffingen
- 2.7 Financiering en treasury
- 2.8 Projecten
- 2.9 Burgerjaarverslag

2. Paragrafen

De rekening kent net als de begroting zeven verplicht voorgeschreven paragrafen. Op verzoek van de raad is paragraaf 8 "projecten" toegevoegd. Daarnaast is collegiaal in het college er voor gekozen is om de, nu nog wettelijke verplichting van rapportage aan de raad over dienstverlening en burgerparticipatie, op te nemen in het Concernverslag in de vorm van een Burgerjaarverslag. Hierin wordt kort ingegaan op dienstverlening, burgerparticipatie, beroep- en bezwaar en klachten.

De paragrafen in dit hoofdstuk zijn:

1. **Bedrijfsvoering**
2. **Vermogenspositie en Weerstandsvermogen**
3. **Verbonden partijen en subsidierelaties**
4. **Onderhoud kapitaalgoederen**
5. **Grondbeleid**
6. **Lokale heffingen**
7. **Financiering en treasury**
8. **Projecten**
9. **Burgerjaarverslag**

2.1 Bedrijfsvoering

2.1.1 Algemeen: Organisatie en bedrijfsvoering

Doorontwikkeling gemeentelijke organisatie (Eindhoven Eén)

Per 1-1-2009 is de nieuwe gemeentelijke organisatie van start gegaan. Voor 2009 stond dat in het teken van inregelen. Er lagen weliswaar invoeringsplannen, de structuur was vastgesteld en het personeel wist bij welke sector ze werkzaam was, maar de implementatie moest nog plaatsvinden. Alle sectoren zijn daarmee aan de slag gegaan en hebben daarin slagen gemaakt. Er is geïnvesteerd in de samenwerking tussen de sectoren en sectorhoofden en tussen sectorhoofden en Directieraad. Middels managementcontracten wordt formeel invulling gegeven aan gemaakte afspraken tussen DR en individuele sectorhoofden.

Vanuit de bedrijfsvoering is de formatie op orde gebracht, de inhuur derden inzichtelijk gemaakt en de begroting omgebouwd. Dat is een forse klus gebleken, die eerst aan het einde van het jaar was afgerond. Voorts zijn de procedures rondom beheer van het personeelsbudget (van zowel vast als tijdelijk personeel) aangepast en opnieuw vastgesteld. Om de ketens goed in beeld te krijgen is een inventarisatie van bedrijfsprocessen door de hele gemeente opgestart, zodat werkprocessen door de organisatie uitgewerkt kunnen worden (programma blauw).

Collegeonderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (art. 213a GW)

Op basis van artikel 213a van de Gemeentewet is het college verplicht periodiek onderzoek te doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van gemeentelijke taken. In de periode 2009 zijn één periodiek doelmatigheidsonderzoek en twee themaonderzoeken afgesloten, te weten:

- Periodiek doelmatigheidsonderzoek bij de divisie interne dienstverlening (voorheen Dienst Middelen). Bij het doorlichten van de divisie op gebied van fitheid, ontwikkelniveau, risicobeheersing en formatieomvang is gebleken dat binnen het groeifasenmodel (ad-hoc/ beheer-gericht servicegericht / vraaggericht/ businessgericht) redelijk wordt gescoord op de beheertaken, maar onvolgende op de adviestaken om ambities waar te kunnen maken. Voor wat betreft de doelmatigheid is uit de benchmark met diverse gemeente gebleken dat Eindhoven t.o.v. het gemiddelde over het algemeen genomen goed scoort. Op de domeinen communicatie en I&A scoort Eindhoven onder het gemiddeld en op de domeinen Financiën (administratie), P&O en Huisvesting scoort Eindhoven hoger dan het gemiddelde. Eindhoven geldt op geen enkel domein als best-practice. Voor wat betreft de klanttevredenheid is gebleken dat de klantorganisatie in het algemeen tevreden is over de deskundigheid, bejegening en hulpvaardigheid van de medewerkers en over de infrastructuur, voor wat betreft beschikbaarheid en betrouwbaarheid van systemen. Op het gebied van de adviesvaardigheden en inrichting van procedures is, vanuit de klantvraag gezien nog verbetering mogelijk. Voor wat betreft risicobeheersing zijn er op strategisch niveau geen bijzonderheden geconstateerd.
- Een themaonderzoek met als onderwerp Subsidiebeheer (De lange weg naar verbetering – de status van het subsidiebeheer door de gemeente Eindhoven). Onderzocht is wat er gebeurd is met de aanbevelingen die in 2004 door de rekenkamer zijn gedaan en hoe doelmatig de inzet van middelen is voor kleine subsidies (< € 50.000). Gebleken is dat er een gemeentebreed subsidiebeleid is. Gemeentebrede toepassing hiervan is echter nog geen gemeengoed. Ook het instrumentarium voor een goed en ordelijk subsidiebeheer is grotendeels op orde. De toepassing van het instrumentarium door de lijnorganisatie is nog voor

2. Paragrafen

30

verbetering vatbaar. Er lijken mogelijkheden te zijn om zeer kleine subsidies (< € 5.000) doelmatiger af te handelen.

- Een tweede themaonderzoek betreft de Investerings duurzame energie (Een energieneutrale gemeente kost nog veel energie) De effectiviteit van de investeringen en activiteiten op het gebied van energiebesparende maatregelen en duurzame energie zijn onderzocht. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat Eindhoven momenteel landelijk gezien bij de koplopers hoort op het gebied van activiteiten op het gebied van energiebesparing en duurzame energie. Met name de realisatie van de bio-energiecentrale met ORC-machine bij de Tongelreep is hiervoor verantwoordelijk. Toch is een aantal zaken opgevallen zoals het ontbreken van een consistente uitvoeringsorganisatie en onvoldoende verankering van het beleid in de organisatie.

2.1.2 Huisvesting gemeentelijke organisatie

In 2009 heeft de huisvesting van de ambtelijk organisatie centraal gestaan. Om de huisvesting aan te laten sluiten bij de nieuwe organisatie (opheffen van de vakdiensten en de implementatie van 24 sectoren binnen het project Eindhoven Eén,) zijn forse verhuis-bewegingen noodzakelijk gebleken. Daarnaast is er tevens het doel is om het MO-gebouw (Stadhuisplein 6) en Esplanada (Begijnhof 35) te onttrekken aan de gemeentelijke huisvesting, het Veiligheidshuis en de sector OOV via nieuwe huisvesting meer ruimte te geven, de laatste medewerkers uit het TD-gebouw elders te huisvesten en de verbouwing van het Inwonersplein mogelijk te maken. Alles bij elkaar niet alleen een groot aantal verhuizingen, maar ook nadenken over nieuwe manieren van werken om zo iedereen een plek te kunnen geven ook zonder de panden Esplanada en MO. De voorbereidingen hiervoor zijn ultimo 2009 nagenoeg afgerond. De feitelijke verhuizingen zullen in de eerste helft van 2010 plaatsvinden.

In 2009 is tevens gestart met het vooruitkijken naar de lange termijn huisvesting voor de gemeentelijke organisatie, zowel m.b.t. de harde kant (het gebouw) als de zachte kant (de manier van werken in dit gebouw). Eind 2009 is een dossier in College en raad geweest (waarop positief besloten is), om de vervolgstappen hiervoor en de eerste uitgangspunten vast te stellen. De tijdschikking m.b.t. deze lange termijn huisvesting is thans gesteld op 2015.

2.1.3 Personeel

Sector Personeel en Organisatie

Het sectormanagement is in 2009 volledig vervangen als gevolg van vertrek van het management van de sector P&O. In het begin van het jaar is het sectorhoofd benoemd en aan het eind van het jaar (en begin 2010) drie afdelingshoofden.

Teneinde vooral de bedrijfsvoering van de sector P&O te verbeteren is het basissysteem (PIMS) verder op orde gebracht, het systeem ten behoeve van het aantrekken van vast en tijdelijk personeel (PersoneelEindhoven) gemeentebreed geïmplementeerd en het systeem voor het digitaliseren van een aantal processen (Emplaza) vervangen door een meer met het basissysteem geïntegreerde functionaliteit (Key2HRM). Mede om de dienstverlening van de sector verder te optimaliseren is in 2009 aangesloten bij de centrale helpdesk en het registratie-systeem Planon.

Stand van zaken Personeelsbeleid / HRM-beleid

Er is een opzet gemaakt om te komen tot een stroomlijning van het beleid en de instrumenten tot 2012. Tevens is een procesvoorstel voor de ontwikkeling van het strategisch personeelsbeleid in lijn met strategische stadsvisie/nieuwe werkconcept tot stand gekomen. Voor het vervoersmanagement is in 2009 het beleid ontwikkeld dit start per 1 januari 2010. Voor het levensfase bewust beleid is de eerste aanzet voor op papier gezet.

Ten aanzien van het beloningsbeleid is een 'menukaart' opgesteld, teneinde aan te geven welke vormen van beloning er zijn binnen de organisatie. Het diversiteitsbeleid op p-gebied is gestart met een scoutproject gericht op niet-westerse migranten. Een training voor leidinggevenden is opgezet (gaat in 2010 worden gegeven) en een aanpassing van het overzicht over het voeren van exitgesprekken gericht op het vertrek van migranten uit de organisatie heeft plaatsgevonden. Voor de uitvoering van het stagebeleid is eind 2009 een, vooralsnog, tijdelijke coördinator aangesteld, die onder andere in samenwerking met ROC zich in het bijzonder richt op het plaatsen van lastig plaatsbare stagiaires binnen de organisatie (lagere MBO niveaus).

Arbeidsvoorwaarden

In het kader van het verder moderniseren van de arbeidsvoorwaarden (25% per jaar) zijn in 2009 diverse hoofdstukken aangepast en in januari 2010 heeft een update plaatsgevonden. Hiermee is de doelstelling van 25 % gerealiseerd. Naast de

2. Paragrafen

standaard-producten heeft het opzetten van een personeelsgids in de RAP applicatie prioriteit gekregen en zijn diverse Eindhovense regelingen aangepast in verband met nieuw beleid (met name de regeling woon-werkverkeer, pension- en verhuiskosten in verband met het nieuwe beleid rondom Vervoersmanagement en de stageregeling in verband met gewijzigd stagebeleid).

Met betrekking tot de medezeggenschap is, naar aanleiding van het 'rapport Sprengers' een traject opgestart om verbeteringen aan te brengen in het overleg binnen de gemeente Eindhoven met ondernemingsraad en georganiseerd overleg.

Carrièreplein

In 2009 heeft de projectgroep Carrièreplein de voorbereidingen getroffen voor de opening van het Carrièreplein in januari 2010. Een eerste samenhang is aangebracht in het personeelsbeleid en -instrumenten. Daarnaast waren de werkzaamheden met name gericht op de onderdelen Stages en Loopbaan. Met betrekking tot stages is er een stagebeleid geschreven, is de subsidie rondom stages geregeld, is het convenant met het ROC vernieuwd en is een (tijdelijke) coördinator aangesteld. Met betrekking tot loopbaan zijn er twee loopbaanadviseurs benoemd, zijn er sinds medio 2009 ongeveer 100 collega's met loopbaanvragen geholpen en is een structurele oplossing gevonden voor 26 mensen op de zogenaamde 'zorglijst'.

Mobiliteit

De interne mobiliteit is goed voor 43,7% van de invulling van het totaal aantal vacatures (185). Het verder optimaliseren van de interne systemen en de veranderende situatie op de arbeidsmarkt zijn mede de reden dat ook in 2009 de doorlooptijd van een vacature is verkort. In het kader van afspraken voortvloeiend uit het convenant tussen de gemeente Eindhoven en het Platform Gehandicapten Eindhoven (PGE) zijn 4 kandidaten geplaatst. In het convenant wordt het doel gesteld om jaarlijks 15 werkervaringsplaatsen aan te bieden voor mensen met een structurele functiebeperking. Het aantal van 15 is in 2009 niet gehaald als gevolg van de reorganisatie van Eindhoven Eén (beschikbare plaatsen waren nodig voor interne medewerkers) en het gebrek aan fysiek werkplekken. In 2008 is een pilot binnen de dienst Middelen gestart met een digitaal proces (Nétive) voor de aanvraag van personeel. De pilot van het onderliggende systeem is positief geëvalueerd en is daarom in 2009 het systeem gemeentebreed ingevoerd onder de naam 'PersoneelEindhoven'. Specifieke

managementinformatie over de personele vraag binnen de gemeente komt hierdoor beschikbaar. In 2009 zijn ca. 100 gesprekken gevoerd met medewerkers over persoonlijke mobiliteit. Deze gesprekken zijn veelzijdig en zeer persoonlijk (onder andere: visie op loopbaan, kansen intern, conflict, reorganisatie).

Functiewaardering

Bijna alle daarvoor in aanmerking komende medewerkers hebben in 2008/2009 een (eerste generatie) functiewaarderingsbesluit ontvangen. Hiertegen zijn eind 2009 in totaal 170 bezwaren gekomen (tussenstand eind 2008 was 146), waarvan eind 2009 er 158 (92,9%) zijn afgehandeld.

Diversiteitsbeleid

Het diversiteitscijfer (aandeel westerse en niet-westerse allochtonen in het personeelsbestand) is, net als in 2008, in 2009 afgesloten met bijna 12%.

Het aandeel niet-westerse allochtonen is hierin iets toegenomen (van 4,7% naar 5%).

Formatie

De formatie is in 2009 gegroeid. Voor een deel is dat te verklaren uit het feit dat in 2009 het personeel van BCB in dienst is gekomen van de Veiligheidsregio (28fte) en uitbreiding van Stadstoezicht (ca. 15fte) omdat de politie zich gelet op de landelijke kerntakendiscussie, voor een deel terugtrekt uit haar toezichttaken. Tevens heeft uitbreiding plaatsgevonden van de combinatiefuncties (22fte), deze functies worden vergoed uit rijksmiddelen voor meer sport en culturaanbod op en rond scholen en krachtwijken. Voor het overige gedeelte kan dit verklaard worden doordat (tijdelijke) invulling vanuit budgetten verwerkt is in de begroting en daardoor zichtbaar is geworden in de formatie overzichten. Vanwege de al doorgevoerde en nog te verwerken formatieverminderingen is uitvoering van deze taken slechts mogelijk geweest door de beschikbaar gekomen aanvullende middelen om te zetten in capaciteit c.q. formatie uitbreiding.

2.1.4 Informatiemanagement

De sector IB heeft in 2009 focus aangebracht op een viertal speerpunten, te weten: Telefoonie, Digitalisering, Multi-Channel dienstverlening (Front-office/Mid-office) en Basisregistraties. De uitvoering van deze speerpunten, die er o.a. voor moeten zorgen dat de gemeente kan voldoen aan de wettelijke eisen, ligt op schema. Zo is vanuit het speerpunt digitalisering de Europese Aanbesteding voor een digitaal

2. Paragrafen

32

archiefsysteem(RMA/DMS) in 2009 conform planning afgerond zodat in 2010 de eerste geselecteerde processen kunnen worden gedigitaliseerd. Multi-Channel dienstverlening heeft een aantal, op de definitieve oplossing vooruitlopende, implementaties weten te realiseren. Voor de sector Interne dienstverlening werd in dit kader o.a. een CRM systeem beschikbaar gesteld terwijl ook de nodige voorzieningen werden geoperationaliseerd voor een nieuwe productencatalogus met bijbehorende e-formulieren. Voor communicatie werd een CRM systeem ingericht ten behoeve van vooral de uitgaande communicatie. In het kader van het speerpunt telefonie is de Europese Aanbesteding voor een nieuwe telefooncentrale afgerond op grond waarvan in de toekomst nieuwe ontwikkelingen, zoals uitgewerkt in de Telefonie-visie, kunnen worden geïmplementeerd. Vanuit het speerpunt Basisregistraties is er o.a. voor gezorgd dat Eindhoven als eerste grote gemeente in Nederland zijn BAG koppeling op orde heeft. De basisregistratie WOZ en de kernregistratie personeel zijn inmiddels zover gevorderd dat deze in 2010 kunnen worden afgerond.

Wellicht evenzo belangrijk als de speerpunten is het omzetten van ad-hoc ICT activiteiten naar een planmatige inrichting van binnen de gemeente door te voeren ICT ontwikkelingen. Hiervoor is, in samenwerking met de verschillende sectoren, vanuit klantperspectief een inventarisatie uitgevoerd van lopende en gewenste ICT ontwikkelingen alsmede de achterliggende redenen welke aan deze wensen ten grondslag liggen. Deze 24 sectorplannen c.q. wensenoverzichten zijn eind 2009 samengevoegd tot één gemeentebreed overzicht en worden in 2010 voor het eerst gebruikt om te komen tot een prioritering van binnen de gemeente uit te voeren ICT projecten.

2.1.5 Service Centrum

De afgelopen periode is veel tijd besteed aan de verdere ontwikkeling van de uitgangspunten van het samenwerkingsmodel. Samen met de andere sectoren van Interne dienstverlening is een begin gemaakt met de opstart van het serviceoverleg waarin adviseurs van alle sectoren Interne Dienstverlening participeren. Intensief overleg met lijnmanagers en andere betrokkenen moet leiden tot een uniforme werkwijze voor wat betreft registratie en afhandeling van klantcontacten.

Binnen het Bedrijfsbureau hebben de ontwikkeling van de Servicewijzer, het updaten

van de Producten en Dienstencatalogus (PDC) de volle aandacht. Met de sector Communicatie vindt intensief overleg plaats over de wijze waarop in een intranet omgeving het nieuwsmedium PINO, de producten en diensten catalogus en de servicewijzer ontsloten moeten worden. Het ontwikkelingstraject van het systeem PLANON heeft enige vertraging ondervonden t.g.v. allerlei opschoningsactiviteiten.

2.1.6 Planning en Control

Sinds 1 januari 2009 zijn de decentrale planning en control units samengebracht in een nieuwe centrale sector Control. Belangrijke taken waren in 2009 het in samenwerking met andere sectoren zorgen voor nieuwe gemeentebrede kaderstelling zoals organisatiereglement, mandateringsregeling, budgethouders-regeling, systematiek kostentoe rekening, etc. en het ombouwen van de begroting naar de nieuwe organisatie. Daarnaast is gewerkt aan uniformering van dossiertoesing en verdere uitlijning van werkzaamheden, bijvoorbeeld op het gebied van het planning en control instrumentarium. In het 4^e kwartaal is een gemeentebreed verbeterprogramma opgesteld met projecten op het gebied van samenwerking van control met de lijnorganisatie, inkomende subsidies, managementinformatie en bedrijfsprocessen en werkprocessen.

2.1.7 Juridisch

Organisatorisch

Medio 2009 heeft de afronding van piofa-j plaats gevonden door de feitelijke verhuizing van de betreffende juridisch adviseurs naar de sector Juridische Zaken. Met de oprichting van de sector Openbare Orde en Veiligheid zijn de werkzaamheden gerelateerd aan openbare orde van de sector Juridische zaken overgeheveld naar deze nieuwe sector.

Juridisch advies

Inhoudelijk is, in het kader van juridische kwaliteit zorg, uitvoering gegeven aan het plan voor 2009. Zo kon aan de hand van het onderzoek 'Beschikkingen beter' naar de kwaliteit van primaire besluiten (vergunningaanvragen e.d.) worden vastgesteld dat veel goed gaat maar dat er ruimte is voor verbetering. Per sector zijn de aanbevelingen geïmplementeerd. Te denken valt aan het verbeteren van de besluitvorming door het hanteren van formats of het gebruik van handreikingen. Ook zijn acties ondernomen om, in relatie tot dienstverlening, de doorlooptijden beter te kunnen monitoren.

De implementatie van de Wet Dwangsom is ter hand genomen, processchema's en formats zijn

2. Paragrafen

ontwikkeld en het management is over de consequenties van deze wet geïnformeerd. Voor het aanpassen van de mandaatregeling is zorg gedragen en advies is uitgebracht ten aanzien van majeure projecten (bv: plaza futura, desighuis, popei, heiwerkzaamheden stadionkwartier).

In het kader van de heiwerkzaamheden in het Stadionkwartier is een nadeelcompensatieregeling ontwikkeld. Dit als voorloper van een algemene regeling op dit gebied, die onlangs door de Raad is vastgesteld. Een dergelijke regeling biedt duidelijkheid over de schadeafwikkeling bij burgers die hiervoor in aanmerking komen.

Bezwaar- en beroepsprocedures

Door constante sturing op een tijdige afhandeling van bezwaarschriften en efficiency verbeteringen kon de doelstelling (80% afgehandeld binnen de wettelijke termijn) al grotendeels worden benaderd (75% in 2009). Daarnaast is de 'andere aanpak' van bezwaarschriften, een vorm van pre-meditation, verder doorgevoerd. 37,5% van de zaken wordt nu al op deze wijze opgelost. Doelstelling is om via intensiever contact met de burger tot een grotere klanttevredenheid te komen en het aantal procedures te verminderen. Op de benoemings- en functiewaarderingsbesluiten, die zijn genomen zowel ten gevolge van instelling van het nieuwe functiehuis in 2008, als de instelling van de nieuwe organisatie 'Eindhoven Één' is een groot aantal bezwaarschriften ingekomen. Voor de afhandeling van de bezwaren omtrent functiewaardering, was een aparte kamer van de Commissie bezwaarschriften ingericht. Nu alle bezwaarschriften in dit kader zijn behandeld worden de nieuwe bezwaarschriften bij de reguliere kamer van de commissie voor bezwaarschriften ondergebracht.

Ten gevolge van wijzigingen in beleid, mede als gevolg van gewijzigde regelgeving, op een aantal specifieke onderwerpen is een groot aantal bezwaarschriften ingekomen. Deze zijn slechts gedeeltelijk in 2009 afgehandeld en zullen derhalve in 2010 ook nog drukken op de beschikbare capaciteit. Het betreft hier de besluiten rondom de hernummering van garageboxen, handhavingsbesluiten als gevolg van de aanwezigheid van hennepkwekerijen in woningen, afwijzingen en kortingen op subsidies en geweigerde ontheffingen in het kader van de Winkelsluitingswet. Tot slot zijn er duidelijke aanwijzingen dat als gevolg van de recessie het aantal bezwaarschriften over sociale aangelegenheden – WBB, WMO – toeneemt. Ook

dit zal met name zijn weerslag hebben op de capaciteit voor 2010.

2.1.8 Administratie, Inkoop en Huishoudelijke Dienst

De afdeling FA heeft de herinrichting (inrichting op basis van de nieuwe organisatiestructuur) van het financieel systeem afgerond. Inmiddels kunnen alle budgethouders en budgetbeheerders budgetrapporten direct oproepen. De administratie vertoont geen achterstanden in verwerking van gegevens. In 2009 is in het kader van het programma Digitalisering de pilot 'scannen inkoopfacturen' uitgevoerd. De uitrol binnen de gemeentelijke organisatie kan daarmee in 2010 plaats gaan vinden.

De huishoudelijke dienst heeft veel extra werk gehad aan de voortdurende wisselingen van dienstgebouwen, waardoor extra voorzieningen getroffen moesten worden in het kader van gebouwenbeheer, beveiliging, schoonmaak, postronde, etc. De afdeling Catering komt steeds verder onder druk te staan door de toename van het aantal avondopenstellingen in het stadhuis voor evenementen en vergaderingen.

Inkoop en aanbesteding

Bij afdeling inkoop is door personeelsverloop een forse onderbezetting geweest in 2009. Hierdoor hebben de geplande verbeteringen m.b.t. vereenvoudiging van de inkoop-processen en aanbestedingsprocedures vertraging opgelopen. Inmiddels is de formatie grotendeels ingevuld.

Europese aanbestedingen

Ook in 2009 zijn weer een aantal Europese aanbestedingen succesvol afgerond. Te denken valt onder andere aan de aanbestedingen: Flexibele arbeid, Accountantsdiensten, Hardware kantoorautomatisering, Document Management Systems, Arbo dienstverlening, Schoonmaak en een aantal vastgoed-gerelateerde aanbestedingen alsook aanbestedingen met betrekking tot Openbare Werken.

Social return

Social return blijft soms te veel hangen in het vragen van een visie in relatie tot dit onderwerp. Doorgaans wordt in het plan van aanpak een plan en visie gevraagd over de inzet, waarvoor een puntenscore wordt gegeven vanuit de beoordelingscommissie. Deze score telt dan qua weegfactor aanmerkelijk mee, maar er worden nagenoeg geen harde verplichtingen vastgelegd. Enkele voorbeelden uit de praktijk waar het toepassen van criteria voor social return wel resultaten heeft opgeleverd:

2. Paragrafen

34

1) Beheer openbare ruimte; Percelen zijn specifiek aan Ergon gegund en daar waar mogelijk wordt de Ergon gevraagd voor de inzet van medewerkers (bijv.: groenvoorziening en het schoonhouden van de stad).

2) Civiel technische werken; Arcadeltstraat. De aannemer die het werk gegund krijgt is verplicht werklozen in te zetten die "uit de bak" van de gemeente Eindhoven komen.

3) Gemeentebrede schoonmaak: 10 % van het totaal aantal uren in te zetten met personeel van de Ergon.

4) In de mega aanbesteding flexibele arbeid (11 percelen) is dit onderwerp meegenomen en dat heeft naast de wegingscore veel keiharde toezeggingen (minimaal 30 re-integratietrajecten, traineeships etc.) opgeleverd. Samenwerking is gezocht met sector Werk met als resultaat dat binnen de sector Werk een projectbureau social return binnen afzienbare tijd wordt ingericht. Het bureau draagt onder andere bij aan een betere borging van de contractafspraken en het opzetten van rapportages op het gebied van social return.

Contractmanagement

In 2009 is een begin gemaakt met het verder inrichten van gemeentebreed contractmanagement. Dit zal gaan leiden tot een betere implementatie van de contractafspraken met leveranciers. Het verbeteren van de registratie, het beheer en het monitoren van de gemaakte afspraken zal in 2010 verder vervolg gaan krijgen. Deze acties zullen ook leiden tot een structurele inbedding van social return bij aanbestedingen.

Afhankelijk van de grootte van de opdracht zal een evenredige inspanning van de leveranciers worden gevraagd met betrekking tot de sociale criteria.

2.1.9 Bestuurlijke Communicatie en stadspromotie

Externe communicatie

Op basis van de inbreng die Eindhovenaren hebben geleverd, is de website van de gemeente compleet vernieuwd. De site is overzichtelijker, beter toegankelijk en biedt uitgebreide mogelijkheden om online zaken te regelen met de gemeente. De kwestie "heien in het stadionkwartier" heeft veel communicatiecapaciteit geleverd. Het heeft geleid tot het gestructureerd en planmatig verzorgen van communicatie naar en met betrokken burgers. Andere voorbeelden van intensieve communicatietrajecten zijn de NRE-kwestie, de kredietcrisis, Cultuur Totaal en communicatie rondom Veiligheid.

De gemeenteraad heeft in december besloten dat een sterke stad een sterke stadszender verdient. De komende jaren krijgt de publieke lokale omroep extra financiële middelen om deze ambitie waar te maken.

In het kader van het communicatiever maken van de organisatie zijn diverse ambtenaren getraind in het maken van begrijpelijke teksten ('Heldere Taal'). Tevens hebben 120 beleidsambtenaren deelgenomen aan de zogenaamde factor-C trainingen. In de training zijn handvatten aangereikt om een krachtenveldanalyse te maken, een kernboodschap te formuleren en een communicatiekalender te maken.

Interne communicatie

Er zijn maatregelen getroffen (zoals aantrekken afdelingshoofd woordvoering en bestuurscommunicatie, tevens woordvoerder van de burgermeester en het College) om met name de dienstverlening aan het college van B&W te verbeteren. Daarnaast is een nieuw sectorhoofd aangetrokken om de sector te managen en de schaarse communicatie-capaciteit gericht in te zetten.

In het kader van Eindhoven Eén zijn op het vlak van communicatieadvies wijzigingen doorgevoerd. Communicatievraagstukken worden niet meer aangepakt rondom (bestuurlijke) thema's, maar zijn afgestemd op de nieuwe organisatiestructuur in het kader van Eén Organisatie. Daarnaast is de personele inzet meer geclusterd. Kleine, overzichtelijke teams werken voor een aantal sectoren. Dat schept duidelijkheid en geeft de communicatieadviseurs de kans om zich echt te verdiepen in de vraagstukken en dichter bij de klant te opereren. Om de kosten van inhuur verder te verminderen wordt zoveel mogelijk gewerkt met medewerkers met een tijdelijk publiekrechtelijk dienstverband.

Net als alle andere overheidsorganisaties hangt de gemeente Eindhoven een claim boven het hoofd voor het vervaardigen van een digitale knipselkrant (enkele jaren geleden).

2.1.10 Implementatie rekenkameronderzoeken

Sinds 2004 zijn diverse rekenkameronderzoeken uitgevoerd. Hierna wordt per rekenkameronderzoek aangegeven hoe procesmatig met het implementeren van de aanbevelingen is omgegaan en wat de stand van zaken is van de implementatie.

Parktheater

2. Paragrafen

“Een mooie voorstelling? Een onderzoek naar de procesgang rond het rapport inzake het Parktheater.”

In 2009 zijn de conclusies n.a.v. het in 2008 gestart onderzoek gepresenteerd. In december 2008 heeft de Rekenkamercommissie op verzoek van de Raad onderzoek verricht naar de procesgang rond het rapport van Ernst & Young inzake het Parktheater. De conclusie van de rekenkamercommissie is dat het proces geen schoonheidsprijs verdient. Ze heeft een aantal aanbevelingen gedaan zodat bijgedragen wordt aan een doeltreffender, doelmatiger en rechtmatiger gemeentebestuur.

De eerste en laatste aanbeveling komen voor rekening van de Raad dan wel de rekenkamer zelf. De andere aanbevelingen zijn overgenomen. Dat betekent dat de huisaccountant per definitie niet de opdrachtnemer kan zijn, dat projectverantwoordelijken zowel ambtelijk als bestuurlijk expliciet worden benoemd en dat in de (standaard concept) opdrachtformulering meer aandacht zal zijn voor het doorlopen van een zorgvuldig proces, het beschrijven van verwachtingen tussen opdrachtnemer en opdrachtgever en het onderzoeken van de mogelijkheden om de Raad periodiek geïnformeerd te houden.

Eindhovense sportraad

Het onderzoek van de rekenkamercommissie naar de Eindhovense Sportraad, was een “quickscan naar de taken en de waardering voor de Eindhovense Sportraad (verder aangeduid als ESR). De quickscan wees uiteindelijk uit dat de ESR een groot draagvlak heeft bij de Eindhovense Sportverenigingen en voor een adequate ondersteuning van die verenigingen wordt het onontkoombaar geacht dat de ESR beter wordt gepositioneerd en verder geprofessionaliseerd.

Op basis van het advies van de rekenkamer heeft de raad besloten om af te zien van de voorgestelde bezuiniging op de ESR en de gewenste kwaliteitsslag zodanig vorm te geven dat de ESR voor 2010 t/m 2012 jaarlijks € 80.000 subsidie ontvangt. Dit raadsbesluit is gebaseerd op het ESR beleidsplan 2010-2013 “de kracht van samenwerken”. Op basis van dit beleidsplan zal de ESR zich vanaf 2010 beperken tot twee kerntaken (belangen-behartiging en clubondersteuning). Er zal sprake zijn van een nauwe samenwerking en afstemming tussen ESR en de drie sportgebieden (Gennep Parken, Sportcomplex Eindhoven Noord en de Karpen) waar ook al sprake is van clubondersteuning.

Gemeentelijk beleidsproces

De uitwerking van de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek “sturen op de achterbank” wordt volop opgepakt. Inmiddels is een plan van aanpak opgesteld. In het plan van aanpak wordt voorgesteld om de beleidsvoorbereiding aan te vangen met een startnotitie. Deze startnotitie is reeds met een vertegenwoordiging van de raad besproken. Kern van de startnotitie is het in een vroegtijdig stadium betrekken van de raad bij de beleidsvoorbereiding zodat zij op het niveau van kaders richting kunnen geven. Daarnaast moet de monitoring en verantwoording ten aanzien van beleid worden verbeterd. Dit wordt zo veel als mogelijk gekoppeld aan de reguliere planning en control cyclus. Hierbij ligt ook de koppeling met het rekenkameronderzoek waarbij een verbetering van de begroting wordt voorgesteld.

Begrotingsproces

De aanbevelingen van dit rekenkamer-onderzoek zijn ter hand genomen en voor een deel reeds geïmplementeerd. Nadrukkelijk is gekeken naar verbetering van doelstellingen, indicatoren en planning van de instrumenten. Toch zal dit voortdurend een aandachtspunt blijven omdat beleid aan verandering onderhevig is. Begin 2010 zijn strategische verkenningen uitgebracht conform één van de aanbevelingen. Zoals hiervoor aangegeven zal verdere implementatie en aanpak in samenhang met verbeterstappen in het gemeentelijk beleidsproces worden ingevuld.

Exploitatiebegrotingen bij nieuwbouwprojecten

In 2007 heeft een rekenkameronderzoek plaatsgevonden naar de exploitatiebegrotingen van grote nieuwbouwprojecten. Aanleiding was dat de raad de indruk had dat de opgestelde exploitatieramingen stelselmatig een te positief beeld schetsten van de voorgestelde ontwikkeling.

De raad heeft het college de opdracht verstrekt om te komen tot een invulling voor een exploitatietoets bij nieuwe ontwikkelingen. De opdracht is uitgewerkt door een gemeentebrede werkgroep, zodat een breed draagvlak ontstaat. In 2008 is de werkgroep een aantal keer bijeen geweest. Het resultaat is een notitie inzake exploitatietoets. Het dossier inzake de notitie exploitatietoets is op 3 maart 2009 geaccordeerd door het college van B&W.

Inbedding van de exploitatietoets in de reguliere besluitvorming (bij nieuwbouw-projecten) heeft inmiddels plaats gevonden.

2. Paragrafen

De Sector Grond en Vastgoed levert de volgende informatie aan:

- de totale investeringsbegroting;
- de gebouwgebonden exploitatiekosten voor de eigenaar en de gebruiker.

Daarnaast worden middels kengetallen ook de energielasten e.d. ingeschat. Dit alles leidt tot een exploitatiebegroting voor de gebruiker (instelling), de eigenaar en de subsidiënt. De beleidsdienst is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de exploitatietoets van de instelling, met externe toetsing.

Minimabeleid (armoede)

In 2009 is met kracht het beleid voortgezet om het bereik en het gebruik van de gemeentelijke inkomensondersteuning te vergroten. Het beroep op de individuele bijzondere bijstand en de minimaregelingen is opnieuw toegenomen. Denk hierbij aan de regeling voor het vervangen van gebruiksgoederen, de Reductieregeling (participatie), de Langdurigheidstoelage, de Schoolkostenregeling en de individuele bijzondere bijstand. Het pro-actief benaderen van bekende en potentiële rechthebbenden, gebruik maken van bekende gegevens, vereenvoudigde procedures en de inzet van het Preventie Informatie Team zijn maatregelen die vanuit de gemeente zijn ingezet. Met organisaties zoals de Voedselbank en het Steunpunt Materiële Hulpvragen (uitvoerder Noodfonds) werken we samen om schrijnende gevallen op te sporen en hulp te bieden. Ook zien we in de loop van 2009 steeds meer mensen die ondersteuning nodig hebben doordat ze getroffen zijn door de recessie.

In december 2008 is een Armoede conferentie georganiseerd rondom de aanbevelingen in de rapportage van de Taskforce Armoede. Duidelijk werd dat de behoefte aan een stedelijke armoedegezant breed gedragen en gewenst was. Na een intensieve voorbereidingstijd met partners uit de stad zijn na de zomer 2009 de Armoedegezant & Ko van start gegaan met een aanstelling voor twee jaar. Armoedegezant & Ko zijn (vanwege gewenste onafhankelijkheid) ondergebracht in een stichting. Vóór de zomer van 2010 zal, naast de inhoudelijke invulling, ook met de partners in de stad gesproken worden over de (financiële) bijdrage die geleverd kan worden, bijvoorbeeld in de vorm van een deelnemingsstelsel.

Kwaliteit van de dienstverlening

In het kort komt het er op neer dat voortvarend wordt gewerkt aan wat vanuit het rapport is gevraagd. Daarbij is nadrukkelijk aansluiting gezocht bij het gemeentelijke

cultuurveranderingstraject (De Ander Centraal) en de daaraan gerelateerde opleidings- en vormingsactiviteiten en het optimaliseren van inzet van technische hulpmiddelen en systemen (I/ICT). Uit de genoemde rapportage blijkt eveneens de gemeentebrede aandacht voor de aanwezig veronderstelde gemeentelijke regierol en de monitoring op klanttevredenheid. Er zijn stijgende lijnen ingezet in onze bereikbaarheid (balie, telefoon en webloket) en de klanttevredenheid: de recent behaalde tweede plaats in een onderzoek van het ministerie van BZK (januari 2010) en de goede scores in diverse benchmarks bevestigen dit beeld. Ook zijn voor de burgers en bedrijven vele nieuwe toepassingen bijgekomen die de dienstverlening merkbaar verbeteren. Voorbeelden zijn de gevormde "pleinen" (Inwonersplein, Ondernemersplein en Werkplein), de geheel vernieuwde website, één in heldere taal, werken op afspraak, mediation, flitsvergunningen en de afgenomen regeldruk en administratieve lasten (Goed Geregeld!). Onze dienstverlening is genormeerd in een kwaliteitshandvest "Dienstverlening doen we zó", dat we ieder jaar samen met onze burgers herzien en aanvullen. Daarnaast zijn we er in geslaagd om met de "dienstverleningsmonitor" een goed zicht te hebben op onze dienstverleningsprestaties. De resultaten uit het programma dienstverlening worden onder andere vertaald in het Burgerjaarverslag.

Met de verantwoording wordt het Programma Dienstverlening 2007-2010 afgesloten, Maar we zijn allesbehalve "klaar" met de veranderopgave voor dienstverlening. Zo zijn er nog vele opgaven om onze dienstverlening te kunnen verbeteren en zien we ons geplaatst voor de uitvoering van wettelijke taken en andere rijksverplichtingen op dienstverleningsgebied.

Subsidiebeleid en beheer

De Rekenkamer heeft in 2004 onderzoek gedaan naar het subsidiebeleid en -beheer van de gemeente Eindhoven. Op basis van de conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek is in september 2005 een Verbeterplan Subsidies opgesteld en is aan de verbeteracties 2006, 2007 en 2008 gewerkt. Toentertijd is afgesproken dat de opvolging van de aanbevelingen van de Rekenkamer zou worden beoordeeld. Het onderzoek is uitgevoerd en de bevindingen zijn de gemeenteraad via een raadsinformatiebrief, 26 mei jongstleden, voorgelegd. Aan de directieraad is de opdracht gegeven om aan de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport invulling te geven. Een plan van aanpak voor dit vervolgtraject is gereed. De insteek hiervan is dat de werkgroep

2. Paragrafen

subsidies een vervolg krijgt om de reguliere uitvoeringswerkzaamheden te bewaken en hierbij te adviseren en het verbeteren van het subsidiebeleid/ proces (SMART, beleidsevaluatie etc) een plek krijgen in de uitwerking van de uitvoeringstrajecten "Sturen op de achterbank" en "Regeren is vooruitzien".

Wij zijn van mening dat het "Verbeterplan subsidies" zoals daar vanaf 2005 uitvoering aan is gegeven onderdeel is geworden van de reguliere werkzaamheden, maar dat de subsidiemonitoring en beleidsevaluatie nog nadere aandacht moeten krijgen. Deze onderdelen zullen onderdeel uitmaken van het beleids- en planning & controlproces en krijgen aandacht binnen de reeds genoemde uitvoeringstrajecten "Sturen op de achterbank" en "Regeren is vooruitzien".

2.1.11 Programma Dienstverlening

Voor de complete verantwoording van het programma verwijzen wij naar de Enkele highlights uit 2009: Vanaf 1 november 2009 heeft de gemeente Eindhoven een nieuwe centraal telefoonnummer: 14 040. Inwoners en ondernemers bellen dit nummer als zij vragen hebben aan de gemeente. Het is een rijksontwikkeling die past in de dienstverleningsvisie "*Gemeente heeft Antwoord*©". Overzichtelijk, beter toegankelijk en uitgebreide mogelijkheden om on-line zaken te regelen met de gemeente. Dat is de compleet vernieuwde gemeentelijke website die sinds 1 december 2009 "live" is.

In de dienstverlening aan ondernemers zijn flinke stappen gezet. Zo is het vanaf juni 2009 mogelijk om zogenaamde flitsvergunningen aan te vragen. Dit betekent dat het mogelijk is om binnen één dag een vergunning te krijgen voor een aantal zaken. Ook is de EU dienstenrichtlijn voor ondernemers nagenoeg ingevoerd. Dit betekent vereenvoudigen en verminderen van regels en het verbeteren van de dienstverlening door een centraal elektronisch loket.

Het Werkplein is volledig operationeel voor de bezoekers van de ketenpartners (UWV Werkbedrijf en 5 gemeenten) met andere woorden "*kolomvrije dienstverlening*" op Werkplein Mercado.

Er is een nieuw kwaliteitshandvest voor en met onze burgers opgesteld. Hierin doet de gemeente een aantal beloften over de kwaliteit van de dienstverlening. Inwoners en ondernemers weten zo waar ze aan toe zijn en waar ze de gemeente op kunnen aanspreken. Voor het eerst zijn er specifieke normen voor ondernemers opgenomen. Er heeft aanscherping van kwaliteitsnormen plaatgevonden en het

productenoverzicht is uitgebreid. Ook de Wet Dwangsom is opgenomen in het handvest. Daarnaast kent het handvest een nieuwe rubriek "In uw Wijk" waarin informatie en producten beschreven zijn die gericht zijn op de directe leefomgeving van burgers. Vanaf september 2009 kunnen burgers op eenvoudige wijze via "Bereken uw Recht" op www.eindhoven.nl achterhalen of ze recht hebben op bepaalde inkomensvoorzieningen.

2. Paragrafen

38

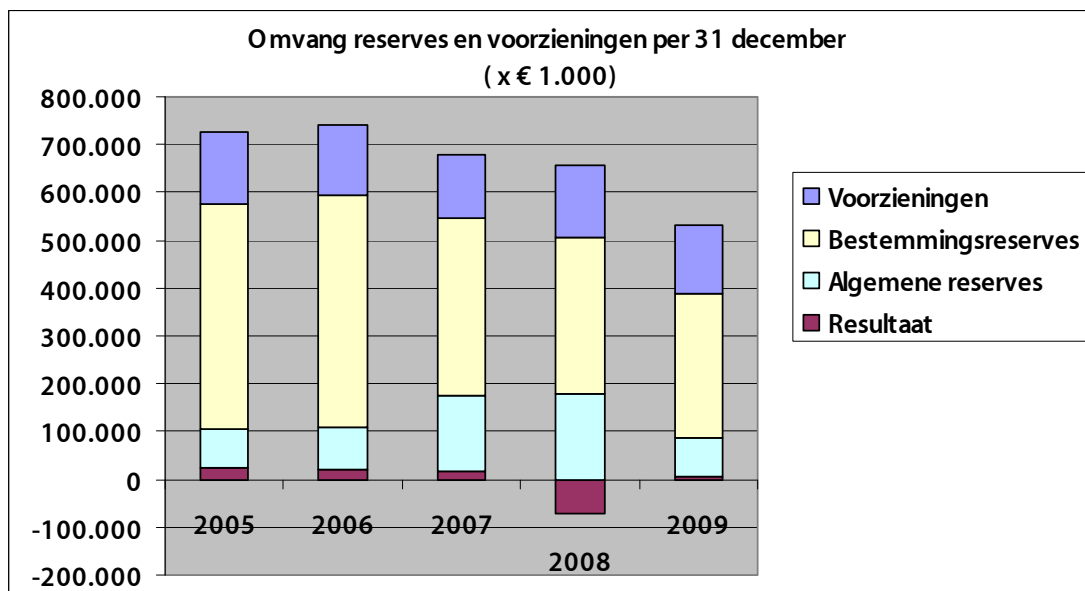
2.2. Vermogenspositie en weerstandsvermogen

2.2.1 Vermogenspositie

De omvang van het eigen vermogen en voorzieningen van de gemeente Eindhoven per 31 december 2009 is € 530,1 miljoen. Het eigen vermogen omvat de algemene reserves inclusief eigen kapitaal, bestemmingsreserves en het resultaat 2009. De voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen. Ten opzichte van 2008 is de vermogenspositie van de gemeente Eindhoven met € 57,1 miljoen gedaald. Deze

afname wordt voornamelijk veroorzaakt door onttrekkingen uit de reserves voor een bedrag van € 55,4 miljoen uit onder meer de reserves Maatschappelijk nut, Strategische Impulsen, Bouwgrondexploitaties en Herstructurering NRE. De voorzieningen zijn ten opzichte van 2008 met € 9,2 miljoen gedaald.

In 2005 is het vermogen toegenomen door de verkoop van delen van Endinet (voorheen NRE). Vanaf 2006 is sprake van een daling onder andere door de inzet van deze middelen.

2. Paragrafen

2.2.2 Weerstandsvermogen

In 2004 is de nota Vermogenspositie door de raad vastgesteld. Deze nota biedt een beleidskader voor reserves, voorzieningen en weerstandsvermogen. In deze nota is het weerstandsvermogen als volgt gedefinieerd: "het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen enerzijds de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en anderzijds alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie". Het gaat dus om de weerstandscapaciteit en de risico's. Belangrijkste buffer voor het kunnen opvangen van de risico's is voor de gemeente Eindhoven het Eigen Kapitaal. In de nota Vermogenspositie is een minimum voor het Eigen Kapitaal van € 50 miljoen vastgesteld. Dat is voldoende voor het tweemaal afdekken van de algemene risico's en het eenmalig afdekken van de overige risico's. In de nota Vermogenspositie is ook bepaald dat als de reserve beneden het minimum van € 50 miljoen komt, maatregelen getroffen moeten worden om de reserve weer aan te vullen. Daarnaast zal aan de hand van de ontwikkeling van de risico's regelmatig moeten worden nagegaan of het gekozen minimum voor het Eigen Kapitaal nog in overeenstemming is met de risico's.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende onderdelen:

1 Vrij besteedbare reserves (algemene reserves)

In tegenstelling tot de bestemmingsreserves zijn deze reserves vrij te besteden. Op dit moment zijn er de volgende algemene reserves: Eigen Kapitaal welke een eindstand kent van € 41,1 miljoen, de Saldireserve Algemeen met een eindstand € 1,6 miljoen en de Reserve beleggingen met een stand van € 36,4 miljoen, totaal € 79,1 miljoen.

2 Onbenutte belastingcapaciteit

Vanaf 1 januari 2008 zijn gemeenten vrij om de OZB-tarieven zelf te bepalen, zolang het totaal van de extra OZB-opbrengst van alle gemeenten maar beneden de macronorm van 6,11% blijft. Deze stijging bedroeg in Eindhoven in 2008 in totaal 4,14%. Eindhoven is in 2009 derhalve binnen de norm gebleven. Vanuit deze benadering kan worden gesteld dat er bij de OZB-opbrengst (woningen en niet-woningen tezamen) sprake is van een onbenutte capaciteit van

ongeveer € 740.000. Dit is gebaseerd op een maximale stijging van 4,14% naar 6,11% van de begrote belastingopbrengst groot € 37,4 miljoen.

3 Post onvoorzien

In 2009 bedroeg het budget voor onvoorziene incidentele zaken € 227.000. Dit bedrag is grotendeels ingezet (veteranenhuis €12.000 en doorontwikkeling designhuis €150.000).

4 Stille reserves

Stille reserves zijn meerwaarden van activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd, maar direct verkoopbaar zijn als dat gewenst is. Een volledig inzicht hierin ontbreekt. Wel kunnen de volgende onderwerpen worden aangemerkt als stille reserves:

- Kunstvoorwerpen Van Abbemuseum: verzekerde waarde € 144 miljoen;
- Niet bedrijfsgebonden onroerende zaken: verschil tussen opbrengstwaarde en boekwaarde € 17,8 miljoen.

De kunstvoorwerpen van het Van Abbemuseum worden hier vooralsnog als pm-post opgenomen, omdat de verkoop hiervan niet aan de orde is. De stille reserve van de niet bedrijfsgebonden onroerende zaken (zoals woningen en diverse overige eigendommen) komt tot uitdrukking in geval van verkoop en worden daarom hier als pm-post opgenomen.

5 Ruimte op de begroting c.q. binnen de realisatie

In de bepaling van de weerstandscapaciteit dient een eventueel begrotingsoverschot te worden meegenomen. Het begrotingsoverschot van 2009 bedraagt € 0,6 miljoen.

Voor zover een rekeningoverschot van vorig jaar nog geen definitieve bestemming heeft gekregen kan deze ook worden meegenomen bij de bepaling van de weerstandscapaciteit. In 2008 was er echter sprake van een tekort.

Geconcludeerd kan worden dat de weerstandscapaciteit gedurende 2009 is afgenomen met € 26,5 miljoen. Deze afname wordt met name verklaard door de onttrekkingen uit het Eigen Kapitaal, waaronder overboekingen naar saldireserve specifiek (€19 miljoen).

2. Paragrafen

40

Recapitulatie Weerstandcapaciteit (in miljoenen euro's)

	Ultimo 2009	Ultimo 2008
Algemene Reserve	79,1	177,0
Onbenutte belastingcapaciteit	0,7	0,4
Onvoorzien	0	0
Stille reserves	Pm	Pm
Ruimte begroting / realisatie	0,6	-70,5
Totale weerstandcapaciteit	80,4	106,9

Risico's

De te kwantificeren risico's voor 2009, excl. risico's grondbedrijf zijn financieel te vertalen tot een totaal van circa € 12 miljoen. Voor deze risico's is een weerstandvermogen nodig van € 24 miljoen. Dit is gebaseerd op de systematiek dat het weerstandvermogen ongeveer tweemaal de hoogte van de te kwantificeren algemene risico's bedraagt. Voor de risico's van het grondbedrijf is berekend dat een weerstandsvermogen van € 44 miljoen benodigd is. In de gehanteerde berekenwijze wordt dit risico 1 x meegenomen. Voor alle risico's samen betekent dit dat een weerstandsvermogen nodig is van € 68 miljoen. Hoewel het weerstandsvermogen hiervoor toereikend is, is het Eigen Kapitaal in 2009 tot onder het eerder vastgestelde minimum van € 50 miljoen gezakt. Maatregelen dienen te worden genomen om het Eigen Kapitaal weer op het minimum niveau te brengen. Het doen besluiten om het voordelig rekeningresultaat 2009 ad € 7,5 miljoen toe te voegen aan het Eigen Kapitaal verdient in dit kader aanbeveling.

Combinet (aanbesteding en uitvoering collectief

Wvg-vervoer)

Programmaonderdeel: 2.5 Welzijn

Schadekans: pm

Financieel risico: € 0,5 miljoen

In 1999/2000 is het collectief Wvg-vervoer aanbesteed. Over de aanbesteding en de wijze van uitvoering is een conflict met de vervoerder (Combinet) ontstaan. Dat heeft geleid tot een juridische procedure tot aan de Hoge Raad aan toe. Volgens de rechter heeft de gemeente in strijd met de overeenkomst met de vervoerder aan Wvg-ers de mogelijkheid gegeven heeft om

te kiezen voor een vrij besteedbaar bedrag voor vervoerskosten in plaats van deelname aan het collectieve vervoersysteem (CVV). Uitgezocht zal moeten worden in welke gevallen al dan niet terecht een alternatieve vervoersvoorziening geboden is. Tot op heden heeft de vervoerder alleen een bedrag van € 1,5 miljoen gevorderd. Eigen berekeningen komen op een fors lager bedrag uit. Als schikking niet mogelijk is zal de gemeente de mogelijkheid van bindende arbitrage nagaan. Mocht de vervoerder hier niet op ingaan dan is het aan hem om bij de rechter een schadestaatprocedure aanhangig te maken.

Leerlingenvervoer

Programmaonderdeel: 3.1 ononderbroken ontwikkelingslijn jeugd en jongeren

Schadekans: mogelijk/ waarschijnlijk

Financieel risico: € 0,9 miljoen structureel

Met ingang van het schooljaar 2006/2007 heeft de gemeente op basis van aanbesteding een overeenkomst met een vervoerder gesloten. Omdat de vervoerder niet de overeengekomen prestaties leverde, heeft de gemeente de overeenkomst ontbonden. Partijen hebben hun geschillen over en weer aan de rechter voorgelegd. In oktober 2009 heeft de rechtbank vonnis gewezen. De gemeente is daarbij grotendeels in het ongelijk gesteld. In een door de vervoerder te initiëren schadestaatprocedure moet nog worden bepaald of en in hoeverre er van schade voor de vervoerder sprake is. De gemeente overweegt daarnaast tegen het vonnis hoger beroep in te stellen. De structurele lasten kunnen nog beïnvloed worden door de uitkomst van een (bezwaar)procedure van de gemeente tegen de fiscus m.b.t. de te verrekenen BTW (ca. € 165.000,-), waarvoor de gemeente ook de ontwikkelingen in een gelijksoortige procedure van een andere gemeente volgt. Als de gemeente de BTW niet mag verrekenen betekent dit een extra structurele last van € 165.000 per jaar.

Planschadevergoeding Bosrijk-Waterrijk

Programmaonderdeel: 8.1 Wonen

Schadekans: mogelijk

Financieel risico: pm

Als gevolg van de keuze van de gemeente om een nieuwe weg in Bosrijk aan te leggen, heeft Consortium Bosrijk planschade geleden. Ter afdekking van deze planschade is aan Consortium Bosrijk een ontwikkelings-mogelijkheid in Waterrijk in het vooruitzicht gesteld. Indien het Consortium Bosrijk in de ontwikkeling Waterrijk minder ontwikkel-resultaat zou behalen dan 5%, zal de gemeente dit mindere financiële deel

2. Paragrafen

compenseren aan het consortium. Momenteel vinden gesprekken plaats met het consortium over de uitwerking van de afspraak over de geleden schade in Bosrijk.

Gebreken afwatering parkeergarage Kennedytoren

Programmaonderdeel: 8.6 Verkeer en Vervoer
Schadepkans: waarschijnlijk
Financieel risico: pm

In de directe omgeving van de parkeergarage Kennedytoren is qua afwatering een aantal gebreken geconstateerd, die impact hebben op de exploitatie van de parkeergarages. De getroffen maatregelen zijn voor de exploitant niet afdoende. De gemeente en de exploitant praten over de oplossing van dit probleem.

PPS Parkeergarages

Programmaonderdeel: 8.6 Verkeer en Vervoer
Schadepkans: mogelijk
Financieel risico: pm

In het kader van de PPS Parkeergarages – een project waarbij het beheer en de exploitatie van alle bebouwde parkeergarages van de gemeente zijn overgedragen aan P1 – loopt nog een geschil over de parkeergarage Mathildelaan. In verband met een grondaankoop van Philips in de nabijheid van deze parkeergarage zijn aan Philips abonnementen voor 45 parkeerplaatsen voor onbepaalde tijd toegezegd. Volgens de gemeente is deze verplichting bij de aanbesteding aan private partijen bekend gemaakt, zodat deze met deze verplichting in hun aanbieding rekening konden houden. P1 bestrijdt dit. De gesprekken tussen de gemeente en P1 hebben nog niet tot een definitieve conclusie geleid. De uitkomst is nog onzeker, wat een financieel risico betekent.

Subsidies

Programmaonderdeel: Diverse
Schadepkans: mogelijk
Financieel risico: € 1,1 miljoen

Subsidies vormen een belangrijke dekkingsbron. Aan een ontvangen subsidie zijn echter voorwaarden verbonden. Als daar niet aan wordt voldaan, kan terugbetaling worden geëist door de subsidieverstrekker. Een voorwaarde is bijvoorbeeld dat het project binnen een bepaalde termijn moet zijn uitgevoerd. Voor GSB-3 zijn bijvoorbeeld vooraf rekenregels vastgelegd in uitvoeringsregelingen. Op deze manier is inzichtelijk wat de maximale financiële consequentie kan zijn van het toerekenbaar niet behalen van een bepaalde prestatie. Het bedrag aan alle subsidies waarover op dit moment risico wordt gelopen is ingeschat op € 1,1 miljoen.

EFRO / FOCUS Middelen

Programmaonderdeel: Divers
Schadepkans: waarschijnlijk
Financieel risico: pm

De gemeente Eindhoven maakt regelmatig gebruik van Europese structuurfondsen ter medefinanciering van haar beleid. Het gaat voor de gemeente Eindhoven specifiek om het Stimulus-programma en het FOCUS-programma, beide gefinancierd met Europese EFRO middelen. Het programmabeheer van het Stimulus-programma ligt bij de provincie Noord-Brabant. Het FOCUS-programma is een door het College van B&W beheerd deelprogramma binnen het door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksaangelegenheden beheerde D2-Stedenprogramma. De rol en verantwoordelijkheid van de gemeente verschilt dus per programma.

Er wordt nu gewerkt aan de afronding van de programma's. De verantwoording moet ingediend worden Bij de EC via BZK. Pas bij de eindbeschikking door de EC heeft de gemeente definitieve zekerheid over alle gesignaleerde risico's in het traject. De ervaring leert dat dit nog wel even kan duren. Ten aanzien van deze programma's bestaan een tweetal risico's:

1. Korting van EFRO-middelen (Stimulus en FOCUS) naar aanleiding van de uitvoering van het Nationaal Actieplan;
2. Korting van FOCUS-middelen door overschrijding van het interventiepercentage.

Doornakkers (opdrachtverlening zonder Europese aanbesteding)

Programmaonderdeel:
Schadepkans: onbekend
Financieel risico: € 4 miljoen of meer

De gemeente heeft voor de selectie van de ontwikkelaar en aannemer van centrum Doornakkers (ontwikkeling en bouw van 4 kavels: een zorgkavel, een winkelkavel, een spilcentrum en een woonkavel) geen aanbesteding volgens de Europese richtlijnen uitgeschreven. Er is een anonieme klacht ingediend bij de Europese commissie (EC). De EC heeft naar aanleiding van deze klacht de procedure onderzocht en is van mening dat de gemeente een Europese aanbesteding had moeten uitschrijven. De gemeente is door de EC in gebreke gesteld. De EC kan besluiten de zaak aan het Europese Hof van Justitie voor te leggen. Als het Hof met de EC van mening is dat de gemeente het Europese recht niet goed heeft nageleefd, kan de EC de gemeente een boete van minimaal € 4 miljoen opleggen.

2. Paragrafen

42

Verwijderen koperen netwerk / verglazing

Programmaonderdeel 7.3 Organisatie en bedrijfsvoering

Schadepkans: mogelijk

Financieel risico: € 0,6 miljoen

In de loop van 2005 is de realisatie van de aansluiting van alle gemeentelijke gebouwen op glasvezel via de BRE (Breedband Regio Eindhoven) tot stand gekomen. In beperkte mate wordt nog gebruik gemaakt van het koperen netwerk. In verband met zogenaamde verglazing (toepassing glasvezel) moet uit milieuoverwegingen de koperen infrastructuur worden verwijderd op het moment dat deze niet meer wordt gebruikt. Op basis van grove inschattingen loopt de gemeente met het verwijderen van de gehele bekabeling een risico van € 600.000. Aangenomen moet worden dat de gemeente als juridisch eigenaar alleen voor deze kosten opdraait.

Subsidie lokale omroep

Programmaonderdeel: 4.5 Culturele basisinfrastructuur

Schadepkans: onbekend

Financieel risico: pm

De zaak draait om de gemeentelijke geldstroom richting de lokale omroep van in totaal ca. € 1,4 miljoen de komende jaren. De gemeente merkt deze geldstroom aan als subsidie. Een lokaal mediabedrijf ziet dit echter anders, namelijk als ongeoorloofde overheids-steun en is daarom hiertegen in het geweer gekomen. Als de rechter, mocht het tot een rechtszaak komen, het mediabedrijf in het gelijk stelt, kan dat tot een boete voor de gemeente leiden.

Risico's grondbedrijf

Programmaonderdeel: 8.7 Ruimtelijke kwaliteit

Schadepkans: onbekend

Financieel risico: pm

Op basis van de huidige inzichten is in de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) berekend dat voor de lopende grondexploitaties een weerstandsvermogen nodig is van € 44 miljoen.

Geldlening project

Programmaonderdeel 7.3 Organisatie en bedrijfsvoering

Schadepkans: mogelijk

Financieel risico: pm

Door het college is in 2009 besloten om in het kader van een project een geldlening van € 10 miljoen te verstrekken onder de voorwaarde van het vestigen van het recht van hypotheek. Eind december is een voorschot betaald op deze lening van € 6 miljoen. Op 31 december 2009 was er nog geen recht van hypotheek gevestigd

waardoor op die datum de zekerheidsstelling (nog) ontbreekt.

Voorziening APPA

Programmaonderdeel 6.2 Bestuur

Schadepkans: mogelijk

Financieel risico: pm

De gemeente Eindhoven heeft geen voorziening getroffen voor de toekomstige pensioenverplichtingen ten opzichte van (voormalige) wethouders. De gemeente Eindhoven maakt de keuze om deze lasten jaarlijks op te vangen in de begroting. Hierbij ontstaat het risico dat zich bij waardeoverdracht of overlijden van wethouders incidentele niet begrote lasten voordoen.

2. Paragrafen

2.3 Verbonden partijen en subsidierelaties

Verbonden partijen

Een verbonden partij is een rechtspersoon waarin de gemeente zowel bestuurlijk, als financieel een belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur of een stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen beschikbaar stelt, die zij mogelijk kwijt is, in geval van faillissement van de verbonden partij. Om die reden kunnen naast vennootschappen (N.V. en B.V.'s) ook Stichtingen tot verbonden partijen behoren, ingeval de gemeente Eindhoven in het stichtingsbestuur zitting heeft en er financieel is bijgedragen in de oprichting van de rechtspersoon (stichtingskapitaal). Bovendien kan het zijn dat met de verbonden partijen tevens een subsidierelatie bestaat. In dit verband kan bijvoorbeeld genoemd worden het Muziekcentrum en het Parktheater.

Alle verbonden partijen worden getoetst op bestuurlijke en financiële indicatoren. De bestuurlijke indicatoren richten zich voornamelijk op het aanwezig zijn van de statuten en een ondernemingsplan en het voldoen van deze documenten aan de beleidsuitgangspunten. De financiële indicatoren betreffen het eigen vermogen, het financieel resultaat en het liquiditeitsratio.

De verbonden partijen zijn gesplitst in 2 categorieën. Voor de categorie 1 partijen geldt dat de gemeente Eindhoven een significant bestuurlijk en financieel belang heeft in de verbonden partij. Als beslissende maatstaf is genomen een financieel belang in een verbonden partij dat groter is dan 1% van de gemeentelijke begroting. De categorie 2 verbonden partijen daarentegen zijn partijen met een gering financieel belang. De gemeente kan op deze verbonden partijen niet of nauwelijks invloed van betekenis uitoefenen.

In 2008 is gestart met het "Team Verbonden Partijen" om bij te dragen aan een betere beheersing en coördinatie van de verbonden

partijen. Ook in 2009 heeft dit een vervolg gekregen. Het team verbonden partijen verzamelt en beoordeelt informatie uit deelnemingen, houdt toezicht op formele procedures, adviseert het College omtrent uitoefening van alle bevoegdheden van de gemeente en haar functionarissen en ziet er op toe dat periodiek wordt overlegd met de verbonden partijen.

Het Team is interdisciplinair samengesteld, waardoor brede advisering vanuit de financiële, juridische en inhoudelijke disciplines kan plaatsvinden. De in 2008 ingang gezette organisatorische veranderingen rondom de verbonden partijen zijn in 2009 verder operationeel gemaakt. Concrete resultaten zijn merkbaar in de advisering tijdens de Algemene Vergaderingen van Aandeelhouders (AVA's), waarin vanuit het aandeelhoudersbelang aandacht voor de risico's is gevraagd. Gedacht kan worden aan een verhoogd "ondernemingsrisico" in relatie tot de economische crisis en de vertaling ervan naar het benodigd respectievelijk beschikbaar weerstandsvermogen. Ook is in de AVA's aandacht gevraagd voor de meerjarenprognose /-verwachting in het kader van de continuïteit.

Voor een aantal verbonden partijen is een sluitende exploitatie voor de komende jaren een aanzienlijke uitdaging. Mede in dit kader is risicomanagement voor de bedrijfsvoering, alsmede het toezicht hierop door de Raad van Commissarissen (RvC) van essentieel belang. Ook voor het komend jaar zal risicomanagement bij de verbonden partijen centraal staan.

In onderstaande tabel wordt voor het eerst ingegaan op de financiële positie van de verbonden partijen, alsmede wordt inzicht gegeven in de zeggenschapsverhoudingen. Het zogenaamde weerstandsvermogen kan worden gezien als financiële buffer voor het opvangen van onvoorziene ondernemingsrisico's. Mede in relatie tot de nu bekend zijnde ontwikkelingen en risico's zou de financiële positie bij de verbonden partijen in het algemeen als toereikend moet worden geacht.

2. Paragrafen

Opbouw financiële positie en zeggenschapsverhoudingen verbonden partijen (peildatum 1 januari 2009, bedragen x € 1.000)

Naam Verbonden partij	Vreemd vermogen	Eigen Vermogen	Aandeel gemeente Eindhoven	
			%	€
Categorie 1:				
Endinet BV	344.474	63.246	83,24%	52.645
Flight Forum BV en CV	5.246	20.819	51%	10.618
Eindhoven Airport N.V.	31.788	24.166	24,5%	5.921
Wonen Boven Winkels Eindhoven NV	0	3.000	50%	1.500
Breedband Regio Eindhoven B.V.	457	3.726	34%	1.267
Park Striip BV en CV	36.000	2.044	50%	1.022
Parktheater Eindhoven N.V.	7.923	912	100%	912
Muziekcentrum Eindhoven N.V.	4.890	601	100%	601
Bedrijvencentra Regio Eindhoven B.V.	2.827	1.434	12,5%	179
Twice B.V.	6.465	386	25%	96
NV Brainport Development	-	-	12,5%	-
GR Werkvoorziening Regio Eindhoven (Ergon)	11.029	6.185	75%	4.639
GR SRE	175.851	11.881	30,2%	3.588
GR GGD Brabant Zuidoost	7.474	2.521	13,89%	350
GR Veiligheidsregio Zuidoost Brabant	252	1.640	28%	459
GR CURE	5.056	509	75%	382
GR Industrieschap Eindhoven-Son (Ekkersrijt)	640	535	50%	267
Stichting City Dynamiek Eindhoven	1.787	401	-	-
Stichting Brainport Development	2.087	-136	-	-
Stichting Eindhoven Fiber Exchange (EFX.)	269	-23	-	-
Stichting Cultuurfonds Striip S	17	108	-	-
Stichting Park Management Park Forum i.o.	nvt	nvt	-	-
Categorie 2:				
Enexis Holding N.V. (Essent)	7.738	5.253	0,015%	79
BNG	99.386	1.979	0,3%	6
Stichting Middenstands- en bedrijfshuisvesting	53	5.019	-	-
Stichting Twinning support	7.791	887	-	-
Stichting COELO	90	297	-	-
Stichting Stedenlink	60	34	-	-
Stichting Cultuur en Bedrijf	440	20	-	-
Stichting Technology Liaison Eindhoven Region (Teler)	-	-	-	-
VNG	45.607	49.522	-	-
OVO UA	25.600	8.700	-	-

De belangrijkste ontwikkelingen in 2009 van de verbonden partijen worden onderstaand weergegeven. Volledigheidshalve wordt nog verwezen naar de concernrekening deel II waarin nadere informatie omtrent doelstellingen en financiële gegevens van alle verbonden partijen zijn opgenomen. Ten aanzien van de financiële gegevens van de verbonden partijen over het jaar 2009 kon ten tijde van het samenstellen van deze gemeenterekening nog niet worden beschikt. Om die reden is volstaan met een verwijzing naar de jaarcijfers van voorgaand jaar, waarbij de beschikbare tussentijdse en prognosecijfers 2009 van verbonden partijen zijn gebruikt om risico's, dan wel belangrijke ontwikkelingen betreffende het verslagjaar 2009 te monitoren.

Endinet (voorheen PUF Participations / NRE/ ObN-NetH)

In 2009 zijn de netbeheerders NRE en ObN NetH gefuseerd tot Endinet. Tevens werd de constructie via houdstermaatschappij PUF Participations beëindigd. Verder zijn in 2009 met betrekking tot Endinet twee sporen gelopen. In het eerste spoor zijn alle voorbereidingen getroffen om te komen tot een kapitaalstorting door de gemeentelijke aandeelhouders, teneinde te voldoen aan de eisen die de Energiekamer sinds medio 2008 stelt aan de vermogenspositie van energienetwerkbedrijven. In het tweede spoor zijn de mogelijkheden onderzocht om Endinet onder te brengen in een groter geheel. Eerdere pogingen hiertoe (Endesa, MEIF) zijn niet gelukt. Voorts werd gezocht binnen de huidige kring van Nederlandse netbeheerders. Eind 2009 kon voor

2. Paragrafen

de verkoop van de aandelen Endinet een akkoord op hoofdlijnen worden bereikt met Alliander. Naar verwachting kan de transactie medio 2010 worden voltrokken. Het eerste spoor (kapitaalstorting) is in dat geval niet meer nodig.

Flight Forum

Gemeente Eindhoven en Schiphol Real Estate participeren samen in Flight Forum BV. Flight Forum BV is beherend venoot in de CV Flight Forum. Flight Forum CV is een samenwerkingsverband tussen de gemeente Eindhoven en Schiphol Real Estate met als doelstelling een hoogwaardige, luchtvaart gerelateerd, bedrijventerrein te realiseren bij Eindhoven Airport. De verwachting was dat alle gronden van Flight Forum zouden zijn verkocht en dat de Flight Forum CV kon worden opgeheven. Vanwege de recessie loopt de verkoop van de gronden achter bij deze verwachting. Besloten is om de CV in stand te houden maar in afgeslankte vorm. De afslanking zit er met name in dat de beheersactiviteiten "los zullen worden geweekt" van de flight forum organisatie naar een parkmanagement-organisatie. In 2010 zal nader worden uitgewerkt op welke wijze dit, passend binnen de beleidsrandvoorwaarden van de gemeente, op een efficiënte en slagvaardige wijze kan worden vormgegeven. Schiphol Real Estate trekt zich terug qua werkzaamheden maar blijft het risico mee dragen tot de markt beter is om de CV te liquideren. In 2009 is overigens € 5 miljoen aan tussentijdse winstuitkering door de gemeente Eindhoven ontvangen. Tezamen met de eerdere winstuitkering in 2008 (€ 2 miljoen) komt het totaal van de tussentijdse winstuitkering hiermee op € 7 miljoen.

Eindhoven Airport N.V

Eindhoven Airport zal het jaar 2009 naar verwachting met een positief resultaat afsluiten. Uiteindelijk begon de luchthaven het jaar 2009 met fors minder reizigers, maar dat trok in de loop van het jaar bij. In het 4e kwartaal 2009 verwerkte Eindhoven Airport maar liefst 19% meer reizigers dan in dezelfde periode in 2008, ondanks de economische malaise in de wereldwijde luchtvaartbranche.

In januari 2009 is aan de heer Alders opdracht gegeven een overlegtafel (Alderstafel) in te richten rondom Eindhoven Airport. Kortgezegd is zijn opdracht om het kabinet te adviseren over de ruimtelijk-economische visie in relatie tot de ontwikkeling van de regionale luchthaven Eindhoven, de wijze waarop samen met de regio invulling gegeven kan worden aan het accommoderen van de nationale capaciteitsvraag,

en over de steun voor dit voorstel in de regio. In Eindhoven is in maart 2009 de Alderstafel gestart. De Alderstafel is thans nog niet afgerond.

Wonen boven winkels Eindhoven NV

De gemeente Eindhoven en Stichting Woonbedrijf SWS Hhvl hebben op 9 april 2009 de naamloze vennootschap "Wonen boven Winkels Eindhoven NV" opgericht. De financiële betrokkenheid belooft voor elk van beide aandeelhouders op een bedrag van €1,5 miljoen, voor een deel in de vorm van aandelen (€ 22.500), voor het restant in de vorm van een achtergestelde lening (€ 1.477.500). De gemeente Eindhoven is voor 50% belanghebbende in deze vennootschap. In de binnenstad van Eindhoven is sprake van structurele leegstand boven de winkels. Het stimuleren van wonen in het centrum in het algemeen en in het bijzonder wonen boven winkels is al lange tijd een wens van de gemeente. Hoofddoelstelling is het bevorderen van wonen in de binnenstad van Eindhoven. Daarnaast wordt tevens bijgedragen aan het vergroten van de leefbaarheid en sociale veiligheid van de binnenstad. De wens is concreet geformuleerd in de beleidsnota wonen en de centrumvisie. Doelstelling is om in Eindhoven zoveel mogelijk daarvoor in aanmerking komende etages boven winkels geschikt te maken voor bewoning. Een ander op basis van het "programma voor wonen boven winkels in Eindhoven 2006-2010". Het streven is over een periode van vier jaren (2008-2012) 100 tot 120 wooneenheden te realiseren

Breedband Regio Eindhoven (BRE)

De samenwerking van 23 organisaties, waaronder de gemeente Eindhoven ten aanzien van de inkoop en eigen gebruik van glasvezel in ondergebracht in de BRE. In 2009 heeft een aandelenoverdracht van Stichting Kruiswerk de Kempen aan Stichting Zuidzorg plaatsgevonden. Deze overdracht heeft geen financiële en juridische gevolgen voor de gemeente Eindhoven en haar positie in de BRE. In 2010 zal heroverwogen worden of doorontwikkeling van de BRE nog mogelijkheden biedt. Gedacht kan worden aan een "samenwerking" met andere glasvezelinitiatieven in Eindhoven.

Park Strijp

Doel is het bestuurlijk belang bij de ontwikkeling van het Masterplan Strijp veilig te stellen; Park Strijp Beheer BV is de beherend venoot van Park Strijp CV. De vennootschap Park Strijp CV heeft als doel de verwerving, (her-)ontwikkeling, exploitatie en vervreemding van registergoederen gelegen in plangebied Strijp S. Middels Park Strijp Beheer B.V. is het bestuurlijk

2. Paragrafen

46

belang van de gemeente gewaarborgd. Naast het beheer en verhuur van gronden en panden en voorbereidende werkzaamheden is er in 2009 ook veel fysiek werk verricht in het plangebied. Enerzijds is het gebied stapsgewijs opengesteld. Anderzijds zijn er meerdere gebouwen gesloopt o.a. t.b.v. de aanleg van de HOV baan in het plangebied. Daarnaast is onder andere de openbare ruimte rond het klokgebouw woonrijp gemaakt en is er een tijdelijke parkeergarage gerealiseerd.

Het project Striip S heeft minder last van de effecten van de recessie dan andere projecten. Dit komt doordat op basis van contractuele afspraken gebouwen en bouwvelden volgens een vastgesteld tijdsplan worden verkocht. In 2009 zijn zo onder andere drie gebouwen van de Hoge rug, het veemgebouw en het bouwveld E van eigenaar verwisseld. Hierdoor ligt het project financieel redelijk op schema en is er nog steeds sprake van een kosten dekkende exploitatie. Voor de thans voorziene risico's zijn in de exploitatie van de CV voorzieningen opgenomen. Mocht in 2018 het eindsaldo van de totale exploitatie desondanks negatief zijn, dan komt dit voor 50 % voor rekening van de gemeente. Vooralsnog wordt uitgegaan van een sluitende exploitatie. De feitelijke start van de nieuwbouw en herontwikkeling van de monumentale gebouwen loopt echter wel vertraging op als gevolg van de recessie. Om dit effect zo veel mogelijk te beperken lopen bouwveld E en bouwveld F (inclusief herontwikkeling Nat-lab) mee in de stimuleringsmaatregel van Rijk en provincie. Daarnaast wordt voor bestaande gebouwen gewerkt aan een tijdelijke invulling om vervolgens in betere tijden over te gaan naar definitieve herontwikkeling.

Parktheater Eindhoven N.V.

Op basis van de rapportage van Ernst & Young inzake de financiële situatie van het Parktheater zijn in 2009 maatregelen genomen op het gebied van de governance structuur, financiën en bedrijfsvoering. In 2008 is de eigen vermogenssituatie gesaneerd is, in 2009 is er intensief gemonitord en door de financieel manager van de gemeente is de administratie op orde gekomen. In 2010 zal moeten worden bekeken of het door het Parktheater in het Ondernemingsplan ingeschatte structurele tekort van €0,3 mln kan worden ingelopen. In 2009 is door het Parktheater invulling gegeven aan de strategie in het Ondernemingsplan. Concreet betekende dit onder andere het versterken van het kostenbewustzijn, het scherper inkopen, het handhaven van de afname van de

personeelsformatie en beter cashmanagement. De maatregelen blijken een positief effect op het bedrijfsresultaat te hebben. Voor 2009 is in het Ondernemingsplan een tekort van € 0,6 mln meegenomen. Deze is financieel afgedekt door de gemeente middels de eenmalige subsidie eind 2008. De verwachting is dat het resultaat 2009 aanmerkelijk positiever zal zijn, mede gezien het rentevoordeel wat op de vooruitontvangen subsidie ontstaat, die ten gunste komt van het exploitatieresultaat. Op basis van het najaarsoverleg met het Parktheater blijkt dat de bezoekersaantallen zich positief te ontwikkelen ondanks de huidige recessie.

Muziekcentrum Eindhoven N.V.

Het Re-design project (verbouwing entree) is verschoven naar de zomer van 2010. Op 27 oktober 2009 is door B&W aanvullend besloten om € 0,8 mln beschikbaar te stellen voor het tekort in dit project. Het Muziekcentrum heeft in haar subsidie aanvraag 2010 een extra beroep gedaan op CultuurTotaal voor een bedrag van € 0,5 mln structureel voor internationale programmering en productontwikkeling. Ook is een incidenteel bedrag voor de opening van het vernieuwde Muziekcentrum gevraagd. De raad heeft het advies van de commissie CultuurTotaal overgenomen en besloten de extra middelen niet beschikbaar te stellen.

Op basis van overleg met het Muziekcentrum blijkt dat de jaarprognose 2009 positief uitpakt ten aanzien van de bezoekersaantallen (ondanks de huidige recessie) en dit ook positief bijdraagt aan het resultaat over 2009. Ook het jaar 2010 moet in financieel opzicht worden gezien als risicovol voor het Muziekcentrum, vanwege de verbouwing, de culturele foyer en andere ambities, die de exploitatie van het Muziekcentrum belasten.

Bedrijvencentra Regio Eindhoven B.V.

De gemiddelde bezettingsgraad van de diverse bedrijvencentra is in het algemeen op koers, zeker gelet op de negatieve invloeden van de kredietcrisis. Voor het jaar 2009 worden lagere resultaten (bezettingsgraden) verwacht. De contourennota, op basis waarvan de go/ no go beslissing genomen kan worden voor een 2^e gilde centrum, is afgerond. De markt voor een 2^e Beta met medisch technologie thema wordt verkend. Brainport Operations en NV REDE zijn per 1 januari 2010 gefuseerd. Dit heeft geen gevolgen voor de waarde van ons aandelenkapitaal in BRE, hierin is voorzien als onderdeel van de besluitvorming in B&W en raad m.b.t. de nieuwe fusieorganisatie Brainport Development. Het aandeel van NV Rede in BRE is overgedragen aan Brainport

2. Paragrafen

Development. Ook heeft de initiatiefnemer voor de oprichting van de vennootschap, de heer Aldenhoven sr., na 20 jaar zijn aandelenpakket overgedragen aan zijn zoon, die al jaren namens zijn vader de belangen behartigd in de aandeelhoudersvergaderingen van de BRE. Hiermede is de goede continuïteitsbasis voor de publiek-private structuur van de vennootschap geborgd.

Twice B.V.

In 2008 is het plan uitgewerkt om op het TUE terrein een aantal nieuwe en oude technostarterscentra (Multi media Paviljoen, twice en Catalyst) onder het gemeenschappelijk beheer van Twice BV te brengen. De constructie is dat de Stichting Twinning Support dan ook de exploitatieverliezen van alle drie de centra voor haar rekening zou moeten nemen en het Beta gebouw dat al onder de exploitatie van Twice valt. De risico's nemen hierdoor wel toe voor de aandeelhouders. Weliswaar is sprake van een volgtijdelijke ontwikkeling van het nieuw te bouwen Multi Media centrum en Catalyst, maar dit doet niets af aan het verhoogd risicoprofiel en mogelijke financiële consequenties van tegenvallende resultaten in de toekomst, rekening houdend met het 25% aandelenbelang van de gemeente Eindhoven in Twice BV.

Brainport Development

Per 1 januari 2010 zijn NV REDE, Economische Ontwikkelingsmaatschappij Regio Eindhoven en Brainport Operations BV, de uitvoeringsorganisatie van Stichting Brainport, gefuseerd in Brainport Development N.V. Daarmee is de juridische fusie een feit. In de 2^e fase van de fusieovereenkomst was sprake van 100% overheidsvennootschap (Eindhoven, Helmond en het SRE, als enig aandeelhouder). Inmiddels is ook de toetreding van de gemeente Veldhoven en Stichting Brainport in voorbereiding waardoor ook de fusie-organisatie een triple-helix vennootschap wordt. Deze 3de fase volgt op de voltooiing van de juridische fusie tussen NV Rede en Brainport Operations BV. In deze fase wordt voorzien dat de stichting Brainport als houder van 50% van de aandelen toetreedt tot de fusievennootschap NV Rede, nu Brainport Development geheten. Na een 2de statutenwijziging beschikken de overheidsaandeelhouders en de stichting Brainport over elk 50% van de aandelen in Brainport Development. Hiermee wordt de gelijkwaardigheid van beide partners tot uitdrukking gebracht.

GR Werkvoorziening Regio Eindhoven (Ergon)

De gemeenten Eindhoven, Heeze-Leende, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre zijn de verbonden partijen in deze Gemeenschappelijke Regeling. Met de gemeente Geldrop-Mierlo bestaat sinds 1 januari 2007 een inkooprelatie. De begroting 2009 van Ergon ging uit van een positief resultaat van € 0,4 mln. Op basis van de voortgangsrapportage 4^e kwartaal 2009 hebben de netto-opbrengsten in met name de logistiek en montage vanwege de recessie in 2009 zwaar onder druk gestaan. In de loop van 2009 werd nog een negatief resultaat verwacht. Aangezien met name het laatste kwartaal in 2009 de cijfers positiever waren, zal naar verwachting het jaar 2009 met een gering positief resultaat kunnen worden afgesloten.

Gemeenschappelijke Regeling Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE)

Per 1 januari 2009 is de nieuwe structuur ingevoerd. Op grond van artikel 14 van de Regeling Samenwerkingsverband Regio Eindhoven wijst de gemeenteraad van elke deelnemende gemeente 1 lid aan voor de regioraad. De Eindhovense vertegenwoordiger wordt gekozen uit de Eindhovense gemeenteraad en het college. De Regioraad bestaat voortaan uit 21 leden, waarbij het gewicht van hun stemrecht is gebaseerd op het aantal inwoners per gemeente. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit totaal 6 leden (incl. voorzitter) die door en uit het midden van de Regioraad worden aangewezen. Verder zijn de adviescommissies afgeschaft en is de rol van het portefeuillehoudersoverleg vergroot. In 2009 is verder uitvoering gegeven aan de regionale agenda Zuidoost-Brabant 2008-2010 aan de hand van het vastgestelde werkprogramma 2009.

GR Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant

Met ingang van 1 januari 2007 is de nieuwe gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant van kracht geworden. Hierin zijn de Regionale Ambulancevoorziening / Meldkamer Ambulancezorg (RAV/MKA), het Bureau Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) en de Regionale Brandweer ondergebracht. Eind 2008 is de nieuwe Wet op de Veiligheidsregio's aan het Parlement ter goedkeuring aangeboden. De behandeling van deze wet in de 2^e Kamer heeft meer tijd nodig gehad dan voorzien maar is, na goedkeuring, in het 3^e kwartaal van 2009 aan de 1^e Kamer ter goedkeuring aangeboden. Op 4 februari 2010 heeft de 1^e Kamer de wet aangenomen. Door de 2^e Kamer zijn echter nog enkele aanvullingen op de wet ingebracht die ook nog moeten worden goedgekeurd door de 1^e Kamer. Dit houdt in dat

2. Paragrafen

48

de datum van inwerkingtreding wordt verschoven naar 1 januari 2011.

Inmiddels hebben de gemeentebesturen van Eindhoven en Helmond besloten om de brandweertaak te laten uitvoeren door de Veiligheidsregio. Het personeel is op 1 juli 2008 in dienst getreden van de Veiligheidsregio. Materieel en taken zullen vermoedelijk in de loop van 2010, met terugwerkende kracht per 1 januari 2010, overgaan. De verdere invulling van de Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant is mede afhankelijk van de richtlijnen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het project "Een brandweer?" is gestart op basis van een afgesloten convenant met de Minister van BZK. Het project heeft onderzocht of verdere regionalisering noodzakelijk en/of wenselijk is. Tijdens een burgemeestersconferentie in juli 2009 is besloten dat de Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant niet zal gaan regionaliseren. Wel is aangegeven, dat het streven er is om de taken op het terrein van proactie, preparatie en preventie zover als mogelijk regionaal te organiseren. Deze samenwerking is dan wel op basis van vrijwilligheid via een cafetariamodel. De gemeenten zullen daarvoor dienstverleningsovereenkomsten afsluiten met de Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant. Inmiddels hebben al een tiental gemeenten een dergelijke overeenkomst met de Veiligheidsregio afgesloten.

Gemeenschappelijke regeling Centrum Uitvoering Reinigingstaken Eindhoven en omgeving (CURE)
In 2009 is met een Raadbesluit opdracht aan het College gegeven om te starten met de voorbereidingen van een nieuwe gemeenschappelijke regeling, in samenwerking met de huidige partners Valkenswaard en Geldrop-Mierlo voor de periode na 2013.

Gemeenschappelijke regeling industrieschap Eindhoven-Son (Ekkersrijt)
De doelstelling van het industrieschap is gericht op de revitalisering van het bedrijventerrein en benutting van de ontsluiting aan het Wilheminakanaal. De invulling van de BOR opgave (10 hectare bedrijventerrein) voor Son & Breugel wordt ingevuld op Ekkersrijt, de locatie van De Rooij. De planning hiervan wordt gekoppeld aan de ruit rond Eindhoven die komt te liggen tussen het toekomstig te ontwikkelen Esp Noord en Ekkersrijt / locatie De Rooij. In het kader van stimulering modal shift is gestart met de planvorming rondom een overslag terminal op Ekkersrijt.

Stichting City Dynamiek Eindhoven

Bij in ontwikkeling zijnde nieuwe evenementen, citybranding en citymarketingbeleid zal aandacht worden geschonken aan de relatie van de gemeente en de stichting citydynamiek, alsmede aan mogelijke verbeterpunten.

Stichting Eindhoven Fiber Exchange (EFX)

Vanaf 2009 is de EFX onafhankelijk van de financiële (reguliere) ondersteuning van de TUE en de gemeente Eindhoven. Activiteiten worden ontwikkeld om de marktplaatsfunctie (voor het onderwijs) vorm te geven. De nieuwe directeur is nu circa 2 jaar actief. Contractuele open einden met Breedband Regio Eindhoven en sommige klanten zijn opgelost. In 2010 zal de infrastructuur vervangen worden gezien de beheersbaarheid en de technologische innovaties.

Park Management park forum i.o.

Doelstelling is het behoud van kwaliteit van het bedrijventerrein Park Forum en een uniforme uitstraling waardoor de vitaliteit van het terrein lang in stand gehouden wordt en het moment van toekomstige revitalisering zo lang mogelijk wordt uitgesteld. De formele oprichting, die voorzien was in najaar 2008, zal medio 2010 haar beslag krijgen.

Enexis (voorheen Essent)

Als gevolg van de Splitsingswet is energiebedrijf Essent in 2009 gesplitst in een netwerkbedrijf (Enexis) en een handelsbedrijf. Het handelsbedrijf is verkocht aan energieleverancier RWE.

Subsidierelaties

Naast de verbonden partijen zoals hiervoor vermeld, heeft de gemeente met een aantal organisaties een subsidierelatie. Het verstrekken van subsidies gebeurt op grond van een wettelijk voorschrift dat regelt welke activiteiten voor subsidie in aanmerking komen. Wij verstrekken subsidies op grond van de "Subsidieverordening gemeente Eindhoven 2008". Deze verordening bevat paragrafen met algemene bepalingen en specifieke subsidieregelingen. Hierin is opgenomen waaraan een subsidieaanvraag moet voldoen.

Omdat sprake kan zijn van een afbreukrisico worden de instanties waarmee de subsidierelatie groter dan € 350.000 hier vermeld.

2. Paragrafen

Stichting openbare bibliotheek Eindhoven
(Subsidie in 2009: ca. € 6,0 miljoen)

Op 18 december 2008 heeft er een juridische fusie plaatsgevonden tussen de verkrijgende vennootschap "De Witte Dame Monumenten B.V." en de verdwijnende vennootschap "De Witte Dame Beheer B.V." De financiële gegevens zijn met ingang van 1 januari 2008 aangepast aan de nieuwe situatie.

De hiervoor betaalde goodwill is geactiveerd en wordt in 20 jaar afgeschreven.

Aankoop deelneming: € 1.178.191
jaarlijkse afschrijving: € 58.909 -/-
Stand per 31-12-2008: € 1.119.282

Uiteindelijk heeft de Stichting Openbare Bibliotheek Eindhoven in totaal 50%-belang in de deelneming "De Witte Dame Monumenten B.V."

De Bibliotheek is in 2009 een fusie aan het voorbereiden met de Krabbedans. Of de fusie doorgaat hangt of van de resultaten van het due diligence onderzoek en de financiering van de fusie. Voor de financiering van deze fusie is de Bibliotheek nog in onderhandeling met de Gemeente Eindhoven over de voorwaarden van de lening.

Stichting De Krabbedans
(Subsidie in 2009: € 447.549)

Subsidie wordt verleend voor de volgende taakstelling:

- ◆ het beheren, exploiteren en actualiseren van de collectie ten behoeve van de kunstuitleen;
- ◆ het verder ontwikkelen tot een centrum voor beeldende kunst met het tot stand brengen c.q. het bevorderen van direct contact tussen kunst, kunstenaar en het publiek door middel van de kunstuitleen en daaraan verwante activiteiten;
- ◆ het beheren van de stadscollectie.

Ontwikkeling: fusie tussen De Krabbedans en de Openbare Bibliotheek van Eindhoven is vanwege niet toekennen van gemeentelijke subsidie omgezet in een vergaande samenwerking tussen beide organisaties.

Stichting Historisch Openlucht Museum Eindhoven (HOME)
(subsidie in 2009 € 547.945)

Educatie:

het aanbieden van educatieve programma's aan het onderwijs in Eindhoven en omgeving;
het verzorgen van een "aanbod educatief programma".

Recreatie:

het aanbieden van educatief getinte recreatieve programma's;

het uitvoeren van activiteiten in het kader van experimentele archeologie;

het organiseren van grote aansprekende evenementen.

Ontwikkeling: HOME is bezig om een nieuwe publieks- en personeelsvoorziening te realiseren. De nieuwbouw is nog niet gereed maar de bijbehorende financiering is rond met o.a. een investeringssubsidie vanuit gemeente Eindhoven.

Stichting museum Kempenland
(Subsidie in 2009: € 500.265)

Het exploiteren van een museum met de volgende taken:

- ◆ Het collectioneren, conserveren, restaureren en beheren van objecten die kunst- of cultuurhistorisch een relatie hebben met en van belang zijn voor Eindhoven en de regio;
- ◆ Het voor een breed publiek in beeld brengen van de stadsgeschiedenis van Eindhoven door een gevarieerd activiteitenaanbod, met name bestaande uit presentaties van de eigen collectie, tentoonstellingen, publicaties, lezingen en projecten;
- ◆ Het verlenen van medewerking aan samenwerkingsprojecten van cultuurhistorisch instellingen in Eindhoven, zoals archieven, archeologie, andere musea en collecties, monumenten;
- ◆ Het verstrekken van informatie in relatie tot het primaire aandachtsgebied van het museum.

Ontwikkeling: in het kader van het nieuwe cultuurbeleid CultuurTotaal heeft een hiervoor ingestelde adviescommissie aangegeven dat Eindhoven de cultuurhistorische functie (erfgoed) vanuit een geheel nieuw perspectief dient in te steken. Het advies van de Adviescommissie CultuurTotaal om de subsidie aan Museum Kempenland stop te zetten per 2010 heeft de Gemeenteraad daarentegen niet overgenomen (= besluitvorming 15 december 2009) maar omgezet in een incidentele subsidie voor het jaar 2010. Dit betekent enerzijds dat Museum Kempenland in 2010 "een beweging" zal moeten maken in de richting van & mee moeten denken over de invulling van de nieuwe erfgoedfunctie. Anderzijds is mogelijke subsidie in 2011 mede afhankelijk van de culturele scan (fase 2 CultuurTotaal) en bijbehorende besluitvorming die nog moet plaatsvinden.

2. Paragrafen

50

Stichting centrum voor de kunsten (CKE)
(Subsidie in 2009: ca. € 4,4 miljoen)

Het bevorderen van activiteiten, gericht op het ontwikkelen van artistieke vermogens en vaardigheden vanuit een kunsteducatie aanpak door middel van:

- ◆ Het exploiteren van een centrum voor de kunsten met een breed kunsteducatief aanbod, bestaande uit 5 secties: muziekschool, school voor beeldende kunst, balletschool, theaterschool en schrijversschool.
- ◆ Kunsteducatieve activiteiten en ondersteuning voor het basis- en voortgezet onderwijs te Eindhoven. Het hierbij hanteren van met name de volgende werkvormen: lessen, cursussen, workshops, presentaties, uitvoeringen, exposities, projecten, evenementen, bemiddeling, dienstverlening en verhuur.

CKE heeft besloten om over te gaan tot renovatie van de muziekschool in 2009. De kosten hiervan zijn geraamd op € 1 miljoen. CKE heeft voldoende voorzieningen opgebouwd voor deze kosten. Als gevolg hiervan zullen de liquide middelen in het boekjaar 2009 een aanzienlijke daling laten zien.

CKE heeft per 1 augustus 2008 de CAO-kunsteducatie ingevoerd. Het sociaal plan heeft een looptijd van twee jaar, waarin aan zittende personeelsleden extra waarborgen worden gegeven. Enkele technische afwikkelingen vinden plaats in 2009.

Het ziekteverzuim is gestegen naar een niveau van 6,13% (2007: 4%) Dit wordt in verband gebracht met de overstap naar de CAO.

Nieuwe Eindhovense Opvang Stichting (NEOS)
(Subsidie 2009: ca 6.8 miljoen)

Het doel van de stichting is het voorkomen van dak- en thuisloosheid en het inzetten op adequate zorg en ondersteuning aan mensen met meervoudige problematiek.

Gedurende 2009 leek Neos op een te kort te krijgen. Door intensief contact gedurende het offerte traject is er gezamenlijk tot een oplossing gekomen in de vorm van de ombouw van het Ritahuis. Op dit moment is dit gefinancierd door de Gemeente maar in 2010 zal de ombouw plaats vinden met als doel het creëren van een AWBZ voorziening. De deadline is 1 oktober 2010 en vormt een risico.

In 2009 is ook de eerste stap gezet richting trajectfinanciering met als doel het creëren van meer transparantie en inzicht binnen Stichting Neos. Het risico is dat als hier niet snel genoeg

duidelijkheid over komt in 2010 het offerte traject in 2011 moeizaam zal verlopen.

In 2009 was er al sprake van een bezuiniging. De financiële afhankelijkheid van Stichting Neos ten opzichte van de gemeente werd hierdoor verder onderstreept. De situatie is verbeterd maar de gemeente financiert nog steeds 2/3 van de exploitatie van Neos.

Novadic Kentron

(Subsidie 2009: ca. € 3,4 miljoen)

Doel is preventie, zorg, opvang en resocialisatie door middel van voorzieningen en activiteiten voor (potentieel) kwetsbare verslaafde mensen. Het voorkomen en aanpakken van overlast veroorzaakt door verslaafden.

In 2009 heeft gedurende het gehele jaar de verandering van de kostprijs systematiek gespeeld. De impact voor de gemeente Eindhoven was hierbij een 8% stijging. Hierdoor is er vertraging opgetreden in de afhandeling van de offerte en beschikking over 2010. Het risico in deze is dat de vertraging en discussie over de financiën de aandacht van de inhoudelijke kwaliteit van de zorg naar de achtergrond verdwijnt.

Stichting Cultureel centrum de Effenaar
(Subsidie 2009: € 901.152)

Het spelen van een actieve rol in de (jongeren)cultuur door het (laten) aanbieden van een breed scala van kwalitatief hoogstaande, vernieuwende en grensverleggende culturele activiteiten gebaseerd op de centrale taak muziek met crossovers naar andere vormen van kunstuitingen die met muziek te maken hebben. Het spelen van een actieve rol in de (jongeren)cultuur door het (laten) aanbieden van een breed scala van kwalitatief hoogstaande, vernieuwende en grensverleggende culturele activiteiten gebaseerd op de centrale taak muziek met crossovers naar andere vormen van kunstuitingen die met muziek te maken hebben.

Stichting Film- en theatercentrum Plaza Futura
(Subsidie 2009: € 679.458)

Het aanbieden van een niet-commercieel pluriform film- en theaterprogramma van goede kwaliteit voor alle geledingen van de bevolking van de gemeente Eindhoven.

Op 7 april 2009 heeft B&W ingestemd met het aanhuren van de ruimte aan de Leenderweg 65b en achterliggende grond waar kantoorruimtes worden gerealiseerd voor Plaza Futura. Op 28 april 2009 heeft B&W besloten € 351.000 beschikbaar te stellen voor de voorbereiding en uitvoering van noodzakelijke voorzieningen van

2. Paragrafen

Plaza Futura in de Leenderweg. Daarmee zijn de noodzakelijke verbouwingen in de keuken gerealiseerd en de inrichting van de nieuwe kantoorruimtes.

Op 28 oktober 2008 heeft B&W besloten de verwachte exploitatietekorten van Plaza Futura voor 2008 (€ 80.000) en 2009 (€ 95.000) af te dekken. Dit omdat de nieuwbouw op zich laat wachten en de stijgende kosten niet door de omzet kunnen worden opgevangen. In de subsidie aanvraag voor 2010 heeft Plaza Futura opnieuw € 100.000 aangevraagd om het tekort te dichten. De adviescommissie CultuurTotaal heeft in haar advies besloten hier geen middelen voor beschikbaar te stellen. Dit advies is door de Raad overgenomen. De financiële problemen van Plaza Futura aan de Leenderweg blijven ook in 2010 aan de orde. Er is geen weerstandsvermogen om fluctuaties in de financiën op te vangen.

Op 11 juni 2009 heeft de Raad het principe besluit genomen om Plaza Futura te huisvesten op Strijp 5 in en rond de Machinekamer. In de uitwerking van dit raadsbesluit blijkt de realisatie niet mogelijk binnen de financiële kaders. De verhuizing wordt hierdoor vertraagd waardoor Plaza Futura veel langer dan gedacht in het pand aan de Leenderweg zal moeten blijven. Momenteel wordt bezien welke maatregelen nodig zijn om de huidige locatie exploitabel te houden.

Stichting Vluchtelingenwerk Eindhoven (SWE)
(Subsidie 2009: € 418.964)

Gemeente Eindhoven subsidieert VWE in het kader van begeleiding en ondersteuning van asielzoekers, statushouders en nieuwkomers. Hiervoor worden onder andere de volgende producten afgenomen maatschappelijke begeleiding, woonbegeleiding en voorlichting. Daarnaast wordt (voor zo lang van toepassing) ook de volgende producten nog gesubsidieerd intakeprojecten Generaal Pardon, onderhoud ROA/VVTV woningen.

Begin 2009 is Vluchtelingenwerk Eindhoven gefuseerd met Stichting Nieuwkomers en Vluchtelingenwerk Brabant Centraal. SNV Brabant Centraal is momenteel bezig met een kwaliteitsslag te maken onder andere door het werk en met productkaarten.

Lumens Groep

(Subsidie 2009: ca € 17,1 miljoen)

De Lumens Groep voert een breed scala aan activiteiten uit die bijdragen aan de diverse gemeentelijke doelstellingen. Activiteiten omvatten o.a. maatschappelijk werk, bestrijding discriminatie, vrijwilligerswerk, seniorenwerk, opbouwwerk, beheer VTA's, peuterspeelzalen,

kinderwerk, jeugd- en jongerenwerk, en opvoedingsondersteuning.

Naast subsidiering van bovengenoemde activiteiten draagt de gemeente de kosten van de wachtgeldverplichtingen van de Lumens Groep. Dit loopt tot ca. 2018. Daartoe is een voorziening gevormd van € 1,5 miljoen. Uit deze voorziening worden de wachtgelden betaald.

Korein

(subsidie in 2009: € 760.105)

De subsidie aan Korein wordt versterkt met als doel inhoudelijke ombuiging van Plusopvang en SMI naar Opvang Nieuwe Stijl. Binnen Opvang Nieuwe Stijl kunnen kinderen, op basis van begeleidingsbehoefte, opgevangen worden in reguliere groepen, observatiegroepen of structuurgroepen.

In 2008 is besloten om een onafhankelijke dossierscreening van de kinderen op de Plusopvang uit te voeren. De screeningscommissie heeft, op basis van de conclusies uit de dossierscreening geadviseerd om te komen tot een Opvang Nieuwe Stijl. Bij de Opvang Nieuwe Stijl kan een kind op basis van zijn of haar begeleidingsbehoefte in een reguliere groep, een observatiegroep of een structuurgroep opgevangen worden. In de observatie- en structuurgroepen wordt er gewerkt met speciaal opgeleide leidsters en een kleinere kind - leidster ratio. Er is een koppeling gekomen met O&O (Lumens en Zuidzorg) die de opvoedingsondersteuning aan ouders zal verzorgen. Implementatie naar Opvang Nieuwe Stijl heeft plaatsgevonden in 2009.

Stichting Popei

(subsidie in 2009: n.v.t.)

Het doel van de subsidie is het bevorderen van muziek door middel van het aanbieden van faciliteiten voor repetities en opslag, studioruimte, workshops, concerten en het bieden van informatie en algemene ondersteuning aan musici (muzikantenservice) en muziekgroepen.

Op 25 augustus 2009 heeft het college de aanvullende subsidie aangevraagd door PopEi afgewezen. Op 1 september 2009 is het faillissement van PopEi uitgesproken. Het college zorgt voor het in stand houden van de functie.

GGD Brabant Zuidoost

(subsidie in 2009: ca € 2,5 miljoen)

Doel van de BCF-overeenkomst tussen GGD en Gemeente Eindhoven is bij te dragen aan het behalen van de doelstellingen die geformuleerd zijn in de nota lokaal gezondheidsbeleid "Eindhoven: Eén in gezondheid", en de

2. Paragrafen

52

betreffende raadsprogramma's en collegeproducten. En daarnaast natuurlijk ook aan de doelstellingen van het coalitieakkoord Eindhoven Eén en de bestuurlijke thema's Meedoen, Actieve Jeugd, Burgerparticipatie en Veiligheidshuis. Bovendien moet de reguliere inzet van de activiteiten van de GGD, zowel vanuit de gemeenschappelijke taken als vanuit de contracttaken, bijdragen aan de doelstellingen die zijn geformuleerd ten behoeve van de krachtwijken. De contracttaken van de GGD sluiten tenslotte ook aan bij de beleidslijnen zoals verwoord in het WMO-beleidskader "Samen Sterk in Eindhoven 2008-2011" en het Seniorenperspectief.

Stichting Zuidzorg

(subsidie in 2009: ca € 3,5 miljoen)

Doel van de subsidie verstrekking is het (laten) uitvoeren van de wettelijk JGZ activiteiten door Zuidzorg passend binnen het programma 3.1 Onderwijs en Jeugd, collegeproduct 3.1.8 Op preventie gerichte opgroei- en opvoedingsondersteuning.

2. Paragrafen

2.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft via een dwarsdoorsnede van de jaarrekening, inzicht in de mate van onderhoud en de daarmee gemoeide financiële lasten. Het onderhoud van de kapitaalgoederen behelst een substantieel deel van de middelen.

De kapitaalgoederen zijn te verdelen in:

- Openbare ruimte: wegen en kunstwerken;
- Openbare ruimte: groen;
- Openbare ruimte: water ;
- Onderhoud gebouwen.

Het onderhouden van de kapitaalgoederen waarborgt de continuïteit van de voorzieningen.

Het onderhoud is verdeeld in:

- Cyclisch onderhoud: dagelijks of cosmetisch onderhoud op basis van aanwezig onderhoudsplannen;
- Curatief onderhoud: de drie O's Onvoorzien, Onvermijdbaar en Onuitstelbaar zijn hierbij van toepassing;
- Technisch meerjaarlijks onderhoud: bv: renoveren en vervangen riool, asfaltrenovaties, herinrichten, verlichting en verkeersinstallaties.

Openbare ruimte (m.u.v. water en groen)

Onderhoud Wegen

(verharding/inrichtingselementen)

Kerncijfers en overige gegevens

Elementenverharding	9.300.000 m ²
Asfaltverharding	3.700.000 m ²
Halfverharding	250.000 m ²
Aantal lichtpunten	45.000

Werkelijke kosten onderhoud in 2009 ten opzichte van begrote kosten Voor onderhoud van kapitaalgoederen (wegen, terreinen, verlichting, civieltechnische kunstwerken) is in de begroting 2009 in eerste instantie een bedrag van € 9.166.000,-- begroot. Naar aanleiding van bezuinigingen halverwege het jaar is dit bedrag aangepast naar € 8.908.000,-- De werkelijke kosten bedragen € 8.624.710,--. 97,3% van de middelen is in 2009 daadwerkelijk omgezet in projecten/uitgegeven. Naast de middelen voor het feitelijk onderhoud van de kapitaalgoederen, zijn er ook curatieve middelen. Deze middelen worden ingezet om de veiligheid van de openbare ruimte te garanderen (gebaseerd op onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar). Inzet van deze middelen geeft een signaal over hoe het staat met het onderhoud van de stad. In 2009 is er sprake

van een overschrijding van €841.000,-- Dit is een verschil van 40%.

Verklaring afwijking werkelijke kosten/begrote kosten

Ten opzichte van het begrote bedrag voor 2009 is sprake van een afwijking van 6%. Dit heeft te maken met het feit dat halverwege 2009 besloten is om bezuinigingen door te voeren. Voor de middelen voor onderhoud van de kapitaalgoederen wegen, terreinen en verlichting betekende dit een bezuiniging van € 258.000,--. Ten opzichte van de middelen die na de bezuiniging ter beschikking stonden is 2,7% niet uitgegeven. Voornaamste verklaring is dat er minder kosten gemaakt zijn voor onderhoud aan openbare verlichting om de overschrijding op de curatieve middelen voor openbare verlichting te dekken. Nadelig gevolg is dat de achterstanden op het gebied van openbare verlichting hierdoor verder oplopen. De overschrijding op de curatieve middelen laat zien dat er sprake is van achterstanden.

Nadere toelichting over het uitgevoerde onderhoud in 2009 in relatie tot het geplande onderhoud 2009

Het onderhoud van kapitaalgoederen kan onderverdeeld worden in:

- Curatief onderhoud: noodzakelijk onderhoud om de veiligheid van de openbare ruimte te garanderen (gebaseerd op onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar).
- Cyclisch jaarlijks onderhoud, zoals reparaties halfverhardingen, onderhoud bruggen/tunnels etc;
- Technisch meerjaarlijks onderhoud zoals groenrenovaties, herinrichtingen, herstraten etc. Voor de kapitaalgoederen is het cyclisch onderhoud en het technisch meerjaarlijks onderhoud relevant. Projecten die vanuit het onderhoudsprogramma voor 2009 gepland waren, zijn uitgevoerd of in uitvoering. In 2009 zijn o.a. de Boschdijk-Marathonloop en Karel de Grotelaan gereconstrueerd. Diverse straten (8) zijn herstraat. Tevens is groot onderhoud uitgevoerd aan 4 civieltechnische kunstwerken. De uitvoering van een aantal belangrijke NRE onderhoudsprojecten zoals Meckleburgstraat/Mauritsstraat en Leenderweg binnen de Ring is in 2009 gestart. Een aantal NRE-projecten heeft door de complexiteit van de projecten en afstemming van werk in uitvoering, vertraging opgelopen: Hastelweg buiten de Ring, Zwaanstraat, Halvemaanstraat en Petrus Donderstraat. Deze projecten worden in 2010 en 2011 uitgevoerd. De overschrijding van de curatieve middelen is met name veroorzaakt door

2. Paragrafen

54

reparaties van vorstschade aan wegen en onvoorziene reparaties aan openbare verlichting. Met name op deze onderdelen is sprake van achterstanden.

Onderhoudsachterstanden

In 2008 is het onderhoud van de openbare ruimte geëvalueerd. Uit de evaluatie en uit de kwaliteitsmonitor (onderdeel van de evaluatie) blijkt met name een achterstand op het gebied van verhardingen (32% voldoet niet aan de basiskwaliteit), civieltechnische kunstwerken (25% voldoet niet aan de basiskwaliteit) en openbare verlichting (32% van de armaturen voldoet niet aan basiskwaliteit).

Er is een stijgende lijn te zien in het percentage dat jaarlijks op basis van de onderhoudsbudgetten kan worden aangepakt. Dit als gevolg van 25 miljoen euro NRE middelen (5 miljoen over 5 jaar) en 2 miljoen extra onderhoudsbudget dat vanaf 2007 (2,5 miljoen vanaf 2008) beschikbaar is gesteld. Dit heeft er toe geleid dat in de stad extra werkzaamheden plaatsvinden voor het wegwerken van achterstallig onderhoud in de openbare ruimte. Hierdoor zal in de komende jaren een zichtbare fysieke kwaliteitsverbetering de openbare ruimte optreden. De beschikbaar gestelde budgetten zijn echter nog niet voldoende om alle achterstanden mee weg te werken. Dit is de oorzaak van de overschrijding van de curatieve middelen.

Daarnaast zijn er ook op gebied van onderhoud bezuinigingen doorgevoerd. Met de (puur voor onderhoud) beschikbare budgetten kan op dit moment 12% van de openbare ruimte aangepakt worden.

Uitvoering projecten maatschappelijk- en economisch nut ter verbetering van kapitaalgoederen

Naast onderhoudsmiddelen wordt de openbare ruimte ook verbeterd door het uitvoeren van investeringsprojecten. In de periode 2009-2012 is vanuit afkoppelprojecten ± 83 hectare openbare ruimte opnieuw ingericht, waarbij ook het onderhoud wordt aangepakt. In 2009 is een groot aantal straten in Woenselse Heide en Genderbeemd vanuit rioolvervanging aangepakt. Dit geldt ook voor de Leenderweg buiten de Ring en het Trudoplein. De uitvoering van beide projecten is in 2009 gestart. Deze projecten hebben een bijdrage geleverd aan het onderhoud van de openbare ruimte.

Ontwikkelingen

Door nieuwe technieken op het gebied van rioolonderhoud (relining) zijn in de toekomst

minder reconstructies van riolen en bovenliggende wegen nodig. De bijdrage aan de kwaliteitsverbetering van de wegen door rioolonderhoud zal hierdoor afnemen. Voor openbare verlichting staat een duurzame huishouding, het voorkomen van lichtvervuiling en lichthinder en het toepassen van innovatie centraal. Dit betekent dat er naar gestreefd wordt dat oude lichtmasten/armaturen vervangen wordt door LED verlichting. Op dit moment is LED verlichting echter duurder dan standaard verlichting. Dit betekent dat er minder lichtmasten/armaturen kunnen worden vervangen.

Risico's

Door bezuinigingen zullen de onderhoudsachterstanden minder snel weggewerkt worden. Dit kan leiden tot verhoging van het aantal meldingen/klachten en aansprakelijkheidsstellingen en leidt tot hogere kosten. Tevens kan de tevredenheid over het onderhoud in de stad afnemen. Ten gevolge van de strenge winter in 2009 en het achterstallig onderhoud is in 2009 voor € 500.000,- aan vorst reparaties uitgevoerd. Ook in 2010 zullen aanzienlijke kosten gemaakt moeten worden om gaten in het wegdek ten gevolge van vorst te repareren. De kosten voor curatieve middelen zullen hierdoor stijgen.

Water

Onderhoud Water (inclusief riolering en oeverbescherming)

Kerncijfers en overige gegevens

1129 km riool
90.000 rioolkolken
160 gemalen
57 km aan lengte oppervlaktewater
850.058 m2 oppervlaktewater binnen bebouwingsgrens

Werkelijke kosten onderhoud in 2009 ten opzichte van begrote kosten

Voor onderhoud van kapitaalgoederen (riolering, gemalen oppervlaktewater) is in de begroting 2009 een bedrag van € 7.001.000,- opgenomen. De werkelijke kosten bedragen € 6.279.554,- Dit zijn de sec begrote kosten voor exploitatie onderhoud plus personele lasten en niet de kapitaallasten plus afdracht BCF en mutatie voorziening.

Verklaring afwijking werkelijke kosten/begrote kosten

De voornaamste verklaring van de afwijking is dat het reinigen en inspecteren van stamriolen is

2. Paragrafen

vertraagd. Finale afronding hiervan vindt plaats in 2010. Verder zijn een aantal aangegane activiteiten niet volledig in 2009 afgerond / gefactureerd. De afronding van deze activiteiten heeft plaats in 2010

Nadere toelichting over het uitgevoerde onderhoud in 2008 in relatie tot het geplande onderhoud 2009

Het onderhoud kan onderverdeeld worden in:

- cyclisch jaarlijks onderhoud: kolken reinigen rioolgemalen reinigen; periodiek reinigen en onderhouden oppervlaktewater
- curatief onderhoud: naar aanleiding van klachten. Noodzakelijk voor goed laten functioneren van het rioolstelsel en het oppervlaktewatersysteem
- meerjaarlijks onderhoud zoals reinigen en inspecteren (stam)riolen

Met uitzondering van het meerjaarlijks onderhoud dat een (tijdelijke) vertraging heeft opgelopen zoals hiervoor vermeld, is uitvoering gegeven aan het onderhoud.

Onderhoudsachterstanden

Het reinigen en inspecteren van de stamriolen heeft een vertraging opgelopen welke in 2010 is opgelost. De opgelopen achterstand van de inspectie van de wijkriolen in 2008 is in 2009 ingelopen.

Uitvoering projecten maatschappelijk nut ter verbetering van kapitaalgoederen

In 2009 zijn de vijvers Parklaan e.o. gebaggerd. De grondwateronttrekkingen Vredeoord en Aalsterweg zijn in stand gehouden en er is in samenwerking met de waterpartners gewerkt aan een verdere optimalisatie

Specifiek voor riolering: GRP 2008-2010, investeringen en exploitatie

Kengetallen/Prestatie-indicatoren met streefwaarden	Begroot 2009	Jaarrekening 2009	Afwijking tov begroting
1. Investerings			
Rioolvervangng	8.240 m	3106 m	-5.134 m
2. Exploitatie			
Inspectie en reiniging riolen	120 km	215 km	95 km
Reiniging kolken	129.000 st	129.000 st	0 st
Reiniging en inspectie rioolgemalen	489 st	489 st	0 st
Financiële uitputting exploitatie activiteiten	€ 7.001.000	€ 6.279.554	- € 721.446

Ontwikkelingen

In 2009 is gestart met het GRP 2011-2014 waarbij een nieuw vervangingsprogramma voor het rioolstelsel wordt gemaakt. Dit mede omdat op basis van inspectie er momenteel minder riolen behoeven te worden vervangen dan in eerste instantie voorzien.

Groen

Onderhoud Groen

Kerncijfers en overige gegevens

St. stedelijke bomen: 80.000
St. bomen buitengebied: 15.000
Ha. stedelijk groen: 625
Ha. Buitengebied: 642
St. speelplekken: 700

Werkelijke kosten onderhoud in 2009 ten opzichte van begrote kosten

Begrote kosten € 824.000. Werkelijke kosten: € 592.000. Dit betreffen kosten die gekoppeld zijn

aan projecten. Het regulier onderhoud valt hier buiten beschouwing daar deze middelen alleen ingezet worden voor de instandhouding van het kapitaal niet voor de vervanging.

Concreet gaat het om groenrenovatie, bomenrenovatie en speelplaatsprojecten.

Verklaring afwijking werkelijke kosten/begrote kosten

De begrote kosten voor 3 groenrenovatieprojecten ad € 235.000 zijn gereserveerd voor 2010. Het betreft projecten in Ph. Van Lennepark, Stadswandelpark en Gerardusplein.

Nadere toelichting over het uitgevoerde onderhoud in 2009 in relatie tot het geplande onderhoud 2009

Het uitgevoerde onderhoud draagt bij aan het instandhouden van het groene kapitaal. Het onderhoud kan onderverdeeld worden in cyclisch beheer van groen en bomen in het stedelijk gebied en het buitengebied, het cyclisch

2. Paragrafen

56

beheren van speel- en sportvoorzieningen in de openbare ruimte en het inspecteren, controleren en monitoren van het areaal.

Het onderhoud is over het algemeen conform planning verlopen.

Daarnaast vinden meerjaarlijks investerings- en renovatieprojecten plaats waar hierboven financieel over is gerapporteerd. De projecten tav speelplaatsen lopen mee met een gemeentebrede aanpak van speelvoorzieningen in Eindhoven en lopen conform planning. Ook bij de inboet en vervanging van bomen zijn geen bijzonderheden te melden.

Onderhoudsachterstanden

Zie boven.

Uitvoering projecten maatschappelijk nut ter verbetering van kapitaalgoederen

Zodra middelen uit de groenreserve worden aangewend voor vervangingsprojecten worden deze overgeheveld naar projecten. Het betreft in 2009 o.a. een deel van het uitvoeringsprogramma Genneper Parken.

Ontwikkelingen

Jaarlijks worden middelen in de groenreserve gestort waarvoor een uitvoeringsprogramma wordt opgesteld. Deze middelen bedragen vanaf 2009 – 2012 € 1,3 mln/ jaar.

Risico's

Veel van de projecten zijn afhankelijk van cofinanciering vanuit rijk, provincie en SRE. Ervaring uit het verleden leert echter dat cofinanciering van 40% - 50% reëel is.

Gemeentelijke gebouwen

Zie toelichting in paragraaf bedrijfsvoering.

2. Paragrafen

2.5 Grondbeleid

Missie en Doelstellingen

De sector Grond & Vastgoed heeft en geeft overzicht over het (totale) eigendom van de gemeente en wil door het creatief inzetten van haar eigendom en haar eigendomspositie, gebruikmakend van de tot haar beschikking staande publiekrechtelijke en privaatrechtelijke instrumenten, een doorslaggevende rol spelen in het realiseren van de ruimtelijke en maatschappelijke doelstellingen van de Gemeente Eindhoven.

Visie op het grondbeleid

Het gemeentebestuur heeft aangegeven dat zij maximale invloed wil uitoefenen op de ruimtelijke ontwikkeling van haar stad. Dit wil zij bereiken met zowel de ter beschikking staande publiekrechtelijke als privaatrechtelijke instrumenten.

Doelstellingen grondbeleid

Om het gewenste bestuurlijke ambitieniveau te realiseren is regie noodzakelijk. Het Grondbedrijf, meer in het bijzonder de Meerjaren Prognose van het Grondbedrijf (MPG) speelt hierbij een sleutelrol. De doelstellingen van het grondbeleid zijn:

Het zorgvuldig toedelen van de schaarse gronden aan gewenste functies, bekeken vanuit het maatschappelijk oogpunt;

- Het verhogen van de ruimtelijke kwaliteit en het duurzaam gebruik van gronden stimuleren;
- Het vergroten van de zeggenschap van burgers bij het gebruik van gronden;
- Het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van de lasten en baten over de gebruikers, eigenaren, ontwikkelaars en overheid.

Wijze waarop het grondbeleid is uitgevoerd

Via het grondbedrijf worden gemeentelijke eigendommen strategisch in positie gebracht om ambities waar te maken. Zodra bestuurlijke ambities via programmalijnen voldoende zijn uitgekristalliseerd in projecten (investerings- en grondexploitatieprojecten), voorziet de MPG in de belangrijkste bestuursinformatie rond de grondexploitatieprojecten. Voor lopende en in voorbereiding zijnde grondexploitaties maakt de MPG de volgende zaken inzichtelijk:

- Planning uitgesplitst in jaarschijven;
- Programma voor woningbouw, kantoren en bedrijventerreinen;

- Financiën, kosten-opbrengsten-plansaldi, gekapitaliseerd totaal van plansaldi en de voorziening verliesgevende exploitaties;
- Projectrisico's, projectspecifieke risico's, marktrisico's;
- Het verloop van de reserve bouwgrond-exploitaties.

Daarnaast bepaalt de MPG op basis van de risico's het benodigde weerstandvermogen van het Grondbedrijf. Op basis van deze gegevens kan het bestuur vervolgens keuzes maken en zo nodig bijsturen.

Groepsindeling in de planexploitaties

In het MPG 2010 is gestart met de doorontwikkeling van de groepsindeling in planexploitaties, met als doel deze beter te kunnen (bij)sturen, faseren en prioriteren. De planexploitaties worden op basis van importantie voor de stad ingedeeld in vier nieuwe groepen:

- Groep 1: Dit zijn de projecten met een hoge importantie en hoog risicoprofiel;
- Groep 2: Dit zijn de projecten die belangrijk zijn voor de stad en een laag risicoprofiel hebben en daarmee zijn dit de meest wenselijke exploitaties;
- Groep 3: Hier bevinden zich de projecten met een lage importantie en een hoog risicoprofiel;
- Groep 4: Tenslotte de projecten met een lage importantie en tegelijkertijd ook een laag risicoprofiel.

Prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

De Meerjaren Prognose Grondbedrijf is op 19 januari 2010 bestuurlijk vastgesteld. Het totaal verwachte resultaat bedraagt € 64,2 miljoen op basis van eindwaarde en € 54,4 miljoen op basis van NCW. In de jaarrekening 2008 (MPG 2009) is een eindwaarde verantwoord van € 132,3 miljoen respectievelijk NCW € 89,2 miljoen. Dit resultaat zal in de komende jaren (gezien de looptijd van de projecten) vrijvallen via de exploitatiereserve grondbedrijf. Dit is opgenomen in onderstaand overzicht.

Om ten opzichte van het vorige jaar een goede analyse naar resultaten te laten zien, is ervoor gekozen om de tabellen met de groepsindeling van vorig jaar ook dit jaar nogmaals te laten zien:

- Groep 1: projecten van zeer grote omvang risicoprofiel;
- Groep 2: projecten van grote omvang en/of met een hoog risicoprofiel;
- Groep 3: projecten met een kleinere omvang of met een gemiddeld tot laag risicoprofiel.

2. Paragrafen

Naam	Saldo grondbedrijf 2010 (€)	Saldo grondbedrijf 2009 (€)	NCW 2010 (€)	NCW 2009 (€)
Groep I	-10.518.432	42.760.767	-4.456.189	17.705.937
Groep II	60.471.415	77.010.648	46.137.527	60.393.403
Groep III	14.247.230	12.508.691	12.692.309	11.108.083
Totaal	64.200.213	132.280.106	54.373.647	89.207.423

Gebruikmakend van de nieuwe groepsindeling, ziet de tabel er als volgt uit:

Naam	Saldo grondbedrijf 2010 (€)	Saldo grondbedrijf 2009 (€)	NCW 2010 (€)	NCW 2009 (€)
Groep I	16.799.303	73.051.221	14.995.181	39.170.465
Groep II	421.447	103.232	337.155	78.143
Groep III	-5.940.438	1.721.091	-6.328.324	144.610
Groep IV	52.919.900	57.404.562	45.369.634	49.814.205
Totaal	64.200.212	132.280.106	54.373.646	89.207.423

Afgelopen jaar zijn er bij enkele planexploitaties veranderingen van enige omvang (lees: een bedrag van minimaal € 500.000 in NCW) opgetreden. Hieronder een overzicht van deze exploitaties. (V= gunstigere plansaldo tov MPG 2009, N = ongunstiger plansaldo tov MPG 2009)

Naam planexploitatie	Mutatie > € 500.000,-	Oorzaak
GROEP 1		
Meerhoven (035)	€ 22.162.122 N	Het overgrote deel van dit verschil wordt veroorzaakt door gestegen rentekosten (ca. € 41 miljoen) en toegenomen kosten (ca € 12 miljoen), voornamelijk bestaande uit inflatie, voorbereidingskosten en kosten voor bouw- en woonrijpmaken.
Tongelresche Akkers (214-00)	€ 935.981 N	Er is sprake van een vertraging in de uitgifte van de woningbouwterreinen. Daarnaast zijn de geraamde externe apparaatskosten aanzienlijk verhoogd.
Blixembosch Noordoost (382-00)	€ 1.067.521 N	Dit wordt veroorzaakt door aanpassing van de verwachte opbrengstenstijging van 1,0% naar 0,0%
GROEP 3		
Smalle Haven (011-00)	€ 1.942.317 N	
Winkelcentrum Woensel (042-00)	€ 751.733 N	
Stationsdistrict (050-00)	€ 1.525.352 N	In 2008 is de deelplanexploitatie Media Markt met een positief eindsaldo afgesloten en is het saldo vrijgevalen ten gunsten van de Reserve Bouwgrondexploitatie. De overige deelplanexploitaties laten een negatief eindsaldo zien.
Bedrijventerrein GDC Noord (079-00)	€ 2.294.634 N	Gezien de huidige marktsituatie is de uitgifte en daarmee de inkomsten uit de exploitatie met zo'n 2 jaar naar verwachting vertraagd.
GROEP 4		
Bedrijventerrein GDC Acht Zuid (036-00)	€ 1.062.986 V	De vertraging in uitgifte heeft hier een positief effect op het resultaat aangezien hier tot heden de gerealiseerde opbrengsten hoger waren dan de kosten en er dus een rentevoordeel ontstaat.
Bedrijventerrein Acht Kapelbeemd (170-00)	€ 1.743.855 V	Ook hier ontstaat rentevoordeel door vertraging in de uitgifte, gezien de tot op heden hogere gerealiseerde opbrengsten ten opzichte van de kosten.
Bedrijventerrein	€ 8.829.880 N	Deze planexploitatie is inmiddels afgesloten. In 2008 is een

2. Paragrafen

ESP (218-00)		positief resultaat ten gunste van de Reserve Grondexploitaties gebracht. Het afsluiten is echter pas na de Meerjaren Prognose Grondbedrijf 2009 afgerond.
Argonautenlaan/ Damocleslaan (231-00)	€ 1.525.861 N	Aangezien het plan al gedurende enige tijd geen voortgang laat zien, is besloten het plan af te sluiten en terug te boeken naar de voorraad.
Puttense Dreef (302-00)	€ 1.142.203 V	Wederom een plan waarin rentevoordeel is ontstaan door de vertraging in uitgifte, aangezien ook hier de tot op heden gerealiseerde opbrengsten hoger zijn dan de kosten.
Romagna (294-00)	€ 956.069 V	Dit is een nieuwe planexploitatie ten opzichte van de vorige Meerjaren Prognose Grondbedrijf en laat een positief eindsaldo zien.

Gerealiseerde winstnemering ten opzichte van begroting en onderbouwing hiervan

In het MPG 2009 is aangekondigd dat in 2009 een aantal planexploitaties zouden worden afgesloten begroot ad € 6,3 miljoen. Op basis van de MPG 2010 zijn de in 2009 af te sluiten planexploitaties afgesloten. Dit betreft in totaal 13 locaties voor een bedrag van € 6,4 miljoen. Daarnaast hebben nog een aantal incidentele grondverkopen plaatsgevonden voor een bedrag van € 3,7 miljoen. Hierdoor is in 2009 voor circa € 3,8 miljoen meer aan winstnemering gerealiseerd dan begroot. Het resultaat van afgesloten planexploitaties loopt via het beheerresultaat van collegeprodukt 8.7.4. Het resultaat op Collegeprodukt 8.7.4. komt ten gunste dan wel ten laste van reserve Bouwgrondexploitaties.

Voorraad en strategische verwervingen

In het MPG 2009 is aangekondigd dat de grondvoorraad van het grondbedrijf aan het slinken is en dat de komende jaren strategisch zal moeten worden omgegaan met de grondvoorraad. Hiertoe zijn voor het dossier strategische verwervingen nieuwe criteria opgesteld, waarbij onder meer het budget is verhoogd van € 50 miljoen naar € 100 miljoen, zonder jaarlijkse limiet. In 2009 heeft de gemeente Eindhoven voor totaal van circa € 11,0 miljoen aan strategische verwervingen verricht. De rentelast wordt rechtstreeks ten laste gebracht van het beheerresultaat.

Het weerstandsvermogen

De reserve bouwgrondexploitatie is een buffer voor de resultaten in de exploitatie van het grondbedrijf. Binnen deze reserve vindt de financiële afrekening plaats van de exploitatiesaldi van af te sluiten planexploitaties. Daarnaast worden hieruit jaarlijks de toe te rekenen apparaat- en beheerkosten en de rentelasten van de geactiveerde strategische aankopen gedekt voor zover deze aangekochte strategische gronden nog niet in exploitatie zijn gebracht. Ook de voorbereidingskosten voor projecten die niet

doorgaan worden ten laste van de reserve grondexploitatie gebracht. De mutatie van de "voorziening voor verwachte nadelige grondexploitaties" vindt ook ten laste / ten gunste van deze reserve plaats. Indien de omvang van de exploitatiereserve grondbedrijf groter is dan € 10 miljoen vindt in principe winst-afroming plaats ten gunste van de gemeentelijke verlies en winstrekening.

Reserve Bouwgrondexploitaties

Zonder de dotatie vanuit algemene middelen ad € 8,8 miljoen laat het verloop van de Reserve Bouwgrondexploitaties ten opzichte van vorig jaar een enorm verschil zien van ca. € 30,0 miljoen. Werd vorig jaar nog verondersteld dat de ontwikkeling van de Reserve Bouwgrondexploitaties positief zou blijven tot in ieder geval 2017, dit jaar geeft het verloop een gewijzigd beeld. Er zijn drie belangrijke financiële verschillen in de Reserve Bouwgrondexploitaties ten opzichte van het vorige jaar:

1. De dotatie van de Voorziening Nadelige Resultaten Grondexploitaties van € 18,9 miljoen als gevolg van de tegenvallende resultaten in de lopende planexploitaties. Vorig jaar was er nog sprake van een vrijval vanuit de Voorziening van € 0,6 miljoen;
2. De toerekening van de niet projectgebonden apparaatskosten van € 47 miljoen hebben een groot effect op de Reserve Bouwgrondexploitatie. Vorig jaar was hiervoor € 36 miljoen opgenomen. In het MPG van dat jaar werd al het signaal afgegeven dat deze kosten, als gevolg van een verbeterde toerekening zouden kunnen stijgen. De gewijzigde systematiek vanaf 2009 heeft inderdaad dit tot gevolg gehad. De nieuwe systematiek van kostentoe-rekening die naar verwachting vanaf 2010 wordt gehanteerd zal hier de definitieve duidelijkheid in verschaffen. Ten tijde van het samenstellen van deze jaarrekening werd die nieuwe systematiek nader uitgewerkt. Definitieve bestuurlijke besluitvorming zal,

2. Paragrafen

60

naar verwachting in mei 2010 plaatsvinden. Daarnaast is in 2009 de dekking voor de 6 formatieplaatsen van het grondbedrijf ad € 470.000 rechtstreeks ten laste van de reserve bouwgrondexploitaties gebracht;

- Door de ophoging van het strategisch verwervingsbudget naar € 100 miljoen zijn de geraamde rentekosten eveneens toegenomen met circa € 1 miljoen. Bij dit bedrag wordt uitgegaan van het voor 50% benutten van het budget voor strategische verwervingen. Op dit moment wordt redelijk geacht dat dit bedrag in de komende jaren niet wordt overschreden. De reden hiervoor is dat kans dat in enig jaar

het budget volledig wordt benut zeer gering is, gezien het feit dat verwervingen binnen vijf jaar dienen te worden opgenomen in een exploitatie (op dit moment zijn de rentekosten ad € 550.000 opgenomen in het beheerresultaat 2009 welke zijn berekend over het daadwerkelijk uitgegeven bedrag aan strategische verwervingen van ca. € 11,0 miljoen). Kanttekening hierbij is het risico als gevolg van het feit dat niet de volledige rentelast van de maximale strategische verwerving is meegenomen. In het komende MPG wordt het budget van € 100 miljoen voor strategische verwervingen geëvalueerd.

Verloop Reserve Bouwgrondexploitaties in € mln.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toevoegingen										
Bidragen grondexploitatie (vrijval positieve saldi of een bijdrage):										
Af te sluiten planexploitaties	6,4	12,0	2,2	15,6	9,8	24,9	1,4	-	17,1	0,0
Reeds afgesloten planexploitaties	3,7									
Tijdelijk beheer strategische verwervingen										
rechtstreekse mutaties	8,0									
Totaal der toevoegingen	18,1	12,0	2,2	15,6	9,8	24,9	1,4	0,0	17,1	0,0
Onttrekkingen										
Beheerresultaat	5,6	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Voorziening nadelige resultaten grondexploitaties	18,9									
Rechtstreekse mutatie: Dekking formatieplaatsen grondbedrijf	0,4									
Rente op Strategische verwervingen		1,0	1,0	1,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Afboeken voorbereidingskredieten		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Onvoorziën		0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Totaal der onttrekkingen	24,9	6,6	6,6	7,1	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Eindsaldo voorgaande jaar	6,8	0,0	5,4	1,1	9,7	11,5	28,4	21,9	14,0	23,1
Totaal der toevoegingen	18,1	12,0	2,2	15,6	9,8	24,9	1,4	0,0	17,1	0,0
Totaal der onttrekkingen	24,9	6,6	6,6	7,1	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Saldo verloop exploitatiereserve MPG 2010	0,0	5,4	1,1	9,7	11,5	28,4	21,9	14,0	23,1	15,2
Vershil begrote en geraamde apparaatskosten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo verloop exploitatiereserve MPG 2009	0,0	5,4	1,1	9,7	11,5	28,4	21,9	14,0	23,1	15,2

In bovenstaande tabel met daarin opgenomen het verloop van de Reserve Bouwgrondexploitaties in de komende jaren, moeten de navolgende kanttekeningen worden geplaatst:

- Het saldo verloop Reserve Bouwgrondexploitatie 2009 laat een bedrag zien van € 8,8 miljoen negatief. Dit is echter conform de richtlijnen van het BBV niet mogelijk. Derhalve is in bovenstaand overzicht opgenomen dat de Reserve Bouwgrondexploitaties wordt aangevuld vanuit de algemene middelen;
- De scope van de Reserve Bouwgrondexploitaties is tot 2018. Na 2018 worden er echter tot 2027 vooralsnog geen projecten (en dus planexploitaties) afgesloten hetgeen ertoe leidt dat het saldo verloop Reserve Bouwgrondexploitaties na 2018 fors zal

dalen en negatief zal worden, tenzij er nieuwe planexploitaties worden gemaakt die in 2018 of later worden afgesloten;

- Een belangrijk aandachtspunt bij de ontwikkeling van de Reserve Bouwgrondexploitaties is hoe wordt omgegaan met de (niet projectgebonden) apparaatskosten. Bij de berekening van het saldo is rekening gehouden met de in planexploitaties geraamde apparaatskosten. Afhankelijk van het besluit inzake de toerekening, kan het bovenstaande verloop van de Reserve Bouwgrondexploitaties een ander beeld tonen.

2. Paragrafen

Voorziening Nadelige resultaten

Grondexploitaties

Naast een groot aantal planexploitaties met een verwacht positief resultaat kent de gemeente Eindhoven ook planexploitaties met een verwacht nadelig resultaat. De noodzakelijke investeringen zijn soms nodig om de gemeentelijke ambities en doelstellingen te verwezenlijken.

Voor deze exploitaties dienen bij de vaststelling ervan middelen worden toegevoegd aan de voorziening nadelige planexploitaties. Het nemen van een dergelijke voorziening wordt voorgeschreven door het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is noodzakelijk om verwachte verliezen binnen planexploitaties financieel af te dekken.

Het saldo van de voorziening dient gelijk te zijn aan het totaal van de verwachte nadelige resultaten binnen de lopende planexploitaties (dus groep 1, 2, 3 en 4). Eventueel noodzakelijke aanvullende voorzieningen als gevolg van de herijking van de lopende en de in voorbereiding zijnde planexploitaties (de financiële analyse) komen ten laste van de Reserve Bouwgrondexploitaties. De Voorziening Nadelige Resultaten Grondexploitaties bedraagt in 2009 € 33,7 miljoen (jaarrekening 2008: € 14,8 miljoen). Grootste mutatie in de voorziening betreft de gevolgen van de huidige marktomstandigheden in de planexploitatie van Meerhoven (€ 10.518.425). Daarnaast is ervoor gekozen een afwaardering van een tweetal panden in de voorraad mee te nemen in de voorziening (TD gebouw en Grote Berg: Don Boscostraat). Dit betreft in totaal een negatief bedrag van € 6,5 miljoen. Voor het TD gebouw zijn verschillende scenario's doorgerekend voor de herontwikkeling van het pand. Bij alle scenario's is uitgegaan van de huidige boekwaarde en een vast bedrag voor het bouw- en woonrijp maken. De scenario's variëren van het handhaven van de huidige bestemming (kantoren) met verschillende BAR berekeningen en huurstellingen alsook een gewijzigde bestemming. Uitgaande van een reëel scenario met daarbij de gewenste bestemming, is ervoor gekozen een voorziening te treffen voor het gebouw van € 4 miljoen (negatief) teneinde het gebouw in te kunnen zetten in een op komst zijnd project (lees: planexploitatie). Zoals aangegeven is de huidige afwaardering gebaseerd op basis van een scenario analyse. De uiteindelijke waardering is uiteraard afhankelijk van de definitieve bestemming en ontwikkelingsmogelijkheden van het moment van herontwikkeling.

Daarnaast is nog een grote mutatie in de planexploitatie Stationsdistrict. Dit heeft te maken met het feit dat in 2008 een van de

deelplanexploitaties is afgesloten (Media Markt) met een positief eindsaldo. Dit saldo is vrijgevallen ten gunste van de Reserve Bouwgrondexploitaties. De overige deelplanexploitaties laten per saldo een negatief eindsaldo zien. De planexploitatie wordt naar verwachting in 2010 afgesloten.

In de komende jaren zal een aantal verliesgevende planexploitaties worden afgesloten waarna de voorziening hiervoor geleidelijk vrijvalt. In de jaarrekening 2009 wordt een bedrag van € 18,9 miljoen ten laste van de Reserve Bouwgrondexploitaties gebracht als gevolg van het toenemen van verwachte verliesgevende planexploitaties.

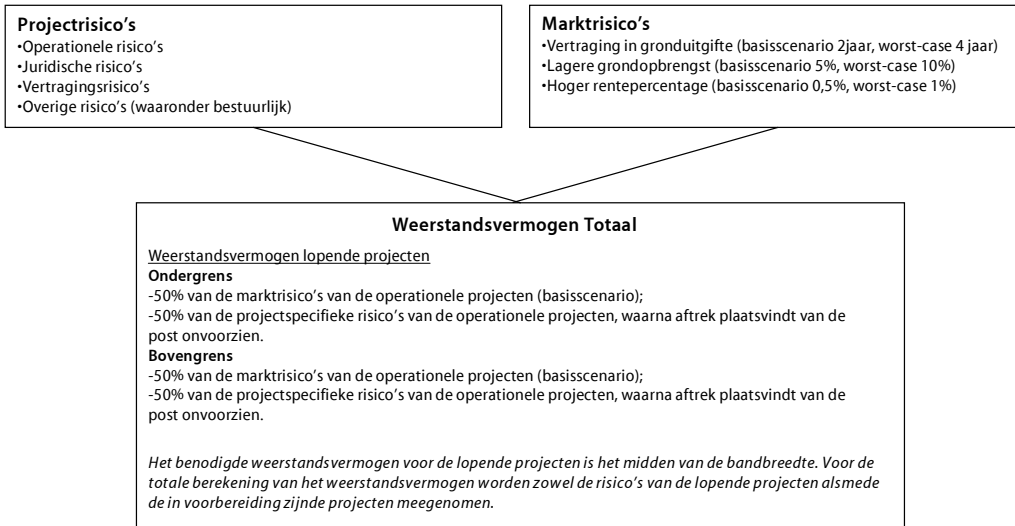
2. Paragrafen

62

Weerstandsvermogen

Het benodigde weerstandsvermogen dient als buffer om financiële tegenvallers op te kunnen vangen voor het geval de risico's optreden. De

berekening van het weerstandsvermogen bestaat uit twee delen, namelijk de lopende projecten en de projecten in voorbereiding en is als volgt opgebouwd:

De projectrisico's en marktrisico's worden in projecten en op totaalniveau bepaald en vervolgens (voor zover mogelijk) gekwantificeerd. De uitkomst daarvan is het weerstandsvermogen. Het is een achtervang voor het geval de gecalculerde (maar ook niet voorziene) risico's daadwerkelijk optreden. Niet alle risico's zijn echter te kwantificeren, maar kunnen wel de nodige aandacht vragen. Derhalve zijn in de projectanalyses alle risico's bepaald, zodat sturing daarop kan plaatsvinden. Er is (gelijk aan vorig jaar) voor gekozen bij het 'worstcase scenario' uit te gaan van een vertraging in de gronduitgifte van 4 jaar in plaats van 2. Het basisscenario is dit jaar gewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar; er is voor gekozen hierin een vertraging van 2 jaar mee te nemen in plaats van 1 jaar. Voor de bepalingen van het weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met een basisscenario en een worst case scenario. Het risico op (extra) vertraging in de projecten als gevolg van de kredietcrisis kan worden gezien als een tijdelijke aangelegenheid en om die reden is ervoor gekozen om die extra risico's enkel te vertalen naar het worstcase scenario

De uitkomst van de optelsom van de gekwantificeerde projectrisico's bedraagt € 1.426.000 (basisscenario) en € 23.158.500 (worstcase). Ten opzichte van voorgaande jaren is de gekwantificeerde uitkomst van de projectrisico's in het basisscenario sterk afgenomen. De oorzaak hiervoor kan gevonden worden in de verdere realisatie van diverse (grote) projecten en de daarmee gepaard gaande afname van de (project-)risico's in de planexploitaties. De gekwantificeerde uitkomst van de projectrisico's in het worstcase scenario is toegenomen als gevolg van het beter kwantificeren van projectrisico's (waaronder Meerhoven waar dit meteen grote gevolgen heeft). De uitkomst van de optelsom van de gekwantificeerde marktrisico's bedraagt € 58.803.265 (basis) en € 121.099.258 (worstcase). De grote stijging van het basisscenario is een gevolg van het gewijzigde uitgangspunt van een basis vertraging van 2 jaar ten opzichte van voorgaande jaren waarbij dit uitgangspunt 1 jaar was. De post onvoorzien is totaal € 15.785.971.

2. Paragrafen

Het weerstandsvermogen wordt nu als volgt bepaald:	ondergrens	bovengrens
<i>Weerstandsvermogen lopende projecten</i>		
♦ 50% van de marktrisico's van lopende projecten	€ 29.401.633	€ 60.549.629
♦ 100% van projectrisico's		€ 1.426.000
€ 23.158.500		
♦ minus reeds gereserveerd in post onvoorzien	-/- € 15.785.971	-/- € 15.785.971
Weerstandsvermogen		€ 41.481.910
<i>Weerstandsvermogen van in voorbereiding zijnde projecten</i>		€ 44.300.000

Op dit moment zijn de ontwikkelingen van de VMBO locaties nog onduidelijk. Daarom is het nog onduidelijk of de taakstelling vanuit het grondbedrijf van € 12 miljoen voor de VMBO/ISE gehandhaafd blijft.

In de Meerjaren Prognose Grondbedrijf 2009 is het weerstandsvermogen berekend op 32,9 miljoen. Het verschil ten opzichte van dit jaar is gelegen in: de wijziging van de uitgangspunten als gevolg van de huidige marktomstandigheden (zie hierboven) en het verbeteren van het in beeld krijgen van risico's binnen planexploitaties.

Uit vorenstaande blijkt dat de gewijzigde economische omstandigheden invloed hebben op het benodigde weerstandsvermogen. Hiervoor zal dekking moeten worden gevonden. Deze nieuwe systematiek zal begin 2010 aan de raad worden voorgelegd.

2. Paragrafen

64

2.6 Lokale heffingen

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burger heel direct in de portemonnee. De burger wil waar voor zijn geld. Lokale belastingen en heffingen staan dan ook sterk in de (politieke) belangstelling. Omdat de raad op diverse momenten beslist over onderdelen van de lokale

heffingen wordt hierna een overzicht gegeven van de werkelijke belastingdruk in 2009 en de realisatie van het kwijtscheldingsbeleid.

2.6.1 Werkelijke versus geraamde inkomsten

In onderstaande tabel zijn de werkelijke inkomsten voor belastingsoorten ten opzichte van de geraamde kosten weergegeven.

(Bedragen x 1.000; V=Voordeel, N=Nadeel)

Belastingsoort	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Gewijzigde begroting 2009	Realisatie 2009	Afwijking
Onroerende zaakbelasting (OZB)	38.162	38.735	38.977	39.711	734 V
Precariobelasting	884	1.003	777	910	133 V
Hondenbelasting	850	852	872	899	27 V
Baatbelasting	72	36	0	-2	2 N
Toeristenbelasting	1.714	1.780	1.329	1.459	130 V
Standplaatsgeld autobussen	13	12	12	13	1 V
Kanaalrechten	42	42	33	38	5 V
Parkeerbelasting	6.634	7.489	7.937	7.504	433 N
Leges*	10.258	8.017	11.836	11.750	86 N
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	24.318	23.977	23.774	23.291	483 N
Rioolrechten	14.761	16.267	15.400	15.551	151 V
Begraafplaatsrechten	532	570	662	555	107 N
Marktgeden	542	541	607	552	55 N

* Het betreft de leges, inclusief de leges burgerzaken.

2.6.2 Nadere verklaring grote verschillen werkelijke en geraamde inkomsten

Afwijkingen groter dan €250.000,- of groter dan 10% van het begrote bedrag en groter dan €100.000 dienen te worden toegelicht.

Belastingsoort	Afwijking x € 1.000	Nadere toelichting
Onroerende zaakbelasting	734V	In 2009 is een meeropbrengst OZB gerealiseerd, door afwijkingen ten opzichte van de gehanteerde uitgangspunten in de OZB-tariefvaststelling 2009. Daarnaast hebben er minder verminderingen plaatsgevonden.
Precariobelasting	133V	Positief resultaat wordt behaald door meeropbrengsten éénmalige precario voor tijdelijk gebruik openbare ruimte (bouwwerken etc), welke jaarlijks fluctueren en moeilijk zijn in te schatten.
Parkeerbelasting	433N	Beperkte parkeeropbrengsten stadskantoor als gevolg van sluiting parkeergarage tijdens werkdagen

2. Paragrafen

		voor publiek. Door het vervallen van enkele parkeerterreinen en als gevolg van de economische crisis zijn de inkomsten uit betaald parkeren lager dan begroot. Door extra handhaving zijn bij de naheffingsaanslagen parkeren extra baten gerealiseerd.
Toeristenbelasting	130V	Meeropbrengst toeristenbelasting. Vanaf het belastingjaar 2009 worden de bed and breakfast's in de toeristenbelasting betrokken. Daarnaast is er sprake van een geringe toename van het aantal overnachtingen.
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	483N	In 2009 heeft een verdergaande tariefsdifferentiatie met betrekking tot afvalstoffenheffing plaatsgevonden. Het tekort is te wijten aan afwijkingen in de gehanteerde uitgangspunten ten aanzien van het aantal huishoudens. Daarnaast is in de begroting onvoldoende rekening gehouden met verminderingen. Een afname van de huishoudenomvang leidt tot een teruggave van de afvalstoffenheffing.
Begraafplaatsrechten	107N	Omdat in het verleden de termijnen van het grafrecht en verlenging zijn aangepast (van 10 jaar naar 20 jaar) en deze aanpassingen niet structureel zijn meegenomen in de begroting zijn de inkomsten achtergebleven bij de begroting. In zijn algemeenheid vinden er ook landelijk minder begravingen plaats waardoor er minder inkomsten zijn.

2.6.3 Beleid en tarifiering

Bij de aanpassing van de tarieven wordt jaarlijks nagegaan of er aanleiding bestaat voor een algemene verhoging, zodat de opbrengst van de gemeentelijke belastingen en rechten in de pas blijft bij de kostenontwikkeling. Op basis van de Kadernota 2009 – 2012 en de Programmabegroting 2009 – 2012, dient in dat kader te worden uitgegaan van een tariefsverhoging (volgens de reguliere index systematiek) van 3,63% voor het jaar 2009.

De tarieven van de gemeentelijke belastingen en rechten voor belastingjaar 2009 zijn derhalve verhoogd met 3,63%. Vanwege de waardeinstijging van de onroerende zaken in Eindhoven heeft dit voor de onroerende zaakbelastingen geresulteerd

in een verlaging van de tarieven (uitgedrukt in een percentage van de vastgestelde waarde).

Het principe van niet meer dan kostendekkende tarieven is van toepassing op de tarieven afvalstoffenheffing, reinigingsrecht, rioolrechten, standplaatsgeld autobusdiensten, begraafplaatsrechten, marktgeden, kanaalrechten en leges. Deze tarieven zijn voor belastingjaar 2009 verhoogd met 3,63%. Het tarief reinigingsrecht is verlaagd teneinde aan te sluiten bij een kostendekkend tarief. Voor wat betreft de afvalstoffenheffing heeft in 2009 een verdere tariefdifferentiatie plaatsgevonden. De tarieven zijn vervolgens eveneens vastgesteld op basis van kostendekkendheid.

2. Paragrafen

66

2.6.4 Tarieven

De tarieven van de belastingsoorten waarmee nagenoeg alle huishoudens en bedrijven van doen hebben worden hier weergegeven.

Belastingsoort	Tarief in 2007	Tarief in 2008	Tarief in 2009
Onroerende zaakbelasting			
Woningen			
- eigenaar	2,00	1,87	0,07255
Niet-woningen			
- gebruiker	3,15	3,03	0,11865
- eigenaar	3,94	3,79	0,14832
Rioolrechten			
- eigenaar	129	131	136
- gebruiker	178	181	188
Afvalstoffenheffing			
- eenpersoonshuishouden	173	176	188
- meerpersoonshuishouden	297	285	-
- tweepersoonshuishouden	-	-	258
- driepersoonshuishouden	-	-	289
- vierpersoonshuishouden (of meer)	-	-	298
Reinigingsrechten			
- reinigingsrecht bedrijfspanden	274	222	200

- De tarieven met betrekking tot onroerende zaakbelasting in 2007 en 2008 betreffen de tarieven per € 2.500 waarde. Het tarief in 2009 met betrekking tot onroerende zaakbelasting betreft een percentage van de waarde.
- In 2007 en 2008 gold met betrekking tot de afvalstoffenheffing een onderscheid tussen één- en meerpersoonshuishoudens. Per 2009 is een verder onderscheid aangebracht.
- Het tarief met betrekking tot reinigingsrecht bedrijfspanden betreft een tarief inclusief BTW.

2.6.5 Vergelijking overige gemeenten

Jaarlijks onderzoekt het COELO (Centrum voor Onderzoek Economie van de Lagere Overheden) van de Rijksuniversiteit Groningen de hoogte van de gemeentelijke belastingdruk (OZB, rioolrecht en de afvalstoffenheffing) in relatie tot andere grote gemeenten. Een grote gemeente is een gemeente met meer dan 100.000 inwoners. Ten aanzien van 2009 blijkt dat de gemiddelde lastendruk van een grote gemeente in Nederland € 603 bedraagt. Eindhoven zit met € 547 onder dit gemiddelde. De lasten bij de "duurste gemeente" waren € 704. De laagste lokale fiscale lastendruk lag op € 474.

2.6.6 Uitvoering kwijtscheldingsbeleid

De voorwaarden waarbinnen gemeente kwijtschelding van belastingen en heffingen kan

verlenen zijn omschreven in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. Deze ministeriële regeling is middels artikel 225 van de Gemeentewet tevens van toepassing verklaard op de gemeentelijke belastingen.

Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de volgende belastingen:

- Onroerende zaakbelasting eigendom woning;
- rioolaansluitrecht;
- afvalstoffenheffing;
- hondenbelasting;
- begraafplaatsrechten.

Kwijtschelding wordt niet verleend indien:

- er voldoende betalingscapaciteit is om de aanslag te kunnen betalen;

2. Paragrafen

- er sprake is van een eigen woning met overwaarde, waarvan de overwaarde hoger is dan de openstaande belastingschuld;
- er sprake is van bezit zijn van een auto, caravan of spaartegoeden waarvan de waarde hoger is dan de gestelde norm.

Voor de bepaling van de betalingscapaciteit vindt berekening van het netto besteedbaar inkomen plaats (netto inkomen minus vaste lasten) en vervolgens worden hiervan de kosten van bestaan (ook wel de kwijtscheldingsnorm genoemd) afgetrokken. Als kwijtscheldingsnorm hanteert de gemeente Eindhoven de maximaal toegestane norm van 100% van de bijstandsnorm. Is de vastgestelde betalingscapaciteit positief, dan moet 80% hiervan voor de belastingbetaling worden opgeëist (voor zover nodig om de aanslag te voldoen).

In 2009 is aan 4.676 (2008: 4.687) belastingschuldige automatisch (d.w.z. zonder een voorafgaand verzoek) kwijtschelding verleend. Het aantal daarnaast in 2009 te behandelen individuele kwijtscheldingsverzoeken bedroeg 2.367 (2008: 2.536). Van deze kwijtscheldingsverzoeken zijn 1.437 geheel of ten dele toegewezen. Er zijn nog 56 (2008: 24) openstaande kwijtscheldingsverzoeken over 2009.

Afwijkingen t.o.v. begroting 2009:

In de begroting over 2009 was een bedrag van € 1,4 mln geraamd aan kwijtschelding afvalstoffenheffing. De realisatie over 2009 bedraagt € 1,392 mln (2008: € 1,453 mln). Raming en realisatie lopen dus nagenoeg gelijk. (In 2008 bestond een overschrijding van: € 53.000). Daarnaast was in de begroting over 2009 een bedrag ad € 69.000 geraamd met betrekking tot kwijtschelding hondenbelasting. Uiteindelijk is in 2009 € 64.517 (2008: € 65.000) aan kwijtschelding gerealiseerd.

2.6.7 Overig

Evenals in voorgaande jaren is ook in 2009 ten aanzien van een drietal gemeentelijke belastingen, namelijk hondenbelasting, precariobelasting en toeristenbelasting, met inzet van een externe en daartoe gespecialiseerd bureau belastingcontroles uitgevoerd. Deze controles hadden als oogmerk de omvang van het potentiële heffingsareaal te maximeren. Deze controles hebben een structureel karakter.

In 2008 is naar aanleiding van de vaststelling van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2007-2010 opdracht gegeven tot het 'doorlichten' van de

gebruikte heffingssystematiek gelet op de komst van de Wet Gemeentelijke Watertaken. Deze Wet houdt in dat de rioolrechten breder zullen worden ingezet.

Naar aanleiding van het vorenstaande is in 2009 een nieuwe verordening rioolheffing 2010, in plaats van rioolrecht 2009, vastgesteld. Recht is vervangen door heffing in verband met bredere doorberekeningen van kosten.

Met ingang van 2009 is het tarief met betrekking tot de onroerende zaakbelasting een percentage van de beschikte WOZ-waarde. In voorgaand jaar bedroeg de onroerende zaakbelasting het aantal volle eenheden van € 2.500 van de beschikte WOZ-waarde vermenigvuldigd met het tarief.

In 2009 is gebruik gemaakt van een inlichtingenbureau ten behoeve van geautomatiseerde kwijtschelding.

In 2009 is, op basis van artikel 19 van de Invorderingswet, de loonvordering maatregel in het standaard proces van de afdeling Invorderen opgenomen. Na het versturen van een post-dwangbevel wordt in dit geval een waarschuwing gestuurd dat bij niet-betaling het verschuldigde bedrag via de werkgever zal worden ingevorderd.

De beslagvrije voet (het deel van het inkomen waarop geen beslag mag worden gelegd) die voorheen 90% van de toepasselijke bijstandsnorm bedroeg, kan nu verlaagd worden tot 81% van de bijstandsnorm wanneer er 2 of meer openstaande aanslagen inzake parkeerkosten open staan.

2. Paragrafen

68

2.7 Financiering en treasury

Renteontwikkelingen en resultaten

De geld- en kapitaalmarkt werd in 2009 beheerst door de gevolgen van de kredietcrisis. Om de economie op gang te helpen verlaagde de Europese Centrale Bank (ECB) het officiële rentetarief in vier stappen van 2,5% naar 1,0%. Daarnaast nam de ECB diverse onconventionele beleidsmaatregelen om de kredietverlening van en tussen banken te stimuleren. Eind 2009 worden wereldwijd voorzichtig de eerste tekenen van economische herstel zichtbaar. De korte rente (voor 3 maanden) daalde tot het historisch lage niveau van 0,70% eind 2009, komende van 2,86% aan het begin van 2009. De lange rente (10-jaars swap) schommelde het gehele jaar rond de 3,4 / 3,5%.

Het Financieringsfonds is de interne bank van de gemeente. Dit betekent dat alleen het Financieringsfonds opereert op de geld- en

kapitaalmarkt. Over het kapitaalbeslag ten behoeve van investeringen wordt het omslagpercentage in rekening gebracht. Dit percentage is een mix van de kosten voor eigen vermogen, aangetrokken langlopende geldleningen en de kosten voor kortlopende middelen voor zover deze zijn gebruikt voor de voorfinanciering van investeringen. Voor 2009 bedraagt de voorcalculatorische omslagrente 4,75%. Het nacalculatorisch omslagpercentage komt in 2009 uit op 3,61%. Dit is 1,14% lager dan in de begroting werd aangenomen, hetgeen een voordeel betekent van € 2,8 miljoen. Tegenover dit voordeel staan verspreid over de diverse producten ook nadelen. Het resultaat van de kortgeldfinanciering komt uit op een voordeel van € 0,2 miljoen. Het totale renteresultaat bedraagt € 3 miljoen positief ten opzichte van de begroting. In onderstaande tabel wordt een vergelijking gemaakt tussen het voorcalculatorisch en het nacalculatorisch omslagpercentage in de afgelopen 5 jaar:

Jaar	Voor-calculatorisch	Nacalculatorisch
2005	5,50	4,11
2006	5,00	4,86
2007	4,75	4,43
2008	4,75	4,10
2009	4,75	3,61

Liquiditeiten

In het kader van de liquiditeiten is in de wet Financiering decentrale overheden (Fido) bepaald dat de gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal de kasgeldlimiet (€63 miljoen) niet mag overschrijden. De wet bepaalt tevens dat de

gemeente aanvullende maatregelen moet nemen wanneer de kasgeldlimiet in 3 achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden. Hoewel eind 2009 een bedrag van €185 miljoen werd geleend, zijn aanvullende maatregelen niet nodig geweest. De gemiddelde liquiditeitsbehoefte in 2009 was:

Kwartaal	1	2	3	4	Totaal
Liquiditeitsbehoefte (x 1 miljoen)	62	65	47	79	63

In het vierde kwartaal van 2009 werd als gevolg van de fusie tussen NRE en ObN-NetH de kortlopende lening aan ObN-NetH van €60 miljoen omgezet in aandelenkapitaal. In het vierde kwartaal werd echter ook een Akkoord op Hoofdlijnen gesloten met betrekking tot de verkoop van de aandelen van het gefuseerde bedrijf Endinet. Gezien de te verwachten verkoopopbrengst medio 2010, in combinatie met de bestaande beleggingsportefeuille van €112 miljoen, worden op korte termijn geen maatregelen getroffen om de kortlopende schuld te verminderen.

2. Paragrafen

Ontwikkeling leningenportefeuille

Per 31 december 2009 heeft de gemeente Eindhoven een bedrag van € 138 miljoen opgenomen aan langlopende leningen. Hiervan is € 82 miljoen doorgeleend aan woningbouwcorporaties die in Eindhoven actief zijn. Een bedrag van € 56 miljoen betreft de projectfinanciering voor de herontwikkeling van Strijp S.

Het restant van € 4 miljoen voor de eigen reguliere financieringsvraag is in 2009 afgelost.

In de afgelopen 7 jaar is de portefeuille zo veel mogelijk afgebouwd. In december 2009 is, vanwege het maatschappelijk belang, besloten tot het verstrekken van een lening aan een projectontwikkelaar ter stimulering van de woningbouw. Daarnaast is een balanspost overgeboekt van Minderheidsdeelneming naar Achtergestelde lening inzake kapitaalverstrekking aan Strijps S CV Het totaal bedrag aan verstrekte leningen komt daarmee op € 101 miljoen:

<i>Opgenomen leningen (x€1 miljoen)</i>	<i>01-01-2009</i>	<i>Mutatie</i>	<i>31-12-2009</i>
Voor doorlening aan woningbouw	95	- 13	82
Projectfinanciering Strijp S	63	- 7	56
Eigen financiering	4	- 4	0
Totaal	162	24	138
<i>Tijdelijk kort gefinancierd (x€1 miljoen)</i>			
Leningen aan woningbouw	0	2	2
Lening aan projectontwikkelaar	0	6	6
Lening aan Strijp S CV	0	11	11
Totaal verstrekte leningen	95	6	101

De renterisiconorm in de wet Fido schrijft voor dat het totaal aan aflossingen van leningen en renteherziening op leningen in één jaar niet meer is dan 20% van het begrotingstotaal. Voor Eindhoven is dat in 2009 € 149 miljoen. De renterisiconorm wordt niet overschreden (de totale portefeuille is medio 2009 al lager). Per 31 december 2009 heeft de gemeente ook een bedrag van € 38 miljoen aan directe garanties verleend voor leningen die verstrekt zijn aan instellingen die in Eindhoven actief zijn op het gebied van woningbouw, gezondheidszorg, cultuur en sport. In 2009 is één nieuwe garantie verleend voor een bedrag van €1,6 miljoen (Spilcentrum Boschdijk).

Beleggingen

Onder meer als gevolg de ontvangsten uit de verkoop en herstructurering van NRE is de gemeente Eindhoven (in 2004 en 2006) overgegaan tot het beleggen van gelden. Deze beleggingen voldoen aan de wet Financiering decentrale overheden (Fido) en het Treasurystatuut van de gemeente. Dat wil zeggen dat de kredietwaardigheid van de tegenpartijen voldoende hoog is en dat de hoofdsom van de beleggingen aan het einde van de looptijd gegarandeerd is. De gemeente heeft belegd in obligaties en garantieproducten. Uit de obligatieportefeuille valt tot en met het jaar 2011 gemiddeld €20 miljoen per jaar vrij. De garantieproducten bestaan ook voor een groot

gedeelte uit obligaties (90%), maar een klein deel van de inleg (10%) mag belegd worden in aandelengerelateerde producten. De beleggingen in garantieproducten vallen vrij in de jaren 2012 tot en met 2015 met € 14 miljoen per jaar. In 2014 valt ook het garantieproduct uit 2004, met een inleg van € 15 miljoen, vrij.

2. Paragrafen

70

Per 31 december 2009 geeft de beleggingsportefeuille van de gemeente Eindhoven het volgende beeld:

	<i>x€1 miljoen</i>
Obligaties	35,3
Garantieproducten	76,7
Waarde per 31-12-2009	112,0

Waarde per 31-12-2008	140,0
Vershil:	-28,0
<i>Waarvan ontvangen aflossingen, rente en dividend</i>	<i>-35,3</i>
<i>Waarvan marktwaardeverschil garantieproducten</i>	<i>+6,8</i>
<i>Waarvan marktwaardeverschil obligaties incl. rente</i>	<i>+0,5</i>

Door de daling van de rentes in het kortere segment en de stijging van de aandelen koersen laat de portefeuille een positieve marktwaarde ontwikkeling zien. De garantieproducten zijn in principe gekocht om aan te houden tot de einddatum. Hierdoor wordt het marktwaardeverschil niet daadwerkelijk gerealiseerd.

Renterisicobeheer

Ultimo 2009 maakt de gemeente Eindhoven geen gebruik van derivaten.

2. Paragrafen

2.8 Projecten

2.8.1 Algemeen

Projecten leggen een groot financieel beslag op de beschikbare middelen. Bij projecten is een onderscheid te maken tussen projecten waar inkomsten uit tarieven tegenover staan (denk hierbij aan de rioleringsprojecten) en projecten in maatschappelijk nut (bv. reconstructie van wegen en openbare verlichting). Daarnaast gaat er zeer veel geld om in het grondbedrijf. Binnen het grondbedrijf worden de uitgaven in principe door uitgifte van gronden terugverdiend. In dit hoofdstuk geven wij een inhoudelijke toelichting op de stand van zaken.

In de paragraaf 2.8.1 t/m 2.8.5 volgt samenvattende informatie voor de projecten Grondbedrijf (paragraaf 2.8.2), projecten met Economisch nut (paragraaf 2.8.3), projecten met Maatschappelijk nut (paragraaf 2.8.4) en projecten Vastgoed (paragraaf 2.8.5). In de concernrekening deel II is voor de belangrijkste projecten die in 2009 in uitvoering waren een nadere analyse per project opgenomen: toelichting op de afwijkingen in planning, inhoud of financiën en vermelding van mogelijke knelpunten en/of bijsturingmaatregelen.

N.B.: De kleuren in de in deze paragraaf opgenomen overzichten hebben een iets andere betekenis dan de kleuren die zijn opgenomen bij de programmaonderdelen (hoofdstuk 4), namelijk:

Groen: Project loopt conform de laatste door het bestuur vastgestelde kaders.

Geel: Er zijn afwijkingen die niet leiden tot bijstelling van de bestuurlijke kaders en de informatie heeft voor het bestuur een informatief karakter.

Rood: Er zijn afwijkingen op het vlak van planning, inhoud, financiën en/of er zijn knelpunten/bijsturing welke bestuurlijk relevant worden geacht. De financiële afwijkingen kunnen zowel voor- als nadelig zijn.

2. Paragrafen

72

2.8.2 Projecten grondbedrijf

Het zal geen verrassing zijn dat de projecten Grondbedrijf zwaar te lijden hebben onder de economische crisis. Over de hele linie leidt dit tot vertraging in de realisatie (verkoop van bouw kavels, verkoop van huizen, uitgifte van bouwgronden op bedrijventerreinen). De stagnatie in het aantal transacties/opleveringen leidt enerzijds tot hogere rentelasten en anderzijds tot dalende inkomsten. Bij een in principe positieve exploitatie leidt vertraging in de realisatie tot uitstel van de te realiseren winst. Verder blijkt dat uitstel van realisatie niet altijd tot een evenredige daling van de kosten leidt doordat voorbereidingskosten kunnen stijgen.

Voor een aantal projecten geldt dat de apparaatskosten zijn geactualiseerd naar het prijsniveau 2010 en op grond van voortschrijdend inzicht verder naar boven zijn bijgesteld. Verder zijn in enkele gevallen met het oog op een sociaal prijsniveau grondprijzen (opbrengsten) naar beneden bijgesteld.

Voor het totaal van de grondbedrijfprojecten (incl. Meerhoven) geldt hetzelfde globale beeld: de jaarlasten 2009 dalen met € 56,8 mln, de jaarbaten dalen met € 75,5 mln. De daling in zowel kosten

als opbrengsten komt daarmee vooral voor rekening van Meerhoven.

Voor de gezamenlijke Meerhoven-projecten geldt dat de jaarlasten 2009 dalen met € 19,6 mln, terwijl de jaarbaten dalen met € 62,0 mln, veroorzaakt door hogere rentelasten resp. dalende verkopen.

Voor het project Rijkswegenknooppunt A50-A58 / woningbouw Blixembosch NO is een knelpunt signaleerd. Naar verwachting is de exploitatiereserve grondbedrijf niet toereikend om dit project op het huidige ambitieniveau ten aanzien van de woningbouwplannen te realiseren. Er zullen op termijn expliciete keuzes moeten worden gemaakt tussen kwaliteit, duurzaamheid en sociale woningbouwdoelstellingen.

Opgemerkt wordt nog dat de analyse van de afwijking op de jaarlasten/jaarbaten is gemaakt ten opzichte van de laatste geactualiseerde budgetten voor de jaarschijf 2009 in het vastgestelde MPG2010. De begrotingswijzigingen waren bij het opmaken van de jaarrekening nog niet formeel door het college vastgesteld en administratief verwerkt.

Projecten Grondbedrijf

Nr:	ID-nr	Omschrijving ID-nummer	Budget x € 1.000	Oorspr. einddatum	Verwachte einddatum	Jaarrekening 2009								
						Planning	Inhoud	Afwijkingen tov. laatste informatie bestuur:			Jaarschijf		Knelpunten	Bijsturing
								Lasten	Baten	Resultaat	Jaarlasten	Jaarbaten		
1	011-00	Smalle Haven	29.128	2011	2011			2.328 N	2.328 N	711 V	3.261 N			
2	012-00	Emmasingelcomplex - De Admirant	2.957	2011	2011		254 N	180 V	74 N	466 V	331 N			
3	013-00	Emmasingelcomplex - Lichttoren	1.532	2010	2010		214 V	175 N		557 V	175 N			
4	014-00	Woningbouw Zwembadweg	1.035	2009	2009									
5	034-00	Kantoren Eindhoven Airport	18.066	2012	2012					646 V				
6	035-00	Meerhoven: Algemeen	862.000	2027	2027			9.631 N	9.631 N	9.612 V	510 N			
7	035-01	Woningbouw Meerhoven: Zandrijk	24.429	2027	2027					1.405 V				
8	035-02	Woningbouw Meerhoven: Grasrijk	111.016	2027	2027			1.384 N	1.384 N	1.150 N	11.190 N			
9	035-03	Woningbouw Meerhoven: Bosrijk	13.683	2027	2027			1.930 N	1.930 N		5.999 N			
10	035-04	Woningbouw Meerhoven: Waterrijk	51.798	2027	2027			16.402 N	16.402 N	6.251 V	30.380 N			
11	035-05	Wonen+winkels-voorzieningen Meerhoven: Meerrijk	19.424	2027	2027			5.930 N	5.930 N		9.965 V			
12	035-08	Bedrijventerrein Meerhoven: Park Forum	44.096	2027	2027			16.930 N	508 V	16.422 N		8.820 N		
13	035-09	Bedrijventerrein Meerhoven: Flight Forum	17.414	2027	2027			3.089 V	3.089 V	1.407 V	5.200 V			
14	035-11	Woningbouw Meerhoven: Landhof (CPO)	11.063	2027	2027			4.040 N	1.143 N		568 V			
15	035-12	Meerhoven Esplanade	2.849	2027	2027					877 V				
16	036-00	Bedrijventerrein GDC Acht Zuid	7.041	2010	2010		910 V		910 V	2.017 V	333 N			
17	037-00	Wonen+kantoren Churchillaan / Montgomerylaan	1.072	2012	2012				200 V	200 V	1.457 V	1.000 N		
18	042-00	Winkelcentrum Woensel	16.200	2010	2010									
19	079-00	Bedrijventerrein GDC Noord	19.192	2015	2015			3.208 N	3.208 N	13.585 V	8.199 N			
20	124-00	Wonen+kantoren+voorzieningen Stationsdistrict	4.272	2009	2009									
21	139-00	Woningbouw Jerusalemlaan	1.170	2014	2014					528 V	2.090 N			
22	148-00	t Wasven	5.268	-	-									
23	170-00	Bedrijventerrein Acht - Kapelbeemd	3.697	2013	2013			1.563 V	964 V	2.527 V	1.203 V	1.971 N		
24	177-00	Wonen+kantoren+voorzieningen Strijp S	185.164	2018	2018			8.873 N	8.873 V		3.474 N	2.427 N		
25	177-01	Additionele infra Strijp-S Phlreilaan / Torenallee	30.013	2018	2018									
26	178-00	Wonen+winkels Josef Israelslaan (Centrum Doornakkers)	4.231	2012	2012			266 V		266 V	319 V	2.090 N		
27	199-00	Herinr. OR De Effenaar	2.418	2010	2010						444 V	268 N		
28	214-00	Woningbouw Tongelresche Akkers	9.737	2014	2014			1.295 N	340 V	955 N	1.155 V	8.264 N		
29	300-00	Kantoren+appartementen Boutenslaan (vd. Meeren)	104	2013	2013							153 N		
30	302-00	Woningbouw Puttensedreef (Putten)	4.430	2014	2014			287 V	1.477 V	1.764 V	1.233 V	1.439 N		
31	309-00	Wonen+kantoren+voorzieningen Stationslocatie Zuid-Oost	30.148	2016	2016			10.315 V	10.557 N					
32	324-00	Woningbouw Sportpark Botenlaan	1.043	2010	2010									
33	375-00	Winkelcentrum Vaartbroek	1.274	2009	2010									
34	380-00	Wonen+kantoren+voorzieningen Viktoriakwartier	2.481	-	-									
35	382-00	Rijkswegenknooppunt A50-A58 en Blixembosch Noordoost	23.115	2020	2020			2.107 N		2.017 N	1.819 V			
36	424-00	Vestdijk / Raiffeisenstraat (Van der Meulen Ansems)	21.503	2017	2017			1.982 V	1.000 V	2.982 V				
37	425-00	Wonen+voorzieningen "Terrein v.d. Schoot"	1.371	2015	2015									
38	426-00	Woningbouw Oude Haven (Schellen)	1.681	-	-									
39	428-00	Woningbouw Hoogstraat / Lambertusstraat	1.116	2012	2012					331 V	600 N			
40	429-00	Woningbouw Willemstraat (Vogelzangterrein)	1.731	2010	2010									
41	444-00	Sportterrein Sportpark Eindhoven-Noord	4.652	2013	2013			292 V		292 V	1.386 V			
42	613-00	Bouwweld F Strijp S-Torenallee (Natlab)	72.417	2013	2013						12.097 V			

2. Paragrafen

2.8.3 Projecten met economisch nut

De projecten met een economisch nut laten over de hele linie vrijwel geen afwijkingen van de planning of de financiën zien. Er zijn 2 projecten met een vertraging in de planning, en er is een project met een knelpunt dat om bijsturing vraagt.

Projecten economisch nut

Nr.	ID-nr	Omschrijving ID-nummer	Budget x € 1.000	Oorspr. einddatum	Verwachte einddatum	Jaarrekening 2009						
						Afwijkingen tov. laatste informatie bestuur:					Knelpunten	Bijsturing
						Planning	Inhoud	Financiën totale project:				
				Lasten	Baten	Resultaat						
1	010-01	Vervanging riolering Kennedylaan	2.044	2010	2010							
2	204-03	Genderdal schoonwaterstelsel	1.333	2009	2009							
3	204-06	Afkoppelen Heizoom	4.656	2010	2010							
4	208-00	Beatrixkanaal	4.895	2015	2015			356 N		356 N		
5	232-01	Park Strijp Beheer CV commanditair kapitaal	1.000	2018	2018							
6	232-02	Park Strijp Beheer CV garantie vermogen	28.460	2018	2018							
7	232-03	Park Strijp Beheer BV geplaatst en maatschappelijk kapitaal	50	2018	2018							
8	282-01	Gestelse ontginning, Ooievaarsnest en Hanevoet-Z.	4.899	2009	2009							
9	282-02	Nieuwe Gender	8.185	2016	2016							
10	282-03	Rioolvervang Bergbezinkbasin Kosmoslaan	4.680	2010	2010							
11	328-00	GRP 2004 - diversen	3.321	2011	2011							
12	328-01	Riolering aanleg Doornakkers - cluster 1	7.725	2010	2010							
13	329-00	GRP 2005 - diversen	1.620	2011	2011							
14	459-00	GRP 1999 - diversen	4.468	2009	2009							
15	459-02	Ongerioleerde panden	1.597	2009	2009							
16	460-00	GRP 2000 - diversen	8.876	2009	2009							
17	460-01	Overstort Beemdstraat	1.916	2009	2009							
18	461-00	GRP 2001 - diversen	3.574	2009	2009							
19	461-01	Vonderkwartier - schoonwaterstelsel	2.116	2009	2009							
20	533-00	GRP 2006 - diversen	1.717	2009	2009							
21	533-01	Rioolvervanging Zeelsterstraat	1.201	2009	2009							
22	533-02	Afkoppelen Woenselse Heide en Tempel West	13.051	2012	2012							
23	533-03	Grondwateroverlast en afkoppelen Genderbeemd	10.321	2012	2012							
24	533-06	GRP: Integrale wijkvernieuwing	5.305	2010	n.n.b.							
25	533-07	Afkoppelen De Tempel	1.022	2015	2015							
26	533-08	Afkoppelen bedrijventerrein Vaalserbergweg	2.414	2012	2012							
27	533-10	Afkoppelen Doornakkers - cluster 2	2.293	2013	2013							
28	576-00	Plaatsen 700 ondergrondse afvalcontainers in Eindhoven	9.565	2011	2011							
29	590-03	Relining Woensel-Zuid 2007	1.259	2009	2009							
30	590-06	Herinrichting De Klerklaan	1.100	2009	2009							
31	590-07	Rioolvervanging 2008	2.326	2010	2010							
32	590-08	Rioolvervanging, afkoppelen en herinrichting	5.707	2012	2012							
33	590-09	Rioolvervanging 2009	6.021	2011	2011							
34	591-00	Deelneming Breedband Eindhoven	1.734	2009	2009							
35	600-03	Grondwateroverlast Genderdal fase 2	1.015	2012	2012							
36	603-03	Waterstructuur Eindhoven Noord	1.726	2011	2011							
37	603-04	Waterstructuur De Burgh eo	2.264	2012	2012							
38	675-00	Restvolume 2010	1.816	2010	2010							
39	676-00	Restvolume 2011	7.068	2011	2011							
40	677-00	Restvolume 2012	7.329	2012	2012							

2.8.4 Projecten met maatschappelijk nut

Uitvoering van maatschappelijk nut projecten heeft in 11 gevallen vertraging opgelopen. Er zijn diverse oorzaken voor de vertragingen: betere afstemming met andere projecten, gewijzigde wet- en regelgeving waardoor een effectievere aanpak mogelijk is, extra inspraak / burgerparticipatie, en een structureel tekort aan eigen personeel met specifieke ervaring.

Het voorlopig ontwerp voor de 2^e Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) lijn die vanaf 2015 Nuunen, het centrum van Eindhoven en de High

Tech Campus met elkaar moet verbinden loopt een half jaar vertraging op door uitgebreide samenspraak en de grote complexiteit van het project. Dit heeft nadelige consequenties voor een door de Provincie toegezegde subsidie voor de realisatie van het project in verband met daaraan gekoppelde voorwaarden/termijnen. Bestuurlijk overleg met de Provincie om de subsidie veilig te stellen loopt, daarnaast is aanvullende financiering voor de realisatie van het volledige HOV-project noodzakelijk.

2. Paragrafen

2.8.5 Projecten Vastgoed

Afwijking projectbudgetten Vastgoed: € 473.000 voordelig. Deze voordelig afwijking is met name het gevolg van een gunstige aanbesteding en strakke projectsturing op het project

Vijfkamplaan. Hierdoor is er een voordeel op de kosten gerealiseerd in relatie tot het voordeel op de kosten is ook een gedeelte van de subsidie naar de SRE teruggevloeid.

Projecten vastgoed

Jaarrekening 2009

Nr.	ID-nr	Omschrijving ID-nummer	Budget x € 1.000	Oorspr. einddatum	Verwachte einddatum	Afwijkingen tov. laatste informatie bestuur:					Knelpunten	Bijsturing
						Planning	Inhoud	Financiën totale project:				
						Lasten	Baten	Resultaat				
1		Renovatie Steentjeskerk	1.000	2009	2011							
2		Redesign Muziekcentrum	4.180	2010	2010							
3		Vijfkamplaan 5 realiseren sport en turnhal	5.600	2008	2009			V 417	N 13	V 404		
4		Herontwikkeling benedenverdieping HST	3.426	2010	2010							
5		Aanpassen sportmedisch centrum Tongelreep	4.133	2009	2010			V 882	N 1.000	N 118		
6		2e indoor sporthal Gennepers Parken	6.950	2012	2012							
7		Lichttoren verbouwing Popel	1.338	2008	2010			N 925	V 1.112	V 187		
						Totaal	V 374	V 99	V 473			

2. Paragrafen

2.9 Burgerjaarverslag

Net als in 2008 is er ook dit jaar wederom voor gekozen om het burgerjaarverslag op te nemen in het Concernverslag. In deze paragraaf wordt kort ingegaan op dienstverlening, burgerparticipatie, klachten en bezwaarschriften.

Dienstverlening

De dienstverlening van de gemeente Eindhoven is in 2009 opnieuw verbeterd. De "zilveren medailles" van onze burgers voor de balies op het Inwonersplein en het Digitaal Loket zijn hiervan de bevestiging.

Stadsbalies

Onze burgers (225.000 bezoekers) waarderen een bezoek aan het Inwonersplein met een rapportcijfer 8,1. De maandelijks gemiddelde 18.700 bezoekers van het Inwonersplein zijn in 90% binnen de norm (20 minuten) aan de beurt. Voor de maandelijks gemiddeld 1.680 bezoekers van het Ondernemersplein is dat 100%. Voor de circa 9.000 bezoekers aan het Werkplein is dat ook 100%.

Www.eindhoven.nl

Het digitaal loket heeft in 2009 17.700 bezoekers gehad. Onze bezoekers waarderen de dienstverlening van het digitaal loket met een rapportcijfer 7,9 in een grootschalig klanttevredenheidsonderzoek dat medio 2009 is uitgevoerd door TNS NIPO. Met behulp van onze burgers is in december 2009 de vernieuwde website (www.eindhoven.nl) in gebruik genomen. De belangrijkste verbeteringen zijn de vereenvoudigde zoekstructuur, de gerelateerde content op iedere pagina, kortere en duidelijkere teksten en de heldere vormgeving. Interessant voor onze burgers is dat in het Digitaal loket voor alle balieproducten van Publiekszaken, waaronder een paspoort of identiteitskaart, rijbewijs en geboorteaangifte, een afspraak kunnen maken. Burgers die het Inwonersplein op afspraak bezoeken worden vrijwel meteen geholpen (servicenorm binnen 5 minuten). In 2009 zijn via Eindhoven.nl ruim 11.000 afspraken gemaakt voor een baliebezoek van het Inwonersplein.

Telefoon

Ook de waardering voor de telefonische dienstverlening is met een 7,6 bovengemiddeld. In het afgelopen jaar is het serviceniveau (het opnemen van de telefoon binnen 20 seconden) gegroeid naar 80% en voor het eerst binnen de streefnorm. Daarnaast heeft de gemeente Eindhoven op 1 november 2009 een nieuw centraal telefoonnummer: 14 040. Inwoners en

ondernemers bellen dit nummer als zij vragen hebben aan de gemeente of een melding willen doen. Het verkorte nummer (14 gevolgd door het netnummer van de gemeente) is gemakkelijk te onthouden en wordt de komende jaren door steeds meer gemeenten ingevoerd.

Post

De behandeling van burgerbrieven is nog steeds niet op het gewenste peil en heeft in vergelijking met de balie, telefoon en webloket nog een forse impuls nodig. Uit "De dienstverleningsmonitor" blijkt dat van alle afgehandelde brieven 23% niet tijdig is beantwoord. Ook is er een forse openstaande voorraad (18.000) waarvan wordt aangenomen dat een groot deel niet meer op tijd afgehandeld kan worden omdat de termijn is overschreden. Wel lukt het om 92% binnen vijf dagen een ontvangstbevestiging te versturen. De postafhandeling is onacceptabel en schadelijk voor het vertrouwen dat burgers en ondernemers in ons als overheid hebben. Bovendien is het inefficiënt omdat het niet tijdig of helemaal niet beantwoorden van brieven leidt tot klachten en veel extra –onnodige– klantcontacten. Met het uitvoeren van een pakket aan maatregelen verwachten we op korte termijn te kunnen voldoen aan de servicenormen die wij voor postbehandeling hebben vastgesteld.

Kwaliteitshandvest

Wij zijn onze burgers en inwoners graag zo goed mogelijk van dienst. Daarom hebben we een kwaliteitshandvest opgesteld met daarin normen waaraan onze service moet voldoen. Met dit kwaliteitshandvest maken we duidelijk waar de gemeente voor staat, wat burgers en ondernemers mogen verwachten en ook wat zij zelf kunnen doen om snel en goed geholpen te worden.

Het kwaliteitshandvest 'Dienstverlening doen we zó' wordt elk jaar geactualiseerd. Dat doet de gemeente aan de hand van feiten en cijfers, maar vooral op basis van de inbreng die inwoners en ondernemers zelf leveren. Net als vorig jaar zijn voor de uitgave van 2010 bijeenkomsten gehouden waarin inwoners en ondernemers hebben gediscussieerd en meegedacht over de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening. Resultaat is een handvest dat steeds beter tegemoetkomt aan de wensen en behoeften van burgers en ondernemers.

Burgerparticipatie

Het verbeteren van de samenwerking met burgers, maar ook op het stimuleren en activeren van mensen om mee te doen, mee te werken en

2. Paragrafen

mee te denken aan stad, buurt of wijk en hen daartoe voldoende in staat stellen staan centraal bij burgerparticipatie. Waar mogelijk worden inwoners vroegtijdig betrokken bij ontwikkelingen, inwoners gestimuleerd om zelf actief te zijn en daarbij waar nodig ondersteunt. Hiermee willen we bereiken dat de betrokkenheid en het zelforganiserend vermogen van burgers

toeneemt (actief burgerschap). Daarnaast wil de gemeente dat burgers zich gehoord en serieus genomen voelen en dat er beter beleid wordt gemaakt (interactief beleid).

Als we naar een aantal effecten kijken van de inspanningen van het afgelopen jaar dan is daar een, wellicht bescheiden, verbetering waar te nemen

	2006	2008	2009
% Eindhovenaren dat zich serieus genomen voelt door de gemeente bij plannen in de buurt, wijk	14%	18%	19%
% Eindhovenaren dat zich verantwoordelijk voelt voor buurt of wijk;	54%	57%	60%
% Eindhovenaren dat zich goed geïnformeerd vindt over de buurt of wijk;	32%	41%	38%
% Eindhovenaren dat meedenkt en meepraat over ontwikkelingen in of buurt of wijk;	17%	19%	21%
% Eindhovenaren dat het belangrijk vindt om zelf invloed uit te oefenen op zaken die voor buurt of wijk van belang zijn;	67%	70%	70%

(cijfers uit de inwonersenquête gemeente Eindhoven 2006, 2008 en 2009)

Een belangrijke ontwikkeling die in het voorgaande jaar in het kader van het uitvoeringsprogramma Burgerparticipatie 2008-2010 heeft plaatsgevonden was de vaststelling van de verordening Samenspraak en Inspraak. Hiermee wordt bevorderd dat er duidelijkheid komt over wanneer, de wijze waarop en de mate waarin inwoners invloed kunnen uitoefenen op ontwikkelingen in de buurt, wijk en stad. De intentie van de spelregels is dat de gemeente in een zo vroeg mogelijk stadium, waar mogelijk, in samenspraak met de inwoners ontwikkelingen voorbereidt, bepaalt, uitvoert en evalueert. Minstens 150 medewerkers zijn in 2009 door het volgen van de cursus 'de weg naar samenspraak' geschoold in het toepassen van samenspraak. Om medewerkers verder bij het proces van samenspraak te ondersteunen is een helpdesk Samenspraak ingericht. Andere in het oog springende activiteiten die in 2009 hebben plaatsgevonden waren:

- de realisatie van 13 buurtcontracten in 2009. Begin 2010 worden 24 buurtcontracten ondertekend;
- de verdere oprichting van steunpunten in de stad. Op het moment zijn er 20 operationele steunpunten/ buurtinfowinkels en 6 steunpunten in voorbereiding;

- de ontwikkeling van een huisstijl om de diverse samenwerkingsprojecten in de stad een 'gezicht' te geven;
- de totstandkoming van de externe wegwijzer Burgerparticipatie om bewoners te informeren over hoe de gemeente omgaat met Samenspraak en Actief burgerschap;
- experimenten met zeggenschap zijn uitgevoerd. Met zeggenschap willen we bereiken dat inwoners mee kunnen bepalen en mee kunnen beslissen wat de gemeente in hun buurt of wijk moet doen en wat daarbij prioriteit moet krijgen.

2. Paragrafen

Uitreikingen

In 2009 zijn uitgereikt:

36	Koninklijke onderscheidingen
02	onderscheidingen van het Carnegie Heldenfonds
01	Koninklijke Erepennig
05	penningen van de stad Eindhoven
02	draaginsignes voor gewonden
01	predikaat hofleverancier.

Klachten

In de klachtenregeling is geregeld dat als u vindt dat een bestuurder of een ambtenaar zich niet correct naar u toe heeft gedragen, u mondeling of schriftelijk (per brief, e-mail of via de website) een klacht kunt indienen. In de Algemene wet bestuursrecht staat waar een klacht aan moet voldoen. De aanleiding voor uw klacht mag niet langer dan een jaar oud zijn. Om uw klacht te kunnen behandelen is het nodig dat u een omschrijving geeft van de gedraging waar het om gaat, wanneer deze heeft plaatsgevonden en door wie. Als uw klacht niet aan de eisen voldoet, neemt de gemeente uw klacht niet in

behandeling. U krijgt altijd bericht waarom daartoe besloten wordt.

De gemeente Eindhoven wil klachten voorkomen. Maar als er klachten komen dan is alles er op gericht om de klacht snel af te doen en om er van te leren. Daarbij kan de klager kiezen voor een formele of informele behandeling van zijn klacht. De formele behandeling leidt tot een uitspraak over het gelijk of ongelijk van de klager. De informele behandeling is vaak een opstap voor een oplossing en begrip van partijen.

De ontwikkeling over de afgelopen jaren:

	2005	2006	2007	2008	2009
Aantal in behandeling genomen klachten	251	225	233	204	265
Formeel afgehandeld	51%	50%	23%	26%	15%
Informeel afgehandeld	49%	50%	77%	74%	85%
Afgehandeld binnen 6 weken			66%	72%	63%
Afgehandeld binnen 10 weken			78%	88%	83%
(Deels) gegrond	43%	54%	32%	57%	36%
Ongegrond	45%	40%	56%	39%	56%
Geen oordeel	12%	6%	12%	4%	8%

NB Genoemde percentages zijn gebaseerd op de in dat jaar ingediende en afgehandelde klachten. Klachten die qua behandeling over een jaargrens heen gaan, zijn daarin niet meegenomen.

Het aantal informeel behandelde klachten is in de afgelopen jaren steeds verder toegenomen. Uit een meting van de tevredenheid van klagers over de behandeling van hun klacht blijkt een tevredenheid van 100%, dat wil zeggen: alle respondenten zouden bij een eventuele toekomstige klacht voor dezelfde manier van behandelen kiezen.

Waar in 2008 een daling in de afhandelingstermijn te zien was, is deze in 2009 sterk opgelopen. Dit is een gevolg van tijdelijke onderbezetting van het aantal klachtenbehandelaren. De verwachting is dat de afhandelingstermijn in de tweede helft van 2010 weer een dalende lijn laat zien. De in 2009 verwachte centralisatie van klachtenbehandelaren zal in de loop van 2010 gerealiseerd worden.

Klachten zijn een graadmeter van de kwaliteit van de organisatie. Ook in 2009 zijn naar aanleiding van klachten processen en procedures opnieuw tegen het licht gehouden en verbeterd.

Bezwaarschriften

De behandeling van bezwaarschriften richt zich steeds meer op een klantgerichte benadering. Dit betekent onder meer dat betrokken partijen in het proces serieus genomen worden. In dat kader wordt getracht om te bezien of er mogelijkheden zijn om de problematiek via een minder formeel traject (minnelijk overleg) op te lossen. Ook is een tijdige (formele) afhandeling van de bezwaarschriften klantgericht en is dit ook een van de doelstellingen. Een doelstelling die bovendien kracht wordt bijgezet door de invoering van de Wet Dwangsom, die het

2. Paragrafen

mogelijk maakt dat een dwangsom wordt verbeurd bij overschrijding van de wettelijke termijnen.

De ontwikkeling van de ingediende bezwaarschriften over de afgelopen jaren laat een volgend beeld zien:

	Ingekomen	afgedaan	Binnen termijn	'andere aanpak'
2007	1672	1504	694 (46%)	350 (20%)
2008	1595	1627	1034 (62%)	530 (33%)
2009	1765	1601	1200 (75%)	600 (37,5%)

Het aantal ingediende bezwaarschriften is het afgelopen jaar toegenomen. Dit is een gevolg van een aantal bijzondere zaken (besluiten) die in 2009 speelden en die geleid hebben tot een groot aantal bezwaarschriften. Het betreft hier onder meer de perikelen rondom de heiwerkzaamheden in het Stadionkwartier en in het vervolg daarop de nadeelcompensatieregeling, hernummering van garageboxen, handhavingsbesluiten als gevolg van de aanwezigheid van hennepkwekerijen in woningen, striktere toepassing van de subsidieregeling en geweigerde ontheffingen in het kader van de Winkelsluitingswet.

In 2009 is opnieuw het aantal bezwaarschriften gestegen dat binnen de wettelijk gestelde termijn is afgehandeld. Ten opzichte van 2008, waar het percentage 63% (1034 zaken) bedroeg, is er een stijging gerealiseerd van 13%, 75% (1200) in 2009. Ook het aantal zaken dat via de 'andere aanpak', het via minnelijk overleg zoeken naar oplossingen, zijn afgedaan, is gestegen van 33% in 2008, naar 37,5 % in 2009.

Onderstaande cijfers geven een beeld van de gerechtelijke procedures over de afgelopen jaren.

	Ingekomen	afgedaan	gegrond/toegewezen	ingetrokken
2007	299	426	136 (32 %)	54 (13 %)
2008	246	246	71 (29 %)	45 (18 %)
2009	276	232	61 (26 %)	63 (27 %)

Hoewel het aantal ingediende procedures het afgelopen jaar weer ligt is gestegen, valt het op dat het aantal gerechtelijke procedures dat gegrond wordt verklaard, zowel in percentage als in aantallen afneemt. Opvallend is ook dat het percentage van deze procedures dat wordt ingetrokken toeneemt.

2. Paragrafen

Thema's

3

- 3.1 Inleiding
- 3.2 Bestuurlijke programma's
- 3.3 Raadsthema's

3. Thema's

3.1 Inleiding

Bestuurlijke programma's

In dit hoofdstuk wordt allereerst verantwoording afgelegd over de bestuurlijke programma's. Deze programma's, 12 in totaal, vormen de strategische agenda voor deze bestuursperiode en zijn vanuit het coalitieakkoord Eindhoven Eén bij de programmabegroting 2007-2010 als zodanig geformuleerd. Van deze 12 programma's wordt in dit hoofdstuk aangegeven welke doelen we met deze speerpunten nastreven en de activiteiten die we in 2009 daarvoor hebben uitgevoerd.

Het betreffen:

Meedoen	3.2.1
Brainport	3.2.2
Actieve jeugd (inclusief Talentcentres)	3.2.3
Wonen / wijkvernieuwing	3.2.4
Bereikbaarheid	3.2.5
Burgerparticipaties	3.2.6
Duurzaamheid en klimaatbeleid	3.2.7
Arbeidsmarktbeleid	3.2.8
Design en licht	3.2.9
Strijp S	3.2.10
Veiligheid	3.2.11
Cultuur Totaal	3.2.12

Raadsthema's

Tevens wordt verantwoording geven over de raadsthema's. De raadsthema's zijn onderwerpen waarvan door de raad bij de start van de jaarrekening is aangegeven hierover extra informatie te willen terugvinden. Over het algemeen zijn het onderwerpen welke tijdelijk extra bestuurlijke aandacht vragen. Voor deze jaarrekening zijn door de raad een drietal thema's gekozen, te weten:

Grotestedenbeleid (GSB)	3.3.1
Vastgoed	3.3.2
Personeelsbeleid	3.3.3

De informatie die gegeven wordt voor zowel bestuurlijke programma's als voor de raadsthema's is in bepaalde mate overlappend met andere delen waarover verantwoording wordt afgelegd in het Concernverslag. In sommige gevallen is er dan ook voor gekozen om de informatie op te nemen bij de thema's en elders in het Concernverslag hierna te verwijzen.

3. Thema's

3.2 Bestuurlijke programma's

3.2.1 Meedoen

Programmaorganisatie

Portefeuillehouder : H.M. Don

Commissie : Maatschappelijk Zorg Financiën en Personeel & Organisatie

Relatie met andere programma's

Het programma Meedoen is thematisch en heeft daardoor veel raakvlakken met andere speerpuntprogramma's, diensten en projecten binnen de gemeente Eindhoven. Allereerst is er een nauw verband met het programma arbeidsmarktbeleid. Meedoen gaat immers om participatie in de samenleving en de meest evidente vorm daarvan is het hebben van betaald werk of vrijwilligerswerk als opstap naar betaald werk. Ook is er een groot raakvlak met het programma Actieve Jeugd. Jeugd is een speciale aandachtsgroep binnen het programma Meedoen vanuit het perspectief dat preventie essentieel is om toekomstige sociale uitsluiting te voorkomen. Daarnaast zijn er duidelijke raakvlakken met het gebiedsgericht werken, de krachtwijken en burgerparticipatie. Meedoen wil dicht bij de bewoners en de buurten opereren. Daar waar de nood het hoogst is, bijvoorbeeld door een opeenstapeling van problemen, zal het zwaartepunt komen te liggen.

Los van de bestuurlijke programma's zijn er veel raakvlakken met andere onderdelen binnen de gemeente, zoals diversiteitbeleid, de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wet werk en bijstand, inburgering, lokaal gezondheidsbeleid, Cultuur Totaal, Stedelijk Kompas en seniorenperspectief.

Wat hebben we bereikt?

Doelen

Het motto van Meedoen is: iedereen doet mee en ieder talent telt. We willen uitsluiting door sociale, financiële, psychische of fysieke problemen tegengaan en de zelfredzaamheid en de talenten van inwoners versterken door:

- ◆ Het vergroten van de deelname aan het sociale leven;
- ◆ Het verbeteren en ondersteunen van de inkomenssituatie;
- ◆ Het vergroten van de normatieve integratie (waarden, normen en binding met de samenleving)
- ◆ Het verbeteren van de toegang tot en beschikbaarheid van allerlei voorzieningen.

Het programma Meedoen moet ertoe leiden dat de inwoners van Eindhoven voelen én ervaren dat ze erbij horen. De hoogste nood zit bij de kwetsbaren in onze stad: de dak- en thuislozen; chronisch zieken en gehandicapten; mensen met een laag inkomen; jongeren; senioren en laaggeletterden in de Nederlandse taal. Zowel sociaal als financieel nemen we drempels weg. Uiteindelijk moet dit ertoe bijdragen dat minder Eindhovenaren zich eenzaam voelen, dat mensen hun talenten kennen en benutten en dat meer inwoners actief meedoen in onze samenleving. In januari 2010 is een Raadsinformatiebrief aangeboden met daarbij een overzicht van de tot dan uitgevoerde activiteiten binnen het programma, alsook de bereikte resultaten.

Effect indicatoren

De doelstellingen van Meedoen zijn ambitieus en kunnen alleen bereikt worden door vele organisaties en hun activiteiten. Daarom wordt voor de effectmeting van de beoogde doelen gebruik gemaakt van de informatie zoals die in de stadsmonitor staat. De cijfers voor 2009 zullen later dit jaar beschikbaar komen.

	Realisatie 2006	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009
Meer Eindhovenaren gaan participeren				
Leefsituatie-index				
Alle Eindhovenaren (stedelijk gemiddelde)	103	104	105	106
Afwijking van gemiddelde voor degenen met een laag inkomen	-10	-10	-9	-8
Afwijking van gemiddelde voor degenen met een lage (of geen) opleiding	-8	-7	-7	-7

3. Thema's

	Realisatie 2006	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009
Afwijking van gemiddelde voor de niet-westerse allochtonen	-9	-7	-6	-6
Afwijking van gemiddelde voor de 65-plussers	-11	-10	-10	-8
Niet meedoen*				
% Eindhovenaren dat niet meedoet (stedelijk gemiddelde)	7%	5%	5%	4%
% dat niet meedoet van Eindhovenaren met een laag inkomen	15%	11%	10%	8%
% dat niet meedoet van Eindhovenaren met geen of lage opleiding	15%	12%	10%	11%
% dat niet meedoet van niet westerse allochtonen	14%	8%	5%	6%
% dat niet meedoet van 65-plussers	19%	16%	16%	15%
Sociaal isolement				
% Eindhovenaren in een sociaal isolement **	7%	6%	5%	6%
% 65-plussers in een sociaal isolement	10%	8%	6%	9%
Het aantal dak- en thuislozen in Eindhoven neemt af				
Het aantal feitelijke dak- en thuislozen		941	-	
Overlast van deze groep vermindert				
Meldingen bij politie van overlast door doelgroep***	1146	1.415	1.265	
% Eindhovenaren dat aangeeft dat openbare dronkenschap en/of drugsoverlast voorkomt in de buurt	32%	35%	-	
De sociale cohesie neemt toe				
% Eindhovenaren dat vindt dat de mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan	66%	66%	-	
perceptie van sociale klimaat van de woonomgeving	5,9	5,9		

Wat hebben we daarvoor gedaan?

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING</u> + of 0 of -/	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u> (in geval van afwijkingen)
Verbinding		N.v.t
Diversiteit		Zie ook Raadsprogramma 2.; Zorg en Welzijn. Collegeproduct 2.4.03 diversiteitbeleid
- Vrijwilligerswerk interculturalisatie	+	Inzet 1001 kracht waarbij vrijwilligerspunt nadrukkelijk betrokken is
- Allochtone ouderen	+	Multiculturele mantelzorg, woonzorgvoorziening migranten ouderen n.a.v. onderzoek Verwey- Jonker.
- Overlegorgaan OVAA	+	Advies op diverse projecten (armoedemonitor, taalontmoetingen, Marokkanenaanpak) uitgebracht.
- Senioren/thuishuizen	0	Gesprekken gevoerd, resultaat wordt in 2010 verwacht.
- ex-ama project uitvoeren	+	Project succesvol uitgevoerd. Wordt voortgezet in 2010
- voorlichting geven in het kader van diversiteit	+	Aansluiting bij - en cofinanciering voor de emancipatieprojecten Zwarte tulp en Kiezen voor Kansen
- Integratiemonitor	+	Integratiemonitor deel I en deel II zijn

3. Thema's

84

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -/	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009 (in geval van afwijkingen)
		uitgekomen in 2008.
Beleidsprogramma senioren perspectief	+	Uitvoeringsprogramma 2008-2009 is leidend geweest, in 2010 komt een vervolg op dit uitvoeringsprogramma voor 2010-2011, daarin zit ook rapportage. Zie ook Raadsprogramma 2 .
Beloning systeem inburgering	+	Eind 2009 zijn de eerste inburgeraars conform de WI geslaagd voor het inburgeringstraject. Zij hoeven hun eigen bijdrage van € 270.00 niet te betalen. Zie ook Collegeproduct 2.4.05
Woonservice zones	+	Doorontwikkeling van de Woonservice-aanpak (notitie "Koersbepaling Woonservice 2008 t/m 2010" en Rib) en later het jaar een Voortgangsverslag (incl Rib) Speerpunten hierin zijn: de inbedding binnen de gebiedsgerichte aanpak (gerealiseerd) en het realiseren van diverse activiteiten en projecten Zie ook Raadsprogramma2. Zorg en Welzijn. Collegeproduct 2.5.06.
Stedelijk kompas	+	Registratiesysteem is geïnstalleerd en in gebruik, W&S bemensing succesvol afgerond en projectleider was al eerder aangesteld. Zie verder Raadsprogramma 2.3 Maatschappelijke Opvang. Collegeproduct 2.3.02 Opvang en Ondersteuning.
- bemensing coördinatiepunt	+	
- Monitoring en registratiesysteem SK	+	
- Projectleider stedelijk kompas	+	
- Aanschaf apparatuur	+	
Diverse activiteiten		
- Wmo bundelingen doelgroepen vervoer	+	Onderzoek is gestart, resultaten 2 ^e kwartaal 2010, daarna start pilots in relatie met BAPTS.
- Wmo analyse ondersteuning gehandicapten bij deelname sport	+	Juli 2009 is het Sportmaterialen Depot Eindhoven formeel geopend. In 2010 vindt een evaluatie plaats. Zie verder collegeproduct 4.3.0.4 Sportdeelname bevorderen.
- Programmamanager meedoen	+	Beiden hebben in 2009 voor het programma gewerkt. (zie ook collegeproduct 1.1.03.
- Programma medewerker	+	
Vernieuwing		Zie ook Collegeproduct 1.1.03.
Frontline sturing		
- Kruidenbuurt; evaluatieonderzoek uitvoeren	+	Fase 1 experiment gereed. Evaluatie jan 2010. Voortzetting wordt gewenst en uitgewerkt.
- Woensel-west	+	Opstart medio 2009 (Krachtwerkers, monitoring, registratie, Bestuurlijke begeleidingsgroep, kernteams, training met en voor partners, landelijke experiment, ambassadeur H-M Don). Tussen evaluatie komt eind febr 2010 uit.
- De Bennekel	+	
- Doornakkers	+	
- Monitoring frontline sturing	+	
- Deskundigheidsbevordering	+	
- Uitrol in andere wijken	+	
Laaggeletterden		
- project met woonbedrijf	-/-	Na onderzoek bleek het doel van het project reeds behaald, zonder intensieve inmenging

3. Thema's

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -/	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009 (in geval van afwijkingen)
		en financiële bijdrage van Meedoen. In plaats daarvan zijn andere projecten voor laaggeletterden ontwikkeld.
- Deskundigheidsbevordering keten Mercado	+	aan de casemanagers van sector Werk zijn workshops gegeven waarbij het herkennen van laaggeletterdheid bij de clienten onder de aandacht is gebracht. Inmiddels is de workshop een standaard onderdeel van het opleidingscentrum gemaakt, waarbij alle nieuwe casemanagers een workshop krijgen aangeboden.
- Projecten in de buurt met ROC (en partners)	+	Cursusmarkt rondom het thema 'leren' ism sector Mercado, bieb en Stercollege. Groot succes.
Uitvoeren project Turkse en Marokkaanse vrouwen; ontdek je talent en doe mee'	+	Pilot is geslaagd. 3 nieuwe groepen starten regulier. Door succes nu ook ontwikkeling mannen-methodiek. Gereed eind 2009 en start 1 ^e groep in jan 2010.
Dienstbare wijken. (v.h. Voor elkaar): activering en dienstverlening in de wijk aan weinig draagkrachtige ouderen en mensen met beperkingen	-/	Er is draagvlak bij de partners in de stad en een kwartiermaker aangesteld om pilotfase voor te bereiden. Definitief go/nogo hangt af van financieringsmogelijkheden op langere termijn. April 2010 wordt besluitvormingsdocument voorzien.
Communicatie		
- Stedelijk meedoen campagne	+	De stedelijke campagne is voor een groot deel uitgevoerd. Laatste deel hebben we geannuleerd ivm gebrek aan exposure mogelijkheden. Er is vervolgens aangesloten bij de wijkcampagne, die verder is doorontwikkeld middels wijkkranten die in vijf verschillende actiewijken worden uitgebracht. Deze wijkcampagne loopt van oktober 2009 tot maart 2010.
- Periodieke roundtable met organisaties		Heeft nooit in het Meedoen programma gezeten.
- Periodieke roundtable met inwoners		Heeft nooit in het Meedoen programma gezeten.
- Meedoen is een feest; in samenwerking met partners in de stad		Dit onderdeel is uiteindelijk komen te vervallen en staat ook niet vermeld in het definitieve dossier.
Follow-up aanbevelingen task force	+	
Diverse		
- Seminar euocities: social inclusion	+	Vanuit Year of Poverty 2010 heeft E'hoven via Meedoen aansluiting gezocht bij de stedenestafette waarbij Eindhoven een actieve rol zal krijgen die deels door de armoedezant zal worden uitgewerkt.
- Sociaal restaurant	+	Activiteit is succesvol afgerond.
- Kwalitatief onderzoek naar participatie	-/	Verplaatst naar 2010.

3. Thema's

86

Intensiveringen

Voor het bestuurlijk programma Meedoen is door de Raad bij de begroting 2008-2011 het bedrag van € 4.750.000 beschikbaar gesteld. In september 2008 heeft de Raad gekozen voor de inzet van € 3.553.000 voor de activiteiten in de verbindingsslijn (intensivering en continuering staand beleid) en €1.447.000 voor de activiteiten in de vernieuwingslijn.

Vanuit de door de Raad eerder vastgestelde NRE-gelden voor armoedebestrijding is een bedrag van € 250.000 via voormalig WZI toegevoegd. Vanuit het programma Actieve jeugd is bij Talentencentra €40.000 per jaar (2008 t/m 2010) geoormerkt. Daarnaast is de invulling van de Aboutaleb gelden (2008) door Meedoen opgepakt en daarmee was een bedrag van € 600.000 gemoeid.

3. Thema's

3.2.2 Brainport

Programmaorganisatie

Portefeuillehouder : E. van Merrienboer
Commissie : Bestuurlijk en economische zaken

Relatie met andere programma's

Brainport is bij uitstek een programma dat gelieerd is aan meerdere bestuurlijke programma's. Met name zijn te noemen de programma's Arbeidsmarktbeleid, Actieve jeugd, Bereikbaarheid, Veiligheid en Cultuur totaal, Design en Licht, Duurzaamheid en klimaatbeleid en Strijp S. Deze programma's en de daarbij behorende gelden bepalen mede het succes van Brainport. Anderzijds geldt uiteraard ook dat Brainport bijdraagt aan de doelen van die programma's.

Zie ook hetgeen is opgenomen bij de betreffende bestuurlijke programma's.

Wat hebben we bereikt?

Doelen

De centrale opgave van de regio Brainport met Eindhoven als centrumstad is "de transitie van industriële mainport naar toptechnologie- en designregio". Dit met een minder conjunctuurgevoelige economische groei waarbij de leefbaarheid van de stad behouden en versterkt wordt en een zo groot mogelijk deel van de beroepsbevolking ingeschakeld wordt. Te onderscheiden subdoelen zijn:

- Diversificatie van de economische structuur binnen Brainport: Transformatie van een regio met een overwegend dominante maakindustrie naar een internationaal georiënteerde kennisregio waarin de zakelijke en consument gerichte dienstverlening is toegenomen.
- Zorgen voor een aantrekkelijke(re) stad: goed investerings- en vestigingsklimaat voor bedrijven.
- Voldoende aanbod aan personeel: verkleinen discrepantie tussen vraag- en aanbod op de arbeidsmarkt.
- Het stimuleren van ondernemerschap

Op de verschillende subdoelen zijn in 2009 goede resultaten geboekt. In de clusters automotive, hightech systemen, lifetec (medische technologie en life sciences), food en design zijn in de regio Eindhoven sterk ontwikkeld en deze clusters zijn stuk voor stuk erg belangrijk voor de Nederlandse economie. Hiernaast zien we in de Brainportregio en bovengemiddelde groei van vooral hightech starters. Sinds 2002 verviervoudigde het aantal hightech starters in Brainport. Deze groei ligt boven het Nederlandse gemiddelde. Circa 90% van de Brabantse ondernemers kent Brainport en

circa 72% onderstreept het belang van de activiteiten en het programma (Blick Marktonderzoek voor Bedrijvig Brabant). Meer dan de helft van de ondernemers vindt dat Brainport een toegevoegde waarde vormt voor zijn of haar bedrijf. Uit onderzoek van Rabobank Nederland blijkt dat niet alleen industriële bedrijven profiteren van Brainport netwerken, maar ook bedrijven in vervoer, communicatie en zakelijke dienstverlening. Daarnaast groeide de afgelopen jaren de landelijke en Europese erkenning van Brainport. Vanuit de regiokantoren in Den Haag en Brussel is Brainport actief betrokken bij de ontwikkeling en uitwerking van beleid bij Rijks- en Europese overheden.

Effect indicatoren

In april jl. heeft het college ingestemd met een nieuwe monitoringscyclus voor het programma Brainport.

Aangezien Brainport zowel inhoudelijk (economisch, ruimtelijk, sociaal-maatschappelijk) als geografisch (betreft alle SRE-gemeenten) een breed programma is, was het van belang dat het instrumentarium aan een aantal eisen zou voldoen:

- De indicatoren dienen geplaatst te worden de passende context.
- Eenduidig, d.w.z. alle betrokkenen binnen Brainport maken gebruik van dezelfde cijfers;
- (kosten)Efficiënt, d.w.z. niet in afzonderlijke monitoren hetzelfde meten;
- Structureel uitgevoerd;
- Doet recht aan zowel het lokale als het regionale belang van het programma, d.w.z. dat sommige indicatoren bijvoorbeeld specifiek voor de stad Eindhoven gemeten moeten worden en anderen juist voor de regio;

Bovenstaande voorwaarden, vertaald naar een concreet instrumentarium leveren de volgende 3, elkaar aanvullende instrumenten op:

1. Brainport Monitor. De Brainport Monitor wordt jaarlijks in het voorjaar door de Stichting Brainport, inmiddels Brainport Development, opgeleverd.
2. Stadsmonitor. Jaarlijks in juni wordt de Stadsmonitor door de raad vastgesteld. Hierin is een aantal indicatoren voor Eindhoven opgenomen die van belang zijn voor Brainport

3. Thema's

88

- zoals ten aanzien van bereikbaarheid en vestigingsklimaat.
3. Economie Monitor. In het najaar van 2009 zal door de afdeling BiO van de gemeente een nieuwe Economiemonitor worden gepubliceerd. Deze monitor heeft als doel om de concrete resultaten van het economisch

beleid in Eindhoven te kunnen meten en zichtbaar te maken.
Begin 2010 zal het programma Brainport geëvalueerd worden. De drie monitoringinstrumenten zullen hier belangrijke input voor leveren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -/-	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Subsidie aan brainport development	+	Eindhoven is een van de vaste financiers van Brainport Development. Hiermee wordt de realisatie van de Brainport Navigator, de regionale innovatie-agenda, mede gefinancierd.
Gemeentelijke projecten	+	De gemeentelijke projecten onder het Brainport-programma zijn deels gerealiseerd in 2009, deels worden ze afgerond in 2010. Voor een specifieke toelichting per project zie ook de toelichtingen bij het collegeproduct cq programma-onderdeel Brainport.

Intensiveringen

Voor het programma is voor de jaren 2007-2010 een totaal bedrag van € 16 miljoen beschikbaar, verdeeld over:

- Meerjaren Uitvoeringsplan Stichting Brainport 2007-2010: jaarbudget € 1,8 miljoen
- Meerjaren Uitvoeringsplan Brainport Eindhoven : jaarbudget € 2,2 miljoen

Naast deze € 16 miljoen wordt voor de realisatie van het Eindhovense Brainport-programma in

brede zin ook een beroep gedaan op eigen investeringsmiddelen, NRE-gelden als extra financieringsbron en reguliere begrotingsmiddelen.

Buiten de gemeente Eindhoven kent Brainport als brede strategie meerdere financieringsbronnen te weten SRE, gemeente Helmond, financieringsfonds Stedelijk gebied, provincie etc.

3. Thema's

3.2.3 Actieve jeugd

Programmaorganisatie

Portefeuillehouder : M. Mittendorff

Commissie : Jeugd, Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur

Relatie met andere programma's

Het programma Actieve Jeugd heeft raakvlakken met bijna alle andere programma's. Actieve Jeugd is in hoge mate betrokken bij de programma's Meedoen (voorkomen van en terugdringen van sociale uitsluiting, arbeidsmarktbeleid, signaleren van multiprobleemsituaties in het gezin), Brainport (kennisontwikkeling, stimulering techniekeducatie, talentontwikkeling en maximale ontplooiing) en Veiligheid (aanpak risicojeugd; terugdringen overlast en criminaliteit zodanig dat ontplooiingsmogelijkheden weer de overhand krijgen). Een belangrijk speerpunt voor Actieve Jeugd is de inzet in de krachtwijken. Wat de wijk vraagt en wat de wijk nodig heeft als het gaat om (toekomst)perspectief voor jongeren en hun gezinnen, is bepalend voor onze inspanningen.

Wat hebben we bereikt?

Doelen

We willen bereiken dat alle jongeren in Eindhoven hun talenten optimaal herkennen en ontwikkelen op zo'n manier dat ze uitgroeien tot zelfstandige, sociaal betrokken burgers. We vinden het belangrijk dat ze met plezier invulling geven aan hun persoonlijke ontwikkeling en dat ze daarbij ook een actieve bijdrage leveren aan het sociaal klimaat in Eindhoven. Dit wordt vertaald in de volgende subdoelstellingen:

- Ouders en kinderen met hulpvragen worden eerder, beter en sneller geholpen;
- Jongeren zijn door hun passende opleiding goed in staat te starten op de arbeidsmarkt;
- Jongeren verkrijgen middels passende en plezierige vrijetijdsbesteding een goed evenwicht tussen inspanning en ontspanning
- Door hun talent optimaal te ontplooiën; ontwikkelen jongeren zich tot zelfstandige, zelfbewuste en participerende burgers;
- Jongeren leveren een actieve bijdrage aan het maatschappelijke leven in Eindhoven.

Realisatie 2009:

Bij 'Actieve jeugd en onderwijs', zijn er doelstellingen op het brede spectrum van onderwijs en arbeid, vrije tijd en maatschappelijke participatie, zorg en talentontwikkeling. Alle activiteiten van het bestuurlijk programma Actieve jeugd zijn inmiddels gerealiseerd of in de

steigers gezet. Ze leveren alle een belangrijke bijdrage aan de doelstelling dat alle jongeren in Eindhoven hun talenten optimaal herkennen en ontwikkelen op zo'n manier dat ze uitgroeien tot zelfstandige, sociaal betrokken burgers. De LEA 12- en 12+ zijn vastgesteld door de raad en zijn inmiddels verder uitgewerkt. Zo is met betrekking tot 12- de zorgstructuur (op basis van de ITJ-pilot) vastgesteld, is een verkenning gedaan over de wenselijke toekomst met betrekking tot VVE en tot slot is het tegengaan van segregatie in het basisonderwijs een belangrijk actiepoint geweest hetgeen geleid heeft tot het raadsbesluit "Bevorderen van integratie op SPIL-centra". Ten aanzien van de educatieve agenda 12+ kan gemeld worden dat het thema Voortijdig schoolverlaten uitvoerig aan de orde is geweest hetgeen geleid heeft tot het realiseren van een regionaal arrangement en van regionale plusvoorzieningen zoals een vernieuwde Rebound, School 23 en eSMS. Het Centrum voor Jeugd en Gezin was een van de majeure speerpunten in dit bestuurlijk programma. Dank zij de extra middelen uit dit programma is het Centrum een sterke voorziening geworden waarvan de meest opvallende activiteiten zijn: de casusregisseurs die alle complexe gezinscasussen regisseren, de gezinscoaches die gezinnen intensief begeleiden en tot slot de medewerkers opvoedingsondersteuning die in de wijken met name die doelgroep bereiken die veel baat hebben bij tijdelijke ondersteuning. In het regionale jongerenloket is de unit ambulante gerealiseerd. Deze unit begeleidt die jongeren voor wie de afstand tot de arbeidsmarkt erg groot is en die daardoor dreigen af te haken. Ook de jongeren die uit de jeugdzorg komen worden vanuit deze unit begeleid naar onderwijs en arbeidsmarkt. Op het terrein van het jongerenwerk is begin 2009 de nota jongerenwerk vastgesteld en hierbij is tevens de benodigde formatie structureel op orde gebracht. Ook de nota Aanpak Marokkaanse Risicojeugd werd vastgesteld. Hierdoor werd het mogelijk om 4 actielijnen te realiseren: opvoedingsondersteuning, onderwijs/arbeid, gezinscoaches en straatcoaches en extra inzet op de communicatie met de Marokkaanse gemeenschap.

3. Thema's

Effect indicatoren

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Aantal voortijdige schoolverlaters (schooljaar)	681	678	585	585 *
Participatie aan sport (4-11 jaar, 4 jaarlijks)		79%	82%	nmb
Participatie aan sport (15-23 jaar)	68%	72%	74%	69%
Participatie aan kunst en cultuur (15-23 jaar)	92%	89%	90%	93%
Participatie aan vrijwilligerswerk (15-23 jaar)	27%	36%	38%	37%
Jeugdwerkloosheid (NWW'ers < 23 jaar; absoluut)		150	150	1-1-2009 193 / begin 2010 414
Jeugdwerkloosheid (% op het totale aantal NWW'ers)		2,4%	2,4 %	3,2%

*) Over het schooljaar 2008/2009 zijn de voorlopige cijfers van OCW inzake het aantal voortijdige schoolverlaters opgenomen. In oktober 2010 verschijnen de definitieve cijfers.

In de (concept) Stadsmonitor 2009 is een uitgebreide monitoring van Actieve Jeugd en Onderwijs opgenomen. Een gedeelte van die indicatoren is in voorliggend bestuurlijk programma verwerkt. Een aantal andere indicatoren is terug te vinden bij de effectindicatoren van relevante collegeproducten.

Toelichting op de afwijking

De deelname aan vrijwilligerswerk is in 2008 sterk toegenomen, van een kwart naar ruim een derde van de jongeren van 15-23 jaar. In 2009 ligt dit eveneens op ruim eenderde. De stijging vanaf 2008 is waarschijnlijk toe te schrijven aan de maatschappelijke stage die in het

onderwijscurriculum van middelbare scholen is opgenomen.

Het aantal jeugdige werklozen is in januari 2010 een heel stuk hoger dan in voorgaande jaren, hoewel de stijging minder groot is dan op basis van de economische crisis werd verwacht. Bovendien was de uitgangssituatie in 2008 relatief gunstig, omdat toen de jeugdwerkloosheid zeer laag was in vergelijking met alle voorgaande jaren. In 2004 bedroeg het aantal NWW'ers onder 23 jaar nog 875, per 1 januari 2009 was dat aantal 193. Door de kredietcrisis is deze positieve trend weer de andere kant uit gebogen; per januari 2010 ligt het aantal jeugdige NWW'ers tot 23 jaar op 414. Uitgaande van de leeftijd tot en met 27 jaar gaat het in 2010 om 1017 personen. In het kader van de wet WIJ is dit een belangrijke indicator.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING</u> + of 0 of -	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Ten behoeve van doelgroep 12-		
Versterking en vernieuwing van bestaande beleid (SPIL, educatieve agenda 12-, centrum jeugd en gezin)	+	Stedelijk SPIL- projectmanagement is ingevoerd. Er is een handboek SPIL ontwikkeld met alle info over SPIL en de ontwikkelde instrumenten. Aanpak kindermishandeling is voortvarend ter hand genomen. Eindhoven is hierbij centrumgemeente voor de regio. In november 2009 is ingestemd met de evaluatie actieplan versterking Ketenregie Spilcentra. Taken mbt onderwijshuisvesting zijn

3. Thema's

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING ■ of 0 of ■ ■	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
		ondergebracht bij Vastgoed. Zie verder bij onderdelen CJG en LEA.
Uitbreiding van schoolmaatschappelijk werk (dekkend netwerk)	+	Uitbreiding heeft plaatsgevonden en er is sprake van een stedelijk dekkend netwerk: po, vo en mbo.
Aanpak segregatie en bevorderen integratie	+	Geplande activiteiten (bijv ouder-initiatieven) hebben plaats-gevonden en zijn geëvalueerd. Besloten is een plan te maken voor extra inspanning. Hiervoor is ondertussen een raadsvoorstel aangenomen.
Bewegingsonderwijs	+	Middels de inzet van 19 combinatiefunctionarissen (rijksregeling) heeft met name de sportstimulering een geweldige stimulans gekregen.
Gezonde leefstijl	+	De aanpak van obesitas door de GGD is gestart. De regionale aanpak Alcohol gebruik 16- is opgestart. Doordat thema gezonde school niet als prioritair thema in de LEA werd gehonoreerd ontbraken daardoor middelen om dit thema uit te werken.
Cultuur- en techniekeducatie	+	Deze onderdelen zijn uitgewerkt in de specifieke talentcentra cultuur en techniek.
Het versterken van de zorgstructuur op scholen en het zorgen voor aansluiting van die zorgstructuur op het Centrum Jeugd en Gezin	+	Eind 2009 is de pilot ITJ (Integraal toezicht jeugdzaken) afgerond. De daarin ontwikkelde zorgstructuur wordt in de stad verder uitgezet. Pilot bijscholing zorgteams is afgerond.
Talentontwikkeling binnen en buiten school.	+	In december 2009 is de raad op de hoogte gebracht van de ontwikkelde plannen en realisatie talentaspecten: sport, cultuur, techniek en meedoen.
Ten behoeve van doelgroep 12+		
Uitvoeren actieplan Terugdringen Voortijdig Schoolverlaten: gericht op een sluitende aanpak van voortijdig schoolverlaten.	+	Overzicht opgesteld van alle projecten in dit kader. Gezamenlijk plan voor eSMS (Eindhovense sociaal maatschappelijke school) ontwikkeld. Opening begin 2010. Uitbreiding van capaciteit jongerencoaching gerealiseerd. Onderwijsmonitor VO gerealiseerd. Plan ontwikkeld voor Plusvoorziening (rebound, school 23, esms), wordt begin 2010 afgerond. Rapport met betrekking tot regionale aanpak autisme werd opgeleverd, vervolg wordt opgepakt door de samenwerkingsverbanden.
Ontwikkeling van talent: bevorderen dat kinderen ontdekken waar zij goed in zijn en de kans bieden zich binnen de eigen mogelijkheden optimaal te	+	Zie talentontwikkeling binnen en buiten de school.

3. Thema's

92

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING ■ of 0 of ■ ■	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
ontplooiën. Uitgangspunt daarbij is: elk talent – en elke vorm van talent- telt.		
Uitbouwen van het CJG tot een spilfunctie voor alle preventieve jeugdtaken inclusief een sluitend signaleringssysteem en het coördineren van zorg bij multiprobleemgezinnen	+	Begin 2009 is het werkplan 2009/2010 vastgesteld. Het stedelijk overleg ter zake complexe casussen kreeg ruim 300 casussen voorgelegd. In de hele stad wordt bijgeschoold middels het Triple P programma. Begin 2010 is een evaluatie CJG gepland.
Invoeren pilot opvoedingsondersteuning binnen het voortgezet onderwijs	+	Op twee VMBO's loopt een pilot opvoedingsondersteuning. Het doel van deze pilot is het nagaan of dezelfde succesvolle praktijk zoals die op alle SPIL-centra plaatsvindt ook op het VO zou kunnen plaatsvinden. Centrale activiteit hierbij is het werken de VMBO's met ambulante opvoedingsondersteuners, zodat specifieke doelgroepen, die tot op heden de weg naar ondersteuning en hulpverlening moeilijk weten te vinden, als nog deze ondersteuning krijgen.
Het schoolmaatschappelijk werk binnen het voortgezet onderwijs wordt uitgebreid (een dekkend netwerk, ook binnen het MBO)	+	Is gerealiseerd. Wel dient opgemerkt te worden dat deze structurele uitbreidingen nog niet van structurele middelen zijn voorzien. Het MBO heeft ook van het rijk extra middelen voor schoolmaatschappelijkwerk gekregen.
Uitvoeren pilot project aanpak risicojeugd	+	In 2009 heeft de gemeenteraad de nota Aanpak Marokkaanse Nederlandse risicjongeren vastgesteld. Middels 4 actielijnen wordt uitvoering gegeven aan de doelstelling: <ul style="list-style-type: none"> - opvoedingsondersteuning - arbeid en scholing - drang en dwang - communicatie Op alle actielijnen is actie lopend. Ook landelijk zijn we actief in de groep van "22 Marokkaangemeenten".
Realiseren van een Jongerenloket voor jongeren vanaf 12 jaar waarin zowel onderwijs (beroeps- en opleidingskeuze, schoolbegeleiding) als arbeid (stageplaatsen), als vrije tijd (verenigingsleven, urban culture mogelijkheden) en zorgthema's laagdrempelig voor jongeren onder de aandacht komen en van waaruit integraal casemanagement wordt uitgevoerd om uitval te voorkomen c.q. op te vangen met partners in de stad	+	Jongerenloket als kleinschalig project is gestart in 2008. N.a.v toenemende problematiek jeugdwerkloosheid en invoering wet WIJ is het project in 2009 opgeschaald tot een regionaal jongerenloket en ingebed in het Werkplein Mercado. De oorspronkelijke doelstelling (trajecten voor jeugd met complexe problematiek) wordt met name gerealiseerd in de unit Ambulant van het Regionale Jongerenloket. Eind 2010 is een evaluatie van het

3. Thema's

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING ■ of 0 of ■ ■	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Verdiepen en herpositioneren van jeugd- en jongerenwerk	+	Jongerenloket gepland. De raad heeft in 2009 de nota Jeugd- en jongerenwerk vastgesteld en de formatie is structureel op sterkte gebracht. Het beoogd resultaat is een versterking van de jeugdketen waarbij intensief wordt samengewerkt tussen wijkagent, wijkcoördinator, veiligheidshuis, jongerenloket en Centrum voor jeugd en gezin. Daarnaast wordt beoogd dat de relatie tussen (kwetsbare) jongeren in de buurt en positieve activiteiten zoals sport en cultuur/muziek middels combinatie werkers worden versterkt. Uiteindelijk effect zal moeten zijn een toename van jongeren die op positieve wijze hun talenten ontwikkelen en daarmee aan hun toekomst werken en daardoor een afname van jongeren die een ongezonde leefwijze hebben en de buurtbewoners een gevoel van onveiligheid bezorgen.
Verbeteren en uitbreiden van Ruimte voor Jongeren	+	In de nota jongerenwerk (raad juni 2009) is ook aandacht besteed aan het aspect van de fysieke voorzieningen. Op basis van werkzaamheden van een specifieke raads werkgroep is een uitspraak gedaan over mogelijke uitbreiding in Woensel en aandacht voor Blixembosch. Voor de zomervakantie 2010 wordt hierover een voorstel van het college verwacht.
Bieden van een experimenteerruimte voor jongeren: we willen jongeren ruimte geven te experimenteren met hun creatieve-, maatschappelijke- en ondernemingsvaardigheden. Hun eigen ideeën en uitwerking staan hierbij centraal.	+	Met aanvulling vanuit de Aboutaleb – gelden is het project “knutselexpeditie” binnen krachtwijken uitgezet waardoor experimenteerruimtes zijn gecreëerd.
Bieden van gezinscoach in Multiprobleem gezinnen	+	Is gerealiseerd. Er zijn in het Centrum voor jeugd en gezin inmiddels 4 gezinscoaches aangesteld die werken op basis van vrijwillige deelname en 2 coaches die werken op basis van dwang/drang.
Meerjaren afspraken met onderwijs in Lokale Educatieve Agenda's (LEA's)	+	Begin 2009 zijn de LEA 12- en LEA 12+ door het onderwijsveld vastgesteld. Nadien werden deze definitief door de raad vastgesteld met daarbij de aanwijzing van de prioritaire thema's.

3. Thema's

94

Intensiveringen:

12 plus en 12 min incidenteel:	€ 9.200.000,-
12 min structureel Spil	€ 500.000,-
12 min structureel bibliotheek	€ 75.000,-
12 plus structureel	€ 1.500.000,-

3. Thema's

3.2.4 Woningbouwproductie en wijkvernieuwing

Programmaorganisatie

Portefeuillehouder : M. Fiers

Commissie : Wonen en Ruimte

Woningbouwproductie

Relatie met andere programma's

De relatie met het raadsprogramma Wonen is groot. In dit raadsprogramma zijn de afspraken over woningbouwproductie, doelgroepen, woonkwaliteit en leefbaarheid vastgelegd. Het programma Woningbouwproductie is in feite een klein onderdeel van het totale programmaonderdeel en bedoeld als extra stimulant ten opzichte van het reguliere programmaonderdeel. Tevens bestaat een relatie met de programma's Burgerparticipatie (met betrekking tot de inspraakprocedures), Duurzaamheid (o.a. GPR voor de woningen) en Strijp S (als onderdeel van de woningbouwopgave die gerealiseerd dient te worden). Ten slotte bestaat natuurlijk een duidelijke relatie met het programma Wijkvernieuwing.

Wat hebben we bereikt?

Doelen

Wij willen zorgen voor een kwalitatief en kwantitatief goed woningaanbod door het vergroten en versnellen van de woningbouwproductie. Daarbij streven we naar een gemiddelde woningproductie van 1.500 woningen per jaar in de periode 2005-2010 (afspraken van SRE met het Rijk). Van deze opgave dienen in totaal (binnen de netto uitbreiding) 1.340 woningen in de sociale sector gerealiseerd te worden.

Het nieuwbouwprogramma 2005-2010 is voor de gemeente Eindhoven als volgt onderverdeeld:

TOTAAL aantal bruto te bouwen woningen	: 7.500 (waarvan 1.340 in de sociale sector)
A. Uitleglocaties	: 3.500
B. Bebouwd / uitbreiding / centrum	: 850
C. Bebouwd / uitbreiding / overig	: 1.250
D. Bebouwd / vervanging	: 1.900 (o.a. binnen wijkvernieuwing)

In 2009 worden er nieuwe afspraken met het Rijk en SRE gemaakt voor de woningbouwproductie voor de periode 2010-2015

Effectindicatoren

Stand van zaken woningbouw:

Jaartal	Begroot	Totaal bruto productie	Totaal netto productie	Bruto productie vrije sector	Bruto productie sociale sector	Onttrekkingen vrije sector	Onttrekkingen sociale sector
2005	1.500	618	611	424	194	7	0
2006	1.500	1.138	684	740	398	126	328
2007	1.500	995	448	603	392	105	442
2008	1.500	992	- 5	432	560	261	736
2009	1.500	1.771	1.659	910	861	34	78
Totaal	7.500	5.514	3.397	3.109	2.405	533	1.584

3. Thema's

96

Wat hebben we daarvoor gedaan?

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Algemene acties ter vergroten en versnellen van de woningbouwproductie		
Duidelijke focus en hoge prioriteit in het vergunningverleningproces voor nieuwe locaties die in ontwikkeling zijn gebracht en projecten die nog mogelijk voor 2010 opgeleverd kunnen worden. Hierdoor kan snel gestart worden met de bouw.	+	Realisatie van 1.771 woningen in 2009 (doelstelling was 1500 woningen per jaar) ondanks de kredietcrisis die in september 2008 gestart was.
Sneller afhandelen van de contractfase en de bouwvergunningprocedures.	+	Projecten waar bouwvergunning voor ontvangen is en waar prioriteit aan gehangen is, wordt zo snel mogelijk afgehandeld. Voorbeeld is Striip S veld E, dat versneld is, gezien de wettelijke termijn die ervoor stond.
Verbeteren van de monitoring van de woningbouwproductie met name voor opgeleverde woningen.	+	VTH heeft haar onvolkomenheid voor het jaar 2008, waar 228 projecten te weinig gemeld waren ingehaald door in 2009 1.999 woningen te melden (1.771 daadwerkelijk gerealiseerd in 2009).
Uitleglocaties		
In landhof wordt gestart met Collectief particulier opdrachtgeverschap. Voor eind 2009 worden tussen de 80 en 100 woningen opgeleverd.	0	CPO Landhof heeft meer tijd nodig oa door de grondprijzende discussie. Daarover is op 11 november 2009 een akkoord bereikt en Landhof Zuid gaat nu door, aangezien de grondkosten akkoord zijn.
Bebouwd/uitbreiding/centrum		
Oprichten NV wonen boven winkels. Het project de Demer zal eind 2009 worden opgeleverd	+	De NV Wonen boven winkels is opgericht. Het project aan de Demer (Ronde de Admirant, onderdeel Vijksteeg) met 28 appartementen is in 2009 opgeleverd.
Bebouwd/ uitbreiding/overig		
Het project kantoren ombouwen naar woningen zal worden gestart.	+	Stap 1; longlist en shortlist is gemaakt stap 2; inventarisatie van kansrijke functies; aanzet is gemaakt.
Bebouwd/vervanging		
Daar waar een bouwvergunning is verleend, sturen we actief op de daadwerkelijk realisatie.	+	Nieuwe projecten die net bouwvergunning hebben zijn gestart met de bouw, zoals Waterrijk 5b en Gerretsonlaan, doordat actief gestuurd is op daadwerkelijke realisatie.

3. Thema's

Intensiveringen

1. Oprichten van een Investeringsfonds bij het project Meerrijk zodat de bouw gegarandeerd wordt op grond van de volgende afspraken:
 - ◆ Verlenen van een afnamegarantie aan ASR voor 70 woningen
 - ◆ De gemeente Eindhoven participeert 50% in het fonds (de Provincie voor de overige 50%).
 - ◆ Het maximale effect (risico) op het weerstandsvermogen bedraagt € 1.470.000. Daartegenover staat het onderpand van de 70 woningen, die dan voor 50% in het bezit zijn van de gemeente Eindhoven.
 - ◆ De gemeente Eindhoven neemt het risico dat voor oprichting van het Investeringsfonds geen derde partij kan worden gecontracteerd die de exploitatie en het beheer van de woningen uit het Investeringsfonds voor haar rekening neemt;
2. Aangaan van een garantiestelling van €20 mln. voor de realisatie van de bouwproject Veld E op Strijp S:
 - ◆ Voor een periode van 15 jaar
 - ◆ Dit wordt via een lineaire afschrijving vanaf jaar 5 tot en met 15 afgelost.
3. Oprichten van een Investeringsfonds bij het project Waterrijk zodat de bouw gegarandeerd wordt op grond van de volgende afspraken:
 - ◆ De gemeente Eindhoven participeert in het fonds.
 - ◆ Het maximale effect (risico) op het weerstandsvermogen bedraagt € 503.242. Daartegenover staat het onderpand van de 17 woningen, die dan voor 50% in het bezit zijn van de gemeente Eindhoven.
 - ◆ De gemeente Eindhoven neemt tijdelijk 22 parkeerplaatsen over die gebouwd worden voor de 2e fase (€ 423.594,-). De 22 parkeerplaatsen worden vooralsnog betaald uit de subsidie van het Rijk (€ 270.000,-) en dekking vanuit de grondexploitatie (€ 153.594,-);
4. Maatwerk voor duurzaamheids-project Tongelresche Akkers 4 :
 - ◆ €339.860,- aan de ontwikkelaar Ballast Nedam Ontwikkeling te verstrekken middels een schadevergoeding, vanwege de onvoorziene omstandigheid van de vraaguitval ten tijde van de

kredietcrisis en de overlast en extra kosten als gevolg van de verlenging van het geluidsscherm.

- ◆ Hiervoor zetten we de verkregen Rijkssubsidie van €339.860,- in.
5. Maatwerk voor duurzaamheids-project Waterrijk 9a:
 - ◆ €300.000,- aan de ontwikkelaar Brabavast te verstrekken én het verminderen van rentekosten voor de ontwikkelaar met € 315.166,-, door middel van het verschuiven van de rentedatum. Dit wordt gedaan vanwege de onvoorziene omstandigheid van de vraaguitval ten tijde van de kredietcrisis.
 - ◆ Hiervoor zetten we de verkregen Rijkssubsidie van €300.000,- in en komt de € 315.166,- ten laste van de grondexploitatie van Waterrijk 9a.

Risico's

Op de woningmarkt zien we twee relevante ontwikkelingen. Allereerst loopt het consumentenvertrouwen sterk terug. De huizenkoper en -eigenaar zijn zich in toenemende mate bewust dat een waardeinstijging van het huis niet meer vanzelfsprekend is. Ook is de huizenkoper terughoudend bij het kopen van een nieuwe woning, omdat de verkoop van de huidige woning lastig is. Iedereen is beducht voor dubbele lasten. Dit afnemende consumentenvertrouwen wordt versterkt door het feit dat hypotheekverstrekkers scherpere condities stellen bij de financiering van hypotheek. Samengevat betekent dit dat kopers en verkopers langer wachten dan voorheen voordat tot een aankoop- en verkoopbeslissing wordt overgegaan en/of dat potentiële kopers de hypotheek niet meer rond krijgen. Dit leidt ten eerste tot vele langere wachttijden voordat een woning wordt verkocht. Ten tweede wordt de vraag naar koopwoningen minder groot, waardoor de prijsstijging op de woningmarkt terugloopt en het aantal transacties daalt. Dit heeft vanzelfsprekend ook effect op de toekomstige nieuw-bouwproductie (vaak wordt de bouw pas gestart als 60-70% van woningen verkocht is; momenteel worden door sommige banken zelfs percentages van 90% gevraagd). De verkoop in het goedkope segment en van woningen met koopconstructies is nog redelijk. De vraaguitval doet zich vooral in het middeldure en dure segment voor. Dit heeft als gevolg dat de doorstroming stagneert en een aantal nieuwbouwprojecten vertraagt of zelfs uit de markt worden genomen.

3. Thema's

98

Algemeen kan gesteld worden dat lopende bouwplannen doorgaan. De effecten van de kredietcrisis voor de woningbouwproductie zullen dan ook pas medio 2010 zichtbaar worden. Wij verwachten dat er sprake is van een tijdelijke vraaguitval. In 2009 zijn enkele geprioriteerde projecten door de gemeente Eindhoven geholpen; stuwende woningbouw en duurzame projecten: zie hierboven. Met name op de lange termijn is de schaa sprong naar Brainport voor de regio Eindhoven van groot belang, dat de prognose en ambities met betrekking tot woningbouw nadrukkelijk moeten worden aangehouden! Op lange termijn blijft de vraag naar woningen in de regio Eindhoven onverminderd groot. De provinciale bevolkingscijfers bevestigen dat. De lange termijn visie met betrekking tot Wonen wordt nadrukkelijk vastgehouden. Ook de regionale BOR(BSGE)-afspraken met omliggende gemeenten blijven van toepassing.

Echter de sanctiemethodiek, een detail uit de BOR-afspraken, is onlangs gewijzigd:

1. De huidige sanctiemethodiek geldt als "afrekenstelsel", voornamelijk alleen voor de opgelopen achterstanden uit de periode 2005-2010.
2. Er wordt over die periode alleen "afgerekend" over de te weinig gerealiseerde sociale woningen.
3. Er wordt alleen "afgerekend" indien sprake is van verwijtbare nalatigheid. De visitatiecommissie zal medio 2010 over de mate van verwijtbaarheid adviseren.
4. De gemeenten krijgen tot 1 januari 2012 de tijd om de achterstanden in te lopen.
5. De huidige sanctiemethodiek loopt voornamelijk door, maar er wordt gezocht naar andere middelen om de doelstelling van de samenwerking te bereiken.

Conclusie voor de gemeente Eindhoven is dat er geen boetes betaald hoeven te worden, vandaar dat de Voorziening van € 7.800.000,- vrij valt.

Wijkvernieuwing

Relatie met andere programma's

Wijkvernieuwing is een onderdeel van het raadsprogramma Wonen. Het heeft veel relaties met de andere reguliere en bestuurlijk programma-onderdelen, zoals participatie, jongerenwerk, arbeidsmarktbeleid, meedoen, ruimtelijke kwaliteit, economie, burgerparticipatie en veiligheid.

Wat hebben we bereikt?

Doelen

De gemeente en de woningcorporaties hebben reeds in 2000 drie algemene beleidsdoelen van wijkvernieuwing opgesteld. Een vierde beleidsdoel is toegevoegd met het raadsbesluit

van 6 maart 2007 inzake de evaluatie Integrale Wijkvernieuwing 2005.

1. De leefbaarheid van de meest bedreigde wijken dient verbeterd te worden;
2. De ruimtelijke segregatie moet worden tegengegaan;
3. De verhouding huur-koop moet veranderen ten gunste van meer koop (het gaat hierbij om de diversiteit in het woningaanbod – in prijs, eigendoms categorie, maat en vorm – in stadsdelen, wijken en buurten te bevorderen).
4. Het bevorderen van 'sociale stijging' (de wens van individuele bewoners om vooruit te komen).

Effect indicatoren

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroot 2009	Realisatie 2009
Evaluatie van de eigen woning* (evaluatie eigen woning stedelijk)	7,1 (7,4)		7,7	6,8** (7,4)**
Perceptie sociale kwaliteit van de woonomgeving * (woonomgeving stedelijk)	6,4 (6,9)		5,9	6,4** (6,9)**
Verloedering* (Verloedering stedelijk)	5,0 (4,1)		4,1	5,2** (4,8)**
Overlast* (Overlast stedelijk)	3,6 (3,0)		3	3,8** (3,2)**
WOZ-waarde (WOZ-waarde stedelijk)	€162.000 (€202.000)	€182.000 (€227.000)	€202.000	€194.000 (€242.000)

3. Thema's

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroot 2009	Realisatie 2009
Gestand. huishoudeninkomen *	€ 17.252	-	€19.900	-
Leefsituatie index*	99	101,5	104	102

*Het doel is een ontwikkeling richting het stedelijke gemiddelde

** Voorlopige cijfers

Toelichting afwijking

De bovenste vier indicatoren komen uit de enquête leefbaarheid en veiligheid. Nadrukkelijk moet hier vermeld worden dat het gaat om voorlopige cijfers.

Bij de bovenste 2 cijfers (eigen woning en sociale kwaliteit van de woonomgeving) is het stedelijk gemiddelde constant gebleven, terwijl het gemiddelde over de iww-buurt is afgenomen. Een verklaring hiervoor is er (nog) niet.

De 3e en 4e indicator laten niet alleen voor de iww-buurt een achteruitgang zien (lager is hier beter), maar ook voor het stedelijk gemiddelde. De iww-gebieden lopen dus in vergelijking met de rest van de stad 'in de pas'. De woz-waarde is minder hard gestegen dan 'begroot'. Voor een deel veroorzaakt door de financiële en economische crisis. De stijging van de leefsituatie-index is conform de stedelijke stijging.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -/	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009 (in geval van afwijkingen)
De uitvoering centraal: de nadruk zal liggen op uitvoering. Dit geldt in het bijzonder voor de drie krachtwijken. Het gaat hierbij om uitvoering fysieke wijkvernieuwing en continue proces 'sociale' wijkvernieuwing.	+	Is gebeurd.
Voor de uitvoering van de wijkvernieuwings- en krachtwijkenaanpak in Woensel West zullen wij samen met de gezamenlijke corporaties, in Woensel West vertegenwoordigd door Trudo, de sturing in de wijk leggen.	+	Buurtonderneming is ingericht en in 2009 gestart.
De uitvoering van de werkplannen en buurtcontracten staat centraal.	+	Is gebeurd.
In 2009 zullen wij 'sociale stijging' (de wens van individuele bewoners om vooruit te komen) nadrukkelijk toepassen in de wijkvernieuwingsgebieden.	+	Er is focus aangebracht en in de buurtcontracten geregeld.
Doorbraakthema's wijkactieplannen - Doornakkers: stimuleren van de gezondheid - De Bennekel: kansen voor jeugd - Woensel-West: SPIL centrum als centrale plek voor de buurt.	+	Dit levert per krachtwijk resultaat. Goede resultaten toename gezondheid in Doornakkers, SPIL Woensel West wordt in 2010 opgeleverd.
Problemen 'achter de voordeur': We zullen samen met alle partners georganiseerd aanwezig zijn in de wijken. Het doorbreken van verkokering en bureaucratie, het toewerken naar andere werkwijze en samenwerkingsvormen en het leveren van toegesneden maatswerk zijn de fundamenten van de aanpak. We organiseren coördinatie en het totaaloverzicht.	+	Het is nog te vroeg om een statistisch verband te leggen tussen onze beleidsinzet en de ontwikkeling in de drie wijken. Maar toch kan al geconstateerd worden dat de aanpak succesvol is. De Eindhovense aanpak trekt landelijk de aandacht en heeft

3. Thema's

100

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009 (in geval van afwijkingen)
		geleid tot een opdrachtgeversrol in het landelijke experiment Achter de Voordeur van het ministerie van VROM/WWI.
Burgerparticipatie Wij zetten de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor bewonersinitiatieven in volgens een voucher-systeem. De bewoners van de wijk kunnen een beroep doen op een voucher waardoor ze in de gelegenheid komen de initiatieven voor hun eigen buurt te financieren.	+	Loopt.
We werken aan de voorbereiding evaluatie integrale wijkvernieuwing 2010	+	Plan van aanpak is vastgesteld in augustus 2009.

Risico's

De inzet in de drie krachtwijken als "kopbeleid" begint haar vruchten af te werpen. De grootste verbeteringen in leefbaarheid vonden de afgelopen twee jaar in de krachtwijken plaats. Dat is goed nieuws voor de bewoners. Maar we zijn er nog niet. Ondanks een enorme inzet blijven de achterstanden groot en laat de economische recessie de krachtwijken niet onberoerd. Volhouden en verbreden is het devies.

Dit hangt nauw samen met de vraag hoe nu verder met IWV. Het huidige programma IWV loopt in principe in 2010 af, maar eindresultaat is nog niet bereikt. De doorrekening van de financiën ten behoeve van IWV zijn tot en met 2010 gemaakt. Dit betekent voor de personeelslasten dat deze tot en met 2009 gedekt

zijn. Op dit moment werken ruim 19 FTE aan de opgave IWV. De teams die werkzaam zijn in de IWV zijn gehuisvest bij de sectoren Openbare Ruimte, Verkeer en Milieu (ORVM, oa stedenbouwkundige, verkeerskundige, groen, blauw, bestemmingspannen), Gebiedsontwikkeling (oa gebiedsgerichte programmeurs, projectleiders IWV), Projectmanagement (oa projectleiders IWV, ondersteuning projectleiders IWV), Grond en Vastgoed (oa planeconoom, verwerper, jurist) en Communicatie.

Vraag is daarom hoe nu verder met IWV. Daar wordt komend jaar een voorstel voor ontwikkeld. In 2010 zal besluitvorming moeten plaatsvinden hoe verder te gaan met de opgave om deze adequaat af te ronden.

3. Thema's

3.2.5 Bereikbaarheid

Programmaorganisatie

Portefeuillehouder : E. van Merrienboer

Commissie : Milieu, Mobiliteit, Vastgoed en Participatie (MMVP)

Relatie met andere programma's

Mobiliteit is een middel dat bewoners, bezoekers en bedrijven in staat stelt om een bijdrage te leveren aan maatschappelijke doelstellingen en om deel te nemen aan de maatschappij. Vanuit dit uitgangspunt betekent 'Meedoen' dat via het programma Bereikbaarheid openbare voorzieningen worden aangeboden aan grote groepen, maar ook dat kansen worden geboden aan specifieke doelgroepen. Een uitstekende bereikbaarheid is één van de pijlers van Brainport. De 'basics op orde' betekent investeren in maatregelen die én de bereikbaarheid van economische toplocaties (A2-zone, Stationsomgeving) verbeteren én de leefbaarheid in de hele stad verbeteren. Het programma Bereikbaarheid sluit daarmee naadloos aan bij de ruimtelijke agenda van Brainport.

Aanknopingspunten met 'Actieve Jeugd' zijn verkeerseducatie en het stimuleringsbeleid voor fietsen. Relaties met 'Burgerparticipatie' zijn er onder meer via mobiliteitsmanagement bij bedrijven en instellingen en cofinanciering van grote projecten door externe partners. Het programma 'Duurzaamheid en klimaatbeleid' sluit aan bij het bevorderen van duurzame vervoerssystemen, zoals brandstoffen, beperking uitstoot schadelijke stoffen en CO2.

Via het raadsprogramma Verkeer en Vervoer wordt (de uitvoering van) het programma afgestemd met de programma's Openbare Ruimte, Groen, Water, Milieu, Economie, Wonen en Ruimtelijke Kwaliteit.

Wat hebben we bereikt?

Doelen

1 *Een betere bereikbaarheid* van de stad en regio voor alle verkeer- en vervoermiddelen.

De ombouw van de A2 vordert gestaag. Voor de autobereikbaarheid van de stad heeft dit een zeer positieve invloed. Daarnaast zijn enkele BBZOB-maatregelen (Beter Bereikbaar Zuidoost Brabant) uitgevoerd die de doorstroming van het autoverkeer hebben verbeterd. De belangrijkste is de groene golf op de Eisenhouwerlaan-Ring. Tevens wordt jaarlijks een aantal verkeerlichten vervangen die enerzijds de doorstroming van het verkeer verbeteren en anderzijds een positief

effect hebben op het verminderen van het aantal black spots.

2 *De verandering van de modal split* (de verdeling tussen de verschillende vervoerwijzen) ten gunste van fiets en openbaar vervoer door hoge kwaliteit van het infrastructurele netwerk. In 2009 zijn de HOV-strategie, de OV-agenda en het Actieplan Fiets! vastgesteld. Deze vastgestelde plannen hebben geleid tot een gewijzigde doelstelling met betrekking tot de verandering van de modal split. Cijfers van de modal split van 2009 zijn nog niet bekend. De uitvoering van deze plannen vanaf 2010 tot 2020 moet de veranderde modal split tot stand brengen.

3 *Een grotere verkeersveiligheid* door het opheffen van black spots, duurzaam veilige wijken (leefbaarheid) en systematische aandacht voor kwetsbare deelnemers. De doelstelling is om te komen tot een daling van het aantal letselongevallen van 25% in 2010 ten opzichte van het peiljaar 2000.

Het vervangen van verkeerslichten heeft naast een verbeterde doorstroming ook een positief effect op het verminderen van het aantal black spots. Hoeveel black spots er in 2009 nog zijn, is nog niet bekend. Hetzelfde geldt voor het aantal letselongevallen. Gekoppeld aan onderhoudswerkzaamheden en rioolvervangingen zijn diverse woonstraten duurzaam veilig ingericht. Dit verloopt langzamer dan oorspronkelijk de bedoeling was.

4 *Een betere luchtkwaliteit* (NOx, fijn stof) door het treffen van milieumaatregelen, in (regionale) samenwerking met alle beheerders van infrastructuur en marktpartijen. Wij streven naar een afname van het gemotoriseerd verkeer binnen de Ring met 30% in de periode 2008-2010. In 2009 waren er twee specifieke locaties met knelpunten mbt luchtkwaliteit: de Leenderweg en de Mauritsstraat-Mecklenburgstraat. Er is dit jaar een start gemaakt met de herinrichting van de Mauritsstraat-Mecklenburgstraat. Wij gaan er van uit dat deze maatregel een zeer positieve invloed heeft op de luchtkwaliteit.

3. Thema's

102

Effect indicatoren

De effectindicatoren zijn niet begroot of gebenchmarked. Evenmin zijn ze tot nu toe gemonitord. Bovendien zijn ze voor het grootste deel niet op een eenvoudige wijze in beeld te brengen. Daarom wordt er in 2010 een nieuw monitoringssysteem ontwikkeld dat de effect- en outputindicatoren voor hele raadsprogramma Verkeer en vervoer moet opleveren. De onderdelen van het bestuurlijke programma Bereikbaarheid worden daarin meegenomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -/	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Bereikbaarheid		
Vaststellen en uitvoeren van Mobiliteitsagenda Eindhoven inclusief monitoringsysteem	-/-	Vanwege capaciteitsproblemen op de afdeling wordt dit in 2010 opgepakt. Het gevolg is dat er nog geen nieuw meerjaren uitvoeringsprogramma is en dat er voor de begroting 2010 nog geen effect- en outputindicatoren beschikbaar zijn.
Uitwerken van het Netwerkprogramma BrabantStad in de deelprogramma's Externe Bereikbaarheid, OV-netwerk, Dynamisch Verkeersmanagement, Stedelijke Bereikbaarheid en overkoepelende projecten (2009-2012)	+	MIRT-verkenning Zuidoostvleugel BrabantStad is (als eerste integrale gebiedsverkenning in Nederland) afgerond. De Minister heeft een rijksbijdrage van € 253 miljoen toegezegd voor de Grote Ruit rond Eindhoven en Helmond.
Uitwerken van het Bereikbaarheidsprogramma Zuidoostvleugel BrabantStad (als deelprogramma van Netwerkprogramma BrabantStad) in een pilot MIRT-verkenning met integrale gebiedsopgaven, inclusief financieringsmogelijkheden. (2009-2012)	+	MIRT-verkenning Zuidoostvleugel BrabantStad is (als eerste integrale gebiedsverkenning in Nederland) afgerond. De Minister heeft een rijksbijdrage van € 253 miljoen toegezegd voor de Grote Ruit rond Eindhoven en Helmond.
Optimale benutting van bestaande weginfrastructuur door realisering van BBZOB-maatregelen (Beter Bereikbaar Zuidoost-Brabant) en het realiseren van doorstroommassen voor het openbaar vervoer (tot 2011)	+	-/-
Vaststellen beleidsnota en Uitvoeringsprogramma Verkeersregelinstanties (VRI), onder andere gericht op een betere doorstroming van het autoverkeer op de Ring (2009)	+	BBZOB loopt volgens planning. Het project doorstroommassen is wel opgenomen in de begroting, maar er is geen financiële dekking voor. Ook in 2010 is er nog geen dekking voorzien. We blijven zoeken naar financiële dekking.
Verdere planvorming voor de tweede HOV-verbinding van Winkelcentrum Woensel naar de High-Techcampus, gekoppeld aan de realisatie van de ongelijkvloerse kruising op de Aalsterweg met de Ring (start uitvoering in 2010). Vanuit deze as zijn aan de noordkant (fasering en richting Ekkersrijt en/of Nuenen) en aan de zuidkant (Valkenswaard en/of de Run) nadere keuzes aan de orde	+	Op dit moment wordt gewerkt aan het voorlopig ontwerp met zoveel mogelijk vrijliggende HOV-banen.

3. Thema's

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Realisering van aansluitingen op de Randweg van de A2-zone: van Eindhoven Airport/GDC (bestuurlijk draagvlak verwerven voor resultaten businessstudie) en Veldhoven/Meerhoven/bedrijventerrein De Hurk (planstudie ontvlechtingvariant)	+	De voorbereiding van deze projecten ligt op koers om de aansluitingen over enkele jaren te kunnen realiseren.
HST-connect (Europees project): het realiseren van een aansluiting van Eindhoven op het hogesnelheidstreinnetwerk in Duitsland	+	Formele start heeft plaatsgevonden, project loopt volgens planning. Is aan de orde geweest in de Tweede Kamer tijdens het Algemeen Overleg over de Initiatiefnota Grenzenloos Genoeg(en).
Actief werven van externe financieringsmogelijkheden voor verbetering van het Beatrixkanaal	+	De financiering is bijna rond. In de eerste helft van 2010 wordt een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.
Modal split		
<i>Benutten en verkopen</i>		
Onderzoek naar mogelijkheden van (tijdelijke) transferia met aansluitende vervoerssystemen naar de stad (bv. bij de High Tech Campus, Strijp S.	+	Het onderzoek is uitgevoerd. Uit dit onderzoek blijkt dat een transferium aan de Heerbaan het meest haalbaar is. Daarom zal aan de Heerbaan het eerste transferium gerealiseerd worden. De planvorming is in gang gezet.
Opstellen van een meerjarig uitvoeringsplan voor toepassing van dynamisch verkeersmanagement	0	Al het voorwerk met betrekking tot het actieplan DVM is uitgevoerd. Begin 2010 wordt een voorstel aan de raad voorgelegd.
Uitbreiden van betaald parkeren voor belanghebbenden binnen de Ring	+	Het belanghebbendenparkeren is minimaal uitgebreid, omdat in veel gebieden het draagvlak ontbreekt. Inmiddels zijn de tarieven verlaagd waardoor het draagvlak wellicht groter wordt.
Mobiliteitsmanagement bij voorbeeldbedrijven, (kennis)instellingen en de gemeentelijke organisatie (Wegwijs A2, Philips-stadion, vervoerplan gemeente Eindhoven; 2009, continu)	+	Wegwijs A2 is in gang gezet. Tevens zijn maatregelen getroffen ter verbetering van de bereikbaarheid van het PSV-stadion en als laatste is het gemeentelijk vervoerplan in 2009 vastgesteld.
<i>Openbaar vervoer</i>		
Vaststellen en uitvoeren 'Eindhoven Eén Openbaar Vervoeragenda' (2009)	+	De OV-agenda is in 2009 vastgesteld. De uitvoering loopt volgens schema.
Na beëindiging van de succesvolle proef in 2007 en 2008 voor gratis openbaar vervoer (12- en 65+) wordt gratis openbaar vervoer, resp. reizen met gereduceerd tarief voor doelgroepen structureel ingevoerd, afhankelijk van nadere besluitvorming door provincie Noord-Brabant en SRE (vanaf 2009)	+	Er is inmiddels structureel € 500.000 in de programmabegroting opgenomen voor de uitvoering van gratis openbaar vervoer voor de leeftijden 12- en 65+.

3. Thema's

104

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Europees project BAPTS (Boosting Advanced Public Transport Systems): gericht op betere benutting en kwaliteitsverbetering van het HOV-netwerk (vanaf 2009)	+	Formele start heeft plaatsgevonden, project loopt volgens planning (looptijd 2009-2011).
Toegankelijk maken van bushaltes voor mensen met een functionele beperking (2009-2010)	+	De uitvoering van het toegankelijk maken van bushaltes verloopt volgens planning.
Aanpassing van busroutes aan de dienstregeling volgens de nieuwe concessie (2009)	+	Er zijn diverse haltes aangepast ten gevolge van gewijzigde lijnvoering.
Verbetering van dienstverlening openbaar vervoer als gevolg van de nieuwe concessie (nieuw en schoon materieel, hogere frequentie, informatievoorziening enz)	+	Er zijn ca. 180 nieuwe toegankelijke bussen, voorzien van een rolstoelplek, de frequentie is verhoogd en er is actuele reis- en overstapinformatie in de bus.
<i>Fiets</i>		
Uitvoering van integraal pakket maatregelen dat fietsgebruik stimuleert (Fietsnota/programma auto- en fietsparkeren)	0	Vanwege het gebrek aan financiële middelen loopt de uitvoering minder snel dan aanvankelijk de bedoeling was. De verwachting is dat het plan de komende jaren wel uitgevoerd wordt.
Realiseren van schakels in Sternet/primaire fietsnetwerk	+	Op de ring zijn enkele fietsstraten aangelegd en er zijn voorbereidingen getroffen voor het realiseren van o.a. een nieuw fietspad in de Roostenlaan.
Invoeren gratis fietsparkeren in bewaakte stallingen (2009)	+	Nu het 18 Septemberplein geopend is, zijn alle gemeentelijke fietsenstallingen gratis. De laatste betaalde fietsenstalling bij de VVV-locatie is inmiddels opgeheven.
Uitbreiding stallingscapaciteit fietsen (18 Septemberplein, geautomatiseerde stallingen, bovengronds stallen op o.a. Stationsplein, Wc Woensel en centrum)	+	Het 18 Septemberplein is in 2009 geopend. In 2009 is een start gemaakt met de realisatie van geautomatiseerde stallingen. In het centrum zijn op diverse locaties fietsenrekken bijgeplaatst. In de eerste helft van 2010 zal er een uitbreiding op het Stationsplein en bij winkelcentrum Woensel plaatsvinden.
Verbeteren verkeersveiligheid		
Aanpak black-spots (waar vooral fietsslachtoffers vallen)	+	Het vervangen van oude verkeerslichten door nieuwe heeft een zeer positieve invloed op het verminderen van het aantal black spots, die zich met name op de Ring bevinden.

3. Thema's

105

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Vaststellen en uitvoeren van Uitvoeringsprogramma Duurzaam Veilig in de stadsdelen	0	Het Actieprogramma verkeersveiligheid wordt begin 2010 voorgelegd aan de gemeenteraad. Besluitvorming is daardoor enkele maanden vertraagd.
Betere luchtkwaliteit		
Uitvoering en evaluatie Actieprogramma luchtkwaliteit en Mobiliteit, inclusief het aangescherpte pakket maatregelen voor het Brabants Saneringsprogramma Luchtkwaliteit (BSL);	+	Er is dit jaar een start gemaakt met de herinrichting van de Mauritsstraat-Mecklenburgstraat. Wij gaan er van uit dat deze maatregel een zeer positieve invloed heeft op de luchtkwaliteit.
Handhaving en monitoring van de milieuzone (stimulering schoon vrachtvervoer; doorlopend);	+	Het handhavingsgebied van de milieuzone is in 2009 uitgebreid.
Afhankelijk van de resultaten van het doorlopen van een stappenplan besluitvorming over invoering van milieuzone voor het stimuleren van schone lichte bedrijfsauto's (2009);	+	De handhaving van de milieuzone is in 2009 uitgebreid.
Uitvoering plan van aanpak efficiëntere bevoorrading centrumgebied (2009);	0	Het verwerven van draagvlak voor deze maatregel kost meer tijd dan verwacht. Daarom loopt het project vertraging op. Uitvoering wordt verwacht in 2010-2011.
Deelname aan Europees project 'FLAGSHIP': onderzoek naar toepassingsmogelijkheden voor duurzaam goederenvervoer (2009-2012).	-/-	Project geleid door London Borough of Sutton, is niet doorgedaan. Door EU beoordeeld als te weinig vernieuwend en met te weinig effect op Europees niveau.

3. Thema's

3.2.6 Burgerparticipatie	
<i>Programmaorganisatie</i>	
Portefeuillehouder	: E. van Merrienboer
Commissie	: Mobiliteit, Milieu, vastgoed en participatie (MMVP)

Relatie met andere programma's
 Burgerparticipatie heeft relaties met meerdere andere programma's, zoals meedoen, actieve jeugd, wonen/ wijkvernieuwing, diversiteit en legt daarmee verbandingen. Het programma heeft ook een duidelijke relatie met de Wet maatschappelijke ontwikkeling, vooral waar het gaat om het versterken van actief burgerschap en het versterken van vrijwilligerswerk. Vanuit het programma burgerparticipatie willen we bijdragen aan meer samenhang, verbetering van

bestaande processen/producten en het geven van een innovatie impuls.

Wat hebben we bereikt?

Doelen

1. Bewerkstelligen dat burgers zich door de gemeente gehoord en serieus genomen voelen
2. Bewerkstelligen dat de betrokkenheid en het zelforganiserend vermogen van burgers toeneemt

Effect indicatoren

	Realisatie 2006	Realisatie 2008	Realisatie 2009
% Eindhovenaren dat zich serieus genomen voelt door de gemeente bij plannen in de buurt, wijk *	14%	18%	19%
% Eindhovenaren dat zich verantwoordelijk voelt voor buurt of wijk *	54%	57%	60%
% Eindhovenaren dat zich goed geïnformeerd vindt over de buurt of wijk *	32%	41%	38%
% Eindhovenaren dat meedenkt en meepraat over ontwikkelingen in of buurt of wijk *	17%	19%	21%
% Eindhovenaren dat het belangrijk vindt om zelf invloed uit te oefenen op zaken die voor buurt of wijk van belang zijn *	67%	70%	70%

* meten via inwonersenquête (BIO)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING</u> + of 0 of -/	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Spelregels voor samenspraak en inspraak toepassen in de praktijk en zonodig bijstellen	+	Spelregels voor samenspraak zijn opgesteld en gecommuniceerd. Voorlichtingsbijeenkomsten voor ambtenaren hebben plaatsgevonden. Regelmatig advies op verzoek. Toelichting Samenspraak opgenomen in introductieprogramma nieuwe medewerkers. Samenspraak opgenomen in handleiding/ checklist voor het toetsen van een dossier.
Afronden onderzoeken naar en experimenten	+	Onderzoeken naar verbetering

3. Thema's

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
met betere gebieds- en doelgroepgerichte informatievoorziening en op basis van de resultaten verbeteringen doorvoeren		communicatie met doelgroepen uitgevoerd en afgerond. Diverse experimenten om specifieke doelgroepen te bereiken uitgevoerd en geëvalueerd
Verzorgen van trainingen en cursussen voor ambtenaren over interactieve beleidsprocessen en verder inrichten van de helpdesk	+	De volgende hulpmiddelen zijn ontwikkeld om de samenspraak zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren: <ul style="list-style-type: none"> - cursus 'de weg naar samenspraak': hieraan hebben minimaal 150 mw aan deelgenomen - routeplanner Samenspraak ontwikkeld - checklist Samenspraak ontwikkeld - Webwijzer Samenspraak ingericht, met allerlei ondersteunende middelen (o.a. voorzittersppol, samenspraakplan, evaluatieformats, etc) - Externe wegwijzer Burgerparticipatie, bestaande uit 2 delen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Samenspraak en inspraak 2. Actief in uw buurt
Uitvoeren en afronden pilots die inzicht geven in randvoorwaarden en thema's voor vergroten invloed ('zeggenschap') inwoners. Richtlijn voor toepassing opstellen	+	Een evaluatie is gemaakt van de ervaringen die tot nu toe tav dit thema zijn opgedaan. Een notitie over de randvoorwaarden is geschreven. Een drietal experimenten zijn uitgevoerd en een aantal projecten zijn gevolgd. Een richtlijn/handleiding voor mw over zeggenschap is gemaakt. Communicatie hierover is meegenomen in de externe wegwijzer Actief in uw buurt.
Op basis van een analyse bestaande overlegstructuren en representativiteit, witte plekken inventariseren en plan van aanpak opstellen om kwaliteit en representativiteit te kunnen volgen	+	<p><u>Stedelijke netwerken:</u> De stedelijke netwerken zijn overzichtelijk weergegeven</p> <p><u>Gebiedsgerichte netwerken:</u> Een enquête is verspreid onder alle bewonersorganisaties om de 'witte vlekken' in beeld te krijgen. Adresbestand is ge-update. Een intern debat is georganiseerd om meer duidelijkheid te krijgen over principiële kwesties. De resultaten van bovengenoemde acties zijn verwerkt in een (interne) handleiding/ richtlijn.</p>
Uitbreiden en verder ontwikkelen van gebiedsgerichte steunpunten voor bewoners en ondernemersorganisaties voor samenwerking,	+	Bij het opzetten en inrichten van steunpunten in de stad is stedelijk 'Het Vrijwilligerspunt' fysiek gerealiseerd en

3. Thema's

108

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
overleg en ontmoeting. Realiseren van een centraal, zichtbaar en onafhankelijk Vrijwilligerspunt dat in de stad functioneert als makelaar tussen vraag en aanbod, als ondersteuner voor vrijwilligersorganisaties en als initiator, coördinator en stimulator van nieuwe initiatieven.		zijn de eerste activiteiten opgestart. Tot nu toe zijn 8 buurtgerichte steunpunten operationeel en 11 buurtinfowinkels gecontinueerd. Een handboek is opgesteld om de bewoners te ondersteunen bij het oprichten van een steunpunt.
Uitkomsten van uitwisseling over verbetering methodieken implementeren en uitwerken in overleg met onder andere welzijnsorganisaties.	+	In de Bennekel als wijkvernieuwingsgebied en Woensel Noord ('t Hool) als actiegebied wordt bekeken welke (activerings) methodieken door verschillende partijen worden toegepast. Verder wordt gekeken naar andere methodieken (zowel stedelijk als landelijk, bv Straat aan Zet) die succesvol zijn en die ook weer in andere gebieden kunnen worden ingezet. Het project wordt in 2010 afgesloten met een conferentie.
Uitvoeren en evalueren van de nieuwe subsidieregeling stadsdeelgericht werken.	+	Ter vereenvoudiging van de regelgeving en subsidiesystemen: - is het subsidiesysteem stadsdeelgericht werken geïmplementeerd; - is het waardebonnensysteem ingevoerd; - Wordt er gewerkt met stadsdeelgerichte werkplannen en buurtcontracten.
Pilots inrichten voor experimenteren met gedragsregels (normen en waarden) in buurt of wijk. Op basis van de resultaten zoeken naar mogelijkheden voor opschalen naar stedelijk niveau.	+	Verwey-Jonker heeft een inventarisatie gemaakt van alle initiatieven Twee pilots gericht op jongeren worden uitgevoerd: Blixembosch en 't Ven.
Opstellen, bijhouden en gemeentebreed ter beschikking stellen van gebiedsgerichte overzichten van gemeentelijke initiatieven en projecten.	+	Een gemeentebreed proces voor systematische registratie en evaluatie van interactieprocessen (Mindmap S&I) is gemaakt. Hierin zijn o.a. de werkplannen 2009 verwerkt en digitaal inzichtelijk gemaakt. Verder worden experimenten met nieuwe (landelijke) ontwikkelingen op het gebied van burgerparticipatie (mn e-participatie) gevolgd. Een co-creatie challenge is opgezet zodat bewoners en professionals mee konden denken over hoe de digitale communicatie met de gemeente interactiever kan worden gemaakt.
De wijze waarop de gemeente aandacht voor	+	Jaarverslag Burgerparticipatie 2008 is

3. Thema's

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING</u> ■ of 0 of ■/	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
burgerparticipatie heeft en de wijze waarop burgers daarop kunnen inspelen extern onder de aandacht brengen.		gemaakt. Het motto 'Maak het mee!' is gereed. Alle producten die tot stand zijn gekomen door het programma krijgen deze 'stempel'. Verder zijn op basis van het communicatieplan de resultaten van de inspanningen op het gebied van burgerparticipatie bekend gemaakt.

Outputindicatoren

	Begroot 2009	Realisatie 2009
Spelregels voor samenspraak en inspraak	In werking	In werking
Handleiding voor ambtenaren	In gebruik	In gebruik
Brochure voor inwoners	In gebruik	In gebruik
Onderzoek naar verbetering van de informatievoorziening	Afgerond	Afgerond
Doorvoering van verbeteringen	Gestart	Gestart Allerlei hulpmiddelen zijn ontwikkeld om de samenspraak in de organisatie te verbeteren: - routeplanner - checklist - webwijzer - formats Toelichting in introductieweek voor nieuwe mw's.
Trainingen en cursussen voor ambtenaren	Geoptimaliseerd en uitgebreid	Afgerond Van januari 2009 t/m juli 2009 heeft de cursus 'de weg naar samenspraak' maandelijks plaatsgevonden. Hieraan hebben 150 mw deelgenomen.
Helpdesk	Ingericht en ingebed	Ingericht
Inzicht in mogelijkheden/onmogelijkheden, randvoorwaarden en thema's die zich lenen voor meer invloed ("zeggenschap") inwoners	Verkregen	Verkregen
Plan van aanpak voor invullen witte plekken en verbeteren representativiteit en kwaliteit stedelijke en gebiedsgerichte netwerken	Opgesteld	Opgesteld
Aantal gerealiseerde gebiedsgerichte steunpunten	7 steunpunten operationeel (conform planning)	8 operationele steunpunten + 11 buurtinwinkels gecontinueerd + 5 steunpunten in voorbereiding
Stedelijk steunpunt vrijwilligers	Functioneert cfm verwachting	Functioneert cfm verwachting
Afspraken met onder andere welzijnsorganisaties over gebruik en uitwisseling van goede werkmethodeken	Inventarisatie is gereed en vervolgens afspraken over werkmethodeken worden gemaakt	Gestart In de Bennekel als wijkvernieuwingsgebied en Woensel Noord ('t Hool) als actiegebied wordt bekeken welke (activerings)methodeken door

3. Thema's

IIO

	Begroot 2009	Realisatie 2009
		verschillende partijen worden toegepast. Verder wordt gekeken naar andere methodieken (zowel stedelijk als landelijk, bv Straat aan Zet) die succesvol zijn en die ook weer in andere gebieden kunnen worden ingezet. Het project wordt in 2010 afgesloten met een conferentie.
Nieuwe subsidiesystematiek stadsdeelgericht werken	Geïmplementeerd en in uitvoering	Geïmplementeerd en in uitvoering
Pilots met experimenten met gedragsregels	Uitgevoerd en geëvalueerd	Een inventarisatie is gemaakt. Een bijeenkomst wordt gepland om de bevindingen te bespreken. Twee pilots worden nog uitgevoerd.
Systematisch registreren en evalueren van interactieve processen	Is digitaal verwerkt en in gebruik	Werkplannen 2009 zijn digitaal geregistreerd in Mindmap. 2010 staat in de planning.
Burgers zijn goed geïnformeerd over de diverse mogelijkheden waarop de gemeente hen betreft	Externe (samenspraak & actief Burgerschap) wijzer is gereed, gecommuniceerd en verspreid	Is gereed en wordt verspreid.

Intensiveringen:

Het uitvoeringsprogramma Burgerparticipatie wordt tot en met december 2010 gecontinueerd.

3. Thema's

3.2.7 Duurzaamheid en Klimaatbeleid

Programmaorganisatie

Portefeuillehouder : E. van Merrienboer

Commissie : Meerdere (primair Milieu, Mobiliteit, Vastgoed en Participatie)

Relatie met andere programma's

De doelstellingen binnen het programma Duurzaamheid en Klimaatbeleid zijn niet alleen verweven met, maar ook afhankelijk van de manier waarop aan kwaliteit/duurzaamheid in andere programma's invulling wordt gegeven. Het in een vroeg stadium positioneren en verankeren van de doelstellingen blijft daarbij van groot belang. Daarom wordt gekozen voor een aantal aansprekende (pilot)projecten. Belangrijk is dat de kansen voor realisatie van de doelstellingen voor duurzaamheid en klimaatbeleid binnen de reguliere organisatie liggen (stabilisatie processen/going concern) en dat ze in de projectorganisaties een plek moeten verwerven. We moeten veel aandacht hebben voor de belangen van alle betrokken en (nog te werven) partners. Ook moeten we alert zijn op kansen binnen dit programma. Kansrijk binnen het pallet bestuurlijke programma's zijn Brainport, Woningbouwproductie, Bereikbaarheid, Strijp S en Design & Licht.

Wat hebben we bereikt?

Doelen

Op programmaniveau wordt ingezet op de volgende doelen:

1. Duurzaamheid en klimaatbeleid vaste en prominente plek binnen de educatieve agenda;
2. Duurzaamheidscentrum operationeel;
3. Stichting Duurzaam Eindhoven voldoet aan verwachtingen van duurzaamheidskatalysator;
4. Samenwerking met bestaande partners (woningbouwcorporaties, projectontwikkelaars, onderwijsinstellingen, bedrijfsleven, burgers etc.) zijn op betreffende onderdelen verdiept;
5. Bovenlokale allianties zijn in kaart gebracht en vertaald naar concrete kansen.

Per pijler zijn de volgende doelen geformuleerd:

A. Kwaliteit in Bouwen en Wonen

1. Realiseren kwaliteit bij bouwen, renovatie en beheer (GPR, EPL, EPC, materiaalkeuze/duurzaam bouwen);
2. Bereikbaarheid: 'Voor iedere gelegenheid passend vervoer';
3. Goede en bekende voorbeeldfunctie gemeente;
4. Een Levensloopbestendige Openbare Ruimte (10^e prestatievelde WMO).

B. Duurzaam Ondernemen

1. Ontkoppeling economische groei in relatie tot CO2 productie;
2. Optimalisatie mobiliteit in relatie tot klimaatbeleid en lucht;
3. Stimuleren Maatschappelijk verantwoord ondernemen;
4. Klimaatprobleem is een kans voor Brainport;
5. Goede en bekende voorbeeldfunctie gemeente.

C. Klimaatbeleid

1. Vaststellen klimaatneutraal ambitie voor 2030;
 - a. Stimuleren Energie-efficiency (inclusief energiebesparing);
 - b. Verhogen productie en gebruik duurzame energie;
2. Goede en bekende voorbeeldfunctie gemeente.

Algemeen / Ontwikkelingen

Het bestuurlijke speerpuntprogramma Duurzaamheid en Klimaatbeleid bestaat uit een fundament van Communicatie, educatie en marketing van Eindhoven als Duurzame Klimaatstad en de drie pijlers Klimaatbeleid, Kwaliteit in Bouwen en Wonen en Duurzaam Ondernemen. Zowel binnen het fundament als binnen de drie pijlers zijn aanzienlijke stappen voorwaarts geboekt en zitten er ook volop nieuwe stappen in het verschiet. In het algemeen worden de aspecten duurzaamheid en klimaatbeleid steeds vaker geïntegreerd meegenomen in de gemeentelijke processen.

Pijler: Klimaatbeleid

De centrale ambitie binnen het klimaatbeleid is om in de periode 2035-2045 een energieneutrale gemeente te zijn. Het vastgestelde Uitvoeringsprogramma 2009-2012 beschrijft een groot aantal projecten en activiteiten waarmee invulling wordt gegeven aan deze ambitie. De trits: energiebesparen, duurzaam opwekken van energie en efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen is hierin leidend.

Pijler: Kwaliteit in Bouwen en Wonen

In de Kaderstelling Duurzaamheid en Klimaatbeleid is een GPR-score van minimaal 7 op elk thema opgenomen voor nieuwbouw van woningen, kantoren en scholen. Voor bestaande

3. Thema's

II2

bouw wordt op basis van maatwerk een ambitie per project opgesteld.

Pijler: Duurzaam Ondernemen
Duurzaam ondernemen richt zich op het maatschappelijk verantwoord ondernemen van de gemeentelijke organisatie en het stimuleren van andere organisaties.

Relatie met andere programma's
De doelstellingen binnen het programma Duurzaamheid en Klimaatbeleid zijn niet alleen verweven met, maar ook afhankelijk van de

manier waarop aan kwaliteit/duurzaamheid in andere programma's invulling wordt gegeven. Er zijn grote raakvlakken met andere programma's zoals luchtkwaliteit, woningbouwproductie en groen en water. Steeds vaker is Duurzaamheid en Klimaatbeleid als geïntegreerd onderdeel binnen de andere programma's.

Effect indicatoren
Er zijn momenteel geen effectindicatoren. Het opzetten van een monitoringsinstrument is onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Klimaatbeleid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -/-	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Realiseren Duurzaamheidscentrum	+	Vanuit de markt is het initiatief opgepakt om in Eindhoven het ICSE te realiseren (geopend in september 2009). Het initiatief is veelbelovend en heeft potentieel. De gemeente Eindhoven heeft een eenmalige prestatiesubsidie beschikbaar gesteld.
Operationaliseren educatief programma Duurzaamheid en Klimaatbeleid	0	NME onderwerpen vanuit de programmaliijnen ORVM zijn bij MEC wel uitgevoerd/opgepakt. Het educatief programma is nog niet tot stand gebracht, vanwege capaciteitsgebrek. In 2010 wordt dit opgepakt en uitgevoerd.
Gemeentelijke Praktijkrichtlijn (GPR) duurzaam Bouwen (DUBO) invoeren	+	Dit instrument is ingevoerd. Er worden afspraken gemaakt met corporaties over het opzetten van een duurzaamheid offensief bestaande bouw.
Stimuleren collectief particulier opdrachtgeverschap – CPO	+	Is in de loop van 2009 opgepakt.
Goede handhaving privaatrechtelijke overeenkomsten (VTH)	-/-	Om doel te bereiken moet extra capaciteit beschikbaar komen; budget voor nieuwe taak ontbreekt.
Operationaliseren handboek Duurzaam inkopen, social return en Fair Trade	+	De gemeente heeft als doel om in 2010 75% duurzaam in te kopen. Om dit te realiseren zijn er een duurzaam-inkopen tool ontwikkeld en in uitvoering genomen.
In overleg met diverse partners in de stad kansen voor Levenscyclus analyses (LCA's)	+	Is als pilot opgepakt in Philipsdorp.
Cradle to Cradle (C2C) e.d. verder uitwerken	+	Wordt in samenwerking met het SRE opgepakt voor de Brainport Avenue.
100 % Parkmanagement op bedrijventerreinen (o.a. revitalisering Kanaalzone/Kade en De Hurk)	0	Ambitie wordt uitgewerkt in te maken plannen; betreft langer lopende trajecten met onzekere doelen.
Uitwerken en invoeren mobiliteitsscenario's inclusief gemeente zelf op basis van wagenparkscan (incl. vervoer gevaarlijke stoffen over spoor, weg, water, buisleidingen)	+	Is in 2008 mee gestart. In 2009 is besloten een mobiliteitsplan voor het eigen personeel in te voeren miv 2010.

3. Thema's

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
en vergroening airport)		
Verder bundelen/stimuleren innovatieve kracht regio (samen met Stichting Brainport in o.a. de Klankbordgroep Energieneutraal Wonen in Brainport)	+	Brainport (Energy Network) TU/e, woningbouwcorporaties, SenterNovem, Projectontwikkelaars, Brabantstad, Duurzame Driehoek etc.
Vergroten spin-off Triple Helix (kennis-kunde-kassa) door het oppakken van samenwerkings-/ afstudeerprojecten	+	Er zijn 2 projecten met de TUE gestart. 1. gedragsverandering t.g.v. duurzaam bouwen; 2. visualiseren duurzaamheid People Planet Profit op de kaart van Eindhoven 2050.
Invulling geven aan het Uitvoeringsprogramma Klimaatbeleid 2009-2012	0	Van de gevraagde € 2 mln. voor het uitvoeringsprogramma ontbreekt nog €375.000. Uitvoering van alle geplande activiteiten kost meer menskracht en middelen dan €2 mln. Dossier hierover volgt in het 2 ^e kwartaal van 2010.
Alle grote projecten voorzien van bodemenergie - KWO (o.a. Strijp R en Strijp S, NRE/Picus West, Tongelresche Akkers, Stationsgebied, Meerhoven - Parkforum, Blixembosch Oost, BEA2)	+	Intensiveren en regie Koude Warmte opslag (KWO). Het vastgestelde intensiveringplan is in de tweede helft van 2009 in uitvoering genomen.
Het verder uitwerken en benutten kansen vanuit regelgeving (o.a. WABO/Omgevingsvergunning GrEx-wet, Wet RO)	0	In 2008 is hier een aanvang voor gemaakt. WABO en Wet RO zijn inmiddels uitgewerkt.
Verminderen afhankelijkheid fossiele brandstoffen i.s.m. Brainport (o.a. faciliteren in realisatie van een aantal multifuel tankstations in Eindhoven)	0	Doel is om 3 multifuel tankstations te realiseren. Hiervan is 1 bio-ethanol tankstations gerealiseerd. en 1 aardgasvulpunt gerealiseerd.
Logo duurzaam Eindhoven	+	Er is gestart met een overall communicatiestatie (intern en extern), met als doel alle betrokkenen te informeren en kruisbestuivingen te realiseren. Het logo is gemaakt en kan door iedereen gebruikt worden die duurzame producten op de markt zet.
Continuering Stichting Duurzaam Eindhoven	+	Uit evaluatie is gebleken dat de stichting een groot aantal projecten heeft geïnitieerd en uitgevoerd. De werkwijze van de makelaars is geëvalueerd. Besloten is de stichting de komende 3 jaar te subsidiëren.
Opwekken duurzame energie	+	Naast de bestaande bio-energiecentrale in de Tongelreep zijn er twee bio-energiecentrales in voorbereiding: bij het Ir. Ottenbad en in Meerhoven.
Energiebesparing gemeentelijke gebouwen onderzoeken	+	Gemeentelijke gebouwen zijn onderzocht op energetische aspecten. Hier blijkt nog veel winst te behalen. Ambitie is om maatregelen met een beperkte terugverdientijd te realiseren. De energiekosten zullen daardoor fors dalen. Een voorstel zal in 2010 worden aangeboden aan het college.
Energiebesparinglening instellen	+	De lening is ingesteld. Burgers kunnen tegen

3. Thema's

II4

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING</u> + of 0 of -	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
		een lage rente geld lenen bij de gemeente Eindhoven voor het treffen van energiemaatregelen.
Gemeentelijk duurzaam energiebedrijf	+	Er is een principebesluit voorbereid. In begin 2010 voorgelegd aan de raad.
Opstellen Routekaart Energieneutraal Eindhoven (2045)	+	De routekaart is in 2009 opgesteld en met een voorstel voor aanpak voor de eerste Voorstel door Raad vastgesteld ambitie niveau te verhogen van 'meer' naar 'extra' (inspanning). Daarvoor dient in het voorjaar 2010 een programma ter vaststelling te worden voorgelegd aan het college.
Stimuleren Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)	+	Er is een MVO-prijs ingesteld en uitgereikt. Met Eindhoven Airport is gewerkt aan verduurzaming van de luchthaven tot de groenste regionale luchthaven in Europa.

3. Thema's

3.2.8 Arbeidsmarktbeleid

Programmaorganisatie

Portefeuillehouder : H.M. Don

Commissie : Maatschappelijk zorg, Financiën, Personeel & Organisatie

Relatie met andere programma's

Het programma arbeidsmarktbeleid zit op het snijvlak van de programma's Meedoen, Actieve Jeugd en Brainport. De programma's raken en ondersteunen elkaar bv. bij respectievelijk het begeleiden naar werk en maatschappelijke participatie, het bestrijden van jeugdwerkloosheid, talentontwikkeling en het Jongerenloket en het stimuleren van de economische ontwikkeling van stad en regio door o.a. werk te maken van etnisch ondernemerschap en startersbeleid. Raakvlakken zijn er echter ook met andere programma's zoals Design, qua gedachtegoed, benaderingswijze en creativiteit om andere en op een andere wijze oplossingen te

ontwikkelen voor de problematiek van de arbeidsmarkt.

Wat hebben we bereikt?

Doelen

De ambitie is om de komende jaren onder het geprognosticeerde werkloosheidsniveau te blijven, waarmee we verlies van banen en verspilling van talent willen beperken en waarbij we investeren in de kwaliteit van onze gehele beroepsbevolking voor een optimale inzetbaarheid en een versterking van de arbeidsmobiliteit.

Effect indicatoren (in overleg met BIO

(Beleidsinformatie en onderzoek) worden de effectindicatoren nog herzien n.a.v. de gewijzigde programma-opzet).

Doel(outcome)	Indicator	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroot 2009	Realisatie 2009
Voorkomen van een tweedeling in de samenleving in de gebied van arbeidsmarktbeleid	Laag opgeleide werklozen (als % van niet-werkende werkzoekenden totaal)	3.974 (44%)	3.580 (58%)	Afname t.o.v. score voorgaande jaar	3.380 (55%)
	Niet-werkende werkzoekenden totaal	9.020	6.215	Afname t.o.v. score voorgaande jaar	6.100
	Niet-werk. Werkzoekenden > 40 jaar (als % van niet-werkende werkzoekenden totaal)	5.468 (60%)	4.195 (67%)	Afname t.o.v. score voorgaande jaar	4.000 (66%)
	Niet werkende Werkzoekenden < 27 jaar (als % van niet-werkende werkzoekenden totaal)	865(9,6%)	445 (7,1%)	Afname t.o.v. score voorgaande jaar	505 (8,3%)

* Aanbod technisch geschoold personeel en arbeidsgehandicapten met een baan zijn verwijderd als indicatoren omdat hiervan geen betrouwbare gegevens beschikbaar zijn.

Toelichting op de afwijking

Met betrekking tot jongeren tot 27 jaar is de afwijking veroorzaakt door een cumulatie van

economische factoren: kredietcrisis, economische crisis, recessie. De arbeidsmarktconsequenties ervan zijn in het bijzonder een oplopende jeugdwerkloosheid.

3. Thema's

II6

Wat hebben we daarvoor gedaan?

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -/	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Als gevolg van de economische crisis is het programma Arbeidsmarktbeleid in juni 2009 herzien.		
1. Schadelastbeperking a) Werkgevers Dialoog met werkgevers: uitbreiden en intensiveren. b) Werknemers met werkloosheid bedreigd 1. Van werk naar werk ondersteuning 2. Van werk naar werk begeleiding 3. Scholingstrajecten c) Nieuwe werklozen 4. Direct aanbod dienstverlening 5. Aanspreken op eigen verantwoordelijkheid d) Jongeren 6. schoolgaande jongeren opleiding af laten ronden d.m.v. ondersteuning bieden bij creëren voldoende BPV plaatsen 7. Jongeren stimuleren aanvullend onderwijs te volgen e) Uitvallers 8. Startkwalificatie	 + + + + +	Opzet Servicepunt Techniek, vacature meldpunt, specifieke projecten belegd en ondernomen vanuit Werkgeversteam WPM. Mobiliteitscentrum: behoud werk dmv deeltijd WW (regionaal: 8000 gerealiseerd). Van werk naar werk begeleiding: 195 gerealiseerd. Inzet opleidingscheques gemeente Eindhoven: 222 gerealiseerd. O.a. pilot project Nieuwe Ronde Nieuwe Kansen (10-15 personen); inzet opleidingscheques zie hierboven. BPV (beroepspraktijkvorming) plaatsingsoffensief: realisatie 1300 voor Zuidoost Brabant. Meer dan 1700 jongeren hebben zich sinds de zomer extra ingeschreven bij ROC's, Fontys Hogescholen en TU/e. Realisatie 700 voor Zuidoost Brabant.
2. Blijven investeren		
a) Sectorale werkgeversbenadering b) Creëren instroommogelijkheden laag opgeleiden c) Identificeren en mobiliseren stille reserves	 + 0 0	Doorontwikkeling Servicepunten Detailhandel en Zorg en Welzijn; opzet servicepunt Techniek. Het zwaartepunt van de aandacht ligt op het voorkomen van werkloosheid (behoud vakmanschap) en het zo snel mogelijk aan het werk helpen van nieuwe werklozen in het algemeen en niet specifiek op nieuwe en kortdurend werklozen met een lage opleiding. Met uitzondering van de doorloop van een eind 2008 ingezette specifieke campagne voor de Zorgsector (Fleur) is hier geen aandacht aan besteed.
3. Versterken arbeidsmobiliteit		
a) Huidige crisisinstrumenten transformeren en verduurzamen naar standaard dienstverlening	0	Crisisinterventie duurt voort; nagedacht wordt over inzet mobiliteitsproducten/arrange-

3. Thema's

117

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
b) Ontwikkelen prognoses/scenario's die houvast bieden bij het bepalen van hoeveel mensen, met welke competentie we waar op welk moment nodig hebben	-/-	menten na crisisperiode. Krijgt hernieuwde aandacht in 2010.

Intensiveringen

Voor het programma arbeidsmarktbeleid is een jaarlijks budget van € 250.000,- beschikbaar vanuit de Brainportmiddelen. De gelden zijn ingezet ter bekostiging van het programmamanagement (programma-manager en –medewerker), de financiering of co-

financiering van verschillende projecten en activiteiten binnen het programma 2009. Veelal starten projecten met financiering vanuit het programmabudget, waarna volledige bekostiging wordt gevonden vanuit het P-budget en subsidies vanuit bijvoorbeeld de Provincie en het SRE.

3. Thema's

3.2.9 Design en Licht

3.2.9a Design

Programmaorganisatie

Portefeuillehouder : M. Mittendorf

Commissie : Jeugd, Gezin, Onderwijs, Cultuur, Sport, Bestuurlijke en economische zaken

Wat hebben we bereikt?

Doelen

Eindhoven wil Design positioneren als versterkend beleidsinstrument. In samenhang met andere bestuurlijke programma's, ontwikkelingen, doelstellingen en activiteiten in de stad zorgt Design voor:

- het meer zichtbaar maken van de innovatiekolom in de stad
- het positioneren van de kwaliteit van de stad in het verlengde van Brainport
- grensoverschrijdende nieuwe samenwerkingsvormen en netwerken, die onder meer toegang geven tot internationaal aanwezige kennis en ervaring
- het mede-ontwikkelen van programma's (vanwege nieuwe combinaties en middelen).
- Het geven van een impuls aan de herkenning van of erkenning voor de kwaliteit van deze stedelijke samenleving als zodanig.

Deze doelstellingen zijn behaald. Met het doordringen tot de finale van de competitie World Design Capital 2012, heeft Eindhoven de kwaliteit van de stad als centrum van de Brainport regio wereldwijd gepositioneerd. Collectief is door de Designpartners in de stad aan deze uitverkiezing meegewerkt en is in het verlengde hiervan gewerkt aan de ontwikkeling van een

gemeenschappelijke service- en uitvoeringsorganisatie die door de gezamenlijke triple helix partners zal worden aangestuurd. De World Design Capital Competitie heeft ook geleid tot een intensieve samenwerkingsovereenkomst met Helsinki, gericht op de samenwerking tussen kennisinstellingen, overheden en bedrijfsleven van de twee steden en gericht op gezamenlijk marktleaderschap in Europa en het gezamenlijk optrekken binnen Europese projecten. In 2009 is de beleidsnota "Design in Eindhoven 2010-2014, Creating a Caring Society" en bijbehorend uitvoeringsprogramma ontwikkeld. Centraal hierin staat de rol van design en designers in Eindhoven bij de aanpak van stedelijke, economische en sociaal-maatschappelijke vraagstukken.

Meetpunt voor succes is de mate waarin het programma erin slaagt bijdragen van derden (bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen, Rijksoverheid, woningbouwcorporaties, maatschappelijke organisaties e.d.) te verweven met stedelijke doelen.

Vertrekpunt voor die ambitie is het zichtbaar maken en vaststellen van de huidige omvang, diversiteit en pluriformiteit van design in de stad, Het programma zal zich richten op afstemming en introductie binnen sociaal maatschappelijke vraagstukken zodat de ontwikkeling van een visie op design voor de stad kan volgen.

Effect indicatoren

	Realisatie 2008	Begroot 2009	Realisatie 2009
Aantal in Eindhoven gevestigde designers			Nulmeting nog uit te voeren *
Bezoekersaantallen van Dutch Design Week	80.000	> 20.000	115.000
Waardering van Dutch Design Week (proportionaliteit en groei)		7,4	**
Inzendingen, nominaties en winnaars Dutch Design Awards (proportionaliteit en groei)		-	700 inzendingen, 74 finalisten, 16 winnaars

3. Thema's

	Realisatie 2008	Begroot 2009	Realisatie 2009
Uitstraling van Eindhoven als designstad in media (proportionaliteit en groei)			Nulmeting nog uit te voeren *
Mate waarin Eindhoven in media positief met design wordt geassocieerd			Nulmeting nog uit te voeren *
Mate waarin design als onderdeel van brainport fungeert			Nulmeting nog uit te voeren *
Vestiging designberoepsgroepen (kvk-gegevens)			Nulmeting nog uit te voeren *
Vestiging creatieve maakindustrie (Kvk-gegevens)			Nulmeting nog uit te voeren *

Toelichting op de afwijking

* Voor deze kengetallen dient een nulmeting te worden uitgevoerd. Door vertraging in de agendering omtrent de beleidsnota "Design in Eindhoven 2010-2014" is nog geen zicht op de definitieve kengetallen die zullen worden gehanteerd. Na de besluitvorming door de gemeenteraad is de nulmeting in gang gezet.

** Kwalitatief onderzoek naar de (beleving van de) Dutch design Week wordt niet jaarlijks uitgevoerd en heeft in 2009 niet plaatsgevonden. Kwantitatief heeft de DDW een groei van 80.000 bezoekers in 2008 naar 115.000 in 2009 doorgemaakt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform planning verloopt. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- + staat voor: Uitvoering loopt conform planning
- 0 staat voor: Uitvoering loopt nu niet conform planning maar wordt op het eind van het jaar wel gehaald.
- /- staat voor: Uitvoering wijkt af van planning en wordt naar verwachting op het eind van het jaar ook niet gehaald.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING</u> + of 0 of -/-	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Leggen van nieuwe relaties en het verknopen van vraag en aanbod in sociaal maatschappelijk opzicht	+	In dit kader zijn er verschillende projecten succesvol opgestart cq gecontinueerd, zoals bv. het T+Huis, "Mode met een Missie" en het betrekken van designers bij projecten in de openbare ruimte. Met de kandidatuur van Eindhoven in de competitie "World Design Capital 2012" en de finaleplaats, zijn niet alleen lokaal nieuwe relaties gelegd maar is ook het nationaal en internationaal netwerk

3. Thema's

I20

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
		substantieel uitgebreid. Dit heeft geleid tot nieuwe samenwerkingverbanden, o.a. de getekende samenwerkingsovereenkomst met Helsinki (gericht op samenwerking bij de inzet van design voor een meer zorgzame samenleving) en de in ontwikkeling zijnde samenwerking met Seoel / Korea (gericht op design en educatie)
Ondersteunen van de jaarlijkse graduation Show en het convenant E+, zodat de relatie tussen de design academy en de stad robuuster wordt.	+	De Graduation Show 2009 mocht zich verheugen in een groter aantal bezoekers en vele nationale en internationale media aandacht. Voor 2010 en verder is voorzien in structurele financiering. In het kader van het convenant is een aantal nieuwe projecten opgestart waaronder "De stad in het Land", "het land in de Stad" en "Doe de Dommel".
De Dutch Design Week en Dutch Design Awards verbinden aan het stedelijk beleid van Eindhoven. Hierdoor wordt de waarde van deze initiatieven met uitstraling voor de stad verder vergroot.	+	Maakt onderdeel uit van de meer geïntegreerde samenwerking in ontwikkeling van de designpartners in de stad. Doelstelling is in de eerste helft van 2010 tot één gemeenschappelijke service- en uitvoeringsorganisatie te komen. De gemeente is in deze organisatie één van de triple helix partners.

Intensiveringen

Tot en met 2009 waren voor Design geen structurele middelen beschikbaar. In de kadernota 2010-2013 is een structureel bedrag van € 500.000 per jaar opgenomen ter structurele borging van de Dutch Design Week, De Dutch Design Awards

en de Graduation Galleries van de Design Academy Eindhoven. Bij de behandeling van de begroting 2010 is door de gemeenteraad een motie aangenomen waarmee voor 2010 een incidenteel bedrag van € 1000.000,- bovenop de reeds beschikbare € 500.000,- is gereserveerd.

3. Thema's

3.2.9b Licht

Programmaorganisatie

Portefeuillehouder : Mary Fiers
Commissie : Wonen en Ruimte

Relatie met andere programma's

Met de vaststelling van de visie 'Licht aan' op 6 maart 2007 heeft het bestuur een strategisch document in handen gekregen dat zijn invloed heeft op alle 11 politieke prioriteiten. Met name de programma's 2. Brainport (verbeelding van), 4. Wonen/wijkvernieuwing (openbare verlichting), 7. Duurzaamheid en Klimaatbeleid (energiebesparing en voorkomen van lichtvervuiling), 8. Talentcentres (broedplaatsfunctie), 10. Design (innovatie), 11. Strijp-S (laboratoriumfunctie) én (sociale-) veiligheid (politiekeurmerk). Daarnaast speelt het Programma Licht een belangrijke (wettelijk verplichte) rol in diverse reguliere programmaonderdelen waarvan het Programma Openbare Ruimte en het Programma Ruimtelijke kwaliteit de belangrijkste zijn.

Wat hebben we bereikt?

Doelen

De noodzaak om in het verlengde van Brainport meer werk te maken van de identiteit van de stad als innovatieve Lichtstad groeit nog steeds. Met blijvende stimulans en actie, specifiek door gerichte, vernieuwende aandacht voor actuele en urgente thema's als het klimaatbeleid (CO2 uitstoot) en lichtvervuiling is hier in 2009 invulling aangegeven. Met name op het gebied van energiebesparing zijn meetbare resultaten geboekt, resultaten gericht op het voorkomen van lichthinder zijn vanwege de complexiteit enigszins achtergebleven bij de doelstellingen. In 2009 is wederom meer dan voldoende (internationale) aandacht gegenereerd en gekregen voor met name de innovatieve en creatieve aanpak en het duurzame karakter van de projecten. Door de onafhankelijke koers van het bestuurlijke programma is het mogelijk geweest in de tijd haalbare bijzondere projecten te realiseren.

Mission Statement

De Gemeente Eindhoven, Lichtstad van Nederland, is met de visie 'Licht aan' sinds 2007 een ambitieuze richting ingeslagen op het gebied van de stedelijke verlichting. Om die maximaal mogelijk te maken ziet de Gemeente Eindhoven de stad graag als laboratorium en juicht initiatieven toe die hier op inspelen. De discussie hierover is in 2009 definitief gestart inclusief diverse initiatieven op dit gebied. Toch heeft dit concreet in 2009 nog niet tot beslissingen c.q. projecten geleid. Het ligt in de verwachting dat 2010 hierin verandering gaat brengen. Ook hier spelen duurzaamheid, innovatie en creatieve kwaliteit, nauwgezette communicatie en het verwerven van (internationale) aandacht een belangrijke rol, zowel qua doelstelling als voorwaarde om de stad inderdaad als city testbed beschikbaar te stellen aan diverse (markt)partijen.

Effectindicatoren

De effectindicatoren (tevredenheid) voor het bestuurlijk programma licht blijven deels moeilijk meetbaar vanwege de onafhankelijke koers en de snelle ontwikkelingen in deze markt. Daarom zijn ze een continue onderwerp van studie. In navolging van het (digipanel) onderzoek van CTRL.BIO - BIO / Stadsontwikkeling in 2007 wordt in 2010 een breder cultuur maatschappelijk onderzoek voorbereid met als doel de met name mentale effecten (invloed op het welbevinden) van het programma Licht zichtbaar te maken.

De resultaten m.b.t. het onderdeel openbare verlichting zijn meetbaar en worden toegelicht bij collegeproduct 8.2.09 Licht. Conclusie is dat men tevreden is over de verlichting in Eindhoven.

Toelichting afwijking effectindicatoren

Niet van toepassing.

3. Thema's

I22

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform planning verloopt. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- + staat voor: Uitvoering loopt conform planning
- 0 staat voor: Uitvoering loopt nu niet conform planning maar wordt op het eind van het jaar wel gehaald.
- /. staat voor: Uitvoering wijkt af van planning en wordt naar verwachting op het eind van het jaar ook niet gehaald.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING</u> + of 0 of -/.	<u>NADERE TOELICHTING OP REALISATIE 2009</u>
A. Openbare verlichting		
1. LED verlichting Boutenslaan (Non Disclosure Agreement met Philips)	+	Vooruitlopend op marktintroductie gezamenlijke gebruikservaring opgedaan met de nieuwe Fortimo lichtbron.
2. LED verlichting Ministerbuurt	+	In de hele wijk is de verlichting vervangen met Philips City Spirit Cone en Philips Fortimo (pilot).
3. LED verlichting diverse straten op basis van regulier onderhoudsprogramma	+	Idem als 2. op straatniveau.
4. Better Lighting In Sustainable Streets (BLISS)	0	Projectleiding vanuit Gemeente Eindhoven is (nog) niet definitief formeel geregeld. Financiële crisis legt claim op planning transnationale voortgang. (looptijd 2009-2012)
5. Creating a Public Lighting Experience (Strijp-S)	0	Projectleiding vanuit Gemeente Eindhoven is (nog) niet definitief formeel geregeld. Financiële crisis legt claim op planning voortgang . (looptijd 2008-2025)
6. Green Spotlighting Jan van Lieshoutstraat	+	In het kader van groenimpuls binnenstad is innovatie en creativiteit ingezet om zowel de groenbeleving als het verlichtingsniveau op te waarderen.
7. BrabantStad Verduurzamen Openbare Verlichting	0	Projectleiding vanuit Gemeente Eindhoven is (nog) niet definitief formeel geregeld. (looptijd 2009-2012)
8. Verduurzamen Lichtjesroute	+	Met de Stichting Lichtjesroute is gewerkt aan het versneld invoeren van LED verlichting in hun ornamenten.
9. LUCI Sustainable Development Commission (onder voorzitterschap Eindhoven)	0	Aangegane internationale verplichting vraagt meer tijd en energie dan qua capaciteit inzetbaar is. (looptijd 2009 >)
B. Aanlichten		
10. De Witte Dame	+	In 2009 definitief aangelicht met

3. Thema's

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING +.. of 0 of -/..	NADERE TOELICHTING OP REALISATIE 2009
11. Van Abbemuseum	+	energiezuinige Led verlichting. In 2009 voorbereidingen op schema (in 2010 meer actie nodig om uitvoering te garanderen)
12. Fatih Moskee (Willemstraat)	+	Verzoek van bestuur Moskee via wethouder Don heeft geresulteerd in een projectformat waarin ook gemeente Eindhoven via programma Licht participeert.
C. Autonome projecten		
13. Hoogspanning (Brainport Avenue)	0	Als onderdeel van de nieuwe 'Brainport Avenue'. Bevindingen na afgeronde testfase leiden tot aangepaste (uitgestelde) verdere uitvoering.
14. Lichtnaald viaduct Beukenlaan/Noord Brabantlaan	+	Op 21 december is de lichtnaald feestelijk ontstoken.
15. Raamwerk Strijp-S	-	I.v.m. financiële crisis is grote onduidelijkheid ontstaan over omvang, haalbaarheid en planning project.
16. Licht op Centrum voor de Kunsten (CKE Pastoor Petersstraat)	+	Dit project is het sluitstuk van de d.m.v. Financieringsfonds mogelijk gemaakte 'City of Light' activiteiten vanaf 2007. Oplevering medio mrt 2010.
17. KPN zendmast Digitale TV	+	Uitspraak rechter (februari 2010!) betekent aanpassen frequentie licht.
D. Lichtreclame		
18. Interactieve reclamedrager (Brainport Avenue)	+	Als onderdeel van de nieuwe 'Brainport Avenue' benadering. Voorbereidingen conform planning (oplevering eind 2010)
19. Regulering VVV borden	+	De licht intensiteit is maximaal naar beneden bijgesteld conform de milieuwetgeving op lichthinder.
20. Duurzame Etalageverlichting (voorheen Window of Opportunity)	+	In samenwerking met Stichting Duurzaam Eindhoven is opnieuw gestart met dit project om de detaillist in de binnenstad te motiveren over te gaan tot een duurzamere manier van verlichten.
21. Signbeleid	+	Het Signbeleid is vastgesteld feb. 2010.
E. Evenementen (met accent op licht)		
22. GLOW 2009	+	Productiebijdrage plus klankbord. Uitgevoerd conform afspraken.
23. Lichtjesroute 25 jaar	+	Bijdrage ontwikkeling jubileumboek. Is uitgegeven.
24. Eerste (tijdelijke) Lichtcafé (op STRP		Conceptontwikkeling en –

3. Thema's

I24

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING</u> +.. of 0 of -/..	<u>NADERE TOELICHTING OP REALISATIE 2009</u>
festival)		beproeving met als resultaat herhaling en inhoudelijke doorontwikkeling voor STRP 2010.
25. WK 2018 actie	+	Aandacht voor belangrijk WK 2018 moment in Eindhoven op verzoek van burgemeester.
26. Nacht van de Nacht, 24 oktober	+	De Betekenaar beschrijft (letterlijk) de Admirant met duurzame boodschappen van passanten, interactief kunstproject met het oog op bewustwording op het gebied van de nachtelijke hemel.
27. Lancering 'City of Light 2010'	0	Verwacht wordt dat gedurende 2010 de uitwerking/implementatie hinder gaat ondervinden van capaciteitsproblemen plus beschikbare financiën. Is in dat geval een serieus afbreukrisico voor citymarketing 2010! In 2009 is in ieder geval voor 2010 extra inzet van formatie georganiseerd op het gebied van communicatie.
F. Informatieverlichting		
28. Ontwikkeling Natlab Lightcafé	+	Verkennde en inventariserende haalbaarheidsgesprekken met ontwikkelaar en Park Strijp Beheer BV.
29. Ontwikkeling Top Technology Instituut Licht	0	Grotendeels een externe ontwikkeling waar gezien de doelstellingen Gemeente Eindhoven intensiever betrokken bij moet raken.

Intensiveringen

Via de voorjaarsnota 2008-2011 zijn de middelen (1,1 miljoen euro) voor het programma licht voor de periode 2008-2010 geregeld. Bovenstaande projecten/activiteiten (doelen 2009) zijn via deze middelen gefinancierd.

Risico's

1. Op dit moment beginnen we de consequenties van de financiële crisis terug te zien in de

voortgang van een aantal projecten, dit heeft in ieder geval gevolgen voor de planning maar kan ook gevolgen hebben voor ambitieniveaus. Dit kan mogelijk effect hebben op de begrote outputindicatoren voor 2010;
2. Voor een aantal voor gemeente Eindhoven strategisch van belang zijnde projecten, door andere overheden mede gefinancierd (!) is de benodigde capaciteit onvoldoende georganiseerd c.q. gegarandeerd.

3. Thema's

3.2.10 Strijp-S

Programmaorganisatie

Portefeuillehouder : M. Fiers

Commissie : Wonen & Ruimte

Relatie met andere programma's

Er zijn vele relaties met andere programma's en reguliere programmaonderdelen. Samen met Brainport moeten we de relatie met startende en nieuwe ondernemingen leggen. De activiteiten die op Strijp-S ontwikkeld worden zijn gericht op de jongere cultuur. Het moet een bijdrage leveren aan de participatie van jongeren aan sport, kunst en cultuur (programma actieve jeugd). Daarnaast wordt techniek zichtbaar op Strijp-S. Het heeft als doel mensen en vooral jongeren te betrekken bij techniek. Strijp-S draagt bij aan de woningbouwproductie (programma Wonen). Bereikbaarheid speelt een rol op Strijp-S. Het vormt een belangrijke schakel middels de HOV. Met de verplaatsing van het station Beukenlaan (of een verlenging van het perron met upgrading station) wordt een woonwerkgebied gecreëerd dat optimaal is ontsloten en het zal bijdragen aan de bereikbaarheid van de stad Eindhoven. Hiermee kan de luchtkwaliteit toenemen en de

files afnemen. Aan de ontwikkelaars op Strijp-S vragen we door middel van het richtlijnendocument om duurzaam te bouwen. Daarnaast is er bij de ontwikkeling van de openbare ruimte gepoogd duurzame materialen te gebruiken en energiezuinige oplossingen toe te passen. Het programma "Design en Licht" maakt volledig onderdeel uit van de doorontwikkeling van Strijp-S. Alle doelstellingen van dit programma kunnen -mits er middelen beschikbaar zijn- worden ondersteund door het programma Strijp-S.

Wat hebben we bereikt?

Doelen

De kwaliteitsverbetering van het Plangebied Strijp-S, de wijk en de stad door de herontwikkeling van de huidige bedrijfsbestemming in wervende woon-, kantoor- en centrumfuncties.

Effectindicatoren

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroot 2009	Realisatie 2009
Aantal jaar waarbinnen alle bouwvelden zijn verkocht			15	15
Oplevering bouwveld F			Eind 4 ^e kwartaal 2011	Eind 4 ^e kwartaal 2012
Aantal m2 Kunst- en Cultuur gevestigd op Strijp-S				
- Totaal voor 2015			50.000m2	50.000m2
- Gerealiseerd per einde 2009			10.000m2	12500m2
Aantal m2 Bruto vloeroppervlak op Strijp- S dat, samen met marktpartijen na een periode van 10 jaar tot een commerciële invulling is gerealiseerd				
- Totaal na een periode van 10 jaar			30.000 m2	30.000m2
- Gerealiseerd in 2009			0	0
Aantal aan de woningvoorraad van Eindhoven toegevoegde woningen				
- Totaal voor 2022			2500 -3000	2500-3000
- Gerealiseerd in 2009			0	0

Toelichting op de afwijking

De oplevering van Bouwveld F is vertraagd naar het 4^e kwartaal van 2012. Tevens is de levering van bouwveld F ook 1 jaar opgeschoven zodat er geen bouwrente over 2009 in rekening wordt gebracht. De oorspronkelijke planning was te optimistisch gepland. Enerzijds is het bestemmingsplan Strijp S pas later dan voorzien

3. Thema's

126

vastgesteld en anderzijds is de planontwikkeling aangepast (1 jaar vertraging gezien de crisistijd) om risico's meer in te perken.

Kunst en Cultuur is meer gerealiseerd dan begroot vanwege nieuwe initiatieven zoals de toezegging van 2 internationale ontwerpers en de ontdekkfabriek.

De verwachte planning voor de toe te voegen woningen aan de woning voorraad is voor 2010 nihil, voor 2011 circa 100, voor 2012 en 2013 200 woningen per jaar, 2014 en 2015 500 woningen per jaar. In de periode 2016 tot en met 2022 is de verwachting dat de overige 1.000 tot 1.500 woningen worden opgeleverd. De verwachte realisatie is conform begroting.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -/-	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Gebiedsontwikkeling publiek faciliteren		
a) Doorkomen van een onherroepelijk bestemmingsplan;	+	Het bestemmingsplan is inmiddels vastgesteld (2008).
Grondexploitatie succesvol afronden (private rol)		
a) Verminderen exploitatietekort door tijdelijke verhuur leegstaande gebouwen;	+	In is het SWH gebouw verhuurd. In 2010 worden tevens 2 gebouwen verhuurd zodat de tekorten verder worden teruggebracht. Voor de gehele periode is de verwachting dat de exploitatie sluit op 0.
b) De totale exploitatie met een licht positief resultaat afronden;	+	Op dit moment wordt een resultaat van circa € 0,5 mln geprognosticeerd.
Bouwweld F (her)ontwikkelen (private rol)		
a) Monumentale gedeelte bouwweld F restaureren en aanpassen ten behoeve van de beoogde functie verandering: centrum voor de creatieve economie;	+	Planvorming ligt op schema. Het DO voor de oudbouw (fase 1) is vastgesteld.
b) Ontwikkelen van het nieuwbouwgedeelte: 250 nieuwe woningen;	+	Planvorming ligt op schema. Het VO voor de nieuwbouw wordt conform planning in 2010 vastgesteld.
Kunst en Cultuur naar Strijp-S brengen (publieke rol)		
a) Oprichten privaat cultuurfonds Strijp-S met behulp van gedelegeerde ontwikkelaars;	+	Met de opstalontwikkelaars is een overeenkomst van 5 jaar gesloten voor het oprichten van het cultuurfonds.
b) Ondersteunen culturele initiatieven en activiteiten die een bijdrage leveren aan: versterken identiteit van Strijp-S, betekenis geven aan Strijp-S als centrum van Brainport, bevorderen internationale bekendheid Strijp-S en herontdekking van ons industrieel erfgoed;	+	Conform het kunst en cultuurprogramma van Strijp S zijn 10 initiatieven actueel op haalbaarheid.
Versterking economisch klimaat door stimulering van vestiging en acquisitie van commerciële gebruikers en functies op Strijp-S.	+	Diverse initiatieven zijn op strijp S opgestart onder andere het verstrekken van financiële

3. Thema's

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING</u> + of 0 of -	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
		bijdrages aan startende innovatieve creatieve ondernemers. Verdere invulling verloopt conform planning

Intensiveringen

Op dit moment wordt onderzocht of intensiveringen plaats kunnen vinden. Hierover heeft bestuurlijk nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Voor Bouwveld E en F is

provinciale subsidie toegezegd (en deels beschikt) vanuit stimuleringsmaatregelen woningbouw productie (vanuit het programma Wonen).

3. Thema's

128

3.2.11 Veiligheid

Programmaorganisatie

Portefeuillehouder: burgemeester van Gijzel (na 15-1-2009)

Commissie: BEZ (na 15-1-2009)

Relatie met andere programma's

De veelomvattendheid van veiligheid maakt dat er met meerdere programma's relaties zijn. Zonder uitputtend te zijn: *Meedoen* (o.a. sociale preventie, empowerment minderheden, participatie Stedelijk Kompas), *Burgerparticipatie* (o.a. samenwerking met actieve buurten, leefbaarheidsteams, buurtbemiddeling, Rein Welschen Veiligheidsprijs), *Actieve Jeugd* (o.a. jeugd doelgroepen, aanpak risicojeugd en samenwerking Centrum Jeugd en Gezin, jeugd prostitutie, jeugd en alcohol, gezinscoaching onder dwang, e-SMS, Huiselijk geweld), *Strijp 5* (o.a. externe veiligheid).

Wat hebben we bereikt?

Doelen

De algemene richtinggevendende doelstellingen zijn:

1. Verbeteren van het (objectieve) veiligheidsniveau in de gemeente Eindhoven;

2. Verbeteren van de veiligheidsbeleving van de burgers.

Ad 1. Wij verhogen het objectief veiligheidsniveau van de gemeente Eindhoven door:

- Terugdringen van geweldsdelicten, inbraak, autocriminaliteit en fietsdiefstal die met name door jeugdigen, veelplegers en verslaafden gepleegd worden;
- Aanpakken van relationeel geweld, bevorderen eerste meldingen en terugdringen recidive;
- Ketenbrede inzet op verbetering integratievoorwaarden en positie van risicogroepen, versterking horizontale samenwerking.

Ad 2. Wij zetten in op een verhoogde beleving van veiligheid en een verlaagde beleving van overlast en verloedering van Eindhovenaren in hun buurt of wijk

Effect indicatoren*

	Realisatie 2007	Realisatie 2008**	Begroot 2009	Realisatie 2009
Verbeteren objectief veiligheidsniveau				
Percentage zelf gemeld slachtofferschap van:				
a) geweld	5,6%			
b) (poging tot) inbraak	9,0%			
c) autocriminaliteit	24,2%			
d) fietsdiefstal	13,2%			
aantal 1 ^e meldingen van huiselijk geweld en aantal recidive meldingen				
Verbetering van de veiligheidsbeleving				
Percentage inwoners van Eindhoven dat:				
a) zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt	23,1%			
b) verloedering ervaart	4,1%			
c) overlast ervaart	3,0%			

** is niet gemeten in 2008

Toelichting op de afwijking

Meting van cijfers

We hebben in het bestuurlijk programma de targets bepaald aan de hand van de tweejaarlijkse bevolkingsenquête Leefbaarheid en Veiligheid. Deze is in 2007 voor het laatst gehouden en vervangen door de landelijk gestandaardiseerde Veiligheidsmonitor. Deze laatste is afgenomen in november/ december 2009

3. Thema's

en kent dezelfde inhoud als zijn voorganger. Er is echter een methodische afwijking in het afnemen van het onderzoek. De Veiligheidsmonitor wordt deels schriftelijk en deels telefonisch afgenomen, hetgeen de uitkomsten moeilijk vergelijkbaar maakt met de uitkomsten van de eerdere, schriftelijke enquêtes Leefbaarheid en veiligheid.

Eind maart 2010 worden de cijfers over 2009 geleverd en kunnen we zien of vergelijkbaarheid redelijkerwijs mogelijk is of dat er sprake is van 'echte trendbreuken'.

Relatie met de beleidsontwikkeling 2009

2009 is in de beleidsmatige aansturing van veiligheid een overgangsjaar geweest. De aanpak van veiligheidsproblemen in de stad is gecontinueerd conform de 'Agenda openbare orde en veiligheid 2009'. 2009 was het overgangsjaar naar een nieuw beleidskader voor 2010 tot 2013. Hiertoe is medio 2009 een gemeentebrede veiligheidsanalyse opgesteld door het COT en aan de hand daarvan zijn in nauw overleg met de raad 6 prioriteiten opgesteld voor de komende 4 jaar: vermogensdelicten (woninginbraak, overvallen, auto-inbraak en fietsendiefstal), risicojeugd, woonoverlast, geweld, veilig uitgaan en georganiseerde criminaliteit. Het beleidskader waarin ook de SMART targets op deze prioriteiten zijn beschreven, is 17 november door de raad vastgesteld. De strategische en programmatische aansturing is in handen gelegd van een directeur veiligheid. Eind 2009 is het Beleidskader vertaald in een concept-jaaractieplan 2010-2011, dat begin 2010 wordt uitgerold en waarbij het uitgangspunt is om door interne- en externe samenwerking tot meer synergie in de aanpak te komen. Op de AD-misdaadmeter 2009 komt Eindhoven niet langer op de eerste plaats.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING</u> + of 0 of -/	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009 (in geval van afwijkingen)</u>
Aanpak risicojeugd, waaronder dadergerichte Antilliaanse en Marokkaanse jongeren, alcohol en jeugd, CJG-systeem 'zorg voor jeugd', zwerfjongeren, radicalisering en polarisering, schoolmaatschappelijk werk, schoolverzuim en schooluitval, faciliteren taak-, werk- en leerstraffen, werkgelegenheidsprojecten, HALT-schoolveiligheid, stadsdeelprojecten.	+	Aanpak risicojeugd is verder versterkt doordat inmiddels het interventieteam risicojeugd op meerder groepen in de stad actief is en nieuwe instrumenten succesvol zijn: het Stedelijk casusoverleg risicojeugd Eindhoven (SCORE), de VIG- en gezinscoaches en de straatwachten.
Aanpak relationeel geweld, waaronder regie op afstemming zorg- en strafrechtbenadering huiselijk geweld, verbetering advies-, meld- en hulpverleningsfunctie, loverboyaanpak, preventieprojecten 'relatiestarters', preventieaanbod onderwijs, thematische inzet HALT, zorgcoördinatie jeugdprostitutie, voorlichtingsactiviteiten	+	In 2009 is de het Steunpunt huiselijk geweld versterkt, inclusief de backoffice, het tijdelijk huisverbod is met succes geïmplementeerd en uitgevoerd, er zijn time-outvoorzieningen gecreëerd voor plegers, er zijn trajecten gestart op kind-getuigen van huiselijk geweld. De aanpak van eengerelateerd geweld is gestart.
Veelplegeraanpak, waaronder aanpak jeugdige en volwassen veelplegers, nazorg- en integratieprojecten veelplegers, nazorg ex-gedeteneerden, onder wie bijzondere aandacht voor (ex) gedetineerde vrouwen met kinderen, na-detentie maatjesprojecten, participatie in- en koppeling met Stedelijk Kompas, accountmanagement, uitbreiding opvang (alcohol en drugs-)verslaafden, sluitend maken	+	De veelplegeraanpak loopt naar behoren, alle plekken in PI's voor ISD plaatsingen zijn bezet. Nazorg loopt naar behoren. Eindhoven participeert in een pilot 'terugkeerscenario's zware delinquenten'.

3. Thema's

I30

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009 (in geval van afwijkingen)
voorzieningen voor risicogroepen, bemoeizorg, outreachende veiligheidsinzet doelgroepen, maatjesprojecten flankerende maatregelen tippelprostitutie.		
Gebieds-, wijk- en buurtgerichte aanpak, waaronder reductie fysieke en externe veiligheidsrisico's in gevaarzones, versterking betrokkenheid bewoners en ondernemers bij hun omgeving, integrale veiligheidsaanpak risicogebieden als Kanaaldijk noord e.o., Bennekel, Woensel West e.a., frontlijnsturing, (regie op) cameratoezicht, preventie van vervalprojecten, veiligheidseffectrapportages, inzet particuliere beveiliging, kleinschalige gebiedsprojecten, veiligheidsprijs, ontwikkelen en implementatie van keurmerken en kwaliteitsmeters, opzet en onderhoud kwaliteitskringen	+	Cameratoezicht is definitief aanbesteed en een dossier ligt bij de raad. Integrale aanpak Blixembosch is breed uitgerold en door aanvullende maatregelen als tijdelijk cameratoezicht effectief. Project werkstek voor dak- en thuisloze alcohol-en drugsverslaafden houdt een groeiende groep geactiveerd en van de straat.
Versterking horizontale samenwerking Doorontwikkeling Frontoffice naar breed Veiligheidshuis, functionele coproducties met partners, inzet op multidisciplinaire handhaving, BITE, fraudebestrijding (RPF), afstemming sector VTH i.o., afstemming CJG, Integrale wijkvernieuwing, verbreding basisinfrastructuur met partners in veiligheid en leefbaarheid.	+	Er ontstaat synergie in aanpak van RCF, BITE, BIBOB en in de toekomst RIEC door gezamenlijke onderbrenging in de sector Veiligheid. Het Veiligheidshuis is ontvlecht van de sector en de stuurgroep heeft de strategische heroriëntatie vastgesteld. Door het uitrollen van het nieuwe beleidskader, verbinden sectoren buiten OOV zich in toenemende mate aan bijdragen aan veiligheid.
Programmasturing, met betrekking tot BDU-veiligheid GSB, B5-middelen, Europese- en doelsubsidies t.b.v. veiligheidsprojecten etc.		

Intensivering:

In de kadernota 2009- 2013 is € 100.000,- gereserveerd voor Externe Veiligheid. Deze middelen zijn besteed aan onderzoek naar verbetering van beheersbaarheid in de bestaande stad, in het kader van de (op 19 mei 2009 door de raad vastgestelde) Visie externe veiligheid. Het onderzoek is in 2009 uitgevoerd in opdracht van

ORVM door de Regionale Brandweer. De rapportage met bevindingen/aanbevelingen is ontvangen. Recent is gestart met het voorbereiden van een advies dat naar verwachting voorjaar 2010 ter besluitvorming aan het college kan worden voorgelegd.

3. Thema's

3.2.12 Cultuur Totaal

Programmaorganisatie

Portefeuillehouder : M. Mittendorff

Commissie : Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur

Relatie met andere programma's

Het Cultuur Totaal programma heeft een relatie met andere bestuurlijke programma's. Deze relatie zal bij de verdere uitwerking en concretisering van Cultuur Totaal steeds beter zichtbaar worden. Sterker nog, Cultuur Totaal gaat over het verbinden van Kunst en Cultuur met andere beleidsdomeinen.

Bestuurlijke programma's waarmee de relatie met Cultuur Totaal op voorhand duidelijk is:

- Brainport (internationale programmering, creatieve industrie, vestigingsklimaat, productieklimaat)
- Meedoen (amateurkunst, cultuureducatie)
- Actieve jeugd (amateurkunst, cultuureducatie)
- Design en Licht (inhoudelijke link)
- Strijp-S (veel aansprekende projecten zijn culturele projecten en culturele instellingen kunnen een belangrijke bijdrage leveren bij gebiedsontwikkeling)

Het Cultuur Totaal programma heeft ook met de reguliere programma's een relatie, vanzelfsprekend met het programma Kunst, Cultuur en Sport maar ook met Welzijn, Wonen, Zorg, Onderwijs, Stedelijke ontwikkeling en economische zaken.

Wat hebben we bereikt?

Doelen

Kunst en Cultuur dragen bij aan het vestigingsklimaat van Eindhoven;
Kunst en Cultuur komen ten goede van de gehele bevolking;
Kunst en Cultuur dragen bij aan de ontwikkeling en stimulering van talenten;
Eindhovenaren maken zowel passief als actief gebruik van culturele voorzieningen in de stad;
De relatie tussen kunst en cultuur en andere domeinen is meer zichtbaar (sociaal, economisch, ruimtelijk).

Effect indicatoren

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroot 2009	Realisatie 2009
Waardering voor Eindhovense culturele instellingen van de basisinfrastructuur	7,5 (realisatie 2006)	-	7	-
Aantal instellingen met bijdrage aan positionering			8	6 1)
% Eindhovenaren dat 1 of meer Eindhovense culturele instellingen bezoekt	61% (realisatie 2006)	68%	65%	-
% Eindhovenaren dat amateurkunst beoefent	38% (realisatie 2006)	44%	38%	-

Toelichting:

Realisatiecijfers: Bron stadsmonitor 2009 BIO; - betekent niet gemeten / cijfer niet beschikbaar.

1) Mu, Muziekcentrum Frits Philips, DDW, STRP festival, Area 51, Baltan

3. Thema's

132

Wat hebben we daarvoor gedaan?

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM PROGRAMMA BEGROTING + of 0 of -/	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009 (in geval van afwijkingen)
Afstemmen en afspraken maken met Culturele instellingen en initiatieven over projecten en activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen.	+	In 2009 hebben de culturele instellingen op basis van de vastgestelde kaders voor Cultuur Totaal in hun jaarplannen 2010 aangegeven hoe zij kunnen bijdragen aan Cultuur Totaal.
Cultuur Totaal	+	Cultuur Totaal is in de zogenaamde implementatiefase aangeland. In de zomer 2009 is de adviescommissie Cultuur Totaal ingesteld ter beoordeling van de subsidieaanvragen voor 2010. Najaar 2009 is 't advies aangeleverd en in grote lijnen overgenomen door de Raad. Resultaat is dat 55 instellingen in 2010 subsidie krijgen in het kader van Cultuur Totaal, hiervan zijn 21 'nieuw' (nog niet eerder een subsidie ontvangen voor een jaarprogramma) Er zijn 7 aanvragen afgewezen.

Outputindicatoren

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroot 2009	Realisatie 2009
Aantal activiteiten en projecten die bijdragen aan het bereiken van doelstellingen op sociaal, economisch en ruimtelijk terrein	Nvt	Nvt	10	7 1)

1) Realisatie is lager, omdat na de pilotfase geen geld voor incidentele projecten beschikbaar was. Binnen de subsidieparagraaf 3.1.6. is een aantal projecten met een Cultuur Totaal karakter gehonoreerd.

3. Thema's

3.3 Raadsthema's

3.3.1 Grotestedenbeleid (GSB)

Bij de verantwoording in het verantwoordingsverslag 2009 over dit thema dient de nadruk te worden gelegd op de activiteiten 2009 en de afwikkeling van de GSB III periode.

Welke activiteiten zijn in 2009 uitgevoerd om de ambities en doelstellingen in de Stadsvisie en het Stedelijk Ontwikkelingsprogramma te realiseren.

De Eindhovense invulling van het Grotestedenbeleid kent een viertal componenten die in samenhang invulling geven aan de realisatie van de ambities en doelstellingen in de Stadsvisie en het Stedelijk Ontwikkelingsprogramma met het coalitieakkoord "Eindhoven Één" als leidend uitgangspunt. Het gaat hierbij om het nationale GSB-III, het Europese Doelstelling-2 programma Focus, het provinciale Grotestedenbeleid en de activiteiten die voortvloeien uit de convenanten met de TU/e, Fontys Hogescholen, Design Academy en ROC.

Nationale GSB-III

Met het Rijk is in 2005 een convenant gesloten in het kader van GSB-III op basis van de in het Stedelijk Ontwikkelingsprogramma 2005-2009 geformuleerde ambities. Het Rijk ondersteunt realisatie van deze ambities, vastgelegd in prestatie-afspraken aan de hand van ruim vijftig indicatoren door het beschikbaar stellen van 3 brede doeluitkeringen, resp. de BDU "Sociaal, Integratie, Veiligheid", de BDU Fysiek (= de ISV-2 gelden) en de BDU Economie.

Naast uitvoering heeft 2009 voor een belangrijk deel in het teken gestaan van de voorbereiding op de eindafrekening GSB-III in deze jaarrekening. Daarbij zijn drie zaken van belang: de rechtmatigheid van de inzet van GSB-middelen, de mate waarin de prestaties gehaald zijn en de deugdelijke totstandkoming van de prestatie-indicatoren. Naast het realiseren van de prestaties, blijft de verantwoording van de niet-financiële informatie (de indicatoren) een belangrijk punt van aandacht. De hiervoor ingerichte c.q. nog in te richten registratiesystemen zullen in 2010 de toets van de accountant moeten kunnen doorstaan voor wat betreft de aantoonbaarheid van deugdelijke totstandkoming van de te verantwoorden informatie.

In de uitvoering is nog een stevige extra impuls gezet op het realiseren van de resterende prestatieafspraken. Daar waar dit niet of onvoldoende gelukt is, wordt getracht de niet-verwijtbaarheid aan te tonen. Voor de inhoudelijk resultaten wordt verwezen naar de betreffende SISA-bijlage, waar zowel de financiële als de inhoudelijke resultaten opgenomen zijn.

Europese doelstelling- 2

De gemeente Eindhoven participeert, samen met 8 andere steden, in het Europese Doelstelling-2 programma Stedelijk Luik 2000-2006. Het betreft hier de inzet van Europese EFRO-middelen. Dit (deel)programma, FOCUS genaamd, is het Europees stimuleringsprogramma dat in de jaren 2000-2008 wordt uitgevoerd in een aantal Eindhovense buurten.

Hoewel het programma formeel op 31/12/2008 afgesloten zou worden, heeft de Europese Commissie in het kader van de bestrijding van de gevolgen van de economische crisis besloten om de structuurfondsenprogramma's met een half jaar te verlengen. Dit stelde het FOCUS-programma in staat om tot een betere uitnutting van de beschikbare middelen te komen. Formeel is de uitvoeringsfase van het programma gesloten per 30/6/2009. Inmiddels wordt met de 9 steden en het ministerie van BZK druk gewerkt aan de eindafrekening van het totale D2-stedenprogramma. Hierin zitten voor Eindhoven nog een tweetal onzekerheden.

Naar aanleiding van de "gele kaart", die de lidstaat Nederland eind 2006 gekregen heeft van de Europese Commissie inzake onregelmatigheden in de verantwoording van de EFRO-middelen zijn in 2007 en 2008 structurele verbeteringen aangebracht in de administratieve organisatie en verantwoordingsprocedures in het management van EFRO-programma's (het Nationaal Actieplan NAP). Dit zal leiden tot een korting die de lidstaat Nederland moet toepassen naar aanleiding van de gevonden onregelmatigheden in de steekproeven, die in het kader van het NAP zijn uitgevoerd. Er ligt inmiddels een voorstel van de lidstaat Nederland om op lidstaatniveau een kortingspercentage van 3,4% toe te passen op de programma's. Dit zal in de eindverantwoording verwerkt worden. Hoe dit precies voor het stedenprogramma in het algemeen en het FOCUS-programma in het bijzonder uitpakt wordt in de eerste helft van 2010 in beeld gebracht.

In de risicoparagraaf van de programmabegroting 2009 – 2012 is verder het risico van een te hoog

3. Thema's

I34

interventiepercentage in een tweetal maatregelen vermeld. Door de nog lopende landelijke discussie over de toe te passen kortingspercentages n.a.v. het NAP, het feit dat nog niet van alle projecten duidelijk is hoe de eindafrekening eruit ziet en de sterke onderlinge beïnvloeding van de deelprogramma's van de 9 steden blijft de aard en omvang van het risico dat gelopen wordt vooralsnog onzeker en is de risicoparagraaf nog onverkort van toepassing.

Provinciale GSB Beleid

Ter versterking van het Grotestedenbeleid heeft de provincie Noord-Brabant de B5-steden ondersteund met een eigen GSB-programma voor de periode 2003-2006. Dit programma is thematisch van opzet en heeft zich specifiek gericht op de sociale veiligheid. In totaal zijn een 7-tal projecten uitgevoerd met een totale bijdrage van € 4,3 miljoen. Het programma is in 2008 definitief conform planning en verwachting afgerekend en afgesloten.

De provincie Noord-Brabant heeft in 2008 een evaluatie laten uitvoeren naar het programma en heeft de contouren uitgezet voor een vervolgprogramma. GS heeft toen het voorstel gedaan om het traject een vervolg te geven door een verbreding van de thema's ("kansen voor jeugd" en "leefbaarheid in wijken") en naast de B5 het vervolg ook open te stellen voor de middelgrote Brabantse gemeenten (M7). De status en voortgang hiervan lijkt gestagneerd. De B5 had en heeft als inzet om – indien opportuun – deze te integreren binnen het gezamenlijke investeringsprogramma "Samen Investeren in BrabantStad", voortvloeiend uit het meerjarenprogramma BrabantStad. Dit programma bevat namelijk thema's die typisch als grotestedenbeleid gekwalificeerd zouden kunnen worden.

Activiteiten die voortvloeien uit convenanten met TU/e, Fontys Hogescholen, Design academy, ROC
Als onderdeel van het Grotestedenbeleid heeft de gemeente in de afgelopen jaren haar relaties met in de stad gevestigde kennisinstellingen opnieuw vormgegeven. De gemeente heeft met respectievelijk de TU/e, Fontys Hogescholen, het ROC en de Design Academy convenanten afgesloten om elkaars kennis en ervaring te gebruiken in de aanpak van stedelijke uitdagingen in het algemeen het bouwen aan de Brainport in het bijzonder. Met de kennisinstellingen worden gezamenlijk projecten gedefinieerd en uitgevoerd. De stad kan optimaal

profiteren van de bij de instellingen aanwezige kennis en ervaringen. De instellingen krijgen een "levend lab" tot hun beschikking, waarin zij praktijkervaring kunnen opdoen.

Met de instellingen zijn in 2009 diverse samenwerkingsprojecten uitgevoerd cq in uitvoering, o.a. op het gebied van leegstaande kantoorruimte (TU/e), relatie stad en platteland (Design Academy), bewegingsonderwijs voor jongeren (Fontys) en het verduurzamen van bakkers (ROC).

Ontwikkelingen

het coalitieakkoord Balkenende IV is opgenomen dat het grotestedenbeleid, na evaluatie, voortgezet zal worden. In de tweede helft van 2007 is de discussie gestart over de vormgeving hiervan, waarbij de Midterm Review als evaluatie gefungeerd heeft. Op 24 oktober 2008 heeft de minister van Wonen, Wijken en Integratie een brief aan de Tweede Kamer verzonden inzake het Stedenbeleid na 2010. Onder andere door de wisseling van minister heeft kamerbehandeling niet meer in 2008 plaatsgevonden. In 2009 zijn de verschillende onderdelen nader uitwerkt.

Het stedenbeleid zal na 2010 als volgt vormgegeven worden:

- Uitvoering geven aan het Actieplan Krachtwijken: de krachtwijkenaanpak wordt dus ondergebracht in het nieuwe stedenbeleid;
- Uitvoering geven aan een themagerichte aanpak van complexe opgaven en het in partnerschap signaleren van vorderingen in steden. Het gaat hier om de aanpak van specifieke stedelijke thema's met een nationaal belang. In het kader hiervan zijn inmiddels actieplannen ontwikkeld voor het vraagstuk van bevolkingsdaling en de zogenaamde "new town"-problematiek.
- Uitvoering geven aan de decentralisatie van het huidige GSB-III-arrangement: de gelden uit de huidige BDU-SIV worden deels toegevoegd aan het Participatiebudget (Inburgering en Volwasseneducatie) en deels via een decentralisatieuitkering toegevoegd aan het gemeentefonds. De BDU-Economie komt de vervallen. In 2010 zal, na een technische herijking, gestart worden met een nieuwe periode ISV, waarbij het nadrukkelijk de bedoeling is om de middelen per 2011 te decentraliseren. Het college heeft het Meerjaren Ontwikkelingsprogramma ISV-III in

3. Thema's

2009 onder voorbehoud van goedkeuring van de raad aan de minister aangeboden. In januari 2010 is goedkeuring van de raad voorzien.

Dit alles betekent dat het nieuwe stedenbeleid een ander karakter heeft gekregen dan het huidige. Het arrangement met brede doeluitkeringen en prestatieafspraken wordt losgelaten ten gunste van een partnerschapsmodel met gedecentraliseerde geldstromen en bijbehorende beleidsvrijheid. Wel wil het rijk afspraken met de steden maken op outcome-niveau over de te realiseren resultaten en de steden hierop blijven aanspreken, veelal in de vorm van convenanten als voorwaarde voor decentralisatie-uitkeringen.

Risico's

GSB-III

Het laatste uitvoeringsjaar GSB-III heeft in belangrijke mate bestaan uit het identificeren en aanpakken van risico's ten aanzien van het halen van de overeengekomen prestaties, het onderbouwen van de niet-verwijtbaarheid als prestaties achterblijven en het op orde brengen van de registraties, zodat een deugdelijke verantwoording aangetoond kan worden.

FOCUS

Het Stimulusprogramma heeft uiteraard ook te maken met de uitvoering van het Nationaal Actieplan. Echter, de provincie Noord-Brabant neemt, als beheerautoriteit van dit programma, de risico's hiervan op zich. Aangezien voor het FOCUS-programma de gemeente Eindhoven beheerautoriteit is, draagt zij dus het risico.

Ad 1: korting n.a.v. uitvoering van het NAP Nederland heeft eind 2006 een zogenaamde "gele kaart" gekregen van de Europese Commissie, nadat uit controles door de EC gebleken was dat de beheer- en controlesystemen van projecten, die gefinancierd worden met EFRO-geld in het kader van het Doelstelling 2-programma, niet op orde bleken. Naar aanleiding daarvan is een Nationaal Actieplan (NAP) opgesteld. Dit NAP moet enerzijds leiden tot verbeteringen van de beheer- en controlesystemen, anderzijds is in beeld gebracht wat de aard en omvang van de onregelmatigheden is. Daartoe zijn steekproeven genomen binnen de lopende programma's. Specifiek voor het FOCUS-programma is een hercontrole uitgevoerd op de projecten "Nieuwbouw Effenaar" en "herinrichting Dommelstraat". Op basis van de geëxtrapolerde resultaten van alle steekproeven in alle landelijke

EFRO-programma's is een kortingsvoorstel aan de Europese Commissie gedaan van 2,9%. Vervolgens is hierover door het ministerie van EZ en de Commissie onderhandeld. Inmiddels is bekend dat de uitkomst van de onderhandelingen tussen EZ en de Commissie een foutpercentage van 3,4% geeft. De verdeling van de korting en/of toepassing van de extrapolatie over de deelprogramma's is nog niet afgesproken en is op dit moment onderwerp van onderhandeling. Ook de verdeling van de korting over de steden komt hierbij aan de orde. Om toch een inschatting van het financiële risico te maken voor Focus Eindhoven en uitgaande van het percentage van 3,4%, over het EFRO aandeel in uitgavenstand ultimo periode 2006/3 (zijnde € 9.309.708 * 3,4% = € 316.530), hanteren wij voorzichtigheidshalve een bandbreedte van € 250.000 - € 400.000.

Ad 2: korting te hoog interventiepercentage Bij de start van het D2-Stedenprogramma is per maatregel in het programma vastgelegd hoe hoog het interventiepercentage (% EFRO ten opzichte van de totale subsidiabele kosten) mag zijn. Wanneer na afsluiting van het programma blijkt dat maatregelen op een hoger interventiepercentage uitkomen, vordert de EC het surplus (zijnde teveel verstrekte EFRO-subsidie) terug. Inmiddels is gebleken dat het FOCUS-programma het risico loopt om op een te hoog interventiepercentage uit te komen voor een tweetal maatregelen. In het verleden zijn projecten met een relatief hoog interventiepercentage gehonoreerd om subsidiemogelijkheden voortvarend uit te nutten. Compensatie hiervan bij latere projecten bleek echter minder goed mogelijk. Tot voor kort bestond nadrukkelijk de verwachting dat dit door de andere deelprogramma's gecompenseerd zou worden, gezien het feit dat een aantal programma's in de betreffende maatregelen lage interventiepercentages hanteerden. Vaststelling van het interventiepercentage gebeurt namelijk op het niveau van het totale stedenprogramma. Als gevolg van de uitvoering van het NAP en de naar verwachting daaruit voortvloeiende kortingen in het kader van de extrapolatie van de steekproefresultaten en de vrijval van compensabele BTW (zie verderop), hebben steden met een laag interventiepercentage dit percentage opgevoerd om EFRO-vrijval door de kortingen op te vangen. Wij mogen er dus niet van uitgaan dat de binnen totale programma het hoge percentage van Eindhoven volledig gecompenseerd zal worden. Daarom is het verstandig om rekening te houden met het maximale risico van € 1,8 miljoen.

3. Thema's

136

Uitwerking BTW-garantie

De Europese Commissie en het Ministerie van Financiën hebben geruime tijd met elkaar gediscussieerd over de vraag of bij het BCF compensabele BTW als subsidiabele kosten opgevoerd mag worden. Op verzoek van het ministerie van Financiën is door alle programma's compensabele BTW altijd als subsidiabel opgevoerd bij de EC. Inmiddels heeft de EC uitgesproken dat dit niet acceptabel is. Het Ministerie van Financiën heeft zich bereid verklaard om de hieruit ontstane kortingen te vergoeden. Het is de wens van het ministerie om dit te doen door middel van een afkoop op korte termijn op basis van een inventarisatie bij de verschillende programma's. Deze afkoop kan zowel voordelig als nadelig voor de programma's uitpakken, afhankelijk van de nog lopende projecten en de projecten die nog na de inventarisatie zijn gecommiteerd.

Het Ministerie van Financiën heeft als garantstelling voor de door de EC niet-subsidiabel geachte compensabele BTW een bedrag van € 1.013.996 overgemaakt aan de gemeente Eindhoven. De verwachte aanwending hiervan na afloop van het programma is ongeveer € 950.000. Op dit moment is er dus sprake van een verwacht voordeel van ongeveer € 64.000.

Samenvattend wordt geconcludeerd dat het totale risico zich bevindt in de bandbreedte € 2.000.000 - € 2.150.000. Overigens is binnen de begroting een risicoreserve FOCUS aanwezig van € 500.000, waardoor het feitelijke risico zich bevindt binnen de bandbreedte € 1.500.000 - € 1.650.000.

3.3.2 Vastgoed

Algemeen:

Per 1-1-2008 is de sector Vastgoed (verantwoordelijk voor en eigenaar van al het bebouwde gemeentelijke bezit (exclusief scholen)), samengegaan met de afdeling Grondbedrijf (verantwoordelijk voor alle onbebouwde gemeentelijk bezit). De sector vormt 1 van de sectoren in de nieuwe organisatie per 1-1-2009.

De sector Grond en Vastgoed hanteert de volgende missie en doelstellingen:

De sector Grond & Vastgoed heeft en geeft overzicht over het (totale) eigendom van de gemeente en wil door het creatief inzetten van haar eigendom en haar eigendomspositie, gebruikmakend van de tot haar beschikking staande publiekrechtelijke en privaatrechtelijke instrumenten, een doorslaggevende rol spelen in het realiseren van de ruimtelijke en maatschappelijke doelstellingen van de Gemeente Eindhoven.

Doelstellingen voor de sector Grond & Vastgoed:

- Actief en creatief grondbeleid middels het tactisch inzetten van beschikbare instrumenten (waarde toevoegen) en door actief vastgoedbeleid inspelen op de groeiende diversiteit van gebruikers en op nieuwe wisselende behoeften in de maatschappij;
- optimaliseren van het financiële eindresultaat en het creëren van een juiste mix in de vastgoedportefeuille die aansluit op de wensen en behoeften;
- optimaliseren van gemeentelijke (bestuurlijke, maatschappelijke) en ruimtelijke doelstellingen;
- effectieve en productieve inzet van beschikbare instrumenten en middelen (contractueel en financieel);
- bijdrage leveren aan het integraal gebiedsgericht werken middels (tactische) inzet van beschikbare instrumenten;
- invulling geven aan opdrachtgeverschap bij exploitatieprojecten;
- het optimaliseren van prestaties van vastgoed gericht op financiële prestaties en maatschappelijk rendement, leegstand en bezetting, technische, functionele en maatschappelijke kwaliteit.

Resultaten 2009:

Met ingang van 1 januari 2009 is met de overgang van Onderwijshuisvesting naar de sector Grond en Vastgoed al het bebouwde en onbebouwde

3. Thema's

gemeentelijk bezit in eigendom van de nieuwe sector Grond en Vastgoed gekomen. De financiering van de diverse onderdelen vindt plaats via een 3-tal stromingen:

- onderwijshuisvesting;
- grondexploitatie;
- vastgoedexploitatie.

Een gedetailleerde beschrijving van de resultaten is opgenomen bij de diverse categorieën vastgoed.

Voor 2010 zal de aandacht vooral komen te liggen op het verbeteren van de informatie over de vastgoedobjecten en de gemaakte afspraken. Daarnaast zal intensiever contact gezocht gaan worden met de overige sector om een betere afstemming te laten plaatsvinden tussen beleid en het gemeentelijke vastgoed. Ook zullen ontwikkelingen in de markt/maatschappij een onder-deel gaan vormen van de afstemming t.a.v. vastgoed. Samen met de analyses van de bestaande vastgoedportefeuille en het beschrijven van de daarbinnen aan te pakken

kansen/bedreigingen moet dat alles dus leiden tot het Meerjaren Perspectief Vastgoed (MPV).

Stand van zaken bezuiniging incidenteel en structureel:

Afronden incidentele bezuiniging van € 10.000.000,- (2004-2010) op vastgoed.

Mede door de huidige kredietcrisis blijft ook de verkoop van gemeentelijk vastgoed achter. In 2009 zijn de verkopen aan Stratumseind, Melkweg en Rijnstraat geëffectueerd.

De verkoop van de Keizersgracht is door het college geaccordeerd (€ 1,2 miljoen) maar nog niet verwerkt. Daarmee is tot op heden € 7,7 miljoen gerealiseerd van de totale bezuiniging (exclusief de correctie voor de boekwaarde en exclusief Keizersgracht).

Voor 2010 staat er op dit moment voor een geschat bedrag van € 0,7 miljoen aan panden in de pijplijn voor verkoop. Resterend nog een taakstelling van € 0,4 miljoen.

Overzicht Vastgoedportefeuille:

Categorie	Verzekerde waarde Opstal en inrichting	WOZ-waarde Eigendom	Kosten Onderhoud	Stand van de onderhoudsvoorziening	
				01-01-2009	31-12-2009
Eigen huisvesting Excl. Brandweer	76.784.900	43.538.000	437.403	4.243.708	4.453.305
Maatschappelijk					
- panden Kunst en cultuur	62.723.700	53.999.000	839.968	4.335.497	4.380.529
- panden Kunst en cultuur (gebruik)			136.804	168.512	180.707
- panden Onderwijs	484.141.500	295.263.000	1.330.390	6.735.396	6.479.299
- panden Sport	180.348.700	148.053.000	374.734	1.400.584	1.504.850
- panden Sport (gebruik)			573.790	1.129.401	1.492.611
- panden Welzijn	62.510.600	53.999.000	1.034.752	4.864.950	4.158.198
Overige vastgoed Diverse panden	niet gedefinieerd	niet gedefinieerd	817.493	5.167.899	5.125.406
Totaal Gemeentelijk Vastgoed	866.509.400	594.852.000	5.545.334	28.045.947	27.774.905

Eigen huisvesting

Kerngegevens en overige gegevens:

In de categorie "Eigen huisvesting" zijn alle panden opgenomen waar het bestuur en de eigen (ambtelijke-) organisatie is gehuisvest. Het betreft hier het Stadhuis, GGD-toren, WZI-gebouw (gebouw Mercado huisvesting WZI). Daarnaast heeft de gemeente voor de eigen huisvesting de volgende panden aangehuurd: Begijnenhof 35, Kennedy Business Center, Waagstraat en Stadhuisplein 10 (stadskantoor). Het aangehuurd pand Stadhuisplein 6 is in de loop van 2009 aangekocht. In 2009 is het pand aan de Frederik

van Eedenplein in de grondexploitatie opgenomen.

Ambtelijk huisvestingsplan:

In navolging van het opheffen van de vakdiensten en de implementatie van 24 sectoren binnen het project Eindhoven Eén, heeft 2009 in het teken gestaan om de huisvesting van de ambtelijke organisatie daarbij aan te laten sluiten. Hiervoor zijn forse verhuisbewegingen nodig, waarbij tevens het doel is om het gebouw aan Stadhuisplein 6 en het Esplanada-gebouw (Begijnenhof 35) te onttrekken aan de

3. Thema's

138

gemeentelijke huisvesting, het Veiligheidshuis en de sector OOV via nieuwe huisvesting meer ruimte te geven, de laatste medewerkers uit het TD-gebouw elders te huisvesten en de verbouwing van het Inwonersplein mogelijk te maken.

Dit zal gaan leiden tot een groot aantal verhuizingen, maar ook tot het nadenken over nieuwe manieren van werken om zo iedereen een plek te kunnen geven ook zonder de panden Esplanada en Stadhuisplein 6.

Tevens is in 2009 gestart met het vooruitkijken naar de lange termijn huisvesting voor de gemeentelijke organisatie, zowel met betrekking tot de harde kant (het gebouw) als de zachte kant (de manier van werken in dit gebouw). Eind 2009 heeft de raad besloten om de vervolgstappen hiervoor en de eerste uitgangspunten vast te stellen. De tijdshorizon met betrekking tot deze lange termijn huisvesting is thans gesteld op 2015.

De kosten van onderhoud, stand onderhoudsvoorzieningen en cijfermatige kerngegevens zijn opgenomen in onderstaande tabellen:

Adres	Gebruiker	Verzekerde opstal jaar 2008	Verzekerde inrichting jaar 2008	Verzekerde opstal jaar 2009	Verzekerde inrichting jaar 2009
Stadhuisplein 1-2	Bestuur/GGD	33.922.600	3.293.600	34.286.500	2.113.300
Stadhuispl 10	diverse sectoren		4.033.500		4.075.300
Stadhuispl 6	diverse sectoren		1.155.400	5.660.100	1.176.400
Begijnenhof	veiligheidshuis		1.203.900		1.209.300
Waagrstraat 1					
Kronehoef	sport en bewegen	2.158.100	211.100	2.137.500	211.600
Frederik v. edenpl	Interne dienst	18.890.600			
Kennedy toren	diverse sectoren				2.731.300
WZI gebouw	diverse sectoren	20.558.400	5.583.300	20.779.000	2.404.600
Totaal		75.529.700	15.480.800	62.863.100	13.921.800
Brandweer	Brandweer	16.014.000	6.885.900	16.286.900	7.220.100

Adres	WOZ eigendom 01-01-2008	WOZ eigendom 01-01-2009	Woz-gebruiker 01-01-2008	Woz-gebruiker 01-01-2009	huurkosten	Stand voorziening onderhoudsvoorziening		
						01-01-2008	01-01-2009	31-12-2009
Stadhuisplein 1-2	22.977.000	22.958.000	0			3.135.690,69	3.244.565	3.325.951
Stadhuispl 10			22.353.000	22.746.000	2.364.469			
Stadhuispl 6			4.897.000	4.893.000	0	13.023,91	-16.442	-842
Begijnenhof			2.238.000	2.238.000	185.685			
Waagrstraat 1				3.436.000				
Kronehoef	2.300.000	2.250.000			22.705			
Frederik v. edenpl	18.072.000		0					
Kennedy toren			27.310.000	26.896.000	2.968.576			
WZI gebouw	18.330.000	18.330.000				985.032,06	1.015.585	1.128.196
Totaal	61.679.000	43.538.000	56.798.000	60.209.000	5.541.435	4.133.746,66	4.243.708	4.453.305
Brandweer	7.768.000	7.028.770						Onderhoudsvoorz. zit bij de brandweer

Beoordeling uitgevoerde onderhoud en verklaring afwijkingen:

Het geplande onderhoud is nagenoeg allemaal uitgevoerd met uitzondering van de € 2 miljoen aan onderhoudswerkzaamheden voor de GGD toren. De werkzaamheden aan de gevel van de GGD-toren zijn uitgesteld en doorgeschoven naar 2010, onder andere in verband met de gemeentelijke reorganisatie. Voor het onderhoud aan de eigen huisvesting is geen splitsing gemaakt tussen gebruiker en eigenaar en worden nu alle kosten ten lasten van één voorziening.

Stand van de onderhoudsvoorzieningen eind 2009 en beoordeling ervan voor toekomstig onderhoud:

In 2007 is het dossier voor deerschikking van de onderhoudsmiddelen goedgekeurd door het college. Door deerschikking en door het inzetten van extra middelen zijn de onderhoudsmiddelen toereikend voor de komende 10 jaar ceteris paribus. Iedere 5 jaar vindt deze beoordeling plaats.

Voor het onderhoud gebouwen van de brandweer worden de plannings opgesteld door

3. Thema's

de sector Grond en Vastgoed. Uitvoering van deze werkzaamheden vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de Brandweer. De Brandweer heeft de panden in eigendom en gebruik.

In 2009 zijn de taken met betrekking tot de gebruiker en de eigenaar van de eigenhuisvesting niet gesplitst. Er is een afspraak gemaakt tussen de huishoudelijke dienst en de sector Grond en Vastgoed over de verdeling van de eigenaars en gebruikerstaken. Dit dient echter nog geformaliseerd te worden. Momenteel wordt het onderhoud volledig uitgevoerd door de sector Grond en Vastgoed. Het onderhoud van de panden is verder up-to-date.

Risico's

De sector is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden van energiebesparende

maatregelen bij onder meer de Eigen Huisvesting. Het gaat hierbij zowel om installatietechnische, als bouwkundige besparingen. Er is een start gemaakt met het uitvoeren van de werkzaamheden. De resultaten hiervan zullen in 2010 zichtbaar worden.

Sport sector

Kerngegevens en overige gegevens:

De gemeente is eigenaar en gebruiker van de meeste sportaccommodaties. Het eigenaars onderhoud wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de sector Grond en Vastgoed en het gebruikersonderhoud onder verantwoordelijkheid van de sector Sport en Bewegen. In 2009 is het regulier onderhoud uitgevoerd conform de onderhoudsplanning 2009. In onderstaande tabel zijn de kerngegevens opgenomen voor eigendom en onderhoud:

Adres	Gebruiker	verzekerde opstal 01-01-2008	verzekerde opstal 01-01-2009	WOZ eigendom 01-01-2008	gebruikersopbr in 2008	gebruikersopbr in 2009	Stand voorziening				
							01-01-2009	dotatie 2009	onttrekking 2009	31-12-2009	
Sportcomplex Eindhoven noord	Sector S&B										
Ottenbad	Sector S&B	19.684.900	21.471.300	10.575.000	1.012.000	1.002.000	128.897	137.000	80.806	185.091	
Turnhal Vijfkamp	Sector S&B		4.083.700	0	309.000	373.000	113.000	0	23.801	89.199	
Petanquehal	Sector S&B	320.700	331.100	2.043.000	13.000	16.000	-2.509	4.000	10.039	-8.548	
Sportpark Woensel	Sector S&B	3.068.500	3.244.500	13.706.000	139.000	172.000	401.862	96.000	7.853	490.009	
Sporthal noord	Sector S&B	3.232.600	2.542.400	2.808.000	101.000	73.000	22.872	15.000	0	37.872	
Genneper Parken	Sector S&B										
Tongelreep	Sector S&B	60.612.200	63.245.400	40.474.000	1.922.000	2.034.000	1.020.361	325.000	314.192	1.031.169	
Ijssportcentrum	Sector S&B	19.583.700	20.960.800	14.954.000	396.000	412.000	99.473	135.000	309.958	-75.485	
Indoorsportcentrum	Sector S&B	11.319.700	13.028.200	9.190.000	94.000	122.000	9.636	68.000	35.831	41.805	
Sportpark aalsterweg	Sector S&B	9.875.900	1.181.300	13.133.000	317.000	323.000	235.602	90.000	34.876	290.726	
De Karpen	Sector S&B										
Gymlokalen	Sector S&B	6.091.200	6.665.600	4.903.000	301.000	326.000	189.419	88.000	-65.361	342.780	
Sporthallen	Sector S&B	16.864.300	19.464.300	10.166.000	575.000	568.000	358.358	197.000	104.167	451.191	
Sportparken	Sector S&B	12.915.200	23.787.400	25.309.000	642.000	639.000	-69.521	261.000	82.660	108.819	
Verpacht	De IJzeren Man										
Javalaan	vd. Biggelaar	339.100	342.700	792.000	6.081	6.140	22.534		9.701	12.833	
Totaal		163.908.000	180.348.700	148.053.000	5.827.081	6.066.140	2.529.984	1.416.000	948.523	2.997.461	

Onderhoudsanalyse:

Het eigenaarsonderhoud wordt onder regie van de sector Grond en Vastgoed uitgevoerd, het gebruikersonderhoud is onder verantwoordelijkheid van de Sector Sport en bewegen. Het onderhoud is uitgevoerd conform de plannings.

De stand van de eigenaars voorzieningen per 31-12-2009 en de toekomstige stortingen zijn voldoende voor het eigenaarsonderhoud voor de komende 10 jaar. Ook de gebruikersvoorzieningen zijn voor de totale sportsector toereikend voor de komende 10 jaar. In 2011 zal een herallocatie binnen de sportsector plaatsvinden, conform gemeentelijke systematiek.

Risico's:

Niet van toepassing.

Lopende nieuwbouwprojecten:

De nieuwbouw plannen voor 2010 zijn:

- Hondsheuvel Atletiekaccommodatie;
- Fontys hogeschool op Genneper Parken;
- Sportaccommodatie Botenlaan;
- Verbouwing Horeca service Tongelreep.

3. Thema's

I40

Schoolgebouwen (incl. Spilcentra/brede scholen/buikleenscholen)

Kerngegevens en overige gegevens:

Dit betreft alle schoolgebouwen waarvoor de gemeente de wettelijke zorgplicht draagt. Schoolbesturen zijn in de meeste gevallen juridisch eigenaar van het schoolgebouw en zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van de schoolgebouwen. In het geval dat de gemeente juridisch eigenaar is, spreken we van buikleenscholen.

Schoolbesturen ontvangen rechtstreeks van het Rijk een vergoeding, hierin zit ook een component voor onderhoud. Door de sector Grond & Vastgoed worden geen onderhoudsplanningen opgesteld voor deze schoolgebouwen. Voor het schoolbestuur Salto worden op projectbasis werkzaamheden (o.a. de onderhoudsplanning) uitgevoerd.

Voor een aantal onderhoudscomponenten kunnen de schoolbesturen een verzoek indienen bij de gemeente voor vergoeding van groot onderhoud. Een aantal onderhoudscomponenten komen namelijk voor rekening van de gemeente, welke dat zijn, is vastgelegd in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Eindhoven. Dit geldt overigens alleen voor de schoolgebouwen in het primair en speciaal onderwijs, bij het voortgezet onderwijs is de voorziening onderhoud doorgedecentraliseerd.

In de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), de Wet op de Expertisecentra (WEC) en Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) staat vermeld wie waarvoor verantwoordelijk is. Zo is de gemeente ook verantwoordelijk voor de betaling van verzekeringen van de schoolgebouwen evenals voor de bekostiging van belastingen (onroerende zaken).

Zie voor de kosten onderhoud, verzekerde waarde en de WOZ-waarde onderstaande tabel.

soort onderwijs	verzekerde waarde	verzekerde waarde	WOZ eigendom	WOZ eigendom	onderhoudsvoorziening	
	Totaal 2008	Totaal 2009	01-01-2008	01-01-2009	01-01-2009	31-12-2009
Huisvesting VBO-MBO	12.705.000	12.970.300	5.431.000	5.209.000		
Huisvesting BBO	156.118.000	158.323.700	111.083.000	121.498.000		
Huisvesting BSBO	37.145.000	36.043.800	23.862.000	24.933.000		
Huisvesting BVO	88.652.673	90.549.800	53.016.000	53.734.000		
Huisvesting OBO	31.906.300	51.088.100	15.281.000	17.689.000		
Huisvesting BSO en OSO	79.257.500	77.349.300	40.872.000	41.787.000		
Huisvesting OVO	56.633.230	57.816.500	31.554.000	30.413.000		
Voorziening preventief onderhoud buikleen					2.234.919,00	2.267.408,00
Voorziening onderhoud buitenkant basisonderwijs					4.159.769,00	4.211.891,00
Voorziening onderhoud buitenkant VBO MBO					213.290,00	0,00
Voorziening onderhoud buitenkant OVO					127.418,00	0,00
Totaal	462.417.703	484.141.500	281.099.000	295.263.000	6.735.396,00	6.479.299,00

Onderhoudsanalyse:

Onderhoud buikleenscholen

Op basis van de onderhoudsplicht bij buikleenscholen vanuit de gemeente vindt jaarlijks klein onderhoud plaats bij diverse buikleenscholen. Ter afdekking van de onderhoudskosten is een voorziening ingesteld. In 2009 is voor € 0,4 miljoen aan onderhoud gepleegd. Jaarlijks wordt een bedrag gestort in deze voorziening, ad € 0,4 miljoen.

toegekend. Schoolbesturen hebben hiervoor een aanvraag ingediend en zij zijn na deze toekenning verantwoordelijk voor de uitvoering. Dit houdt in dat de gemeente ook afhankelijk is van het schoolbestuur als het gaat om de financiële afrekening. Ook voor dit onderhoud is een voorziening ingesteld ter afdekking van deze kosten. In 2009 is voor € 0,9 miljoen aan onderhoud uitgevoerd/gedeclareerd en de jaarlijkse storting bedraagt € 1,0 miljoen.

Overig onderhoud schoolgebouwen

De overige onderhoudskosten hebben betrekking op onderhoud welke middels een programma is

Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de onderhoudsactiviteiten (bouwheerschap ligt bij schoolbestuur) en ook

3. Thema's

verantwoordelijk voor de financiële afrekening ervan. De gemeente is afhankelijk van het schoolbestuur als het gaat om deze financiële afrekening. Hierdoor kunnen in een bepaald jaar de onderhoudskosten vele malen hoger liggen dan in andere jaren.

Tevens worden de onderhoudsvoorzieningen die door de gemeente bekostigd worden, op basis van werkelijke kosten afgerekend (op basis van ingediende facturen). In de begroting gaat men uit van geraamde kosten. Voor 2009 is geen sprake van grote afwijkingen tussen de begrote en werkelijke kosten.

Jaarlijks vindt een storting plaats in de voorzieningen onderhoud bruikleenscholen en onderhoud buitenkant basisonderwijs. Dit is een begrote storting op basis van historische cijfers. Mede door deze jaarlijkse stortingen zijn voldoende middelen beschikbaar om toekomstig onderhoud uit te (laten) voeren.

Risico's:

Via de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Eindhoven en overige bestaande beleidskaders vindt aan de hand van temporisering op. Hierdoor kan het begrote tekort later plaatsvinden dan 2013.

Lopende (nieuwbouw)projecten:

Evenals voor onderhoud zijn ook schoolbesturen verantwoordelijk voor het aanvragen van (vervangende) nieuwbouw. Na goedkeuring van de voorziening wordt het bouwheerschap en dus ook de verantwoordelijkheid bij het schoolbestuur neergelegd.

De investeringen zijn in aantal en omvang afhankelijk van de aanvragen. Grondslag voor het aanvragen en toekennen/afwijzen is de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Eindhoven.

Voor SPIL zijn de jaarschijven van toepassing als grondslag voor uitbreiding/nieuwbouw.

door schoolbesturen ingediende aanvragen, bekostiging plaats van huisvestingsvoorzieningen. Tot op heden is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het instellen van een bekostigingsplafond.

Sinds de decentralisatie (1997) naar de gemeente van de verantwoordelijkheid van de bekostiging van adequate huisvesting van het onderwijs is bekend dat de middelen welke door het Rijk beschikbaar worden gesteld op langere termijn ontoereikend zullen zijn (reserve huisvesting onderwijs, egalisatiereserve). In deze reserve zijn de afgelopen jaren regelmatig incidenteel gelden gestort, echter vanaf 2013 worden aanzienlijke structurele tekorten voorzien. Op basis van een aangepaste prognose zal de reserve na 2013 uitgeput raken (prognose negatief € 3,8 miljoen). De schoolbesturen zijn in de regel bouwheer van deze investeringen. Indien schoolbesturen de aangegane verplichtingen (investeringen) uitvoeren conform de begroting, vindt geen temporisering plaats en zal het tekort ook daadwerkelijk binnen nu en een aantal jaren gaan ontstaan, maar omdat investeringen geregeld later plaatsvinden dan gepland, treedt

Welzijnsaccommodaties (o.a. veteranenhuis, Kinderdagverblijven , Vrijtijdsaccommodaties, Dynamo, etc)

Kerngegevens en overige:

De meeste panden waarin een welzijnsorganisatie is opgenomen, worden door de gemeente verhuurd aan de betreffende instellingen. De gemeente verzorgt het eigenaarsonderhoud, de instelling verzorgt het gebruikersonderhoud. De ROA (Regeling Opvang Asielzoekers) panden vormen hierop een uitzondering. De beheerskosten van deze panden worden ten lasten van de aflopende onderhoudsvoorziening gebracht.

Adres	Gebruiker	verzekerde opstal totaal 2008	verzekerde inrichting totaal 2008	verzekerde opstal totaal 2009	verzekerde inrichting totaal 2009	WOZ eigen dom totaal 2008	WOZ eigend om totaal 2009	Stand voorziening	Stand voorziening	Onderhoud	Onderhoud
								01-01-2009	31-12-2009	Gerealiseerd	gestort
Catharinaplein	Dynamo	9.255.500	0	9.450.200	16.500	10.860.000	10.973.000	561.728	638.451	24.277	101.000
Smitstraat	Veterane huis	440.300	0	449.600			610.000	66.053	75.155	4.898	14.000
Urkhovenseweg	div.	6.200.300	31.600	6.330.800	32.200		aangekocht	1.565.379	1.690.480	6.900	132.000
Kanaaldijk noord	Dagopvang	2.447.200	0	2.498.700		1.094.000	1.294.000	125.901	119.720	33.180	27.000
Mathilde laan	Nachtopvang						368.000	48.702	53.756	946	6.000
ROA panden	ROA				164.400		nvt	141.884	90.623	51.260	0
Wijkaccommodaties	vta en kdV			43.781.300	0	40.754.000	40.754.000	2.116.111	1.223.108	893.002	0
Gebruikerskosten	Karregat etc							239.192	266.905	20.289	48000
Totaal welzijn		18.343.300	31.600	62.510.600	213.100	52.708.000	53.999.000	4.864.950	4.158.198	1.034.752	328.000

3. Thema's

142

Onderhoudsanalyse:

Het Karregat is medio 2009 aangekocht. In verband met de herontwikkelingsplannen voor het Karregat (Urkhovenseweg) heeft er over 2009 slechts correctief onderhoud plaats gevonden. De middelen in de voorziening zijn voor de uitvoering van de herontwikkeling. Hierover dient nog besluitvorming plaats te vinden. Onderhoudsvoorziening ROA-panden is aflopend aangezien de ROA-regeling ook afloopt. Er vindt geen storting plaats in deze voorziening. De verwachting is dat de middelen toereikend zijn voor de nog aanwezige ROA-panden. Het pand Smitsstraat 17 is verbouwd tot inloophuis voor veteranen om hen in de gelegenheid te stellen lotgenoten te ontmoeten en activiteiten te ontplooiën. De stichting hoeft voor de eerste 2 jaar geen huur te betalen (2008 en 2009).

Per 1 januari 2008 zijn de circa 70 vrijetijdsaccommodaties en kinderdagverblijven in eigendom bij de gemeente Eindhoven ondergebracht. Over 2009 is een inhaalslag gemaakt voor het onderhoud. Vooralsnog zal door de begrotingstechnische vertaling van de onderhoudsactiviteiten en verhoogde storting, de onderhoudsvoorzieningen toereikend zijn. Het pand aan het Catharinaplein 21 (Dynamo) is in 2005 in gebruik is genomen. Aan het pand wordt het eigenaarsonderhoud uitgevoerd. Het gebruikersonderhoud vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de Lumensgroep. Het eigenaarsonderhoud is toereikend voor de komende 10 jaar. De overige welzijn panden is onderhoudsvoorziening en storting in de voorzieningen toereikend voor de komende 10 jaar.

Risico's:

Met een aantal woningbouwcorporaties zijn afspraken gemaakt over de buurtontmoetingsruimten. Stand van zaken over de uitvoering van de intentieovereenkomsten, is als volgt:

De overdracht van VTA Jagershoef naar Wooninc is in 2009 afgerond. De overdracht van VTA Blixems wordt nu besproken met Wooninc.

- Met Vitalis zijn afspraken gemaakt over BOR woonzorgcomplex Engelsbergen in het kader van de gebiedsontwikkeling Genderpark;
- Met Trudo zijn afspraken gemaakt ten aanzien van de bijdrage vanuit de corporatie inzake de exploitatie van de buurtontmoetings-functie bij de herontwikkeling van de Tivolikerkerk. Programmering BOR wordt in voorjaar 2010 nader uitgewerkt door pandprogrammeur;

- Met Trudo wordt gewerkt aan afronding van de afspraken gemaakt over de exploitatie van de BOR in het Spilcentrum Boschdijk;
- Voor bloemenbuurt Zuid en Woenselse markt is niet haalbaar op dit moment (Domein).

Lopende (nieuwbouw-) projecten:

De Urkhovenseweg zal volledig worden gerenoveerd.

Kunst en cultuur gebouwen (waaronder Van Abbemuseum)

Kerngegevens en overige:

De panden van kunst en cultuur die eigendom zijn van de gemeente worden verhuurd aan de instellingen. De gemeente verzorgt het eigenaarsonderhoud en de instelling verzorgt het gebruikersonderhoud.

Voor het Van Abbemuseum heeft, als gemeentelijke instelling, wel een splitsing plaatsgevonden tussen eigenaarsonderhoud en gebruikersonderhoud. Aan het Van Abbemuseum wordt een gebruiksvergoeding in rekening gebracht voor de eigenaarlasten. Deze vergoeding is gelijk aan alle eigenaarskosten op basis van de begroting (conform systematiek Sport en Bewegen). Het gebruikersonderhoud vindt over het algemeen onder regie van de sector Grond en Vastgoed plaats en wordt doorbelast op basis van werkelijke uitgaven.

De planning en onderhoud aan het Muziekcentrum in de Heuvelgalerie vindt plaats onder regie van de sector Grond en Vastgoed. De sector is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de vervangingsinvesteringen, welke voor rekening en verantwoording van de gemeente Eindhoven komen (conform besluit van 22 januari 2002 zijn dit zaken met een afschrijvingstermijn van langer dan 10 jaar). De afspraak is dat jaarlijks hiervoor in overleg met het Muziekcentrum een inspectie plaatsvindt. In overleg met het Muziekcentrum wordt bepaald welke investeringen er uitgevoerd kunnen worden in het betreffende jaar.

In 2009 is het regulier onderhoud uitgevoerd conform de onderhoudsplanung 2009. Begin 2010 is een dossier in roulatie gebracht om voor de kunst en cultuur objecten een nieuwe beheersystematiek te gaan hanteren. Voorgesteld is om voor deze panden naast het eigenaarsonderhoud ook het gebruikersonderhoud door de gemeente uit te laten voeren. Hierdoor zouden op termijn efficiency voordelen gerealiseerd dienen te worden. Als Pilot hiervoor dient het Parktheater.

3. Thema's

Adres	Gebruiker	verzekerde opstal	verzekerde inrichting	verzekerde opstal	WOZ eigendom	WOZ eigendom	onderhoudsvoorziening		Gerealiseerd
		01-01-2008	01-01-2008	01-01-2009	01-01-2008	01-01-2009	01-01-2009	31-12-2009	
Kunst en cultuur									
Theaterpad	Parktheater	43.439.000	0	44.353.000	20.478.000	20.681.000	2.025.256	2.089.352	421.904
Dommelstraat	Effenaar	1.536.200	0	11.778.900	11.342.000	11.372.000	803.321	925.908	24.277
Hemelrijke	Atelier	1.182.700	0	1.207.600	342.000	347.000	-34.906	-4.683	-18.223
Zoutstraat	Popei	596.900	0	609.500		536.000	188.549	195.990	1.560
Leenderweg	Plaza futura	1.480.400	195.900	1.511.500	1.204.000	880.000	132.390	161.745	8.645
St. Anthoniusstr	Kempenland	8.680.100	0	8.862.000		985.000	609.371	574.127	63.245
Stadhuisplein	Designhuis	5.102.300	0	5.209.700	1.876.000	1.874.000	geen voorzien.		
Paradijslaan	Het klein	640.100	56.000	653.500	257.000	265.000	218.844	239.379	1.465
Bilderdijklaan	Abbemuseum	30.423.600	1.665.400	31.063.700	26.703.000	26.931.000	319.789	182.609	243.180
Baarstraat	Fabriek	919.700	0	939.100		438.000	72.314	15.535	62.780
Heuvelgalerie	Muziekcentrum						geen voorzien.		
Diverse							569	567	
Totaal		104.001.000	1.917.300	106.188.500	62.202.000	64.309.000	4.335.497	4.380.529	808.833

Onderhoudsanalyse:

In verband met de herontwikkeling van Plaza Futura en Pop-Ei is de onderhoudsplanning 2008-2017 bijgesteld tot curatief onderhoudsplanning. De gereserveerde middelen kunnen mogelijk worden ingezet voor de herontwikkelingsplannen. Hierover dient nog bestuurlijke besluitvorming plaats te vinden.

De onderhoudsvoorzieningen zijn toereikend voor de komende 10 jaar. Na vaststelling van de nieuwe beheersystematiek, zal samen met het gebruikersonderhoud een nieuwe totaalbeoordeling aan de raad worden aangeboden.

Risico's:

De stichting PopEi is gehuisvest in het Klokgebouw op Strijp S. Door het faillissement van de stichting Pop-Ei wordt door de sector Economie en Cultuur gezocht naar oplossingen. De BTW op de investering kan mogelijk niet meer verrekend worden waardoor een financieel nadeel ontstaat van € 1 miljoen. Onderzoek wordt gedaan om het risico zoveel mogelijk te beperken. Begin 2010 zal hierover meer duidelijk komen.

Lopende (nieuwbouw-)projecten:

Eind 2009 is er een fysieke start gemaakt met de renovatie aan de buitenkant van Museum Kempenland. Hiervoor is een ook bijdrage van het SRE (€ 250.000,-) beschikbaar gesteld. Het project zal in 2010 worden afgerond.

In 2009 is besloten om de gevoteerde kredieten als bijdrage beschikbaar te stellen aan het Muziekcentrum voor uitvoeren van het Redesignproject. Het Muziekcentrum zal in 2010 het project Redesign uitvoeren. Na het Redesignproject zal een nieuwe onderhouds en investeringsplanning worden opgesteld, conform de nieuwe beheersystematiek.

Ruimtelijke ordening

Kerngegevens en overige:

Dit betreft vastgoed dat om redenen van Ruimtelijke Ontwikkeling tijdelijk behoort tot de vastgoedportefeuille. De totale WOZ-waarde van dit vastgoed bedraagt ongeveer € 225 miljoen.

Onderhoudsanalyse:

Onderhoud en beheer vindt plaats bij de sector Grond en Vastgoed. Tot op heden werd voor deze panden alleen instandhoudingsonderhoud verricht, aangezien de bestemming niet altijd duidelijk was. Doordat deze objecten vaak langer in eigendom blijven, bleek het noodzakelijk om de renovatie alsnog uit te voeren. De kosten onderhoud en renovatie komen rechtstreeks ten lasten van collegeproduct 8.7.4 Grondexploitatie. Aangezien hiervoor geen plannings en voorzieningen gecreëerd werden, leidt dit tot grote fluctuaties. Voor 2009 is als gevolg van de uitvoering van een aantal renovatieprojecten en administratieve verwerking ervan bijna € 1,4 miljoen (2008: € 1,8 miljoen) uitgevoerd aan onderhoudswerkzaamheden. Dit bedrag is ten laste gebracht van collegeproduct 8.7.4. Grondexploitatie.

In 2010 zal er een categorisering op basis van looptijd worden opgesteld voor het onderhoud van deze panden, zodat er betere sturing en beheersing van de kosten mogelijk is.

Overige Vastgoed

Kerngegevens en overige:

Dit betreft alle overige vastgoed niet behorend tot voorgaande groepen, zoals woningen, begraafplaatsen, monumenten, dienstwoningen, overige bedrijfspanden. Hierbij is sprake van marktconforme exploitatie op basis van functie, kwaliteit en locatie van het gebouw.

3. Thema's

I44

Onderhoudsanalyse:

Onderhoud van het overig vastgoed wordt betaald uit de diverse voorzieningen, zoals overige eigendommen, dienstwoningen en de voorziening monumenten. De totale stand van de voorziening was per 1 januari 2009 € 5.167.899,-. De stand onderhoud eind 2009 bedroeg € 5.125.406,-. De totale storting 2009 in de voorziening bedroeg € 775.000,- en de totale onttrekking € 817.493,-. Onderhoud heeft plaatsgevonden conform de plannings. Door de aanpassingen van de planning van een aantal panden in correctief onderhoud (alleen het klachtenonderhoud) wordt er geen tekort van de onderhoudsvoorziening voorzien. Nadat bekend is wat de plannen voor deze panden zijn, kan er echter weer druk op het budget komen te staan, indien er geen andere dekking tegenover staat (zoals bijdragen van de gebruiker).

Risico's:

De panden met monumentenstatus zullen de komende jaren extra aandacht behoeven. Begin 2010 wordt er een plan van aanpak voor de monumenten aan het bestuur aangeboden. Hierin is een inventarisatie opgenomen om inzicht te krijgen in de noodzakelijke en gewenste activiteiten en de daaraan gekoppelde kosten. Daarna zal een investerings- en financieringsplan aan de raad worden aangeboden.

Lopende nieuwbouwprojecten:

In 2010 wordt gestart met de verbouwing van de panden aan de Gennepeweg.

Overzicht niet verrekende gebouwgebonden kosten
(invullen onderstaande tabel)

Naam instelling	Gebouw gebonden	Waarvan verrekend	Bijdrage gemeente
VVV	0	0	0
NV Muziekcentrum Eindhoven	2.126.133	1.553.712	572.421
Stichting Pop-Ei, Locatie Strijp-S nog niet bekend	662.753	0	662.753
NV stadsschouwburg	2.541.202	615.305	1.925.897
Stichting Film- en theatercentrum Plaza Futura	484.986	27.936	457.050
Stichting Cultureel Centrum de Effenaar	943.576	234.414	709.162
De Fabriek	10.515	0	10.515
Stichting Museum Kempenland	97.802	37.585	60.217
VOF Gennep Hoeve			0
Stichting Loket W Dynamo	926.085	390.379	535.706
Novadic: dagopvang Kanaaldijk Noord 15c	335.281	171.368	163.913
Dr. A.F.Philips Sterrenwacht	10.926	0	10.926
Bialystok-huisvesting laagstraat	0	24.284	-24.284

3. Thema's

3.3.3 Personeelsbeleid

Arbeidsomstandigheden

Vanwege de ontwikkelingen rondom de aanbesteding van de arbodienst heeft de DR besloten om in het kader van het project Op je gezondheid geen algemene uitnodiging voor de gezondheidscheck 2009 naar de medewerkers te versturen. Bestaande deelnemers konden hun activiteiten een jaar verlengen, of men kon zich individueel opgeven voor een Preventief Medisch Onderzoek (PMO). Daarmee haalden we de doelstelling (60% deelname) niet en hielden we het daarvoor geormerkte budget over. Verder is in 2009 een aantal activiteiten uit het programma vervangen c.q. toegevoegd en is een stuurgroep opgericht. Aan het einde van het jaar is de communicatie rondom het project weer opgepakt en zijn de medewerkers weer uitgenodigd om in 2010 deel te nemen aan het PMO. De werkplekonderzoeken zijn conform verzoeken uitgevoerd. In 2009 heeft een RI&E (Risiko-Inventory en -Evaluatie) bij het KBC plaatsgevonden; voor de huisvesting van het Veiligheidshuis en voor de Stadhuistoren zijn RI&E-offertes aangevraagd.

Vervoersmanagementplan

Omdat de gemeente als overheidswerkgever een voorbeeldfunctie heeft, heeft het college van B&W op 15 juli 2008 besloten de Eindhovense ambtenaar te stimuleren om voor het woon-werkverkeer minder gebruik te maken van de auto.

Op 2 november 2009 is een uitgewerkt dossier door B&W vastgesteld, daarna zijn eind 2009 diverse contracten afgesloten en apparatuur geplaatst zodat de Stadspas als parkeerpas gebruikt kan worden. De regeling woon-werkverkeer is per 1-1-2010 aangepast.

Dit alles heeft geleid tot een succesvolle invoering van het concept inclusief de verwerking in de salarisadministratie (uitvoering volgens planning). Vanuit het uitgangspunt "budgettair neutraal" worden de opbrengsten parkeren werknemers aangewend voor stimulering gebruik openbaar vervoer en fiets door werknemers. In het 4e kwartaal van 2010 zal een evaluatie plaatsvinden.

Stageplaatsen

Van september 2008 tot september 2009 heeft de gemeente aan 63 scholieren/studenten een betaalde stageplaats (waarvan één niveau 2) ter beschikking gesteld en aan tenminste 45 personen een onbetaalde stage.

Personele zorglijst

In 2009 is voor 26 medewerkers een structurele oplossing gevonden. Eind 2009 staan nog 40 medewerkers op de personele zorglijst. Hiervan hebben 15 medewerkers een langdurige opdracht, maar nog geen structurele werkplek. De resterende 25 medewerkers hebben én geen structurele werkplek én geen langdurige opdracht.

Ziekteverzuim

Nadat het ziekteverzuimpercentage in 2008 (5,03%) ten opzichte van 2007 (5,74%) was gedaald met 0,71% moet nu worden geconstateerd, dat het ziekteverzuimpercentage in 2009 gestegen is met 0,85% naar 5,88%. De ontwikkeling van het verzuimpercentage bij de gemeente Eindhoven is toegenomen, na een daling van dit percentage in 2008 ten opzichte van 2007. Bij de gemeentelijke verzuimnorm kan voor 2008 worden geconstateerd dat een daling van 0,71% bij de gemeente Eindhoven gunstig afsteekt tegen de stijging van 0,41% bij de overige 100.000+ gemeenten.

Gemeente Eindhoven

	ziekmeldingsfrequentie	ziekmeldingsduur in dagen	% excl. zwangerschap
2004	1,50	12,34	5,86
2005	1,55	13,59	6,01
2006	1,55	9,69	4,80
2007	1,59	11,87	5,74
2008	1,62	9,65	5,03
2009	1,56	11,48	5,88

Gemeentelijke verzuimnorm (geïntroduceerd door A+O fonds Gemeenten)

Ziekteverzuimpercentage	4 grootste gemeenten	100.000+ gemeenten	Alle gemeenten	Eindhoven
2006	6,70%	n.b.	5,60%	4,80%
2007	6,30%	4,99%	5,50%	5,74%
2008	n.b.	5,40%	n.b.	5,03%

3. Thema's

146

Formatie

De formatie is in 2009 gegroeid. Voor een deel is dat te verklaren uit het feit dat in 2009 het personeel van BCB in dienst is gekomen van de Veiligheidsregio (28fte) en uitbreiding van Stadstoezicht (ca. 15fte) omdat de politie zich gelet op de landelijke kerntakendiscussie, voor een deel terugtrekt uit haar toezichttaken. Tevens heeft uitbreiding plaatsgevonden van de combinatiefuncties (22fte), deze functies worden vergoed uit rijkselden voor meer sport en

culturaanbod op en rond scholen en krachtwijken. Voor het overige gedeelte kan dit verklaard worden doordat (tijdelijke)invulling vanuit budgetten verwerkt is in de begroting en daardoor zichtbaar is geworden in de formatie overzichten. Vanwege de al doorgevoerde en nog te verwerken formatieverminderingen is uitvoering van deze taken slechts mogelijk geweest door de beschikbaar gekomen aanvullende middelen om te zetten in capaciteit c.q. formatie uitbreiding.

Kengetallen personeel: formatie, aantal medewerkers, vrouw/man e.d.

	Situatie 31-12-2006	Situatie 31-12-2007	Situatie 31-12-2008	Situatie 31-12-2009
Feitelijke formatie:	2.113	2.099	1.804 *)	1.983
Aantal medewerkers:	2.291	2.370	2.073	2.121
Aantal mannen:	1.231	1.262	1.034	1.047
Aantal vrouwen:	1.060	1.108	1.039	1.074

*) In tegenstelling tot voorgaande jaren is de situatie per 31-12-2008 exclusief personeel van de GGD en BCB.

Personeelskosten

Het bruto verschil op het eigen personeel, inhuur personeel, vergoedingen detachering en opgenomen stelposten bedraagt 13,3 miljoen nadelig. Als rekening wordt gehouden met

aanvullende dekking (reserves, voorzieningen, en overige budgetten en inkomsten), bedraagt het netto verschil personeelskosten etc € 3,3 miljoen nadelig.

Analyse personeelskosten jaarrekening 2009	raming	rekening	bruto verschil	aanvullende dekking	netto verschil
Recapitulatie					
1. Eigen personeel	117.073	119.101	2.028 N	3.385 V	1.357 V
2. Personeelskosten niet via LPS	1.640	3.421	1.781 N	2.289 V	508 V
3. Stelposten	1.904	-	1.904 V	-	1.904 V
4. Vergoedingen detachering	-656	-1.585	929 V	1.213 N	284 N
5. Inhuur personeel	32.859	45.135	12.276 N	5.533 V	6.743 N
	152.820	166.072	13.252 N	9.993 V	3.259 N

Inhuur

Vanaf mei 2009 is een registratiesysteem voor inhuur ingevoerd. Hiermee wordt er inzicht verkregen in de contracten per medewerker (naam, tarief, aantal uur, begin- en einddatum). De aanvraag naar inhuur wordt hierin vastgelegd. Tevens wordt middels deze applicatie de aanvraag automatisch doorgestuurd naar de partners (hiermee voldoet de gemeente aan een

rechtmatige inkoop van inhuur personeel). Ook de aangegane verplichting wordt hierin vastgelegd. In 2009 zijn er 530 medewerkers geregistreerd (vanaf mei 2009 m.u.v. Ergon personeel en inhuur sportbedrijven). Bij de contractvormen is in 2009 het volgende onderscheid gemaakt: detachering (421), uitzendkrachten (100), interim managers (5) en zzp'ers (4).

Inhuur 2010	raming	rekening	bruto verschil	Aanvullende Dekking	netto verschil
Inhuur personeel	32.859	45.135	12.276 N	5.533 V	6.743 N
inhuur ten laste van vacatureruimte	-	3.184	3.184 N	-	3.184 N

3. Thema's

I47

interim-management	-	939	939 N	-	939 N
achterstanden	-	111	111 N	-	111 N
seizoeninvloeden	-	-153	153 V	-	153 V
Projectenadministratie	-	3.919	3.919 N	3.919 V	-
bij sectoren geraamde inhuur projectenadm.	3.775		3.775 V	3.775 N	-
inhuur ten laste van voorzieningen	-	1.720	1.720 N	1.720 V	-
Brandweer en Crisisbestrijding	8.610	9.285	675 N	-	675 N
Werk (dekking uit WWB deel)	3.669	5.623	1.954 N	1.954 V	-
Overig	16.805	20.508	3.703 N	1.715 V	1.988 N

3. Thema's

Programmaonderdelen

4

- 1.1 Inkomensondersteuning
- 1.3 Werk en inkomen
- 2.3 Maatschappelijke zorg
- 2.4 Inburgering en diversiteit en emancipatiebeleid
- 2.5 Welzijn
- 2.8 Eén in gezondheid
- 3.1 Ononderbroken ontwikkelingslijn jeugd en jongeren
- 3.2 Pedagogische infrastructuur fysiek
- 4.3 Sportparticipatie Eindhovense bevolking
- 4.5 Culturele basisinfrastructuur
- 4.6 Laboratorium- en Designstad
- 5.1 Parate dienstverlening en crisisbeheersing
- 5.2 Veiligheid en Handhaving
- 6.2 Bestuur
- 6.3 Publieke dienstverlening
- 7.3 Organisatie en bedrijfsvoering
- 8.1 Wonen
- 8.2 Openbare ruimte (m.u.v. water en groen)
- 8.3 Groen en recreatievoorzieningen
- 8.4 Water
- 8.5 Milieu
- 8.6 Verkeer en Vervoer
- 8.7 Ruimtelijke kwaliteit
- 9.1 Economische ontwikkeling

Raadsprogramma:	1. Inkomen	
Programmaonderdeel:	1.1 Inkomensondersteuning	
Portefeuille:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O	
Commissie:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O	Sector(en): Zorg en Inkomen

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

Terugdringen van het aantal personen met een financieel problematische situatie in de gemeente Eindhoven. Vergroten van het bereik van de minimaregelingen en de bijzondere bijstand.

Effectindicatoren:

Aanvragen	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Bereik minimaregelingen	12.707	14.753	13.000	13.866
Bereik bijzondere bijstand	13.012	12.690	13.500	13.383
% inwoners in traject bij schulddienstverlening	-	-	0,83%	0,83%
Aandeel van de doelgroep dat deelneemt aan het maatschappelijk verkeer	-	-	50%	-

Toelichting afwijking effectindicatoren:

Het aantal ingediende aanvragen bij minimaregelingen is hoger dan begroot. Dit is het gevolg van de uitbreiding van de doelgroep naar 120% van het sociaal minimum die in 2008 is ingezet. Daarnaast hebben ook de proactieve benadering/houding en de intensivering van de regelingen zoals de Duurzame Gebruiks Goederen (DGG) 65+ en de collectieve ziektekostenverzekering tot deze toename geleid. De stijging van aanvragen Langdurigheids-toeslag zijn veroorzaakt door de verruiming van het gemeentelijk beleid die het mogelijk maakt dat mensen met een beperkt inkomen aanspraak kunnen maken op deze regeling. De economische situatie veroorzaakt door de kredietcrisis zorgt ook voor een toename van het aantal aanvragen.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

 (+)	=	Uitvoering conform raming.
 (0)	=	Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-)	=	Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> of 0 of -/-	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Aanbieden van integrale schulddienstverlening door het inkomensondersteuningsloket (i/o loket).	 +	Uitgevoerd volgens raming.
Via het i/o loket aandacht besteden aan preventie door het houden van adviesgesprekken en inzetten van wijkgerichte budgetconsulenten.	 +	Aantal gesprekken hoger dan begroot. De verbeterde aanpak heeft niet geleid tot een hoger instroom in trajecten.
Via het i/o loket verstrekken van kredieten aan personen die niet terecht kunnen bij reguliere, commerciële kredietverstrekkers	 +	Uitgevoerd volgens raming.
Bieden van inkomensondersteuning door individueel bijzondere bijstand te verstrekken	 +	Uitgevoerd volgens raming.
Inzetten van preventiemedewerkers om de doelgroep (pro-)actief te benaderen	 +	Uitgevoerd volgens raming.
Regelingen in het kader van het minimabeleid en de	 +	Uitgevoerd volgens raming.

Raadsprogramma:	1. Inkomen	
Programmaonderdeel:	1.1 Inkomensondersteuning	
Portefeuille:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O	
Commissie:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O	Sector(en): Zorg en Inkomen

150

bijzondere bijstand ruimhartig aan een brede groep aanbieden		
Aanpassen van het beleid in verband met een versterking van het minnelijke traject in de schulddienstverlening	+	Uitgevoerd volgens raming.
Om meer mensen met een laag inkomen te helpen besloot de Raad om per 1 januari 2008 de doelgroep voor het minimebeleid uit te breiden van 110% naar 120% van het sociaal minimum. Meer mensen krijgen dus recht op diverse regelingen.	+	Uitgevoerd volgens raming. Zowel bij de aanvragen als de toekenningen is een sterke stijging zichtbaar.
In 2008 is er een nieuwe beleidsregel voor de noodzakelijke vervanging van duurzame goederen ingevoerd.	+	Uitgevoerd volgens raming.
Meer inzetten op preventie (beter benutting van de rechten) en individualisering (maatwerk). In dit verband regelingen en uitvoering hiervan vereenvoudigen	+	Uitgevoerd volgens raming.
Uitwerken van de adviezen van de Eindhovense Taskforce Armoede	+	Uitgevoerd volgens raming.
Inzetten op wijkgericht werken en het verknopen van dienstverlening vanuit het oogpunt van participatie.	+	Uitgevoerd volgens raming.
Preventiemedewerker en budgetconsulenten, structurele intensivering van € 200.000 vanaf 2009	+	Uitgevoerd volgens raming.

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Toekenning minimaregelingen	9.150	10.396	9.354	12.652
Toekenningen bijzondere bijstand	9.137	8.831	9.500	9.525
Trajecten schulddienstverlening	1.599	1.532	1.800	1.794

Toelichting afwijking outputindicatoren

Schulddienstverlening:

Oplossingen vinden steeds meer plaats preventief in het traject nog voor de daadwerkelijke regeling/bemiddeling met eisders tot stand komt. Dat leidt in de aanpak tot oplossing van problematische schulden tot minder inzet van financiële producten (schuldregelingen, Wet Sanering Natuurlijke Personen (WSNP) verklaringen, persoonlijke leningen). Naast andere oplossingsrichtingen, zijn zaken complexer geworden en is er een wachttijd bij begeleidende trajecten Welzijn (maatschappelijke begeleiding). Toestroom voor schuldregelingen en financiële producten wordt daardoor komend half jaar verwacht. Ook landelijk gezien als gevolg van de kredietcrisis.

In 2009 is vooral ingezet op preventie (financiële scans in kader van re-integratie, stabilisatie middels budgetbeheer) en bredere benadering van de doelgroep: zelfstandigen met schulden, jongeren, klanten van Voedselbank, ouders en opvoeders, dak- en thuislozen. Met Welzijn Eindhoven is tevens een nazorgtraject ontwikkeld.

Bijzondere bijstand / Minimaregelingen:

Er is een stijging zichtbaar in het aantal aanvragen en toekenningen van Bijzondere Bijstand en Minimaregelingen. Dit heeft te maken met de uitbreiding van de doelgroep naar 120% van het sociaal minimum (per 1-1-2008), de pro-actieve benadering/houding en de intensiveringen van regelingen zoals de

Raadsprogramma:	1. Inkomen		
Programmaonderdeel:	1.1 Inkomensondersteuning		
Portefeuille:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O		
Commissie:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O	Sector(en): Zorg en Inkomen	

DGG 65+/65- en de collectieve ziektekostenverzekering. Ook zorgt de huidige kredietcrisis voor een toename van het aantal aanvragen.

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering			

Toelichting afwijking investeringen:

N.v.t.

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitielasten (1)	21.963	18.186	V 3.777
Exploitielasten (2)	2.639	5.146	V 2.507
Mutaties in reserves (3)	V 2.824	V 1.714	N 1.110
Resultaat (= 2-1+3)	N 16.500	N 11.327	V 5.173

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
<u>Toelichting afwijking</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo</u>
Boeking Participatie budget Ultimo 2009 zijn er € 3.198.932 personele kosten van het PIT team en de Schulddienstverlening doorbelast aan het participatiebudget van de sector Werk evenals de uitvoeringskosten van de Reductieregeling a € 2.182.000,-.	V 2.182	V 3.199		V 5.381
Doorbelasting sectorkosten Zorg en Inkomen Deze kosten zijn toe te rekenen aan dit collegeproduct in verband met overschrijding kosten inhuur personeel, opleiding en diverse goederen. Dit wordt veroorzaakt door grote toename baliebezoek/adviesgesprek als gevolg van de kredietcrisis.	N 264			N 264
Spekmangelden Spekmangelden ten behoeve van de pilot "preventieproject op buurtniveau" wat wordt uitgevoerd door het PIT. Gelden worden in 2010 ingezet.	V 310		N 310	
Aanvullende Verzekering Gemeenten Dit betreft een administratieve verschuiving van opbrengsten die onder de kosten zijn gesaldeerd.	V 841	N 870		N 29
Vrijval overlopende post Na uitvoering van de Kerstgratificatie-regeling resteert dit saldo wat is vrijgevallen.	V 253			V 253
Programma Meedoen Niet alle budgetten Meedoen zijn in 2009 besteed. Dit zorgt voor een voordeel bij de lasten en een nadeel bij de mutaties reserves. In 2010 zullen deze middelen deels besteed worden aan de WMO	V 538		N 538	

Raadsprogramma:	1. Inkomen		
Programmaonderdeel:	1.1 Inkomensondersteuning		
Portefeuille:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O		
Commissie:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O	Sector(en): Zorg en Inkomen	

152

(zie reserverings-dossier 2009).				
Overige afwijkingen	N 84	V 178	N 262	N 168
Totaal	V 3.776	V 2.507	N 1.110	V 5.173
Eliminatie boeking Participatie budget	V 2.182	V 3.199		V 5.381
Totaal exclusief Participatie budget	V 1.594	N 692	N 1.110	N 208

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Minimabeleid

Door de kredietcrisis zal er mogelijk een groei van het aantal cliënten optreden. Daarnaast is er sprake van een open einde regeling: als cliënten aan de voorwaarden voldoen hebben zij altijd recht op een vergoeding. Het risico is dat de budgetten overschreden zullen worden door de oplopende kosten. Op dit moment wordt voor 2011 en volgende een tekort verwacht van € 400.000,- per jaar als gevolg van de groei van het aantal aanvragen op het gebied van het minimabeleid. Beleidskeuzes dienen gemaakt te worden om dit tekort niet te laten ontstaan.

Raadsprogramma:	1. Inkomen		
Programmaonderdeel:	1.3 Werk en Inkomen		
Portefeuille:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O		
Commissie:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O	Sector(en): Werk	

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

De wereldwijde economische crisis zorgt voor een complete verandering op de arbeidsmarkt. Dit heeft uiteraard gevolgen. De ambities van voorgaande jaren, gericht op het terugdringen van het aantal bijstandsgerechtigden dienen bijgesteld te worden. De economie wordt zwaar getroffen en dat heeft duidelijk zijn invloed op de omvang van het aantal werklozen.

De doelstelling van wat we willen bereiken is ongewijzigd, namelijk de participatie in Eindhoven verbeteren en verhogen bij voorkeur door middel van betaalde arbeid. Om het doel van economische zelfredzaamheid te behalen wordt aan burgers, die hierbij ondersteuning behoeven een traject op maat aangeboden. Hierbij wordt aangesloten bij de competenties van burgers. Wel zal dit bemoeilijkt worden door de verandering op de arbeidsmarkt.

Om bovenstaande te bereiken willen we de werking van de lokale arbeidsmarkt verbeteren door het effectief bij elkaar brengen van vraag en aanbod. Knelpunten op de arbeidsmarkt worden bestreden door bijvoorbeeld scholing en het bieden van begeleiding bij de plaatsing van werkzoekenden. Daar waar geen directe aansluiting tussen werkzoekenden en werkgevers mogelijk is, wordt via detachering arbeidsontwikkeling mogelijk gemaakt via een arbeidspoolconstructie. Het bieden van werk staat voorop. Eindhovenaren die op geen enkele andere wijze in hun levensonderhoud kunnen voorzien krijgen van de overheid een inkomen verstrekt. Tegelijkertijd is alles gericht op het herwinnen van de zelfredzaamheid door het aanbieden van participatietrajecten. Verder heeft een gezamenlijke werkgeversbenadering met de ketenpartners tot doel om de vraag en aanbod op de lokale arbeidsmarkt optimaal af te stemmen.

Effectindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Aantal werklozen			7.380	*
WWB-bestand	5.610	5.532	4.780	5.254
< 65 jaar	5.023	4.847	4.080	4.531
≥ 65 jaar	587	685	700	723
Uitstroom uit WWB bestand	2.378	2.326	2.700	2.163
Waarvan aantal uitgestroomd door werk	739	731	300	541

* cijfer niet voorhanden

Toelichting afwijking effectindicatoren:

Als gevolg van de economische situatie wordt de doelstelling niet gerealiseerd. De werkgelegenheid in deze regio kenmerkt zich door een sterk conjunctuur karakter (door o.a. de kennisindustrie, maakindustrie en de hieraan gelieerde activiteiten). Hierdoor worden veel werknemers met ontslag bedreigd. Er zijn op landelijk, regionaal en lokaal niveau tal van activiteiten ontwikkeld om te voorkomen dat werknemers ontslagen worden.

Raadsprogramma:	1. Inkomen	
Programmaonderdeel:	1.3 Werk en Inkomen	
Portefeuille:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O	
Commissie:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O	Sector(en): Werk

154

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

 (+)	=	Uitvoering conform raming.
 (0)	=	Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-)	=	Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> +, 0 of -/-	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Aanbieden van ondersteuning gericht op werk, activering en zorg samen met ketenpartner UWV Werkbedrijf volgens het zogenaamde 'toonkamer' model.	+	Gerealiseerd. Op het werkplein wordt gewerkt met brancheteams.
Zorgdragen voor Re-integratie van personen die aangewezen zijn op een uitkering in het kader van de WWB, Wwik, loaw en loaz	+	Naast de dienstverlening van het Werkplein zijn diverse trajecten ingekocht bij re-integratiebedrijven. Daarnaast wordt gestart met het Persoonsgebonden Re-integratie Budget.
Personen voor wie werk vooralsnog niet tot de mogelijkheden behoort, bieden wij indien mogelijk wijkgericht, een aanbod op het gebied van zorg of activering (bijvoorbeeld begeleiding bij vrijwilligerswerk).	+	In de drie Eindhovense krachtwijken worden in de wijk zelf trajecten uitgevoerd. Doel van de trajecten is naast werk ook activering. Verder verzorgen DIA-casemanagers en activeringsmakelaars zorg- en activeringstrajecten (de DIA-casemanagers verzorgen trajecten voor personen bij wie sprake is van gecumuleerde problematiek, waarbij in nauwe samenwerking met diverse (deels externe) disciplines zorg/activeringstrajecten worden uitgevoerd).
Het garanderen van een minimuminkomen voor personen die op geen enkele andere wijze in hun levensonderhoud kunnen voorzien	+	Het minimum inkomen wordt gegarandeerd door middel van het rechtmatig verstrekken van WWB-, IOAW, IOAZ, Bbz en Wwik uitkeringen.
Het verstrekken van uitkeringen conform de kaderstelling en de daarvoor bestaande wetgeving	+	De uitkeringen worden verstrekt volgens de daarvoor geldende wetgeving.
In 2008 is een facilitair bedrijf (arbeidspool) ten behoeve van welzijns-, culturele-, zorg en onderwijsinstellingen en cultuur operationeel geworden. Het coalitieprogramma voorziet hierin voor de tewerkstelling van 20 formatieplaatsen. Vanuit dit facilitair bedrijf worden medewerkers gedetacheerd bij instellingen in de stad.	+	Per 1 april 2008 operationeel als Stichting Support Punt onder verantwoordelijkheid van de sector Economie & Cultuur.
Vanaf 1 april 2008 is een arbeidspool voor 200 medewerkers operationeel. Zij komen in dienst van de arbeidspool en worden gedetacheerd bij bedrijven en organisaties, waar mogelijkheden zijn voor arbeidsontwikkeling naar een volledig reguliere arbeidsplaats. De arbeidspool wordt mede ingezet	+	De arbeidspool is gestart in 2008. De arbeidspool is beschikbaar voor personen die (nog) niet in staat zijn tot uitvoeren van reguliere arbeid. Het aantal aanmeldingen is conform de verwachtingen. De resultaten zijn

Raadsprogramma:	1. Inkomen	
Programmaonderdeel:	1.3 Werk en Inkomen	
Portefeuille:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O	
Commissie:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O	Sector(en): Werk

voor het bereiken van de doelen in het in 2007 ontwikkelde arbeidsmarktprogramma voor met name de onderkant van de arbeidsmarkt.		vooral nog voornamelijk contracten voor bepaalde tijd, waarbij uiteraard wordt gestreefd naar het vergroten van het aantal contracten voor onbepaalde tijd. De huidige situatie op de arbeidsmarkt is hieraan mede debet. Bovendien speelt de problematiek van deelnemers een voorname rol. Deze problematiek is te omschrijven als (een combinatie van) psychische en fysieke belemmeringen, motivatie, taalbeheersing en beschikbaarheid.
Aanpassen van aanbesteding van activiteiten van re-integratiebedrijven en de eigen dienstverlening op basis van het in 2007 afgeronde onderzoek naar de effectiviteit en doelmatigheid van de re-integratiebedrijven.	+	De aanbevelingen uit het rapport zijn overgenomen. Er is ingezet op een verbetering van de (eigen) diagnose. Hiertoe zijn extra voorzieningen ingekocht. Daarnaast zijn de mogelijkheden tot inzetten van maatwerk verruimd. Er zijn trajecten ingekocht voor personen met specifieke problematiek. Het Persoonsgebonden Re-integratie Budget biedt bij uitstek de mogelijkheid tot het leveren van maatwerk.
Naast intensivering van de verschillende regelingen inzetten op het vergroten van kansen.	+	Het Eindhovense beleid is geënt op vergroten van kansen door middel van trajecten, het opdoen van werkervaring bij Trabajo en de Arbeidspool, het inzetten van gesubsieerde arbeid wordt ingezet op het vergroten van kansen.
Optimaliseren van de ketensamenwerking binnen Werkplein Mercado met als doel eenduidig de klant tegemoet te treden.	+	Binnen het Werkplein wordt gewerkt aan een werkwijze waarbij de aard van het inkomen van de klant niet langer bepalend is voor de dienstverlening die wordt geboden. Er is een groeiproces in gang gezet met als doelstelling dat de klant zowel door een medewerker van het Werkbedrijf als door een medewerker van de gemeente wordt geholpen zonder dat er verschil in benadering is.
Structurele deelname met de keten Werk & Inkomen aan het jongerenloket	+	Mede door de invoering van de Wet Investering Jongeren kent Eindhoven een sluitende aanpak ten aanzien van jongeren. Hoewel het jongerenloket gesitueerd is op het Werkplein is er een nauwe samenwerking met de Sector Werk.

Raadsprogramma:	1. Inkomen		
Programmaonderdeel:	1.3 Werk en Inkomen		
Portefeuille:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O		
Commissie:	Maatschappelijke Zorg, Financiën en P&O	Sector(en): Werk	

156

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Aantal klanten die worden aangemerkt als activeringsklant			2.600	
Aantal personen die deelnemen aan maatschappelijke participatie			1.560 (60%)	

Toelichting afwijking outputindicatoren:

Binnen de sector Werk worden de klanten niet gelabeld op een manier die het mogelijk maakt de gevraagde informatie op te leveren. Momenteel wordt gewerkt aan de implementatie van de participatieladder. Dit instrument maakt het niveau van participatie op individueel niveau inzichtelijk.

WAT HEEFT HET GEKOST?INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	-	36-	V 36

Toelichting afwijking investeringen:

In 2009 is door de gemeente € 36.000 ontvangen i.v.m. terugbetaling van eerder (als financiële activa opgenomen) verstrekte leningen. In de bovenstaand overzicht wordt deze als negatieve investering gepresenteerd. Als stand ultimo 2009 resteert een bedrag van € 274.000 als nog te ontvangen (in de activa administratie).

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	147.518	174.760	N 27.242
Exploitatiebaten (2)	134.896	158.142	V 23.246
Mutaties in reserves (3)	V 1.015	N 960	N 1.975
Resultaat (= 2-1+3)	N 11.607	N 17.578	N 5.971

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
	Lasten	Baten	Mutaties reserves	Saldo
BBZ/IOAW/IOAZ/WWIK *) Het voordelige saldo wordt veroorzaakt door een stijgend aantal verstrekte bedrijfskapitalen als gevolg van de crisis welke door het Ministerie worden vergoed. Hier is in de begroting geen rekening mee gehouden. Bij de IOAW is het aantal cliënten hoger dan begroot en de daarmee verstrekte uitgaven. De Rijksontvangsten zijn gecompenseerd hetgeen een voordelig saldo tot resultaat heeft.	2.024 N	2.479 V		455 V

Raadsprogramma:	1. Inkomen		
Programmaonderdeel:	1.3 Werk en Inkomen		
Portefeuille:	Maatschappelijke Zorg,		
	Financiën en P&O		
Commissie:	Maatschappelijke Zorg,	Sector(en): Werk	
	Financiën en P&O		

*) Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen, Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, Wet Werk en Inkomen Kunstenaars.				
Wet Werk en Bijstand (WWB) 65- Gezien de crisis en impact op de WWB heeft er tussentijds een bijstelling van de begroting plaatsgevonden. Het Rijk heeft extra middelen beschikbaar gesteld waardoor er een positief resultaat is behaald. Echter, er is ook sprake van niet declarabele uitvoeringskosten waardoor sprake is van een negatief saldo ad € 396.000.	889 N	493 V		396 N
Trajecten Voor het WWB Werkdeel is in 2009 een voorlopig budget van €25,3 miljoen toegekend; daarnaast is nog €19,2 miljoen beschikbaar hetgeen van 2008 naar 2009 overgeheveld is. Het totaal beschikbare budget Werkdeel 2009 is dus € 44,5 miljoen. Hiervan is in 2009 circa € 33,5 miljoen besteed, wordt een bedrag ad € 8 miljoen overgeheveld van 2009 naar 2010 en leidt tot een terugbetalingsverplichting aan het Ministerie ultimo 2009 groot € 3,1 miljoen.	19.619 N	17.625 V		1.994 N
Klijnsma In het kader van jeugdwerkloosheid heeft de gemeente een bedrag ad € 2,5 miljoen van het Rijk ontvangen. Ultimo 2009 is een bedrag ad € 410.000 besteed; het restant bedrag groot € 2,1 miljoen is in 2009 niet uitgegeven en derhalve in de reserve 'aanpak jeugdwerkloosheid ZOB' gestort om de komende jaren te besteden.	2.117 V		2.117 N	0
Doorbelasting Tot een bedrag van € 5 miljoen is de afwijking op de overhead te verklaren door het feit dat de realisatie via de kostenverdeling is toegerekend naar dit programma terwijl de begroting hiervan is terug te vinden op programma 7.3.	5.038 N			5.038 N
Overige afwijkingen (o.a): - Betrekking op een aantal verstrekte bedrijfskredieten in het kader van Investeringsfonds Eindhoven. De afwikkeling van het Investeringsfonds zal in 2010 door de sector Economie & Cultuur plaatsvinden. - Uitgaven t.a.v. reserve cliëntvolgsysteem zijn per abus niet begoot, echter wel terecht gerealiseerd.	488 N	308 N	142 V	654 N
Indirecte kosten	1.301 N	2.957 V		1.656 V
Totalen	27.242 N	23.246 V	1.975 N	5.971 N

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Een verdere stijging van het aantal WWB cliënten, waardoor er een eventueel tekort zou kunnen ontstaan op het WWB Inkomensdeel. Het behouden van voldoende participatiemogelijkheden voor de burgers van Eindhoven.

Toelichting

Door de sector Werk is, via de inzet van het Participatiebudget, uiteindelijk een bedrag van € 6.350.000 extra ten laste van het Participatiebudget gebracht hetgeen bij de collegeproducten van de sector Z&I te herleiden is (dit betreft de collegeproducten 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 en 2.5.5.). Hiertegenover staat in de begroting een bedrag van € 5,0 miljoen.

Conform het collegebesluit uit december 2009, wordt voorgesteld om de middelen te bestemmen voor participatie van burgers in 2011 en 2012.

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn	
Programmaonderdeel:	2.3 Maatschappelijke zorg	
Portefeuille:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	Sector(en): Mens & Maatschappij
Commissie:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

1. Afname van het aantal kwetsbare personen in een maatschappelijk problematische situatie.
2. Vermindering van overlast veroorzaakt door kwetsbare personen in een maatschappelijk problematische situatie.
3. Vermindering van relationeel geweld (w.o. slachtoffers van loverboys, eerwraak, huiselijk geweld).

Resultaat 2009

De doelstelling zoals hierboven beschreven geeft het doel weer van 2014. De implementatie van het Stedelijk Kompas loopt volgens schema. De randvoorwaarden voor het meetbaar maken van de resultaten zijn gezet en worden op dit moment geïmplementeerd. In de loop van 2010 zullen de daadwerkelijke data zichtbaar worden en kan er gemeten worden.

Financieel is er een positief resultaat. Dit heeft met name te maken met de eindafrekening van de GSB3 periode en een late index vanuit het Rijk.

Effectindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
- Het aantal feitelijke daklozen			805*	
- Het aantal residentieel daklozen			241*	
- Het aantal zwerfjongeren			136*	
- Het aantal dreigend daklozen			891*	
- Het aantal personen in de doelgroep dat participeert in de samenleving			Streefwaarde is nog niet gedefinieerd	
- Het aantal meldingen van overlast in verband met dakloosheid			Streefwaarde is nog niet gedefinieerd	
- Het aantal slachtoffers van relationeel geweld			Streefwaarde is nog niet gedefinieerd	
- Het aantal trajecten begeleid wonen			Staat ook bij output-indicatoren, dubbelop en is geen streefwaarde	
- Het aantal opvangplekken voor maatschappelijke opvang			Staat ook bij output-indicatoren, dubbelop en is geen streef	

* Bron: Stedelijk Kompas Eindhoven maart 2008

Toelichting afwijking effectindicatoren:

Voor 2009 zijn geen gegevens beschikbaar over een af- dan wel toename van het aantal dak- en thuislozen per categorie. Dit is het gevolg van het ontbreken van een gevuld cliëntvolgsysteem. Medio 2010 is het systeem gevuld en in het eerste kwartaal van 2010 wordt een onderzoek herhaald dat in 2008 is verricht en als bron is opgenomen in het Stedelijk Kompasplan.

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn	
Programmaonderdeel:	2.3 Maatschappelijke zorg	
Portefeuille:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	
Commissie:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	Sector(en): Mens & Maatschappij

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
 (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> + of 0 of -/-	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Het organiseren van activiteiten en het inrichten van voorzieningen op het gebied van preventie, vroegtijdige signalering, opvang en ondersteuning voor mensen die in een maatschappelijk problematische situatie verkeren. O.a. door het aanbieden van:	+	
1) Opvangvoorzieningen (Dagopvang, nachtopvang, 24-uurs opvang en crisisopvang).	+	Loopt volgens schema en zit in de reguliere activiteiten van de ketenpartners Stedelijk Kompas
2) Gedifferentieerde woonvormen (beschermd en begeleid wonen, kleine leefgemeenschappen).	0	In september 2009 heeft het college van B&W een voorgenomen besluit genomen over de locatie van de vestiging van 4 van de 6 prioritaire (woon)voorzieningen.
3) Begeleidingstrajecten (dagstructurering, re-integratie maatschappelijke vaardigheden)	+	Loopt volgens schema en zit in de reguliere activiteiten van de ketenpartners Stedelijk Kompas
4) Projecten gericht op sociale activering.	+	Loopt volgens schema en zit in de reguliere activiteiten van de ketenpartners Stedelijk Kompas
5) Preventieactiviteiten (voorlichting scholen, JIP-Bus, preventie uithuiszetting).	+	Loopt volgens schema en zit in de reguliere activiteiten van de ketenpartners Stedelijk Kompas
6) Drang en Dwang aanpakmethoden i.h.k.v. integrale veiligheid.	+	Loopt volgens schema en zit in de reguliere activiteiten van de ketenpartners Stedelijk Kompas
Versterken van de ketenzorg en de persoonsgerichte benadering van de dak- en thuislozenproblematiek (Stedelijk Kompas). Overgang van de vraaggerichte naar de vraaggestuurde aanpak	0	De trajecttoewijzingscommissie (TTC) is eind 2009 geïnstalleerd en 2 trajecten zijn in 2009 nog vastgesteld door TTC. Stedelijk Kompas doelstelling is om in 2011 alle cliënten in een traject te hebben. Eind 2010 moet de doelgroep in beeld zijn.

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Het aantal trajecten begeleid wonen			414 40 (N-K)	169 64 (N-K)

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn		
Programmaonderdeel:	2.3 Maatschappelijke zorg		
Portefeuille:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O		
Commissie:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	Sector(en): Mens & Maatschappij	

I60

			72 (Neos) 28 (Lum-ens)	82 (Neos) 23 Lumens
Het aantal opvangplekken voor maatschappelijke opvang				Indicator moet nog worden gedefinieerd om dit vervolgens uit het CVS te kunnen afleiden

Toelichting afwijking outputindicatoren:

De prognose van het aantal begeleid wonen trajecten (414) was gebaseerd op een aanname in het Stedelijk Kompasplan, die tot stand is gekomen via een doorberekening van een theoretisch model. De realisatie geeft enkel inzicht in de realisatie van begeleid wonen door Neos, Novadic-Kentron en Lumens. Geen zicht is op de begeleid wonen trajecten van Sint Annaklooster, Leger des Heils en de begeleiding die vanuit de AWBZ wordt geboden. Tenslotte betreffen de gegevens over aantallen de realisatie tot en met augustus 2009 (obv najaarsrapportages).

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering			

Toelichting afwijking investeringen:

N.v.t.

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitielasten (1)	24.425	21.703	V 2.722
Exploitiatiebaten (2)	28.112	26.478	N 1.634
Mutaties in reserves (3)	V 834	V 788	N 46
Resultaat (= 2-1+3)	V 4.521	V 5.564	V 1.043

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
<u>Toelichting afwijking</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo</u>
De hoogte van de indexatie van de BDU-SIV middelen met betrekking tot St. Neos was pas eind 2009 bekend. Te laat om nog deze middelen nog te besteden. Deze extra middelen zijn wel ingezet ten gunste van gemeentelijke middelen waardoor er een aanzienlijk bedrag aan gemeentelijke middelen vrijvalt in 2009.	V 476			V 476
OB psychosociaal middelen voor vrouwen opvang. In november 2009 kwam er een index binnen via de BDU voor vrouwen opvang wat niet meer besteed kon worden.	V 233			V 233
GSB periode 2005-2009	V 1619	N 1619		0

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn		
Programmaonderdeel:	2.3 Maatschappelijke zorg		
Portefeuille:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O		
Commissie:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	Sector(en): Mens & Maatschappij	

161

Op de kostenplaats van Novadic-Kentron blijft per saldo ruimte over. De index voor GSB kwam pas in november 2009, daarnaast is de GSB periode afgerond wat een aanzienlijk gemeentelijk deel vrijgespeeld kon worden. Afname in de rekening wordt veroorzaakt door het project Project medische heroïne behandeling en dekking van de vaste formatie. De kosten voor Novadic waren hoger door doorbelastingen van inhuurkosten, maar door lagere vaststelling van de BCF, volledig gebruik van de reserve en extra middelen van GSB is er ruimte overgebleven aan de kosten kant	V 151			V 151
Overige afwijkingen:	V 244	N 15	N 46	V 183
Totaal	V 2723	N 1634	N 46	V 1043

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Stichting Sint Annaklooster heeft in september 2009 een aanvullende subsidie-aanvraag ingediend voor het huidige Zorghotel van 8 plaatsen. In december 2008 is € 10.000,- verleend voor 2009. Als onderbouwing van de aanvraag, maakt de stichting gebruik van een onderzoek naar de (toekomstige) financieringsmogelijkheden van het Zorghotel. Er is geen bestuurlijke toezegging gedaan over aanvullende subsidieverlening ter dekking van het tekort ad. € 148.000,- voor 2009. Wel is bestuurlijk aangegeven dat er bereidheid is om vanaf 2010 een overbruggingsregeling te treffen in de overgang van het oude naar het nieuwe zorghotel mits dit op een redelijke termijn wordt gerealiseerd en een situatie ontstaat die wel exploitabel is met een geringere bijdrage van de gemeente Eindhoven. Vanuit 2009 is met de toezegging van een overbruggingsregeling een risico ontstaan richting 2010 e.v. van € 158.000,-

Einde 2009 zijn 4 trajectplannen in het kader van het Stedelijk Kompas door de trajecttoewijzingscommissie vastgesteld. De meldingen leiden nog te weinig en langzaam tot een geformuleerd en goedgekeurd trajectplan. De kwaliteit en kwantiteit van de aangeleverde trajectplannen bevinden zich nog niet op het gewenste niveau. Dit vormt een risico voor het tijdig behalen van met name doelstelling 1 van het Stedelijk Kompas: in 2011 hebben alle dak- en thuislozen een traject(plan). Indien deze doelstelling niet tijdig, dat wil zeggen in 2011, wordt behaald zal dit consequenties hebben voor het tijdig realiseren van de overige doelstellingen van het Stedelijk Kompas. Dit is ondervangen in het implementatieplan Stedelijk Kompas waar de verantwoordelijkheden, verantwoordelijke partij en deadlines beschreven staan.

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn		
Programmaonderdeel:	2.4 Inburgering en diversiteit en emancipatiebeleid		
Portefeuille:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O		
Commissie:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	Sector(en): Mens en Maatschappij, Werk	

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

Toerusting:

Het doeltreffend aanpakken van achterstanden bij migranten, homoseksuelen en vrouwen zodat zij volwaardig (gelijke kansen) kunnen deelnemen aan onze samenleving (in het onderwijs, op de arbeidsmarkt, in het vrijwilligerswerk, etc.)

Toenadering:

Het verbeteren van het contact tussen de verschillende bevolkingsgroepen in Eindhoven en het voorkomen van polarisering door het stimuleren van ontmoeting en dialoog en het bevorderen van de sociale integratie van migranten. Het voorkomen en bestrijden van discriminatie.

Toegankelijkheid:

Het verbeteren van de toegankelijkheid van voorzieningen voor de diversiteit aan Eindhovense inwoners (doeltreffende dienstverlening), te beginnen met de eigen gemeentelijke organisatie

Conclusie:

Naar huidige inzichten worden de doelstellingen behaald.

De resultaten van het programma diversiteit en het plan van aanpak 'Beter Samen Samen Beter' (looptijd 2007-2009) worden momenteel geëvalueerd. Deze evaluatie wordt in de eerste helft van 2010 aangeboden aan de raad. Voor de conclusies ten aanzien van de resultaten verwijzen wij hiernaar.

Effectindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
<i>Toerusting</i>				
Daling van het % niet westerse migranten met een lage maatschappelijk positie (combinatie lage opleiding, laag huishoudinkomen, geen betaalde baan)			< 15 %	15% 1)
Stijging van het % niet westerse migranten dat vrijwilligerswerk doet			> 28%	28%
<i>Toenadering</i>				
% van de inwoners van Eindhoven dat vaak of heel vaak contact heeft met andere etnische bevolkingsgroepen			> 41,5%	40%
% van de Eindhovenaren dat zich vaak/heel vaak gediscrimineerd voelt			< 4 %	4%
<i>Toegankelijkheid</i>				
Afname aantal niet westerse eindhovenaren dat niet sport			50%	40%
Afname aantal niet westerse eindhovenaren dat geen gebruik maakt van culturele voorzieningen			65 %	50%

1) Laatst beschikbare cijfers zijn afkomstig uit de integratiemonitor 2008, deel 2. De volgende integratiemonitor wordt uitgevoerd in 2011.

Toelichting afwijking effectindicatoren:

De meest recent beschikbare cijfers zijn afkomstig uit 2008.

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn	
Programmaonderdeel:	2.4 Inburgering en diversiteit en emancipatiebeleid	
Portefeuille:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	
Commissie:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	Sector(en): Mens en Maatschappij, Werk

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

 (+)	=	Uitvoering conform raming.
 (0)	=	Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-)	=	Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM RAMING of 0 of -/-	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Het laten deelnemen van inburgeringsplichtigen en inburgeringsbehoefigen aan een inburgeringstraject om taalvaardigheid Nederlands en kennis van de Nederlandse samenleving te verwerven, en daarmee in onze samenleving volwaardig te kunnen participeren.	0	De ambitie voor 2009 is tussentijds bijgesteld naar 900 (van 1050).
Het bieden van basisvoorzieningen en begeleiding aan rechtmatig in Nederland/ Eindhoven verblijvende vreemdelingen zonder verblijfsvergunning alsmede aan niet-rechtmatig in Nederland / Eindhoven vreemdelingen die actief werken aan terugkeer naar het land van herkomst.	+	We hebben diverse projecten gesubsidieerd zoals maatschappelijke begeleidingstrajecten, huisvestingstrajecten voor GP'ers en statushouders. Daarnaast is er begin 2009 nog leefgeld uitgekeerd aan GP'ers. We hebben in 2009 ook de projecten noodopvang, medische zorgbemiddeling en het project toekomstperspectief en het huiskamerproject gesubsidieerd.
Het bieden van huisvesting aan statushouders c.q. verblijfsgerechtigden (uit de asielprocedure). Minimaal 95 % van de aan Eindhoven toegewezen statushouders krijgt de wettelijk verplichte huisvesting.	0	Er is een lichte achterstand doordat het laatste contingent pas half december is ontvangen. Deze personen zullen begin 2010 worden gehuisvest.
Het (doen) uitvoeren, monitoren en bijsturen van het gemeentebrede uitvoeringsprogramma Diversiteit.	+	Nieuwe beleidlijnen zullen worden geformuleerd naar aanleiding van de aanbevelingen in de evaluatie van het programma diversiteit.
Het stimuleren van initiatieven en het minimaal verstrekken van subsidies aan 150 activiteiten/projecten die gericht zijn op ontmoeting en dialoog tussen verschillende bevolkingsgroepen, sociale cohesie, actief burgerschap en maatschappelijke emancipatie en discriminatie.	0	De subsidieparagraaf 3.3.2, diversiteit, is opgegaan in paragraaf 3.3.10, samenleven in zorgzame buurten en wijken. Het aantal subsidies wordt hierbij niet meer afzonderlijk geregistreerd voor projecten vallend binnen programma diversiteit. Dankzij de informatieavonden georganiseerd voor aanvragers is het aantal aanvragen gestegen t.o.v. vorig jaar.
Het voorkomen van discriminatie door het geven van voorlichting aan en het kweken van bewustwording bij de Eindhovense bevolking.	+	Uitgevoerd volgens prestatieafspraken met het meldpunt discriminatie (BCF-Lumens Groep).
Het bieden van adequate en laagdrempelige ondersteuning bij (de beleving van) discriminatie: een professionele behandeling van meldingen en klachten	+	Uitgevoerd volgens prestatieafspraken met het meldpunt discriminatie (BCF-Lumens Groep).
Handhavingsbeschikkingen af te geven aan inburgeringsplichtigen (nieuwkomers en	0	Op dit moment zien we de tendens, dat er steeds minder mensen geen

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn		
Programmaonderdeel:	2.4 Inburgering en diversiteit en emancipatiebeleid		
Portefeuille:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O		
Commissie:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	Sector(en): Mens en Maatschappij, Werk	

I64

inburgeringsplichtigen die het aanbod weigeren of tussentijds stoppen met het inburgeringstraject).		gebruik gaan maken van een aanbod, wat een direct effect heeft op het verloop van het aantal handhavingsbeschikkingen in 2009.
Een monitoringsystematiek is opgezet inzake de problematiek met nieuwe EU-burgers / MOE-ers (Midden- en Oost – Europeanen)	0	In de eerste helft van 2010 volgt een beleidsplan 2010-2013 met een 4 jarig uitvoeringsprogramma
De uitvoering van het gemeentebrede Plan van Aanpak en Uitvoeringsprogramma Diversiteit ligt op schema.	+	Resultaten van het programma diversiteit en het plan van aanpak 'Beter Samen Samen Beter' (looptijd 2007-2009) worden momenteel geëvalueerd. Deze evaluatie wordt in de eerste helft van 2010 aangeboden aan de raad.

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Totaal aantal migranten			57.500	60116 1)
Aantal niet-westerse migranten			33.500	34082
Aantal westerse migranten			24.000	26034
Aantal verschillende etniciteiten			158	160
Aantal inburgeringsplichtige Eindhovenaren BPI bestand		4195	4.000	3.100
Aantal aangeboden inburgeringstrajecten aan inburgeringsplichtigen- en behoeftigen			1.050	720
- waarvan uitkeringsafhankelijk			350	111
- waarvan overige inburgeringsplichtigen en behoeftigen			700	609
% van de deelnemers van een inburgeringstraject dat deelneemt aan het inburgeringsexamen 2)		23%	90%	Zie voetnoot 3
Aantal personen dat een inburgeringsexamen heeft afgelegd	0	79	200	382

1) Cijfers dateren van 01-01-2009

2) Deze outputindicator is bij nader inzien niet smart. Het % deelname aan examen heeft betrekking op meerdere jaren (inburgeraar heeft 3 jaar de tijd om deel te nemen aan inburgeringsexamen)

Toelichting afwijking outputindicatoren:

De realisatie ten aanzien van de gestarte inburgeringstrajecten blijft achter bij de begroting. Eindhoven bevindt zich in de spagaat van enerzijds de kwantitatieve ambitie zoals deze is neergezet in 2007 en anderzijds de kwalitatieve insteek die het Eindhovense beleid kent ten aanzien van inburgering. Bij het vaststellen van de ambitie van 1.050 trajecten is er destijds van uit gegaan dat alle inburgeringsplichtige bijstandsgerechtigden direct op een inburgeringstraject zouden kunnen worden geplaatst. Achteraf kan worden gesteld dat deze aanname niet realistisch is geweest. De gemeente Eindhoven ziet zich als gevolg van deze aanname echter wel geconfronteerd met een onhaalbare doelstelling voor de jaren 2008 en 2009.

Vanuit het ministerie is druk uitgeoefend om de alfabetiseringstrajecten op te nemen in ISI (InformatieSysteem Inburgering) en zodoende mee te tellen bij de Eindhovense aantallen. Wanneer hier voor zou worden gekozen zou de ambitie van 1.050 wel worden gehaald. Desondanks heeft Eindhoven voldoende argumenten gehad om niet mee te gaan in dit voorstel. De termijn om tijdig aan het examen deel

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn		
Programmaonderdeel:	2.4 Inburgering en diversiteit en emancipatiebeleid		
Portefeuille:	Maatschappelijke zorg,		
	Financiën, P&O		
Commissie:	Maatschappelijke zorg,	Sector(en): Mens en Maatschappij , Werk	
	Financiën, P&O		

te nemen zou hiermee (met name financieel) te kort zijn waardoor de gemeente Eindhoven 70% van de eindfinanciering zou mislopen.

Eindhoven kiest voor kwaliteit. Getuige het slagingspercentage van 84% is dit een terechte keuze. Het percentage ligt beduidend hoger dan het landelijke gemiddelde van 72%.

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering			

Toelichting afwijking investeringen:

N.v.t.

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitielasten (1)	11.097	5.657	V 5.440
Exploitielasten (2)	5.694	829	N 4.865
Mutaties in reserves (3)	V 1.138	V 240	N 898
Resultaat (= 2-1+3)	N 4.265	N 4.588	N 323

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
<u>Toelichting afwijking</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo</u>
ESF 2005-2007 Nieuwkomers: Begrote lasten bedragen € 319.000; echter het ESF project is volledig afgerond en afgerekend. Er is derhalve geen sprake van lasten 2009.	319 V			319 V
Uitvoering Wet Inburgering: Over de periode 2007 t/m 2009 heeft het Ministerie voorschotten verstrekt de uitvoering van 1.125 reguliere, 1.590 gecombineerde inburgeringsvoorzieningen en 200 Generaal Pardon. De Rijksbijdrage is gebaseerd op 30% bij start en 70% bij deelname examen. Een inburgeraar heeft financieel gezien 3 jaar de tijd om deel te nemen aan het inburgeringsexamen. Ultimo 2009 vindt een tussenafrekening plaats voor de niet gestarte inburgeringsvoorzieningen 2007 t/m 2009 en inburgeraars die in 2007 gestart zijn maar niet tijdig hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen. De gemeente Eindhoven dient afgerond in totaal een bedrag ad € 6 miljoen terug te betalen. Deze middelen worden onttrokken uit de voorziening Wet Inburgering. Ultimo 2011 vindt eindafrekening plaats voor inburgeraars die in 2008 cq. 2009 zijn gestart en uiterlijk 2010 resp. 2011 deelgenomen dienen te hebben aan het inburgeringsexamen. De voorziening	4.857 V	6.123 N		1.266 N

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn		
Programmaonderdeel:	2.4 Inburgering en diversiteit en emancipatiebeleid		
Portefeuille:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O		
Commissie:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	Sector(en): Mens en Maatschappij , Werk	

I66

Wet Inburgering bedraagt ultimo 2009 € 4.966.000. Ultimo 2011 zal blijken of deze voorziening – afhankelijk van de prestaties - toereikend is. De onttrekking uit de voorziening is niet begroot en als negatieve baten verantwoord. Dit verklaart het negatieve resultaat baten. Er is sprake van een voordelig saldo m.b.t. de lasten aangezien het betalen van trajectkosten lager is uitgevallen. Dit wordt veroorzaakt doordat er in de periode 2007 t/m 2009 minder inburgeraars dan begroot gestart zijn cq. niet gestart zijn en de trajectkosten t.a.v. start cq. deelname inburgeringsexamen achterwege blijven.				
WEB NT2 (Wet Educatie Beroepsonderwijs Nederlands Tweede Taal): Voorgaand jaar zijn de lasten WEB NT2 rechtstreeks ten laste van de Rijksbijdrage - zoals bij de sector M&M staat verantwoord. Dit jaar is de Rijksbijdrage naar de sector Werk overgeboekt. Dit heeft achteraf plaatsgevonden conform realisatie en is niet begroot. Derhalve is sprake van een afwijking in zowel de lasten als de baten. Echter, per saldo bedraagt de mutatie nihil.	516 N	516 V		0
Meedoen t.a.v. eigen bijdrage: Het budget eigen bijdrage t.a.v. het programma Meedoen ad €252.000 is niet besteed. Dit leidt tot voordelige afwijking. De niet bestede budgetten Meedoen worden ingezet voor de WMO 2010 (zie reserveringsdossier).	252 V		252 N	0
Overige afwijkingen:	528 V	742 V	646 N	642 V
Totaal	5440 V	4.865 N	898 N	323 N

WAT ZIJN DE RISICO'S?

De definitieve afrekening Wet Inburgering in het kader van BDU SIV (GroteStedenbeleid) vindt ultimo 2011 plaats. Afhankelijk van het aantal deelnemers – die in 2008 resp. 2009 zijn gestart – zijn blijken of zij ultimo 2010 resp. 2011 tijdig hebben deelgenomen aan het examen. Dan zal blijken of de gemeente Eindhoven daadwerkelijk recht heeft op bovenvermelde 70% van het ontvangen voorschot (deelname examen) en of de voorziening Wet Inburgering toereikend is om terug te betalen.

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn		
Programmaonderdeel:	2.5 Welzijn		
Portefeuille:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O		
Commissie:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	Sector(en):	Mens en Maatschappij, Zorg en Inkomen

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

Een samenleving waarin iedereen kan meedoen, autonoom en zelfredzaam, maar ook een samenleving waarin uitval, uitsluiting, eenzaamheid en ongelijkheid worden tegengegaan. Mensen die er niet in slagen op eigen kracht deel te nemen kunnen op ondersteuning rekenen. Burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties voelen zich medeverantwoordelijk en betrokken en leveren een positieve bijdrage aan deze samenleving.

Conclusie: In 2009 is hier op verschillende fronten aan gewerkt, doch nog te vroeg om voortgang naar effecten in beeld te brengen.

Effectindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
De waardering van het sociaal klimaat van de leefomgeving in de verschillende stadsdelen neemt toe				*
Het % Eindhovenaren in sociaal isolement neemt af	6%	5%		6%
Het % Eindhovenaren dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de buurt neemt toe		57%		60%
Het % Eindhovenaren (naar leeftijd en beperking) dat meedoet neemt toe door het gebruik van ondersteunende collectieve en/ of individuele voorzieningen	84%	84%		85%
Het % Eindhovenaren dat mantelzorg geeft aan familie of bekenden naar type mantelzorg (huishoudelijke hulp, persoonlijke verzorging, verpleging, ondersteuning en begeleiding) neemt toe				*
Het % Eindhovenaren dat vrijwilligerswerk doet neemt toe met minimaal 2% per jaar				*
Het % maatschappelijk actieve senioren neemt toe; daarmee worden kennis, kwaliteiten en competenties van 55plussers steeds meer en beter benut	84%	82%		85%
Het % migranten dat zich maatschappelijk inzet neemt toe				*

Toelichting afwijking effectindicatoren:

PM: Uitwerking in stadsmonitor en Uitvoeringsprogramma Wmo (eind van het eerste / begin van het tweede kwartaal 2010).

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn	
Programmaonderdeel:	2.5 Welzijn	
Portefeuille:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	
Commissie:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	Sector(en): Mens en Maatschappij, Zorg en Inkomen

I68

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
 (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> of of	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Ondersteunen van burgers voor wie 'meedoen' op eigen kracht niet lukt.	+	Opgenomen in BCF Lumens (bv via maatschappelijk werk, ouderenwerk, sociaal raadslieden, informatie en advies).
Door middel van verstrekken van voorziening de mensen die beperkingen ondervinden in hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie compenseren (bijv. hulp bij huishouden, vervoersvoorzieningen).	+	Sinds 1 januari 2009 nieuwe verordening van kracht op basis waarvan hulpvraag integraal wordt beoordeeld.
Aanbieden van activiteiten in de buurten voor volwassen (naar leeftijd, herkomst en inkomensniveau).	+	Via BCF Lumens, maar ook middels subsidiering van vrijwilligersorganisaties op basis van paragraaf samenwonen en samenleven in zorgzame en leefbare buurten en wijken uit de verordening
Wij bieden een meer op samenhang gerichte, effectievere en efficiëntere inzet van functies, informatie, advies en cliëntenondersteuning gericht op een sluitend vangnet voor mensen in de knel per 2011.	+	Via o.a. het Wmo-loket.
Bevorderen aandacht Woonservicedoelen en betrokkenheid Woonservicedoelgroepen bij opstellen buurtcontracten	+	Wordt extra op ingezet en is opgenomen in gebiedsplanning.
We hebben een actief netwerk van informele zorgorganisaties ter ondersteuning van mensen in de knel. Of als vorm van respijtzorg en in aanvulling op het aanbod	+	Netwerk heeft in 2009 aantal ontwikkelingen in gang gezet en producten opgeleverd zoals informele zorgmarkt, een convenant, een website en een sociale kaart.

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn		
Programmaonderdeel:	2.5 Welzijn		
Portefeuille:	Maatschappelijke zorg,		
	Financiën, P&O		
Commissie:	Maatschappelijke zorg,	Sector(en): Mens en Maatschappij, Zorg en Inkomen	
	Financiën, P&O		

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	0	0	V 0

Toelichting afwijking investeringen:

N.v.t.

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	50.651	49.440	V 1.211
Exploitiatiebaten (2)	3.739	4.507	V 768
Mutaties in reserves (3)	V 2.950	V 2.196	N 754
Resultaat (= 2-1+3)	N 43.962	N 42.737	V 1.225

Toelichting afwijking exploitatie:

	Lasten	Baten	Mutaties reserves	Saldo
Vervoersvoorziening Per 01-04-2009 is de doelgroep van het CVV verruimd door het vervallen van de inkomensgrens op het collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV). Het aantal pashouders is toegenomen, het gebruik is echter niet navenant toegenomen. Hierdoor zijn als gevolg van deze maatregel minder kosten dan begroot. Het is niet zeker dat deze ontwikkeling structureel is.	V1.062	N 10		V 1.052
Woningaanpassingen De trendmatige stijging van de uitgaven voor woningaanpassingen in 2008 heeft zich in tegenstelling tot de verwachtingen niet voortgezet in 2009 (is op het zelfde niveau gebleven), mede ook door de focus om te kiezen voor minder dure woningaanpassingen als de klantsituatie dit toeliet. Onduidelijk is of deze trend blijvend is.	V 649	V 52		V 701
Hulp bij het huishouden -natura Het gerealiseerde aantal uren Hulp bij het Huishouden in natura is aanzienlijk hoger dan het aantal uren dat aan de begroting ten grondslag ligt. De te innen eigen bijdrage HbH blijft hierbij achter (zie risico's). De stijging van het aantal uren HbH houdt o.a. verband met de vergrijzing, de regeling 75+ alsmede het komen te vervallen van de bandbreedte in de geïndiceerde uren en de normering inzake de benutting van deze bandbreedte.	N 983	N 247		N 1.230
Boeking Participatie budget Ultimo 2009 zijn er € 969.057 personele kosten van het PIT team en de Schulddienstverlening door-belast aan het participatiebudget van de sector Werk. Voor-gesteld		V 969		V 969

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn		
Programmaonderdeel:	2.5 Welzijn		
Portefeuille:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O		
Commissie:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	Sector(en): Mens en Maatschappij, Zorg en Inkomen	

170

gaat worden om de vrij te vallen middelen in een bestemmingsreserve op te nemen. Dit bedrag zal door de sector Werk in 2010 worden ingezet voor participatiedoelstellingen.				
Geneeskundige behandeling en onderzoek t.b.v. hulp bij het huishouden Betreft indicatiekosten die sterk zijn toegenomen als gevolg van toename van het aantal aanvragen hulp bij het huishouden.	N 299			N 299
Indirecte kosten Voorz. ihkv de WMO (o.a. personeelslasten) 1. Tot een bedrag van 123.000 euro (N 123) is de afwijking op de overhead van dit collegeproduct te verklaren door het feit dat de realisatie via de kostenverdeling is toegerekend naar dit product terwijl de begroting hiervan is terug te vinden op collegeproduct 7.3.02 "organisatie en bedrijfsvoering". De afwijking op de overhead van de diverse collegeproducten moet daarom in relatie worden gezien met de onderschrijving op CP 7.3.02". 2. Doorbelasting overheadkosten van andere sectoren. Er wordt 16.000 (V 16) euro minder kosten van andere sectoren doorbelast dan begroot. 3. Doorbelasting sectorkosten Zorg en Inkomen. Die tot een bedrag van 165.000 euro (N 165) zijn toe te rekenen aan dit collegeproduct i.v.m. kosten inhuren personeel, opleiding en diverse goederen.	N 272			N 272
Brainport heeft een subsidie aangevraagd voor het project Living Lab. Deze aanvraag is pas in december bij ons binnengekomen. B&W heeft in januari 2010 goedkeuring gegeven voor dit project. Subsidie wordt dus pas in 2010 verstrekt.	V 335		N 335	0
Minder uitgaven voor het seniorenperspectief dan vooraf begroot	V 325	V 6	N 4	V 327
Restantmiddelen uitvoeringsprogramma WMO 2009 worden gereserveerd	V 269		N 266	V 3
Overige afwijkingen individueel < €250.000	V 125	N 2	N 149	N 26
Totaal	V 1.211	V 768	N 754	V 1.225

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Inning eigen bijdragen door het CAK: door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Het knelpunt zit met name in het feit dat er geen registratie op persoonsniveau van eigen bijdragen plaatsvindt, maar dat er een bulkoverschrijving vanuit het CAK aan de gemeente plaatsvindt. Dat betekent dat de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Schadepans: Onbekend
 Risico: Bestaand risico
 Indicatie bedrag: Onbekend

Claim Combinet: In 1999/2000 is het collectief Wvg-vervoer aanbesteed. De gunning vond plaats aan vervoerder Combinet. Over de aanbesteding en de wijze van uitvoering is een conflict ontstaan dat heeft geleid tot een juridische procedure tot aan de Hoge Raad. Deze heeft op 26 januari 2006 uitspraak gedaan.

De Hoge Raad heeft de uitspraak van het Hof niet ongedaan gemaakt. De strekking van deze laatste uitspraak is dat de gemeente Eindhoven bij de invoering van het CVV in strijd met de overeenkomst, aan Wvg-ers de mogelijkheid gegeven heeft om te kiezen voor een vrij besteedbaar bedrag voor vervoerskosten in plaats van deelname aan het CVV-systeem. Het Hof heeft voorts uitgesproken dat in een schadestaat procedure uitgezocht moet worden in welke gevallen al dan niet terecht een alternatieve vervoersvoorziening geboden

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn	
Programmaonderdeel:	2.5 Welzijn	
Portefeuille:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	
Commissie:	Maatschappelijke zorg, Financiën, P&O	Sector(en): Mens en Maatschappij, Zorg en Inkomen

is. Combinet zal hiervoor een procedure aanhangig moeten maken bij de Rechtbank te 's-Hertogenbosch. In september 2008 heeft Combinet een claim ingediend. De gegrondheid van deze claim wordt onderzocht.

Schadekans: Onbekend
 Risico: Bestaand risico
 Indicatie bedrag: Onbekend

Kosten Hulp bij huishouden – natura

Door de overgang van klassenindicatie naar urenindicatie en de vergroting van de doelgroep (75+) onstaat een structurele stijging van de geclaimde uren. Naar schatting gaat het over een bedrag van € 1.000.000,- per jaar. In 2010 dient het uitvoeringsprogramma WMO 2011 vastgesteld te worden. Hierin dienen beleidskeuzes gemaakt te worden om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen.

Kosten Hulp bij huishouden – PGB

De kosten voor administratieve ondersteuning en de grotere toeloop hebben een geschat structureel hogere last van € 200.000,- per jaar.

In 2010 dient het uitvoeringsprogramma WMO 2011 vastgesteld te worden. Hierin dienen beleidskeuzes gemaakt te worden om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen.

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn
Programmaonderdeel:	2.8 Eén in gezondheid
Portefeuille:	Maatschappelijke Zorg, Financiën, P&O
Commissie:	Maatschappelijke Zorg, Sector(en): Mens en Maatschappij Financiën, P&O

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

- Het bevorderen van een gezonde leefstijl en gezond gedrag
- Het bevorderen van een gezonde sociale en fysieke woon- en leefomgeving
- Het bevorderen van voldoende beschikbare en toegankelijke (eerstelijns)zorg

Het is nog niet mogelijk om te zeggen of de doelstellingen bereikt zijn. De resultaten van de monitor worden in de loop van dit jaar bekend (zomer).

Effectindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Het verschil in ongezonde leefstijl (ontbijten, inname fruit en groente, beweging, roken/drugs, alcohol, overgewicht, onveilige seks) tussen hoge en lage SES-groepen (sociaal economische status) neemt niet verder toe			Landelijke trend laat nog steeds stijging zien	Resultaat komt in 2010
Ten aanzien van de zeven indicatoren voor de kwaliteit van leven (fysiek functioneren, pijn, algemene gezondheidsbeleving, vitaliteit, sociaal functioneren, rolbeperkingen ten gevolge van emotionele gezondheidsproblemen, mentale gezondheid) moet gelden dat het verschil tussen de gemiddelde waarde voor de buurten waar 'Gezond in de Buurt' wordt uitgevoerd en de gemiddelde waarde voor alle eindhovense buurten niet groter is geworden (niveau 2009)*. Ten aanzien van elk van deze indicatoren geldt dat ze in geen enkele buurt toegenomen mogen zijn met meer dan 3% en boven het hoogst gemeten niveau van 2005 mogen uitkomen.			2 'Gezond en de buurt' buurten scoren duidelijk beter en benaderen het Eindhovense gemiddelde	Resultaat komt in 2010
De mate waarin Eindhovenaren tevreden zijn over de aanwezigheid van eerstelijns zorgvoorzieningen en de kwaliteit van dienstverlening van deze zorgvoorzieningen is toegenomen				Resultaat komt in 2010

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn
Programmaonderdeel:	2.8 Eén in gezondheid
Portefeuille:	Maatschappelijke Zorg, Financiën, P&O
Commissie:	Maatschappelijke Zorg, Sector(en): Mens en Maatschappij Financiën, P&O

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
 (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM RAMING of 0 of -/-	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Accenten binnen het gezondheidsbeleid worden gelegd door uitvoering van de volgende projecten:		
1) Familie lekkerbek in balans (gericht op overgewicht en diabetes)	 +	Conform planning, het bereik van de doelgroep is zelfs hoger dan in de doelstelling opgenomen
2) 'laat je niet flessen' en 'kater komt later' (gericht op overmatig alcoholgebruik)	 +	Conform planning, uit cijfers blijkt dat het project succesvol is: jongeren beginnen op iets latere leeftijd met drinken en er wordt minder gedronken in de leeftijdsgroep 12-18 jaar.
3) KIVPA (Korte Indicatieve Vragenlijst Voor Problematiek bij Adolescenten)	 0	2 van de 18 scholen doen niet mee
4) Gezond in de buurt (gericht op verminderen van gezondheidsverschillen tussen sociaal-economische groepen	 +	Twee van de acht wijken zijn in 2009 naar gemiddeld niveau Eindhoven gestegen. Per 2010 worden deze wijken vervangen door 2 andere wijken met grotere gezondheidsachterstanden..
5) Gezondheidswijzer plus (gericht op beschikbaarheid informatie m.b.t. zorg en zorgprojecten) biedt bestaande publieksgerichte informatie over gezondheid, ziekte en preventie	 +	Conform doelstelling. Via bibliotheken, maandwijzers, informatiepakketten, internet, etc.
6) 4 Allochtone zorgconsulent (gericht toegankelijkheid eerstelijns zorg) worden ingezet in Tongelre, Stratum, Oud-Woensel en de Bennekel.	 +	Conform Doelstelling. Zowel de zorgvragers als de huisartsen zijn tevreden over de dienstverlening van de zorgconsulenten.

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Aantal kinderen (en opvoeders) bereikt met publieksvoorlichting m.b.t. overgewicht		> 10.000	10.000	19.300
Aantal locaties waar spreekuren plaatsvinden			Minimaal 2	1
Aantal kinderen dat begeleid wordt met motivatie-interventie m.b.t. overgewicht		< 300	Minimaal 300	200
Aantal deelnemers dat jaarlijks wordt bereikt met activiteiten rondom gezond in de buurt		7.894	Gemiddeld 700	Resultaten nog niet

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn
Programmaonderdeel:	2.8 Eén in gezondheid
Portefeuille:	Maatschappelijke Zorg, Financiën, P&O
Commissie:	Maatschappelijke Zorg, Sector(en): Mens en Maatschappij Financiën, P&O

174

- waarvan met bereikt d.m.v. publieksactiviteiten			550	binnen.
- waarvan bereikt met incidentele thema activiteiten			120	
- waarvan bereikt met structurele thema activiteiten			30	
Aantal activiteiten per buurt georganiseerd door 'gezond in de buurt' of waarbinnen gezond in de buurt een eigen onderdeel verzorgt		> 7 66 activiteiten in 7 wijken	7	Idem
Aantal bereikte personen met de gezondheidswijzer		> 800	800	>800
Aantallen bereikt per praktijk d.m.v. inzet van allochtone zorgconsulenten			150	150

Toelichting afwijking outputindicatoren:

Wat overgewicht betreft zijn de doelstellingen niet behaald. Dit komt doordat de doelen voor deze korte termijn te scherp zijn gesteld. Overgewicht is een hardnekkig probleem, aanpak en het behalen van resultaten kost tijd. Voor derde klassers in het voortgezet onderwijs geldt dat het percentage met een psychosociaal probleem nog niet is gedaald. Na signalering worden de jongeren binnen 4 weken door de GGD uitgenodigd voor een gesprek met arts of verpleegkundige.

WAT HEEFT HET GEKOST?**INVESTERINGEN**

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering			

Toelichting afwijking investeringen:

N.v.t.

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitielasten (1)	9.142	7.967	V 1.175
Exploitielasten (2)	39	39	
Mutaties in reserves (3)	V 1.294	V 154	N 1.140
Resultaat (= 2-1+3)	N 7.809	N 7.774	V 35

Raadsprogramma:	2. Zorg en Welzijn		
Programmaonderdeel:	2.8 Eén in gezondheid		
Portefeuille:	Maatschappelijke Zorg,		
	Financiën, P&O		
Commissie:	Maatschappelijke Zorg,	Sector(en): Mens en Maatschappij	
	Financiën, P&O		

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
<u>Toelichting afwijking</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo</u>
Kosten FLO ambulancezorg vallen vrij. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZA) zal deze kosten voor zijn rekening nemen. Structureel is in het budget een bedrag opgenomen van € 510.000. De incidentele vrijval van € 510.000,-- zal eveneens worden gereserveerd ten behoeve van de zorgvuldige implementatie van de voorgenomen bezuinigingen, zodat de stad op deze wijze zo min mogelijk merkt van de maatschappelijke effecten die de bezuinigingen met zich meebrengen én op deze wijze een transitieperiode wordt gerealiseerd waarin nieuw welzijnsbeleid en innovatieve oplossingen mogelijk worden gemaakt.	V 510		N 510	0
Idem. Kosten FLO ambulancezorg vallen vrij. Ten aanzien van deze kosten was over de afgelopen jaren een reserve gevormd van € 450.000,--. Deze reserve valt vrij.	V 450		N 450	0
Overige afwijkingen:	V 215		N180	V 35
Totaal	V 1.175		N 1.140	V 35

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Geen risico's.

Raadsprogramma:	3 Onderwijs en Jeugd		
Programmaonderdeel:	3.1 Ononderbroken ontwikkelingslijn jeugd en jongeren		
Portefeuille:	Jeugd en Gezin		
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Mens en Maatschappij	

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

1) Bevorderen dat jeugdigen zich zo breed mogelijk ontwikkelen en zelfstandig deelnemen aan de maatschappij en dat zij verantwoordelijkheid kunnen dragen voor hun eigen leven en dat van anderen.

De doelstelling omvat:

- Bevorderen van een succesvolle deelname van jongeren en ouders aan onderwijs en educatie;
- Bevorderen van deelname van jongeren aan sport, recreatie, cultuur, techniek, maatschappelijke organisaties en vrijwilligerswerk;
- Bevorderen van actieve maatschappelijke betrokkenheid van jongeren in school, buurt, wijk en stad;
- Bevorderen sociale integratie en gelijke participatie in het onderwijs.

2) Volwassenen met educatie- en/of taalachterstand kunnen door onderwijs en ontmoeting, maatschappelijk en sociaal participeren.

Realisatie 2009:

We zijn er trots op dat het reguliere raadsprogramma 3.1 alsmede het bestuurlijk programma Actieve jeugd in de volle omvang is uitgevoerd. Het was tenslotte een heel ambitieus programma. Het bestuurlijk programma betrof vooral incidentele dan wel structurele intensiveringen van het reguliere raadsprogramma. In de praktijk van alle dag maakt het niet zo uit of middelen in een regulier programma dan wel bestuurlijk programma zitten. Het gaat vaak om een deelprogramma of project met meerdere inkomstenbronnen: regulier raadsprogramma, bestuurlijk programma, rijk, B5, SRE enz. Echter bij de verantwoording moet een theoretische knip gemaakt worden. Voorbeeld: opvoedingsprogramma Triple P wordt bekostigd uit het reguliere raadsprogramma, uit extra middelen Actieve jeugd en uit B5 middelen.

De LEA 12- en 12+ zijn vastgesteld door de raad en zijn inmiddels verder uitgewerkt. Zo is met betrekking tot 12- de zorgstructuur (op basis van de ITJ-pilot) vastgesteld, is een verkenning gedaan over de wenselijke toekomst met betrekking VVE hetgeen heeft geleid tot een raadsbesluit en tot slot is het tegengaan van segregatie in het basisonderwijs een belangrijk actiepoint geweest hetgeen geleid heeft tot het raadsbesluit "Bevorderen van integratie op SPIL-centra". Ten aanzien van de educatieve agenda 12+ kan gemeld worden dat het thema Voortijdig schoolverlaten uitvoerig aan de orde is geweest hetgeen geleid heeft tot het realiseren van een regionaal arrangement en van regionale plusvoorzieningen zoals een vernieuwde Rebound, School 23 en eSMS. Het Centrum voor Jeugd en Gezin was een van de majeure speerpunten in dit bestuurlijk programma. Dank zij de extra middelen uit dit programma is het Centrum een sterke voorziening geworden waarvan de meest opvallende activiteiten zijn: de casusregisseurs die alle complexe gezinscasussen regisseren, de gezinscoaches die gezinnen intensief begeleiden en tot slot de medewerkers opvoedingsondersteuning die in de wijken met name die doelgroep bereiken die veel baat hebben bij tijdelijke ondersteuning. In het regionale jongerenloket is de unit ambulante gerealiseerd. Deze unit begeleidt die jongeren voor wie de afstand tot de arbeidsmarkt erg groot is en die daardoor dreigen af te haken. Ook de jongeren die uit de jeugdzorg komen worden vanuit deze unit begeleid naar onderwijs en arbeidsmarkt. Op het terrein van het jongerenwerk is begin 2009 de nota jongerenwerk vastgesteld en hierbij is tevens de benodigde formatie structureel op orde gebracht. Ook de nota Aanpak Marokkaanse Risicojeugd werd vastgesteld. Hierdoor werd het mogelijk om 4 actielijnen te realiseren: opvoedingsondersteuning, onderwijs/arbeid, gezinscoaches en straatcoaches en extra inzet op de communicatie met de Marokkaanse gemeenschap.

Effectindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Aantal voortijdige schoolverlaters			585	585 *
Participatie aan sport (4-11 jaar, 4 jaarlijks)		79%	82%	nnb

Raadsprogramma:	3 Onderwijs en Jeugd		
Programmaonderdeel:	3.1 Ononderbroken ontwikkelingslijn jeugd en jongeren		
Portefeuille:	Jeugd en Gezin		
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Mens en Maatschappij	

Participatie aan sport (15-23 jaar)	68%	72%	74%	69%
Participatie aan kunst en cultuur (15-23 jaar)	92%	89%	90%	93%
Participatie aan vrijwilligerswerk (15-23 jaar)	27%	36%	38%	37%

*) Over het schooljaar 2008/2009 zijn de voorlopige cijfers van OCW inzake het aantal voortijdige schoolverlaters opgenomen. In oktober 2010 verschijnen de definitieve cijfers.

In de (concept) Stadsmonitor 2009 is een uitgebreide monitoring van Actieve Jeugd en Onderwijs opgenomen. Een gedeelte van die indicatoren is in voorliggend bestuurlijk programma verwerkt. Een aantal andere indicatoren is terug te vinden bij de effectindicatoren van relevante collegeproducten.

Toelichting afwijking effectindicatoren:

De deelname aan vrijwilligerswerk is in 2008 sterk toegenomen, van een kwart naar ruim een derde van de jongeren van 15-23 jaar. In 2009 ligt dit eveneens op ruim eenderde. De stijging vanaf 2008 is waarschijnlijk toe te schrijven aan de maatschappelijke stage die in het onderwijscurriculum van middelbare scholen is opgenomen.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

 (+)	=	Uitvoering conform raming.
 (0)	=	Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-)	=	Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM RAMING of 0 of /-	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Bevorderen van onderwijsdeelname van zowel leerplichtige als niet-leerplichtige leerlingen Doelgroepen zijn leerlingen van primair onderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en volwasseneneducatie.	+	In het kader van de verordening leerlingenvervoer wordt school- vervoer van leerlingen geregeld. De organisatie hiervan loopt goed. Er bestaan wel aanzienlijk financiële structurele tekorten. In de kadernota 2010-2013 zijn tot augustus 2011 de tekorten afgedekt. Middels een nieuwe aanbesteding per 1-8-2011 dient het structureel tekort van ca. € 1,4 miljoen teruggebracht te worden tot jaarlijks € 600.000 .
Het vergroten van kansen: via gerichte taalactiviteiten voor de voor- en vroegschoolse periode, via schakelklassen, project neveninstromers en schoolbegeleiding, dagarrangementen en combinatiefuncties.	+	In het kader van harmonisatie van peuterspeelzalen en kinderopvang dient de visie op VVE geactualiseerd te worden. Begin 2010 wordt een voorstel verwacht.
Voorkomen van schooluitval/voortijdig schoolverlaten door het tegengaan van schoolverzuim en inzetten van aansprekende acties.	+	Alle geplande reguliere activiteiten in dit kader hebben daadwerkelijk plaatsgevonden. Cijfers over het teruggedrongen aantal schoolverlaters over het schooljaar 2008/2009 zijn nog niet bekend. Komen eind februari 2010 beschikbaar. Ten behoeve van partners in de LEA 12+ is hiertoe een uitgebreide

Raadsprogramma:	3 Onderwijs en Jeugd	
Programmaonderdeel:	3.1 Ononderbroken ontwikkelingslijn jeugd en jongeren	
Portefeuille:	Jeugd en Gezin	
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Mens en Maatschappij

		<p>overzichtsbrochure VSV opgesteld en is een onderwijsmonitor VO gerealiseerd.</p> <p>In het kader van het bestuurlijk programma actieve jeugd (zie aldaar) is de Eindhovense Sociaal Maatschappelijke School (eSMS) opgericht. De officiële opening is gepland in april 2010.</p> <p>In het kader van het WRR-rapport "Vertrouwen in de school" stelt het rijk voor alle regio's voor 2 jaar een incidenteel bedrag beschikbaar voor het intensiveren van het terugdringen van de uitval van "overbelaste jongeren". De reeds bestaande voorzieningen zullen hiermee versterkt worden: Rebound, eSMS en School 23.</p>
Het versterken van de aansluiting op de arbeidsmarkt en talentontwikkeling	+	<p>Herinrichting van het Jongerenloket Z als gevolg van de verwachte gevolgen voor jeugdwerkloosheid, mede als gevolg van de economische crisis.</p> <p>Talentontwikkeling heeft binnen het bestuurlijk programma plaatsgevonden middels talentcentra op de terreinen: sport, cultuur, techniek en meedoen.</p>
Het bevorderen van techniek in en vanuit het onderwijs door techniek –projecten	+	<p>- Brainport Operations BV en Stichting Techniek Educatie en Promotie (STEP) hebben hun krachten gebundeld ten behoeve van de Taskforce Technologie Onderwijs-Arbeidsmarkt (TTOA).</p> <p>- Brainport Operations BV neemt de TTOA regierol op zich en gaat over tot het afbouwen en overdragen van lopende activiteiten naar uitvoerende organisaties op het gebied van techniek en techniekpromotie.</p>
Peuterwerk: ontwikkelingsstimulering en educatie voor kinderen van 2-4 jaar .	+	Het peuterwerk is uitgevoerd conform het programma. Het peuterwerk en ook de kinderopvang zijn nauw betrokken bij de toekomstige VVE-ontwikkeling. Afgelopen jaar vonden hiertoe samenwerkingspilots plaats.
Kinderopvang op basis van Sociaal medische indicatie van 0-12 jaar en op basis van opvoedingsondersteuning	+	Van deze specifieke regeling is afgelopen jaar gebruik gemaakt door kinderen op basis van hun begeleidingsbehoefte in combinatie met opvoedingsondersteuning aan ouders. De regeling is afgelopen jaar op een aantal kritische punten verbeterd op basis van toeleiding, kwaliteit en efficiency.
Jeugd en jongerenwerk: het aanbieden van vrijetijdsvoorzieningen, zowel binnen als buiten zodat jongeren op kunnen groeien tot evenwichtige volwassenen en participeren in de samenleving	+	In de raad van juni 2009 is de nota Jongerenwerk vastgesteld. Onder meer op basis van adviezen van wijkcoördinatoren en wijkagenten werd de capaciteit van het jongerenwerk vanaf augustus 2009 structureel uitgebreid.

Raadsprogramma:	3 Onderwijs en Jeugd	
Programmaonderdeel:	3.1 Ononderbroken ontwikkelingslijn jeugd en jongeren	
Portefeuille:	Jeugd en Gezin	
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Mens en Maatschappij

Het verlenen van op preventie gerichte opvoeden- en opgroei-ondersteuning: gericht op jeugdigen met opgroei-problemen en ouders met opvoedproblemen, met prioriteit voor risicogezinnen	+	Afgelopen jaar werd wederom een scala van activiteiten op dit vlak uitgevoerd: voorlichting, thema-avonden, spreekuren en website ontwikkeld. Aan specifieke doelgroepen (o.a allochtonen) werd extra aandacht besteed. Alle medewerkers van onder meer CJG, Lumens, GGD en thuiszorg werden geschoold in het programma Triple P Ten behoeve van project Baby Extra werd een congres georganiseerd.
Aanpak risicojeugd: vroegtijdig signaleren , doorverwijzen en aanpakken van problemen bij jongeren ter ondersteuning in het opgroei-proces tot participerende volwassenen.	+	Jeugd Preventie Programma (JPP) wordt vanaf 2010 uitgevoerd door een samenwerkingsverband van jeugdzorg en welzijnswerk. Provincie en gemeenten financieren JPP beiden structureel. Aan het realiseren van een gedragen Aanpak Marokkaans Nederlands risicojeugd is heel veel aandacht besteed.. Zie verder Actieve Jeugd.
De educatieve agenda's Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs zijn conceptueel in 2007 gereed gekomen en zullen in 2009 tot acties en monitoring leiden.	+	Op 21 juli 2009 heeft de raad de LEA 12- en LEA 12+ vastgesteld. Daarbij werd besloten dat de beschikbare gemeentelijke middelen voor de LEA's ingezet dienen te worden op de door de raad geprioriteerde thema's: - doorlopende ontwikkelingslijnen - sluitende zorgstructuur - voortijdig schoolverlaten - segregatie in het basisonderwijs
Doorontwikkelen van het Spilconcept bij alle bestaande basisscholen.	+	Inhoudelijke realisatie SPIL ligt op koers. Ten aanzien van de fysieke realisatie (jaarschijven 2010 en verder) wordt samen met Vastgoed een voorstel voorbereid. Dit kan eventueel leiden tot bijstelling van de planning. Zie ook Actieve jeugd.
In het (fysieke) Centrum voor jeugd en gezin komen de aanpak van de risicojeugd en de opvoedingsondersteuning bij elkaar.	+	Het afgelopen jaar werden in het CJG ruim 300 complexe casussen besproken onder leiding van de casusregisseurs en in aanwezigheid van alle bij een casus betrokken hulpverleners. Tien casussen werden opgeschaald naar managementniveau en 3 casussen naar bestuurlijk niveau . Vanuit het CJG werden ook de activiteiten mbt opvoedings- ondersteuning georganiseerd. Zie voorgaande tekst over preventie.
De versterking van de schakels in de jeugdketen, wordt krachtig voortgezet. Hieronder valt Schoolmaatschappelijk werk (SMW), opvoedondersteuning (OO), gezinscoaches.	+	Alle activiteiten in dit kader zijn uitgevoerd. Er is veel vraag. Aandachtspunt blijft dan ook de beperkte capaciteit en de incidentele subsidies voor deze structurele activiteiten. Zie ook Actieve Jeugd
Realiseren van 715 trajecten op jaarbasis voor volwassenen op basis van het beschikbare budget volwasseneneducatie (GSB III). Afspraak is bekrachtigd door de Raad bij het aanpassen van het meerjaren ontwikkelingsprogramma 2005-	+	Alle trajecten voor de volwasseneneducatie zijn conform plan uitgevoerd door het ROC-Eindhoven. Gedwongen winkelnering bij ROC voor deze activiteiten geldt nog tot en met

Raadsprogramma:	3 Onderwijs en Jeugd		
Programmaonderdeel:	3.1 Ononderbroken ontwikkelingslijn jeugd en jongeren		
Portefeuille:	Jeugd en Gezin		
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Mens en Maatschappij	

I80

2009 GSB III.		2012. Ook wordt door het rijk fors bezuinigd op dit budget. In 2010 zal bezien worden hoe we hiermee verder gaan.
In het kader van het aanvalsplan laaggeletterdheid 2006-2010 van het ministerie van OCW heeft de gemeente Eindhoven een intentieverklaring met de stichting ABC (belangenbehartiging Alfabetisering; afdeling Brabant). Hierin is opgenomen dat ernaar gestreefd wordt in 2010 161 laaggeletterden in traject te hebben (nulmeting 2006 is 60 laaggeletterden).	+	Uitvoering van deze trajecten vindt plaats bij ROC- Eindhoven (STER college) binnen het onderdeel volwasseneneducatie. Het aantal laaggeletterden in taaltrajecten is de afgelopen jaren gestegen naar 356. Hiervan zijn 139 autochtoon en 217 allochtoon. Hoewel de werving gericht zijn op autochtone laaggeletterden blijft deze doelgroep moeilijker te bereiken.

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Aantal leerlingen schoolvervoer	735	902	530	912
% leerlingen in het basisonderwijs met onderwijsachterstand		21,8	22,6	19,6
% afname voortijdig schoolverlaters (VSV)			10	* 10
Aantal programma's techniekeducatie op scholen	206	298	201	243
Aantal trajecten schoolmaatschappelijk werk			540	** 974
Aantal trajecten vrijwillige gezinsondersteuning		16	32	31
Aantal groepen peuterspeelzaalwerk	142	132	129	129
Aantal locaties met opvoedingsondersteuning	57	57	59	59
Volwasseneneducatie (VE): Aantal deelnemers aan educatief Traject			715	745
Aantal bezoekers Dynamo			65000	67200

* Bron Duo/IB groep. Cijfers schooljaar 2008/2009 betreffen voorlopige cijfers. Definitieve cijfers worden in oktober 2010 bekend.

** Aantal t/m augustus 2009, bron najaarsrapportage Lumens groep.

Toelichting afwijking outputindicatoren:

Het aandeel leerlingen met een onderwijsachterstand neemt ieder jaar iets af, deels omdat het onderwijsniveau van de nieuwe generaties ouders blijft stijgen. Dit is ook landelijk het geval. De sterke daling vanaf 2007 wordt mede veroorzaakt door een verandering van definities, maar ook voor die tijd daalde het aandeel leerlingen met een onderwijsachterstand.

Het aantal trajecten schoolmaatschappelijk werk is in 2009 uitgebreid. Vanaf november 2009 beschikken alle scholen in het primair, voortgezet en MBO onderwijs in Eindhoven over uren schoolmaatschappelijk werk.

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	875	293	V 582

Raadsprogramma:	3 Onderwijs en Jeugd		
Programmaonderdeel:	3.1 Ononderbroken ontwikkelingslijn jeugd en jongeren		
Portefeuille:	Jeugd en Gezin		
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Mens en Maatschappij	

Toelichting afwijking investeringen:

Kredieten speeltuinen: V 496

Kredieten met betrekking tot speeltuinen worden met ingang van 1-1-2010 samengevoegd tot 1 krediet voor vervanging van de speeltoestellen in de omheinde speeltuinen. Er komt een inhaalslag in de investeringen in 2010 als gevolg van de vertraagde start van de werkzaamheden rondom de vervanging van zwembad de Splinter.

Overige afwijking V 86

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	40.694	38.948	V 1.746
Exploitatiebaten (2)	8.311	8.618	V 307
Mutaties in reserves (3)	V 5.752	V 3.296	N 2.456
Resultaat (= 2-1+3)	N 26.631	N 27.034	N 403

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
Toelichting afwijking	Lasten	Baten	Mutaties reserves	Saldo
<p>Leerlingenvervoer: Naar aanleiding van de aanbestedingsresultaten is vanaf 1-8-2008 het budget incidenteel verhoogd met ca. € 580.000,-. Als gevolg van het hogere tarief en vanwege hogere kwaliteitseisen zijn de kosten voor het leerlingenvervoer hoger. Tevens is het aantal leerlingen dat gebruik maakt van leerlingenvervoer gestegen tot 912. Het tekort in 2009 is daardoor opgelopen tot € 1.277.000. In de kadernota 2010 is rekening gehouden met een tekort van € 1.500.000 en een tekort van € 600.000 voor 2011 (1-8-2011 is volgende aanbestedingsronde).</p>	N 1.277			N 1.277
<p>Bureau leerplicht: onder meer als gevolg van inzet restant middelen GSB III ad. € 314.000 die niet geraamd waren wordt dit voordeel gerealiseerd. De door de GSB vrijvallende middelen worden voor 2010 gereserveerd.</p>	V 486		N 314	V 172
<p>Vanuit Gezinscoaches is minder beschikt dan was begroot. Bovendien is een deel van deze activiteiten gefinancierd met provinciale middelen. De gemeentelijke middelen die vrijvallen vloeien voor een bedrag van € 381.000,- terug naar saldireserve specifiek. Ter financiering CJG vanaf 2012.</p>	V 632		N 381	V 251
<p>De meerkosten bij de lasten worden veroorzaakt door een versnelling van de realisatie van de jaarschijf 2009 van Spil centra, hetgeen een hogere subsidieverplichting richting instellingen geeft.</p> <p>Bij de administratieve verwerking van Eindhoven Een is een aantal budgetten abusievelijk niet overgeheveld naar dit collegeproduct, maar onderdeel gebleven van de begroting van Vastgoed. Betreffende budgetten zijn voor 2009 overgeboekt hetgeen het voordeel op de baten van € 489.000,- verklaart. Van het restant op deze kostenplaats is per 31-12-2009 een bedrag</p>	N 173	V 489	N 280	V 36

Raadsprogramma:	3 Onderwijs en Jeugd		
Programmaonderdeel:	3.1 Ononderbroken ontwikkelingslijn jeugd en jongeren		
Portefeuille:	Jeugd en Gezin		
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Mens en Maatschappij	

I82

van € 280.000,- gereserveerd voor de zachte landing van bezuinigingen 2010.				
Van de structurele stelpost actieve jeugd 2009 is € 200.000,- gereserveerd voor eSMS 2010.	V 353		N 200	V 153
Reserveringen 2008 inzake stelpost actieve Jeugd – eSMS en nota jongerenwerk zijn vrijgevallen omdat het structurele budgetten 2008 betreft die niet meer gereserveerd mogen worden.	V 259		N 305	N 46
Centrum Jeugd en Gezin. Het centrum wordt gedeeltelijk gefinancierd met middelen uit Eindhoven Een die tot en met 2010 beschikbaar zijn. Vandaar dat jaarlijkse overschotten gereserveerd worden voor financiering na 2010. Het overschot 2009 is gereserveerd in een saldi reserve specifiek. Het betreft een deel van € 663.000,- niet bestede reservering 2008 en het overige deel betreft resultaat 2009.	V 684	N10	N743	N69
Educatie WEB ROC, de begrote baten sluiten niet aan met de toegekende rijksbijdrage 2009. Nog niet alle kosten zijn in rekening gebracht. Het saldo m.b.t. de rijksbijdragen is toegevoegd aan de voorziening het overige valt vrij.	V 488	N 243	0	V 245
Overige afwijkingen	V 294	V 71	N 233	V 132
Totaal	V 1.746	V 307	N 2.456	N 403

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Leerlingenvervoer

Met ingang van het schooljaar 2006/2007 is op basis van een aanbesteding voor het leerlingenvervoer een contract met een nieuwe vervoerder aangegaan. De praktijk heeft uitgewezen dat de toenmalige vervoerder niet de vereiste kwaliteit kon bieden en het contract met de vervoerder is met ingang van 26 maart 2007 opgezegd. Hierover loopt nog een gerechtelijke procedure. In december 2009 is besloten om in hoger beroep te gaan tegen de uitspraak van de rechtbank.

Schadepkans: Mogelijk
Soort risico: Bestaand
Indicatie risicobedrag: € 400.000 (incidenteel)

Bij de nieuwe aanbesteding in 2011 lopen we een financieel risico. Het doorvoeren van een bezuiniging is lastig gezien het jaarlijks stijgende aantal te vervoeren leerlingen en gezien het feit dat voorstellen tot bezuinigingen in het verleden telkens zijn teruggedraaid, omdat ze ten koste van de kwaliteit gaan.

Schadepkans: Waarschijnlijk
Soort risico: Bestaand
Indicatie risicobedrag: € 600.000 (structureel)

Schoolmaatschappelijk werk

Binnen dit programmaonderdeel worden formatiekosten en kosten schoolmaatschappelijk werk tot een bedrag van € 678.000,- gefinancierd met GSB middelen die eind 2009 zijn afgelopen. Gedeelte van deze middelen is vanaf 2010 omgezet in een BDU VSV. Hieruit kunnen echter geen formatiekosten en kosten schoolmaatschappelijk werk bekostigd worden. In 2010 is tot op heden geen structurele dekking voorzien.

Schadepkans: waarschijnlijk
Soort risico: Nieuw
Bedrag risico: € 678.000

Raadsprogramma:	3 Onderwijs en Jeugd	
Programmaonderdeel:	3.2 Pedagogische infrastructuur fysiek	
Portefeuille:	Grond & Vastgoed	
Commissie:	Mobiliteit, milieu, economische zaken en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Grond en Vastgoed

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

Schoolbesturen faciliteren ten behoeve van het realiseren van optimale huisvestingsvoorzieningen voor het primair, speciaal en voortgezet onderwijs. Dit gebeurt in samenwerking met de partners en met in achtname van de wettelijke zorgplicht en bestaande beleidskaders. Onderscheid wordt gemaakt in huisvesting voor regulier onderwijs, spilcentra, VMBO's en internationale campus.

Effectindicatoren:

Niet van toepassing, het betreft een instrumentele doelstelling

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
- (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
- (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> +.. of 0 of -/-	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Schoolbesturen faciliteren ten behoeve van het realiseren van optimale huisvestingsvoorzieningen voor het primair, speciaal en voortgezet onderwijs.	+	Via de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Eindhoven en overige bestaande beleidskaders vindt aan de hand van door schoolbesturen ingediende aanvragen, bekostiging plaats van huisvestingsvoorzieningen. Tot op heden is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het instellen van een bekostigingsplafond.
De gemeente heeft zitting in de Regiegroep Spil samen met partners. De taken van de regiegroep zijn het plannen, realiseren, inhoudelijk ontwikkelen en monitoren van spilcentra. De rol van de gemeente is het tijdig ter beschikking stellen van bekostiging, sturing en bewaking van integrale gemeentelijke belangen.	+	Eind december 2008 is de planning 2009 vastgesteld. In totaal zijn nu 42 basisscholen opgenomen in de jaarschijven tot en met 2009. In 2009 is voor 10 basisscholen het startsein gegeven voor het ontwikkelen van het pedagogisch plan door het schoolbestuur, daarna volgt de fysieke uitvoering hiervan.
Schoolbesturen in staat stellen de drie ongedeelde VMBO-scholen te realiseren, teneinde de beroepskolom te versterken door het wegnemen van fysieke belemmeringen VMBO. Hiertoe zijn aanvullende kaders voor mogelijke doordecentralisatie van de zorgplicht noodzakelijk.	+	Op 8 december is door het college ingestemd met de verdere doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting in het voortgezet onderwijs. De raad heeft de ambitieuzere planning in februari 2010 geaccordeerd.
Het bekostigen van de onderwijshuisvesting conform normsystematiek;	+	Aan de hand van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs worden normbedragen voor huisvesting VMBO vastgesteld.
Sturen op realisatie van drie nieuwe VMBO's in de periode 2009-2012 met behulp van een integraal projectleider (bouwheerschap VMBO bij schoolbestuur).	0	De planning van de drie VMBO's loopt vertraging op onder andere vanwege vertraagde planvorming.
Bekostigen van huisvestingsvoorzieningen op basis	0	Per 1 augustus 2009 is het

Raadsprogramma:	3 Onderwijs en Jeugd		
Programmaonderdeel:	3.2 Pedagogische infrastructuur fysiek		
Portefeuille:	Grond & Vastgoed		
Commissie:	Mobiliteit, milieu, economische zaken en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Grond en Vastgoed	

I84

van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Eindhoven en overige beleidskaders.		samenwerkingsbestuur omgezet in een stichting algemeen bijzonder onderwijs. In 2009 is de projectorganisatie ingericht waarbij de projectopdracht en het plan van aanpak zijn uitgewerkt en vastgesteld. De voorbereidingen tot een PPS aanbesteding in de contractvorm DBFMO (design Build Finance Maintain Operate) gezamenlijk met de Internationale School zijn inmiddels gestart.
---	--	---

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
% afwikkeling binnen gestelde termijnen				
a. Programma	100	100	100	100
b. Spoed	100	100	100	100
c. Jaarschijf	100	100	100	100
Aantal leerlingen PO en VO	33.103	32.928	33.183	32.979

Toelichting afwijking outputindicatoren:

De prognoses komen tot stand middels diverse gegevens die door de gemeente Eindhoven wordt aangeleverd bij Pronexus B.V.; bevolkingsgegevens, leerlingenaantallen, woningvoorraad en eventuele wijzigingen hierin. Ook de herkomstgegevens van leerlingen wordt in deze prognoses meegenomen. Aan de hand van deze gegevens heeft Pronexus B.V. nieuwe prognoses opgesteld die in de vorm van een rapport in juni 2009 zijn verschenen. Dit resulteert in een aantal afwijkingen in aantallen leerlingen ten opzichte van het begrote aantal leerlingen en het aantal leerlingen dat in oktober 2009 middels de jaarlijkse oktobertelling is geregistreerd.

In de programmabegroting zijn foutieve aantallen opgenomen voor leerlingen PO en VO.

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	77.390	20.133	V 57.257

Toelichting afwijking investeringen:

De investeringen zijn in aantal en omvang afhankelijk van de aanvragen die door de schoolbesturen worden ingediend en zijn afhankelijk van de jaarschijven die door jaarlijks worden vastgesteld. Grondslag voor de aanvragen is de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Eindhoven. Investerings vinden geregeld later plaats dan gepland (o.a. vanwege planontwikkeling of vergunningsprocedures) waardoor zogenaamde temporisering optreedt. De investeringen zijn voornamelijk gebaseerd op normvergoedingen. Indien zich hierin afwijkingen voordoen, worden de uit deze investeringen voortvloeiende kapitaallasten via de reserve huisvesting onderwijs afgewikkeld.

Raadsprogramma:	3 Onderwijs en Jeugd		
Programmaonderdeel:	3.2 Pedagogische infrastructuur fysiek		
Portefeuille:	Grond & Vastgoed		
Commissie:	Mobiliteit, milieu, economische zaken en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Grond en Vastgoed	

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	34.203	26.938	V 7.265
Exploitatiebaten (2)	2.544	2.424	N 120
Mutaties in reserves (3)	V 11.578	V 4.677	N 6.901
Resultaat (= 2-1+3)	N 20.081	N 19.837	V 244

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
Toelichting afwijking	Lasten	Baten	Mutaties reserves	Saldo
Voor de posten onderwijshuisvesting geldt dat de investeringen in aantal en omvang afhankelijk zijn van de aanvragen die door de schoolbesturen worden ingediend. Grondslag hiervoor is de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. Investerings vinden geregeld later plaats dan gepland (o.a. vanwege planontwikkeling of vergunningsprocedures) waardoor zogenaamde temporisering*) van investeringen optreedt. Het voordeel op de kapitaallasten wat hierbij ontstaat wordt gestort in de reserve huisvesting onderwijs.	6.877 V	150 V	6.806 N	120 N
De fysieke realisatie van de diverse SPIL-centra ligt in totaliteit niet op schema, omdat bij diverse SPIL-centra sprake is van tussentijdse vertraging. Voor de SPIL-centra geldt dus dat er sprake is van minder kapitaallasten als gevolg van temporisering van investeringen. Daar tegenover staan lagere huuropbrengsten (immers de objecten zijn nog niet gerealiseerd).	184 V	141 N	437 V	480 V
Exploitatiereserve Brede VMBO : Voordeel als gevolg van niet in rekening gebrachte apparaatkosten. Nadeel op de baten heeft betrekking op het splitsen van reserves (M&M en GV). Onttrekking ad € 96.000 uit de reserve Spilcentra conform begroting heeft niet plaats gevonden. Derhalve resteert een nadeel van € 96.000. In 2010 zal hiertoe een correctieboeking worden gedaan wat zal leiden tot een voordeel van € 96.000 in 2010, per saldo is dit neutraal. De overige voor en nadelen worden verrekend met de reserve Brede VMBO.	439 V	107 N	428 N	96 N
Projectkosten Internationale School worden ten lasten van de reserve gebracht, dekking projectkosten uit reserve	237 N		237 V	
Overige afwijkingen (ten behoeve van aansluiting met totaal):	2 V	22 N		20 N
Totaal	7.265 V	120 N	6.901 N	244 V

*) Het verschil tussen begroting en realisatie ontstaat door de zogenaamde 'temporisering' van uitgaven/investeringen. Tijdens de uitvoering/realisatie van deze voorzieningen doen zich ontwikkelingen voor waardoor de uitgaven/investeringen later worden gedaan dan begroot. Een voorbeeld van zo'n ontwikkeling is de vergunningsprocedure waarbij zienswijzen een belangrijke rol spelen. Het effect van de 'vertragende' nagenoeg niet te beïnvloeden ontwikkelingen wordt aangeduid met 'temporisering' van de uitgaven/investeringen. Concreet heeft dit tot gevolg dat de investering weliswaar begroot is in jaar X, maar de uitgaven pas feitelijk plaats vinden in (bijv.) jaar X+2. Het feit dat deze 'temporisering' op voorhand niet is in te schatten, maakt het onmogelijk om begroting en realisatie van uitgaven exact op elkaar af te stemmen.

Raadsprogramma:	3 Onderwijs en Jeugd	
Programmaonderdeel:	3.2 Pedagogische infrastructuur fysiek	
Portefeuille:	Grond & Vastgoed	
Commissie:	Mobiliteit, milieu, economische zaken en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Grond en Vastgoed

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Sinds de decentralisatie (1997) naar de gemeente van de verantwoordelijkheid van de bekostiging van adequate huisvesting van het onderwijs is bekend dat de middelen welke door het Rijk beschikbaar worden gesteld op langere termijn ontoereikend zullen zijn (reserve huisvesting onderwijs, egalisereserve). In deze reserve zijn de afgelopen jaren regelmatig incidenteel gelden gestort, echter vanaf 2013 worden aanzienlijke structurele tekorten voorzien. Op basis van een aangepaste prognose zal de reserve na 2013 uitgeput raken (prognose negatief € 3,8 miljoen). De schoolbesturen zijn in de regel bouwheer van deze investeringen. Indien schoolbesturen de aangepaste verplichtingen (investeringen) uitvoeren conform de begroting, vindt geen temporisering plaats en zal het tekort ook daadwerkelijk binnen nu en een aantal jaren gaan ontstaan, maar omdat investeringen geregeld later plaatsvinden dan gepland, treedt temporisering op. Hierdoor kan het begrote tekort later plaatsvinden dan 2013.

Schadekans: waarschijnlijk
Risico: bestaand

Bij overdracht van het Spilbeleid van de dienst MO naar de sector Grond en Vastgoed zijn een aantal knelpunten geconstateerd ten aanzien van achterstanden in de realisatie (en inbedding) van de spilcentra, vastlegging van informatie en dossiervorming spil. Naast de reeds bestaande regiegroep Spil (verantwoordelijk voor de pedagogische plannen), is in 2009 de taskforce Spil (verantwoordelijk voor de fysieke realisatie van de Spilcentra) geformeerd. Deze taskforce Spil zal onder andere de bovenstaande knelpunten aanpakken. Medio 2010 moet duidelijk worden hoe groot de risico's en knelpunten zijn. De belangrijkste knelpunten en risico's zijn:

1. Huurpenningen spil:

Er is vertraging ontstaan in het vastleggen van contracten met commerciële partijen (kinderopvangorganisaties) waardoor de gemeente huurinkomsten misloopt. Een financieel en juridisch risico is aan de orde bij het huidige concept huurovereenkomst aangezien het economische eigendom geen titel biedt om als gemeente rechtstreeks als verhuurder op te treden. Als drager van de investeringslasten en op grond van de onderwijshuisvestingsverordening financieel aanspreekbare partij voor het groot onderhoud heeft de gemeente een belang bij de inhoud van de huurovereenkomst. Om die reden is een constructie ontwikkeld waarbij het schoolbestuur optreedt als verhuurder en waarbij het schoolbestuur zich jegens de gemeente verplicht de huurpenningen door te sluisen naar de gemeente. De gemeente draagt het incassorisico.

2. Vertraging van de fysieke uitwerking van Spil in relatie tot de vastgestelde jaarschijven 2004 t/m 2009:

Er is achterstand ontstaan in de realisatie van de spilcentra. Hierdoor ontstaan een aantal risico's:

- Daar waar het extern bouwheerschap (bouwheerschap door het schoolbestuur) wordt gevoerd ontstaat achterstand in de realisatie. Ongeveer 70% van de spilontwikkelingen betreft bouwheerschap bij het schoolbestuur;
- Onderhoud aan onderwijsgebouwen staat op hold daar waar gesproken wordt over een unilocatie. De kwaliteit van het onderhoud van de onderwijsgebouwen loopt snel achteruit.
- Er is 160 miljoen euro begroot voor het realiseren van alle Spilcentra waarvan inmiddels 60 miljoen euro tot en met 2009 is uitgegeven. De investeringskosten in 2010, 2011, 2012 en 2013, betreffen de overige 100 miljoen euro. Als gevolg van de achterstand in de realisatie van spil ontstaat in 2010 t/m 2013 een forse investeringspiek.
- Het afstemmen van wissellocaties wordt steeds problematischer door het samenkomen van diverse spilontwikkelingen die als gevolg van vertraging of versnelling op een nagenoeg gelijk tijdstip gerealiseerd kunnen worden.

3. Reserve Bureau Strategie en reserve projecten.

Deze reserves zijn bij gebrek aan baten opgeheven. Dit moet nog verder onderzocht worden, maar hier door zou een structureel tekort ontstaan.

Schadekans: mogelijk
Risico: bestaand

De totale kosten voor het realiseren van de 3 VMBO's worden op dit moment geraamd op meer dan € 90 mln. De raad heeft in het verleden reeds ingestemd met een reservering van € 57 miljoen voor de realisatie van de drie ongedeelde VMBO's. Het is op dit moment onduidelijk of bij de definitieve bekostigingsbesluiten

Raadsprogramma:	3 Onderwijs en Jeugd	
Programmaonderdeel:	3.2 Pedagogische infrastructuur fysiek	
Portefeuille:	Grond & Vastgoed	
Commissie:	Mobiliteit, milieu, economische zaken en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Grond en Vastgoed

voldoende dekking is om de egalisatiereserve aan te vullen ter hoogte van deze voorfinanciering. Er wordt gezocht naar alternatieve dekking zoals bijvoorbeeld doordecentralisatie.

Doordecentralisatie van huisvesting, taken en middelen van de gemeente naar het voortgezet onderwijs heeft gezien bovenstaande volop de aandacht. De voorwaarden waaronder de gemeente Eindhoven wil en kan doordecentraliseren worden in 2010 uitgewerkt.

Schadepkans: waarschijnlijk

Risico: bestaand

Raadsprogramma:	4 Kunst, cultuur en sport		
Programmaonderdeel:	4.3 Sportparticipatie Eindhovense Bevolking		
Portefeuille:	Jeugd en Gezin		
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Sport & Bewegen	

WAT HEBBEN WE BEREIKT?Doelstelling:

Eindhovenaren stimuleren tot sport en bewegen en zorgen dat mensen blijven bewegen. Ieder op hun eigen niveau.

Effectindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
% sportparticipatie*		67%	65%	67%

* In 2008 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de sportparticipatie van de Eindhovenaren. Dit cijfers is ook in 2009 opgenomen.

Toelichting afwijking effectindicatoren:

Niet van toepassing.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
- (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
- (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> +. of 0 of -/-	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Exploiteren en beheren van sportvoorzieningen binnen De Karpen. (zijnde wijk sportparken, wijk sporthallen, wijk gymlokalen en openluchtzwembad De ijzeren man)	+	In 2009 is gestart met de nieuwbouw van de atletiekaccommodatie op sportpark Hondsheuvels. In 2009 heeft ook de opening van het voetbalcomplex van voetbalvereniging Tongelre plaatsgevonden en is gestart met de herinrichting van sportpark Botenlaan.
Exploiteren en beheren van sportvoorzieningen binnen sportcomplex Gennepark.	0	Door extra (nieuwe) tussentijdse taakstellingen (bezuinigingen) heeft de exploitatie in 2009 onder druk gestaan. Hierop is zo adequaat mogelijk ingespeeld door beïnvloedbare kosten te reduceren. Een van de genomen maatregelen is de sluiting van het golfslagbad op maandag- en dinsdagavond en daarnaast is binnen het kader van gebiedsmanagement zo efficiënt mogelijk met beschikbare middelen omgesprongen. Binnen het kader van gebiedsmanagement is in 2009 bijzonder veel aandacht geschonken aan gerichte marketing en communicatie. Zo is maximaal ingezet op promotie middels internet, samenwerking tussen aanbieders en arrangementenverkoop. De accommodaties zetten maximaal in op bezoekersvriendelijkheid en dienstverlening.

Raadsprogramma:	4 Kunst, cultuur en sport	
Programmaonderdeel:	4.3 Sportparticipatie Eindhovense Bevolking	
Portefeuille:	Jeugd en Gezin	
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Sport & Bewegen

Het exploiteren en beheren van sportvoorzieningen binnen sportcomplex Eindhoven Noord.	0	Huur van de Tennishal Noord (TEN) loopt sinds jaren terug doordat tennissers meer gebruik maken van all-weather tennisbanen. Sinds september 2009 maakt ROC ook gebruik van TEN. Vandaar dat verlies in 2008 is omgebogen naar positief resultaat 2009. Door een negatief bezoekersaantal ten opzichte van de taakstelling draait het Ir. Ottenbad negatief. In 2009 waren de bijsturingsmogelijkheden beperkt door personele problemen en een ingeboekte bezuiniging ad. € 50.000. Begin 2010 wordt een bezuinigingsvoorstel gedaan om het Ir. Ottenbad op meerdere dagdelen te sluiten.
Het aanleggen van kleinschalige sportinfrastructuur en trapveldjes.	+	Eind 2009 is gestart met de aanleg van een 5 ^e Cruyff Court aan de Kaeriuslaan in het stadsdeel Tongelre.
Het aanleggen van sportoppervlakten deels boven basisnorm i.e. kunstgras en/of all weather.	+	Uitvoering van de aanleg van 3 kunstgrasvelden heeft in 2009 plaatsgevonden overeenkomstig de planningen.
Door "sportparken in te dikken" c.q. vrij te maken, ruimte vrijspelen die voor andere doeleinden kan worden ingezet. Taakstellende opbrengst € 307.000 vanaf 2008. Intensief gebruik kunstgrasveld leidt tot hogere bezettingsgraad.	- / -	De sportsector heeft een taakstellende bezuiniging die gerealiseerd dient te worden met het indikken van sportparken. Deze taakstelling is niet gerealiseerd omdat er zich in 2009 geen mogelijkheden hebben voorgedaan om sportparken af te stoten c.q. in te dikken. In 2010 worden de mogelijkheden tot indikken opnieuw beoordeeld.
Sportdeelname bevorderen door: faciliteren en organiseren van sportactiviteiten en ondersteunen van Eindhovense sportverenigingen.	+	In 2009 is gestart met de 'Arbeidspool Ergon' waarmee verenigingen ondersteund worden op het gebied van onderhoud en schoonmaak van sportaccommodaties.
Het ontwikkelen van sportevenementen: (top)sportevenementen ontwikkelen als motor voor breedtesportontwikkeling, versterking stadspromotie en economische ontwikkeling.	+	WK Voetbal 2018-2022 De Nederlandse – en Belgische Voetbalbond (KNVB/KBVB) hebben Eindhoven uitverkoren om gaststad te zijn van de bidorganisatie voor het WK Voetbal 2018 of 2022. Eind 2010 neemt de FIFA het besluit welk land of combinatie van landen het WK van 2018 of van 2022 mag gaan organiseren. Overige sportevenementen In 2009 hebben in de gemeentelijke sportaccommodaties, diverse sportevenementen plaatsgevonden (o.a. WK Sledgehockey, Concours Hippique, Worldcup Boulderden, 4-landen waterpolo toernooi, World League Volleybal, AFAS Tennisclassics). Ook zijn er in 2009 voorbereidingen getroffen voor het WK zwemmen voor gehandicapten 2010.

Raadsprogramma:	4 Kunst, cultuur en sport	
Programmaonderdeel:	4.3 Sportparticipatie Eindhovense Bevolking	
Portefeuille:	Jeugd en Gezin	
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Sport & Bewegen

<p>Een bijdrage leveren aan de gezondheid, leefbaarheid, sociale samenhang, werkgelegenheid en veiligheid in de stad.</p>	+	<p>Jeugdsportfonds Het aantal aanvragen voor een bijdrage uit het jeugdsportfonds loopt conform verwachting. Er is een actie ondernomen om via de schoolgidsen van zowel het basis- als voortgezet onderwijs in Eindhoven het bestaan van het fonds onder de aandacht van ouders te brengen. In 2009 zijn in totaal 297 aanvragen gehonoreerd. De prognose voor 2010 is 400. Tussen de besturen van het jeugdsport Eindhoven, het jeugd cultuurfonds Eindhoven (opgericht in 2009) en de stichting Leergeld Eindhoven vindt met regelmaat afstemming plaats over elkaars activiteiten.</p> <p>Sportformule Sportformule is een onderdeel van Sportbedrijf De Karpen. Middels diverse projecten hebben zij in 2009, kinderen in Eindhoven voor, tijdens en na schooltijd laten kennismaken met allerlei sporten en activiteiten. Ook zijn er sportdagen georganiseerd, zoals de ClinicSpektakeldag. Ook tijdens vakanties zijn leuke sport- en spelmiddagen in de Eindhovense wijken georganiseerd. Mede gericht op de doorstroom naar onze sportverenigingen.</p> <p>Senioren Fit In 2009 zijn passende sport- en bewegingsactiviteiten aangeboden aan senioren die niet of nauwelijks bewegen, waardoor gezondheid en participatie aan de samenleving worden bevorderd. Nieuwe activiteiten vinden in eerste instantie plaats op Sportcomplex Eindhoven-Noord of in omliggende woonwijken. De senioren worden in hun eigen woonomgeving, dicht bij huis (woon-zorgcomplexen, seniorenhuisvesting) benaderd.</p>
<p>Aandacht vragen voor bewegingsonderwijs door inzet van "combinatiefuncties".</p>	+	<p>De gemeente Eindhoven werkt vanaf schooljaar 2008/2009 met nieuwe en structurele combinatiefuncties ten behoeve van een samenhangend aanbod van onderwijs, sport en cultuur. Sportverenigingen kunnen een rol spelen in scholen en naschoolse programma's en voor (kwetsbare) doelgroepen en de (kracht)wijken. Eind 2009 waren 19 fte aan combinatiefunctionarissen in actief.</p>
<p>Aanvullingen naar aanleiding van begrotingswijzigingen 2009.</p>		<p>Door de staatssecretaris van VWS zijn er in Nederland vier Centra voor Topsport en Onderwijs aangewezen. Voor de inrichting van het CTO in Eindhoven is 2,3 miljoen euro beschikbaar. Doel van de CTO's is het geven</p>

Raadsprogramma:	4 Kunst, cultuur en sport	
Programmaonderdeel:	4.3 Sportparticipatie Eindhovense Bevolking	
Portefeuille:	Jeugd en Gezin	
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Sport & Bewegen

		<p>van een extra impuls aan het topsportklimaat in Nederland. In Eindhoven is een van de vier CTO's gevestigd. Eind 2009 heeft de staatssecretaris de officiële accreditatie afgegeven. Nu deze accreditatie is ontvangen, zal begin 2010 een dossier worden opgesteld.</p> <p>De navolgende sportbonden hebben inmiddels besloten om zich met hun talentenopleiding te vestigen in Eindhoven, te weten: Judo-, Zwem-, Klim-, honkbal- en ijshockeybond en de gymnastiek unie. Deze bonden zijn met verschillende takken van sport binnen hun bond in Eindhoven vertegenwoordigd.</p>
--	--	---

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Verhuurde haluren in sporthallen	40.658**	22.547	26.517	23.194
Verhuurde uren in gymzalen		20.930	21.038	20.359
Kosteneenheden* sportparken	2.733	2.646	2.695	2.695
Bezoekersaantallen zwem- en ijssportaccommodaties	1.559.700	1.524.015	1.703.600	1.554.230
Verleende subsidies Vrijwillig sporttechnisch kader	37	35	35	28
Verleende subsidies voor prijzen en bekercs	45	45	45	36

* Ten behoeve van de kostensturing is een omrekeningsfactor ontwikkeld teneinde de sportparken onderling vergelijkbaar te maken en mutaties op de sportparken door te vertalen naar de taakstelling.

** Totaal sporthallen en gymlokalen

Toelichting afwijking outputindicatoren:

Ook in 2009 is het aantal verhuurde uren voor sporthallen en gymlokalen beneden de taakstelling gebleven. Enerzijds heeft dit te maken met gedeeltelijke openstelling van accommodaties en dat met name in het ISE en de sport- en turnhal, minder vraag is naar zaalhuren. In 2010 worden er een aantal acties genomen om de bezetting van de sporthallen en gymnastieklokalen te bevorderen.; openstelling aantal accommodaties in vakantieperiodes, soepelere boekingsregeling, stimulering horecabeheerders.

De bezoekersaantallen van het Ir. Ottenbad stabiliseren op 425.000. Dat is 100.000 onder de begroting. Dit wordt veroorzaakt door 1) landelijke trend, 2) Overloop bezoekers naar NZE Tongelreep. Bij de bezoekersaantallen van de Tongelreep zien we een verschuiving (trend) van recreatie- naar verenigingsbezoek. De aantallen van ijssportcentrum vertonen een licht stijgende lijn ten opzichte van het voorgaande jaar. Hoewel ook 'Tilburg' is opengegaan wordt door middel van marketing en kwaliteit van dienstverlening de opgaande lijn te consolideren.

In 2009 zijn minder aanvragen gehonoreerd dan begroot. Enerzijds als gevolg van striktere naleving van de regelgeving en anderzijds doordat er minder aanvragen zijn geweest.

Raadsprogramma:	4 Kunst, cultuur en sport		
Programmaonderdeel:	4.3 Sportparticipatie Eindhovense Bevolking		
Portefeuille:	Jeugd en Gezin		
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Sport & Bewegen	

192

WAT HEEFT HET GEKOST?INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	10.455	4.662	V 5.792

Toelichting afwijking investeringen:

De afwijking wordt met name verklaard door het project Tongelresche Akkers. Deels moet de uitvoering en financiële verantwoording nog plaatsvinden (€ 1,8 miljoen). Daarnaast zijn op meerdere plekken (Tongelreep, Tennishal Noord, Sporthallen en gymlokalen) werkzaamheden getemporeerd omdat de vervangingsinvesteringen in 2009 nog niet noodzakelijk bleken te zijn (€ 3,2 miljoen) of nog in de planvormingsfase zitten (€ 0,4 miljoen).

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitielasten (1)	50.040	49.734	V 306
Exploitielasten (2)	18.982	18.694	N 288
Mutaties in reserves (3)	V 5.751	V 3.631	N 2.120
Resultaat (= 2-1+3)	N 25.307	N 27.409	N 2.102

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
<u>Toelichting afwijking</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo</u>
De sportsector heeft een taakstellende bezuiniging die gerealiseerd dient te worden met het indikken van sportparken. Deze taakstelling is niet gerealiseerd omdat er zich in 2009 geen mogelijkheden hebben voorgedaan om sportparken af te stoten c.q. in te dikken. In 2010 worden de mogelijkheden tot indikken opnieuw beoordeeld.	N 286			N 286
Doorberekende afdelingskosten. De afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door enerzijds een correctie op kalenderjaar 2008. Vorig jaar is abusievelijk te veel in de reserve Botenlaan gestort en ten laste gebracht van het sportgebied (N52). Anderzijds hebben zich geen mogelijkheden voorgedaan om invulling te geven aan de taakstellende doorbelasting van personele kosten naar projecten. En zijn een aantal evenementen binnen de sportsector georganiseerd, die tot een incidenteel resultaat leiden.	N 425			N 425
Voordeel op kapitaallasten als gevolg van temporisering van investeringen. Zie hiertoe de uitgebreidere toelichting bij investeringen	V 450			V 450
Evenals voorgaande jaren werd ook in 2009 de sportsector aangestuurd door middel van contractmanagement. De drie sportgebieden zijn aan het einde van 2009 afgerekend op basis van de gerealiseerde taakstellingen. Afwijkingen, in zowel de kosten- als inkomstensfeer, welke een gevolg zijn van efficiency,	N 1.007	N 486	V 279	N 1.214

Raadsprogramma:	4 Kunst, cultuur en sport		
Programmaonderdeel:	4.3 Sportparticipatie Eindhovense Bevolking		
Portefeuille:	Jeugd en Gezin		
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Sport & Bewegen	

193

bezoekersaantallen, verhuurde uren en normeenheden beheer sportaccommodaties zijn gestort c.q. onttrokken uit de drie bedrijfsreserves. Deze storting of onttrekking wordt verrekend met het concern. Tevens zijn de sportgebieden op contractbasis, gecompenseerd voor loonstijgingen o.b.v. FUWA ontwikkelingen, schades. Deze afwijkingen vallen buiten de beïnvloedingssfeer van de sportgebieden				
Een deel van de uitgaven binnen dit collegeproduct, worden ten laste gebracht aanwezige reserves. Per saldo levert dit geen voor- of nadeel op, maar laat wel een afwijking zien ten opzichte van de begroting	V 2.237	V 153	N 2.390	-
In de begroting 2009 is de BIO-Massa centrale opgenomen bij het Ir. Ottenbad. Deze biomassacentrale is echter niet gerealiseerd en derhalve ook niet het geraamde voordeel.	N 162			N 162
Met de komst van CTO naar de gemeente Eindhoven hebben het ministerie en het NOC/NSF financiële middelen toegekend. De financiële middelen zijn elders binnen de gemeente Eindhoven ontvangen en derhalve niet op dit product zichtbaar waardoor een nadeel ontstaat	N 420	V 142		N 278
Bij de besluitvorming tot verdere professionalisering van stichting de Marathon is gerekend op een bijdrage van Stg. Citydynamiek. Stg. Citydynamiek heeft echter besloten om over 2008 en 2009 een lagere bijdrage te verstrekken. Derhalve ontstaat een gemeentelijk nadeel		N 117	-	N 117
Overige afwijkingen	N 81	V 20	N 9	N 70
Totaal	V 306	N 288	N 2.120	N 2.102

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Er zijn per balansdatum geen risico's van materiële betekenis voor de financiële positie van de gemeente Eindhoven.

Raadsprogramma:	4 Kunst, cultuur en sport	
Programmaonderdeel:	4.5 Culturele Basisinfrastructuur	
Portefeuille:	Jeugd en Gezin	
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Economie en Cultuur, Abbe

WAT HEBBEN WE BEREIKT?Doelstelling:

Eindhovenaren stimuleren tot cultuurparticipatie en zorgen dat Eindhovenaren zowel actief als passief gebruik maken van de culturele voorzieningen in de stad.

Effectindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
% Eindhovenaren dat 1 of meer Eindhovense culturele instellingen bezoekt	61% (realisatie 2006)	68%	65%	-
% Eindhovenaren dat amateurkunst beoefent	38% (realisatie 2006)	44%	38%	-
Waardering voor Eindhovense culturele instellingen van de basisinfrastructuur	7,5 (realisatie 2006)	-	7	-

Toelichting:

Realisatiecijfers: Bron stadsmonitor 2009 BIO; - betekent niet gemeten / cijfer niet beschikbaar.

Begroting 2009 is gebaseerd op cijfers ten tijde van opstellen begroting bekend (realisatiecijfers 2007).

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
 (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM RAMING of 0 of -/-	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
In stand houden basisinfrastructuur ten behoeve van podiumfunctie, expositiefunctie, cultuureducatie, kunstzinnige vorming en informatie.	0	Plaza Futura heeft voor 2009 incidenteel €95.000 extra subsidie ontvangen. In juni 2009 is het principe besluit genomen om Plaza Futura naar Strijp S te verhuizen. Definitieve besluitvorming zal plaatsvinden na de gemeenteraadsverkiezingen. De gemeente is nog in overleg met Het Zuidelijk Toneel over de afwikkeling van een aantal zaken in verband met het vertrek naar Tilburg. Op 1 september 2009 is het faillissement van PopEi uitgesproken. Het college zorgt voor het in stand houden van de functie en komt met een raadsvoorstel voor een

Raadsprogramma:	4 Kunst, cultuur en sport	
Programmaonderdeel:	4.5 Culturele Basisinfrastructuur	
Portefeuille:	Jeugd en Gezin	
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Economie en Cultuur, Abbe

		definitieve regeling. De Effenaar heeft nog geen getekende huurovereenkomst met de gemeente. Dit hangt samen met de invoering van de fiscale huur hetgeen door de sector Grond & Vastgoed wordt uitgewerkt.
Cultuurhistorie:		
1. Het zichtbaar maken van cultuurhistorie met focus op ontwikkeling als industrie en designstad.	+	Uitvoering verloopt conform planning.
2. Het uitvoeren van archeologisch onderzoek.	+	Uitvoering heeft plaatsgevonden.
3. Het beheren van gemeentelijk kunstbezit inclusief Kunst in de Openbare ruimte	0	Beheer gemeentelijk kunstbezit overgedragen aan Realisatie en Beheer per 1 januari 2009.
CultuurTotaal wil kunst en cultuur meer verbinden met de ambities van de gemeente Eindhoven en andere beleidsdomeinen binnen de gemeente. Instellingen rapporteren ook over activiteiten die een relatie hebben met het economische, sociale of ruimtelijke domein. In 2009 zal samen met de instellingen toegewerkt worden naar nog meer zichtbaarheid van de verbinding van kunst en cultuur met de andere domeinen zodat in de begrotingen en werkplannen van de instellingen voor 2010 Cultuur Totaal echt vorm gaat krijgen. Dit proces zal ook in 2010 (en verder) worden voortgezet.	+	Uitvoering heeft conform planning plaatsgevonden. Zie ook het specifieke format van het bestuurlijke programma 'Cultuur Totaal'.
In het sociale domein wordt gezocht naar de verbinding met het diversiteitbeleid.	0	Dit is een onderdeel van cultuur totaal. De adviescommissie Cultuur Totaal heeft een opmerking gemaakt over het ontbreken van het bewustzijn hieromtrent.

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Aantal culturele instellingen met:				
- podiumfunctie: (instellingen met eigen podium)	9	10	9	10
- expositiefunctie: (incl. Van Abbemuseum)	3	3	2	2
- cultuureducatie:	3	3	2	2
Amateurgezelschappen	100	98	100	97
Aantal activiteiten Cultuurtotaal	n.v.t.	n.v.t.	10	7*)

Toelichting:

Bij het aantal podia betreft het de volgende instellingen: Muziekcentrum (2) en De Effenaar (2), Parktheater (2), Plaza Futura (3) en locatie PopEi (1). Toename van het aantal podia is het gevolg van het podium in het Klokgebouw (PopEi).

*) Realisatie is lager, omdat na de pilotfase geen geld voor incidentele projecten beschikbaar was. Binnen de subsidieparagraaf 3.1.6. is een aantal projecten met een Cultuur Totaal karakter gehonoreerd.

Raadsprogramma:	4 Kunst, cultuur en sport		
Programmaonderdeel:	4.5 Culturele Basisinfrastructuur		
Portefeuille:	Jeugd en Gezin		
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Economie en Cultuur, Abbe	

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	234	163	V 71

Toelichting afwijking investeringen:

Betreft met name uitgestelde investeringen in het Muziekcentrum, deze worden uitgevoerd in 2010.

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	35.115	39.558	N 4.443
Exploitatiebaten (2)	1.536	3.755	V 2.219
Mutaties in reserves (3)	V 550	V 902	V 352
Resultaat (= 2-1+3)	N 33.029	N 34.901	N 1.872

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
<u>Toelichting afwijking</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo</u>
Kosten doorstart functie PopEi (i.o.m. B&W besluit 29 september 2009)	N 118			N 118
Overschrijding kosten cultuur totaal: - Inhuur ondersteuning opstellen beleid CultuurTotaal; - Stimuleringsubsidies CultuurTotaal (voorbeeld projecten); - Kosten adviescommissie.	N 176			N 176
Hogere kapitaallasten dan begroot welke worden gecompenseerd door een onttrekking uit de reserve Parktheater.	N 90		V 90	-
De begrote kosten voor 2009 inzake Cultuurparticipatie zullen eerst in 2010 en verder worden gerealiseerd; de niet bestede middelen zijn gestort in de reserve Cultuurparticipatie.	V 163		N 163	-
Projecten archeologie; de per saldo nadelige afwijking is met name het gevolg van het niet realiseren van de begrote bijdrage van het grondbedrijf en de afwikkeling van rapportage-achterstanden van oude opgravingen. De achterstand, in de afronding van de wettelijk verplicht gestelde rapportages, is nu vrijwel weggewerkt.	N 877	V 602		N 275
Basisvoorziening archeologie	V 202	N 101		V 101
Doorberekende afdelingskosten. Tot een bedrag van 185.000 euro is de afwijking op de overhead van dit programma-onderdeel te verklaren door de administratieve verwerking via de kostenverdeling (wordt gecompenseerd door een voordelige afwijking bij programma-onderdeel 7.3). Daarnaast is de nadelige afwijking met name gerelateerd aan de hogere personeelskosten dan begroot (bezetting is hoger dan begroot).	N 1.086			N 1.086
Van Abbemuseum: overschrijding personeelskosten	N 153			N 153

Raadsprogramma:	4 Kunst, cultuur en sport		
Programmaonderdeel:	4.5 Culturele Basisinfrastructuur		
Portefeuille:	Jeugd en Gezin		
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Economie en Cultuur, Abbe	

197

Van Abbemuseum Reserves : Deze geldstromen hebben betrekking op het verwerven van kunstwerken en het organiseren en realiseren van tentoonstellingen en laten een zeer actief beleid zien. Bij de baten is zichtbaar dat er veel subsidiegelden zijn geworven gedurende 2009 om extra budget te creëren voor de aankoop van kunst en het maken van tentoonstellingen. Deze baten en lasten zijn begrotingstechnisch niet verwerkt, maar passen in het beleidsinhoudelijke kader van het Van Abbemuseum.	N 2.061	V 1.744	V 317	
Overige afwijkingen	N 247	N 26	V 109	N 165
Totaal	N 4.443	V 2.219	V 352	N 1.872

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Plaza Futura

- Plaza Futura heeft voor 2009 incidenteel €95.000 extra subsidie ontvangen. Het eigen vermogen bedraagt €18.442 negatief dus is er geen vermogen om tekorten op te vangen. Het verwachte resultaat voor 2009 is niet positief. De exploitatie staat onder druk waardoor er ook risico's bestaan voor de inhoudelijke programmering.
- Samenhangend met de besluitvorming rond de verhuizing naar Strijp S wordt gekeken naar de bouw van tijdelijke filmzalen aan de Leenderweg. Plaza Futura is naar verwachting zonder aanvullende subsidie niet in staat de exploitatie rond te krijgen. Ook voor 2010 wordt een financieel tekort verwacht door het afwijzen van de aanvullende exploitatie subsidie conform het advies van de Commissie CultuurTotaal.

CultuurTotaal

In 2010 is incidenteel € 850.000,- extra beschikbaar gesteld voor de afdeling Kunst & Cultuur. Voor het subsidiejaar 2011 is geen extra budget beschikbaar.

Archeologie

De relatie met ArcheoService is verder geformaliseerd. Project gebonden kosten zijn vergoed. ArcheoService overweegt nog een na vordering met betrekking tot niet – declarabele kosten.

Erfgoed/ Cultuurhistorie

Naar aanleiding van het advies van de adviescommissie Cultuur Totaal heeft de raad het college opdracht gegeven een overkoepelend erfgoedinitiatief te ontwikkelen. Samen met de voor het erfgoed relevante organisaties zal begin 2010 een plan voor het nieuwe initiatief worden uitgewerkt. In juni wordt een eerste concept gepresenteerd.

Lokale omroep

Schadepkans: onbekend

Financieel risico: PM

De zaak draait om de gemeentelijke geldstroom richting de lokale omroep van in totaal ca. € 1,4 miljoen de komende jaren. De gemeente merkt deze geldstroom aan als subsidie. Een lokaal mediabedrijf ziet dit echter anders, namelijk als ongeoorloofde overheidssteun en is daarom hiertegen in het geweerd gekomen. Als de rechter, mocht het tot een rechtszaak komen, het mediabedrijf in het gelijk stelt, kan dat tot een boete voor de gemeente leiden.

Parktheater N.V. (gemeentelijke bijdrage aan tekorten na 2011)

Schadepkans: onbekend

Financieel risico: p.m.

Het Parktheater heeft in 2007 en 2008 te kampen gehad met financiële problemen. Het negatief eigen vermogen bedroeg ultimo 2007 € 2 miljoen. Na onderzoek van Ernst & Young naar de oorzaken van dit tekort, is gekeken naar mogelijke oplossingsrichtingen. Door het Parktheater is eind 2008 een Ondernemingsplan 2009-2012 met een meerjarenbegroting bij het college ingediend. In deze begroting zijn structurele besparingsmogelijkheden meegenomen en is aangegeven in welke mate het Parktheater zelf in staat is om na sanering van het negatief eigen vermogen de tekorten weg te werken.

Raadsprogramma:	4 Kunst, cultuur en sport	
Programmaonderdeel:	4.5 Culturele Basisinfrastructuur	
Portefeuille:	Jeugd en Gezin	
Commissie:	Jeugd en Gezin, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Economie en Cultuur, Abbe

198

Inmiddels heeft sanering plaatsgevonden door middel van een eenmalige financiële bijdrage van de gemeente. In het Ondernemingsplan is aangegeven dat naar verwachting in 2012 een structureel tekort van € 300.000 in de exploitatie resteert na effectuering van de genomen maatregelen. Het dienstjaar 2009 is inhoudelijk en financieel voorspoedig geweest voor het Parktheater. In hoeverre voor 2012 en volgende jaren gelet op het gesignaleerde structurele tekort nog bijdragen van de gemeente noodzakelijk zijn valt nu nog niet te voorzien en vormt derhalve een nog niet nader te kwantificeren risico.

Raadsprogramma:	4. Kunst, Cultuur en Sport	
Programmaonderdeel:	4.6 Laboratorium- en Designstad	
Portefeuille:	Jeugd en Zorg	
Commissie:	Jeugd en Zorg, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Economie en Cultuur

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

Eindhoven als innovatieve cultuurstad, met een cultureel productieklimaat waarin onderzoek en vernieuwing in de beeldende kunst, design, podiumkunsten en nieuwe media centraal staan en waarin aanwezige kunstenaars en vormgevers (designers) graag werken en van buiten worden aangetrokken. Er worden experimentele, conceptuele, hoogwaardige en technologische designproducten ontwikkeld

In de Laboratorium- en Designstad Eindhoven is de kunstproductie en design zichtbaar, ook voor een breed publiek

Effectindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Aantal kunstenaars	Nb	4.400	4.400	Nb 1)
Zichtbaarheid (aantal bezoekers presentaties)	60.000	322.260 2)	60.000	Nb
Aantal ateliers/werkplekken	Nb	260	220	368 3)

Toelichting:

1) Cijfers 2009 niet gemeten / cijfer niet beschikbaar.

2) Het aantal bezoekers is groot bij de realisatie 2008 door het groot aantal incidentele projecten en enkele grote evenementen zoals de DDW, Image Radio

3) Waarvan 182 tijdelijke ateliers

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

 (+) = Uitvoering conform raming.

 (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.

 (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM RAMING +, of 0 of -/-	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Experimentele productie faciliteren en zichtbaar maken.	 +	Uitvoering heeft plaatsgevonden.
Bevorderen van doorgroei van kunstenaars en vormgevers naar cultureel ondernemerschap.	 +	De Hub (One stop creative center) is overgegaan naar Brainport en blijft zich inspinnen ondernemers en creatieven bij elkaar te brengen.
Uitstraling van Eindhoven als Designstad vergroten.	 +	Eindhoven heeft zich in 2009 kandidaat gesteld voor de titel World Design Capital 2012. In deze wereldwijde competitie heeft Eindhoven 45 wereldsteden achter zich gelaten en is als tweede geëindigd na Helsinki. Nationaal en internationaal is Eindhoven publiekelijk en in de media erkend als (markt)leider onder de Nederlandse Designsteden. Dit heeft geleid tot

Raadsprogramma:	4. Kunst, Cultuur en Sport	
Programmaonderdeel:	4.6 Laboratorium- en Designstad	
Portefeuille:	Jeugd en Zorg	
Commissie:	Jeugd en Zorg, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Economie en Cultuur

200

		nieuwe internationale samenwerkingsverbanden. Ook de Dutch design week heeft wederom een groei in bezoekersaantallen gezien (van 80.000 naar 115.000) en substantieel meer internationale media-aandacht.
Het verder uitbouwen van de relatie tussen cultuur en economie.	+	Er is in 2009 begonnen aan het ontwikkelen van beleid voor de creatieve industrie.
Samen met de instellingen toewerken naar nog meer zichtbaarheid van de verbinding van kunst en cultuur met de andere domeinen zodat in de begrotingen en werkplannen van de instellingen voor 2010 Cultuur Totaal echt vorm gaat krijgen. Dit proces zal ook in 2010 (en verder) worden voortgezet.	+	Advies is aangeleverd en in grote lijnen overgenomen. In 2010 krijgen 55 instellingen subsidie in het kader van Cultuur Totaal, hiervan zijn 21 'nieuw' (nog niet eerder een subsidie ontvangen voor een jaarprogramma) Er zijn 7 aanvragen afgewezen.

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Aantal subsidies voor experimentele activiteiten	50 1)	33	30	46
Aantal projecten met andere domeinen	-	3	5	4

Toelichting afwijking outputindicatoren:

1) Het hoog aantal subsidies voor activiteiten in 2007 heeft te maken met eenmalig incidenteel geld dat is ingezet om projecten in de Dutch Design Week te honoreren. Stijging van het aantal subsidies in 2009 heeft te maken met de mogelijkheid "small" (€ 1.000,-) en "medium" subsidies (maximaal € 5.000,-) te verlenen.

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering			

Toelichting afwijking investeringen:

N.v.t.

Raadsprogramma:	4. Kunst, Cultuur en Sport		
Programmaonderdeel:	4.6 Laboratorium- en Designstad		
Portefeuille:	Jeugd en Zorg		
Commissie:	Jeugd en Zorg, Onderwijs, Sport en Cultuur	Sector(en): Economie en Cultuur	

201

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	4.936	5.235	N 299
Exploitiatiebaten (2)	1.318	929	N 389
Mutaties in reserves (3)	V 1.671	V 1.284	N 387
Resultaat (= 2-1+3)	N 1.947	N 3.022	N 1.075

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
Toelichting afwijking	Lasten	Baten	Mutaties reserves	Saldo
Doorberekende afdelingskosten. Tot een bedrag van 70.000 euro is de afwijking op de overhead van dit programma-onderdeel te verklaren door de administratieve verwerking via de kostenverdeling (wordt gecompenseerd door een voordelige afwijking bij programma-onderdeel 7.3). Daarnaast is de nadelige afwijking met name gerelateerd aan de hogere personeelskosten dan begroot (bezetting is hoger dan begroot).	N 169			N 169
Admire, zoals in de jaarrekening 2008 is opgenomen, was er nog een te verwachten tekort. Dit wordt mede veroorzaakt door een langere looptijd (meer dan een jaar extra) van dit project.	N 262			N 262
Designhuis. Overschrijding lasten gevolg van 52K door hogere verstrekte subsidie, vooruitbetaalde subsidie 22K en een extern onderzoek 8K. Nadeel op de baten wordt veroorzaakt door 100K begrote inkomsten Samen Investeren In Brabant (SIIB) welke pas in 2010 worden ontvangen en 23K van de SIIB subsidie is door de provincie ingehouden i.v.m. Brabant Culturele Hoofdstad 2018.	N 82	N 123		N 205
NDP 2007 (Nederlandse Design Prijzen); betreft het niet realiseren van verwachte bijdragen door derden waarvoor afboeking nog niet in eerdere jaarrekening had plaatsgevonden.		N 167		N 167
Studentenstad Eindhoven: de begrote middelen zijn niet ingezet in 2009; de middelen zijn gereserveerd tbv 2010	V160		N160	0
Onttrekking uit reserve brainport ten behoeve van uitstraling designstad			N 100	
Overige afwijkingen:	V 54	N 99	N 127	N 274
Totaal	N 299	N 389	N 387	N 1.075

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Niet van toepassing.

Raadsprogramma:	5. Openbare orde en veiligheid		
Programmaonderdeel:	5.1 Parate dienstverlening en crisisbeheersing		
Portefeuille:	Burgemeester		
Commissie:	Bestuurlijke en economische zaken	Sector(en): Dienst BCB	

202

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

- ◆ Voorkomen en zoveel mogelijk beperken van crisissituaties, branden en ongevallen.
- ◆ In geval van crisis, brand of ongeval, de menselijke en materiële schade zoveel mogelijk beperken

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
- (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
- (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> +.. of 0 of -/-	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Preventieve en repressieve brandweezorg.	+	Incl. nodeloze automatische meldingen. Het aantal daadwerkelijke uitrukken blijft stabiel. Nodeloze automatische meldingen blijft een probleem en is toegekomen (1479). Opgemerkt wordt dat het aantal uitrukken niet te plannen is.
Preventieve en repressieve rampenbeheersing.	+	Aantal geplande oefeningen is gerealiseerd evenals aantal bomruiming en grootschalig optreden
Bredere inzet van personeel en middelen om met name vergunningverlening, toezicht en handhaving te optimaliseren.	-/-	Door het van kracht worden van het gebruiksbesluit blijft nog circa 15% van het aantal gebouwen gebruiksvergunningplichtig.
Verdere samenwerking met de partners in hulpverlening zowel lokaal als bovenlokaal	+	
Vergroten van het veiligheidsdenken en – bewustzijn bij de betrokken partijen (waaronder burgers).	+	
Naast samenwerking en veiligheid staan de komende jaren de kernbegrippen kwaliteit, beheer en beheersing voor de brandweer en de rampenbestrijding centraal.	0	Repressieve kwaliteit is mede afhankelijk van goed oefenen en dit meetbaar maken. Niet geheel volgens planning verlopen, maar heeft wel vooruitgang geboekt.

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Repressie:				
Basis brandweezorg	2.780	2.830	2.390	2530
Uitrukken specialismen	46	31	40	18
Preventie:				
Adviezen vergunning	190	29	50	21

Raadsprogramma:	5. Openbare orde en veiligheid		
Programmaonderdeel:	5.1 Parate dienstverlening en crisisbeheersing		
Portefeuille:	Burgemeester		
Commissie:	Bestuurlijke en economische zaken	Sector(en): Dienst BCB	

Aantal meldingen vergunningen (nieuw m.i.v. 2009)			200	145
Advisering vergunning derden	490	585	471	627
Controle en handhaving bestaande objecten	1.588	2.134	2.135	1764
Controle en handhaving evenementen **	79	355	80	235
Tijdelijke vergunningen **	158	255	220	287

** : aantallen zijn integraal opgenomen

Toelichting afwijking outputindicatoren:

Door het nieuwe gebruiksbesluit is met ingang van 2009 voor een aantal bouwlocaties geen gebruiksvergunning meer van toepassing maar kan worden volstaan met een melding. Dit heeft wel als consequentie dat de legesinkomsten gebruiksvergunningen zeer fors zijn teruggelopen en naar verwachting in 2011 helemaal komen te vervallen.

Investerings

Bedragen x € 1000 V = voordeel, N = nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Bruto-investeringen	39	0	39 V
Voorziening/Bijdragen van derden (2)	0	0	
Totaal netto-investeringen	39	0	39 V

Exploitatielasten

Bedragen x € 1000 V = voordeel, N = nadeel				
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking	Waarvan structureel
Exploitatielasten (1)	12.901	12.948	47 N	
Exploitiatiebaten (2)	527	230	297 N	282 N
Exploitatiesaldo (3)	12.374	12.718	344 N	282 N
Storting in reserves (4)	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves (5)	0	0	0	0
Mutaties in reserves (6 = 5-4)	0	0	0	0
Resultaat (= 3+6)	12.374	12.718	344 N	282 N

Toelichting afwijking exploitatie

Legesinkomsten

Doordat met ingang van 1 januari 2009 de leges geïnd worden door de afdeling VTH van de gemeente komen deze inkomsten bij de Dienst Brandweer en Crisisbeheersing ad € 282.000 te vervallen. Afsproken is daarover dat bij het collegevoorstel over de overdracht van de brandweertaken naar de VR BZO dit via een wijziging van de begroting wordt verwerkt. Dit zal in het 1^e kwartaal van 2010 gebeuren.

Raadsprogramma:	5. Openbare orde en veiligheid	
Programmaonderdeel:	5.1 Parate dienstverlening en crisisbeheersing	
Portefeuille:	Burgemeester	
Commissie:	Bestuurlijke en economische zaken	Sector(en): Dienst BCB

204

Daarbij wordt opgemerkt dat door de inwerkingtreding van het Gebruiksbesluit het aantal gebruiksplichtige gebouwen zeer fors is teruggelopen omdat hiervoor alleen nog een melding voor verplicht is. Dit heeft als consequenties dat de legesinkomsten gebruiksvergunningen in 2009 zeer fors structureel is teruggelopen. Met ingang van 2012 zullen deze legesinkomsten helemaal komen te vervallen.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Preventie.

Door wijziging in de regelgeving gebruiksvergunningen komen de legesinkomsten voor gebruiksvergunningen met ingang van 2012 helemaal te vervallen.

Preparatie.

Per 1 januari 2010 treedt het Besluit Kwaliteit Brandweerpersoneel in werking. Dit houdt in dat het vakbekwaam worden en blijven van het repressieve personeel op een andere leest wordt geschoeid waarbij de kwaliteit meer aandacht krijgt. Echter deze nieuwe manier van opleiden en oefenen zal voor de gemeente Eindhoven structureel € 200.000 meer gaan kosten. Over deze nieuwe manier van opleiden en de ingangsdatum van deze nieuwe manier van werken moet het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost nog een besluit nemen.

Repressie

Mogelijk:

Kiel-arrest

Het Kiel-arrest bepaalt dat slaap- en wachturen als werktijd moeten worden aangemerkt en als zodanig ook moeten worden uitbetaald. Dit is onder andere ook van toepassing op brandweerblieden, ambulancepersoneel en politie. Op welke wijze aan de Europese regelgeving in Nederland invulling zal worden gegeven is nog niet duidelijk. Indien het Kiel-arrest in de vorm zoals het er nu op tafel ligt, wordt geëffectueerd, betekent dit voor de Dienst Brandweer en Crisisbeheersing een structurele verhoging van de loonkosten met naar verwachting € 2,2 miljoen op jaarbasis.

Raadsprogramma:	5 Openbare Orde en Veiligheid	
Programmaonderdeel:	5.2 Veiligheid en handhaving	
Portefeuille:	Jeugd en Gezin	
Commissie:	Jeugd en gezin	Sector(en): Openbare orde en Veiligheid, Vergunningen toezicht en Handhaving

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

- Het vergroten van het naleefgedrag en daarmee bijdragen aan het verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid en aan de realisatie van andere beleidsdoelstellingen zoals bijvoorbeeld milieu-doelstellingen, bouwkwaliteit, brandveiligheid en het naleven van de APV;
- Toezicht en handhaving efficiënt en integraal uitvoeren met als sleutelbegrippen: één aanspreekpunt, samenwerking met partners, transparant, snel, samenhangend en consequent;
- De Eindhovense samenleving ondervindt minder overlast en een betere naleving van de regelgeving.
- Verbeteren van het naleefgedrag bij de burgers en bedrijven;
- Tegengaan kleine ergernissen (fysieke overlast).

Op 2 december heeft de Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant een audit uitgevoerd naar de professionalisering van de handhaving. Uit deze audit is gebleken dat VTH de laatste 2 jaar grote stappen vooruit heeft gemaakt. Hiervoor heeft de sector VTH complimenten ontvangen. De geconstateerde verbeterpunten worden in 2010 verder uitgewerkt.

Effectindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Schaalscore overlast			2,7	
Schaalscore verloedering			3,8	
Onveiligheidsgevoelens algemeen				
Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt			27,5	
Slachtofferschap (woning)inbraak				
Slachtofferschap geweldsdelicten				

Toelichting afwijking effectindicatoren:

De target 'maximaal 27,5% van de inwoners voelt zich in 2009 wel eens onveilig in de eigen buurt' is vastgelegd in het GSB-convenant 2005-2009 en aldus overeengekomen met het Rijk. Als nulsituatie voor deze target geldt het percentage onveiligheidsgevoelens over 2003. Toen voelde 31,9% van de inwoners zich onveilig in de eigen buurt. De target is inmiddels ruimschoots gerealiseerd. De overige targets zijn nu nog niet in beeld gebracht, derhalve ook niet begroot. In het najaar 2009 worden alle targets 'smart' gemaakt aan de hand van de veiligheidsmonitor. Dan zal ook deze doelstelling worden aangescherpt.

Raadsprogramma:	5 Openbare Orde en Veiligheid	
Programmaonderdeel:	5.2 Veiligheid en handhaving	
Portefeuille:	Jeugd en Gezin	
Commissie:	Jeugd en gezin	Sector(en): Openbare orde en Veiligheid, Vergunningen toezicht en Handhaving

206

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
- (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
- (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> of or	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Het Toezicht en Handhavingsprogramma VTH 2009 wordt uitgevoerd (Het werkprogramma van de afdeling Stadstoezicht maakt ook onderdeel uit van dit programma).	+	De afgelopen jaren zijn diverse gemeentelijke en landelijke wijzigingen doorgevoerd onder andere ten behoeve van de lastendrukverlaging voor burgers en bedrijfsleven.
Gefaseerd in 2009 en 2010 uitvoering geven aan de visienotitie van de sector VTH "Een in toezicht en Handhaving"	+	Binnen het Platform Integrale Handhaving vindt ieder kwartaal afstemming plaats met interne en externe handhavingpartners. Het integraal werken is in 2009 toegenomen.
De formatie van de afdeling Stadstoezicht van de sector Vergunningen, Toezicht en Handhaving wordt fors uitgebreid. Structurele intensivering heeft betrekking op de opslag voor opleidingskosten, kosten uniformen, uitbreiding vervoermiddelen (structureel: € 107.000 in 2009 en vanaf 2010 € 212.000)	+	In december 2009 is het college akkoord gegaan met de omzetting van een stelpost in formatie. De werving voor nieuw personeel is in volle gang. Naar verwachting zullen alle vacatures in het 2 e kwartaal 2010 zijn ingevuld.
Het programma Openbare orde en veiligheid bevindt zich in een overgangsfase naar een nieuw integraal beleidskader veiligheid 2010-2013, gebaseerd op de methodiek 'Kernbeleid Veiligheid' van de VNG. Een en ander is ingezet op advies van de Commissie Fijnaut (november 2008) en de integrale veiligheidsanalyse van het COT (juni 2009). Met betrokkenheid van een raads werkgroep en na externe afstemming met de kern-veiligheidspartners politie en Openbaar Ministerie, zijn een zevental prioriteiten in het concept opgenomen: <ul style="list-style-type: none"> - vermogensdelicten - risicojeugd - geweld - veilig uitgaan - woonoverlast - overlast dak- en thuisloze alcohol- en drugsverslaafden - georganiseerde criminaliteit, met accent op de inzet van de wet Bibob Het programma/ beleidskader kent een looptijd van 4 jaar. Het college stelt jaarlijks een passend actieplan op, waarbinnen (een deel van) de prioriteiten worden uitgewerkt.	+	Na een breed proces van analyse (COT) en de opzet van een nieuwe beleids-kader voor 4 jaar, heeft de raad op 17 november 2009 het Beleidskader veiligheid 2010-2013 met 6 prioriteiten vastgesteld. Overlast dak- en thuisloze alcohol- en drugsverslaafden zijn als prioriteit ondergebracht in het Stedelijk Kompas. Op basis hiervan heeft het college in concept een Jaaractieplan 2010-2011 vastgelegd. Het plan wordt in het voorjaar van 2010 uitgerold met deelprojecten op stadsdeelniveau (vermogensdelicten, risicojeugd en woonoverlast), integrale aanpak van de 6 prioriteiten in de binnenstad (naast voornoemde prio's veilig uitgaan, ge-weld en georganiseerde criminaliteit) en op stedelijk niveau de aanpak van (relationeel) geweld en georganiseerde criminaliteit. De komende maanden wordt een veiligheidsindex ontwikkeld, gekoppeld aan een dashboard, waarin tweemaal per jaar over de voortgang wordt gerapporteerd. Hierin wordt aansluiting gezocht bij de begrotings-/ beleidscyclus.

Raadsprogramma:	5 Openbare Orde en Veiligheid	
Programmaonderdeel:	5.2 Veiligheid en handhaving	
Portefeuille:	Jeugd en Gezin	
Commissie:	Jeugd en gezin	Sector(en): Openbare orde en Veiligheid, Vergunningen toezicht en Handhaving

207

Aanpak van (jeugd)criminaliteit en het verminderen van criminaliteit door veelplegers en van overlast, met het accent op proactieve en preventieve, bindende en activerende maatregelen	+	Wordt verder uitgebouwd, recidive-effecten landelijk bovengemiddeld. Eindhoven heeft landelijk congres georganiseerd in oktober. Deelname aan rijks-pilot 'Informatievoorziening terugkeer gevaarlijke delinquenten' loopt.
Gebiedsgerichte aanpak van veiligheid en leefbaarheid	+	Veilig uitgaan wordt vanuit het centrumgebied een extra impuls gegeven, leidend is het Actieplan veiligheid 2010-2011. Er is een centrumcoördinator veiligheid aangesteld, die in het voorjaar in afstemming met de gebiedscoördinator Centrum een integraal plan van aanpak opstelt. Gebieden hebben de voortdurende aandacht, interventies zijn maatwerk. Signaleringsnetwerk Veiligheidshuis attendeert vroegtijdig op problemen, zodat met name kan worden ingezet op voorkomen van escalatie. Er worden meer interventieteams opgestart (Genderdal, Vaartbroek).
overige speerpunten	+	

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Totaal verleende APV vergunningen en meldingen	1227	1851	1870	1840

Toelichting afwijking outputindicatoren:

Doordat er in het kader van Goed geregeld en de Europese dienstenrichtlijn een aantal vergunningen is komen te vervallen of vervangen is door meldingen is het aantal vergunningen gedaald en het aantal meldingen toegenomen. Concrete voorbeelden hiervan zijn de reclamevergunningen en een gedeelte van de evenementen- en horecaverunningen.

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	-	-	V 0

Toelichting afwijking investeringen:

N.v.t.

Raadsprogramma:	5 Openbare Orde en Veiligheid		
Programmaonderdeel:	5.2 Veiligheid en handhaving		
Portefeuille:	Jeugd en Gezin		
Commissie:	Jeugd en gezin	Sector(en): Openbare orde en Veiligheid, Vergunningen toezicht en Handhaving	

208

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	14.941	16.541	N 1.600
Exploitiatiebaten (2)	2.067	1.417	N 650
Mutaties in reserves (3)	V 831	V 854	V 23
Resultaat (= 2-1+3)	N 12.043	N 14.270	N 2.227

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
Toelichting afwijking	Lasten	Baten	Mutaties reserves	Saldo
Nadelen vanuit de activiteiten voor BITE, Verbindende schakels, Regionaal Fraudebestrijding en binnen het werkbudget van de sector OOV.	N 325	N 87	N 181	N 593
Onderzoek heeft uitgewezen dat de leges de afgelopen jaren te hoog zijn begroot. In de meerjarenbegroting 2010-2014 is dit structureel aangepast. In de kadernota 2009/2012 is voor 2009 reeds incidenteel € 300 door het college en Raad beschikbaar gesteld. Resteert voor 2009 nog een incidenteel te kort van € 212.		N 512	V 300	N 212
Op het totale inhuur en salarisbudget van de sector VTH is er een nadeel van € 548. Doorbelasting hiervan aan dit programma geeft een nadeel van € 219. Dit nadeel heeft 2 oorzaken: - Compensatie door extra fiscaal handhaven voor de sector VTH is € 306 (voor dit Programma € 122). Per saldo is dit als voordeel opgenomen in Programma 8.6, gemeentebreed derhalve budgetneutraal. - Overige afwijking, € 97 is te verklaren doordat binnen een uitvoeringsorganisatie, zoals VTH, vacatures, ziekte en zwangerschap direct opgevuld dienen te worden om aan wettelijke verplichtingen te voldoen. Diverse functies zijn moeilijk op te vullen en moeten dan tijdelijk ingehuurd worden, hetgeen extra financiële druk geeft. Aanvullend hierop krijgt de sector VTH geen financiële vergoeding voor vervanging van ziekte en zwangerschap.	N 219			N 219
Tot een bedrag van € 522 is de afwijking op de overhead van dit programma te verklaren uit het feit dat de realisatie via de kostenverdeling is toegerekend naar dit programma terwijl de begroting hiervan is terug te vinden op programma 7.3. De afwijking op de overhead van de diverse programma's moet daarom in relatie worden gezien met de onderschrijding op programma 7.3.	N 522			N 522
Mutatie reserve Integrale veiligheid doordat een deel van de kostenoverschrijding op het werkbudget van de sector OOV niet onttrokken is aan deze reserve.			N 96	N 96
Overige afwijkingen	N 534	N 51		N 585
Totaal	N 1.600	N 650	V 23	N 2.227

Raadsprogramma:	6. Burger en bestuur	
Programmaonderdeel:	6.2 bestuur	
Portefeuille:	Burgemeester	
Commissie:	Bestuurlijke en economische zaken	Sector(en): Kabinet, Strategie, Gebiedsontwikkeling, Klantcontactcentrum

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

Bij het besturen van de stad staan de volgende uitgangspunten centraal:

1. Het bestuur voldoet aan geldende wet- en regelgeving (rechtmatigheid);
2. Het bestuur zet beschikbare financiële middelen zo doelmatig mogelijk in;
3. Het bestuur stelt heldere doelen en kijkt of die worden gehaald (doeltreffendheid);
4. Het bestuur betreft de burgers bij het besturen van de stad waar dit mogelijk en wenselijk is (burgerparticipatie);
5. De door het bestuur genomen besluiten zijn voor de burger helder en toegankelijk;

Binnen de externe gemeentelijke communicatie dient de raad meer zichtbaar, herkenbaar en bereikbaar te worden, waarbij wordt aangegeven dat de raad keuzes maakt die voor de bevolking van belang zijn.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

 (+)	=	Uitvoering conform raming.
 (0)	=	Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-)	=	Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM RAMING of 0 of -/-	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
De centraal gestelde uitgangspunten bij het besturen van de stad worden kwalitatief getoetst. De toetsing van de uitgangspunten vindt als volgt plaats:		
1. Rechtmatigheid: controle door de accountant	 +	De accountant heeft over 2008 een goedkeurende accountantsverklaring afgegeven met betrekking tot de rechtmatigheid 2008. In 2009 heeft een interim controle plaatsgevonden, hierover is een managementletter verschenen. Controle op de rechtmatigheid in 2009 wordt in het eerste kwartaal 2010 door de accountant uitgevoerd, bij de controle op de jaarrekening.
2. Doelmatigheid: college onderzoeken op basis van artikel 213a gemeentewet en onderzoeken door de rekenkamercommissie.	 +	De uitgevoerde 213a onderzoeken worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.
3. Doeltreffendheid: onderzoek door de rekenkamercommissie en beoordelen door de gemeenteraad op basis van jaarrekening en jaarverslag.	 +	De rekenkameronderzoeken worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.
4. Burgerparticipatie: de gemeenteraad beoordeelt op basis van het burgerjaarverslag.	 +	Het bestuurlijk programma Burgerparticipatie wordt in een aparte paragraaf in de jaarrekening verantwoord.
De raad bestuurt de gemeente en wordt ondersteund door de Griffie	 +	Geen bijzonderheden. Het tevredenheidsonderzoek over de griffie is positief.
Het college van burgemeester en wethouders voert	 +	Geen bijzonderheden.

Raadsprogramma:	6. Burger en bestuur	
Programmaonderdeel:	6.2 bestuur	
Portefeuille:	Burgemeester	
Commissie:	Bestuurlijke en economische zaken	Sector(en): Kabinet, Strategie, Gebiedsontwikkeling, Klantcontactcentrum

210

het dagelijks bestuur van de gemeente, bereidt de besluitvorming van de raad voor en voert deze uit, is verantwoordelijk voor het functioneren van de ambtelijke organisatie, sluit privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente en voert de rechtsgedingen namens de gemeente. Het college van B&W zorgt voor de representatie en overige vertegenwoordiging van de gemeente Eindhoven richting tal van doelgroepen.		
Er wordt nadrukkelijk ingezet op het verder versterken van het strategisch management van externe bestuurlijke relaties. Dit moet resulteren in voortvarende en effectieve beleidsrealisatie door slagvaardige lobby's naar Provincie, Rijk en Europa. Sterke externe profilering van Eindhoven maakt hier onverkort deel van uit.	-/-	Door personele onderbezetting gedurende een (flink) deel van het jaar, alsmede doordat beschikbare bezetting na de reorganisatie werkzaamheden niet meteen kon overdragen, heeft de uitvoering van deze zaken vertraging opgelopen. Met name de lobby- en netwerkfunctie richting Den Haag en de verkenningen tbv college en directieraad vragen het komende jaar nog de nodige aandacht.
Om de raadscommunicatie te verbeteren is met de vaststelling van de meerjarenbegroting 2008-2011 structureel €160.000 per jaar beschikbaar gesteld.	+	Dit budget is onder andere aangewend voor een formatie-uitbreiding van 0,85 fte.
Stadsdeelgericht werken krijgt een injectie voor meer burgerparticipatie en het vergroten van actief burgerschap. Hiervoor wordt vanaf 2009 structureel € 1,4 miljoen uitgetrokken.	+	Subsidieverordening is in 2008 in werking getreden. Er is echter geen sprake van een structureel budget van € 1,4 miljoen. Een deel van het budget bestaat uit incidenteel geld (€ 700.000) wat beschikbaar is t/m 2010.

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

	bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel		
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	469	104	V 365

Toelichting afwijking investeringen:

Betreft overschrijding investeringen Bestuurlijke informatievoorziening (BIS) (nadeel € 43.000) en een voordeel doordat er in 2009 nagenoeg geen gebruik is gemaakt van het budget kleine verbouwingen VTA (voordeel € 440.000).

Raadsprogramma:	6. Burger en bestuur	
Programmaonderdeel:	6.2 bestuur	
Portefeuille:	Burgemeester	
Commissie:	Bestuurlijke en economische zaken	Sector(en): Kabinet, Strategie, Gebiedsontwikkeling, Klantcontactcentrum

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	27.015	25.235	V 1.780
Exploitatiebaten (2)	749	552	N 197
Mutaties in reserves (3)	V 6.161	V 4.142	N 2.019
Resultaat (= 2-1+3)	N 20.105	N 20.540	N 435

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
Toelichting afwijking	Lasten	Baten	Mutaties reserves	Saldo
Stelpost commissie Dijkstal Maatregel is in 2009 op een stelpost gezet, maar wordt pas in 2010 uitgevoerd, derhalve gereserveerd.	193 V		193 N	0
Stem! Opkomstcampagne jongeren Begroot was een aanvraag voor een subsidie van Europa te doen. Deze aanvraag is echter niet gedaan omdat de kansen te gering werden ingeschat. Ook de begrote bijdrage uit de reserve GSB is niet uitgevoerd.	37 V	60 N	35 N	58 N
In 2009 is een bedrag verrekend met SRE in verband met de eindafrekening van de bijdrage over 2008.	103 V			103 V
Voor het project Brainport Internationaal zijn in 2009 minder kosten gemaakt dan begroot. Derhalve ook minder uit de reserve Brainport onttrokken dan begroot. Er zijn wel diverse verplichtingen aangegaan.	128 V		128 N	0
Project Chinandega 2009-2010 Dit project is opgestart, maar heeft nog weinig financiële gevolgen gehad, terwijl een begrote last en opbrengst van € 120.000 is opgenomen.	100 V	113 N		13 N
Realiseren Steunpunten loopt door tot 2010 en de realisatie van speelvoorzieningen 2009 heeft vertraging opgelopen. Er is € 95.000 te weinig uit de reserve Impuls Veiligheid en leefbaarheid onttrokken. Deze onttrekking vindt in 2010 plaats.	V407		N502	N95
Reserve Vouchersystemen Bewoners kunnen tot juni 2010 subsidie aanvragen ten laste van 2009. Dit zijn Rijksmiddelen.	249 V		249 N	0
Reserve Sociale Basiskwaliteit Wijken: Een aantal projecten zijn niet doorgegaan, omdat de betreffende buurten geen behoefte hadden aan de activiteiten. Daarnaast staan er nog een aantal projecten die vertraging hebben opgelopen, zoals de bijdrage aan het SPILcentrum de Opbouw en Drents Dorp (samen voor 400.000 Euro). Hier zijn al wel toezeggingen voor gedaan.	661 V		661 N	0
Tot een bedrag van € 586.000 is de afwijking op de overhead van dit programma-onderdeel te verklaren door het feit dat de realisatie via de kostenverdeling is toegerekend naar dit programma-onderdeel terwijl de begroting hiervan is terug te vinden op programma-onderdeel 7.3 "Organisatie en bedrijfsvoering". De afwijking op de overhead van de diverse programma-onderdelen moet daarom in relatie worden gezien met de	586 N			586 N

Raadsprogramma:	6. Burger en bestuur	
Programmaonderdeel:	6.2 bestuur	
Portefeuille:	Burgemeester	
Commissie:	Bestuurlijke en economische zaken	Sector(en): Kabinet, Strategie, Gebiedsontwikkeling, Klantcontactcentrum

212

onderschrijding op programma-onderdeel 7.3.				
Buurtontmoeting: Alle restantbudgetten VTA mogen aan het einde van het jaar gestort worden in de reserve Buurtontmoeting. Het betreft de budgetten Accomodaties, VTA den Tref en Buurtontmoeting Frankrijkstraat.	330 V	36 N	294 N	0
Subsidies: Na een overgangsjaar in 2008, is de subsidieregeling stadsdeelgericht werken in 2009 strikt toegepast. Hierdoor is er minder subsidie toegekend en is er consequenter gekeken bij de afrekeningen	137 V			137 V
Overige afwijkingen:	21 V	12 V	43 V	76 V
Totaal	1.780 V	197 N	2.019 N	435 N

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Niet van toepassing.

Raadsprogramma:	6. Burger en bestuur	
Programmaonderdeel:	6.3 Publieke dienstverlening	
Portefeuille:	Burgemeester	
Commissie:	Bestuurlijke en economische zaken	Sector(en): Vergunningen toezicht en handhaving, Publiekszaken

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

Vanuit een efficiënte, correcte bedrijfsvoering bepalen van de identiteit van natuurlijke personen, het vastleggen van hun gegevens in een basisregistratie en het verstrekken van informatie en documenten daaruit.

Effectindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
GBA-auditing	Minimaal de wettelijke norm	Minimaal de wettelijke norm	Minimaal de wettelijke norm	Gerealiseerd
Klanttevredenheid	7,4	7,6	90%	8,1
Wachttijd	89%	82%	< 20 minuten in 95% van alle gevallen	90%

Toelichting afwijking effectindicatoren:

Klanttevredenheid

Voor wat betreft de beoordeling van de klanttevredenheid is in de begroting uitgegaan van 90%. Bij de realisatie is uitgegaan van het door TNS NIPO in juni 2009 uitgevoerde klanttevredenheidsonderzoek. In 2008 is een 7,6 behaald en in 2009 een 8,1.

Wachttijd

Ten opzichte van 2008 is de genormeerde wachttijd al sterk verbeterd. Met de huidige fysieke inrichting en in te zetten formatie is het echter nog niet mogelijk om met name tijdens de piekmomenten (met vrije inloop) binnen de genormeerde wachttijden te werken.

De in de loop van de jaren opgebouwde ervaring is door de snelle invoering van de verruimde openstellingstijden niet meer bruikbaar en klantstromen zijn minder voorspelbaar. Het sturingsmechanisme 'Werken op afspraak' is in beperkte mate operationeel. In oktober heeft de uitrol plaatsgevonden en kan nagenoeg voor alle burgerzaken producten en een drietal belastingproducten een afspraak gemaakt worden.

Vanaf oktober 2009 tot april 2010 hebben we te maken met de vijf jaarlijks terugkerende piek aanvragen identiteitskaarten, als gevolg van de invoering Wet op de Identiteit in 2005. De genormeerde wachttijd zal in dat geval onder druk komen te staan omdat deze productaanvragen bovenop de normale productie komen.

Voor wat betreft de wachttijd is de ISO-norm niet meer representatief. Op basis van de dienstverleningsmonitor wordt uitgegaan van < 20 minuten in 80% van de gevallen. Hieraan wordt dus voldaan.

Raadsprogramma:	6. Burger en bestuur	
Programmaonderdeel:	6.3 Publieke dienstverlening	
Portefeuille:	Burgemeester	
Commissie:	Bestuurlijke en economische zaken	Sector(en): Vergunningen toezicht en handhaving, Publiekszaken

214

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
.... (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
.... (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> +.. of 0 of -/-	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Het zo optimaal mogelijk zorg dragen voor de persoonsinformatievoorziening.	+	Taakuitvoering is volledig, tijdig en op kwalitatief voldoende wijze gerealiseerd.
Het vastleggen en bijhouden van rechtsfeiten op grond van de wet- en regelgeving die betrekking heeft op natuurlijke personen.	+	Uitvoering heeft plaatsgevonden
Het gebruik van geregistreerde persoonsgegevens van rechthebbenden ten behoeve van het verstrekken van informatie.	+	Uitvoering heeft plaatsgevonden
Het verstrekken van de diverse producten op het gebied van burgerzaken.	+	Taakuitvoering is volledig, tijdig en op kwalitatief voldoende wijze gerealiseerd.
De organisatie van verkiezingen.	+	Uitvoering heeft plaatsgevonden
Het redigeren en uitvoeren van gemeentelijke wet- en regelgeving op het gebied van burgerzaken (bijv. straatnaamgeving, Privacy).	+	Taakuitvoering is volledig, tijdig en op kwalitatief voldoende wijze gerealiseerd.
Het ontwikkelen van een kwaliteitshandvest voor het serviceniveau van de gemeentelijke dienstverlening.	+	Er bestaat een kwaliteitshandvest.

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

	bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel		
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	116	-	V 116

Toelichting afwijking investeringen:

Het krediet wordt in 2010 gebruikt voor het implementeren van een klantgeleidingsysteem, waar de sector Publiekszaken eveneens gebruik van zal maken, bij de inrichting van het Inwonersplein en maakt onderdeel uit van de geaccordeerde begroting Inwonersplein.

Raadsprogramma:	6. Burger en bestuur	
Programmaonderdeel:	6.3 Publieke dienstverlening	
Portefeuille:	Burgemeester	
Commissie:	Bestuurlijke en economische zaken	Sector(en): Vergunningen toezicht en handhaving, Publiekszaken

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitielasten (1)	8.556	8.507	V 49
Exploitielasten (2)	4.577	4.493	N 84
Mutaties in reserves (3)	V 135	V 73	N 62
Resultaat (= 2-1+3)	N 3.844	N 3.941	N 97

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
Toelichting afwijking	Lasten	Baten	Mutaties reserves	Saldo
Overige afwijkingen:	49V	84N	62N	97N
Totaal	49V	84N	62N	97N

WAT ZIJN DE RISICO'S?

De reserve Burgerzaken is bedoeld als egaliseringsreserve om de kosten van de verkiezingen te verdelen over de jaren. De jaarlijkse storting is niet toereikend om de kosten voor de verkiezingen in de komende jaren te dekken. Voor wat betreft de gemeenteraadsverkiezingen 2010 is als gevolg hiervan een dossier opgesteld, waarbij geld ter beschikking is gesteld. De financieringsproblematiek met betrekking tot de verkiezingen 2011 e.v. zal worden betrokken in de Kadernota 2011.

In februari 2010 is het Kabinet gevallen en is bekend geworden dat er in 2010 vervroegde Tweede Kamerverkiezingen zullen plaatsvinden. Door deze onvoorzienbaarheid en de ontoereikendheid van de Reserve Burgerzaken (= Verkiezingen) is er geen budget beschikbaar om de kosten van de Tweede Kamerverkiezingen te financieren.

Raadsprogramma:	7. Bedrijfsvoering en organisatie
Programmaonderdeel:	7.3 Organisatie en bedrijfsvoering
Portefeuille:	Maatschappelijk zorg, Financiën en P&O.
Commissie:	Maatschappelijk zorg, Sector(en): Control, Grond en vastgoed, Publiekszaken Financiën en P&O.

216

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

Het goed adviseren en ondersteunen van het bestuur en het ambtelijke management op het gebied van middelenbeheer (PIOFA) en concerncontrol, teneinde de bestuurbaarheid op het gebied van middelen, inhoud, processen en resultaten binnen de gehele organisatie te vergroten.

Effectindicatoren:

Dit programmaonderdeel levert indirect een bijdrage aan alle te realiseren maatschappelijke effecten die bij andere programmaonderdelen zijn benoemd

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
- (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
- (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> + of 0 of -/-	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Het uitvoeren van ondersteunende activiteiten zoals Bestuur- & Managementondersteuning, Strategische Beleidscoördinatie, Concerncontrol, P&O, financiële administratie, Informatievoorziening en automatisering, Juridische Zaken, Communicatie, Bestuurlijke informatievoorziening, Frontoffice, Vastgoed en Uitvoering gemeentelijke heffingen.	+	
We investeren flink in organisatie ontwikkelingen waarbij gestreefd wordt naar overzichtelijke organisatie-eenheden met een clustering van terreinen die elkaar het meest raken. Dit moet leiden tot efficiencyvoordelen. Het college heeft voorgesteld (kadernota 2009-2012) gedurende 5 jaar een taakstellende bezuiniging van € 300.000 op formatie door te voeren van 6 fte per jaar, totaal 30 fte's waarmee uiteindelijk een structurele besparing wordt gerealiseerd van € 1,5 per jaar vanaf 2013	+	In 2010 volgt een dossier waarbij de stelpost verwerkt wordt in de begroting.

Raadsprogramma:	7. Bedrijfsvoering en organisatie
Programmaonderdeel:	7.3 Organisatie en bedrijfsvoering
Portefeuille:	Maatschappelijk zorg, Financiën en P&O.
Commissie:	Maatschappelijk zorg, Sector(en): Control, Grond en vastgoed, Publiekszaken Financiën en P&O.

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	45	60.757	N 60.712

Toelichting afwijking investeringen:

Bij CP7.3.02

De investeringen hebben betrekking op de wijzigingen in het aandeelhouderschap Endinet. Endinet BV beheert de energienetwerken voor electriciteit en gas. Van oudsher zijn overheden aandeelhouder. In 2009 is de constructie via houdstermaatschappij PUF Participations BV beëindigd. Ook zijn de voormalige bedrijven NRE en ObN-NetH gefuseerd en zijn de twee titleco's aan het netwerkbedrijf overgedragen. Tenslotte is een kortlopende lening aan het bedrijf van € 60 miljoen omgezet in aandelenkapitaal.

Bij CP7.3.03 Vastgoed

De kosten voor verbouwing van de Catharinakerk zijn verkeerd geboekt, deze hadden ten lasten van de voorziening monumenten gebracht moeten worden. Dit zal in 2010 gecorrigeerd worden en leiden tot een voordeel.

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	36.476	26.501	V 9.975
Exploitiatiebaten (2)	302.701	338.265	V 35.564
Mutaties in reserves (3)	V 19.012	N 7.689	N 26.701
Resultaat (= 2-1+3)	V 285.237	V 304.075	V 18.838

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
<u>Toelichting afwijking</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo</u>
CP7.3.01 Organisatie en bedrijfsvoering				
Personeel & Organisatie: stelposten + diverse projecten (onder andere De Ander Centraal en Op je gezondheid).	81V		310 N	229 N
Vrijval reserves meedoen + lokale tv (lokale tv uitloop naar 2012)	665 V		450 N	215 V
Reserve test ontwikkelstraat I&A, valt weg tegen een voordeel bij CP8.6.01			248 N	248N
Diversen CP7.3.01	7 V	30 N	9 V	14 N
Subtotaal CP7.3.01	<u>753 V</u>	<u>30 N</u>	<u>999 N</u>	<u>276 N</u>
CP7.3.02 Organisatie en bedrijfsvoering CS				
Algemene uitkering, oorzaak voordeel: nacalculaties en hoger accres (2008+2009). Rijksstimuleringsmaatregelen wegens de economische crisis.		11.821 V		11.821 V
Stelposten: WMO-budget, BTW-netteringseffect, ombuigingstaakstelling, slim investeren, achterblijvende investeringen en wegvallen pseudo-WW-inkomsten (bij veel	152 N	500 V		348 V

Raadsprogramma:	7. Bedrijfsvoering en organisatie		
Programmaonderdeel:	7.3 Organisatie en bedrijfsvoering		
Portefeuille:	Maatschappelijk zorg, Financiën en P&O.		
Commissie:	Maatschappelijk zorg,	Sector(en): Control, Grond en vastgoed, Publiekszaken Financiën en P&O.	

218

stelposten komt het voordeel/ nadeel terug bij andere programma onderdelen).				
Kortgeldfinanciering (o.a. voordeel financiering vaste activa), langgeldfinanciering (o.a. voordeel rente reserves, voordeel rente activa) en rente over eigen financieringsmiddelen (o.a. nadeel rente reserves).	3.312 V	2.095 N		1.217 V
Doorbelaasting interne dienstverlening en ondersteunende sectoren, o.a. nadeel personeel, arbokosten, financieringsresultaat, accountantskosten en niet doorbelasten incidentele projectkosten naar sectoren.	1.787 N			1.787 N
Saldo kostenplaatsen : begroting bij CP7.3.01 en de realisatie via de kostenverdeling is toegerekend naar (bijna) alle overige collegeproducten. Afwijking moet daarom in relatie worden gezien met overschrijding op de andere collegeproducten/ programma onderdelen.	12.695 V			12.695 V
Dividenduitkering PUF en Obragas, verkoopopbrengst commerciële activiteiten Essent.		521 N		521 N
Reserve: IZA, strategische impulsen, verbeterplan bedrijfsvoering, beleggingsopbrengsten, maatschappelijk nut in ontwikkeling, bouwgrondexploitaties.	3.100 N	4.139 V	5.737 N	4.698 N
Omzetten gedeelte voorziening afwaardering netwerkbedrijven in reserve garanties verkoop Endinet.		20.000 V	20.000 N	0
Diversen CP7.3.02	604 N	94 V	120 V	390 N
Subtotaal CP7.3.02	<u>10.364 V</u>	<u>33.938 V</u>	<u>25.617 N</u>	<u>18.685 V</u>
CP7.3.03. Vastgoed				
Opbrengst beheervergoedingen is lager dan begroot doordat die niet meer in rekening gebracht kunnen worden (begroting wordt aangepast)		N 585		585 N
Temporiseren investeringen en niet begrote projecten (overschrijding kosten en opbrengsten)	1.352 N	1.266 V		86 N
Huurderving als gevolg van leegstand		311 N		311 N
Doorberekend overhead en overigen CP7.3.03.	265 V	117 V	84 N	298 V
Subtotaal CP7.3.03	<u>1.087 N</u>	<u>487 V</u>	<u>84 N</u>	<u>684 N</u>
CP7.3.05 Uitvoering gemeentelijke heffingen				
Meeropbrengst OZB dan begroot		734 V		734 V
Oninbaar parkeeraanslagen (buitenland) en oninbaar verklaringen door faillissementen	91 N			91 N
Meeropbrengst: toeristenbelasting, precario en dwangbevelen		427 V		427 V
Diversen CP7.3.05	37 V	7 V		44 V
Subtotaal CP7.3.05	<u>54 N</u>	<u>1.168 V</u>		<u>1.114 V</u>

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Risico bij CP7.3.03 Vastgoed:

- Het dossier nieuwe beheersystematiek cultuur vastgoed is begin 2010 in roulatie gegaan. Hierin wordt voorgesteld om de nieuwe systematiek reeds in te voeren voor het Parktheater, als pilot voor de hele kunst en cultuursector. De nieuwe systematiek houdt in dat de gemeente verantwoordelijk wordt voor al het onderhoud aan het pand. In hoeverre dit tot extra financiële consequenties leidt is nu nog niet bepaald.
De extra beschikbaar gestelde middelen voor het onderhoud aan het Parktheater bedragen € 550.000,-.

Raadsprogramma:	7. Bedrijfsvoering en organisatie
Programmaonderdeel:	7.3 Organisatie en bedrijfsvoering
Portefeuille:	Maatschappelijk zorg, Financiën en P&O.
Commissie:	Maatschappelijk zorg, Sector(en): Control, Grond en vastgoed, Publiekszaken Financiën en P&O.

Samen met de nieuwe systematiek zullen ook de verhuurcontracten ondertekent worden voor het Parktheater en de Effenaar. De huur ontvangsten tot en met 2009 zullen moeten worden geëgaliseerd met de beschikbaar gestelde stelpost Slepemde Kwesties.

Schadepkans: waarschijnlijk

Risico: nieuw

- De stichting Pop-Ei was gehuisvest in het Klokgebouw op Strijp S. Deze locatie wordt door de gemeente gehuurd van Trudo. De gemeente belastte de huur door aan de stichting Pop-Ei. Door het faillissement van de stichting Pop-Ei is de huur vanaf september 2008 niet meer ontvangen. Momenteel wordt door de gemeente (sector Economie en Cultuur) gezocht naar andere gebruikers. De BTW op de investering kan mogelijk niet meer verrekend worden waardoor een financieel nadeel ontstaat van € 1 miljoen. Onderzoek wordt gedaan om het risico zoveel mogelijk te beperken. Begin 2010 zal hierover meer duidelijk komen.
Schadepkans: waarschijnlijk
Risico: bestaand
- Stichting Plaza Futura is nu gehuisvest op de Leenderweg. In 2009 zijn door de gemeente (de sector Economie en Cultuur samen met de sector Grond en Vastgoed) een aantal opties onderzocht voor een nieuwe locatie van Plaza Futura op Strijp S. Geen van de voorgestelde opties bleek te passen in de door de raad vastgestelde kaders. Een voorstel hierover zal begin 2010 worden voorgelegd.
Schadepkans: waarschijnlijk
Risico: bestaand

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.1 Wonen	
Portefeuille:	Wonen en Ruimte	
Commissie:	Wonen en Ruimte	Sector(en): Gebiedsontwikkeling

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

1. Voldoende aanbod van betaalbare huur- en koopwoningen (een gemiddelde woningproductie van 1500 woningen in de periode 2005-2010);
2. Realisatie van zoveel mogelijk gedifferentieerd samengestelde wijken en buurten, die voor iedereen een prettige en leefbare woonomgeving bieden (In de nieuwbouw binnen de grotere exploitatiegebieden zal het aandeel betaalbare huur- en/of koopwoningen gemiddeld op 30% moeten liggen).
3. Aandacht voor collectief particulier opdrachtgeverschap om, vooral voor starters, betaalbare woningen mogelijk te maken en de buurtbinding te vergroten.
4. Een krachtige samenwerking met woningcorporaties, neergelegd in wederzijdse prestatieafspraken.

Daarnaast zijn er vele linken naar andere speerpunten en programma's. Zoals bijvoorbeeld het betrekken van burgers bij ontwikkelingen die voor hen van belang zijn; initiatieven van 'onderop' serieus nemen. Dit doel valt onder het Speerpunt Burgerparticipatie. Zo ook het duurzaam bouwen dat valt binnen het programma Milieu.

Effectindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Afspraak	1.500	1.500	1500	1500
Totaal bruto productie	995	992	1500	1771
Totaal netto productie	448	- 5		1659
Bruto productie vrije sector	603	432		910
Bruto productie sociale sector	392	560		861
Onttrekkingen vrije sector	105	261		34
Onttrekkingen sociale sector	442	736		78

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
 (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM RAMING + of 0 of -/-	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Zorg dragen voor voldoende aanbod van betaalbare huur- en koopwoningen:		
1) Starten met het maken van afspraken over de woningbouwproductie vanaf 2010 (met SRE en Rijk).	+	Programma Wonen 2010-2015 is op 6 oktober 2009 vastgesteld in de Raad.
2) realiseren van de omzetting van de kantoren naar woningen.	+	Op 31 juni is er een motie in de Raad aangenomen omtrent omzetten van kantoren naar woningen. Deze motie is aangenomen en wordt professioneel weggezet in 2010.

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.1 Wonen	
Portefeuille:	Wonen en Ruimte	
Commissie:	Wonen en Ruimte	Sector(en): Gebiedsontwikkeling

3) Zorg dragen dat zo snel mogelijk gestart kan worden met de bouw door een duidelijke focus en hoge prioriteit in het vergunningverleningproces voor nieuwe locaties die in ontwikkeling zijn gebracht en projecten die nog mogelijk kunnen worden opgeleverd voor 2010.	+	In de prestatieafspraken 2009 is de afspraak gemaakt dat de gemeente de RO-procedures zo vlot als mogelijk zal doorlopen. Vanzelfsprekend binnen de kaders van de wet- en regelgeving en uitgaande van het feit dat de aanvragen compleet zijn. Wij streven er naar om procedures, zo spoedig mogelijk te doorlopen en de wettelijke termijnen als uiterste termijn te hanteren. Als voorbeeld is wederom te noemen; Strijp S veld E, sloop en bouwvergunningstraject is versneld doorlopen.
4) Actief sturen op de daadwerkelijk realisatie na het verlenen van de vergunning	+	Zoals Strijp S veld F, waar direct na afgegeven bouwvergunning tot renovatie natlab is overgegaan.
Realiseren van zoveel mogelijk gedifferentieerd samengestelde wijken en buurten, die voor iedereen een prettige en leefbare woonomgeving bieden:	+	Vertaling van het Programma Wonen van macro naar mesoniveau, waarbij per stadsdeel en wijkgericht gekeken wordt.
Aandacht hebben voor collectief particulier opdrachtgeverschap om, deels ook voor starters, betaalbare woningen mogelijk te maken en buurtbinding te vergroten: In Landhof, Bloemenbuurt-Zuid, de Lieven, Blixembosch Noordoost en Castiliëlaan worden woningen ontwikkeld en mogelijk opgeleverd	+	Bloemenbuurt Zuid in volle gang. Landhof is enigszins vertraagd. Blixembosch Noordoost en Castiliëlaan worden ontwikkeld.
Maken van bilaterale prestatieafspraken met de corporaties afzonderlijk en de Gemeente Eindhoven. Daarnaast worden afspraken gemaakt met de corporaties en partners in de stad omtrent:	+	De prestatieafspraken 2010 en prestatieafspraken 2010-2015 zijn gereed, worden getekend in april 2010.
1. De nadruk ligt op de uitvoering van integrale wijkvernieuwing. Dit geldt in het bijzonder voor de drie krachtwijken maar ook voor de andere wijkvernieuwingsgebieden.	+	De inzet in de drie krachtwijken als "kopbeleid" begint haar vruchten af te werpen. De grootste verbeteringen in leefbaarheid vonden de afgelopen twee jaar in de krachtwijken plaats. Dat is goed nieuws voor de bewoners. Maar we zijn er nog niet. Ondanks een enorme inzet blijven de achterstanden groot en laat de economische recessie de krachtwijken niet onberoerd. Volhouden en verbreden.
2. De uitvoering van de werkplannen /buurtcontracten in de drie krachtwijken staat centraal.	+	Continu aandachtspunt.
3. In beeld brengen van de na-oorlogse opgave samen met de woningcorporaties (als voorbereiding op het woonprogramma 2010-2015)	+	Dit hangt nauw samen met de vraag hoe nu verder met IWV. Het huidige programma IWV loopt in principe in 2010 af, maar eindresultaat is nog niet bereikt. Vraag is daarom hoe nu verder met IWV. Daar wordt in 2010 een voorstel voor ontwikkeld en besluitvorming georganiseerd.
4. Het samen met de partners, georganiseerd aanwezig zijn in de wijken om stevig in te kunnen zetten op de problematiek 'achter de voordeur'. Het	+	Afmaken van de huidige opgave wijkvernieuwing waar de preventieteams op dit onderdeel actief

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.1 Wonen		
Portefeuille:	Wonen en Ruimte		
Commissie:	Wonen en Ruimte	Sector(en): Gebiedsontwikkeling	

222

doorbreken van verkoking en bureaucratie, het toewerken naar andere werkwijze en samenwerkingsvormen en het leveren van toegesneden maatwerk zijn de fundamenten van de aanpak.		zijn.
5. Het uitvoeren van verbeteracties n.a.v. de evaluatie woonruimteverhuur en uitvoeren van een nieuwe evaluatie.	+	De nieuwe evaluatieronde is eind 2009 opgestart. Vitalis zal dit keer ook mee doen.
Uitvoeren uitvoeringsplan 'Kwaliteit in bouwen en wonen'.	+	Is door B&W vastgesteld en is middels een RIB naar de Raad: concrete acties zoals bijvoorbeeld het Duurzaamheidsoffensief.

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering			

Toelichting afwijking investeringen:

N.v.t.

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	5.435	8.236	N 2.801
Exploitiatiebaten (2)	1.878	10.872	V 8.994
Mutaties in reserves (3)	V 1.139	N 1.904	N 3.043
Resultaat (= 2-1+3)	N 2.418	V 731	V 3.149

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
Toelichting afwijking	Lasten	Baten	Mutaties reserves	Saldo
Onderhoud particulier woningonderhoud: Er is in 2009 geen gebruik gemaakt van de regeling. Eind 2009 is er een extra stimulans gegevens aan deze regeling voor 2010.	V 64	N 64		0
Onderhoud Vereniging van Eigenaren (VVE's): In 2009 zijn we bezig geweest met de uitvoering van de regeling. Het is niet gelukt om de aanvragen in 2009 af te ronden. Dit gaat begin 2010 gebeuren.	V 69	N 70	N 69	N 70
Indirecte kosten Tot een bedrag van 158.000 euro is de afwijking op de overhead van dit collegeproduct te verklaren door het feit dat de realisatie	N 158			N 158

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.1 Wonen		
Portefeuille:	Wonen en Ruimte		
Commissie:	Wonen en Ruimte	Sector(en): Gebiedsontwikkeling	

via de kostenverdeling is toegerekend naar dit product terwijl de begroting hiervan is terug te vinden op collegeproduct 7.3.02 "organisatie en bedrijfsvoering". De afwijking op de overhead van de diverse collegeproducten moet daarom in relatie worden gezien met de onderschrijving op CP 7.3.02.				
Het Rijk heeft besloten om per 1 november 2009 de BWS-regeling af te kopen. De afkoopsom is hoger dan de openstaande verplichtingen die wij nog hebben staan. Het verschil hiertussen is € 142.000,-. Deze post is, conform instellingsbesluit BWS-reserve, in de reserve IWV geboekt.		V 142	N 142	
Er zijn minder huizen gebouwd, dus is de ontvangst van de Rijkssubsidie 2008 voor het woonprogramma lager.	V 192	N 192		0
Overschrijding technische advisering en juridische vertegenwoordiging.	N 74			N 74
Extern advies expertise bodem- en funderingstechnieken, niet begroot.	N 258			N 258
Kosten vervangende huisvesting, inzet GGD en nadeelcompensatie t.b.v. Stadionkwartier, waarvan toegezegd dat deze gecompenseerd zullen worden door de projectontwikkelaar.	N 400			N 400
Nadeelcompensatie Stadionkwartier.	N 230			N 230
De begrote opbrengt is gebaseerd op de stand van de voorziening in 2008. In 2009 is bijna het volledige bedrag uitgegeven aan startersleningen. De rente over het saldo is dus veel lager dan begroot.		N 233		N 233
De sanctiemethodiek van BOR is gewijzigd. Hierdoor kan de voorziening achterblijvende woningbouwproductie opgeheven worden. De middelen vloeien terug naar de voorziening Woonprogramma en Algemene middelen, conform de storting in 2008.	N 2.462	V 7.800		V 5.338
In het kader van tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwproductie 2 ^e tranche is een subsidie ontvangen van het Rijk. Deze subsidieregeling is in het leven gekomen naar aanleiding van de kredietcrisis. In totaal is er 5,4 miljoen Euro ontvangen, waarvan 1,3 miljoen Euro is gestort in de voorziening algemeen risico en 4,1 miljoen Euro is geboekt als vooruitontvangen bedragen.	N 1.325	V 1.325		0
De voorziening IWV is in 2008 omgezet in een transitorische post IWV. Deze transitorische post is in 2009 helemaal verbruikt en staat eind 2009 op 0.	N 192	V 192		0
Achter de voordeur: Er zijn middelen beschikbaar voor Achter de Voordeur Aanpak. Deze middelen zijn beschikbaar voor de kosten van 3 krachtwerkers. Deze krachtwerkers zijn pas per 1 mei 2009 in dienst gekomen en hebben een 2-jarig contract tot 1 mei 2011. De middelen zijn beschikbaar voor 2009 en 2010. In 2011 is er nog geld nodig omdat de contracten nog doorlopen. Het geld wordt dus pas besteed in 2011.	V 184		N 144	V 40
Vanuit het Rijk zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de Krachtwijkaanpak. Deze aanpak loopt t/m 2018. In 2009 zijn er geen voorstellen geweest om deze gelden te benutten. Voorstel is om de gelden in de reserve te laten staan tot er bestedingsvoorstellen gedaan worden. Deze gelden zijn beschikbaar gesteld vanuit het Rijk.	V 1.810		N 1.810	0
De boeking van de projecten IWV/projecten loopt via CP 8.7.5.			N 903	N 903
Overige Afwijkingen	N 21	V 94	V 25	V 97
Totaal	N 2.801	V 8.994	N 3.043	V 3.149

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.1 Wonen	
Portefeuille:	Wonen en Ruimte	
Commissie:	Wonen en Ruimte	Sector(en): Gebiedsontwikkeling

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Wonen

Op de woningmarkt zien we twee relevante ontwikkelingen. Allereerst loopt het consumentenvertrouwen sterk terug. De huizenkoper en -eigenaar zijn zich in toenemende mate bewust dat een waardestijging van het huis niet meer vanzelfsprekend is. Ook is de huizenkoper terughoudend bij het kopen van een nieuwe woning, omdat de verkoop van de huidige woning lastig is. Iedereen is beducht voor dubbele lasten. Dit afnemende consumentenvertrouwen wordt versterkt door het feit dat hypotheekverstrekkers scherpere condities stellen bij de financiering van hypotheeklen. Samengevat betekent dit dat kopers en verkopers langer wachten dan voorheen voordat tot een aankoop- en verkoopbeslissing wordt overgegaan en/of dat potentiële kopers de hypotheek niet meer rond krijgen. Dit leidt ten eerste tot vele langere wachttijden voordat een woning wordt verkocht. Ten tweede wordt de vraag naar koopwoningen minder groot, waardoor de prijsstijging op de woningmarkt terugloopt en het aantal transacties daalt. Dit heeft vanzelfsprekend ook effect op de toekomstige nieuw-bouwproductie (vaak wordt de bouw pas gestart als 60-70% van woningen verkocht is; momenteel worden door sommige banken zelfs percentages van 90% gevraagd). De verkoop in het goedkope segment en van woningen met koopconstructies is nog redelijk. De vraaguitval doet zich vooral in het middeldure en dure segment voor. Dit heeft als gevolg dat de doorstroming stagneert en een aantal nieuwbouwprojecten vertraagt of zelfs uit de markt worden genomen.

Algemeen kan gesteld worden dat lopende bouwplannen doorgaan. De effecten van de kredietcrisis voor de woningbouwproductie zullen dan ook pas eind 2009-begin 2010 zichtbaar worden. Wij verwachten dat er sprake is van een tijdelijke vraaguitval. In 2009 zijn enkele geprioriteerde projecten door de gemeente Eindhoven geholpen; stuwende woningbouw en duurzame projecten: zie hierboven. Met name op de lange termijn is de schaa sprong naar Brainport voor de regio Eindhoven van groot belang, dat de prognose en ambities met betrekking tot woningbouw nadrukkelijk moeten worden aangehouden! Op lange termijn blijft de vraag naar woningen in de regio Eindhoven onverminderd groot. De provinciale bevolkingcijfers bevestigen dat. De lange termijn visie met betrekking tot Wonen wordt nadrukkelijk vastgehouden. Ook de regionale BOR(BSGE)-afspraken met omliggende gemeenten blijven van toepassing.

Echter de sanctiemethodiek, een detail uit de BOR-afspraken, is onlangs gewijzigd:

1. De huidige sanctiemethodiek geldt als "afrekeningsysteem", voornamelijk alleen voor de opgelopen achterstanden uit de periode 2005-2010.
2. Er wordt over die periode alleen "afgerekend" over de te weinig gerealiseerde sociale woningen.
3. Er wordt alleen "afgerekend" indien sprake is van verwijtbare nalatigheid. De visitatiecommissie zal medio 2010 over de mate van verwijtbaarheid adviseren.
4. De gemeenten krijgen tot 1 januari 2012 de tijd om de achterstanden in te lopen.
5. De huidige sanctiemethodiek loopt voornamelijk door, maar er wordt gezocht naar andere middelen om de doelstelling van de samenwerking te bereiken.

Conclusie voor de gemeente Eindhoven is dat er geen boetes betaald hoeven te worden, vandaar dat de Voorziening van € 7.800.000 vrij valt.

Integrale Wijkvernieuwing

De inzet in de drie krachtwijken als "kopbeleid" begint haar vruchten af te werpen. De grootste verbeteringen in leefbaarheid vonden de afgelopen twee jaar in de krachtwijken plaats. Dat is goed nieuws voor de bewoners. Maar we zijn er nog niet. Ondanks een enorme inzet blijven de achterstanden groot en laat de economische recessie de krachtwijken niet onberoerd. Volhouden en verbreden is het devies.

Dit hangt nauw samen met de vraag hoe nu verder met IWV. Het huidige programma IWV loopt in principe in 2010 af, maar eindresultaat is nog niet bereikt. De doorrekening van de financiën ten behoeve van IWV zijn tot en met 2010 gemaakt. Dit betekent voor de personeelslasten dat deze tot en met 2009 gedekt zijn. Op dit moment werken ruim 19 FTE aan de opgave IWV. De teams die werkzaam zijn in de IWV zijn gehuisvest bij de sectoren Openbare Ruimte, Verkeer en Milieu (ORVM, oa stedenbouwkundige, verkeerskundige, groen, blauw, bestemmingsplannen), Gebiedsontwikkeling (oa gebiedsgerichte programmeurs, projectleiders IWV), Projectmanagement (oa projectleiders IWV, ondersteuning projectleiders IWV), Grond en Vastgoed (oa planeconoom, verwerper, jurist) en Communicatie.

Vraag is daarom hoe nu verder met IWV. Daar wordt komend jaar een voorstel voor ontwikkeld. In 2010 zal besluitvorming moeten plaatsvinden hoe verder te gaan met de opgave om deze adequaat af te ronden.

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.2 Openbare ruimte (m.u.v. water en groen)	
Portefeuille:	Wonen en ruimte	
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

Zorgen voor een goede inrichting en goed onderhoud van de openbare ruimte. Door uitvoering van cyclisch onderhoud en het onderhoudsprogramma is hier invulling aan gegeven. Door bij projecten en beheer de thema's burgerparticipatie, design, duurzaamheid en toegankelijkheid toe te passen, is een bijdrage geleverd aan een goede inrichting van de openbare ruimte.

Met de onderhoudsimpuls dient een basiskwaliteit van de openbare ruimte voor alle wijken te worden bereikt. Dit is ondanks de impuls nog niet volledig gerealiseerd.

Effectindicatoren:

In 2009 is de tevredenheid gemeten. Dit gebeurt eens per vijf jaar (laatste cijfers uit 2005). Op basis van de tevredenheidscijfers uit 2005 kon in principe geen prognose gedaan worden voor 2009 (onvoldoende cijfers om trend te kunnen bepalen). De cijfers in de begroting 2009 met betrekking tot tevredenheid moeten daarom als ambitie worden gezien. Uit de cijfers blijkt dat de ambitie voor 2009 te hoog gesteld is.

	Realisatie 2005	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Tevredenheid onderhoud openbare ruimte:					
Tevredenheid:					
% Eindhovenaren (zeer) tevreden	56%			62%	53%
% Eindhovenaren ontevreden	16%			15%	16%
Schoon /netjes					
Rapportcijfer	-	5,9	6,2	6,5	6,2
Heel en veilig					
Rapportcijfer	-	6,3	6,3	6,5	6,3
Klachten					
Verharding		5.167	3.636	-	-
Vervuiling		8.555	8.551	-	-
Openbare verlichting		763	209	-	-
Tevredenheid inrichting openbare ruimte:					
Tevredenheid					
% Eindhovenaren (zeer) tevreden	62%			66%	64%
% Eindhovenaren ontevreden	9%			15%	8%

Toelichting afwijking effectindicatoren:

Ten opzichte van 2005 is de tevredenheid over de inrichting licht gestegen.

De tevredenheid over het onderhoud is licht gedaald tov 2005. Deels is dit te verklaren omdat nog niet alle achterstanden op het gebied van verharding, verlichting en civieltechnische kunstwerken is ingehaald. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de tevredenheid over een aantal losse onderdelen over onderhoud in de openbare ruimte wel gestegen is (uitkomst kleine monitor 2009). Zo steeg de tevredenheid over de aanpak van onkruid, de aanpak van zwerfvuil en onderhoud van fietspaden). Dit kan het gevolg zijn van de aanbevelingen die opgepakt zijn naar aanleiding van de evaluatie onderhoud openbare ruimte 2008.

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.2 Openbare ruimte (m.u.v. water en groen)	
Portefeuille:	Wonen en ruimte	
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

226

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- +. (+) = Uitvoering conform raming.
0 (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
-/- (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> +. of 0 of -/-	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Uitvoeren van het plan van aanpak over 'burgerparticipatie in openbare ruimte' in samenhang met de Taskforce Burgerparticipatie. Het opstarten van experimenten als adoptie en initiatieven op het gebied van zelfwerkzaamheid om de betrokkenheid van bewoners en belanghebbenden bij het beheer van de openbare ruimte te verhogen is hier een onderdeel van.	+	In 2009 is uitvoering gegeven aan de plannen vanuit de taskforce burgerparticipatie. De plannen worden gemonitord, zodat successen toegepast kunnen worden bij andere projecten. Het uiteindelijke programma is in januari 2010 vastgesteld.
Uitvoeren van de speerpunten uit de visie openbare ruimte. Bij de uitvoering van projecten ligt de nadruk op de thema's toegankelijkheid, duurzaamheid (toepassen duurzame materialen, verminderen energieverbruik van lichtmasten en toepassen van voegvullingen bij herbestrating en herinrichting), burgerparticipatie.	+	Bij de planvorming van projecten in 2009 is aandacht uitgegaan naar de betreffende thema's. o.a toepassing van LED bij vervanging lichtmasten (o.a. Minsiterbuurt) en bij herstraten wordt voegvulling toegepast.
Uitvoeren van de wijkactieplannen in de krachtwijken op het gebied van de openbare ruimte, waarbij extra aandacht gegeven wordt aan extra onderhoud in de openbare ruimte in deze wijken.	+	Onderhoud in de krachtwijken is geïntensiveerd. Graffitibeleid binnen de ring is overgenomen in de krachtwijken. Intensivering heeft tot zichtbare resultaten geleid.
In 2009 zal design als extra randvoorwaarde bij alle projecten in de openbare ruimte worden gehanteerd. Het netwerk inzake design in de openbare ruimte zal hiervoor worden vergroot en intensiever worden benut. Het toepassen van design in de openbare ruimte moet de kwaliteit, beleving en het comfort van de openbare ruimte verder verhogen	+	Bij diverse projecten is design betrokken zoals onderhoud van tunnels, verbeteren leefbaarheid lichtplein. Projecten worden in 2010 uitgevoerd.
Uitvoeren van de volgende herinrichtingsprojecten in 2009: Petrus Donderstraat, Zwaanstraat, Halve Maanstraat, Heezerweg binnen de Ring, Kreefstraat, Poeijersstraat, Kruidenbuurt Zuid en Gagelstraat. Voor een aantal van deze projecten worden NRE-middelen ingezet	-/-	Als gevolg van complexiteit van de projecten (burgerparticipatie, afstemming) zijn de projecten in 2009 niet uitgevoerd. Uitvoering vindt plaats in 2010-2011. Projecten zijn wel in voorbereiding. Gevolg is dat effecten op onderhoudsdoelstellingen pas later zichtbaar zijn. Er wordt verder geen risico gelopen.
Vorbereiden van grote onderhoudsprojecten: Huizingalaan (uitvoering 2009/2010), Karel de Grotelaan (uitvoering 2009/2010).	+	Huizingalaan is in voorbereiding, Karel de Grotelaan in uitvoering.
Toetsen van de Eindhovense kwaliteit openbare ruimte (onderhoud en inrichting) en bijsturen n.a.v. de resultaten. Hierbij schenken we aandacht aan de klachtenafhandeling.	+	Aantal keuringsacties is sinds 2008 verdubbeld. Het aantal te keuren objecten is sinds 2008 verviervoudigd Door de inzet van het curatieve

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.2 Openbare ruimte (m.u.v. water en groen)		
Portefeuille:	Wonen en ruimte		
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu	

		meldingen systeem kunnen meldingen over de openbare ruimte beter worden gevolgd.
Naar aanleiding van de evaluatie onderhoud openbare ruimte concrete acties uitvoeren om de programmadoelstellingen te behalen, waaronder:		
1) Extra cyclisch onderhoud op veel bezochte locaties.	+	Op zgn hotspots is het onderhoud geïntensiveerd, zoals Frans Leharplein, Baekelandplein, Rapenland, Hemelrijken etc.
2) Vanuit de onderhoudsprogramma's en de NRE middelen extra middelen inzetten voor onderhoud van voetpaden	+	In 2009 zijn voor € 600.000 extra trottoirs en voetpaden aangepakt.
3) Vanuit de stadsdelen acties uitvoeren om het autovrij maken van straten zodat wegen geveegd kunnen worden.	+	Aan de actie 'auto op zij, dan kan de veegwagen er bij' hebben 18 straten/buurtten meegedaan.
4) Voor het vegen van wegen en het houden van opruimacties te stimuleren, medewerkers die veel buiten werken een signalerende taak in de openbare ruimte geven	+	Aan de actie 'auto op zij, dan kan de veegwagen er bij' hebben 18 straten/buurtten meegedaan. In alle stadsdelen hebben diverse opruimacties plaatsgevonden.
Opstellen van een specifiek programma voor de openbare ruimte gericht op realisatie van openbare ruimte projecten (groot en klein) waarvoor het initiatief vanuit de stad komt of (mede) in de stad neergelegd wordt.	+	Programma voor burgerparticipatie is opgesteld, vanuit de NRE middelen is een bedrag van € 300.000,- beschikbaar gesteld om initiatieven te stimuleren. Hier wordt in 2010 uitvoering aan gegeven.
Jaarlijks wordt een integraal onderhouds- en reconstructieprogramma opgesteld. De "mensenwensenkaart" per stadsdeel (uit visie Openbare Ruimte) is leidend bij het afwegingsproces om te komen tot een integraal onderhouds- en reconstructieprogramma. We streven naar een basiskwaliteit voor alle wijken en buurten. Bij de inzet van de incidentele middelen NRE-middelen 2008 – 2010 werken wij toe naar maatregelen die de tevredenheid m.b.t. inrichting en onderhoud verder verhogen (intensiever onderhoud, gebruik nieuwe materialen en verdere voortzetting van de integrale aanpak) en de kosten van het structurele beheer op termijn verminderen.	+	In 2008 is het onderhoudsprogramma (incl NRE middelen) opgesteld voor 2009. In 2009 is uitvoering aan het programma gegeven. Dit betreft o.a. het groot onderhoud aan de Boschdijk Marathonloop en de Karel de Grotelaan, het herstraten van 8 straten en uitvoering van groot onderhoud aan 4 viaducten en deklaagvervanging van diverse ontsluitingswegen. De inzet van de NRE middelen heeft nog niet overal tot de basiskwaliteit geleid.
Structureel is in 2007 € 2,0 miljoen vrij gemaakt en vanaf 2008 € 2,5 miljoen, waarbij door slim te investeren € 500.000 "inverdiend" moet worden	0	Inverdienopdracht is financieel geëffectueerd, er is echter geen sprake van inderdienen (niet haalbaar). Moet daarom gezien worden als bezuiniging met gevolgen voor de doelstellingen uit het programma.

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007 in %	Realisatie 2008 in %	Begroting 2009 in %	Realisatie 2009 in %
Kengetallen/prestatie-indicatoren met streefwaarden (niet meer dan het begrote % mag afwijken van de basiskwaliteit)				
Item schoon/netjes				

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.2 Openbare ruimte (m.u.v. water en groen)		
Portefeuille:	Wonen en ruimte		
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu	

228

- zwerfvuil op verharding	0,8	0,8	<6	1,6
- onkruiden op verharding	1,9	2,3	<6	2,8
- hondenpoep op verharding	1,9	1,1	<1%	0,7
- rommel in/rond afvalbakken	2,9	3,8	<3	4,9
- glas en rommel rond glasbakken	-	-	<10%	-
- natuurlijk vuil op verharding	1,8	1,9	<10%	1,6
- natuurlijk vuil op meubilair	4,5	2,7	<10%	4,3
- natuurlijk vuil op kunstwerken	6,1	1,5	<10%	1,4
- graffiti	12,7	11,0	<10%	9,0
- beplakking en besmeuring			<10%	2,4
Heel en veilig				
- wegmarkering	13	13,8	<10%	22
- straatmeubilair	4,0	1,6	<10%	0,8
- straatnaamborden	11,6	8,7	<7%	***
- keerwanden	7,6	3,5	<10%	5,9
- civieltechnische kunstwerken	32,3	-	<10%	*
- wegbermen			<10%	-
- bebording	11,6	8,7	<10%	***
- open verharding		32	<10%	**
- gesloten verharding		31	<10%	**

(*) inspectie 1x per 4 jaar. Laatste inspectie 2007

(**) inspectie 1x per 2 jaar. Laatste inspectie 2008

(***) meting 2009 niet valide

Toelichting afwijking outputindicatoren:

Met name op het gebied van heel en veilig wordt niet voldaan aan de doelstellingen. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat de achterstanden op het gebied van onderhoud nog niet ingelopen zijn. De aanbevelingen uit de evaluatie onderhoud openbare ruimte hebben met name betrekking op schoon en netjes. Hier worden wel bijna alle doelstellingen bereikt. De thema's heel en veilig zijn sterk afhankelijk van de financiële middelen. Door toenemende bezuinigingen worden achterstanden minder snel weggewerkt waardoor de doelstellingen (ondanks slim investeren en het toepassen van innovatieve technieken) nog niet zijn bereikt.

In 2008 is het onderhoud van de openbare ruimte geëvalueerd. De aanbevelingen uit de evaluatie zijn in 2009 en worden in 2010 geïmplementeerd en moeten leiden tot het behalen van de doelstellingen. Dit heeft in 2009 nog niet op alle indicatoren het gewenste effect gehad. In 2010 gaat het nieuwe reinigingsbestek van kracht. Hier zijn o.a. verbeteringen opgenomen op het gebied van rommel rond afvalbakken.

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

	bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel		
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	261	244	V 17

Toelichting afwijking investeringen:

N.v.t.

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.2 Openbare ruimte (m.u.v. water en groen)		
Portefeuille:	Wonen en ruimte		
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu	

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V =Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitielasten (1)	26.194	28.353	N 2.159
Exploitielasten (2)	2.748	3.771	V 1.023
Mutaties in reserves (3)	V 376	V 57	N 319
Resultaat (= 2-1+3)	N 23.070	N 24.525	N 1.455

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
<u>Toelichting afwijking</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo</u>
Gladheidsbestrijding: budget is gebaseerd op 20 strooiacties. In 2009 zijn er door de strenge winter 45 strooiacties geweest, waardoor verdubbeling van kosten. Strengere winters zijn mogelijk structureel	N 471			N 471
Kosten en opbrengsten degeneratie sleuven: staat tegenover inkomstenpost opbrengsten sleuven degeneratie. Per saldo positief resultaat, omdat opdrachten pas worden verstrekt als middelen binnen zijn (na-ijlen). Zowel kosten als baten zijn vooraf niet geraamd.	N 731	V 836		V 105
Curatieve middelen. Overschrijding o.a ten gevolge van strenge vorst in de winter van 2009 is veel vorstschade opgetreden, waardoor hoge kosten voor reparaties (€ 450.000,-). Overige overschrijding op gebied van calndestien vuil, bebording en aansprakelijkheidsstelling. Er bestaat een kans dat de overschrijding mogelijk structureel is (zie risico's)	N 679			N 679
Claim cyclisch onderhoud: 1 ^e uitspraak door rechter heeft plaatsgevonden. 1 ^e deel is betaald. Restant volgt in 2010. Bedrag gereserveerd in Reserve.	V 272		N 272	0
Electra: minder budget beschikbaar dan in 2008 (23% lager), terwijl de werkelijke kosten tov 2008 maar 2% lager waren	N 394			N 394
Overige afwijkingen:	N 156	V 187	N 47	N 16
Totaal	N 2.159	V 1.023	N 319	N 1.455

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Op het gebied van verharding, verlichting en civieltechnische kunstwerken zijn nog niet alle onderhoudsachterstanden ingelopen, dit ondanks de inzet van NRE middelen en slim investeren. Hierdoor nemen de kosten voor curatieve werkzaamheden toe. De achterstanden kunnen tevens leiden tot het (verder) dalen van tevredenheidscijfers met betrekking tot het onderhoud van de openbare ruimte.

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.3 Groen- en recreatievoorzieningen		
Portefeuille:	Wonen en ruimte		
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu	

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

Het Groenbeleidsplan is in 2001 vastgesteld met als algemene doelstelling: 'Het duurzaam veiligstellen en ontwikkelen van hoogwaardige groenstructuur met daarin passende functies en een aantrekkelijke woon- en werkomgeving als karakteristieke kwaliteit van Eindhoven'.

Deze doelstelling is verder geconcretiseerd in een groenprogramma bestaande uit de onderstaande onderdelen zoals opgenomen bij de effectindicatoren.

In 2008 is het op dit Groenbeleidsplan gebaseerde uitvoeringsprogramma 2009-2012 vastgesteld. Aanvullend is bij dit uitvoeringsprogramma een doelstelling geformuleerd voor Natuur. Om deze doelstelling te kunnen monitoren werd in 2008 een 'natuurmonitor' ontwikkeld. Deze monitoring is gebaseerd op eerdere inventarisaties en zal in samenwerking met vrijwilligersgroeperingen vorm krijgen.

Effectindicatoren:

	Streefcijfers	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009
<i>Het vergroten van de tevredenheid m.b.t. het groen in de woon- en werkomgeving</i>				
Tevredenheid over de inrichting en onderhoud van het groen in de woonomgeving	Min., 70 % tevreden Max. 15 % ontevreden	78% 14%	81% 11%	85% 11%
Tevredenheid over straatbomen	Min., 70 % tevreden Max. 15 % ontevreden	75% 17%	83% 12%	83% 12%
Tevredenheid over de inrichting en onderhoud van het park in de buurt	Min., 70 % tevreden Max. 15 % ontevreden	78% 14%	81% 11%	85% 11%
Tevredenheid over de speelvoorzieningen in de buurt	Min., 70 % tevreden Max. 15 % ontevreden	71% 19%	72% 18%	72% 17%
Tevredenheid m.b.t. de aanpak hondenpoep	Min., 60 % tevreden Max. 20 % ontevreden	33% 50%	41% 46%	38% 45%
<i>De versterking van het imago van Eindhoven als groene stad</i>				
Het percentage bewoners dat Eindhoven een groene stad vindt.	Minimaal 70%	52%	64%	62%
<i>Het duurzaam veiligstellen en ontwikkelen van de hoofdgroenstructuur</i>				
Het vergroten van het percentage bewoners dat jaarlijks een van de stadsparken bezoekt	Minimaal 70%		73%	72%
<i>De ontwikkeling van het landelijke gebied ten behoeve van recreatie en natuur</i>				
Toename van het percentage bewoners dat in een bepaald jaar in het landelijke	Minimaal 70%		76%	72%

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.3 Groen- en recreatievoorzieningen		
Portefeuille:	Wonen en ruimte		
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu	

gebied heeft gefietst of gewandeld				
De huidige natuurwaarde (2005) van de door de gemeente Eindhoven beheerde gebieden wordt gehandhaafd en waar mogelijk verhoogd.	Conform 2005			Zie toelichting

Toelichting afwijking effectindicatoren:

De tevredenheid met betrekking tot het groen is ook in 2009 weer licht toegenomen. Voor de meeste aspecten halen we de streefwaarden of zitten er zelfs ruim boven. Uitzondering hierop blijft het groene imago dat de stad heeft. De streefwaarde van 70% wordt al jaren niet gehaald. Na de significante sprong in 2008 van ca 50% naar ruim 60% is dit nagenoeg in 2009 gehandhaafd. Helaas heeft de groei zich niet doorgezet in 2009. Dit ondanks de vele acties op het gebied van communicatie en impulsen in de binnenstad en de hoge waardering voor inrichting en beheer van groen in en om de stad.

Bijzonder aspect blijft de aanpak van hondenpoep. De score is in vergelijking tot 2008 licht afgenomen. De streefwaarde van 60% wordt hier niet gehaald (60% vs 38%). Dit ondanks de inspanningen van de afgelopen twee jaren op dit vlak maar de evaluatie hondenbeleid die eind 2009 is uitgevoerd laat zien dat de waardering voor het nieuwe hondenbeleid wel degelijk is toegenomen.

De natuurmonitor is in 2009 gestart. De resultaten van deze monitor zouden worden verzameld in de Nationale Databank voor Flora en Fauna (NDF). Hier zouden ze worden samengevoegd met de reeds jaren aanwezige data binnen Eindhoven. Het verwerken van de gegevens heeft echter vertraging opgelopen bij de databank van het ministerie. Hierdoor zijn de resultaten van de monitoring 2009 wel bekend maar de referentiewaarden van 2005 zijn niet voorhanden.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
- (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
- (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM RAMING + of 0 of -/-	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Beheren en waar nodig ontwikkelen van een aantrekkelijk groen woon- en werkklimaat als karakteristieke kwaliteit van Eindhoven:		
1) Motto in programmalijn groen is komende jaren 'uitvoering van de uitvoering'. Er wordt jaarlijks een stevig uitvoeringsprogramma opgesteld en bewaakt.	+	Het uitvoeringsprogramma 2009-2012 is in volle gang. De bij de voorjaarsnota 2009-2012 toegekende middelen worden aangevuld met rijks- en provinciale middelen. Hierdoor wordt meer gerealiseerd dan op voorhand geprognosticeerd.
2) De uitvoering van projecten in het Groenprogramma worden steeds meer in samenspraak met burgers opgepakt (burgerparticipatie). In 2009 worden onder andere Kortonjolaan, Severijnpark en Bonifaciuspark worden heringericht.	+	Kortonjoveldjes: gereed Bonifaciuspark is samengevoegd met de opgave waterstructuur. Realisatie gereed eind 2011
3) Het in 2008 vastgestelde bomenbeleidsplan wordt nader uitgewerkt in revitaliseringsplannen per buurt/ gebied.	+	De revitaliseringsplannen voor geheel Eindhoven zijn opgesteld. Voorjaar 2010 zullen deze aan het college worden aangeboden.
4) Uitvoeren plan van aanpak speelvoorzieningen Eindhoven Zuid	+	Gereed. In 2010 zal tevens de laatste hand worden gelegd aan de uitvoering van speelplaatsen Eindhoven-noord

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.3 Groen- en recreatievoorzieningen	
Portefeuille:	Wonen en ruimte	
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

5) realiseren hondenlosloopterreinen in het kader van het nieuwe hondenpoepbeleid	0	30 van de 35 terreinen zijn gerealiseerd. De overige volgen voorjaar 2010.
6) Een traject is opgestart om de flora- en faunawet beter in te bedden in de gemeentelijke organisatie met name met betrekking tot de uitvoering van werkzaamheden.	+	Natuurmonitor is opgetuigd. Eerste monitoring heeft plaatsgevonden. Verwerken van gegevens in de Nationale Databank Flora en Fauna volgt in voorjaar 2010. Training van beheerders en verwerking in bestekken heeft plaats gevonden. Verdere verankering in de organisatie wordt in 2010 opgepakt.
De versterking van het imago van Eindhoven als groene stad:		
1) In het groenprogramma zijn projecten opgenomen zoals de groenimpuls voor het centrumgebied en de hoofdwegenstructuur.	0	Groenimpuls binnenstad: Project loopt door in 2010. Grote projecten vragen meer (overleg)tijd met eigenaren. Kleine projecten zijn gerealiseerd.
2) Een landelijke boomfeestdag wordt gevierd.	+	Gerealiseerd.
Het duurzaam veilig stellen en versterken van de hoofdgroenstructuur op stedelijk niveau:		
1) herinrichten van de dommel	+	Conform planning
2) opstellen uitvoeringsplan n.a.v. integraal uitvoeringsplan voor de Genneper parken	+	Het uitvoeringsplan is in 2009 gerealiseerd. Sommige projecten zijn naar voren gehaald in het kader van extra subsidie van de provincie (GIOS) en gerealiseerd.
3) Uitvoering visie Stadskarpen	+	Visie is vertaald in uitvoeringsprogramma. Dit wordt gerealiseerd in de komende jaren, in nauwe samenhang met het uitvoeringsprogramma voor Dommelstroom: Dommledal uit de Verf.
4) Treffen van ecologische maatregelen langs het Beatrixkanaal	+	De ontwerpen zijn gekoppeld aan de businesscase A2 zone. In 2010 wordt gestart met de realisatie conform planning.
5) Realiseren van de ecologische verbindingzone Eindhoven –noord.	0	De ontwerpen zijn gekoppeld aan de businesscase A2 zone. In het kader van het project Landelijk Strijp zal de realisatie in dat kader worden meegenomen.
Versterken van landelijk gebied ten behoeve van recreatie en natuur:		
1) Ontwikkelen van stadspoorten. Voor de reconstructie van het landelijke gebied is de verbinding tussen stads en platteland een belangrijk item.	0	De drie stadspoorten hebben een eigen ontwikkeltempo. Bij de fruittuin wordt de ontwikkeling meegenomen in de gebiedsontwikkeling Landelijk Strijp. De voorbereiding voor ontwerp en bestemmingsplanherziening zijn gestart. Bij de waterpoort worden op dit moment ontwerpen gemaakt: realisatie verwacht in 2011. De stadspoort iin Genneper Parken lift mee bij de ontwikkeling van het MEC.
2) Samen met het SRE openen we het vastgestelde regionaal wandelroutenetwerk	+	Gereed
3) Uitvoeren meerjarenprogramma Dommeldal.	+	Project is meegenomen in de businesscase A2 zone en gelabeld onder slowlane. Voorbereiding loopt.
4) Een visie op Landelijk Strijp /BEA 2 is vastgesteld. Hiermee wordt aansluiting gezocht bij het Groene Woud.	0	Uitvoeringsprogramma is opgesteld maar moet nog worden vast gesteld.
5) In 2009 wordt een plan van aanpak opgesteld met concrete maatregelen die een bijdrage leveren aan de luchtkwaliteit in het algemeen en de CO ₂ reductie in het bijzonder.	+	Handboek is opgesteld. Pilotproject langs de Kennedylaan wordt voorbereid.

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.3 Groen- en recreatievoorzieningen		
Portefeuille:	Wonen en ruimte		
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu	

Outputindicatoren:

Meting basiskwaliteit of hoger in 2007:	Streefwaarde	2007	2008	2009
1 Maaien gazons	90%	99%	99%	100%
2 Natuurlijk vuil in groen	90%	95%	96%	96%
3 Onkruiden in boomspiegels	90%	93%	94%	91%
4 Onkruiden in groen	90%	82%	85%	84%
5 Zwerfvuil in groen	90%	97%	98%	96%
6 Hondenpoep in groen	90%	93%	90%	83%
7 Technische staat boomspiegels	90%	74%*	82%	82%
8 Technische staat sierbeplanting	90%	80%*	88%	81%
9 Technische staat heesterbeplanting	90%	86%*	91%	91%
10 Technische staat bosplantsoen	90%	89%*	83%	84%
11 Technische staat gazon en grasvelden	90%	67%*	79%	73%

* alleen gemeten in november en december.

Toelichting afwijking outputindicatoren:

Op het gebied van schoon (1 t/m 6 van de meting basiskwaliteit) scoort groen goed met uitzondering van onkruid 84% en hondenpoep 83%. De score met betrekking tot onkruid in groen is vergelijkbaar met voorgaande jaren. De score met betrekking tot hondenpoep is opvallend. Of deze toename het gevolg is van het veranderde hondenpoepbeleid is onduidelijk.

De technische staat van het groen is over het algemeen gelijk gebleven aan de voorgaande jaren. Op valt dat sierbeplanting weer licht achteruit is gegaan. De lage score met betrekking tot gazon staat haaks op de hoge score voor het maaien. Het wordt dus duidelijk veroorzaakt door spoorvorming, kale plekken en mollen. De intensivering van beheer zoals deze is opgestart in 2009 heeft niet het gewenste resultaat bereikt.

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	13.283	13.530	N 247
Exploitiatiebaten (2)	490	934	V 444
Mutaties in reserves (3)	V 328	N 473	N 801
Resultaat (= 2-1+3)	N 12.465	N 13.069	N 604

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
Toelichting afwijking	Lasten	Baten	Mutaties reserves	Saldo
Overschrijding overhead curatief, ivm aanschaf curatief meldingsysteem Yukat.	N 279			N 279
Reserveringsdossier speelplaatsprojecten/ -voorzieningen	V 452		N 435	V 17
Plaagdierbestrijding: overschrijding door extra kosten processierupsbestrijding	N 322			N 322
Compensatievergoeding bomen. Moet gestort worden in een nog te vormen reserve. Nu tijdelijk in reserve groenvoorziening gestort.		V 391	N 342	V 49
Indirecte kosten Tot een bedrag van € 190.000,- is de afwijking op de overhead van dit collegeproduct te verklaren door het feit dat de realisatie via de kostenverdeling is toegerekend naar dit product terwijl de begroting hiervan is terug te vinden op collegeproduct 7.3.02	N 251			N 251

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.3 Groen- en recreatievoorzieningen		
Portefeuille:	Wonen en ruimte		
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu	

234

"organisatie en bedrijfsvoering". De afwijking op de overhead van de diverse collegeproducten moet daarom in relatie worden gezien met de onderschrijving op CP 7.3.02				
Overige afwijkingen	V 153	V 53	N 24	V 182
Totaal	N 247	V 444	N 801	N 604

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.4 Water	
Portefeuille:	Wonen en ruimte	
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

Het streefbeeld voor het watersysteem Eindhoven is in het Visiedocument Waterplan gedefinieerd: *Naar een helder waternetwerk*. Hiermee geven gemeente, waterschap, waterleidingbedrijf en provincie aan te streven naar een duurzaam veerkrachtig watersysteem in Eindhoven. Dit streefbeeld krijgt gestalte vanuit 4 doelstellingen:

1. Structuur van oppervlaktewater met een goede belevingswaarde, waterkwaliteit en waterkwantiteit.
De waterkwaliteit wordt bepaald door aspecten als de waterdiepte, doorstroming, slib op de bodem, inrichting, de bovenstroomse aanvoer. Waterkwantiteit gaat om voldoende wateraanvoer en –berging. Belevingswaarde betreft o.a. de inrichting. Dit alles vraagt om een doorlopend waternetwerk.
In 2009 is verder gewerkt aan de planvoorbereiding voor de aanleg van de waterstructuren Eindhoven Noord en de Burgh. Van de voorziene 1218 meter waterstructuur is 907 meter afgerond, Dit voor de afvoer van afgekoppeld regenwater. Het betreft een deel van de afvoerstructuur van Stratum (Leenderweg) en een deel van Doornakkers. Het laatste deel van de afvoerstructuur van Doornakkers is i.v.m. aangescherpte eisen van Prorail vertraagd en wordt in 2010 aangelegd. Voor de nieuwe Gender is de planvoorbereiding gestart voor het deel Lodewijk Napoleonlaan - Willemstraat.
2. Een beheersbaar grondwatersysteem.
Beheersing van grondwaterstanden waarbij bijvoorbeeld wateroverlast in kruipruimtes van woningen wordt weggenomen of voorkomen bij nieuwbouw.
Voor de bestrijding van de grondwateroverlast zijn projecten in Gestelse Ontginning (Hanevoet Ooievaarsnest) en Vonderkwartier afgerond en is het project Genderbeemd in uitvoering. Voor Gijzenrooi wordt gewerkt aan de planvoorbereiding. Verder is in 2009 in samenwerking met de waterpartners (waterschap, provincie en Brabant Water) invulling gegeven aan preventie van verdere overlast door de onttrekkingen Vredeoord en Aalsterweg in stand te houden en verder te optimaliseren.
3. Functiegerichte inrichting en beheer van oppervlaktewater.
Aan de oppervlaktewatersystemen zijn functies toegekend. Om deze functies te realiseren wordt de inrichting aangepast (zoals uitdiepen, verbinden met andere waterlopen). Aansluitend vindt passend beheer en onderhoud plaats.
In 2009 zijn de vijvers nabij de Parklaan uitgebaggerd. Dit is in goed overleg met de aanliggende eigenaren, die ook financieel partij zijn, uitgevoerd.
4. Een goed functioneren van riolering en rioolwaterzuiveringsinstallatie.
De maatregelen van het rioleringsplan zijn gericht op bescherming van de volksgezondheid, het tegengaan van wateroverlast ('water-op-sstraat') en bescherming van het milieu (terugdringen riooloverstorten).
Regulier beheer en onderhoud heeft in 2008 plaatsgevonden. Speciale aandacht is uitgegaan naar de uitvoering van de verbetermaatregelen o.a. het bergbezinkbassin Kosmoslaan en afkoppelprojecten.
De verordening rioolheffing is in 2009 aangepast. Voor het afkoppelen van verhard oppervlak (bv door groene daken) is een subsidieregeling opgesteld. De rioolheffing van de gemeente (€ 136,- in 2009) zit net op het landelijk gemiddelde van de 40 grootste gemeenten (€ 136,-). Voor 2010 ligt dit onder het landelijk gemiddelde (€ 137,- versus € 140,-)

Bij de Begroting 2009-2012 is een overzicht met prestatie-indicatoren opgenomen. Voor vrijwel alle indicatoren heeft in 2007 een nulmeting plaatsgevonden. Ambities voor 2010 en 2015 zijn benoemd. De stand van zaken per 31/12/2009 is bepaald, met behulp van onder meer onderzoek. Voor de indicator "riooloverstortvolume per jaar / en per piekgebeurtenis" is deze met behulp van een modelberekeningen bepaald.

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.4 Water		
Portefeuille:	Wonen en ruimte		
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en):	Openbare ruimte verkeer en milieu

Effectindicatoren:

Kengetallen/prestatie-indicatoren met streefgetallen	Nulmeting 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009	Doelstelling 2010	Ambitie 2015
De belevingswaardering van de burgers voor : <ul style="list-style-type: none"> de afvoer van regenwater inrichting openbare ruimte met water bewaking kwaliteit 'openbaar water' 	tevreden/ontevreden a. 56% / 29% b. 86% / 8% c. 80% / 12%	Tevreden/ontevreden a. 66% / 23% b. 87% / 8% c. 79% / 13%	Tevreden/ontevreden a. 67% / 21% b. 90% / 6% c. 82% / 11%	Tevreden ≥ 60% Ontevreden ≤ 20%	Tevreden ≥ 70% Ontevreden ≤ 15%
De effecten van nieuwe waterstructuren en de reductie van riooloverstorten op de gebruiks, belevings en ecologische waarden van het oppervlaktewatersysteem <ul style="list-style-type: none"> riooloverstortvolume per jaar en per piekgebeurtenis score bij knelpuntanalyse methode riooloverstorten zuurstofgehalte in Eindhovens water is voldoende voor een gezond eco-systeem de aanwezigheid van flora en fauna gemeten met de stadswaterscan 	- Jaar: 835.000 m ³ ; - Piek: 180.000 m ³ - 4 verstorten knelpunt - 2 locaties met knelpunten - 2 wateren voldoen, 10 niet, 4 deels niet	- onbekend - onbekend - 2 overstorten knelpunt - 2 locatie met knelpunten - 3 voldoen, 8 niet 5 deels	- Jaar 812.000 (627.000)* m ³ - Piek 160.000 (124.000) *m ³ - 2 overstorten knelpunt - 2 locatie met knelpunten - 3 voldoen, 8 niet 5 deels	- Jaar: 393.000 m ³ ; Piek: 107.000 m ³ - geen knelpunten - geen knelpunten 10 wateren voldoen, 3 niet, 3 deels niet	- Jaar: 300.000 m ³ ; - Piek: 82.500 m ³ - geen knelpunten - geen knelpunten - alle voldoen
Frequentie en gevolgen van water-op-straat Aantal en omvang knelpunten in hinder (Klasse 1) en overlast (Klasse 2 en 3)	Knelpunten 2 en 3: - Woensel-N: 3 - Gestel: 4 - Tongelre: 3 - Strijp: 2 - Centrum: lokaal	Knelpunten 2 en 3: - Woensel-N: 3 - Gestel: 2 - Tongelre: 3 - Strijp: 2 - Centrum: lokaal	Knelpunten 2 en 3: - Woensel-N: 3 - Gestel: 2 - Tongelre: 3 - Strijp: 2 - Centrum: lokaal	Knelpunten 2 en 3: - Woensel-N: 2 - Gestel: 2 - Tongelre: 1 - Strijp: 1 - Centrum: lokaal	Geen Knelpunten 2 en 3
De hoogte en heffingsgrondslag van de rioolrechten en waterheffing(en) Hoogte rioolrecht per huishouden t.o.v. landelijk gemiddelde	Eindhoven: € 129,- Landelijk: € 144,-	Eindhoven: € 131,- Landelijk: € 153,-	Eindhoven: € 136,- Landelijk: € 136,-		
Aantal en grootte van gebieden met grondwateroverlast, aantal en soort klachten <ul style="list-style-type: none"> a. resterende gebieden met te treffen maatregelen b. aantal, soort en afhandeling klachten 	a. 5 gebieden b. Klachten: 2004: 57 2005: 59 2006: 29	a. 4 gebieden b. Klachten: 2004: 57 2005: 59 2006: 29 2007: 15 2008: 24	a. 2 gebieden b. Klachten: 2004: 57 2005: 59 2006: 29 2007: 15 2008: 24 2009: 29	a. 2 gebieden b. alle klachten adequaat afgehandeld **	a. geen gebieden b. alle klachten adequaat afgehandeld

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.4 Water	
Portefeuille:	Wonen en ruimte	
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

Klanttevredenheid over de afhandeling van klachten en vragen. Aantal, soort klachten en wijze van afhandeling			Wordt voorjaar 2010 opgesteld i.o.m. KCC	alle klachten adequaat afgehandeld	alle klachten adequaat afgehandeld
--	--	--	--	------------------------------------	------------------------------------

* is inclusief functioneren bergbezinkbassin Kosmoslaan (in werking in 2010)

** Medio 2009 is het curatief meldingensysteem (CMS) in gebruik genomen waarmee de aard, voortgang en afhandeling van de meldingen is geautomatiseerd. Hierdoor is het mogelijk om vanaf 2010 per categorie watermelding / klacht te rapporteren.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

 (+)	=	Uitvoering conform raming.
 (0)	=	Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-)	=	Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM RAMING of 0 of -/-	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
Vergroten, versterken van de belevingswaarde door het zichtbaar maken van water, door o.a. de aanleg van waterstructuren die tevens dienen voor opvang en afvoer van regenwater, overeenkomstig de ambities uit het Coalitieakkoord Eindhoven Eén.	+	
1) Naast de Nieuwe Gender krijgen de waterstructuren in Stratum (de Burgh) en Eindhoven –noord verder vorm.	+	In 2009 is het ontwerp voor de waterstructuur Eindhoven Noord en de Burgh grotendeels gereed gekomen. Voor de nieuwe Gender is gewerkt aan de planvorming voor het traject Lodewijk Napoleonlaan – Willemstraat
Aanpak van grondwateroverlastgebieden en inzet van grondwateronttrekkingen.	+	
1) Aanpakken grondwateroverlast Genderbeemd en Gijzenrooij.	+	Aanleg regenwaterstelsel en drainagesysteem in Genderbeemd is in uitvoering. Voor Gijzenrooi is gestart met de planvorming.
2) Implementatie activiteiten uit evaluatie grondbeleid.	+	Onderzoek naar overige gebieden loopt evenals naar effecten uitgevoerde maatregelen.
3) Winning Aalsterweg en Vredeoord wordt duurzaam in stand gehouden.	+	In samenwerking met Brabant Water Provincie en waterschap wordt hier invulling aan gegeven. Voor Aalsterweg is uitbreiding van de middeldiepe winning in procedure.
Optimalisatie van beheer, onderhoud en inrichting van oppervlaktewateren, bijvoorbeeld door het saneren van de waterbodems	+	
1) Saneren en herinrichten Dommel	+	Dit project is eind 2009 (door waterschap met gemeente als projectpartner) aanbesteed en gegund. Uitvoering start in 2010.
Het verminderen van water-op-straat en het	+	

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.4 Water	
Portefeuille:	Wonen en ruimte	
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

238

verbeteren van de oppervlaktewaterkwaliteit door het afkoppelen van verhard oppervlak en het verminderen van riooloverstorten.		
1) Afkoppelprojecten worden uitgevoerd in Eindhoven Noord (Heizoom, Woenselse heide-oost, Tempel-west) Doornakkers en Genderbeemd.	+	Al deze afkoppelprojecten zijn in uitvoering
2) Uitvoeren van 'slimme investeringen' door middel van sturing in het rioelstelsel (hiermee wordt de afvoer gereguleerd, waardoor de capaciteit van het stelsel en rioelwaterzuivering optimaal wordt benut), in samenwerking met waterschap De Dommel. Dit komt de waterkwaliteit ten goede.	0	Daadwerkelijk plaatsing in 2010/11. Momenteel loopt onderzoek naar werkelijk gedrag waterstanden in riolering bij (hevige) regenbuien. Dit om zorgvuldig de juiste locaties te kunne bepalen voor aanbrengen sturing/stuwen. Onderzoek is enkele maanden vertraagd wegens een storing bij het uitlezen van de meetdata.

Outputindicatoren:

Kengetallen/Prestatie-indicatoren met streefwaarden	Realisatie 2008	Begroot 2009	Prognose 2 ^e turap 2009	Jaarrekening 2009	Afwijking tov begroting
1. Investerings					
Afkoppelen verharding	18,3 ha	37,7ha	26,9ha	22,5 ha	-15,2 ha
Rioolvervanging	3310 m	8240 m	2371 m	3106m	-5134 m
Baggeren waterbodems	4590 m ³	0 m ³	3115 m ³	4000 m ³	4000 m ³
Waterstructuur	1355 m	1218m	1407 m	907m	- 311 m
Financiële uitputting verbetermaatregelen	€ 7.831.000	€ 19.132.000	€ 17.031.000	€ 14.124.000	- € 5.008.000
Financiële uitputting vervangingmaatregelen	€ 3.932.000	€ 6.449.000	€3.366.000	€ 2.257.000	- € 4.192.000
2. Exploitatie					
Inspectie en reiniging riolen	18km	120km	215km	210km	-5 km
Reiniging kolken	129.000 st	129.000st	129.000st	129.000 st	129.000 st
Reiniging en inspectie rioelgemalen	489 st	489st	489 st	489 st	489 st

Toelichting afwijking outputindicatoren:

Afkoppelen verhard oppervlak: In 2008 is ca. 11 ha. meer afgekoppeld dan voorzien waardoor in 2009 per saldo het resultaat minder is t.ov. begroting 2009

Rioolvervanging Vergeleken met jaarrekening 2008 loopt uitvoering conform planning. Vergeleken met begroting 2009 worden minder riolen vervangen. Dit omdat uit inspectie- en reinigingsprogramma de noodzaak minder is dan bij het opstellen van de begroting aangenomen.

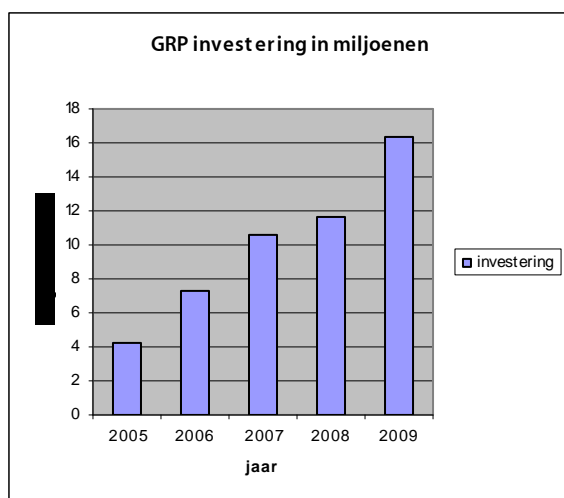
Baggeren waterbodems: het baggeren van de vijvers Parklaan e.o is vanwege aanbestedingsperikelen verschoven van 2008 naar 2009

Waterstructuur: Het laatste deel van de waterstructuur voorde afvoer van de afgekoppelde wijk Doornakkers langs de spoorbaan wordt in 2010 aangelegd. Dit is i.v.m. tussentijds aangescherpte vergunningeisen van Prorail voor het werken langs de spoorbaan.

Financiële uitputting verbeterinvesteringen: Dit is voornamelijk toe te schrijven aan een beperkt aantal grotere projecten. Dit doordat er vertraging is ontstaan bij de aanleg van het bergbezinkbassin Kosmoslaan (i.v.m. problemen met de bronnering) en door enige vertraging in de uitvoering (en financiële afrekening) van enkele afkoppelprojecten (zonder dat de streefdatum gereed in de knel komt). De stijgende lijn van de investeringen van afgelopen jaren is doorgezet en zal naar verwachting in 2010 geen verdere grote stijging meer te zien geven. Zie onderstaande grafiek.

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.4 Water	
Portefeuille:	Wonen en ruimte	
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

Financiële uitputting vervangingsinvesteringen: doordat er minder riolen behoeven te worden vervangen blijven de kosten achter t.ov. de begroting

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	26.751	14.632	V 12.119

Toelichting afwijking investeringen:

De afwijking van de investeringen is met name een gevolg van:

- vertraging bij de aanleg van het bergbezinkbassin Kosmoslaan
- enige vertraging in de uitvoering (en financiële afrekening) van de afkoppelprojecten wat zijn doorgeschoven in de tijd zonder dat de streefdatum gereed in de knel komt
- doordat er minder riolen dienden te worden vervangen
- bij de tweede turap 2009 is de begroting niet bijgesteld naar ca. 20,4 miljoen. In 2009 is voor ca. 16,2 miljoen aan waterprojecten uitgevoerd. Het verschil tussen het bedrag rekening 2009 (€ 14.217.000 en eerdergenoemd bedrag wordt verklaard door bijdragen derden (o.a subsidies) en bijdragen vanuit andere programma's

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	16.134	16.310	N 176
Exploitatiebaten (2)	15.814	15.851	V 37
Mutaties in reserves (3)			V 0
Resultaat (= 2-1+3)	N 320	N 459	N 139

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.4 Water	
Portefeuille:	Wonen en ruimte	
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

240

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
<u>Toelichting afwijking</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo</u>
Kapitaallasten riolen. Doordat de investeringen minder groot zijn dan begroot blijven de kapitaallasten achter.	V 463			V 463
Reiniging en inspectie stamriolen. Deze activiteit is in uitvoering en loopt door tot en met 2010. Het deel dat in 2009 niet is uitgevoerd zal in 2010 worden gedaan plus de realisatie van de laatste fase. Uitvoering in 2009 is vertraagd door regen en vorstverlet. De werkzaamheden kunnen namelijk alleen bij droog weer (weinig afvoer in het riool) worden uitgevoerd. Daarnaast is voor ca. € 300.000,- aan werk wel in 2009 uitgevoerd werk maar niet in 2009 afgerekend. Abusievelijk is dit niet meegenomen als 'nog te betalen' (transitorische) post. Totaal benodigd budget voor 2010 wordt 1,25 miljoen	V 770			V 770
Mutatie egalisatie voorziening riolen. Deze regel is de sluitpost van de voor en nadelen van bovenstaande afwijkingen (plus enkel kleinere afwijkingen) Hierdoor wordt de storting in de voorziening € 1.442.309 hoger.	N 1442			N 1442
Overige afwijkingen (voor toelichting zie collegeproducten 8.4.1 en 8.4.2)	V 33	V37		V 70
Totaal	N 176	V 37		N 139

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Geen.

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.5 Milieu	
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu en Stadsgericht werken	
Commissie:	Mobiliteit, Milieu en Stadsgericht werken	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

Het milieubeleid in Eindhoven is gericht op:

- ◆ Integrale verbetering van de lokale milieukwaliteit;
- ◆ Bijdragen aan de oplossing van milieuproblemen op hogere schaalniveaus (o.a. klimaatbeleid, duurzaamheid, externe veiligheid en lucht).

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
.... (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
.... (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> +.. of 0 of -/-	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Afvalbeheer		
1) Uitvoeren regulier afvalbeheer	+	Volgens vastgestelde werkwijze en jaarplanning uitgevoerd.
2) Uitwerken strategie tot versterking van regie afvalbeheer	+	De raad heeft in juni besloten de uitvoeringstaken voor afvalbeheer bij een nieuwe gemeenschappelijke regeling onder te brengen. Een ambtelijk uitwerkingsvoorstel is eind 2009 in concept gereed gemaakt.
3) Intensiveren project 'realisatie ondergrondse afvalcontainers	0	Eerder opgelopen achterstand van een jaar bij aanbesteding in 2008 is inmiddels met een half jaar ingelopen. Uittrol van containers in 2009 verloopt voorspoedig en is naar verwachting medio 2010 afgerond.
Bodemsanering		
1) Uitvoeren programma bodemsanering	+	Volgens vastgestelde werkwijze en jaarplanning uitgevoerd.
2) Extra inzet VTH –taken bij bodem(sanerings)projecten doordat de uitvoering door derden wordt gedaan. (Strijp S)	+	Volgens vastgestelde werkwijze en jaarplanning uitgevoerd.
3) Uitwerken KWO-kansenkaart (koude-warmte opslag) en overige mogelijkheden duurzame bodemenergie.	+	Dossier Uitvoeringsprogramma stimulering en regie Koude Warmte Opslag in Eindhoven: Collegebesluit oktober 2009.
Externe Veiligheid		
1) uitvoeren van het besluit externe veiligheid inrichtingen, Wet luchtvaart, NVGS	+	Volgens jaarplanning uitgevoerd.
2) Uitvoeren acties voortvloeiend uit vaststelling Structuurvisie Externe Veiligheid (realiseren noodzakelijke voorzieningen i.r.t. verbetering van de beheersbaarheid door de brandweer)	+	Volgens planning is aanvang gemaakt met borgen van processen; onderzoek verbetering beheersbaarheid bestaande stad is afgerond. Wordt in 2010 afgerond.
Lucht		

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.5 Milieu	
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu en Stadsgericht werken	
Commissie:	Mobiliteit, Milieu en Stadsgericht werken	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

242

1) Intensivering thema lucht tbv projectmatige inzet BLS gelden	+	Volgens jaarplanning uitgevoerd.
2) Uitvoeren van het programma luchtkwaliteit en mobiliteit	+	Volgens jaarplanning uitgevoerd.
Geluid		
1) Uitvoeren van het programma Gevel- en Scherm sanering in het kader van onderdeelgeluid begeleiden	+	Programma heeft in 2009 enige vertraging opgelopen. Met VROM en ProRail is overeenstemming bereikt over het geluidsscherm spoor in Tongelre. In aanvulling daarop is de aanvullende sanering van 350 woningen in voorbereiding genomen.
2) Uitvoeren plan van aanpak EU richtlijn omgevingslawaai	+	De gekozen maatregel "onderhoud stille wegdekken" wordt adequaat uitgevoerd.
Klimaatbeleid en duurzaamheid		
1) uitvoeren 1 ^e jaarschijf uitvoeringsprogramma duurzaamheid en klimaatbeleid 2009-2012	+	Volgens vastgestelde werkwijze en jaarplanning uitgevoerd.
2) Afronden proefperiode Stichting duurzaam Eindhoven inclusief besluitvorming structurele subsidie	+	Activiteiten en resultaten zijn geëvalueerd. Er is besloten om de subsidieverlening met drie jaar te verlengen.
Milieubeheer		
1) Uitvoeren van VTH taken wet milieubeheer en wet bodembescherming intensivering	+	Volgens vastgestelde werkwijze en jaarplanning uitgevoerd.
2) Geven van milieueducatie	+	Volgens plan uitgevoerd.
3) Geven van milieucommunicatie en-informatie	+	Volgens plan uitgevoerd.
4) Opstellen routekaart naar ambitie energieneutraliteit	+	Volgens planning uitgevoerd en resultaat met voorstel voor vervolg voorgelegd aan college en raad. Daar is begin 2010 mee ingestemd.

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Afvalbeheer				
Aantal kg restafval per inwoner per jaar			180	205
Aantal gerealiseerde hoogbouwcontainers			500	300
Vergunningen Wm incl. afvalvoorschriften			100%	100%
Mechanisatie afvalinzameling			93%	93%
Milieubeheer				
<i>Bodem</i>				
Mate van geautomatiseerd inzicht bodemkwaliteit			100%	100%
Relevante gegevens beschikbaar via Geogids			100%	90%
Aantal locaties dat nog moet worden onderzocht			1414	1395
Het aantal locaties dat nog moet worden gesaneerd			165	158
Score naleefgedrag bodembescherming bedrijven			100	100

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.5 Milieu	
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu en Stadsgericht werken	
Commissie:	Mobiliteit, Milieu en Stadsgericht werken	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

Aandeel milieuvergunningen met bodemvoorschriften			100	100
Aantal illegale ondergrondse tanks waterwingebied			0	0
<i>Externe Veiligheid</i>				
Aantal bestaande risicoknelpunten			4	4
Het aantal nieuwe risicoknelpunten			0	0
Het aantal opgeloste knelpunten			21	21
Percentage ontw. incl. Veiligheidsrapport			100%	100%
Percentage bestemmingsplannen incl. externe veiligheid			100%	100%
Aantal geregistreerde risicovolle activiteiten (RRGS)			100%	100%
Vastgelegde situaties plaatsgebonden- en groepsrisico			100%	100%
Mate waarin transitoverkeer om de stad is geleid			100%	95%
<i>Geluid</i>				
Percentage gemeentelijke geluidkaart up to date			95%	100%
% opgestelde zonebewaking bedrijventerreinen			100%	100%
Percentage bestemmingsplannen incl. Geluidzones			100%	100%
Aantal geluidbelaste woningen resteert (A-/raillijst)			510	510
<i>Klimaat</i>				
Aandeel vergunningen + energiebesparingsvoorschriften			100%	100%
Aandeel gemeentelijke gebouwen met energiebeheer			100%	100%
Nieuwbouwwijken (>250 woningen) met EPL* minimaal 7			6	6
Bestaande wijken met EPL minimaal 6			7	3
Nieuwbouw (<250 woningen) met EPC** 10% boven minimum			6	PM
% Energie Prestatie adviezen (EPA's)			30%	1%
% centraal ingekochte energie gemeentelijke gebouwen			100%	100%
Aandeel hiervan aan duurzame energie (betreft zelf geproduceerde energie in de Tongelreep) Tov 2008 is inzicht gewijzigd; uit onderzoek routekaart naar een energieneutraal Eindhoven is gebleken dat het aandeel beperkter is.			40%	40%
Percentage duurzame energie gemeentelijk totaalverbruik. Uit onderzoek routekaart naar een energieneutraal Eindhoven is gebleken dat het aandeel beperkter is.			5%	1%
<i>Lucht</i>				

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.5 Milieu		
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu en Stadsgericht werken		
Commissie:	Mobiliteit, Milieu en Stadsgericht werken	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu	

244

Uitvoering Plan van aanpak Leenderweg (resterend meters)			0	0
Uitgevoerde / opgezette pilots			P.M.	PM
Aandeel vergunningen + voorschriften luchtkwaliteit			100%	100%
Percentage bestemmingsplannen incl. luchtkwaliteit			80%	100%

* EPL: Energie Prestatie op Locatie

** EPC: Energie Prestatie Coëfficiënt

Toelichting afwijking outputindicatoren:

Afvalbeheer:

- Doelstelling voor scheidingspercentage blijkt overschat.
- Uitrol ondergrondse containers wordt medio 2010 afgerond.

Milieubeheer

Externe veiligheid:

- Nieuw knelpunt ontstaan ten aanzien van opslag GDC Acht Noord
- Transport over spoor en via Kennedylaan naar Nuenen blijft bestaan.

Klimaat:

- EPA indicator is onduidelijk (% ten opzichte waarvan?). Financiële drempel voor EPA's is in 3^e kwartaal verlaagd. In 2009 zijn 256 EPA's gemaakt. Daarvan is in 208 gevallen een aanvraag ingediend voor de energiebesparingslening.
- Gemeente koopt energie "grijs" in. 60% van het verbruik produceert de gemeente in de biocentrale (met warmte-kracht-koppeling (WKK)) van de Tongelreep zelf.
- Aandeel duurzame energie gemeentelijk totaalverbruik is blijkens routekaart lager dan begroot/ingeschat.

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

	bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel		
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	3.691	2.017	V 1.675

Toelichting afwijking investeringen:

De plaatsing van ondergrondse containers heeft in 2008 vertraging opgelopen die niet goedge maakt is.

EXPLOITATIE

	bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel		
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	31.359	31.043	V 316
Exploitatiebaten (2)	26.764	25.263	N 1.501
Mutaties in reserves (3)	N 14	N 368	N 354
Resultaat (= 2-1+3)	N 4.609	N 6.148	N 1.539

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.5 Milieu		
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu en Stadsgericht werken		
Commissie:	Mobiliteit, Milieu en Stadsgericht werken	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu	

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
<u>Toelichting afwijking</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo</u>
Restafval De hoeveelheid restafval per inwoner is licht gedaald. Het is moeilijk om de oorzaken aan te wijzen, maar mogelijk ligt de oorzaak bij de recessie en bij de gescheiden inzameling van kunststofafval die in september is gestart.	V 370			V 370
Kapitaalslasten De kapitaalslasten zijn lager dan begroot, omdat er minder ondergrondse containers zijn geplaatst dan gepland.	V 500			V 500
Opbrengst afvalstoffenheffing en reinigingsrecht In 2009 is voor het eerst een nieuwe verdeling van de afvalbeheerkosten over de huishoudens gebruikt, namelijk vier tarieven. Dit heeft geleid tot verminderingen: huishoudens hebben een deel van de heffing terugontvangen, omdat hun gezin in de loop van 2009 kleiner is geworden.		N 500		N 500
De verwachte bijdrage uit voorziening afvalstoffenheffing om de kosten te egaliseren blijkt niet nodig. De totale kosten kunnen gedekt worden met de opbrengsten.		N 524		N 524
Budgetgestuurde taken milieubeheer VTH: Tot een bedrag van € 571.000,- is de afwijking van dit collegeproduct te verklaren door het door SRE uitgevoerde werkprogramma waarvan kosten niet altijd doorbelast zijn naar juiste projecten cq waar de verwachte kortingen nog niet zijn opgenomen, en waar een structurele overschrijding zit van € 120.000,-. Tot een bedrag van € 245.000,- is er een bijdrage aan het project externe veiligheid waar budgettair (tevens in 2010) op dit onderdeel geen rekening mee is gehouden.	N 914			N 914
Budget gestuurde taken milieubeheer ORVM: Abusievelijk is dit bedrag niet in de transitorische post van 2008 opgenomen.	N272			N 272
Reserveringsdossiers 2010: Decentralisatieuitkering SLOK en Koudewarmteopslag.	V 388		N 363	V 25
Indirecte kosten milieubeheer Tot een bedrag van €133.470,- is de afwijking op de overhead van dit collegeproduct is te verklaren door het feit dat de realisatie via de kostenverdeling is toegerekend naar dit product terwijl de begroting hiervan is terug te vinden op collegeproduct 7.3.02 "organisatie en bedrijfsvoering". De afwijking op de overhead van de diverse collegeproducten moet daarom in relatie worden gezien met de onderschrijving op CP 7.3.02.	N 230			N 230
Vergoeding kunststofinzameling (nog geen uitkering Nedvang) Dit bedrag had meegenomen moeten worden als 'nog te ontvangen' (transitorische) post.		N 241		N 241
Kortingsregeling SRE voor Milieutaken nog te ontvangen in 2010. Dit bedrag is niet opgenomen in de transitorische post.		N 200		N 200
Overige afwijkingen Afval	V 459	N 64		V 395
Overige afwijkingen Milieubeheer	V 15	V 28	V 9	V 52
Totaal	V 316	N 1.501	N 354	N 1.539

WAT ZIJN DE RISICO'S

N.v.t.

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.6 Verkeer en Vervoer	
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu en stadsdeelgericht werken	
Commissie:	Mobiliteit, Milieu en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

1 *Een betere bereikbaarheid* van de stad en regio voor alle verkeer- en vervoermiddelen.

De ombouw van de A2 vordert gestaag. Voor de autobereikbaarheid van de stad heeft dit een zeer positieve invloed. Daarnaast zijn enkele BBZOB-maatregelen (Beter Bereikbaar Zuidoost Brabant) uitgevoerd die de doorstroming van het autoverkeer hebben verbeterd. De belangrijkste is de groene golf op de Eisenhowerlaan-Ring. Tevens wordt jaarlijks een aantal verkeerslichten vervangen die enerzijds de doorstroming van het verkeer verbeteren en anderzijds een positief effect hebben op het verminderen van het aantal black spots.

2 *De verandering van de modal split* (de verdeling tussen de verschillende vervoerwijzen) ten gunste van fiets en openbaar vervoer door hoge kwaliteit van het infrastructurele netwerk.

In 2009 zijn de HOV-strategie, de OV-agenda en het Actieplan Fiets! vastgesteld. Deze vastgestelde plannen hebben geleid tot een gewijzigde doelstelling met betrekking tot de verandering van de modal split. Cijfers van de modal split van 2009 zijn nog niet bekend. De uitvoering van deze plannen vanaf 2010 tot 2020 moet de veranderde modal split tot stand brengen.

3 *Een grotere verkeersveiligheid* door het opheffen van black spots, duurzaam veilige wijken (leefbaarheid) en systematische aandacht voor kwetsbare deelnemers. De doelstelling is om te komen tot een daling van het aantal letselongevallen van 25% in 2010 ten opzichte van het peiljaar 2000.

Het vervangen van verkeerslichten heeft naast een verbeterde doorstroming ook een positief effect op het verminderen van het aantal black spots. Hoeveel black spots er in 2009 nog zijn, is nog niet bekend. Hetzelfde geldt voor het aantal letselongevallen. Gekoppeld aan onderhoudswerkzaamheden en rioolvervangingen zijn diverse woonstraten duurzaam veilig ingericht. Dit verloopt langzamer dan oorspronkelijk de bedoeling was.

4 *Een betere luchtkwaliteit* (NOx, fijn stof) door het treffen van milieumaatregelen, in (regionale) samenwerking met alle beheerders van infrastructuur en marktpartijen. Wij streven naar een afname van het gemotoriseerd verkeer binnen de Ring met 30% in de periode 2008-2010.

In 2009 waren er twee specifieke locaties met knelpunten mbt luchtkwaliteit: de Leenderweg en de Mauritsstraat-Mecklenburgstraat. Er is dit jaar een start gemaakt met de herinrichting van de Mauritsstraat-Mecklenburgstraat. Wij gaan er van uit dat deze maatregel een zeer positieve invloed heeft op de luchtkwaliteit.

Effectindicatoren:

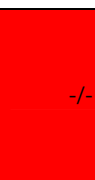
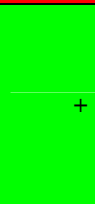

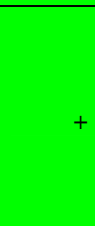
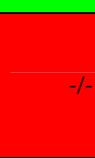
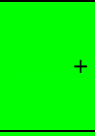
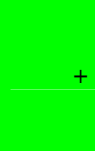
De effectindicatoren zijn voor het jaar 2009 niet begroot en zijn voor het grootste deel niet op een eenvoudige wijze in beeld te brengen. Daarom wordt er in 2010 een nieuw monitoringssysteem ontwikkeld dat effect- en outputindicatoren voor dit programma moet opleveren.

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.6 Verkeer en Vervoer	
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu en stadsdeelgericht werken	
Commissie:	Mobiliteit, Milieu en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
 (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> of 0 of -/-	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Bereikbaarheid		
Vaststellen en uitvoeren van Mobiliteitsagenda Eindhoven inclusief monitoringsysteem.	 -/-	Vanwege capaciteitsproblemen op de afdeling wordt dit in 2010 opgepakt. Het gevolg is dat er nog geen nieuw meerjaren uitvoeringsprogramma is en dat er voor de begroting 2010 nog geen effect- en outputindicatoren beschikbaar zijn.
Uitwerken van het Netwerkprogramma BrabantStad in de deelprogramma's Externe Bereikbaarheid, OV-netwerk, Dynamisch Verkeersmanagement, Stedelijke Bereikbaarheid en overkoepelende projecten (2009-2012).	 +	MIRT-verkenning Zuidoostvleugel BrabantStad is (als eerste integrale gebiedsverkenning in Nederland) afgerond. De Minister heeft een rijksbijdrage van € 253 miljoen toegezegd voor de Grote Ruit rond Eindhoven en Helmond.
Uitwerken van het Bereikbaarheidsprogramma Zuidoostvleugel BrabantStad (als deelprogramma van Netwerkprogramma BrabantStad) in een pilot MIRT-verkenning met integrale gebiedsopgaves, inclusief financieringsmogelijkheden.	 +	MIRT-verkenning Zuidoostvleugel BrabantStad is (als eerste integrale gebiedsverkenning in Nederland) afgerond. De Minister heeft een rijksbijdrage van € 253 miljoen toegezegd voor de Grote Ruit rond Eindhoven en Helmond.
Optimale benutting van bestaande weginfrastructuur door realisering van BBZOB-maatregelen (Beter Bereikbaar Zuidoost-Brabant).	 +	In 2009 zijn diverse verkeerslichten vervangen met het gevolg dat het verkeer beter doorstroomt. De belangrijkste BBZOB-maatregel is de realisatie van een groene golf op de Eisenhowerlaan-Ring. Deze maatregel heeft een zeer positief effect heeft op de doorstroming van het gemotoriseerd verkeer.
Het realiseren van doorstroommassen voor het openbaar vervoer (tot 2011).	 -/-	Dit project is wel opgenomen in de begroting, maar er is geen financiële dekking voor. Ook in 2010 is er nog geen dekking voorzien. We blijven zoeken naar financiële dekking.
Vaststellen beleidsnota en Uitvoeringsprogramma Verkeersregelininstallaties (VRI), onder andere gericht op een betere doorstroming van het autoverkeer op de Ring.	 +	Is in mei 2009 vastgesteld.
Verdere planvorming voor de tweede HOV-verbinding van Winkelcentrum Woensel naar de High-Techcampus, gekoppeld aan de realisatie van de ongelijkvloerse kruising op de Aalsterweg met de Ring.	 +	Op dit moment wordt gewerkt aan het voorlopig ontwerp met zoveel mogelijk vrijliggende HOV-banen.

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.6 Verkeer en Vervoer	
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu en stadsdeelgericht werken	
Commissie:	Mobiliteit, Milieu en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

Ombouw van de Randweg A2/A67.	+	De ombouw van de randweg is in de zomer van 2010 gereed. Ruim voor de geplande einddatum is het project gereed.
Realisering van aansluitingen op de Randweg van de A2-zone: van Eindhoven Airport/GDC en Veldhoven/ Meerhoven/ bedrijventerrein De Hurk	+	De voorbereiding van deze projecten ligt op koers om de aansluitingen over enkele jaren te kunnen realiseren.
HST-connect (Europees project/ROCK): het realiseren van een aansluiting van Eindhoven op het hogesnelheids-treinnetwerk in Duitsland.	+	Formele start heeft plaatsgevonden, project loopt volgens planning. Is aan de orde geweest in de Tweede Kamer tijdens het Algemeen Overleg over de Initiatiefnota Grenzenloos Genoeg(en).
Actief werven van externe financieringsmogelijkheden voor onderhoud en verbetering van het Beatrixkanaal.	+	De financiering is bijna rond. In de eerste helft van 2010 wordt een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.
Modal- split		
Uitvoeren onderzoek naar mogelijkheden van (tijdelijke) transferia met aansluitende vervoerssystemen naar de stad (bv. bij de High Tech Campus, Strijp S).	+	Het onderzoek is uitgevoerd. Uit dit onderzoek blijkt dat een transferium aan de Heerbaan het meest haalbaar is. Daarom zal aan de Heerbaan het eerste transferium gerealiseerd worden. De planvorming is in gang gezet.
Opstellen van een meerjarig uitvoeringsplan voor toepassing van dynamisch verkeersmanagement	0	Al het voorwerk met betrekking tot het actieplan DVM is uitgevoerd. Begin 2010 wordt een voorstel aan de raad voorgelegd.
Uitbreiden van betaald parkeren voor belanghebbenden binnen de Ring (bereikbaarheid, luchtkwaliteit, leefbaarheid in de wijken).	+	Het belanghebbendenparkeren is minimaal uitgebreid, omdat in veel gebieden het draagvlak ontbreekt. Inmiddels zijn de tarieven verlaagd waardoor het draagvlak wellicht groter wordt.
Uitvoeren mobiliteitsmanagement bij voorbeeldbedrijven, (kennis)instellingen en de gemeentelijke organisatie (Wegwijs A2, Philipsstadion, vervoerplan gemeente Eindhoven; 2009, continu)	+	Wegwijs A2 is in gang gezet. Tevens zijn maatregelen getroffen ter verbetering van de bereikbaarheid van het PSV-stadion en als laatste is het gemeentelijk vervoerplan in 2009 vastgesteld.
Gratis openbaar vervoer, resp. reizen met gereduceerd tarief voor doelgroepen structureel invoeren, in relatie tot proeven ontwikkeling van proeven met goedkoop openbaar busvervoer voor provincie Noord-Brabant en SRE (+	Er is inmiddels structureel € 500.000 in de programmabegroting opgenomen voor de uitvoering van gratis openbaar vervoer voor de leeftijden 12- en 65+.
Uitvoeren Europees project <i>BAPTS</i> (Boosting Advanced Public Transport Systems): gericht op betere benutting en kwaliteits-verbetering van het HOV-netwerk	+	Formele start heeft plaatsgevonden, project loopt volgens planning (looptijd 2009-2011).
Toegankelijk maken van bushaltes voor mensen met een functionele beperking	+	De uitvoering van het toegankelijk maken van bushaltes verloopt volgens planning.
Aanpassing van busroutes aan de dienstregeling volgens de nieuwe concessie	+	Er zijn diverse haltes aangepast ten gevolge van gewijzigde lijnvoering.
Verbetering van dienstverlening openbaar vervoer als gevolg van de nieuwe concessie (nieuw en	+	Er zijn ca. 180 nieuwe toegankelijke bussen, voorzien van een rolstoelplek, de

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.6 Verkeer en Vervoer	
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu en stadsdeelgericht werken	
Commissie:	Mobiliteit, Milieu en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu

schoon materieel, hogere frequentie, informatievoorziening enz);		frequentie is verhoogd en er is actuele reis- en overstapinformatie in de bus.
Het uitvoeren van de Taxinota.	+	De NS-zonetaxi is geïntroduceerd en er is een onderzoek uitgevoerd naar een verbetering van de bereikbaarheid van de binnenstad per taxi voor mensen met een fysieke beperking.
Uitvoering van integraal pakket maatregelen dat fietsgebruik stimuleert (Fietsnota/programma auto- en fietsparkeren).	0	Vanwege het gebrek aan financiële middelen loopt de uitvoering minder snel dan aanvankelijk de bedoeling was. De verwachting is dat het plan de komende jaren wel uitgevoerd wordt.
Realiseren van schakels in Sternet/primaire fietsnetwerk.	+	Op de ring zijn enkele fietsstraten aangelegd en er zijn voorbereidingen getroffen voor het realiseren van o.a. een nieuw fietspad in de Roostenlaan.
Invoeren gratis fietsparkeren in bewaakte stallingen.	+	Nu het 18 Septemberplein geopend is, zijn alle gemeentelijke fietsenstallingen gratis. De laatst betaalde fietsenstalling bij de VVV-locatie is inmiddels opgeheven.
Uitbreiding stallingscapaciteit fietsen (18 Septemberplein, geautomatiseerde stallingen, bovengronds stallingen op o.a. Stationsplein, Wc Woensel en centrum).	+	Het 18 Septemberplein is in 2009 geopend. In 2009 is een start gemaakt met de realisatie van geautomatiseerde stallingen. In het centrum zijn op diverse locaties fietsenrekken bijgeplaatst. In de eerste helft van 2010 zal er een uitbreiding op het Stationsplein en bij winkelcentrum Woensel plaatsvinden.
Verbeteren verkeersveiligheid		
Aanpak black-spots	+	Het vervangen van oude verkeerslichten door nieuwe heeft een zeer positieve invloed op het verminderen van het aantal black spots, die zich met name op de Ring bevinden.
Vaststellen en uitvoeren van Uitvoeringsprogramma Duurzaam Veilig in de stadsdelen	0	Het voorwerk mbt het actieplan verkeersveiligheid is gereed. Begin 2010 wordt een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.
Betere luchtkwaliteit		
Uitvoering en evaluatie Actieprogramma luchtkwaliteit en Mobiliteit, inclusief het aangescherpte pakket maatregelen voor het Brabants Saneringsprogramma Luchtkwaliteit (BSL)	+	Er is dit jaar een start gemaakt met de herinrichting van de Mauritsstraat-Mecklenburgstraat. Wij gaan er van uit dat deze maatregel een zeer positieve invloed heeft op de luchtkwaliteit.
Handhaving en monitoring van de milieuzone (stimulering schoon vrachtvervoer; doorlopend		Het handhavingengebied van de milieuzone is in 2009 uitgebreid.
Uitvoering plan van aanpak efficiëntere bevoorrading centrumgebied	0	Het verwerven van draagvlak voor deze maatregel kost meer tijd dan verwacht. Daarom loopt het project vertraging op. Uitvoering wordt verwacht in 2010-2011.

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.6 Verkeer en Vervoer		
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu en stadsdeelgericht werken		
Commissie:	Mobiliteit, Milieu en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu	

250

WAT HEEFT HET GEKOST?INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	395	257	V 138

Toelichting afwijking investeringen:

De uitbreiding van het betaald parkeren gaat minder snel dan verwacht. Daarom zijn er minder nieuwe parkeermeters en –automaten aangeschaft.

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitielasten (1)	7.419	7.850	N 431
Exploitielasten (2)	10.254	9.924	N 330
Mutaties in reserves (3)	V 274	V 321	V 47
Resultaat (= 2-1+3)	V 3.109	V 2.396	N 713

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
<u>Toelichting afwijking</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo</u>
Huur en opbrengsten stadskantoor (structureel) De parkeergarage Stadskantoor is tijdens werkdagen gesloten voor publiek gebruik, behalve in het weekend. Daardoor zijn er wel beperkte opbrengsten, maar veel minder dan begroot. Huurkosten vervielen door gebruik op werkdagen door gemeentepersoneel.	V 134	N 164		N 30
Naheffingsaanlagen parkeren Door structureel meer te handhaven zijn structureel extra baten gerealiseerd.		V 306		V 306
Inkomsten betaald parkeren Door het vervallen van enkele parkeerterreinen en als gevolg van de economische crisis zijn de inkomsten uit betaald parkeren lager dan begroot. Het is niet in te schatten in hoeverre dit structureel is.		N 511		N 511
Personeelskosten Ten gevolge van andere toerekeningssystematiek komen werkelijke kosten niet overeen met geraamde kosten.	N 763			N 763
BBZOB. Er zijn een aantal BBZOB maatregelen ingetrokken. Dit komt ten eerste omdat uit studies	V 330		N 330	0

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.6 Verkeer en Vervoer		
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu en stadsdeelgericht werken		
Commissie:	Mobiliteit, Milieu en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Openbare ruimte verkeer en milieu	

bleek dat de maatregel niet het gewenste effect had. Ten tweede zijn er op een aantal punten nieuwe grootschalige reconstructies gepland waardoor de BBZOB maatregelen geen rendement hebben en dus deels of niet worden uitgevoerd (Sterrenlaan).				
Reserve test ontwikkelstraat I&A Dit voordeel is veroorzaakt door een foutieve begrotingswijziging en valt incidenteel weg tegen een nadeel op CP 7.3.1 (Organisatie en Bedrijfsvoering). Gemeentebreed is er dus geen afwijking.			V 248	V 248
Overige afwijkingen	N 132	V39	V129	V37
Totaal	N 431	N 330	V 47	N 713

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.7 Ruimtelijke kwaliteit	
Portefeuille:	Wonen en ruimte	
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Gebiedsontwikkeling, Openbare ruimte verkeer en milieu, Vergunningen toezicht en handhaving, Grond & Vastgoed,

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

Hogere doel: versterken en uitbreiden van ruimtelijke kwaliteiten in het stedelijk gebied door

- ◆ het verankeren van bestuurlijke prioriteiten in gebiedskaders en gebiedsvisies;
- ◆ publiek- en privaatrechtelijk begeleiden van de uitvoering van kaders en visies.

Operationele doel: het slagvaardig en klantvriendelijk toepassen van het beschikbare (publiek- en privaatrechtelijke) instrumentarium gericht op het behalen van een zo hoog mogelijke ruimtelijke kwaliteit

Effectindicatoren:

Voor het programma Ruimtelijke kwaliteit zijn geen effect-indicatoren geformuleerd.

WRO en grondexploitatie

Per 1 juli 2008 is de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening van kracht met instrumenten als structuurvisie, digitale bestemmingsplannen en grondexploitatie. In december 2009 heeft de raad ingestemd met een interim-structuurvisie (looptijd tot 2011). Deze legt de ruimtelijke hoofdstructuur van Eindhoven vast en bevat een overzicht van alle bestaand thematisch beleid. In 2010 volgt nog een separaat dossier wat de bijbehorende fondsen Ruimtelijke kwaliteit en bovenwijken (grex wet) instelt. Vanaf 2010 wordt gewerkt aan een nieuwe structuurvisie met nieuw beleid. In 2009 is de digitalisering van bestemmingsplannen ingevoerd, zodat vanaf 2010 nieuwe bestemmingsplannen digitaal raadpleegbaar zijn. Daarnaast maken we dankbaar gebruik van de nieuwe werkwijze van college en raad, als er geen zienswijzen zijn worden bestemmingsplannen nu sneller naar de raad geleid. Deze werkwijze wordt in 2010 voortgezet. De pilot kleinschalige bedrijventerreinen is opgeheven. Daar de pilot niet geschikt bleek te zijn als pilot ten behoeve van de nWro/grex. Het resultaat van de planexploitaties laat voor het eerst in jaren een negatief resultaat zien. De belangrijkste oorzaken zijn te vinden in de financiële gevolgen van vertragingen in uitgifte van gronden binnen projecten en toegenomen apparaatskosten. Om beheersing en sturing te optimaliseren is in 2009 prioritering in lopende maar ook voor toekomstige projecten opgestart, het verder professionaliseren van opdrachtgeverschap in relatie tot risicomanagement, het raadsvoorstel strategische verwervingen, ondersteuning aan aanvalsplan kredietcrisis en strategiematrix Grondbedrijf opgestart.

Vergunningen

In 2009 is de dienstverlening ingericht volgens het kwaliteitshandvest "Dienstverlening doen we zo". Er is voor burgers een inwonersplein en voor bedrijven een ondernemersplein ingesteld. Ook is in 2009 gestart met casemanagement: een aanvrager krijgt één vast aanspreekpunt die zijn 'case' afhandelt. Verder stond 2009 voor een groot deel in het teken van de komst van de omgevingsvergunning (WABO).

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

 (+)	=	Uitvoering conform raming.
 (0)	=	Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-)	=	Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009	UITVOERING CONFORM RAMING + of 0 of -/-	NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009
In 2009 e.v. worden instrumenten ontwikkeld (structuurvisie, exploitatieplannen, projectbesluiten, Stadsherstel) en geactualiseerd (anterieure overeenkomsten, bestemmingsplannen, vergunningentraject) in het verlengde van nieuwe ontwikkelingen (o.a. wetgeving).	 +	Een apart dossier wat de bijbehorende fondsen Ruimtelijke kwaliteit en boven-wijken (grex wet) instelt volgt in 2010.
Digitaliseren bestemmingsplannen (wettelijk verplicht)	 +	Voortvarend ingevoerd in 2009.
Reclamebeleid: toetsingskader commissie ruimtelijke	 +	Gereed, besluitvorming raad 1 ^e

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.7 Ruimtelijke kwaliteit	
Portefeuille:	Wonen en ruimte	
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Gebiedsontwikkeling, Openbare ruimte verkeer en milieu, Vergunningen toezicht en handhaving, Grond & Vastgoed,

kwiteit voor reclame-uitingen		kwartaal 2010
Bovenlokaal		
A2-zone, Uitwerken van het internationaal vestigingsklimaat langs de A2	+	Er is in 2009 een businesscase opgesteld om subsidie van het rijk te verkrijgen. Er is een totaalbedrag voor de regio van 75 miljoen euro binnengehaald.
Recreatieve uitloop richting Middengebied tussen Eindhoven en Helmond	+	Er is in 2009 een wensbeeld Middengebied opgesteld. Ook wordt het gebied mogelijk een Rijksbufferzone. In 2010 wordt dit vertaald in een inter-gemeentelijke structuurvisie.
Nieuwe Woud als uitbreidinglocatie voor 3.000 woningen voor Son	+	In 2009 is een ontwikkelingsstrategie opgesteld. In 2010 komt een go/no beslissing in Son in overleg met de regio
In B5 verband wordt het Ontwerpatelier N279 opgestart (grote ruit om Eindhoven-Helmond)	+	De eerste verkenningen zijn gestart, dit loopt door in 2010
Stedelijk		
Interim Eindhovense Structuurvisie, raad 2 ^e kwartaal	+	Vastgesteld december 2009
HOV II-as, de ruimtelijke inpassing van de noord-zuidlijn (fase I) voor hoogwaardig openbaar vervoer in bestaand stedelijk gebied	0	Loopt door in 2010. voorlopig ontwerp medio 2010 klaar.
Sanering van de Dommelstroom	+	De uitvoering is in 2009 gestart en loopt door in 2010.
Westcorridor, ontwikkelingsvisie Landelijk Striip en Striip R en S	+	In 2009 is gewerkt aan het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Dit komt in 2010 in besluitvorming.
Centrumgebied, de uitwerking van de OV-knoop rond het station	+	In 2010 wordt verder gewerkt aan ontwikkeling stationsgebied, inclusief noordzijde (neckerspoel)
Kanaalzone	0	In B&W en raadsie geweest, n.a.v. raadsie is aanvulling nodig. Vaststelling raad gepland 2e kwartaal 2010
Kronehoef	0	Vertraagd agv specifieke problematiek in wijk, planning oktober 2010 raad
Evaluatie welstandsbeleid: aanpassing welstandsnota	0	Aanpassing welstandsnota is vertraagd, planning 3 ^e kwartaal 2010 raad
Welstand: proef welstandsvrij bouwen voor 13 wijken in Eindhoven voor 4 jaar	+	Is gestart, loopt door in 2010
Actief inspelen op de mogelijkheden van de nWro/grexwet. Het Grondbedrijf participeert bij het opstellen van exploitatieplannen (8.7.01 en 8.7.02); onderhandelt met partijen over anterieure overeenkomsten, geeft advies bij de Intake van initiatieven, onderhoud (mede) het informatiesysteem op basis waarvan vergunningverlening en kostenverhaal plaatsvindt;	+	Er hebben diverse initiatieven plaatsgevonden waarbij geparticipeerd is bij het opstellen van exploitatieplannen. Daarnaast is een voorbeeld anterieure overeenkomst gemaakt en zijn adviezen bij intake gegeven. Loopt door in 2010
(Uitloop) pilot nWro/grex (Nieuwe wet ruimtelijke ordening/ grondexploitatiewet): transformatie kleinschalig bedrijventerreinen	0	De pilot is opgeheven. Daar de pilot niet geschikt bleek te zijn als pilot ten behoeve van de nWro/grex. Acties zijn door EZ in de bedrijvennota opgenomen.
Het actualiseren van de MPG 2009-2013.	+	Een vernieuwde opzet van de

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.7 Ruimtelijke kwaliteit		
Portefeuille:	Wonen en ruimte		
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Gebiedsontwikkeling, Openbare ruimte verkeer en milieu, Vergunningen toezicht en handhaving, Grond & Vastgoed,	

254

		Meerjaren Prognose Grondbedrijf is op 3 februari 2009 bestuurlijk vastgesteld. Inmiddels is op 19 januari 2010 het MPG 2010 bestuurlijk vastgesteld.
--	--	--

Outputindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Stadsdebatten (pas vanaf 2008 ingevoerd)		2	2	3
Aantal opgestelde gebiedsvisies#	12 (*)	4	8	3
Aantal Vergunningen	1.478	1.407	1.390	1.305
Aantal Monumentenvergunningen	74	50	50	57

nog niet alle opgestelde visies zijn vastgesteld, 2 visies wachten nog op besluitvorming

(*) In 2007 werden de gebiedsgerichte welstandscriteria ook meegerekend, dit leidt tot een hoger aantal visies.

Toelichting afwijking outputindicatoren:

Normaal staan jaarlijks 3 nieuwe visies gepland. Echter in 2009 is dit opgelopen tot 8. Dit aantal is een grote belasting gebleken. De structuurvisie is vastgesteld, 4 andere visies zijn gereed in 2009, maar wachten op vaststelling in 2010. De andere visies schuiven door naar 2010. In 2009 is een extra stadsdebat gehouden over het reclamebeleid. Het aantal vergunningen is bijna conform prognose. De verwachte daling a.g.v. de kredietcrisis is i.p.v. het 3^e kwartaal pas vanaf het 4^e kwartaal ingezet. Verwacht wordt dat er minder vergunningen in 2010 komen, vooral na de verwachte invoering van de Woningwetverruiming over vergunningsvrije bouwwerken (vanaf 1 juli 2010).

WAT HEEFT HET GEKOST?INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	25	13	V 12

Toelichting afwijking investeringen:

N.v.t.

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	202.164	156.037	V 46.127
Exploitiatiebaten (2)	164.723	107.732	N 56.991
Mutaties in reserves (3)	V 29.902	V 38.684	V 8.782
Resultaat (= 2-1+3)	N 7.539	N 9.621	N 2.082

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
<u>Toelichting afwijking</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo</u>
Gronddepot. Alleen de vaste kosten van het gronddepot Nieuwe Achttse Heide van € 98.334 zijn geboekt. Het depot is in 2009 nagenoeg niet in gebruik geweest. De vrijkomende grond van	V 408	N 540		N 132

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk	
Programmaonderdeel:	8.7 Ruimtelijke kwaliteit	
Portefeuille:	Wonen en ruimte	
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Gebiedsontwikkeling, Openbare ruimte verkeer en milieu, Vergunningen toezicht en handhaving, Grond & Vastgoed,

projecten is nl. direct gestort nabij de toekomstige geluidswal Blixembosch NO. Dit levert een financieel voordeel voor dit project op, omdat er geen extra transportkosten zijn voor grond. De opbrengsten zijn ook volledig geboekt op Blixembosch, dit leidt tot een nadeel. Er was in 2009 een bezuinigingsdoelstelling van €232.000 opgegeven. Dit is niet gehaald, gezien het negatieve saldo.				
Opbrengst Leges Eerder was ingeschat dat er fors minder legeskosten zouden binnengekomen. De begroting is hierop met € 290 aangepast. In december 2009 is onverwacht een groot aantal legesinkomsten ontvangen door de start van een nieuwbouwproject welke pas begin 2010 werd verwacht. Per saldo heeft dit geleid tot een voordeel, maar de verwachting is wel dat met name in 2010 de daling van aantal aanvragen zichtbaar zal worden en zal leiden tot minder legesinkomsten.		V 362		V 362
Reservering Wabo voor 2010. Deze post is vanwege het reserveringsdossier volledig opgenomen bij dit Collegeprodukt. Deze lasten dienen te vallen bij verschillende Collegeproducten (waaronder 5.2.1 en 5.2.3).			N 249	N 249
60176 Bestedingen welstand: De kosten voor de commissie ruimtelijke kwaliteit zijn met € 145.000 overschreden. In de voorjaarsnota 2009 is bij het samenvoegen van een aantallen budgetten het budget van de monumentencommissie (post 60846) geschrapt en ook de post Architectuurprijs tezamen voor een totaalbedrag van € 70.000. Deze kosten worden wel gemaakt en zijn bovendien fors toegenomen doordat er geen interne vergaderfaciliteiten mogelijk zijn, waardoor uitgeweken moet worden naar externe vergader ruimte. In het 2 e kwartaal 2010 zal VTH met voorstellen komen met mogelijke oplossingen.	N 145			N 145
Dotatie voorziening nadelige resultaten planexploitaties door een aantal voorziene verliezen op lopende planexploitaties Meerhoven en de voorraadprojecten TD-gebouw en Don Boscostraat (zie ook raadsinformatiebrief MPG 2010.	N 18.870			N 18.870
Resultaten op afgesloten gebieden worden ten gunsten van het reserve gebracht op basis van MPG 2010. Dit betreft 13 projecten.		V 6.204		V 6.204
Projectkosten worden via de exploitatie afgewikkeld. Hierdoor ontstaat een voordeel van de lasten ten opzichte van de begroting en een nadeel op de baten. Mutatie boekwaarde worden niet doorberekend aan projecten.	V 90.954	N 91.344		N 390
De niet project-gebonden zijn begroot op € 9,6 miljoen. Er is minder doorbelast dan begroot.	V 5.413			V 5.413
Na bestuurlijke besluitvorming kunnen de voorbereidingskosten worden geactiveerd.	V 440	N 759		N 319
Kosten en opbrengsten bebouwde eigendommen. Kosten hoger door hogere onderhoud en opbrengsten door verwervingen en niet gepland incidenteel onderhoud.	N 689	V 171		N 519
Mutatie in reserve grondexploitatie.			V 8.504	V 8.504
Afwikkeling rente deelnemingen financiële vaste activa Strijp S.	N 723		V 723	0
Afwikkeling lopende projecten maatschappelijk nut.	N 26.483	V 29.578	N 3.095	0
Afwikkeling lopende projecten (Rock, BAPTS, Externe Veiligheid).	V 542	N 145	V 270	V 667
Resultaat afgesloten projecten.	V 102	V 473	N 180	V 395
Bijzondere afwijking: niet projectgebonden uren (niet verrekend met reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling omdat de kosten niet t.l.v. projecten zijn gebracht).	N 1.247	0	0	N 1.247
Als gevolg van de organisatiewijziging is de kostenverdeling in 2009 begrotingstechnisch aangepast. Daarin was een stelpost	N 1.016			N 1.016

Raadsprogramma:	8. Ruimtelijk		
Programmaonderdeel:	8.7 Ruimtelijke kwaliteit		
Portefeuille:	Wonen en ruimte		
Commissie:	Wonen en ruimte	Sector(en): Gebiedsontwikkeling, Openbare ruimte verkeer en milieu, Vergunningen toezicht en handhaving, Grond & Vastgoed,	

256

opgenomen. Abusievelijk is deze verwerkt in de jaarrekening waardoor hier een verschil ontstaat en op vele andere collegeproducten een omgekeerd verschil. Heeft dus geen invloed op het resultaat van de jaarrekening.				
Afwikking saldo kostenplaats projecten (kosten zijn doorbelast naar projecten maar op de reserve afgewikkeld).	N 2.875	0	V 2.875	0
Lagere ontvangst van gsb-gelden resp. lagere storting in de voorziening gsb - economische pijler.	V 337	N 337	0	0
Hogere ontvangst van gsb-gelden resp. hogere storting in de voorziening gsb – fysieke pijler.	V 773	N 773	0	0
Indirecte kosten Tot een bedrag van 653.000 euro is de afwijking op de overhead van dit collegeproduct te verklaren door het feit dat de realisatie via de kostenverdeling is toegerekend naar dit product terwijl de begroting hiervan is terug te vinden op collegeproduct 7.3.02 "organisatie en bedrijfsvoering". De afwijking op de overhead van de diverse collegeproducten moet daarom in relatie worden gezien met de onderschrijving op CP 7.3.02.	N 653			N 653
Overige afwijkingen	N 141	V 119	N 66	N 88
Totaal	V 46.127	N 56.991	V 8.782	N 2.082

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Planschade: gezien het stijgend aantal verzoeken enerzijds en het variabel aantal planschadeverzoeken dat in behandeling is anderzijds, wordt verwacht dat de besteding in 2010 zal oplopen tot ca. €80.000. Dit is niet in de begroting voorzien.

Uit de reserve bouwleges is in 2009 € 410.000 onttrokken conform het gebruik van deze reserve. Hierdoor is de reserve nagenoeg leeg. Voor het jaar 2010 is er een risico dat de kosten voor bouwleges niet gedekt kunnen worden vanuit de opbrengsten. Dit wordt veroorzaakt door de verwachting van terugloop in het aantal bouwaanvragen in 2010, het risico dat de legestarieven niet hoog genoeg zijn om de kosten te dekken en er geen reserve meer aanwezig is om schommelingen in bouwaanvragen te compenseren.

Raadsprogramma:	9. Economische ontwikkeling	
Programmaonderdeel:	9.1 Economische ontwikkeling	
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu, Economie en stadsdeelgericht werken	
Commissie:	Bestuurlijke en Economische Zaken	Sector(en): Economie en Cultuur, Vergunningen Toezicht en Handhaving

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

De centrale opgave van de regio Brainport met Eindhoven als centrumstad is "de transitie van industriële mainport naar toptechnologie- en designregio". Dit met een minder conjunctuurgevoelige economische groei waarbij de leefbaarheid van de stad behouden blijft en versterkt wordt en een zo groot mogelijk deel van de beroepsbevolking ingeschakeld wordt.

- ◆ De ambitie van Brainport is te excelleren als Europese toptechnologie (kennis-) regio waarin innovatie de motor is voor duurzame economische en maatschappelijke ontwikkeling.
- ◆ Diversificatie van de economische structuur: Transformatie van een regio met een overwegend dominante maakindustrie naar een internationaal georiënteerde kennisregio waarin de zakelijke en consument gerichte dienstverlening is toegenomen.
- ◆ Zorgen voor een aantrekkelijke(re) stad: goed investerings- en vestigingsklimaat voor bedrijven.
- ◆ Voldoende aanbod aan personeel: verkleinen discrepantie tussen vraag- en aanbod op de arbeidsmarkt.
- ◆ Het stimuleren van ondernemerschap.

Effectindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009
Rapportcijfer ondernemersklimaat	6,9		Niet gemeten
Aantal High Tech starters	63	67	55
HI-tech bedrijvigheid (banen)	23.600	24.720	25.520
Aantal starters/startende ondernemingen	1550	1780	1760
Werkgelegenheidsontwikkeling	142.650	143.400	143.360
Ontwikkeling werkloosheid	9.020	6.215	6.100
Jeugdwerkloosheid	9,6 %	7,1%	8,3%
Ontwikkeling arbeidsparticipatie	66,5	67,5	N.b.
Rapportcijfer economische prestaties in Elsevier*		7,75	

Opmerking: in de programmabegroting 2009 zijn geen begrote effectindicatoren opgenomen.

*Bureau Louter onderzoekt jaarlijks de steden uitgaande van hun economische prestaties op het vlak van werkgelegenheid, bedrijvigheid en productie. Van de grote steden is de economie in Eindhoven en Utrecht het gezondst (2008). Eindhoven staat in 2008 op de 5^e plaats, in 2007 op de 11^e plek.

Raadsprogramma:	9. Economische ontwikkeling	
Programmaonderdeel:	9.1 Economische ontwikkeling	
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu, Economie en stadsdeelgericht werken	
Commissie:	Bestuurlijke en Economische Zaken	Sector(en): Economie en Cultuur, Vergunningen Toezicht en Handhaving

258

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
 (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PROGRAMMABEGROTING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> of 0 of -/-	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Het opsporen van de vraag / behoeftes. Dit houdt in dat we samen met het bedrijfsleven het vestigingsklimaat voor de bedrijven willen verbeteren. Dit doen we door onder meer op het gebied van infrastructuur, ruimtelijke kwaliteit, grondbedrijf en veiligheid problemen op te lossen en kansen te verzilveren. We gaan samenwerkingsverbanden aan met de Kamer van Koophandel, NV REDE en overige intermediaire partijen	+	Nota bedrijventerreinen, hotelvisie, horeca visie op hoofdlijnen, ontwikkelingsvisie TU/e zijn afgerond. Gebiedsgericht werken ondernemers is opgezet. Het afgelopen jaar hebben onder andere de volgende bedrijven zich in Eindhoven gevestigd waarbij de afdeling EZA direct betrokken was: Ziggo (300 wp), Tata Consultancy (70 wp), European Air Transport Command (200 wp), designer Piet Hein Eek.
Het stimuleren van starters, met name allochtone starters en creatieve starters	0	Er is een start gemaakt met de invulling van dit beleidsveld.
Het, op nationaal en internationaal niveau, veelvuldig onder de aandacht brengen van het belang van het investeren in Brainport voor heel Nederland.	+	o.a. Salone di Mobile, Intelligent Community Forum,
Het deelnemen aan verschillende beurzen waarbij de stad en het bedrijfsleven onder de aandacht wordt gebracht.	+	o.a. Provada, Regio Business Dagen, 'Eindhoven netwerk',
Deelnemen aan handelsmissies. De insteek hierbij is het belang van Brainport, de technologische bedrijvigheid die internationaal gevestigd is en de meerwaarde daarvan kanbaar maken.	+	Handelsmissie Turkije Ontvangst internationale delegaties (VS, Taiwan, India, etc).
Vriendschapspark Nanjing China	0	In 2009 heeft nadere besluitvorming over de aanbesteding plaatsgevonden. Naar verwachting zal realisatie in 2010 plaatsvinden.

Raadsprogramma:	9. Economische ontwikkeling	
Programmaonderdeel:	9.1 Economische ontwikkeling	
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu, Economie en stadsdeelgericht werken	
Commissie:	Bestuurlijke en Economische Zaken	Sector(en): Economie en Cultuur, Vergunningen Toezicht en Handhaving

WAT HEEFT HET GEKOST?

INVESTERINGEN

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Totaal (netto) investering	291	6	V 285

Toelichting afwijking investeringen:

Betreft investeringen in breedbandinfrastructuur welke in 2009 waren voorzien. Planning is aangepast waardoor investering nu eerst in 2010 wordt verwacht.

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitatielasten (1)	5.641	4.989	V 652
Exploitatiebaten (2)	2.053	1.102	N 951
Mutaties in reserves (3)	V 1.350	V 375	N 975
Resultaat (= 2-1+3)	N 2.238	N 3.512	N 1.274

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
<u>Toelichting afwijking</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo</u>
<u>CP9101</u> Vrijval van 61.000 euro naar aanleiding van administratieve afwikkeling inzake de Voorziening Focus Investeringsfonds.	V 161	N 100		V 61
<u>CP9103</u> Met het dossier ondersteuning EZ in relatie tot de kredietcrisis zijn er extra middelen ter beschikking gekomen voor het project Catalyst (€ 300.000) en voor de wijkeconomie (€ 220.000). Deze middelen zijn gereserveerd en worden ingaande het jaar 2010.	V 520		N 520	0
<u>CP9104</u> Van het budget voor Homelab in de wijk en het budget virtueel bedrijfsverzamelgebouw zijn er middelen onbenut gebleven in 2009 (o.a. door het laat in het jaar ter beschikking komen van de middelen). De besteding van deze middelen zal plaatsvinden in 2010. Hiertoe zijn de niet bestede middelen gereserveerd.	V 280		N 280	0
<u>CP9107</u> Het contract met de stichting City dynamiek met de gemeente Eindhoven sluit niet geheel aan met de begroting van de gemeente Eindhoven. In 2010 wordt een dossier opgesteld om de budgetten Evenementen, Kermis (Park Hilaria) en Stichting City Dynamiek Eindhoven te herijken.	N 358	N 712		N 354
<u>CP9107</u> De in de begroting opgenomen baten inzake staangelden kermissen worden niet gerealiseerd (aangezien volledige verrekening met Stichting City Dynamiek plaatsvindt). In het dossier herijking budgetten (in 2010) zal dit aandachtspunt worden meegenomen (o.a. inzet van het in de kadernota 2009-		N 261		N 261

Raadsprogramma:	9. Economische ontwikkeling		
Programmaonderdeel:	9.1 Economische ontwikkeling		
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu, Economie en stadsdeelgericht werken		
Commissie:	Bestuurlijke en Economische Zaken	Sector(en): Economie en Cultuur, Vergunningen Toezicht en Handhaving	

260

2012 beschikbaar gestelde aflopende budget van 150.000 euro om dit evenement vanaf 2011 kostendekkend te maken).				
CP 9107 op de exploitatie stedelijke evenementen worden noodzakelijke kosten gemaakt die niet op de begroting opgenomen zijn. Een deel van de overschrijding wordt gecompenseerd doordat de baten toeristenbelasting (bij programma-onderdeel 7.3) hoger uitvallen dan begroot. De salariskosten van drie medewerkers die gedetacheerd zijn bij de Stichting Citydynamiek Eindhoven zijn als baten geboekt. Voor de (structurele) afwijkingen zullen in het 'herijkingsdossier' nadere voorstellen worden uitgewerkt.	N 832	V 200		N 632
CP9108 De in 2009 niet bestede middelen van het budget Wijkeconomie zijn gereserveerd om te worden ingezet in 2010.	V 139		N 139	0
Diverse afwijkingen	V 25	N 78	N36	N89
Totaal	V 652	N 951	N 975	N 1.274

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Niet van toepassing.

Raadsprogramma:	9. Economische ontwikkeling	
Programmaonderdeel:	9.2 Brainport	
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu Economie en stadsdeelgericht werken	
Commissie:	Mobiliteit, Milieu Economie en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Strategie

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Doelstelling:

De centrale opgave van de regio Brainport met Eindhoven als centrumstad is “de transitie van industriële mainport naar toptechnologie- en designregio”. Dit met een minder conjunctuurgevoelige economische groei waarbij de leefbaarheid van de stad behouden blijft en versterkt wordt en een zo groot mogelijk deel van de beroepsbevolking ingeschakeld wordt.

- ◆ De ambitie van Brainport is te excelleren als Europese toptechnologie (kennis-) regio waarin innovatie de motor is voor duurzame economische en maatschappelijke ontwikkeling.
- ◆ Diversificatie van de economische structuur binnen Brainport: Transformatie van een regio met een overwegend dominante maakindustrie naar een internationaal georiënteerde kennisregio waarin de zakelijke en consument gerichte dienstverlening is toegenomen.
- ◆ Zorgen voor een aantrekkelijke(re) stad: goed investerings- en vestigingsklimaat voor bedrijven.
- ◆ Voldoende aanbod aan personeel: verkleinen discrepantie tussen vraag- en aanbod op de arbeidsmarkt.
- ◆ Het stimuleren van ondernemerschap.

Toelichting

De jaarrekening 2008, jaarverslag 2008 en jaarplan 2009 zijn geaccordeerd door het Stichtingsbestuur en door B&W akkoord bevonden. In 2008 zijn de voorbereidingen gestart voor de fusie tussen Stichting Brainport en NV Rede. Organisatorisch zullen zij in 2009 al als één organisatie optreden, de juridische fusie heeft 1 januari 2010 zijn beslag gekregen. In 2009 hebben de gemeenteraden van Eindhoven, Helmond, Veldhoven (mede-aandeelhouder met ingang van 1 januari 2010) en de Regioraad hier mee ingestemd.

Inhoudelijk zijn de doelstellingen in het kader van Brainport onveranderd.

Ten aanzien van de positie van Brainport in de toekomst is in 2008 de notitie Brainport 2020 opgesteld. Hierin wordt inzicht gegeven in de noodzaak van een lange termijn focus en inzet op Brainport om ook duurzaam de positie van top-technologische regio waar te kunnen maken. Deze notitie, in combinatie met een stevige lobby, heeft in 2009 geleid tot een opdracht van Minister Van der Hoeven aan vertegenwoordigers van bedrijfsleven, kennis- en onderzoeksinstituten en overheden in Brainport om een toekomstvisie te ontwikkelen en die aan te bieden aan het Kabinet. De precieze opdracht luidt:

Gezamenlijk staan we voor de uitdaging Brainport door te ontwikkelen tot een technologische top regio van wereldformaat. Ontwikkel, analoog aan de luchtvaartnota en de havenvisie, een visie op Brainport. Op het schaalniveau van Zuidoost-Nederland met Brainport als belangrijke spil en met aandacht voor de grensoverschrijdende verbindingen naar met name Vlaanderen en Nordrhein-Westfalen.

Brainport 2020 zal in de zomer van 2010 gereed zijn.

In aansluiting op het Uitvoeringsprogramma 2009 heeft het college besloten op het verzameldossier waarmee het programma over vrijwel de gehele linie wordt geoperationaliseerd. Aan de meetbaarheid van het succes van Brainport is bovendien invulling gegeven door daarvoor indicatoren te formuleren. In de raadsvergadering van 21 oktober 2008 heeft de raad het voorstel tot het vaststellen van de indicatoren voor het meten van Brainport (raadsnummer 08.R2721.001) vastgesteld. Hiermee is de nota “Brainport op Koers; Indicatoren voor het succes Brainport” vastgesteld als meetinstrument om de resultaten van Brainport te kunnen meten, met dien verstande dat iedere economische indicator relatief gemaakt dient te worden, dat wil zeggen in relatie tot internationale, nationale of regionale ontwikkelingen. Deze is verder uitgewerkt en vastgesteld in 2009.

Raadsprogramma:	9. Economische ontwikkeling		
Programmaonderdeel:	9.2 Brainport		
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu Economie en stadsdeelgericht werken		
Commissie:	Mobiliteit, Milieu Economie en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Strategie	

262

Effectindicatoren:

	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2009	Realisatie 2009
Rapportcijfer ondernemersklimaat	6,9			Niet gemeten
Aantal Hi-Tech starters*	63	67		55
Hi-tech bedrijvigheid (banen)*	23.705	24.665		25.520
Aantal starters/ startende-ondernemingen	1.550	1.780		1.760
Werkgelegenheidsontwikkeling	142.505	143.785		145.360
Ontwikkeling werkloosheid**	9.019	6.216	6.101	6.100
Jeugdwerkloosheid**	3,3%	2,4%	3,2%	8,3%
Ontwikkeling arbeidsparticipatie	65,5	67,5		Nog niet bekend

* = cijfers voor Zuidoost Brabant

** = cijfers voor Eindhoven

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Onderstaand is aangegeven in hoeverre de uitvoering conform raming is verlopen. Hierbij zijn de onderstaande kleuren / symbolen gebruikt:

- (+) = Uitvoering conform raming.
 (0) = Uitvoering is niet conform raming verlopen maar planning c.q. raming is bijgesteld.
 (-/-) = Uitvoering is niet conform raming verlopen en realisatie is een probleem.

<u>BIJGESTELDE PRODUCTENRAMING 2009</u>	<u>UITVOERING CONFORM RAMING</u> +, 0 of -/-	<u>NADERE TOELICHTING OP INVESTERINGEN/REALISATIE 2009</u>
Doorlopende activiteiten		
Uitvoeren en monitoren van de inhoudelijke uitvoeringsprogramma's Brainport van de Stichting Brainport en gemeente Eindhoven	+	
Verankeren van Brainport binnen de gemeentelijke organisatie	+	De Brainportdoelstellingen zijn inmiddels binnen vrijwel alle gemeentelijke domeinen integraal onderdeel van het beleid.
Instellen van een extern ambtelijk coördinatieoverleg van de overheden (SRE, Eindhoven, Helmond) met de Stichting Brainport, dat de afspraken met de Stichting en voortgang van projecten bewaakt.	+	Dit overleg heeft periodiek plaatsgevonden tbv de onderlinge afstemming.
Specifieke thema's		
People: Focus op de thema's Onderwijs en ICT/breedband toepassingen. Hiertoe de volgende projecten uitvoeren: Ontdeklab, homelab in de wijk, arbeidsmarkt, innovatieprijs en studentstad	+	De Ontdeklab is afgerond, Homelab in de Wijk, arbeidsmarkt, innovatieprijs en studentstad loopt nog door in 2010.
Business: Focus op de thema's wijk-economie, acquisitie, kennisintensieve bedrijventerreinen en design. Hiertoe de volgende projecten uitvoeren: Virtueel bedrijfsverzamelgebouw, Wereldexpo, be A2 cradle to cradle, EUCLIDES, MKB raad en Centre for entrepreneurship	0	Het project EUCLIDES is niet gerealiseerd. De projecten Virtueel Bedrijfsverzamelgebouw, Centre for Entrepreneurship, beA2 en MKB-raad zijn deels doorgeschoven naar 2010.

Raadsprogramma:	9. Economische ontwikkeling	
Programmaonderdeel:	9.2 Brainport	
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu Economie en stadsdeelgericht werken	
Commissie:	Mobiliteit, Milieu Economie en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Strategie

263

Technology: Focus op de thema's Energie/duurzaamheid en technology & Sport, Hiertoe de volgende projecten uitvoeren: Warmte/koude opslag, Congres sport en technologie en marathon & Innovatieve sportprojecten	+	Alle projecten zijn conform planning uitgevoerd.
Basics: Focus op het thema: Cultuur in BP. Hiertoe de volgende projecten uitvoeren: Muziekgebouw van de toekomst, congres motie BP in 2028, design academy, internationale samenwerking, bruisende binnenstad, fieldlab breedtesport en fieldlab zwemmen.	0	Bruisende Binnenstad is i2009 gerealiseerd als ook internationale samenwerking en de 2 fieldlabs. Congres motie Brainport in 2028 is gerealiseerd in februari 2010.
Aanvullingen naar aanleiding van begrotingswijzigingen 2009 (in te vullen door de sector).		
Nieuwe projecten op het domein People: Expatcenter	+	Is gerealiseerd in 2009.
Nieuwe projecten op het domein Business: Wijkeconomie	+	Is gedeeltelijk gerealiseerd in 2009, het resterende zal in 2010 uitgevoerd worden.
Nieuwe projecten op het domein Basics: Mobiliteit, City-marketing, MediaLab+ ArtScienceLab, STRP Festival,	+	City-marketing, MediaLab+ ArtScienceLab, STRP Festival zijn allen in 2009 gerealiseerd.
Bijdrage ondersteuning diverse projecten EZA ihkv de kredietcrisis (Motie EZ)	+	Vanuit de reserve Brainport is het project Wijkeconomie ondersteund.

WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel			
	Begroting 2009	Rekening 2009	Afwijking
Exploitielasten (1)	4.195	3.537	V 658
Exploitielasten (2)	3	89	V 86
Mutaties in reserves (3)	V 4.111	V 3.429	N 682
Resultaat (= 2-1+3)	N 81	N 18	V 63

Toelichting afwijking exploitatie:

bedragen x € 1.000, V = Voordeel, N = Nadeel				
Toelichting afwijking	Lasten	Baten	Mutaties reserves	Saldo
Diverse projecten gefinancierd met reserve Brainport	V 542	V 86	N 628	0
Subsidiebeschikking Stichting Brainport, voorschot 2009 is betaald, eindafrekening volgt in 2010	V 162		N 162	0
Tot een bedrag van € 45.000 is de afwijking op de overhead van dit collegeproduct te verklaren door het feit dat de realisatie via de kostenverdeling is	N 45			N 45

Raadsprogramma:	9. Economische ontwikkeling		
Programmaonderdeel:	9.2 Brainport		
Portefeuille:	Mobiliteit, Milieu Economie en stadsdeelgericht werken		
Commissie:	Mobiliteit, Milieu Economie en stadsdeelgericht werken	Sector(en): Strategie	

264

toegerekend naar dit product terwijl de begroting hiervan is terug te vinden op collegeproduct 7.3.02 "organisatie en bedrijfsvoering". De afwijking op de overhead van de diverse collegeproducten moet daarom in relatie worden gezien met de onderschrijving op cp 7.3.02.				
Vrijval niet bestede reserveringen 2008 projecten reserve Brainport			V 108	V 108
Totaal	V 659	V 86	N 682	V 63

Jaarrekening

5

- 5.1 Programmarekening
- 5.2 Toelichting programmarekening
- 5.3 Balans
- 5.4 Toelichting balans
- 5.5 Verantwoording specifieke uitkeringen

5. Jaarrekening

In dit hoofdstuk wordt de jaarrekening van de gemeente Eindhoven weergegeven. De jaarrekening bestaat uit de programmarekening met toelichting en de balans met toelichting. De jaarrekening is opgesteld conform de op 1 januari 2004 in werking getreden wettelijke voorschriften, vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording 2004.

In het hoofdstuk wordt veelvuldig verwezen naar de Concernrekening deel II waarin uitgebreidere cijfermatige toelichtingen zijn opgenomen als onderbouwing van de gegevens in dit hoofdstuk. Zie hiervoor het afzonderlijke boekwerk Concernrekening deel II.

5.1 Programmarekening

Hierna wordt de programmarekening van de gemeente Eindhoven weergegeven. Per programmaonderdeel zijn hier de cijfers van de gewijzigde begroting (begroting nadat hierin de begrotingswijzigingen zijn verwerkt) en de rekeningcijfers weergegeven. Daarnaast is tevens per programmaonderdeel aangegeven in hoeverre de rekening afwijkt van de gewijzigde begroting.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Voor de resultaatbepaling is conform het Besluit Begroting en Verantwoording 2004 het gemodificeerde stelsel van baten en lasten gehanteerd. Dat wil zeggen dat de baten en lasten zoveel mogelijk zijn toegerekend naar het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Verplichtingen c.q. risico's zoals bijvoorbeeld vakantiegelden en pensioen-wachtgeldverplichtingen e.d. welke een jaarlijks gelijkblijvend volume kennen en in de (meerjaren)begroting worden afgedekt zijn hier een uitzondering op. Deze posten worden toegerekend aan het jaar waarin ze zijn uitbetaald.

Afschrijving heeft plaatsgevonden op basis van de lineaire methode. Voor de investeringen ten behoeve van de afvalinzameling en parkeer-garage KBC is de annuïtaire methode gehanteerd. De afschrijvingspercentages zijn gebaseerd op de verwachte levensduur. Voor de diverse soorten van activa zijn per soort afschrijvingspercentages vastgesteld. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op grond is niet afgeschreven. Indien de waarde van een actief duurzaam vermindert in enig jaar, is deze waardevermindering onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Waardeverminderingen worden op het actief zelf in mindering gebracht.

Indien een actief buiten gebruik is gesteld, is deze afgewaardeerd indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde. De opbrengstwaarde van een actief dat buiten gebruik is gesteld is niet in mindering gebracht op een nieuw aan te schaffen actief, maar is als bijzondere bate verantwoord. Er is niet langer afgeschreven dan de vooraf vastgestelde termijn en niet verder dan dat de boekwaarde nihil is.

5. Jaarrekening

266

Programmarekening

X €1.000 Euro	Gewijzigde begroting 2009					Rekening 2009		
	Lasten	Baten	Saldo voor Bestemming	Mutaties Reserves	Saldo na bestem.	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming
	-1	-2	3 = 1+2	-4	5 = 3 + 4	-6	-7	8 = 6 + 7
<u>Inkomen</u>								
1.1 Inkomensondersteuning	21.963	-2.639	19.324	-2.824	16.500	18.186	-5.146	13.041
1.3 Werk en Inkomen	147.518	-134.896	12.622	-1.015	11.607	174.760	-158.142	16.619
<u>Zorg en welzijn</u>								
2.3 Maatschappelijke zorg	24.425	-28.112	-3.687	-834	-4.521	21.703	-26.478	-4.776
2.4 Inburgering, diversiteit en emancipatie	11.097	-5.694	5.403	-1.138	4.265	5.657	-567	5.090
2.5 Welzijn	50.651	-3.739	46.912	-2.950	43.962	49.440	-4.507	44.933
2.8 Eén in gezondheid	9.142	-39	9.103	-1.294	7.809	7.967	-39	7.928
<u>Onderwijs en jeugd</u>								
3.1 Ononderbroken ontwikkelingslijn jeugd en jongeren	40.694	-8.311	32.383	-5.752	26.631	38.948	-8.618	30.330
3.2 Pedagogische infrastructuur	34.203	-2.544	31.659	-11.578	20.081	26.938	-2.424	24.514
<u>Kunst, cultuur en sport</u>								
4.3 Sportparticipatie eindhovense bevolking	50.040	-18.982	31.058	-5.751	25.307	49.734	-18.694	31.039
4.5 Culturele basisinfrastructuur	35.115	-1.536	33.579	-550	33.029	39.558	-3.755	35.803
4.6 Laboratorium- en designstad	4.936	-1.308	3.618	-1.671	1.947	5.235	-929	4.306
<u>Openbare Orde en Veiligheid</u>								
5.1 Parate dienstverlening en crisisbeheersing	12.901	-527	12.374	0	12.374	12.675	0	12.675
5.2 Veiligheid en handhaving	14.941	-2.067	12.874	-831	12.043	16.541	-1.417	15.125
<u>Burger en Bestuur</u>								
6.2 Bestuur	27.015	-749	26.266	-6.161	20.105	25.235	-552	24.683
6.3 Publieke dienstverlening	8.556	-4.577	3.979	-135	3.844	8.507	-4.493	4.014
<u>Bedrijfsvoering en organisatie</u>								
7.3 Organisatie en bedrijfsvoering	36.476	-302.701	-266.225	-19.012	-285.237	26.501	-338.265	-311.764
<u>Ruimtelijk</u>								
8.1 Wonen	5.435	-1.878	3.557	-1.139	2.418	8.236	-10.872	-2.635
8.2 Openbare ruimte	26.194	-2.748	23.446	-376	23.070	28.353	3.771	24.582
8.3 Groen en recreatievoorzieningen	13.283	-490	12.793	-328	14.465	13.530	-934	12.596
8.4 Water	16.134	-15.814	320	0	320	16.310	15.851	459
8.5 Milieu	31.359	-26.764	4.595	14	4.609	31.043	-25.263	5.780
8.6 Verkeer en vervoer	7.419	-10.254	-2.835	-274	-3.109	7.850	-9.924	-2.074
8.7 Ruimtelijke kwaliteit	202.164	-164.723	37.441	-29.902	7.539	156.037	-107.733	48.305
<u>Economische ontwikkeling</u>								
9.1 Economische ontwikkeling	5.641	-2.053	3.588	-1.350	2.238	4.989	-1.102	3.887
9.2 Brainport	4.195	-3	4.192	-4.111	81	3.537	-89	3.448
Totaal	841.497	-743.158	98.339	-98.962	-623	797.469	-749.563	47.907

5. Jaarrekening

X €1.000 Euro	Afwijking rekening – gewijzigde begroting							
	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo na bestemming</u>	<u>Lasten</u>	<u>Baten</u>	<u>Saldo voor bestemming</u>	<u>Mutaties reserves</u>	<u>Saldo na Bestemming</u>	
	-9	10 = 8 + 9	11	12	13 = 11+ 12	14	15 = 13 + 14	
<u>Inkomen</u>								
1.1 Inkomensondersteuning	-1.714	11.327	3.777 V	2.507 V	6.284 V	1.110 N	5.173 V	
1.3 Werk en Inkomen	960	17.578	27.242 N	-23.245 V	3.997 N	1.975 N	5.971 N	
<u>Zorg en welzijn</u>								
2.3 Maatschappelijke zorg	-788	-5.564	2.722 V	1.634 N	1.089 V	46 N	1.043 V	
2.4 Inburgering, diversiteit en emancipatie	-240	4.850	5.440 V	5.127 N	313 V	898 N	585 N	
2.5 Welzijn	-2.196	42.737	1.211 V	768 V	1.979 V	754 N	1.225 V	
2.8 Eén in gezondheid	-154	7.774	1.175 V	0	1.175 V	1.140 N	35 V	
<u>Onderwijs en jeugd</u>								
3.1 Ononderbroken ontwikkelingslijn jeugd en jongeren	-3.296	27.034	1.746 V	307 V	2.053 V	2.456 N	403 N	
3.2 Pedagogische infrastructuur	-4.677	19.837	7.265 V	120 N	7.145 V	6.901 N	244 V	
<u>Kunst, cultuur en sport</u>								
4.3 Sportparticipatie eindhovense bevolking	-3.631	27.409	306 V	288 N	19 V	2.120 N	2.102 N	
4.5 Culturele basisinfrastructuur	-902	34.901	4.443 N	2.219 V	2.224 N	352 V	1.872 N	
4.6 Laboratorium- en designstad	-1.284	3.022	299 N	389 V	688 N	387 N	1.075 N	
<u>Openbare Orde en Veiligheid</u>								
5.1 Parate dienstverlening en crisisbeheersing	0	12.675	226 V	527 N	301 N	0	301 N	
5.2 Veiligheid en handhaving	-854	14.270	1.600 N	650 N	2.251 N	23 V	2.227 N	
<u>Burger en Bestuur</u>								
6.2 Bestuur	-4.142	20.540	1.780 V	197 N	1.583 V	2.019 N	435 N	
6.3 Publieke dienstverlening	-73	3.941	49 V	84 N	35 N	62 N	97 N	
<u>Bedrijfsvoering en organisatie</u>								
7.3 Organisatie en bedrijfsvoering	7.689	-304.075	9.975 V	35.564 V	45.539 V	26.701 N	18.838 V	
<u>Ruimtelijk</u>								
8.1 Wonen	1.904	-731	2.801 N	8.994 V	6.192 V	3.043 N	3.149 V	
8.2 Openbare ruimte	-57	24.525	2.159 N	1.023 V	1.136 N	319 N	1.455 N	
8.3 Groen en recreatievoorzieningen	473	13.069	247 N	444 V	197 V	801 N	604 N	
8.4 Water	0	459	176 N	37 V	139 N	0	139 N	
8.5 Milieu	368	6.148	316 V	1.501 N	1.185 N	354 N	1.539 N	
8.6 Verkeer en vervoer	-321	-2.396	431 N	330 N	761 N	47 V	713 N	
8.7 Ruimtelijke kwaliteit	-38.684	9.621	46.127 V	56.991 N	10.864 N	-8.782 V	2.082 N	
<u>Economische ontwikkeling</u>								
9.1 Economische ontwikkeling	-375	3.512	652 V	951 N	299 N	975 N	1.274 N	
9.2 Brainport	-3.429	18	658 V	86 V	744 V	682 N	63 V	
Totaal	-55.426	-7.519	44.028 V	6.405 V	50.432 V	43.536 N	6.896 V	

5. Jaarrekening

€ 2,1 miljoen met diverse oorzaken. O.a. betreft dit een taakstellende bezuiniging van de sportsector die niet gerealiseerd. Voorstellen om sportparken af te stoten c.q. in te dikken (N € 0,3 miljoen) kregen niet de instemming van de Raad. De BIO-massa centrale bij het IR.Ottenbad is niet gerealiseerd waardoor de beoogde bezuiniging niet gehaald is. Daarnaast is een bijdrage vanuit de Stichting Citydynamiek voor verdere professionalisering van stichting de Marathon niet volledig ontvangen. Bij de sportgebieden wordt gewerkt met sportcontracten. Voordelen als gevolg van een gunstige bedrijfsvoering mogen gestort worden in de bedrijfsreserves van de drie sportgebieden. Kosten die buiten de beïnvloedingsfeer van de sportgebieden vallen, hebben resultaatconsequenties (N € 1,2 miljoen).

Personeelslasten

Op de personeelslasten ontstaat gemeentebreed een nadeel van € 3,3 miljoen. Kijkend naar de soort afwijking, dan ontstaan het nadeel grotendeels bij ingehuurd personeel (welke niet door vacatureruimte wordt afgedekt), door interim management, extra kosten Brandweer en Crisisbestrijding, wegwerken achterstanden en extra niet gedekte kosten bij projecten.

Kapitaallasten

Gemeentebreed ontstaat op de kapitaallasten een voordeel van € 4,5 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door extra kosten voor hemelwaterafvoer (Beatrix kanaal) (€ 100.000 N), uitgestelde en vertraagde investeringen t.b.v. automatisering (€ 2,0 miljoen V), uitgestelde en vertraagde investeringen t.b.v. Vastgoed voor dienstgebouwen, Sport, Kunst & Cultuur en Welzijn (€ 1,3 miljoen V) en diverse andere kleinere verschillen voor totaal van (€ 1,3 miljoen V).

Algemene uitkering

Het voordeel op de algemene uitkering heeft voor € 1,0 miljoen betrekking op de jaren 2006, 2007 en 2008. Het voordeel over 2009 wordt met name verklaard door een gunstige ontwikkeling van de uitkeringsbasis (per saldo meer bijstandsantallen en minder woningen) en een hoger accres. De accessen 2008 en 2009 waren nog behoorlijk op niveau door rijksstimuleringsmaatregelen.

Beleggingsopbrengsten

De geraamde onttrekking uit de reserve beleggingsopbrengsten kon niet gerealiseerd worden omdat de reserve niet is gevormd. Dit in verband met het feit dat er geen aandelen Obragas aan de regio zijn verkocht (N € 1,2 miljoen). Inzake dividenduitkering PUF en Obragas hebben de gemeentelijke

aandeelhouders afgezien van dividend (N € 0,9 miljoen).

Meeropbrengsten gemeentelijke heffingen

Er is sprake van een meeropbrengst bij de OZB (V € 0,7 miljoen), met name door een hogere waarde van het WOZ-areaal dan eerder ingeschat. Andere voordelen zijn te zien bij toeristenbelasting, precario en opbrengsten dwangbevelen.

Opheffing voorziening BOR

De sanctiemethodiek van BOR is gewijzigd. Hierdoor kan de in 2008 gevormde voorziening achterblijvende woningbouwproductie opgeheven worden. Omdat in 2008 de voorziening achterblijvende woningbouwproductie voor € 2,5 miljoen gedekt is uit de voorziening woonprogramma is dat bedrag weer teruggestort in deze voorziening. Het restant (€ 5,3 miljoen) valt daadwerkelijk vrij.

Gevolgen strenge winter

Als gevolg van de strenge winter is er een verdubbeling te zien in de kosten van strooiacties. Daarnaast is er veel vorstschade opgetreden, waardoor hoge kosten voor reparaties zijn gemaakt.

Projecten maatschappelijk nut

Kosten inzake uren worden doorbelast naar de projecten op basis van een voorcalculatorisch berekend uurtarief. Het daadwerkelijke nacalculatorisch uurtarief kan hiervan afwijken. Verschillen hiertussen worden niet verrekend met de projecten maar komen ten laste van het resultaat. Hierdoor ontstaat een nadeel van 1,2 miljoen.

Stichting City Dynamiek

Inzake Stichting City Dynamiek zijn er tussen de begroting en realisatie diverse afwijkingen te zien. Oorzaak hiervan is dat de begroting van de gemeente niet aansluit bij de begroting van SCDE. O.a. voor het staangeld van de kermissen is een bate in de gemeentelijke begroting opgenomen, echter contractueel is met SCDE vastgelegd dat de exploitatie van de kermissen zonder verrekening van baten en lasten zal plaatsvinden. Verder is afdracht van de meeropbrengsten toeristenbelasting aan SCDE niet met begrotingswijziging geregeld. Een dele van de overschrijving van de kosten SCDE wordt derhalve gecompenseerd met een meeropbrengst bij de gemeentelijke belastingen. Drie medewerkers zijn gedetacheerd aan SCDE. Deze detacheringsofbrengsten zijn niet begroot. In 2010 wordt een dossier op gesteld om de budgetten te herijken.

5. Jaarrekening

270

5.2.3 Verklaring afwijkingen rekening ten opzichte van de gewijzigde begroting

Op alle onderdelen, zoals weergegeven in het financiële overzicht, zijn afwijkingen te zien ten opzichte van de gewijzigde begroting. De lasten zijn € 44,0 miljoen lager (voordeel) en de baten € 6,4 miljoen hoger (voordeel). Hierdoor is het exploitatiesaldo € 50,4 miljoen voordeliger dan begroot.

Gedurende het jaar is er door middel van resultaatbestemming € 83,1 miljoen onttrokken aan reserves voor posten die in de begroting zijn opgenomen, in plaats van per saldo € 99 miljoen. Daarnaast is er per saldo € 27,7 miljoen gestort in reserves terwijl deze stortingen als zodanig niet waren begroot.

Hierna worden een aantal verklaringen gegeven voor de hiervoor genoemde afwijkingen. Hierbij is telkens aangegeven in hoeverre de afwijking te zien is bij de lasten, dan wel baten en/of mutaties

reserves. N.B.: Verklaringen voor afwijkingen die al genoemd zijn bij de verklaring rekeningresultaat worden hierbij niet meer apart genoemd maar zijn samengevoegd weergegeven.

Voor verklaring van de genoemde afwijkingen is het van belang te vermelden dat in de begroting er rekening mee is gehouden dat bepaalde exploitatielasten worden gecompenseerd door onttrekkingen uit de reserves. Ingeval van lagere exploitatielasten voor dit soort posten (= **voordeel in de kolom lasten**) hebben dan ook lagere onttrekkingen aan de reserves tot gevolg (= **nadeel in de kolom "mutaties reserves"**). In de kolom "saldo is hierbij dus sprake van resultaatneutrale post. (nb.: de middelen blijven wel gereserveerd voor volgende jaren). Bij de exploitatiebaten geldt in principe hetzelfde maar het betreft dan stortingen in reserves.

Afwijking in € 1.000, V = voordeel, N = Nadeel					
Programma- onderdeel	Toelichting afwijking	Lasten	Baten	Mutaties Reserves	Saldo
1.3	BBZ/IOAW/IOAZ/WWIK: stijgend aantal verstrekte bedrijfskapitalen als gevolg van de crisis welke door het Ministerie worden vergoed. Bij de IOAW is het aantal cliënten hoger dan begroot, deze zijn gecompenseerd door Rijksontvangsten.	2.024 N	2.479 V		455 V
1.3	Voor het WWB Werkdeel is in 2009 een voorlopig budget van €25,3 miljoen toegekend; daarnaast is nog €19,2 miljoen beschikbaar hetgeen van 2008 naar 2009 overgeheveld is. Het totaal beschikbare budget Werkdeel 2009 is dus € 44,5 miljoen. Hiervan is in 2009 circa € 33,5 miljoen besteed, wordt een bedrag ad € 8 miljoen overgeheveld van 2009 naar 2010 en leidt tot een terugbetalingsverplichting aan het Ministerie ultimo 2009 groot € 3,1 miljoen.	20.921 N	20.581 V		340 N
1.3 (R)	In het kader van jeugdwerkloosheid heeft de gemeente een bedrag ad € 2,5 miljoen van het Rijk ontvangen ("Klijnsma-gelden). Ultimo 2009 is een bedrag ad € 410.000 besteed; restant bedrag ad € 2,1 miljoen is gereserveerd.	2.117 V		2.117 N	0
2.3	GSB periode 2005-2009	1619 V	1619 N		
2.8 (R)	Kosten FLO ambulancezorg zijn voortaan voor rekening van de Nederlandse zorgautoriteit. De begrotingspost over 2009 en de gevormde reserve zijn vrijgevallen. Het voordeel is vervolgens gereserveerd	960 V		960 N	0
3.1 (R)	Overschotten op diverse onderdelen zoals Bureau Leerplicht, Gezinscoaches, Centrum Jeugd en Gezin en Educatie WEB ROC. Deels zijn de middelen gereserveerd en deels toegevoegd aan voorziening.	3.075 V	243 N	1.942 N	890 V

5. Jaarrekening

271

3.2	Temporiserings van investeringen in onderwijshuisvesting (later dan gepland), o.a. vanwege planontwikkeling of vergunningsprocedures. Het voordeel op de kapitaalslasten wat hierbij ontstaat wordt gestort in de reserve huisvesting onderwijs.	6.806 V		6.806N	0
4.5	Verwerven van kunstwerken en het organiseren en realiseren van tentoonstellingen: meer subsidies geworven om extra budget te creëren voor de aankoop van kunst en het maken van tentoonstellingen.	2.061N	1.744 V	317 V	0
6.2 (R)	Voor een aantal projecten ikv Brainport Internationaal, Sociale Basiskwaliteit Wijken, Buurtontmoeting, Realiseren van steunpunten, Vouchersystemen en commissie Dijkstal zijn minder kosten gemaakt. Omdat de projectkosten afgedekt worden middels een onttrekking uit een reserve is deze onttrekking lager dan begroot.	1.932 V		1.837 N	95 V
7.3	Kortgeldfinanciering (o.a. voordeel financiering vaste activa), langgeldfinanciering (o.a. voordeel rente reserves, voordeel rente activa) en rente over eigen financieringsmiddelen (o.a. nadeel rente reserves).	3.312 V	2.095N		1.217 V
7.3 (R)	IZA-opheffing levert een opbrengst op van € 3,2 miljoen. Een gedeelte (€ 1,27 miljoen) is gestort in de reserve reserveringen en het restant (€ 1,93 miljoen) in het Eigen Kapitaal.	1.930 N	3.200 V	1.270 N	0
7.3	In verband met de voorgenomen verkoop NRE zijn extra (niet begrote) advieskosten en accountantskosten gemaakt. Verder is er een (niet begrote) verkoopopbrengst Vastgoed gerealiseerd.	1.027 N	939 V	88 V	0
7.3	De voorziening Endinet is voor 20 miljoen vrijgefallen. Omdat de risico's nog niet volledig bekend zijn en in verband met een eerder genomen raadsbesluit zijn deze middelen gereserveerd		20.000 V	20.000 N	0
8.1	In het kader van tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwproductie 2e tranche is een subsidie ontvangen van het Rijk. Deze is voor €1,3 miljoen is gestort in de voorziening algemeen risico en € 4,1 miljoen is geboekt als vooruitontvangen bedragen op de balans.	1.325N	1.325 V		0
8.1 (R)	De vanuit het rijk beschikbaar gestelde middelen voor Krachtwijkaanpak zijn niet uitgegeven in 2009. De middelen blijven in de reserve.	1.810 V		1.810 N	0
8.7	De resultaten van het grondbedrijf (CP 8.7.04) worden verrekend met de reserve bouwgrond-exploitaties. De afwijkingen zijn veroorzaakt door achterblijvende grondaankopen / bouw- en woonrijpmaken (voordeel op lasten) en achterblijvende grondverkoop (nadeel op baten). Daarnaast was sprake van een storting in een voorziening i.v.m. nadelige resultaten planexploitaties.	76.380 V	85.607 N	9.227 V	0
8.7	De resultaten van de projecten maatschappelijk nut (CP 8.7.05) worden verrekend met reserves (met name reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling).	28.620 N	28.796 V	130 N	46 V
Reserverings-Dossier	Reserveringsdossier 2009, exclusief de onderdelen die in bovenstaande toelichtingen (aangeduid met	8.151 V		8.151 N	0

5. Jaarrekening

272

	"R") zijn opgenomen. Dit betreft middelen uit 2009 welke door diverse oorzaken niet in 2009 zijn besteed. Enkele grotere posten zijn de reserveringen in verband met pilot lokale TV (€ 450.000), brainportgelden (€ 1.862.000) en WMO-gelden (€ 538.000).				
div.	Overige afwijkingen worden grotendeels veroorzaakt door de afwijkingen zoals gemeld bij de verklaring rekeningresultaat	4.226 N	16.904 V	8.145 N	4.533 V
	Totaal	44.028 V	6.404 V	43.536 N	6.896 V

(R) = onderdeel van reserveringsdossier

5.2.4 Mutaties reserves en voorzieningen

In 2009 is per saldo € 125,9 miljoen onttrokken aan de reserves.

Grote onttrekkingen uit de reserves zijn:

- Verwerking jaarrekeningresultaat 2008 (€ 70,5 miljoen);
- Maatschappelijk nut (€19,8 miljoen);
- Strategische Impulsen (€ 8,6 miljoen);
- Bouwgrondexploitaties (€ 6,8 miljoen);
- Herstructurering NRE (€ 5 miljoen);
- Saldireserve specifiek (€ 4,7 miljoen);
- Brainport (€ 2,6 miljoen);
- BTW Compensatiefonds (€ 2,5 miljoen);
- Egalisatie overhead projecten (€ 2,2 miljoen);
- Spilcentra (€ 1,9 miljoen);
- Onderwijs Jeugd en Gezin (€ 1,6 miljoen);
- GSB (€ 1,5 miljoen);
- Nieuwbouw schouwburg (€ 1,3 miljoen);
- Meedoen (€ 1,2 miljoen);

- Onderhoud projecten NRE middelen (€ 1,1 miljoen);
- Uitvoering WMO (€ 1 miljoen);
- Ontwikkeling Fontys/WK voetbal 2018 (€ 1 miljoen).

Het totaal van alle kleinere onttrekkingen bedraagt ca. € 11 miljoen.

Vanuit de voorziening Endinet is een bedrag van €20 miljoen overgeheveld naar de reserves.

De voorzieningen zijn ten opzichte van 2008 met €9,2 miljoen gedaald. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende post:

- Achterblijvende woningbouw (vrijval € 7,8 miljoen).

5. Jaarrekening

5.2.5 Toelichting resultaat per programmaonderdeel 2009

Op hoofdlijnen wordt hierna per programmaonderdeel ingegaan op de geconstateerde afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de rekening. De programmaonderdelen, waar het saldo voor bestemming of na bestemming meer dan € 1,0 miljoen afwijkt van de gewijzigde begroting, worden toegelicht. Voor een uitgebreidere toelichting op de afwijkingen wordt verwezen naar hoofdstuk 4 Programmaonderdelen, onderdeel "Wat heeft het gekost?".

PO 1.1 Inkomensondersteuning		5.173 V
Ultimo 2009 is rechtmatig eenmalig € 3,2 miljoen personele kosten van het PIT team en de schulddienstverlening doorbelast aan het participatiebudget evenals de uitvoeringskosten van de reductieregeling ad € 2,2 miljoen. Hiermee is geanticipeerd op een wijziging van de regels m.b.t. de "meeneemregeling" van het participatiebudget en is een forse terugstorting van middelen aan het ministerie voorkomen.	5.381 V	
Door een grote toename van baliebezoek/adviesgesprekken als gevolg van de kredietcrisis is sprake van meer overhead i.v.m. overschrijding kosten inhuur personeel, opleiding en diverse goederen.	264 N	
PO 1.3 Werk en Inkomen		5.971 N
Administratief verschil, het tegengestelde bedrag is als bate verantwoord bij PO 7.3	5.038 N	
Terugbetalingsverplichting m.b.t. WWB-werkdeel aan het rijk, o.a. doordat er minder uitgegeven is aan indirecte kosten	1.994 N	
Voordeling saldo BBZ/IOAW/IOAZ/WWIK doordat de hogere uitgaven voor verstrekte bedrijfskapitalen en cliënten IOAW worden vergoed door het Rijk.	1.654 V	
Hogere kosten verstrekte bedrijfskredieten en uitgaven cliëntvolgsysteem.	455 V	
Hogere uitvoeringskosten WWB, deels gecompenseerd door extra middelen Rijk.	654 N	
	396 N	
PO 2.3 Maatschappelijke Zorg		1.043 V
De extra middelen uit de indexatie BDU en GSB t.b.v. Stichting Neos, vrouwenopvang en Novadic-Kentron zijn door de late toekenning niet meer besteed in 2009.	860 V	
PO 2.4 Inburgering, diversiteit en emancipatiebeleid		585 N
Saldo tussentijdse afrekening 2009 m.b.t. inburgeringsvoorzieningen. Het gaat om terugbetaling van trajecten die niet tijdig gestart zijn of waarvoor niet binnen de 3 jaar examen is afgelegd.	6.123 N	
Voordeel doordat minder mensen zijn gestart met het inburgeringstraject en ook minder deelnemers het inburgeringsexamen hebben afgelegd.	4.857 V	
Nieuwkomers (ESF-project). Dit traject liep van 2005 t/m 2007 en is beëindigd. In 2009 zijn geen kosten meer gemaakt.	319 V	
PO 2.5 Welzijn en maatschappelijke ontwikkeling		1.225 V
De doelgroep voor Collectief Vraagafhankelijk Vervoer is verruimd in 2009. Het aantal pashouders is daardoor toegenomen, maar het gebruik is niet evenredig meegestegen.	1.052 V	
De stijgende trend m.b.t. de kosten voor woningaanpassingen heeft zich in 2009 niet voortgezet, mede door te sturen op minder dure woningaanpassingen.	701 V	
Er is een stijging in het aantal uren Hulp in de huishouding in natura. Oorzaak o.a. de vergrijzing en aanpassing van de regels. Ook de kosten voor indicatiestelling stegen a.g.v. de stijging in het aantal aanvragen hiervoor.	1.529 N	
In 2009 zijn de kosten voor het PIT team en de schulddienstverlening doorbelast aan het participatiebudget.	969 V	

5. Jaarrekening

274

PO 2.8 Eén in gezondheid		35 V
Kosten FLO Amulancezorg zijn voortaan voor rekening van de Nederlandse Zorgautoriteit. Begrotingspost 2009 en gevormde reserve vallen vrij. Het voordeel dat hieruit ontstaat is gereserveerd tbv zachte landing Lumens Groep, Stichting Neos en intensiveringen meerjarenbegrotingen 2010-2013.	960 V 960 N	
PO 3.1 Ononderbroken ontwikkelingslijn jeugd en jongeren		403 N
Leerlingenvervoer. Extra kosten door een groter aantal leerlingen dat hiervan gebruik maakt en hogere tarieven als gevolg van hoger gestelde kwaliteitseisen.	1.277 N	
Overschotten op diverse onderdelen zoals Bureau Leerplicht, Gezinscoaches, Centrum Jeugd & Gezin en Educatie WEB ROC, welke deels gereserveerd zijn dan wel zijn toegevoegd aan een voorziening.	3.075 V 2.186 N	
PO 3.2 Pedagogische infrastructuur fysiek		244 V
Huisvestingsvoorzieningen. Investerings hiervoor zijn in aantal en omvang afhankelijk van de aanvragen die door de schoolbesturen worden ingediend (op basis van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs). Investerings vinden geregeld later plaats dan gepland, oa. Vanwege planontwikkeling of vergunningsprocedures. Het voordeel wat hierdoor ontstaat wordt verrekend met de reserve Onderwijshuisvesting. Een begrote storting in een reserve heeft in de realisatie niet plaatsgevonden omdat de reserve is opgeheven. Dit leidt tot een voordeel in de exploitatie.	6.806 V 6.806 N 406 V	
PO 4.3 Sportparticipatie Eindhovense bevolking		2.102 N
De sportsector wordt aangestuurd door middel van contractmanagement. Afwijkingen in de door de sportsector beïnvloedbare kosten-inkomsten worden verrekend met de drie bedrijfsreserves van de drie sportgebieden. Hogere kosten voor loonstijgingen obv FUWA ontwikkelingen en schades e.d. vallen buiten de beïnvloedingssfeer van de sportgebieden en hebben dus resultaatconsequentie. Een aantal geplande investeringen (Tongelreep, Tennishal Noord, Sporthallen en gymnastieklokalen) bleken in 2009 nog niet nodig te zijn. De investeringen voor het project Tongelsche Akkers worden deels in 2010 gedaan. Er zijn aan de ene kant minder personeelskosten doorbelast naar projecten en aan de andere kant meer evenementen georganiseerd. De BIO-massa centrale bij het IR. Ottenbad is niet gerealiseerd in 2009 waardoor de beoogde besparing ook niet gehaald is. De taakstellende bezuiniging van de sportsector is niet gerealiseerd omdat er zich in 2009 geen mogelijkheden hebben voorgedaan om sportparken af te stoten c.q. in te dikken. Betreft de kosten voor het Centrum Topsport. Deze afwijking heeft een technisch karakter en komt bij een andere PO als tegenhanger terug. De bijdrage van de stichting Citydynamiek aan de verdere professionalisering van de stichting Marathon is lager uitgevallen als begroot.	279 N 279 V 1.214 N 450 V 425 N 162 N 286 N 278 N 117 N	
PO 4.5 Culturele basisinfrastructuur		1.872 N
Op 1 september 2009 is het faillissement van PopEi uitgesproken. Het College zorgt voor het tijdelijk in stand houden van de functie. Als gevolg hiervan een nadeel op de lasten. Voor CultuurTotaal zijn meer kosten gemaakt dan vooraf begroot als gevolg van ingehuurde ondersteuning bij het opstellen van het beleid, kosten voor de adviescommissie en stimuleringsubsidies. Op de indirecte kosten resulteert een fors nadeel. Dit nadeel ontstaat met name doordat de huidige bezetting van personeel hoger is dan de begrote bezetting. Daarnaast is er sprake van ziekteverzuim, vervanging i.v.m. zwangerschapsverlof en CAO consequenties. De rapportage achterstanden van oude opgravingen (2003-2007) zijn in 2009	118 N 176 N 1.239 N 675N	

5. Jaarrekening

275

aangepakt. Hiervoor waren echter geen budgetten waardoor een nadeel op de lasten (extra kosten) en een voordeel op de baten (extra inkomsten uit andere dekkingsbronnen) ontstaat. De achterstand, in de afronding van de wettelijk verplicht gestelde rapportages, is nu vrijwel weggewerkt.	501 V	
PO 4.6 Laboratorium- en designstad		1.075 N
Het project Admire werd voor 50% gefinancierd vanuit de EU, de andere helft word gedragen door 18 verschillende partners. I.v. m de moeizame afwikkeling (eindverantwoording) is de looptijd van het project langer dan verwacht (meer dan een jaar extra) waardoor niet gedekte lasten ontstaan. De lasten m.b.t. het Designhuis zijn hoger als gevolg van een hoger verstrekte subsidie, een vooruitbetaalde subsidie en een extern onderzoek. Er is een nadeel op de baten ontstaan doordat de bijdrage van Samen Investeren In Brabant (SIIB) pas in 2010 zal worden ontvangen en omdat de Provincie een deel van de subsidie heeft ingehouden. Op de indirecte kosten wordt met name op de personeelslasten een nadeel behaald. Dit ontstaat voornamelijk doordat de werkelijk bezetting hoger is dan de begrote. In het kader van de Nederlandse Design Prijzen 2007 werden bijdragen van derden verwacht. Echter deze inkomsten zijn niet gegenereerd waardoor nu een nadeel ontstaat.	262 N 82 N 123 N 99 N 167 N	
PO 5.2 Veiligheid en handhaving (onderdeel handhaving)		2.227 N
Extra kosten voor zaken zoals BITE, regionaal fraudebestrijding, taxi- en cameratoezicht, Biboadvies, gebiedsgerichte aanpak, diverse wettelijke taken, etc. Administratieve afwijkingen welke elders tot positief resultaat leiden. Tekort inkomsten uit leges doordat deze structureel te hoog begroot waren, dit is inmiddels in de meerjarenbegroting 2010-2014 aangepast. Inrichten en operationaliseren van het ondernemersplein en een VTH-balie binnen het inwonersplein. Een groot gedeelte van de niet geraamde kosten zijn binnen de eigen budgetten opgevangen. Resterend nog een klein nadeel.	1.184 N 700 N 312 N 131 N	
PO 6.2 Bestuur		435 N
Het begrote saldo kostenplaatsen is niet verdeeld naar de collegeproducten de realisatie wel. Hierdoor ontstaat een nadeel op programmaonderdeel 6.2. Voor een aantal projecten die gepland waren, zijn minder kosten gemaakt waardoor een voordeel ontstaat (betreft projecten van o.a. Brainport Internationaal, Sociale Basiskwaliteit Wijken, Buurtontmoeting, Realiseren van steunpunten, Vouchersystemen en commissie Dijkstal). Omdat de projectkosten worden afgedekt middels een onttrekking uit een reserve is deze onttrekking lager dan begroot en ontstaat hierdoor een nadeel in de exploitatie.	344 N 1.932 V 1.837 N	
PO 7.3 Organisatie en bedrijfsvoering		18.838 V
Het voordeel op de algemene uitkering heeft voornamelijk betrekking op 2009. Het voordeel wordt met name verklaard door een gunstige ontwikkeling van de uitkeringsbasis en een hoger accres. De accessen 2008 en 2009 waren nog behoorlijk op niveau door rijksstimuleringsmaatregelen wegens de economische crisis. In 2009 is er geen dividend uitgekeerd door NRE (PUF) en ObN-NetH (Obragas). Daartegenover staat het resterende deel van de verkoopopbrengst commerciële activiteiten Essent . Op de rente van de kortlopende leningen, langgeldfinanciering, activa en eigen financieringsmiddelen is een rentevoordeel gerealiseerd. Doorbelasting van ondersteunende sectoren, o.a. nadeel personeel, , financieringsresultaat, accountantskosten en niet doorbelasten incidentele projectkosten naar sectoren.	11.320 V 910 N 389 V 1.217 V 1.787 N	

5. Jaarrekening

276

De begrote saldo kostenplaatsen zijn niet verdeeld naar de collegeproducten. Hierdoor ontstaat een voordeel op programmaonderdeel 7.3. De realisatie is wel toegerekend naar (bijna) alle overige programmaonderdelen. Afwijking moet daarom in relatie worden gezien met overschrijding op de andere collegeproducten/ programma onderdelen.	12.229 V	
De reserve is beleggingsopbrengsten is niet gevormd en derhalve kan de begrote onttrekking niet gerealiseerd worden.	1.240 N	
Nadeel inzake diverse reserves (reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling en bouwgrondexploitaties) welke in samenhang gezien moet worden met voordelen op andere PO's.	3.458 N	
Meeropbrengsten belastingen o.a. OZB, toeristenbelasting en precario.	1.161 V	
PO 8.1 Wonen		3.149 V
Extern advies expertise bodem- en funderingstechnieken, niet begroot	258 N	
Kosten vervangende huisvesting, inzet GGD en nadeelcompensatie t.b.v. Stadionkwartier, waarvan toegezegd dat deze gecompenseerd zullen worden door de projectontwikkelaar	400 N	
Nadeelcompensatie Stadionkwartier	230 N	
De uitgifte van startersleningen verloopt goed, hierdoor is vrijwel het volledige bedrag dat voorzien was uitgegeven waardoor de renteinkomsten lager zijn als begroot.	233 N	
Administratief verschil tussen PO 8.1 en PO 8.7 m.b.t. voorziening IWW/projecten.	903 N	
De sanctiemethodiek van de BOR is gewijzigd. Hierdoor kan de voorziening achterblijvende woningbouwproductie opgeheven worden. Een gedeelte van de vrijvallende middelen (€ 2,5 miljoen) vloeien weer terug naar de voorziening Woonprogramma conform de storting in 2008.	7.800 V	
In het kader van tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwproductie 2 ^e tranche is een subsidie ontvangen van het Rijk. Deze is voor € 1,3 miljoen gestort in de voorziening algemeen risico en € 4,1 miljoen is geboekt als vooruitontvangen bedragen op de balans.	2.462 N	
De vanuit het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor Krachtwijkaanpak zijn niet uitgegeven in 2009. De middelen blijven in de reserve tot er bestedingsvoorstellen gedaan worden.	1.325 V	
	1.325 N	
	1.810 V	
	1.810 N	
PO 8.2 Openbare ruimte (m.u.v. water en groen)		1.455 N
Als gevolg van een strenge winter is veel vorstschade opgetreden en zijn meer dan vooraf verwachte strooiacties noodzakelijk geweest. Hierdoor zijn hoge kosten voor reparaties en gladheidbestrijding ontstaan. De hoge reparatiekosten worden ook mede veroorzaakt door achterstallig onderhoud op het gebied van de verharding.	1.150 N	
In 2009 is het budget van de energiekosten fors verlaagd (met 23%), dit terwijl de kosten slechts 2% lager waren.	394 N	
PO 8.3 Groen- en recreatievoorziening		604 N
De incidentele aanschaf van speeltoestellen is op een aantal plaatsen in de stad vertraagd. Vertraging is o.a ontstaan door uitloop van de voorbereidingen, en noodzakelijke bestemmingsplanwijzigingen (van Lenneppark). Het voordeel op de lasten dat hierdoor ontstaat is grotendeels gereserveerd voor volgend jaar.	452 V	
De lasten in het kader van de plaagdierbestrijding zijn hoger dan verwacht als gevolg van de extra kosten in het kader van de bestrijding van de processierups.	435 N	
Er is meer compensatievergoeding bomen ontvangen dan gedacht waardoor een voordeel op de baten ontstaat. Het bedrag is grotendeels gestort in de reserve groen. Deze storting was niet begroot.	322 N	
De aanschaf van het systeem 'yukat' (meldingsysteem curatief onderhoud) zorgt voor een overschrijding van de begrote lasten.	391 V	
	372 N	
	279 N	

5. Jaarrekening

PO 8.4 Water		139 N
Per saldo is er een voordeel op de kapitaalslasten. Uit de eerdere inspectie- en reinigingsprogramma's is gebleken dat de noodzaak tot het vervangen van riolen minder was dan gedacht. Gevolg is dat minder riolen zijn vervangen dan begroot. Tevens is de aanleg van het bergbezinkbassin aan de Kosmoslaan en de uitvoering van enkele afkoppelprojecten vertraagd waardoor ook minder geïnvesteerd is dan begroot. Door deze achterblijvende investeringen zijn de kapitaalslasten lager dan begroot. De investeringen in het Beatrixkanaal zijn hoger dan begroot waardoor een nadeel op de kapitaalslasten ontstaat.	463 V	
Het inspecteren en reinigen van de riolen heeft in 2009 vertraging opgelopen als gevolg van regen- en vorstverlet. Alleen bij droog weer kunnen deze werkzaamheden worden uitgevoerd. De niet uitgevoerde inspecties en reinigingen worden uitgevoerd in 2010.	770 V	
De resultaten op dit programmaonderdeel worden grotendeels afgewikkeld met de egalisatievoorziening riolen.	1.442 N	
PO 8.5 Milieu		1.539 N
Het plaatsen van de ondergrondse containers heeft in 2008 vertraging opgelopen. Deze vertraging is in 2009 niet ingelopen waardoor minder dan begroot geïnvesteerd is. De kapitaalslasten in 2009 laten hierdoor een voordeel zien. Op de voorziening afvalstoffenheffing worden de resultaten van afval afgewikkeld. De begrote dekking uit de voorziening is in 2009 niet gerealiseerd omdat de totale kosten met de reguliere opbrengsten gedekt kunnen worden. Op de budgetgestuurde taken milieubeheer is een nadeel behaalt. Dit nadeel is ontstaan doordat abusievelijk in 2008 geen transitorische post is opgenomen en de kosten daardoor ten laste van het budget 2009 komen.	500 V	
In 2009 is voor het eerst een nieuwe verdeling van de afvalbeheerskosten gehanteerd. Het hanteren van deze nieuwe verdeling heeft in een aantal gevallen geleid tot teruggave van een deel van de heffing. De hoeveelheid restafval per inwoners is licht gedaald waardoor lagere kosten ontstaan.	524 N	
Op de budgetgestuurde taken milieubeheer is een nadeel ontstaan.	272 N	
Van het door het SRE uitgevoerde werkprogramma zijn de kosten niet altijd doorbelast naar de juiste projecten, c.q. de verwachte kortingen zijn nog niet altijd opgenomen. Tot slot is er een bijdrage aan het project externe veiligheid gerealiseerd waar geen rekening mee gehouden was.	N 500 V 370 571 N 245 N	
PO 8.7 Ruimtelijke kwaliteit		2.082 N
Overhead , grotendeels verrekend met reserve grondbedrijf	5.413 V	
Niet projectgebonden uren, niet t.l.v. reserve projecten maatschappelijk nut gebracht.	1.247 N	
Administratief verschil t.o.v. andere programma-onderdelen als gevolg van ombouw begroting bij de organisatiewijziging Eindhoven Eén.	1.016 N	
Reservering WABO voor 2010.	249 N	
Gronddepot, enerzijds voordeel doordat het depot in 2009 nauwelijks gebruikt is, het voordeel hiervan is als bate meegenomen in het project geluidswal Blixembosch NO.	132 N	
Meer leges ontvangen dan begroot volgens Turap 2, door vervroegde start nieuwbouwprojecten in 2009 i.p.v. 2010.	362 V	
Administratief verschil overhead, als bate zichtbaar bij PO 7.3.	653 V	
<i>Grondexploitatie / Projecten grondbedrijf (excl. overhead):</i>		
Dotatie a.g.v. nadelige resultaten planexploitaties (Meerhoven) en voorraad projecten (TD-gebouw en Don Boscostraat).	18.870 N	
Resultaten op afgesloten gebieden (13 projecten).	6.204 V	
Resultaten afgesloten projecten en lopende projecten (Rock, BAPTS, Externe Veiligheid)	1.062 V	
Mutaties boekwaarden worden niet doorberekend aan projecten.	390 N	
Kosten bebouwde eigendommen zijn hoger dan begroot door hogere	519 N	

5. Jaarrekening

278

<p>onderhoudskosten.</p> <p>Resultaten Grondbedrijf worden verrekend met de reserve bouwgrondexploitaties (gesloten exploitatie).</p> <p><i>Projecten maatschappelijk nut (excl. overhead):</i> De uitgaven blijven achter bij de ramingen. De afrekening is budgettair neutraal omdat dit resultaat wordt verrekend met de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling.</p>	<p>8.504 V</p> <p>3.095 V 3.095 N</p>	
PO 9.1 Economische ontwikkeling		1.274 N
<p>Voor het staangeld van de kermissen is een bate in de gemeentelijke begroting opgenomen, echter contractueel is met SCDE vastgelegd dat de exploitatie van de kermissen zonder verrekening van baten en lasten zal plaatsvinden.</p> <p>Voor de exploitatie van stedelijke evenementen worden niet begrote kosten gemaakt, deze worden deels gecompenseerd doordat de baten van de toeristenbelasting hoger zijn dan begroot (427 V staat op PO 7.3). Drie medewerkers zijn gedetacheerd aan SCDE. Deze detacheringopbrengsten zijn niet begroot.</p> <p>Op dit moment sluit de begroting van de Gemeente niet aan bij de begroting van SCDE. In 2010 wordt een dossier opgesteld om de budgetten te herijken. Voor 2009 ontstaan een nadeel.</p> <p>Met het dossier ondersteuning EZ in relatie tot de kredietcrisis zijn er extra middelen ter beschikking gekomen voor het project Catalyst (€ 300.000) en voor de wijkeconomie (€ 220.000). Deze middelen zijn gereserveerd.</p>	<p>261 N</p> <p>832 N</p> <p>200 V</p> <p>354 N</p> <p>520 V</p> <p>520 N</p>	

5. Jaarrekening

5.2.6 Nadere toelichting belangrijke posten resultatenrekening

Personeelskosten

Het totaal van de personeelskosten wordt binnen de gemeente Eindhoven bepaald door de kosten van eigen personeel, overige personeelskosten en inhuur derden. Deze worden vervolgens verminderd met de opbrengsten voor het beschikbaar stellen van personeel.

Over 2009 zijn de werkelijke personeelskosten binnen de gemeente Eindhoven, na correctie voor aanvullende dekking, € 3,3 miljoen hoger dan begroot. Samengevat in een tabel:

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2009 (1)	Realisatie 2009 (2)	Aanvullende dekking (3)	Afwijking 4 = 1-2+3
Eigen personeel	117.073	119.101	3.385	1.357 V
Specifieke personeelskosten	1.640	3.421	2.289	508 V
Stelposten	1.904			1.904 V
Vergoedingen detachering	-656	-1.585	-1.213	284 N
Inhuur personeel	32.859	45.135	5.533	6.743 N
Totaal personeel	152.820	166.072	12.379	3.259 N

Afwijking op de kosten eigen personeel kent de volgende oorzaken:

Loonkostenontwikkeling (V € 2,1 miljoen)

De werkelijke loonkostenontwikkeling als gevolg van CAO-afspraken en afwijkingen van sociale lasten zijn in 2009 lager dan de begroting. Daarnaast vallen de stelposten i.z. de loonkosten vrij.

Specifieke personeelskosten (V € 0,5 miljoen)

In 2009 zijn de uuv-uitkeringen in verband met zwangerschapsverlof centraal verantwoord.

Bezettingsverschil (V € 2,5 miljoen)

De voordelige afwijking ten opzichte van de begroting is het gevolg van niet ingevulde vacatures en personeel die boven de formatiesterkte zijn geplaatst. Deze afwijking is deels het gevolg van organisatieontwikkelingen waardoor vacatures voorafgaande aan de definitieve plaatsing vaak niet worden ingevuld. Voor de extra invulling van eigen personeel (tijdelijk publiekrechtelijk dienstverband) zijn aanvullende dekkingen en vergoedingen van personeel beschikbaar.

Loonkosten brandweer en crisibestrijding (V € 0,5 miljoen)

Door het niet effectueren van de overgang van het brandweerpersoneel is dit voordeel op de eigen personeelskosten ontstaan. Hiertegenover staat een nadeel op de inhuur.

Overige afwijkingen (N € 2,1 miljoen)

De overige verschillen zijn ontstaan door onjuiste begroting, overwerk, cafetariamodel, inpassingsverschillen, functiewaardering etc.

Afwijking inhuur personeel:

Netto afwijkingen op inhuur derden (N € 6,7 miljoen)

In 2009 is voor € 45,1 miljoen uitgegeven voor inhuur derden terwijl in de begroting € 32,9 miljoen beschikbaar was. De afwijking van € 12,2 miljoen wordt voor € 5,5 miljoen gecompenseerd uit aanvullende dekkingsmiddelen. Het restant wordt verklaard door: inhuur ten laste van vacatureruimte (gecompenseerd door bezettingsverschillen), interim management, achterstanden, Brandweer en Crisibestrijding (gecompenseerd door loonkosten brandweer en crisibestrijding), inhuur ten behoeve van projecten en overige verschillen.

5. Jaarrekening

280

Kapitaallasten

De kapitaallasten over de materiële vaste activa binnen de gemeente Eindhoven laten over 2009 het volgende beeld zien.

(bedragen x € 1.000):	Begroting 2009 (1)	Realisatie 2009 (2)	Afwijking 3=1-2
Afschrijvingen	23.901	18.770	5.131 V
Rente	26.316	22.787	3.603 V
Totaal Kapitaallasten	50.291	41.557	8.734 V
Voorzieningen/stelposten/reserves/administratieve aanpassing	19.999	15.729	4.270 N
T.I.v. resultaat na bestemming	30.292	25.828	4.464 V

De totale kapitaallasten van de materiële vaste activa laten in eerste instantie een voordeel van € 8,7 miljoen. Na correctie van dit voordeel door mutaties reserves en voorzieningen, stelposten blijft er een voordelig resultaat over van € 4,5 miljoen.

Hierna wordt een analyse gegeven van de belangrijkste oorzaken van de aangegeven afwijkingen.

Het voordeel op het totaal aan kapitaallasten van € 8,7 miljoen wordt o.a. veroorzaakt door:

- Temporisering huisvesting onderwijs (€ 3,0 miljoen V), vertraging realisatie Spilcentra (€ 200.000 V), vertraging bij Wijkspporten (€ 200.000 V), sport accommodaties (€ 200.000 V) en digitalisering gemeentelijke heffingen (€ 100.000 V);
- De werkelijke kapitaalslasten blijven achter bij de bijgestelde raming door latere uitvoering van riolen (€ 500.000 V) en extra kosten voor hemelwaterafvoer (Beatrix kanaal, € 100.000 N), geen investeringen meer in het gronddepot (€ 100.000 V) en op overige producten (€ 200.000 V);
- Uitgestelde en vertraagde investeringen t.b.v. automatisering (€ 2,0 miljoen V);
- Uitgestelde en vertraagde investeringen t.b.v. Vastgoed voor dienstgebouwen, sport, kunst & cultuur en welzijn (€ 1,3 miljoen V),
- Uitgestelde en vertraagde investeringen t.b.v. digitalisering Ondersteuning Stads Pleinen (€ 200.000) en voor diverse andere sectoren (€ 100.000 V).

Verder is er sprake van lagere bijdragen uit reserves en voorzieningen. Als voorbeeld kan hier genoemd worden:

- De afwijkingen uit de investering voortvloeiende kapitaallasten voor huisvesting onderwijs wordt via de egalisatiereserves afgewikkeld (€ 2,5 miljoen N);
- Door minder lasten riolen en minder lasten afvalstoffen is ook de mutatie uit de egalisatievoorzieningen riolen en egalisatievoorziening afvalstoffen per saldo lager (€ 960.000 N);

Opgemerkt wordt verder dat het voordeel (lagere kapitaalslasten) voortvloeiende uit de vertraging van het investeringstempo reeds ingecalculeerd is voor € 850.000, welke als stelpost opgenomen is.

5. Jaarrekening

Incidentele baten en lasten

In de rekening van baten en lasten zitten diverse incidentele baten en lasten. Deze baten en lasten hebben een eenmalig karakter en doen zich maximaal gedurende twee jaren voor.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de incidentele baten en lasten die in het resultaat voor bestemming zijn verwerkt.

<i>Incidentele baten</i>		Realisatie 2009 (bedrag x € 1.000)
PO 4.3	WK Voetbal 2018-2022	595
PO 7.3	Liquidatie IZA Nederland	3.200
PO 7.3	Verkoop commerciële activiteiten Essent	1.002
PO 8.1	Vrijval voorziening i.v.m. achterblijvende woningbouwproductie	7.800
PO 8.1	Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwproductie (2 ^e tranche)	1.325
PO 8.4	Teruggave grondwaterbelasting tbv project grondwateroverlast	1.287

<i>Incidentele lasten</i>		Realisatie 2009 (bedrag x € 1.000)
PO 4.3	WK Voetbal 2018-2022	1.595
PO 4.3	Kwaliteitsimpuls sportaccommodaties	582
PO 4.3	Ontwikkeling sportpark Botenlaan	900
PO 8.1	Storting voorziening woonprogramma (was bedoeld tbv afdekken claim achterblijvende woningbouwproductie, na vrijval van die voorziening wordt de dekking nu teruggestort)	2.462
PO 8.1	Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwproductie (2 ^e tranche)	1.325
PO 8.1	Overlast heien PSV stadion	962

5. Jaarrekening

5. Jaarrekening

5.3 Balans

Op de volgende twee pagina's wordt de balans van de gemeente Eindhoven weergegeven.

5. Jaarrekening

284		ACTIVA	
Bedragen (x € 1.000)		31-12-2008	31-12-2009
Vaste activa			
	Materiële vaste activa economisch nut, algemeen	403.832	419.918
	Materiële vaste activa economisch nut, in erfpacht	1.770	1.770
B02	Totaal materiële vaste activa	405.602	421.688
	Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	87.059	134.156
	Af: voorziening afwaardering netwerkbedrijven	-63.600	-43.600
B0311	Kapitaalverstrekking aan deelnemingen gesaldeerd	23.459	90.556
B0312	Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	0	0
B0313	Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	0	0
B0321	leningen aan woningbouwcorporaties	98.155	84.196
B0322	leningen aan deelnemingen	0	0
B0323	leningen aan overige verbonden partijen	0	0
B033	Overige langlopende leningen	7.702	26.006
B034	Overige uitzettingen	114.427	93.740
B035	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0
B036	Kapitaalverstrekking aan vakdiensten	0	0
B03	Totaal financiële vaste activa	243.743	294.498
	Totaal vaste activa	649.345	716.186
Vlottende activa			
B3111	Niet in exploitatie genomen bouwgronden	31.733	58.794
B3112	Grond- en hulpstoffen	69	57
B312	Onderhanden werk	140.821	121.941
B313	Gereed product en handelsgoederen	96	142
B314	Vooruitbetalingen	0	0
B31	Totaal voorraden	172.719	180.934
B111	Vorderingen op openbare lichamen	33.941	33.551
B112	Verstrekke kasgeldleningen	0	0
B113	Rekening-courant met niet-financiële instellingen	8.456	3.919
B114	Overige vorderingen	33.838	37.935
B115	Overige uitzettingen	95.044	17.191
B11	Totaal uitzettingen	171.279	92.596
B12	Totaal liquide middelen	125	146
B21	Overlopende activa (inclusief voorschotten)	25.395	19.961
	Totaal vlottende activa	369.518	293.637
TOTAAL ACTIVA		1.018.863	1.009.823
	Geranties uit waarborgstellingen	42.249	37.927

5. Jaarrekening

285

		PASSIVA	
Bedragen (x € 1.000)		31-12-2008	31-12-2009
Vaste passiva			
B0411	Algemene reserves	177.122	79.131
B0412	Bestemmingsreserves (tbv tarieven)	0	0
B0413	Diverse overige bestemmingsreserves	290.755	273.503
B0414	Reserves t.b.v. investeringen/afdekken kapitaallasten	37.742	27.054
B041	Reserves totaal	505.619	379.688
B042	Saldo exploitatie na mutatie reserves	-70.505	7.519
B04	Totaal eigen vermogen	435.114	387.207
B05	Totaal voorzieningen	152.093	142.913
B0621	Onderhandse leningen van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	5.350	3.114
B0622	Onderhandse leningen binnenlandse banken en overige instellingen	156.816	135.164
B0624	Overige binnenlandse sectoren	0	12.948
B063	Door derden belegde gelden	2.133	2.207
B064	Ontvangen waarborgsommen van derden	1.723	1.109
B067	Door CS ontv res + vz vakdienst	0	0
B06	Totaal vaste schulden	166.022	154.542
Totaal vaste passiva		753.229	684.662
Vlottende passiva			
B131	Kasgeldleningen	110.000	175.000
B132	Postbankrekeningen	2.793	3.166
B133	Bankrekeningen	33.782	18.070
B134	Overige schulden	29.518	26.933
B13	Totaal netto-vlottende schulden	176.093	223.169
B22	Totaal overlopende passiva	89.541	101.992
Totaal vlottende passiva		265.634	325.161
TOTAAL PASSIVA		1.018.863	1.009.823
Verplichtingen uit waarborgstellingen		42.249	37.927

5. Jaarrekening

286

5.4 Toelichting balans

5.4.1 Grondslagen van waardering

Met ingang van 1 januari 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) van kracht. De grondslagen van waardering, zoals binnen de gemeente Eindhoven gehanteerd, voldoen aan dit besluit. Onderstaand zijn de grondslagen per balanspost toegelicht.

Vaste activa

De immateriële vaste activa worden in Eindhoven ineens ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht en dus niet geactiveerd.

Bij de materiële vaste activa wordt een onderscheid gemaakt in investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut en investeringen met een economisch nut.

- Investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut (bijvoorbeeld wegen): Deze brengen geen middelen op en er is geen markt voor het activum als zodanig. In Eindhoven worden deze investeringen niet geactiveerd maar worden ineens ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht;
- Investeringen met een economisch nut (bijvoorbeeld gronden, gebouwen en vervoermiddelen): Deze activa zijn verhandelbaar en/of kunnen bijdragen tot het genereren van middelen. Ze worden geactiveerd voor het bedrag van de investering, het zogenaamde bruto-activeren. Aftrek van eigen middelen (reserves) is niet toegestaan. Bijdragen van derden welke in directe relatie staan met het activum worden wel in mindering gebracht (netto-variant). Deze bijdragen worden eerst in een voorziening verantwoord en bij daadwerkelijke activering van het activum als vermindering op de aanschafwaarde verwerkt.

Niet geactiveerd worden:

- BTW op activa indien deze compensabel is volgens de Wet op het BTW-compensatiefonds;
- Kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde;
- Tekorten;
- Activa met een verkrijgingsprijs minder dan €2.500 (met uitzondering van gronden en terreinen, deze worden altijd geactiveerd);
- Activa met een levensduur van maximaal twee jaar.

Waardering van de geactiveerde materiële vaste activa geschiedt op basis van de verkrijgingsprijs (inkoopprijs vermeerderd met de bijkomende kosten) dan wel tegen vervaardigingsprijs (kosten van grond- en hulpstoffen, overige kosten die direct aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het activum kan worden toegerekend) verminderd met de berekende afschrijvingen.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekingen (deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen) staan tegen de verkrijgingsprijs gewaardeerd (niet de eventuele hogere actuele of intrinsieke waarde). Deelnemingen worden wel tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs.

Leningen en overige uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Dat is de historische kostprijs minus de door derden gedane aflossingen.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd.

Vlottende activa

Voorraden worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met eventuele voorzieningen voor incurant. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs dient de marktwaarde als waardering te worden gebruikt (ook onder vermindering van eventuele voorzieningen voor incurant).

Lopende grondexploitaties worden op de balans opgenomen als onderhanden werk.

5. Jaarrekening

Uitzettingen worden onder aftrek van eventuele voorzieningen voor oninbaarheid (dubieuze debiteuren) gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste passiva

Eigen vermogen wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, dan wel tegen de contante waarde. In het laatste geval zal jaarlijks een toevoeging gelijk aan de rentevoet nodig zijn om de voorziening op de juiste hoogte te houden.

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke hoofdsom, verminderd met de gedane aflossingen.

Vlottende passiva

De *netto-vlottende schulden* en de *overlopende passiva* worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

5. Jaarrekening

288

5.4.2 Toelichting per balansrekening

Aansluiting met balans ultimo 2008

I.v.m. een herrubricering sluit de beginbalans per 01-01-2009 niet aan met de eindbalans per 31-12-2008 zoals opgenomen in het jaarrekening 2008. De herrubricering heeft betrekking op de deelnemingen (B0311) en de voorzieningen (B05).

Activa

Vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2009	Investerings	Desinves- teringen	Bijdragen van derden	Afschrijving / aflossing	Boekwaarde 31-12-2009
Gronden en terreinen	34.506	-534	0	0	0	33.972
Woonruimten	831	0	6	0	90	735
Bedrijfsgebouwen	274.661	12.156	0	1.536	11.082	274.199
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	59.562	14.645	0	0	1.312	72.895
Vervoermiddelen	2.011	289	0	2	355	1.943
Machines, apparaten en installaties	33.098	9.676	0	79	5.629	37.066
Overige materiële vaste activa	933	314	117	0	252	878
Totaal materiële vaste activa	405.602	36.546	123	1.617	18.720	421.688
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	23.459	122.173	55.076	0	0	90.556
Leningen aan woning- bouwcorporaties	98.155	8.446	11.182	0	11.223	84.196
Overige langlopende leningen	7.702	18.406	102	0	0	26.006
Overige uitzettingen	114.427	1.572	22.259	0	0	93.740
Totaal financiële vaste activa	243.743	150.597	88.619	0	11.223	294.498
Totaal vaste activa	649.345	187.143	88.742	1.617	29.943	716.186

Stille reserve

De kunstvoorwerpen van het Van Abbemuseum zijn niet in de balans opgenomen (de verzekerde waarde per 31 december 2009, inclusief bruiklenen, bedraagt circa € 144 miljoen). Tevens is sprake van een stille reserve (opbrengstwaarde is hoger dan de boekwaarde) met betrekking tot niet bedrijfsgebonden activa (zoals woningen en diverse overige eigendommen) van € 17,8 miljoen.

Investerings

De investeringen in de materiële vaste activa in 2009 bedragen per saldo € 36,5 miljoen. Dit bedrag wordt gevormd door een groot aantal mutaties van welke hierna een beperkte opsomming volgt:

- Het TD-gebouw (€ 15,5 miljoen) en de daarbij behorende grond (€1,8 miljoen) zijn overgeheveld naar het Grondbeheer;
- Investerings in bedrijfsgebouwen o.a.: 't Palet (€ 3,9 miljoen), Stedelijk College (€ 2,8 miljoen), Speelcentrum Grasrijk (€ 3 miljoen);
- Investerings in Grond-, weg- en waterbouw o.a.: Rioleringen (€ 14,2 miljoen).

5. Jaarrekening

Specificatie van de deelnemingen

Deelneming in:	Boekwaarde 31-12-2008	Boekwaarde 31-12-2009	Verschil	Omvang deelneming
Specificatie netwerkbedrijven				
Endinet B.V. *) (voorheen PUF Participations BV)	10.288.559	125.942.559	115.654.000	83,2%
ObN - NetH Group BV *) (gefuseerd met Endinet)	55.040.000	0	-55.040.000	-
Af: voorziening afwaardering netwerkbedrijven	-63.600.000	-43.600.000	45.100.000	
Waardering netwerkbedrijven	1.728.559	82.342.559	105.714.000	
Specificatie deelnemingen				
Waardering netwerkbedrijven (zie hierboven)	1.728.559	82.342.559	105.714.000	
ObN - Titleco BV *) (verkocht)	18.000	0	-18.000	-
NetH - Titleco BV *) (verkocht)	18.000	0	-18.000	-
Wonen boven winkels	0	22.500	22.500	50,00%
Muziekcentrum storting AK (EC)	45.378	45.378	0	100,00%
Stadsschouwburg storting AK (EC)	45.378	45.378	0	100,00%
<i>Meerderheidsdeelneming in nom kapitaal</i>	<i>1.855.315</i>	<i>82.455.815</i>		
Enexis Holding NV (voorheen Essent **)	11.345	11.345	0	0,02%
NV Eindhoven Airport	555.881	555.881	0	24,50%
BNG	429.000	429.000	0	0,3%
Deelneming Breedband (EC)	1.425.000	1.425.000	0	
Deelneming Striip S	1.373.646	1.000.000	-373.646	
Striip S Deelneming Beheer BV	10.000	10.000	0	50,0%
Striip S Deelneming Garantievermogen	13.129.949	0	-13.129.949	
<i>Minderheidsdeelneming in nom kapitaal</i>	<i>16.934.821</i>	<i>3.431.225</i>		
Deelneming in FlightForum CV (035-09-13)	4.669.039	4.669.039	0	50-51 %
Totaal deelnemingen	23.459.175	90.556.079		

*) Endinet BV beheert de energienetwerken voor elektriciteit en gas. Van oudsher zijn overheden aandeelhouder. Op 29 oktober 2009 zijn NRE en ObN-NetH gefuseerd en zijn de twee titleco's aan het netwerkbedrijf overgedragen. De constructies met de tussenholdings vervalt. PUF Participations (houdster aandelen NRE) is daarbij direct opgegaan in het geheel, bij ObN-NetH Participations was dat als gevolg van de 'Shareholderloan' van €60.614.000,00 niet mogelijk. De lening (van de gemeente Eindhoven) is omgezet in aandelenkapitaal; per 31 december 2009 zijn ObN-NetH Participations en haar dochtermaatschappij ObN-NetH Invest in liquidatie. Per einde jaar is 46,17% van de aandelen Endinet direct in handen van de gemeente Eindhoven en 37,05% indirect via de tussenholdings in liquidatie. De wijze waarop de deelneming Endinet in de balans wordt gepresenteerd wijkt af van vorig jaar. In de jaarrekening 2008 zijn de deelneming en de voorziening voor de lagere marktwaarde apart van elkaar gepresenteerd. Om ook in de balans in één oogopslag de werkelijke waarde van de deelneming af te kunnen lezen, worden dit jaar de voorziening en de deelneming gecombineerd gepresenteerd. Ultimo 2008 leidt dat tot een netto-boekwaarde van de aandelen van €1,7 miljoen, omdat de Shareholderloan van €60,6 miljoen nog onder de kortlopendevorderingen is opgenomen. Ultimo 2009 bedraagt de boekwaarde van de aandelen na omzetting van de Shareholderloan in aandelenkapitaal €125,9 miljoen. De voorziening in het kader van de lagere marktwaarde en risico's uit de verkoop bedraagt nog €43,6 miljoen. Dit leidt per saldo tot een netto-boekwaarde van € 82,3 miljoen. In de voorziening is een bedrag opgenomen groot € 25,1 miljoen voor risico's die samenhangen met de verkoop van het bedrijf in 2010.

**) In 2009 is energiebedrijf Essent gesplitst in een netwerkdeel (Enexis) en een commercieel deel. Het commercieel deel is verkocht aan RWE. Teneinde de transactie correct te laten verlopen, zijn een aantal (tijdelijke) BV's opgericht. Per balansdatum is de gemeente Eindhoven feitelijk aandeelhouder van Enexis Holding BV, Vordering op Enexis BV, Verkoop Vennootschap BV, Essent Milieu Holding NV, Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV, CBL Vennootschap BV en Claim staat Vennootschap BV. Gezien het geringe belang in elk van deze (tijdelijke) BV's zijn deze deelnemingen samengepakt onder de noemer Enexis. In december 2009 is met netwerkbedrijf Alliander een Akkoord op Hoofdlijnen gesloten tot overdracht van de aandelen; hiervoor dient in 2010 een definitieve overeenkomst te worden gesloten.

5. Jaarrekening

290

Leningen aan woningbouwcorporaties

Van de aan woningbouwcorporaties verstrekte leningen (€ 84,2 miljoen) is € 54,0 miljoen ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Het WSW staat garant indien een woningbouwcorporatie in gebreke blijft met betrekking tot rente- en aflossingsverplichtingen.

Overige langlopende leningen

De grootste langlopende leningen betreffen een lening van € 11 miljoen aan Strijp S in het kader van herrubricering deelnemingen en een lening van € 6,1 miljoen aan HEJA projectontwikkeling in het kader van realisering project Gerretsonlaan te Eindhoven.

Overige uitzettingen

Bedragen in Euro's	Boekwaarde 31-12-2009
Effecten in verband met duurzame beleggingen	47.874
Beleggingen: betreft 1 garantiebeleggingsproduct van € 15,0 miljoen en 4 garantiebeleggingsproducten van € 14,0 miljoen	71.000.000
Obligatie: betreft vastrentende staatsobligaties en obligaties van banken; in 2009 is 17,2 miljoen overgeheveld naar de balansrekening BA 115 (verstrekte kortlopende leningen)	17.000.000
Nog te ontvangen opbrengsten in verband met garantiebeleggingsproducten.	5.692.000
Totaal BA034 Overige uitzettingen	93.739.874

Vlottende activa

Voorraden

B3111 Niet in exploitatie genomen bouwgronden

In de voorraden zijn begrepen de nog niet in exploitatie genomen bouwgronden van het Grondbedrijf voor een waarde van € 58,8 miljoen. Voor mogelijk verliesgevende exploitaties is een voorziening gevormd groot € 8,5 miljoen) welke in mindering is gebracht op de boekwaarde van de post 'Niet in exploitatie genomen bouwgronden'.

B312 Onderhanden werk

De balanspost 'Onderhanden werk' heeft betrekking op onderhanden projecten (€ -/- 0,8 miljoen) en op de bouwgrondexploitatie (€ 122,7 miljoen). In de prospecties (toekomstige opbrengsten) voor diverse planexploitaties is een aantal verliesgevende exploitaties naar voren gekomen. Ter dekking van de mogelijke verliezen is een voorziening gevormd. De voorziening verliesgevende planexploitaties (€ 25,2 miljoen) is in mindering gebracht op de boekwaarde van de post 'Onderhanden werk'.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de bouwgrondexploitaties wordt verwezen naar het overzicht "Bouwgrondexploitatie" in de concernrekening 2009 deel II bijlagen.

Specificatie voorraden (bedragen in duizenden euro's)

	Boek- waarde	Af: getroffen voorziening	Gesaldeerde balanswaarde
B3111 Niet in exploitatie genomen bouwgronden	67.284	8.490	58.794
B312 Onderhanden werk	147.119	25.178	121.941
B3112 Grond- en hulpstoffen	57	n.v.t.	57
B313 Gereed product en handelsgoederen	142	n.v.t.	142
Totaal Voorraden	214.602	33.668	180.934

5. Jaarrekening

Uitzettingen

B111 Vorderingen op openbare lichamen

De vordering heeft voornamelijk betrekking (€ 31,5 miljoen) op de met de fiscus te verrekenen BTW (waaronder de vordering op het landelijke BTW-compensatiefonds) Daarnaast staat er nog voor een bedrag van ongeveer € 2 miljoen open op het rijk, provincie, gemeentes en andere overheidsinstellingen.

B114 Overige vorderingen

Eind 2009 was de stand van deze vorderingen € 55,5 miljoen. Met betrekking tot deze uitstaande vorderingen is een voorziening dubieuze debiteuren van € 17,5 miljoen opgenomen. Dit resulteert in een netto bedrag van € 38 miljoen.

B115 Overige uitzettingen

Het saldo 'overige uitzettingen' ultimo 2009 heeft alleen betrekking op verstrekte kortlopende leningen. Hierop is in 2009 € 34,4 miljoen vrijgevallen en is € 60,6 miljoen omgezet in aandelenkapitaal Endinet. Als toevoeging is te vermelden € 17,2 miljoen dat in 2010 vrij zal gaan vallen en derhalve in 2009 is overgeboekt van overige langlopende leningen.

Liquide middelen

(bedragen in duizenden euro's)	31-12-2008	31-12-2009
B121 Kassen	121	112
B122 Postbankrekeningen	0	30
B1247 Kruisposten	4	4
B12 Totaal liquide middelen	125	146

Het totaal van de liquide middelen laat per 31 december 2009 een negatief saldo zien.

De categorieën met een negatief saldo zijn terug te vinden aan de creditzijde van de balans onder de netto vlottende schulden waar dit nader wordt toegelicht.

Overlopende activa

(bedragen in duizenden euro's)	31-12-2008	31-12-2009
B211 Overlopende activa publiekrechtelijke lichamen	13.990	9.361
B213 Overige overlopende activa	11.305	9.560
B215 Voorschotten	100	134
B224 Tussenrekening	0	906
B17 Totaal overlopende activa	25.395	19.961

Het saldo 'overlopende activa publiekrechtelijke lichamen' ultimo 2009 heeft vnl. betrekking op nog te ontvangen bedragen inzake besluit zelfstandigen (BBZ) (€ 1,4 miljoen) design project ADMIRE (€ 1,6 miljoen), en een correctiepost op de BTW (€ 3,2 miljoen).

Onder de 'overige overlopende activa' vallen de vooruitbetaalde bedragen voor een bedrag van totaal € 3,5 miljoen, waarvan de grootste post huren betreft. Verder valt daar onder de rekening nog te ontvangen rente leningen u/g voor een bedrag van € 2 miljoen.

Een andere grote post onder de overig overlopende activa betreft de categorie "overige nog te ontvangen bedragen" voor totaal € 3,6 miljoen, waarbij de grootste post huren betreft € 0,9 miljoen.

Bij de voorschotten zijn de grootste posten depotbedrag ptt post (€ 60 duizend) en voorschotten personeel (€ 63 duizend).

5. Jaarrekening

292

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

De stand van de reserves is in 2009 met € 125,9 miljoen afgenomen tot een bedrag van € 379,7 miljoen. In de staat van reserves (zie concernrekening 2009 deel II bijlagen) is een volledig overzicht van de mutaties in de reserves en een bijbehorende toelichting opgenomen.

Onderstaand zijn de mutaties in de reserves groter dan € 5 miljoen vermeld.

Omschrijving	Mutatie 2009
<u>Reserve Eigen kapitaal (sector CTRL)</u> De grootste onttrekkingen zijn de onttrekkingen naar aanleiding van het jaarrekeningresultaat 2007 t.b.v. de saldireserve specifiek (€ 15,3 miljoen), het jaarrekeningresultaat 2008 (€ 6,9 miljoen) en de aanvulling reserve bouwgrondexploitatie (€ 8,8 miljoen).	-/- 34,4
<u>Reserve beleggingen (sector CTRL)</u> Onttrekking t.b.v. voeding voorziening afwaardering netwerkbedrijven	-/- 63,6
<u>Saldireserve specifiek (sector CTRL)</u> Als grote stortingen zijn te vermelden overheveling van de reserve eigen kapitaal (jaarrekeningresultaat 2007 € 15,3 miljoen) en overheveling van de reserve Tongelresche Akkers (€ 5,4 miljoen). Tezamen met overige stortingen en onttrekkingen leidt dit tot een toename van € 15,6 milj.	+ 15,6
<u>Reserve strategische impulsen (sector CTRL)</u> In 2009 zijn voor diverse projecten middelen onttrokken uit de reserve strategische impulsen. De grootste onttrekking zijn gedaan t.b.v. de reserve integrale wijkvernieuwing (€ 5,3 miljoen) en tbv de reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling totaal 18,5 miljoen, waarvan uit de besteding NRE middelen 2008-2010 (€ 11 miljoen).	-/- 36,5
<u>Reserve integrale wijkvernieuwing (sector GBO)</u> Uit de reserve strategische impulsen (NRE middelen) is een storting gedaan van 5,2 miljoen.	+ 5,2
<u>Reserve bouwgrondexploitaties (sector GV)</u> De grotere onttrekkingen betreffen een mutatie in de voorziening nadelige resultatengrondexploitatie (€ 18,9 miljoen) en inzake beheerresultaat (€ 7 miljoen). De stortingen hebben betrekking op resultaat afgesloten gebieden (€ 10,1 miljoen) en een dotatie (€ 8,8 miljoen) vanuit de algemene dienst om het negatieve saldo van deze reserve op te heffen.	-/- 6,8
<u>Reserve maatschappelijk nut in ontwikkeling (sector CTRL)</u> De grootste onttrekking heeft betrekking op afwikkeling lopende projecten (€ 20,1 miljoen). Bij de storting betreft dit de overboeking van de reserve strategische impulsen (NRE middelen) (€ 18,5 milj.).	+3,6
<u>Reserve herstructurering NRE (sector CTRL)</u> Betreft afdekking tekort winstuitkering PUF/Obragas (€ 5 miljoen)	-/-5
<u>Reserve Reserveringen 2009 (sector CTRL)</u> Restantbudgetten per eind 2009: gestort conform collegebesluit over reserveringsdossier.	+15,5
<u>Reserve Garanties verkoop Endinet (sector CTRL)</u> Overboeking uit voorziening afwaardering netwerkbedrijven	+20

5. Jaarrekening

293

Reserve aanleg Tongelresche Akkers (sector S & B)

-/- 5,4

In 2009 is deze reserve vrijgevallen conform raadsbesluit t.b.v. het eigen kapitaal (€ 5,4 miljoen).

Voorzieningen

	31-12-2008	31-12-2009
B050 Overige voorzieningen	147.592	138.701
B051 Onderwijsvoorzieningen	4.501	4.212
B05 Totaal voorzieningen	152.093	142.913

Het saldo van de voorzieningen is in 2009 met € 9 miljoen afgenomen. In de staat van voorzieningen (zie concernrekening 2009 deel II bijlagen) is een volledig overzicht van de mutaties in de voorzieningen en een bijbehorende toelichting opgenomen.

Onderstaand zijn de mutaties in de voorzieningen groter dan € 5 miljoen vermeld.

(bedragen in miljoenen euro's)

Omschrijving

**Mutatie
2009**

Voorziening achterblijvende woningbouwproductie (sector GBO)

-/- 7,8

Betreft een onttrekking van € 7,8 miljoen ter opheffing van de voorziening

Voorziening BDU SIV 2005-2009 (sector STR)

-/- 6

Onttrekking: besteding gelden t.b.v. diverse GSB-projecten (€ 21,4 miljoen). Er zijn diverse stortingen gedaan waarvan de grootste (€ 6,2 miljoen) betrekking heeft GSBIII VVE en schakelklassen.

Vaste schulden

Het saldo van de vaste schulden per 31 december 2009 bedraagt 148,6 miljoen. In 2009 is € 24,8 miljoen van het aan vaste schulden openstaande bedrag afgelost. De rentelasten van de vaste schulden bedragen € 4,7 miljoen voor het jaar 2009.

Voor een nadere specificatie van de vaste schulden wordt verwezen naar de 'staat van vaste schulden' in de concernrekening 2009 deel II bijlagen. Daar staan de vaste schulden onderverdeeld in onderhandse leningen, door derden belegde reserves en ontvangen waarborgsommen van derden.

Netto-vlottende schulden

(bedragen in duizenden euro's)	31-12-2008	31-12-2009
B131 Kasgeldleningen	110.000	175.000
B132 Postbankrekeningen	2.793	3.166
B133 Bankrekeningen	33.782	18.070
B1341 Schulden aan publiekrechtelijke lichamen	156	1.033
B1342 Schulden aan vakdiensten	0	0
B1345 Afdrachtposten	9.609	10.084
B1346 Overige schulden	19.753	15.816
B13 Totaal netto-vlottende schulden	176.093	223.169

5. Jaarrekening

294

Het totaal van de liquide middelen laat per 31 december 2009 een negatief saldo zien. Gezien de te verwachten verkoopopbrengst medio 2010, in combinatie met de bestaande beleggingsportefeuille van €115 miljoen, worden op korte termijn geen maatregelen getroffen om de kortlopende schuld te verminderen

Overlopende passiva

(bedragen in duizenden euro's)		31-12-2008	31-12-2009
B221	Overlopende passiva publiekrechtelijke lichamen	35.177	39.980 *
B222	Overlopende passiva inzake vakdiensten	0	0
B223	Overige overlopende passiva	53.773	60.234 **
B224	Tussenrekeningen	591	1.778 ***
B22	Totaal overlopende passiva	89.541	101.992

* Onder de balanscodering B221 zit de grootboekrekening 19411 Vooruitontvangen van publiekrechtelijke lichamen. Onder deze grootboekrekening zijn onder ander de overlopende posten inzake niet bestede middelen Rijk verantwoord. Hieronder volgt het verloopoverzicht inzake het jaar 2009.

Niet bestede middelen van het Rijk	Begin jaar 2009	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Eindejaars 2009
WWB Werkdeel	19.218.373,00		19.218.373,00	
Pilot No-risk polissen	21.500,00		21.500,00	
Schuldhelpverlening	24.869,59		24.869,59	
Integrale wijkvernieuwing	192.673,00		192.673,00	
Ond. Voortijdig schoolverlaten	900.000,00		900.000,00	
Bestrijding discriminatie	51.576,00		51.576,00	
Project Roll over Eindhoven	104.662,00		104.662,00	
Medicinale heroïnebehandeling	69.949,00		69.949,00	
Lange termijn huisvestingsplan	248.215,00		248.215,00	
Gehandicaptenregeling	487.346,28		487.346,28	
Uitkering gemeentefonds	425.355,70		425.355,70	
Servicepunt zorg & welzijn	48.615,00		48.615,00	
Arbeidsmarkt agenda brainport eindhoven	13.570,00		13.570,00	
Nano electronica	5.000,00		5.000,00	
Pilot amo automotive	5.000,00		5.000,00	
Woonservicezone	19.711,00		19.711,00	
Spilcentrum achtse barrier	35.546,00		35.546,00	
Project fieldlab breedtestport	37.500,00		37.500,00	
Project kanaalstraat prod. klimaat	112.204,00		112.204,00	
Project stop creative center hub	84.319,00		84.319,00	
Studentenstad eindhoven	50.000,00		50.000,00	
Vorbereidingstraject participatiefonds	86.000,00		86.000,00	
Uitstroombelid	19.000,00		19.000,00	
Sport, bewegen en recreatie uitk cto	75.000,00		75.000,00	
Noodopvang uitgeproc.asielzoekers	-65.143,00		-65.143,00	
Road to Nanjing	120.000,00		120.000,00	
Min SZW voorschot SHV 2009		495.014,00		495.014,00
Provincie 100% VS woningen		333.000,00		333.000,00
Fase 2 Beatrixkanaal		760.000,00		760.000,00
Project kindermishandeling		30.000,00		30.000,00
Jaarrek 2009 schadevergoeding VTH		454.534,00		454.534,00

5. Jaarrekening

295

Subsidie SRE voor Muziekcentrum	1.700.000,00	1.700.000,00
Afwik proj MNio 2009 197-04	63.609,00	
Geluidafscherming		63.609,00
Afwik proj MNio 2009 221-01 Klimaatbeleid	6.753,58	6.753,58
Afwik proj MNio 2009 284-00	43.674,97	43.674,97
Fietsvoorziening		
Afwik proj MNio 2009 403-00 Plan van aanpak luchtkwaliteit	6.821.376,87	6.821.376,87
Afwik proj MNio 2009 488-00	206.255,75	206.255,75
Geluidsbelastingkaarten		
Afwik proj MNio 2009 652-01	65.000,00	65.000,00
Cofinanciering Stadspoort		
Afwik proj MNio 2009 654-01 RoCK	309.000,00	309.000,00
Afwik proj MNio 2009 667-00 Mensen Wensen	92.192,00	92.192,00
Bijdr.Min VWS 2010	231.963,45	231.963,45
Huur 1e kw 2010 Mercado	769,00	769,00
Af te dragen a schoolbestuur De Barrier	35.546,00	35.546,00
Terug te betal.subs aan Europa	77.000,00	77.000,00
Meldings-/coördineringsfunctie 2010	772.000,00	772.000,00
B5 Prov: VSV aansl.Vmbo-mbo	213.000,00	213.000,00
Bijdr.Friendships'park Nanjing	78.927,74	78.927,74
Project 134-00 Wegreconstructie High Tech Campus	180.000,00	180.000,00
Rijkssubsidie 2010	4.128.150,00	4.128.150,00
Meldings-/coördineringsfunctie 2010	38.300,00	38.300,00
Subsidie Prov NB 80% Brabant scholennet	80.000,00	80.000,00
Subs.aanp tot brede scholen, verdelen'10	857.489,00	857.489,00
Max reserve W-deel 09 (naar vooruitontv)	7.909.731,88	7.909.731,88
	22.390.841,57	25.983.287,24
	22.390.841,57	25.983.287,24

** Specificatie B223 Overige overlopende passiva		31-12-2008	31-12-2009
19413	Overige nog te betalen bedragen	36.645	47.721
19414	Overige vooruitontvangen bedragen	8.464	4.711
19416	Aanbetalingen grondverkoop	2.957	2.411
19421	Nog te betalen rente leningen	2.431	1.971
19427	SRE projecten (in 2007 verantwoord onder 19413)	2.188	2.058
diverse	Overige posten	1.088	1.362
B223	Overige overlopende passiva	53.773	60.234

*** Specificatie B224 Tussenrekeningen

Het op B224 Tussenrekening gepresenteerde saldo van € 1,8 miljoen heeft betrekking vnl betrekking op twee grote posten voor een totaal bedrag van €1,2 miljoen die in december 2009 zijn ontstaan en en in 2010 zullen worden afgewikkeld.

5. Jaarrekening

296

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Specificatie van de gewaarborgde geldleningen. (voorzover van toepassing)

Omschrijving	Restant per 1 jan.	Restant per 31 dec	Mutatie 2009
Woningbouwgaranties gemeente	20.351	18.603	-1.748
Gezondheidszorg	11.057	8.896	-2.161
Cultuur	8.377	8.163	-214
Sport	616	580	-36
Welzijn	1.006	1.004	-2
Kabeltelevisie	794	635	-159
Overige gewaarborgde geldleningegaranties	48	46	-2
Totaal borgstellingen	42.249	37.927	-4.322

Voor een nadere specificatie van de gewaarborgde geldleningen wordt verwezen naar de staat van borg- en garantstellingen in de concernrekening 2009 deel II: bijlagen).

Overige niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen / rechten

Overige niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen betreffen langlopende huurverplichtingen in verband met gebouwen (€ 10,8 miljoen per jaar) en meerjarige lease- en huurcontracten (zoals lease printers en programmatuur) voor een jaarbedrag van € 1 miljoen.

Leerlingenvervoer

Met ingang van het schooljaar 2006/2007 is op basis van een aanbesteding voor het leerlingenvervoer een contract met een nieuwe vervoerder aangegaan. De praktijk heeft uitgewezen dat de toenmalige vervoerder niet de vereiste kwaliteit kon bieden en het contract met de vervoerder is met ingang van 26 maart 2007 opgezegd. De gemeente heeft in september 2007 een schadeclaimprocedure gestart. De uitspraak inzake deze procedure is medio 2009 gegeven.

In het vonnis van de rechtbank is op procedurele gronden de claim aan PZN-BBA toegekend en niet aan de gemeente Eindhoven. Daarop is in het najaar van 2009 besloten in hoger beroep te gaan welke procedure naar verwachting een vonnis zal geven in de loop van 2010.

Gebeurtenissen na balansdatum

Endinet

In 2009 hebben de gemeentelijke aandeelhouders van Endinet voorbereidingen getroffen voor de verkoop van het bedrijf. Op 23 februari 2010 heeft de raad van de gemeente Eindhoven ingestemd met de verkoop van de aandelen Endinet aan Alliander, het netwerkbedrijf dat is ontstaan uit de splitsing van Nuon. Op 4 maart is de koopovereenkomst ondertekend. Na toestemming van het Rijk zullen de aandelen op 1 juli 2010 worden geleverd. Na 'completion' van deze transactie is de gemeente Eindhoven niet langer meer eigenaar van de energienetten in de regio's Eindhoven (NRE), Helmond (Obragas/ObN) en Haarlemmermeer (NetH).

5. Jaarrekening

5.5 Verantwoording specifieke uitkeringen

Met ingang van het verantwoordingsjaar 2006 is door het rijk ten aanzien van specifieke uitkeringen het principe van single information single audit (sisa) geïntroduceerd. Sisa heeft als doel om de verantwoording over en de controle op specifieke uitkeringen van het rijk naar medeoverheden fors te vereenvoudigen. *Single information* houdt in dat het Rijk bij het vragen van informatie zoveel mogelijk aansluit bij de verantwoordingsmomenten van de medeoverheden zelf. Dit betekent dat in een bijlage bij de jaarrekening de verantwoordingsinformatie dient te worden opgenomen over specifieke uitkeringen. Met *single audit* wordt bedoeld dat voor de controle door de accountant gebruik wordt gemaakt van de reguliere controle van de jaarrekening door de accountant.

SISA is van toepassing op ruim 100 specifieke uitkeringen. Hiervan zijn de volgende 39 uitkeringen voor de gemeente Eindhoven van toepassing. De regelingen worden verantwoord in deel II.

- Regeling Opvang Asielzoekers (ROA)
- Verzameluitkering Justitie
- Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten
- Actieplan Cultuurbereik 2005-2008 (APCB)
- Regeling Dagarrangementen en combinatiefuncties
- Brede scholen/sportaccommodaties
- Regeling Brede scholen 2009
- Nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit (NSL) (Provincie)
- Bodemsanering (exl. Bedrijvenregeling)
- Programma externe veiligheid (Provincie)
- Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai
- Subsidieregeling aanpak zwerfafval
- Rijkscofinancieringsregeling INTERREG IV
- Bijdrageregeling Antillianengemeenten
- Investering stedelijke vernieuwing (ISV)
- Brede Doeluitkering Sociaal, Integratie en Veiligheid (GSB/SIV)
- Voorbereidingsstraject Participatiebudget
- Tijdelijke stimulering woningbouw projecten 2009
- Brede doeluitkering verkeer en vervoer (Provincie)
- Tijdelijke regeling eenmalige uitkering bestrijding regionale wateroverlast
- Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)
- Wet Werk en Inkomen Kunstenaars (WWIK)
- Wet Werk en Bijstand (WWB) Inkomensdeel
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
- Tijdelijke stimuleringsregeling leer werktrajecten
- Bijstandverlening Zelfstandigen (Bbz)
- Wet Werkloosheidvoorziening (WWV)
- Participatiebudget
- Schuldhulpverlening
- Verzameluitkering SZW
- Ministeriele regeling heroïnebehandeling (inclusief oude regeling heroïne experimenten)
- Regeling Buurt, Onderwijs en Sport (BOS)
- Verzameluitkering VWS
- Brede Doeluitkering Centra voor Jeugd en Gezin (BDU CJG)
- Besluit subsidie Stadseconomie GSB III
- Besluit subsidies herstructurering Topprojecten bedrijventerreinen (TOPPER-regeling)
- Subsidieregeling aanpak urgente bedrijfslocaties

5. Jaarrekening

298

- Nota Ruimte Project zone Eindhoven

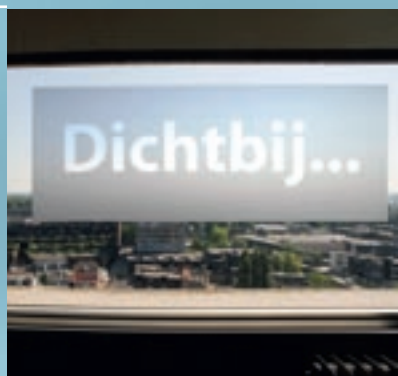
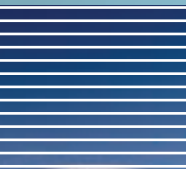
Overig

6

Accountantsverklaring
Afkortingen

6. Overig

Aan de Raad van de gemeente Eindhoven
te
EINDHOVEN

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben de jaarrekening 2009 van de gemeente Eindhoven zoals opgenomen in de 'Jaarstukken 2009', bestaande uit de balans per 31 december 2009 en de programmarekening over 2009 met de toelichtingen, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het College van Burgemeester en Wethouders

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Eindhoven is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder verordeningen van de gemeente.

Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

6. Overig

300

In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de gemeente. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente heeft gemaakt, en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten. Deze goedkeuringstolerantie is met de ondertekening van onze opdrachtbevestiging op 6 oktober 2009 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeente Eindhoven een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2009 als van de activa en passiva per 31 december 2009 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder verordeningen van de gemeente.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet melden wij dat het jaarverslag, voorzover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Eindhoven, 20 april 2010

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. R. Ellermeijer RA

6. Overig

AFKORTINGEN

ABBE	Van Abbemuseum		
AIHD	Administratie, Inkoop & Huishoudelijke Dienst	CAK	Koninkrijksrelaties
AOW	Algemene OuderdomsWet	Centraal Administratie Kantoor	
APV	Algemene Plaatselijke Verordening	CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
ATB	Automatische Treinbeïnvloeding	CJG	Centrum Jeugd en Gezin
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	CKE	Centrum voor de Kunsten Eindhoven
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen	COBSO	Commissie Openbaar Basis en Speciaal Onderwijs
BANS	Bestuurs Akkoord Nieuwe Stijl	COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
BAPTS	Boosting Advanced Public Transport Systems	COM	Communicatie
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording	COP	Cultuur Ontwikkel Project
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen	CP	College Product
BBZOB	Beter Bereikbaar Zuid Oost Brabant	CPB	Centraal Planbureau
BCB	Brandweer en Crisis Beheersing	CRM	Custom Relation Management
BCF	BTW CompensatieFonds	CS	Concernstaf
BDU	Brede Doel Uitkering	COT	Instituut voor veiligheids- en crisismangement
BDU SIV	Brede Doel Uitkering Sociaal Integratie en Veiligheid	CTO	Centrum voor Topsport & Onderwijs
BERZ	Beperking Eigen Risico Ziektekosten	CTRL	ConTRoL
BERZOB	Bereikbaarheid Zuid Oost Brabant	CURE	Centrum Uitvoering Reinigingstaken Eindhoven en omgeving
BIBOB	Beoordelingen door Openbaar Bestuur	CVO	Centraal Verkeers Overleg
BIC	Bureau Internationale Coördinatie	CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
BIO	Beleids Informatie en Onderzoek	CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
BITE	Bestuurlijke Interventie Team	DAPZ	Dienst Algemene en Publieks Zaken
BIS	Bestuurlijke Informatie Voorziening	DBFMO	Design Build Finance Maintain
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten	DIV	Documentaire Informatie Voorziening
BLEVE	Bailing liquid Expanding Vapour Explosion	DKD	Digitaal Klanten Dossier
BOR	Bestuurlijk Overleg Regiogemeenten	DMO	Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling
BOR	Buurt Ontmoetingsruimten	DNB	De Nederlandse Bank
BPI	Bestand Potentieel	DND	De Nieuwe Dienst
BPR	Inburgeringsplichtigen	DOBA	Dienst Onderwijsbegeleiding Beroep en Arbeid
BPR	Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten	DR	Directieraad
BPV	Beroeps praktijk vorming	DSOB	Dienst Stedelijke Ontwikkeling en Beheer
BRE	Breedband Regio Eindhoven	DUBO	Duurzaam Bouwen
BLS	Brabants Saneringsprogramma	DVM	Dynamisch Verkeers Management
BLS	Luchtkwaliteit	DVO	Dienst Verlenings Overeenkomst
BLS	Besluit locatiegebonden subsidies	EC	Economie & Cultuur
BLISS	Better Lighting in Sustainable Streets	ECB	Europese Centrale Bank
BSL	Brabants Saneringsprogramma	EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
BSL	Luchtkwaliteit		
BSN	Burger Service Nummer	EFX	Eindhoven Fiber eXchange
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde	EMU	Economische en Monetaire Unie
BWT	Bouw- en Woning Toezicht	EPA	Energie Prestatie Adviezen
BWS	Besluit woninggebonden subsidies	EPL	Energie Prestatie Coëfficiënt
BZK	Binnenlandse Zaken en	ERA	Eindhovens Referentie Architectuur

6. Overig

302

ESF	Europees Sociaal Fonds	IJSCE	IJsSportCentrum
ESMS	Eindhovense Sociaal Maatschappelijke School	IOAW	wet Inkomensverzekering Ouderen en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers
ESR	Eindhovense Sportraad	IOAZ	wet Inkomensverzekering Ouderen en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
EZ	Economische Zaken	IO-loket	Inkomens Ondersteuningsloket
FA	Financiële Administratie	IPM	Informatie- en Proces Management
FEB	Financieel Economisch Beleid	ISD	Inrichting voor stelselmatige daders
FIDO	wet Financiering Decentrale Overheden	ISE	Indoor Sportcentrum Eindhoven
FIFA	Fédération Internationale de Football Association	ISI	Informatie Systeem Inburgering
CMS	Curatief meldingensysteem	ISO	International Organization for standarization
FLO	Functioneel Leeftijds Ontslag	ITJ	Intergraal Toezicht Jeugdzaken
FPU	Flexibele Pensioen Uitkering	IV3	Informatie Voor Derden
GB	Grond Bedrijf	IWV	Intergrale Wijkvernieuwing
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie	IZA	Instituut Zorgverzekering Ambtenaren
GBO	GeBiedsOntwikkeling	JGZ	Jeugd Gezondheidszorg
GDC	Gemeentelijk Distributie Centrum	JPP	Jeugd Preventie Programma
GGD	Gemeentelijke GezondheidsDienst	JZ	Juridische Zaken
GGzE	Stichting Geïntegreerde Geestelijke Gezondheidszorg in Eindhoven en de Kempen	KAB	KABinet
GIOS	Groen in en om de stad	KBC	Kennedy Business Centre
GO	Georganiseerd Overleg	KCC	KlantContactCentrum
GOA	Gemeentelijk Onderwijs Achterstandsbeleid	KNAP	Kort Naschools Activiteiten Programma
GOV	Gratis Openbaar Vervoer	KWO	Koude- Warmte Opslag
GP	Gepardonneerde	LEA	Lokale Educatieve Agenda
GREX	Grondexploitatie	LED	Light Emitting Diode
GRP	Gemeentelijke RioleringsPlan	MBO	Middelbaar Beroeps Onderwijs
GS	Gedeputeerde Staten	MD	Management Development
GSB	Grote Steden Beleid	MDRE	Milieu Dienst Regio Eindhoven
GV	Grond & Vastgoed	MEC	Milieu Educatie Centrum
HALT	Preventie en bestrijding van jeugdcriminaliteit	MEIF	Marcquarie European Infrastructure Fund
HNG	Hypotheekfonds Noord Brabantse Gemeenten	MER	Milieu Effect Rapportage
HOME	Historische Openlucht Museum Eindhoven	MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport
HOV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer	MJUP	MeerJaren UitvoeringsProgramma
HRM	Human Resource Management	MM	Mens & Maatschappij
HST	High Speed Trians	MMK	Medische MilieuKunde
HVR	Hulp VerleningsRegio	MMVP	Milieu Mobiliteit Vastgoed en Participatie
I&A	Informatisering & Automatisering	MNIO	Maatschappelijk Nut In Ontwikkeling
IB	Informatisering & Beheer	MO	dienst Maatschappelijke Ontwikkeling
IBS	Integraal Belasting Systeem	Moe-ers	Midden- en Oost Europeanen
ICOON	Inkoop Concernbreed Op Optimaal Niveau	MPG	Meerjaren Prognose Grondexploitaties
ICSE	International Center for Sustainable excellence	MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
ICT	Informatie- en Communicatie technologie	MZFPO	Maatschappelijke Zorg, Financiën, Personeel – en Organisatie
I/D-baan	Instroom-/Doorstroombaan	NAP	Nationaal ActiePlan
		NCW	Netto Centrale Waarde

6. Overig

NDFE	Nationale Databank voor Flora en Founa	RIB	Raadsinformatiebrief
NEOS	Nieuwe Eindhovense Opvang Stichting	RIE	Risico Inventarisatie en Evaluatie
NOC/NSF	Nederlands Olympisch Comité	RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centra
NRE	Nederlands Sport Federatie	RI & E	Resico- Inventarisatie en Evaluatie
NSL	Nutsvoorziening Regio Eindhoven	RIO	Regionaal Indicatie Orgaan
	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit	RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaters
NWA	NetWerk Analyse	ROA	Regeling Opvang Asielzoekers
NWW	Nieuwe Werkloosheidswet	RO (wet)	Ruimtelijke Ordening
NWRO	Nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening	ROC	Regionaal Opleidings Centrum
NZA	Nederlandse Zorgautoriteit	ROCK	Regions of connected knowledge
NZE	Nationaal Zweminstituut Eindhoven	RPF	Regionale Platforms Fraudebestreding
OB	Ondersteunende begeleiding	RSIW	Reserve Specifieke Infrastructurele Werken
OC&W	Onderwijs, Cultuur & Wetenschap	RSS	Really Simply Syndication
OGGZ	Openbare Geestelijke GezondheidsZorg	RUK	Regeling Uitkering Kinderopvang
OOV	Openbare Orde & Veiligheid	S&B	Sport & Bewegen
ORC	Organic Rankine Cycle	SC	ServiceCentrum
ORVM	Openbare Ruimte, Verkeer & Milieu	SCDE	Stichting City Dynamiek Eindhoven
OSP	Ondersteuning StadsPleinen	SCP	Sociaal Cultureel Planbureau
OV	Openbaar Vervoer	SDK	StadsDeelKantoren
OVAA	Overleg Allochtonen en Autochtonen	SDT	StadsDeelTeam
OVU	Onderlinge Verzekering Overheid	SEN	Sportcomplex Eindhoven Noord
OZB	Onroerende Zaak Belasting	SES	Sociaal Economische Status
PaVEM	Participatie van Vrouwen uit Etnische Minderheidsgroepen	SIIB	Samen investeren in Brabant
PDC	Producten en Dienstencatalogus	Sisa	Single information single audit
PGB	Persoonsgebonden Budget	SIV	Sociale Integratie en Veiligheid
PGE	Platform gehandicapten Eindhoven	SLOK	Stimulering Lokale Klimaat Initiatieven
PI	Penitentiare inrichting	SMA	Sociaal Medische Adviezen
PIMS	Personeel informatie managementsysteem	SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realiseerbaar en Tijdgebonden
PIOFA	Personeel, Informatie, Organisatie, Financiën en Administratie	SOB	Stedelijke Ontwikkeling en Beheer
PIT	Preventie Informatie Team	SOP	Stedelijke Ontwikkelings Plan
PKB	ParKeer Bedrijf	SRE	Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
PM	ProjectManagement	STEP	Stichting Techniek Educatie en Promotie
PMO	Preventief Medison Onderzoek	STR	Strategie
PO	Programma-Onderdeel	SVB	Sociale Verzekerings Bank
PO	Primair Onderwijs	SVE	Stichting Vluchtelingenwerk Eindhoven
P&O	Personeel & Organisatie	SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats
PPS	Publiek Private Samenwerking	SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
PM	Pro Memorie	TEN	Tennishal Noord
PUF	Public Utility Fund	TNS NIPO	Taylor Nelson Sofres Nederlands Instituut voor politieke opinie
PUZA	PUBlieksZAKen	TTC	Traject toewijzingscommissie
RAP	Rechtspositioneel Arbeidsvoorwaarden Pannel	TTOA	Taskforce Technologie Onderwijs
RB	Realisatie & Beheer	TU/e	Arbeidsmarkt
RBC	Regionaal Breedband Consortium	U&A	Technische Universiteit Eindhoven
RCF	Regionale Coördinatiepunten Fraudebestrijding	UWV	Uitvoering & Aansturing
			Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen

6. Overig

304

V&P	Visie & Programmering
VE	VolwassenEducatie
VGIS	Vas Goed InformatieSysteem
VIP	Vreemdelingen Informatie Punt
VJN	VoorJaarsNota
VMBO	Voorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VRI	Verkeers Regel Installatie Ministerie van Volkshuisvesting
VROM	Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Vroegtijdig School Verlaten
VTA	VrijeTijdsAccommodatie
VTB	Verbreding Techniek Basisonderwijs
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VTV	Voorwaardelijke Vergunning Tot Verblijf
VWE	Vluchtelingen Werk Eindhoven
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport Wet Algemene Bepaling omgevingsrecht
WABO	omgevingsrecht
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WEC	Wet op Expertisecentra
WIJ	Wet Investeren Jongere
WIW	Wet Inschakeling Werkzoekenden
WK	Wereld Kampioenschap
WKK	Warmte Kracht Koppeling
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOM	Werk Opdracht Milieu
WOT	Woonontlastteam
WOZ	Waardering Onroerende zaken
WPO	Wet op Primair Onderwijs
WRK	WeRK
W&S	Werving en selectie
WSNP	Wet Sanering Natuurlijke Personen
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WTCE	World Trade Centre Eindhoven
WTV	Woon Tussen Voorziening
WVG	Wet Voorziening Gehandicapten
WVO	Wet op Voortgezet Onderwijs
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWI	Wonen wijken intergratie
WWIK	Wet Werk en Inkomen Kunstenaars
WZI	dienst Werk, Zorg en Inkomen
ZI	Zorg & Inkomen
ZMLK	Zeer Moeilijk Lerende Kinderen

Colofon

Uitgave

Gemeente Eindhoven
Concernstaf
Postbus 90150
5600 RB Eindhoven

Bezoekadres

Stadskantoor
Stadhuisplein 10
5611 EM Eindhoven

Telefoon: 040 2389111
Fax: 040 2433585
E-mail: gemeente@eindhoven.nl
Internet: www.eindhoven.nl

Contactpersonen

Drs. R. Mermans
Financieel adviseur
Sector Control - afdeling Instrumentarium
Telefoon: 040 2382344
E-mail: r.mermans@eindhoven.nl

T. van Erp
Sectorhoofd Administratie, Inkoop & Huishoudelijke dienst
Telefoon: 040 2382220
E-mail: t.v.erp@eindhoven.nl

April 2010

gemeente Eindhoven
Stadhuisplein 10
Postbus 90150, 5600 RB Eindhoven
Telefoon: 040 2389111
www.eindhoven.nl
gemeente@eindhoven.nl

gemeente Eindhoven

 Eindhoven
leading in technology